اصلي وڏو مڪمل

شاهہ جو رسالو

سڀني رسالن کان گهڻن بيتن وارو

قيمت سادو ڪاغذ ست رپيا
قيمت اڇو ڪاغذ ٻارهن رپيا

شايع ڪندڙ

دفتر لطيفي

اسٽيشن روڊ حيدرآباد سنڌ

قرآن پريس حيدرآباد سنڌ

عرض حال

سنڌ جي شاعرن جي سرتاج حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائي رحمة الله جو ڪلام سنڌ جي اهڙي جو جڳ ۾ ثبوت آهي، هر طبقي، هر مذهب جي ماڻهن جي وات ۾ آهي ۽ عالم جاهل ڳائي ٿو سگهي ۽ هر موقعي، هر محل ۽ هر مثال لاءِ ڪم اچي ٿو.

مگر افسوس، جو هيڏن جي وچ ۾ سنڌ مڪمل سان حواله بنا مڪمل رسالي جي کوٽ لي پئي، اڪري شاهه صاحب جي ڪن معتبر ڳالهين حيدرآباد سنڌ ۾ "دفتر لطيفي" جنهن ۾ في الحال رسالي جي ڇاپڻ لاءِ خاطر ۾ لڳايو ۽ رسالي جو هي معمولي ڪيو آهي، مگر اهي هوندي به هن ۾ هيٺيون خوبيون آهن.

(١) جيترا به ڇپيل هن رسالا ۾ آهن اوترا مجموعي طرح هتي ڪٺا ڪيا جاچي جي ۾ آهن.

(٢) مختلف ٻولين مان وڏا ڪي مولوين ٻولين اختيار ڪيل آهي.

(٣) بيت جي وچ ۾ جتي لفظ جي ضرورت آهي، اتي اڌ ڊش جهڙي اهڃاڻي ڏنل آهي.

(٤) هر ڪو سر نئين صفحي کان شروع ڪيل آهي.

(٥) هلڪي وزن جي ڪاغذ سبب ٻڌي ۾ سولو آهي.

(٦) ڪي اکر جي ٻين رسالن ۾ به ڳنڍي ڇپيل هوا، سي هن ۾ ڌار ڌار ڪيل آهن.

(٧) ڪن اچارن ۾ به درستيون ڪيل آهن.

(٨) قيمت اوري رکيل آهي ته هر شخص خريد ڪري سگهي.

اميد آهي ته سنڌي ڀائر هن ڪوشش کي همتائيندا ته جيئن اسين رسالي جا هيٺيان شايع ڪنداسون:-

(١) رسالو بنا معنيٰ، ڏيڍن ڏيڍن سان هن کان ننڍو سائز.

(٢) رسالو بنا معنيٰ، کيسي ۾ رکڻ جو سائز.

(٣) رسالو معنيٰ، سمجهاڻي، آکاڻين ۽ تصويرن سان.

(٤) رسالي جي ڪنجي.

(٥) رسالي جون آکاڻيون.

(٦) شاهه جون ڪافيون.

(٧) رسالي بابت ٻيا جدا ڪتاب.

٧ مارچ ١٩٥١ع

ڪارڪنان
دفتر لطيفي
حيدرآباد سنڌ

سرن جي فهرست

Scanned by CamScanner

بسم الله الرحمن الرحيم

شاهه جو رسالو

سر ڪلياڻ

فصل پهريون

١- اول الله عليم، اعليٰ عالم جو ڌڻي،
قادر پنهنجي قدرت سين، قائم آهه قديم،
والي واحد وحده، رازق رب رحيم،
سو ساراهه سچو ڌڻي، چئي حمد حڪيم،
ڪري پاڻ ڪريم، جوڙون جوڙ جهان جي.

٢- جوڙي جوڙ جهان جي، جڏهن جوڙيائين،
حاوند خاص خلقي، محمد مڪائين،
ڪامو تنهن ڪرام لئي، چتر چاڙهيائين،
انا مولاڪ و انت محبوبي، الهام الائين،
ڏکي ڏنائين، پني سرائون سعد چئي!

٣- جوڙي جهان جي، پاڻ ڪيائين پروار،
حامي هادي هاشمي، سردارين سردار،
سوانهي صحابن سمت ۾، محبوب مسعود مختيار،
چاري چگا چوڌار، هوا هوڪاالدا حبيب سين.

٤- وحده لاشريڪ له، چؤ چاندو آهه،
فرض واجب سنتون، نٿيون ترڪ م پاهه،
تو ته سندي اسيرج، پڙهي سا پساءه،
لنگا پنهنجي نفس کي، ڪا سنگهن راهه سواهه،
سپيريان جي ڳالهڙي، هئي هنين سين لاءِ،
ته سندي دوزخ پاهه، تو او ڏٺائي نه وڃي.

٥- وحده لاشريڪ له، جان تو چيو ايئن،
تان مڃ محمد ڪارڻي، اکين منجهان اهين،
سو آؤن وڃو ڪيئن، لائون ڪنڌ اهن کي؟

٦- وحده لاشريڪ له، جڏهن چيو جن،
تن مڃيو محمد ڪارڻي، هيڪاين ساڻ هئين،
تڏهن منجهان تن، اوڙڪ ڪونه اوليو.

٧- وحده لاشريڪ له، جن الو سين ايمان،
تن مڃيو محمد ڪارڻي، قلب ساڻ لسان،
اوءِ فائق ۾ فرمان، اوڙڪ ڪنهن نه اوليا.

٨- اوڙڪ ڪنهن نه اوليا، سٽ ويا سالم،
هيڪائي هيڪ ڪيا، احد سين عالم،
بي ٻيا بالم، آڪي ڪيا اڳهين.

٩- آڪي ڪيا اڳهين، لسو لوئي لوڙ،
لاخوف عليهم ولاهم يحزنون، سچن ڪولهي سوڙ،
مولي ڪيو معمور، انگ ازل ۾ اُن جو.

١٠- وحده جي ويڙيا، الا الله سين اوڙيا ئين،
هئيون حقيقت ڪڏيو، طريقت لوڙيائين،
معرفت جي ماڳ سين، ڏسالدو ڏوڙيائين،
سڪ نه سٽا ڪڏهين، واهي نه وڙيائين،
ڪلهنئون ڪوڙيائين، عاشق عبداللطيف چئي.

١١- وحده جي ويڙيا، الا الله اڳ ڪيا،
محمد رسول الله چئي، مسلمان ٿيا،
عاشق، عبداللطيف چئي، الوهن ۾ ويا،
تيلاهن ڌڻي ڏٺا، جيلاهن وحدت ويا گڏ جي.

١٢- وحده جي ويڙيا، ڪيا الا الله اڳ،
سي ڏڙ پسي سڳ، ڪنهن اُپاڪي نه ٿئي!

١٣- وحده لاشريڪ له، پڌ ٿي نه پوڙا،
ڪي تڪائين نه سگها، جي کهت الڊ گهوڙا،
ڳاڙيڊين ڳوڙها، جس شاهد ثبدڪي سامهان.

۱۴- وحده لاشريڪ له، ايءُ وهائج ويءِ،
ڪَنِ جي هاوائين، تہ هڪ لکيو هيءِ؛
پاڻ چوندءِ ايءِ، پڙهي جام جڳت جو.

۱۵- وحده لاشريڪ له، ايءُ هيڪڙائي حق،
ٻانهيءَ ڪي ٻڪ، جن وڌو، سي ورسيا.

۱۶- سر ٻولائيان، ڏڙ ڏاهان، ڏڙ ٻوڙائيان، سو لالهه،
همت ڪراءون آڳراءون، ويا ڪپڻي ڪالهه،
وحدت جي وهانءُ، جي ويا سي وڃي ويا.

۱۷- ٿون ڇو الله هيڪڙو، وائي ٻي م سکہ،
سوڻي ليکو لکہ، سچو اکر من ۾.

۱۸- عاشق ڇو م اُن کي، م ڪي ڇو معشوق
خالق، ڇو م خام ٿون، م ڪي ڇو مخلوق،
سالڪ لڌهن سلوڪ، جو لا قصائي نڪيو.

۱۹- وحدت کان ڪثرت ٿي، ڪثرت وحدت ڪل،
حق حقيقي هيڪڙو، ٻولي ٻيءَ م ڀل،
هو هلا ڇو هل، ها الله سندو سچڻين.

۲۰- ڇڏي ٿون الله هيڪڙو، وائي ٻي وسار،
اُن ۾ لڌ لڌوار، سدا سيرين جي!

۲۱- ڇو ٿون الله هيڪڙو، ٻي وائي وساري ڇڏ،
اولان ٿو سڀن گڏ، سچڻ ساهہ پساهہ ۾!

۲۲- مرونان، موڏان، ٻڪڙان، وائيءَ ٻيءَ م ڀل،
هو هلا ڇو هل، ها الله سندو سچڻين!

۲۳ پاڻهين جل جلالہ، پاڻهين جان جمال،
پاڻهين صورت پرين جي، پاڻهين حسن ڪمال،
پاڻهين پير مريد ٿئي، پاڻهين پاڻ خيال،

۲۴- سڀ سڀوئي حال، مڙهان ٿي معلوم ٿئي!
پاڻهين ڏاتي سڀڙا، پاڻهين ايءُ سلطان،
پاڻ ڪرپاڻ لهي، پاڻ سڃاڻي پاڻ.

۲۵- پاڻهين پسي پاڻ کي، پاڻهين او محبوب،
پاڻهين خالق خوب، پاڻهين طالب ان جو!

۲۶- سو هي، سو هو، سو اجل، سو الله،
سو پرين، سو پساهہ، سو ويري، سو واهرو.

۲۷- سوئي هڏاڻهن، سوئي هوڏاڻهن، سوئي من وسي،
سوئي سو پسي، لڌهن سندي سوجهري.

۲۸- سائي صورت عين کي، سائي صورت غين،
سمن اکتا دور ڪرو، تہ اوءِ عين کي عين.

۲۹- پڙاڏو سو سڏ، ور وائيءَ جو جي لهون،
هما اڳهون گڏ، پڌڻ ۾ پر ٿيا.

۳۰- ايڪ قصر، در لکہ، ڪوڙين سهس ڳڙکيون،
جيڏاڻهن ڪريان پرک، تيڏاڻهن صاحب سامهون.

۳۱- ڪوڙين ڪاياٿون لهڻيون، لکن لک هزار،
جي سيڪهن جيءَ سڀن، درسن ڏاڙو ڏار،
پرام لهڻا پار، ڪهڙا ڇڏي ڪمن چوان!

وائي (۱)

سڪا پرين کي ٿو جي؛
لهن اٿئين ڳڙ ڳالهہ وو؛
جا ڇتاڻ ڇت ۾، سچڻ سائو پڄهي،
لات جا لطيف جي، سڌ لهڻو سڄي.

وائي (۲)

عشق اسا ڏي، من گهايل ڪيتي!
وو مڏي مان، درد والهن دي؛
هڪ جو اڳهڻي سهڻا، پڇهي ٻي پرواني ا
ويڄ طبيب پڇندي، من ٿکي وو!

ياد رکو!

دفتر لطيفيءَ جي پاران جيڪو شاهہ جو رسالو معتبر ۽ سچهاڻيءَ سان ڇپجي رهيو آهي سو هڪ بيمثل سوکڙي آهي.

فصل ٻيو

١- اکيون اگهائي، ڏيج پرين کي ڏسڻ؛
چکيم چکائي، سوالگهي سوڍيءَ تان.

٢- اندا اونڌا وڃ، ڪُل ڪهاڙيا ڪالهون؟
اسان ڏکي ڏيل ۾، تون پيارڻ پاڇ،
سوڍي جنهن سيڃ، مرڻ تن مشاهدو.

٣- سوڍيءَ سڌ ٿيو، ڪا هلندي جهلڻون؟
وڃڻ تن پيو، ڀالو لهڻ ڪنهن جي.

٤- سوڍي سڌ ڪري، آئي عاشقن کي،
جي اٿئي سڌ سڪڻ ۾، تہ ڪر ماڻر ٻاري،
سي ڏاڍ ڏڌي، پڇج پوءِ پرپٽو.

٥- سوڍي آهہ سونڪار، اصل عاشقن جو،
مرڻ، موٽڻ ميڙهڻ، ٿيا نظاري اوار،
ڪسڻ جو قرار، اصل عاشقن جو.

٦- سوڍي سونڪاري، اصل عاشقن کي،
لڏيا ڪهن لطف چئي، ٿيا لوڙي نظاري،
ڪوليو ڪهاڙي، آهو چاڙهي اُن کي.

٧- سوڍيءَ متي سوڙ، ڪهڙي ليکي سرا؟
جهله لڳا ايڙ، ٽهله سوڍالي سيج ٿي.

٨- سوڍيءَ چڙهڻ سيج پسڻ اي ڪم عاشقن،
پاهون ڪهن پسن، سائو هلن ساٿهان.

٩- سوڍيءَ لئي سوار، ڏنهاڙيون چنگ چڙهڻ،
جم وڃي چڙهين، سڪڻ جي پچار،
پوءِ تہ پسڻ پاڙ، لهڻ جياءَ لڳو.

١٠- پهراڻ ڪالي پاءِ، پڇج پوءِ پرپٽو،
ڏک پرين جو ڏيل ۾، واجهت جهڻ وڃاءِ،
سوڍن ماهہ پڇاءِ، جو لالو ڳڙهي لهڻ جو.

١١- ڪالهہ ڪراهي ڏوهہ، ڳن ويندڙ هتڙ،
پسو پر عجب جي، اچو وڃي لوهہ،
عاشقن الدوهہ، سدا معشوقن جو.

١٢- ڪالي لکي مَر ٿئي، مر مداهي هوءَ،
مان وڃن لوهہ، مون پرين جا هٿڙا.

١٣- ڪالي جا قريب جي، سا هڏ ڇڏي ڇڙ،
عاشقن پڌهڙو الڳ، الله ڪارڻ ويڙهو.

١٤- جي تون سڪڻ سکيو، تہ ڪاتيءَ پٽي مَر ڪنڌهہ،
سوريان جي سوڍ جو، ماٺهون ڏجي تہ منجهہ،
الدر اي اهنج، سالڏج سکالون ڪري.

١٥- جان ويڙهو هٿهن، تان وڃهہ،
لاهہ ونيو واهت ونءَ تون،
هي لهن جو ڏيهہ، ڪاتي جنهن هٿ ۾.

١٦- ڪاتي جن ڳري، مان لنءَ لڳي لنهن،
محبت جي ميدان ۾، وڃان پهر پوڙي،
اڏيءَ سر ڏوري، مان ڪهنئون سورين.

١٧- اڳهان آڏن وٽ، پوئن سر سنباهيا،
ڪاٽ تہ اوان قبول ۾، ميڙ پالهين گهٽ،
متا مهاڻ جا، پيا تہ ڏسن پٽ؟
ڪلالڪي هٽ، ڪسڻ جو ڪوپ وهي.

١٨- جي اٿئي سڌ سرڪ ۾، تہ ونءَ ڪلالن ڪاڻي
لاهي رک لطيف چئي، متو وٽ ماڻي،
اڪڏنڪي پڪ پي تون، مدهيان ڳهرٽ ڳراڻي،
جو ورائا وهاڻي، سوسر وٽ سرو سهالڪو.

١٩- جي اٿئي سڌ سر ۾، تہ ونءَ ڪلالڪي هٽ
لاهي رک، لطيف چئي، متو ماڻي وٽ،
سر ڏيئي ۾ سٽ، پيج ڪي پيالون.

٢٠- جي اٿئي سڌ سرڪ ۾ تہ ونءَ ڪلالڪي ڪوهہ،
مهمسر جي مڌ جي، هٽ هڏهن هوءَ،
جان رمز پروڙيم روءِ، تان سوٽ سرڪي سڳٽي.

٢١- جي اٿئي سڌ سرڪ ۾، تہ وڃان ڪلالڪي گهر،
وڍڻ، چوڙڻ، چيڙڻ، پهس ان جي پر،
جي ونءِ پوئين ور، تہ سهنگي آهہ سيڌ چئي.

٢٢. لاٿي لاهه ڪڪرين، ڪي ملهه مهانگو مُنڌ،
سنهاهج سهڻ چئي، ڪاتي ڪارڻ ڪنڌ،
هي لنگهائجو هنڌ، مٿن ٻاس مرڻ جي.

٢٣. عاشق زهر پياڪ، وهه ڏسي وهسن گهڻو،
ڪڙي ۽ قاتل جا، هميشه هيراڪ،
لڳين لنءَ لطيف چئي، فنا ڪيا فراق،
نوڙي چکن چاڪ، نه ته آهه نه سلن عام کي.

٢٤. مڪر سڌ شراب جي، جو اُن ناڻي نوهه،
پهتي جڏهن پاسي لڳي، مڙهائن ڏئي روح،
ڪاتي چک ڪکوه، لاهي سر، لطيف چئي.

٢٥. سڌڙيا شراب جون، ڪوهه پچارون ڪن؟
جي ڪاس ڪلالن ڪيا، ته موٽيو پوءِ وڃن،
پهڪون سي پيئن، سر جن جا سٽ پر.

٢٦. سر جدا، ڌڙ ڌار، دوڳ جنجا ڏاڳ پر.
سي مرڪن پچار، حاضر جنهن هٿ پر.

٢٧. ڏسڳين ڏوڳ ڪڙهن،
جسم ڪڙڻين ڪڙڪو نه لهي،
لعي طمع، چاڪ چکندا چلڻيا.

٢٨. مستي سي گهرن، جي واڌندڙ وچ پر،
اوهه ڪي پيئو پچن، سر وڃن سنبها هوءَ.

٢٩. اصل عاشق پالهڻ، مستي نه ساليان،
لاهيو سر لطيف چئي، ساهه سلهاڙيو ڏئن،
ڪلهنئون ڪرائن، پچن پوءِ پر پچڙءِ.

٣٠. اصل عاشقن جو، سر نه ساڃاهه ڪم.
سو سستان اڳرو، سٺو دوستان دم،
هي عدو ۽ چم، پرس پرين جي نه پڙي.

٣١. جي مٿي وت مڙن، نه سوڪڻهن سڌ لڳي،
سر ڏاي سٽ جڙي، نه عاشق ايئن اچن،
لڏالي لوٽ، ملهه مهانگو سهڙين.

٣٢. ملهه مهانگو قطرو، سڪڻ شهادت،
اسان عبادت، نظر ناز پرين جا.

وائي (١)

عشق والجهن دا، لڳا ميندون ماهي،
والهان درد، ڏينهان دو ماندي،
لوڪان خبر نه ڪائي،
مولڪي مرض مار يو، سچڻ هٿ سکهالي،
داروءَ هن درد جو آهين تون الاهي.

وائي (٢)

والجها وومن لنڌڙي آهيان،
او اي آلدي پالهي، وومن لمري واسطي،
ڏي وومن لي ور، معدون لال وسال لهن،
چمڪ لايا وو ميدون، ڪوڪ سٺوايا
ڪمدون شرم اسالڏا هوءِ لونون،
لامي واسطي ڏي، وومن ليي
وو ميدون لال وسال لهن!

وائي (٣)

منڌ پڇندي مون، ساجن سهي سچاو
اي پيالو عشق جو، سيڪي سچهو سون!
پرپان سندي پار جي، الدر آڳ، اڄون!
جهڻ لاهي جڳ پر، ڏينهن مڙئي ڏون!
الله عبداللطيف چئي آهين اون هي اون!

فصل ٽيون

١- الهادي آئي ويا، منهجهان مون آزار،
حبيب کي هٿي وَيا، پنڙا جي پچار
طبيبن تلوار، هڏ نه وٺي هاڻ مون.

٢- هڏ نه وٺي هاڻ مون، وڃن جو وصال،
هن منهنجي حال، حبيب کي هادي ٿيو.

٣- حبيب کي هادي ٿيو، رهنما راحت،
پنڙا ليائين پاڻ سين، لائي ڏاڍي لت،
سپيرين صحت، ڏاڍ منهجهان ڏڪندي.

٤- اوڏ ڏڪندو اورٿي، هادي جنهن حبيب،
ته تفاوت نه ڪري، تنهنکي ڪو طبيب،
رهنما رقيب، ساڻ صحت سپرين.

٥- ساڻ صحت سپرين، آهي نه آزار،
مجلس وير متو ٿئي، ڪو نه ڪندي تهار،
خنجر تنهن خوب هٿي، جنهن سين ٿئي پار،
صاحب رب ستار، سوجهي ڏيڻ ساه جون.

٦- ڏيڻ ٿيون ڏاڍيون، وڃن ويل سپڪيهن،
لهڻ، ڪيڻ، نه ليو، جالب ڏي جواب
سوئي سنڌينم سپرين، ڪيس جنهن ڪباب
سوئي عين عذاب، سوئي راحت روح جي.

٧- سوئي راه رد ڪري، سوئي رهنما،
وتعز من تشاء وتذل من تشاء.

٨- سوئي صلح سڄڻين، سوئي ڦوڙائون،
والله خير الماڪرين، اهو ميڙائون.

٩- پرم پڇائون، عشق جي اسباب کي،
داڙون هن درد جو ڏاڍو ڏسائون،
"آخر والعصر جو" ايهين آئائون،
تهان پوءِ آيا، سڪان کي سلام کي.

١٠- سڪن ڪا سلام کي، ڪرڻ ڪا نه سلام؟
پيا در ان حرام، اي دل جنين ديکيو!

١١- ملايان ملو گهٽو، ڪڙو تاه ڪلام،
سڪوتي سلام، پريان سندي پار جو.

١٢- پريان سندي پار جي، مڙئي ملائي،
ڪالهي ڪڙائي، چکن جي چمت ڪري.

١٣- چاٽي پڇي جن، اوسين سور سڀ ڪٽي،
اون ڪيئن سندا پون ان،
پرسين پچائون ڪري ؟

١٤- تو جنين جي تاتت، ان پڄ آهي تنهنجو،
فاذ ڪروني اذڪرڪم اي پروڙ پاڳت،
همت ڪالهي ڏڙ واحت، پڇڻ پريان جي.

١٥- حبيبن هيڪار، منجهان مهر سڏ ڪيو،
سو مون سڀ چمار، اوڏڻ آهوني ٿيو.

١٦- پانوهي هيڪار، مولڪي پڇيو سڄڻين،
الست بربڪم، چيائون جنهن وار،
سندي سور ڪيار، ان تڏاهڪون نه لهي.

١٧- پانوهيو پڇن، ڪٿي همت حبيب جو،
لوزي همثان لمهن جي، پاسي پاڻ نه ڪن،
عاشق اجل سامهان، اوائي ڳالت اچن،
ڪسڻ قرب جن، مرڻ ان مشاهدو.

١٨- ڪولي ڪهي سپرين، ڪولي ڪهڻ ساڻ.
لوزي همثان لمهن جي، پاسي ڪرم پاڻ،
جل وڃائي جاڻ، عاشق اجل سامهون.

١٩- ڪوڙڻ قربن جو، عمن تڙڻ آه،
اي الڻي ڳالهڙيءَ، سڪ وڌي ساه،
آسر هڏ م لاهه، جنڻ ڳنڍڻ اُن جو

٢٠- ڪهن تان گهڙگهورا، ڪر لهن تان ڪهن،
سوئي ماءُ مهن، سوئي راحت روح جي.

٢١- ڪهي سو ڪر لهي، ڪولي سو ڪهي،
سوئي ماه مهي، سوئي راحت روح جي.

٢٢- ڪهي سو ڪر لهي، ڪولي سو قريب
اها عادت سڪيو، هر زمان حبيب،
لڳي سو طبيب، سولي راحت روح جي ؟
٢٣- ڪهن ۾ ڪولهن، ايءُ پر سندي سڄڻن،
سوري چاڙهيو سڀرين، ڏاڍ ڏهاڙي ڏين،
ويڻا وره ونهن، آءُ واڻوڙيان وهاءُ ٿون.

وائي ١

شيشه را پرڪن وبر دار دبا،
جام را پرڪن وبر خيز بيا.
ساقيا برخيز و درده جام را،
خاڪ برسر ڪن غم ايام را.
باده درده چند ازين با دغرور،
خاڪ برسر نفس نافرجام را!
گرچه بدنامي است نزد عاقلان،
مانمي خواهيم ننگ ونام را!
ساغر مي برڪفم نه تا ز سر،
برڪشم اين دلق ازرق فام را!

وائي ٢

عجب لهن ليري، سرس لهن لهري،
جل وچ ڪنول، ڪنول وچ مدولا
جون چاند ڪون بادل گهيري،
چو طرف ڪليان، سيجه وچاوان، آءُ پيا گهر ميري،

وائي ٣

لنئدم لن طبيب، داروُن منهنجي درد جو،
ڪي ڏيندم ڀاڄهه جي، اهي شال عجيب،
پرين اهي ڀاڳ ڪيو، سندس غور غريب،
ڏکندو سوڪي ڏور ڪيو، مونجهون لن طبيب،
اديون عبداللطيف چئي، هالڪ آهي حبيب،

سر يمن ڪلياڻ

فصل پهريون

١- تون حبيب تون طبيب، تون درد جي دوا،
جالب منهنجي جيءَ ۾، آزار جا الواءِ،
صاحب ڏي شفا، ميان مريضن کي.

٢- تون حبيب، تون طبيب، تون درد جو دارون،
دوا آهين دل کي، لهڻجون لوادون،
ڪريان ٿي ڪارون، جنهن اڪي اجهون انگي.

٣- تون حبيب، تون طبيب، تون ڏکن جو ڏيپ،
تون ڏٺين، تون لاهڻين، تون هڻين هادي هيب،
آهه اي عجيب، جهڙن وارئو وڃ وهارئين.

٤- تون حبيب، تون طبيب، تون دارون ئي دردن،
تون ڏٺين تون لاهڻين، ڏاڙي کي ڏکندن،
لڌين ڦٽڪن فرق ڪن، جڏهن امر ڪيو الڪي

٥- جالڪي ڪري طبيب، دارون هن درد جا،
هٿڙو سي حبيب، آکوڙيو اڏ ڪري،

٧- هڻ حبيب هٿ کڻي، لڙڪ ۾ لوڙ لاءِ،
پرين لهڻجي ڳالهه، جي مران تہ مان لهان.

٨- هڻ حبيب هٿ کڻي، دل ۾ ڏاري ڏالهن
ڪيڏان ٿان ڪڪ لڳي، صبر آئي نہ سهان،
ڪنهن کي اڇن چوان، تہ مولي ماريو سڄڻين؟

٩- هڻ حبيب هٿ کڻي، ٻاڳا لهي ٻاڻ،
ماڳهين مون منهن اڳي، جهولي وڃهان ٻاڻ
ان ٻر ساجن ساڻ، مان مقابلو مون ٿئي.

١٠- جمع حبيب هڻن، لانڪ پري لمهن جو،
لٿي طبيبن، وڃا وڃي وسري.

١١- هڻي جي حبيب، محبتي مما ڪري،
ٻچان ڪهن طبيب، هو اڏ ڳالهين سهن ٿي ڳالهيان.

١٢- چوري چڪر ٻهڪ لهي، حبيبن هموس
ٻجهان ٻاڻ لڳوس، ڪانارو ڪر ڪڍي.

١٣- ڪانارا ڪڍڪن، جنهن لوه لڳن ۾،
محبت جي ميدان ۾، پيا لال اڇن،
پاڻهين ٻڌن پڌون، پاڻهي چڪما ڪن.
وڏان واڍوڙان، ڏهي اڇي ڏاڙي.

١٤- ڏهي اڇي ڏاڙي، ان واڍوڙان وڏان کي،
جن کي سور سڀير ۾، ڪهت منجهاران ڳالهه،
لڪائي لوڪان کي، پاڻهين ٻڌن پڌون.

١٥- اڄ ٻڌ ڪنجهو ڪنجهه، واڍوڙڪي منهن،
جي ٻڌ اهن سنجهه، هو ٻڌون هو ٻڌون.

١٦- اڄ ٻڌ کهڙي ڏالهن، واڍوڙڪي منهن
ونج وڏائي ٻاهن، جو ڏي چاڪ لهار ياه

١٧- وڇارا واڍوڙ، سدا شاڪر سور سهن،
ڏاڙهن مٿي ڏوڙ، اوڏي ڪن نہ آسرو.

١٨- سدا آهي سور جي، واڍوڙان وائي،
جهڪا ائين من ۾، سڀ نہ سائي،
اوڙڪ اهائي، ڳولڻو لهن ڳلهڙي،

١٩- سڳهن سڌ نہ سور جي، ڳالهه ڪيئن ڳالهائن،
ڀل ٻاسو ٻيت ڏي، واڍوڙ ڀل نہ واڍائن،
ٻر ۾ ٻڃن ٻري لٿي، هي هنجهون هاڙن،
سڄڻ جي ساڙن، تن دونهو وهامي ڏاڙي.

٢٠- سڳهن سڌ نہ سور جي، ڳا ڏڪن ڏاجهوڙي
پيا آهين ٻت ۾، مٿن ماموڙي،
لڳين لهن لطيف چئي، سدا جي سوڙي،
ٻرت جن ٻاڙي، تن دونهو وهامي ڏاڙي.

٢١- سدا آهي سور جي، ڏٺجوڙن ڏڪ،
ان ٻلاڙي ٻڪ، هر ڪر حضوري ڪما.

٢٢- ان لسبيح، من مٿون، دل طلبو اوجن،
لڌو ون جي طلب جون وحدت سرو جن،
وحده لاشريڪ له، اهو ڏاڳ ڏڳن،
سي سڻائي سولهن، لمه عبادت ان جي.

٢٣- آئيل ان نہ وسهان، هنجهون جي هاڙن،
آٿو آب اکين ۾، ڏ ٻه کي ڏ ٻڪاڙن،
سڄڻ جي ساڙين، سي اکي ڏون نہ چون ڪي!

وائي

وسيا وڃ وڇاڙا، دل ۾ دود ٻرايم جو،
آلو وڃا ۾ وهو، وجود ٻپ کڻو،
اکي ڏ يدا ٻاجهه جي، آيا سور ڏٺي،
آيا جيءَ جهاڙا.

فصل ٻيو

١- تن طبيبن ان تون، جو سڌ نه لوڪن سوڌ جي،
سالم سڄڻ ڏي پڙا، ڪل ڪٺي ۾ آهن،
ڪاڻ گهرجي مون، حيلا هونءَ دي!

٢- ويڄن سڀن واڻيءَ ٻيا، ڪري نه ڪياڙون،
جي ٻڌ ڀاڻ پاڻون، نه سکڻا سگها ٿيا.

٣- ويڄن سڀن واڻيءَ ٻيا، ڪري ڪن نه ڀاڻ،
اڳيا ان اهڃاڻ، ڀسو سوڌ سڃاڻيا.

٤- آهي گهڻو اڳهن جو، لوس طبيبن،
ڪيو وس ويڄن، ڪريءَ ڏي ڪين ٿئي.

٥- اڳهائي سگها ٿيا، جي وينا وٽ ويڄن،
لوسي طبيبن، چڱي هولد چڱا ڪيا.

٦- ڀاڙي ويڄ هڪار، تان مون مونڊ ان ڀڄيا،
ٽيلا هٿن ڀيار، مونڊ ڀسو اڳهن ۾.

٧- هاريا ئو هوري، ڪوڇ ڪاڻاسن ڪيو،
ڪر ڀڻن جي ڪري، نه لون ٿوالو ٿئين.

٨- جي ڀاڳن ٻريءَ موڙ، نه سڪ چوڙان ڪي ڏاس
جاڳڻ جهڙن جن ڪي، سڪ سڃاڻي واس
اڃهي ٻڄهي آئيا، واڻي ڪن نه واس،
سلي سوڌيءَ چاڙهيا، ڀان ڪن ان اُس،
لوڻي ڪسن ڪاٽ، نه ٻ سانگي سلن ڪين ڪي.

٩- ٽڙي طبيبن، گهايل گهران ڪيا يو،
انهن جا چڪيا چاڪ چڻ، ن ڪري، ڪڙيون
مونڊ ان ڪن،
دوست دس ڏٺس سڃاڻي، وڌو ڏاڍ لپون،
واڇهو ويڄ وڄن آءٌ نه ٻرلو آهيان.

١٠- ويڄ ويڄالي چڱ، لوڪي سڌ نه سوڌ جي!
دوڙ ڪر ڏ ڀرون، لمڪي ڪو ڏي ڪو ڏاڍن ڪڏ
سوڻي صاحب سڏ، جو شادي ڏي ٿي صحت جي.

١١- ويڄن ويلي آءِ، دوست ٻڌي دڙ آهيو،
صحت جي سرڀر ۾، ڪل ڪڙيون ڀاٽيو،
ٻڙ ٻري واڻي، اچڻ ساڻ عجيب جي.

١٢- ويڙي جن وڏ پاس، وڌي ويڄ ٿي سوٽيا،
ٻرت ٻڏاڻون ٻٽيون، ٻوڙ ڪياڙون ڏاس،
هٿڙا انهن پاس، گهاڻ نه گهايل نه ٿئين

١٣- هاريا ويڄ مماس، سڌ ان انهن جي سوڌ جي،
پراڻ ڪي چولد پاس، نه لوس طبيبن چڱيو.

١٤- ويڄ ۾ ٻڪيءَ ڏي، الا چڱي ۾ ٿيان،
سڄڻ مان اچي، ڪر لاهو ٿي ڪڏ هين.

١٥- وهڻ ويڄن وٽ، جي سڪن نه سگهو ٿئين.
اڳين عادت مٽ، نه اڳيا عاجز نه ٿئين.

١٦- هئين نه ويڄن وٽ، لون ڪمن جيءَ جلو ٿئين؟
سر ڏ لڳي ۾ سٽ، ڪوهه ان ڪيڙي ڏ پڙا؟

١٧- ڪاهس ڪويڄن، تن طبيب ان گڏ پاءِ،
ڏ لڳي ڏ اپ ڏ ڏ ڙ، پاڻان ڏ ٻل ڏ ڪو ڪيو.

١٨- لوس طبيبن جو، چڱ ن ڪيو ان جاس،
جو ويڄن جي واس، دارونا لڌين ڏ ور ٿيا!

١٩- دارون ڪارون، جان ڪي ڪيا ويڄن،
ٻڪي ڏ ٻڌا ٻاجهه جي، انهڏي ڏاڙ وڙ،
جن جون سوڻ انهن ساڻون، ان تان ڏ ڪڏهو
ڏ ور لڳي!

٢٠- اڳهن مڙي اڄ، ڪيو سڏ صحت ڪي،
ڏ ور ڏ ڪڏهن ٻڄ، ٻهريءَ مڏهن ڏ ٻڪار ٻو.

وائي

اڄي ساڻ لهيج، ساڄن سور ٿاري آئون ماري،
سور ٿاري جي مران، ان مون ڏ وه ۾ ڏ ٻج،
ڏ ٻن پري هٿڙا، دارون دوست ڪر ٻج.

فصل ٽيون

١- هيءَ هيءَ وهي هاءِ، مون ۾ مهجوران جي،
جيرا جوش جلائيا، ڪين پري پاهه،
پسو ميچ مٽيءَ جي اڳين ويساهه نه وسهو.

٢- هيءَ هيءَ وهي هوءِ، مون ۾ مهجوران جي،
جيرا جوش جلايا، اڪن مڪي اوءِ،
اچي پسو ڏوءِ، جي ويساهه نه وسهو.

٣- ڪالهه ان ڏاڍاڻن ڏيراڻ، پڇان مر ماڻهي،
جيرا، جگر، اکيون، سوڍن ۾ سڀي،
ولهڻون وڃي، تي وهڻي سڄڻين.

٤- سر جو سنهو سڄڻين، پڙ پڏي ڏي پڃي،
ڪان ڪرڳر کپڙو، پکن سر پڇي،
جيرا، جگر، اکيون، پاساڙ پون پڃي،
ولهڻون وڃي، تي وهڻي سڄڻين.

٥- سر جو سنهو سڄڻين، پکان پري پاڻ،
وڍ وجودان ڪري، ڪڙڪڙ ڪري ڪان،
ٿيا جي امڻان، ته پهران سون اوڏا ٿيا.

٦- سر جو سنهو سڄڻين، پکا پاڻ پري،
وڍ وجودان ڪري، ڪڙڪڙ ڪان ڪري،
ايهو ڀار ٻري؛ نه ڪي نر پوهيت حبيب جو.

٧- سر جو سنهو سڄڻين، اچي پاڻ پري،
سوچي ڪڍي ڇوڏ ماني؛ ڪڙڪڙ ڪان ڪري،
جيرا، جگر، اکيون، امڪوي ايو ٻري،
جو اڳر جيءَ سڙي، ڏٺيان ٽور نه اڪري.

٨- سر جو سنهو سڄڻين، سمنگ، مڇهان سيلو،
لڪڙ ٽڪو ڪهن ڪي، پاڻ لڪوڙ پيلو،
هڏڙ سون حيلو، حالت جيڏو ڪي ڪيو.

٩- ڏڳاڙو ڏمون، جورو الدو جند ڙي،
لڳي سمع وجود ۾، سند ي لمهن لڳين،
مشاهدي لهون، مولڪي وڌو ميچ ۾.

١٠- مچ مچڻي آهه، پاهر پاڪ نه اڪري،
جو نه اڳيئي چاهه، ڪم ڪمند ن ڪٺيو.

١١- مڇهان مچ مچائيا، چڙهيو چڪماسن چاهه،
ايءَ ٻر آڙان جو، اي چلڻ ڀاڻون پاهه،
سڄڻن جي صلاح، سر ڏاڏون سمت ۾.

١٢- ٻچ پتنگن کي، سند ڀون ڪاهڻ کيرور،
آٿير وجهن آڳ ۾، جيءَ پهڪو جي،
جيري جانن جي، اڳا امزا امهن چاهه.

١٣- پتنگ چاڻن پاڻ کي، نه اچي آڳ اجهاءِ،
پچڻ گهڻان پچاڻيا، اون پچڻ کي پچاءِ،
واقف تي وساءِ، آڳ ان ڏجي ڪم کي.

١٤- پتنگ چاڻن پاڻ کي، ته جيري جٺ جاڙي،
ٽان ٽان ٽاڪج ٽاءِ ڏي، جان آڳ نه اجهاڙي؛
وسڪ وهاڙي؛ آڳ ان ڏي يندي عام کي.

١٥- پتنگ چاڙهي پاڻ کي، پسي مچ ۾ موت،
سهائي سهران جي، ڪڙ نه ڏٺين گهورت،
اچن اون آدوت، ڪوئي خبر نه لهن.

١٦- پتنگ چاڻن پاڻ کي، جيري ٻڙ جاڙي،
ٽان ٽان ٽاڪج امڏ هڻن، جان آڳ نه اجهاڙي،
هيءَ هڏ وهاڙي، ڪڙ ڪالهوڻي ڏيهن کي.

١٧- پري پتنگ آئيا، مڙي مٽي مچ،
اوڏا ٿيا آڳ کي، سڙيا آئي سچ،
سدا ڳچهن ڳچ، ٻچاڏن وڃائيا

١٨- پري پتنگ آئيا، سري وٽ ساهي،
اچي پيا آڳ ۾، ڪڏي سب ڪاهي،
لاڳيا لاهي، ڪاڻ ڪوڙي وچ ۾.

١٩- پري پتنگ آئيا، سري سهائي جل،
ڪندا ڪند اڄل، مٿو ڏيندا مچ کي.

٢٠- پري پتنگ آئيا، سري سهائي هوت،
ايندا ڏينار ي ڏيت، مٿو ڏيندا مچ کي.

٢١- ڀڙي پتنگ آئيا، مٿي مچ مڙي،
ويندا ٽان نه گهڙي، مٿو ڏيندا مچ کي.

٢٢- پنهنجن ٻاجهه ڪيو، مڙيا مٽي مون،
ٻسي لهس نه لڀيا، سڙيا مٽي سون،
سدا ڳڻين ڳڻ، ويچارن وڃايا.

٢٣- ڇڙيو ڇڪياسون ڇاهه، آڳهه ٻرندي آئيا،
وهسن وارڙيءَ ڦل جئن، مڪتبي مون لاهه،
آڻي ٻاڻ اڙاءِ، ڪٽي ڪوڏي وچ ۾.

٢٤- جي لئو ڻن لدو جڻن، ڌ. جدبي ساڻ ڇماءِ
آڻي آڳهه ادب سين، ٻاڏي جان جلاءِ
ٻرقعا الله ڌ ٻاز ٻون، پهنجون سڀ ٻچاءِ
اڇڻ لنءَ لطيف چئي، ٻڌو هڏ م ٻاهِ
مٿان لوڪ لڪاءِ ڪي وصالان وچ ٻئي.

٢٥- اجان لڌو راهه، ڪالهه ڪد ٻاسون سڄڻين.
پڻ ٽاٻاڻون اڪڙو، وحدت جي وڏاهه،
مڪتبيءَ مٿان، مڇهه مو والين نه لهي.

٢٦- اجائي پهاڻ جن دساڻيو دڪ ڪي،
لدون سدو چاڻ آهي آڳڙين ڪي.

٢٧- ڌر ءِ ڌڻءَ ڌ مٺوال، اڄ پڻ آڳڙين جي،
ٻاڏي مڇ موڙ جو، اوڀانون اڳاڙ،
ڌرڏا ڻي م ڌاڙ، جر ڪچو دڪ ڪٽون لگي.

٢٨- ڌوڏا لون نه ڌلين، آڳهه آڏو نه وڃين،
الا جي عشق جا، سي ٽان لون نه سهين،
اٻو الين چڙهين، نه آلون آڳڙيو آهيان.

٢٩- سر سالداڻ ڪري، پڇج گهر لوهار جو،
ڌ ڪن همت ڌڙي، مان ڪڏ پئي اڪ سون.

٣٠- ڌ ڪن ذات پيو، همڙو اوه سالداڻ جڻين،
ولڇي ٽا نه و ٻو، سيپاڏي ڪي سڄڻين.

٣١- سهي جڻين سالداڻ، ڌ ڪن مٿي ڌ ڪڙا،
وه وچاڻو ٻاڻ، ڌي ڌ ٻڙون ڌ اگراڻ.

٣٢- اٿي ٻو اڳ ڌڻءَ ٻه ڌاڳهن ٻرن جي،
هڪ ڪوري ڪانڌيا، ٻٽو ڌوڏي مڇهه ڌڳن،
ٻاڻان اوهاڻن، مونڙي ڏڪيا مڇهه لي.

٣٣- ٻاڏ ٻو اڇهائين، ٻر ٻن اڇهائو ٻاڏ ٻن،
مولکي ٽا مادا ٻن، لوڀان لهاڻن جا.

٣٤- اڄ آڳڙيا آئيا، سوڌا سڀاڳي،
ٻياڏي ڀاڻي، لڳون ڪندا اڪيون.

٣٥- اڄ آڳڙيا آئيا، ساڻو ڪي سڄڻ،
لاهيندا مو ڏ ٻاڻ، دک ڪري ٻندا ٻڌ دو.

٣٦- ڪت ڪڙهي، اوه ٻري، ڌوڏا جمع ڌڳن،
مطرقن مدڻن ڪيٻا، سالداڻون سهڪن،
اڄ پڻ آڳڙان، مڙو آهي مڇهه لي.

٣٧- چکي مٽي مٽن جي، آيا آڳڙيا،
ڪڙي ڦل ڪوڏيا، ودا ور وناهيا،
هي گهوڙن سين گهاياءِ، پڻ ٽا پري ٿيو.

٣٨- مڇهه مدڇهن آهه، ڀهر ٻڦ نه اڪري،
جو ڏ نه لڳي جاهه، ڪامدن خبر ٻوي.

٣٩- ڪاٽان لن ڪٺو، اڇهاڻ اولداهه،
جن الله ٻري ٻاڏ، سڌ سيڪا ان ڪي.

٤٠- سرها ڌ اُم سي، جنجي ساجاءِ سراڻين سين،
لڳ لني جي ڪي، ڪت نه لڳي ڪڏ هئين.

وائي

جيءَ جماڻ ٻو ۽ ڪين مهنجڙو ماڙ ٻو،
مهنجو جيءَ جماڻ ٻو!

ٻرٻنءَ جي ٻچاڙ، جنڙو جيءَ جماڻ ٻو،
سيڻن جي سپاڙ، جنڙو جي جماڻ ٻو.
اڇيو لن ممق مان، ٻرٻن ٻوڄ پيڏ ٻو،
مرض مريضن لان، اشدي ساڻ اڏاڻو،
ڪرم ڪري من جي، مولکي اهڪيءَ مان اڪاڙيو،
سدٽو ن مدهن ڪري سور ٻن، الين اول اڏ لهاڏيو،
سالڪن جيئن سڌ ڪري، الين طالبن کي لڏاڻو.

فصل چوٿون

۱- ايڪ پيالو ٻه ڄڻا عشق نه ڪري اڄڻ،
اڪيا جي انهي لڪڙ ۾، سي قرب وسندا ڪيئن،
هوڙ ڪيا هيئن، واڳها پس وصال ڪان.

۲- ايڪ پيالو ٻه ڄڻا، عشق نه اچن ڪري،
آئي سي ايڪ ٿيا، جي گڏيا انهن ڳري
درئي ڏار ڌري، جي خلعت خضر آيو.

۳- ايڪ پيالو ٻه ڄڻا، عشق نه ڪري اڌ،
ايءُ ڏان شاعر سڌ، ڪنهن جا قوال سڻن.

۳-الف ايڪ پيالو ٻه ڄڻا عشق نه ڪري اس،
مالڪن ڪين ميلاڻ ۾، ٻه ڏي ٻرادون اس،
ايءُ ٻر آهي آس، جتي لالو لاهه ڪر.

۴- جنڊاهن قال ڪرڙ، اکيون اوڏاهين ڪڍي،
وه نيڻن جي وڙ جنهن سالڪ نه ساه جو.

۵- جنڊاهن قال ڪن، اکيون اوڏاهين ڪڍي،
متو ڪن نه ملهه، ايڪ برابر ٻاهڙو.

۶- قال ڪنهن ڪري، وه ماڪيءَ جي ڪن،
وتان واهي ڏن، ٻنهي ڪي پيالون.

۷- هولدو هڏ م رکه، لاءِ پياڪن ٻاهڙو
وٺي واڏڙون ڪي، ٻيادي ٻرڪ،
سالڪ لهڻي لڪ، جا لو ايندي آن سڻين.

۸- هولدو هڏ م سنڌ، لاءِ پياڪن ٻاهڙو،
ٻرج ٻيالج پڌهڙا، ويندا ونهو ڪنڌ،
ڌ هت لهنجي هنڌ، موڪي ڪو مان لهي.

۹- گهڻن ۽ گهڻڪن، ونهون ٻهن وه ڪاڏيون،
ٻڌه ساڻي ٻرخن پيالا ڪي ٻران،
ٻڪهن نه ٻرجن، مت اڪايون مدهيان.

۱۰- آڻي آٻ واءِ، موڪيءَ مت آڻيا.
معاڏا نڌهن ساءِ، اڇن سر سنڀاهيو.

۱۱- آڻي اڙ هيمت، موڪيءَ مت لهڻيا،
ڳڙوت گهراڻو لڳيا، الٽا ٻڌي ٻيمت،
معاڏا نڌهن هيمت، اڇن سر سنڀاهيو.

۱۲- موڪيءَ مت اٺيا، اڇا اڳڻ ڏار،
ايندا ڏو دو ٻار، وهه ٻيندا ونهون.

۱۳- موڪيءَ مت اٺيا، سوٻرا صبوح،
ارڏي جيءَ عبداللطيف چئي، ٻاس نه ٻهتي ارح،
ڪڙوجي ڪ ڪوڙ، ڌ ٻه وت سر گهرن ونهون.

۱۴- موڪي مڌ پيارا، ارڏو ارڏي مت مان،
ڏيندي ڏاڏان ڪي، وٺيءَ وجهه م واڙ،
سر ڪٽي سردار، اڳڻ لهڻجي آئيا.

۱۵- موڪي معاڻ جسا، ندا ڪيم لهار،
ساماٽا سري ڏٽي، اڇا اڳڻ ڏار،
لاٽو ڪيم لهار، سر ٻڄ ڌ ٻيند سمت ۾.

۱۶- موڪيءَ سندي مت ۾، سري سپ ٻهو،
قضا ڪر ڪيو، ڪولهي ڏوه ڪلال جو.

۱۷- موڪي سندي مت ۾، ڪوجو زهر ڌرو،
پيندي ٿي ٻوشيدن ڪي، ٻيو ڪولو ٻرو.
متو مهاڻ جو، ڪيو ڳهر ڳرو،
ٿيڙن ڪيپ ڪڙو، ڪنهن جنهن ڳهر ڳگ ٿيا.

۱۸- ڪوجو وڻ ڪلال جو، پٽي ٿي ٻهون،
سري ڪين ڪيون، وڻ موڪي جي ماڙيا.

۱۹- جو ٻر ٻيتو سو آن، هو سندو سڻ ساڙ،
جي واسڻڪ وڻ ويرڳين، سي نه وهيڻا مان،
الهي لڄ مراڙ، جيئن اڻ هولدو الهن گهرو.

۲۰- ماڪ معاڏا آئيا، سري ما سردار،
ماڪ مڙئي اسهڙن جي، هڻن اڳي هاڪار،
سٽي ايءَ لڏوار، موڪيءَ مت اٺيا.

۲۱- مڌهن وجهيو مٽن ۾، موڪي آئي دوه،
معاڏا ٻري ويا، اڳڻ اڇي نه ڪوه،
معاڏاڻن ٻوه، مڏا مت مٽي ٿيا.

٢٢- ٻي گهڻ پاڙهون آئيا، اکيون چوڏهن ماهه اڳين،
پيا لال لڳن، ڪنهن ڪڙي ڪيف خماريا.

٢٣- وڻن جي وڻراڻ ۾، ڪالاڻل ڪارا،
وهه جي وڃايا، سٽي ڳالهه سڀئي رهيا.

٢۴. سيئون سردارا، آڻيو ڏکن اڏ يون،
مرو م مٽ دارا، اڏيءَ اوڏا م ڏيو.

٢٥- نه ڪي مڌ مٽن ۾، اکا جهولي جهالين،
ڪڪره ڪيائين ڪن لاءِ، متارا ڪهر اللهن،
وريا ڪنهن ڏيهائين، پٽي لکن ڏ پنهنڙا.

٢٦. نه سي اگڙ آڳڙيا، نه سا سٽ سري،
ڪٽورا قلال جا، جن پيتا پاڻ پري،
انهي پهر الٽيا، ڏرايءَ سر ڏري،
وڃي اجهامي ان جي، پني بس ڪري،
سا ڏيو سود چري، موکي متارن جا.

٢٧- وڃائي وتاڙڙن ري، مٽن جي ماڪ،
نيندي سڌ سيڪنهن، هنڌهنڌ پولدي هاڪ،
پره جا پاڪ، جه سي اگڙ آئيا.

٢٨- جه سي اگڙ آئيا، نه سرو ڪندا سنج،
ساڳي نيندي اڄ، هي پٽو هو آڻ ڪي.

٢٩- موکي چوکي نه لڳي، اصل اوچي ذات،
وئيون ڏئي وات، متارا لڏهن ماريا.

٣٠. متارا مري ويا، موکي لوڻ نه مرن،
ڪيهي پر پرن، ڏکي ڏاتارن ري.

٣١- متارا مري ويا، موکي پٽي مر،
سي اڄ نه آيا ڪنڊهڙي، سيئون ڪماءِ سر،
پماڪن پاسو ڪيو، گهوٽن چڙيو گهر،
لهڻو ڏک ڏمر، ڪوڙ سهندو اُن ري.

٣٢- سري ڪين ڪيون، واڻ موکيءَ جي ماريا.
ڪوڪو واڻ قلال جو، پٽي ڏي پيون،
لهان پوه ليون، مرڻ متارن سين.

٣٣- اڄان ڪوئي ماڳ ۾، مٽ ڪٽڪا، ڪٽ گهڻا،
لاهي واهه م لاڳئا، موکي متارن سين.

٣۴. ڪنڌ ڪٽارون، منهن وٽي، عادت سندن ايءَ،
ليون لڪون ڏيون، جنهين منجهان جيءَ،
سروڻ سيئي، جن حاصل ڪيو حال کي.

٣٥- وٽ سر گهرن وٺون، ڏڌ سرڪن ڏجن،
پدان شين پشن، اي پيالو پرين،
اوڙي جي عبداللطيف چئي، وٺي وڏ گهرن،
ايڪين نه پرچن، مٽ لڪائون منجهان.

٣٦- اوڙهو اوڙهي مٽ مان، موکي مڌ پيئڻ،
ڏيندي ڏاتارن کي، وٺيءَ منجهه م واڌ،
سر ڪٽي سردار، اگڙ لنگهي آئيا.

٣٧- موکيءَ منو نه گهريا، وه نه وهائيا،
سرڪيءَ ڪاڻ سيد چئي، ائي ٿي آئيا،
جي ڳاهن ڳڌ گانئيا، لن جون لن پاس پنهون.

٣٨- سر ڏئي سٽ جوڙ، ڪنهن نه ڪلاڻ سين،
ڪالي ڪرت ڪپاڙ ۾، خنجر آڻي ڪوڙ،
مرڻان متان م موڙ، وٺي ٿي وڏ لهي.

٣٩- وٽ وٺيءَ ۾، م مٽ مٽ مڌ پيو،
قدر ڪيف ڪمال جو، ڪا اکين پيو،
اڄ درس دڪان ۾، ڪنڌ قبول ڪيو،
سرها سر ڏئي، چکن سرڪ سيد چئي.

۴٠. آئي ٿي اگهار، ڪامي ڪرداڻ سين،
سين سي نه پٽار، ڀر پٽوءَ جن سين.

۴١- ڪلا لنگهون ڪاءِ، مٽ نه سکيون موڻ هنيائين،
ور ليندي وات وهاءِ، چڪائيندي پنهون.

وائي ١

لايا عشق پليتا، ليکا يار وي،
اکيان دلبر دي،
الڻ جوڙ آرام نه آوي،
من هوان دل کس ليتا،
آکي احمد لال، لالڻيان دي،
کيا کس لي ڪيتا.

وائي ٢

ٻاو مٺان محبتي، مٺا ماڻهو الا،
ٻرئين ٻرچن، جيءَ جيارا جن،
ڏي سرهي سهڻان ٻرئين، ڪيئن ڪوه و جهن؟
ميرائي مارئين مون، تان جي ٻکر جن۔

وائي ٣

دوس پڇي دد آئيو، تيو ماڻ جو ساعيو،
ڏٺهن ڏيئاڻو آئي اسانکي، ٻولي محب ملايو،
دٻو دچرڙو تيو ميلايو، واحد واءُ ودايو،
هو جنهن جو ڏس ڏوراڏو، اوڏو سو اڄ آيو،
عبداللطيف چئي اڄي عجبين، پاڻ فضل فرمايو!

فصل پنجون

١- قرب ڪبر ٻانءَ، ماءَ ملاقي نه ٿئي،
ٻو دو اي ٻرٻانءَ، صوفيءَ جي صلح ۾.

٢- صوفي سالم سي ويا، جي اڪثر سمائي ٻار،
ٻاڙي ٻاڙلدن کي، آهي اوٻسار،
ٻرٻان سين ٻهڪار، زلديءَ رساڻي ڪياه.

٣- صوفيءَ سير سين ۾، جمئن دڳن ۾ ساه،
سا ادڪري ٻ لهڙي، جمئن ٻارهون ٻروڙي ٻساه،
آهس اي گناه، جي ڪا ڪري ٻڌ ڏي.

٤- ڏ اي ڏ ڪرٻا، انڻ ڏ اي راضي ٿياه
صرڊي سي ٿيا، جمئن ڪمن ڪمائون ٻاڻ سمن.

٥- صوفي لاڪوفي، ڪوئي ٻانمس ڪير.
مڌهان ٿي مڌهه وڙهي، ٻڌ واهس ٻير،
جمن ساٽس وار، تئي ٿمن واهرو.

٦- صوفيءَ صاف ڪيو، ڏوئي ودق وجود جو،
ٿهان ٻوه ٿيو، جمئري ٻسڻ ٻرانءَ جو.

٧- صوفي چالمن، سڌ ڪري صوفي اي نه صلاح،
ڪاٿي رڪ ڪلاه، اڇلي وجهه آگ ۾.

٨- جي ڪلاه رکمن ڪند اي، نه صوفي سالم ٿئي،
وه رٿي همت ڪري، ٻر ٻاٻاو ٻيءَ،
هٿ ٿمن جو هيئي، جن حاصل ڪير حال کي.

٩- جسي ۾ جبار جو، ڏهڻي ڪمو ڪوڙ،
جلي تون زبان سمن، چاڻي ٻهر چوڙ،
ذڪر سمن فرقان ۾، اسم اعظم ڏ ود،
ٻيا دد وجي مروڙ، اي اباهه اٻائن سڇو.

١٠- عالم آٿونءَ ساڻ، ٻراو ٿو ٻير ڪري،
ٻاڻ نه آهي چاڻ، مانديءَ منڊ ٻکڙ ٻوه.

١١- طالب ڪثر، سرٿهن سر، ايءُ دوهي جي دوه،
جمن ڏ اي جوه، ٿمن ڪيهو ڪمن کي.

١٢- طالب ڪسر، سولهن سر، اِيءَ رومي جي راءِ،
ماڙهو اُت ڪياءِ، ماٺ نه پسن مدت پوءِ.

١٣- طالب ڪش، سولهن سر، رومي جو آهي،
ڳاڙهي جن لاهي، نه منجهون مشاهدو ٿئي.

١٤- طالب ڪش، سولهن سر، اِيءَ روميءَ جي وهاڻ،
پورا ان وڃائڻ پاڻ، پوءِ پسڻ پر انءَ ڪي.

١٥- طالب ڪش، سولهن سر، اِيءَ روميءَ جي راحت،
جڏهن ڏٺي سمت، تڏهن ڪهڙو ڪمڪي.

١٦- طالب ڪش، سولهن سر، اِيءَ روميءَ جي اوطاق،
جي پچي ڏيڌ فراق، ته منجهون مشاهدو ٿئي.

١٧- ظاهر ۾ ڏاڍي، فڪر ۾ فنا ٿيا.
تن کي تعليم جي، ڪڙهه الله ڪاڻي،
حرف حاڻي، دور ڪمالون دل ۾.

١٨- جن کي دور دور جو، سبق سور پڙهڻ،
فڪر فرهي هٿ ۾، مات مطلع ڪن،
پيو سو پڙهن، جنهن ۾ پسڻ پرينءَ ڪي.

١٩- وسر پورم سبق، پورين سمت نه سهيران،
اجان هيءَ ورق، هي مطلع نه ٿئي.

٢٠- ڪهڙو مطالع مون، هو جو ورق وصال جو،
تنهن ۾ اون ٿي اون، پي لاسد لحظي جنتري.

٢١- سا سمت نه سارين، الف جنهنجي اڳ ۾،
لاحق لهارين، پيا پيا پرينءَ لاءِ.

٢٢- سا سمت سار ڏون، الف جنهنجي اڳ ۾،
"لا مقصود في الدارين الا هو"، اِن پر الڳون،
سڳر سو ڏون، ٿيا رسلا رحمان سين.

٢٣- ٿيا رسلا رحمان سين، سگر سولتو جن،
منجهان تن جسن، حرف نه سڀ هڪڙو.

٢٤- ٿيا رسلا رحمان سين، سگر سولهن جي،
آيون تن کي، ڏاڏايون وصال جون.

٢٥- اکر پڙهي اباڪها، قاضي ٿيڻ ڪماڻ،
پاڙيان ؟ پاڪهن ارڏان اِيءَ نه آڻ،
ورق ورائين ورا، ملا ملهي ماڻ،
ان سرڪيءَ ساڻ، پاڃ عزازيل کي.

٢٦- عاشق عزازيل، پيا مڙهي سڏڙيا،
منجهان سڪ سبيل، لعنتي لال ٿيو،

٢٦ الف- وسريوم سبق، پوران سمت نه سهيران،
اجان هي ورق، هي مطالع نه ٿيو!

٢٦ب- ڪهڙو مطالع مون، هو جو ورق وصال جو،
تنهن ۾ لولهڻ ڏرن، پي لاسد لحظي جيتري.

٢٧- جو مون پڙهيو پاڻ ائي، سبق ساڃ جو،
پوران سچام پاهيو، نفس جو لهو،
جت عرفان اصل ۾ ٿي، روحن روز ڪهو،
وري ورق پڙو، ڪلام ويو وصال جو.

٢٨- جي مون پڙهيا پاڻ ليءِ، سڀئي سبال تمام،
واڳهو ٿي ورام، اکر اهي اڳيان.

٢٩- اکر جيئي هڪڙي، پهرن جي نه پڙهن،
ڪوه ڪيوڪي تن، سچي سٽاڻي ڳالهڙي.

٣٠- پڙهيو تا پڙهن، ڪڙهن ڪين قلوب ۾،
پاٽان ڏوه چڙهن، جيڪن ورق وارين وڳرا.

٣١- پڙهيا پڙهجا، سبق الهين سور جو،
ميم دکو من ۾، الف تنهن اڳيان،
چتان چورڃا، اها لاس لطف چئي.

٣٢ اکر پڙهه الف جو، ورق سڀ وسار،
اندر اون اجار، پنا پڙهندين ڪيترا.

٣٣- هلا ٿيه هڪڙي ۾، الف سڌي اوڙ،
نه ڪتابن جي ڪوڙ، منجهان ٿين معلوم ٿئي.

٣٤- ڪوڙ ڪتابن ۾، حرف مڙوئي هيڪ،
جي اون نظر اهڪ، ته بسم الله ئي بس ٿئي.

٣٥- اکر جو الف جو، سو مرادي سڄڻ م مڃ،
سو ڪي هڻن سڀ، جو الف کي اوڏو ٿئي.

٣٦- جو الف کان اوري ٿيو، الف اڻوٽي آهه،
لوڪان لون لڪاءِ، ته داخل ٿين ته دال سين.

٣٧- لوڪان لِڌو صرف، ٻون مطالع سپرين،
سوئي سو حرف، پڙهيو پڙهان من ۾.

٣٨- جيئن جيئن واقف ورائين، تئين تئين ڏاڍو ڏوهه،
جي ڏٺي ڏهول سپرين، ته ڪهڙي ڪيو ڪرهه؟

٣٩- ڪاتب لکيو جيئن، لايو لام الف سين،
اسان سڃڻ ايئن، ڏهو آهي اوح ۾.

٤٠- ڪرهو ڪاغذ ڪوڙين، ويٺو وڃائين مس،
ڏوري ليان ڏس، اکر جهان آئيو.

٤١- ڪاتب جو لکن، سو متان واٽ وڃائين،
جهڙي لهڙي ڳالهه ڪي، جمع جوڙيو ڪن،
حرف جي حساب جا، چئيو چمڪ ڏکن،
سڄڻ ڪيئي سر کي، لکيو ڪاتبين،
ڪراماً ڪاتبين يعلمون ما تفعلون، ااو لوڙائين،
لون پاڙوسي ان، جائين ويٺ نه وسران.

٤٢- لهڙا چاليها نه چالاڪ، جهڙو اسٽ پراڻ جو،
ڪوڙي ڪاتب نون ڪرين، متي لکن پيڪ،
جي ورق وارين ويٺا، ته اکر اهوئي هڪڙو.

٤٣- اوڙائين اوجون ڪري، مڇهايا ملن،
سي پرڏيهون پاسي آهن، ڳجهه ڳالهيون ڪن،
ساڃان اوڏو سپرين، لوچيو تان نه لهن،
دم نه سڃاڻن، داڻهون ڪن مٺن جيئن.

٤٤- ملڻ منو ماڪ، جڏهن پيتو ڦٽو پيٽ ۾،
سڃاڻي الله، ٿيي ڏ ڻالين ٿوڙ ۾.

٤٥- شهر ڏسي سڙهو ٿيئن، ڏٺيم نه بازار،
جو وکر وڪائن ۾، ڏڪو ڪوڙي ڀار،
ان ڏٺين سين ڳالهه، ته لهي لک لطيف چئي.

٤٦- هڪ جو اکرو لکڙو، ڪر لسي جي ڏي،
تان الڏاوي گهر ڏيرڙا، ڦر ڦر جوس ڪري.

٤٧- احد احمد پاڻ ۾، وچان ميم فرق،
آهي مستغرق، عالم الهوط ڳالهه ۾.

٤٨- ان ڪڏي من حجرو، ڪيم چاليها ڏڪ،
ڪره نه پوچيو پوڇڻ، اٿئي پهر الڪ،
تان لون پاڻ پرک، سيڪهن ڏاڍهن ساموهون.

٤٩- سيڪهن ڏاڍهن ساموهون، ڪر هڏ خالي لاهه،
جي احد اکر ٿيا، سي ڪاڻڊر ڪيا ڪاهه،
محب مڃائيم من ماڻا، مون اجاڻندي اڇهو.

٥٠- ڪنز قدوري ڪافيا، جي پڙهي پروڙين سيپ،
ته مهدي ماکوڙي ڪره ۾، پڙهي ڪجهه اپ.

٥١- ڪنز قدوري ڪافيا، ڪي ڪون پڙهيوم،
اوپاڙو ٿي پيو، جان پرين الڏوم.

٥٢- ڪنز قدوري چڏ، سڏون پڙهه سانجهه جون،
ون ڏسين جي سڏ، جڏهن سانگو آهي ساهه جو.

٥٣- ڪوڙان ڪتاب جي پڙهين، جڙون جاڪي تان
هٿي ڏي پران، سوڏي سانجهه نه ٿئي.

وائي ١

سي وڙ پيو هو وڃن،
وو جهلمان پلان، هيڪڙو نه رهي،
آءُ جڏهن جي آهيان، ڪڙي م ٿيان ٿي،
گهڻين پڃن گهوڙيان، سنڌڙي پاڇه پين،
م موان ماڏيان مون، ور ڏا پرڏا ڪن،
آءُ ميائي گهوڙي، جي مان محب ملن.

وائي ٢

وسالاج م واٽ، جڏهن ته ٿي ڏيهوڙا،
لونيون سهڻن لوڪ جا، وهائيم لهون وڃاٽ،
اصل اسان جا، سڄي و بڙا ولاٽ،
جهلڻون جي مان وسهو، ادب م مهرانو اماٽ،
راڙيون جاڳن جي سي، آءُ ڪنڌڙي سوٽ،
آڏي داس آئي ڪري، جهل ٿرن لنبدان لپاٽ.

فصل چوٿون

١- داؤدي ڍالون ڪري، ڪن ڪواهي ڪاڪ،
ڳوڙهي هينئڙي هانگ، ڪاهيو پاڪيزن هٿين.

٢- داؤدي ڍالون ڪري، ڪن ڪواهين ڇهٽ،
ڳوڙهي هينئڙي سڇيٽ، ڪاهيو پاڪيزن هٿين.

٣- عقل ٻڌل اکين ۾، ٽوڪي ٻاڌي ٻان،
اُبو اُگرارن ڪريان، ماڳ، هٿيو مستان،
جالب لون زبان، اکين سين انڌا ڪريان.

٤- عقل ٻڌل اکين ۾، ٽوڪي لڪا تير،
ساجن الهيءَ سيگهه، سوري قتيءَ گهٽا وٽير،
ٻيو م ماڳ مون، ڏهنڊو ٻهراڻن ٿي ٻولو ٿيو.

٥- عقل ٻڌل اکين ۾، لوڪ اڪا ٽوڪي،
ساجن الهڻ سوڙ جي، ڪل نه آهه ڪهڙڪي،
ماڙين تو مونکي، چاڙهيو لوهه لطيف چئي.

٦- عقل ٻڌل اکين سين، لوڪ چلا ٻو ٽو،
ٻيو مون ماڙي سين، جڏهن ڇڏ ٻهراڻن ٻولو نه ٿئي.

٧- جي هو پائين ڪان ڪمان ۾،
نه سيڌو سير وڪ،
مڙهين ۾ معشوقن جا، چاڪ چٽڪا چڪ،
سوڙي ٻاڻ ۾ شڪ، عاشق ٿي نه آئين.

٨- جي هوءِ پائين ڪان ڪمان ۾،
نه سيڌو سير ڏيج،
مڙهين ۾ معشوقن جا، جهالو ٿي جهليج،
پاڻان ٻگو م ڏيج، عاشق ٿي نه آئين.

٩- جي هو پائين ڪان ڪمان ۾، نه ليکي ڏج سيڌو،
ڪجي نه ڪيڏو، وجي در دوستن جي.

١٠- پائي ڪان ڪمان ۾، مياں ماڙ م مون،
مون ۾ آهين تون، مٿان ڏهڪوٽي ٽوڪي لڳي.

١١- ڪهو چڙهن ڪان، هڏ نه هٽائين ٿا،
ٿڪا جي ليڪان، نه ٻهراڻن سان ٻولا هٿا.

١٢- لوڏي جت لڳو م، آئي آيو آهيان،
سوڙه ٻاڻ سڌو م، مان پاڇائي ٻيو هٽي.

١٣- محبت جي ميدان ۾، عاشق آئي آچار،
سمهان سل سهڻ چئي، ڪڍ ۽ ٻيو لمار،
کهج ڪوم ڪلام، جر دوستڻون درد ٿئين.

١٤- محبت جي ميدان ۾، اچي ٻيو ٻاڻ،
سر وڍيڻ ڏڙ ڏار ڏوڙڻ، اي سيڪار سڌار،
ڏ ٻهڏا مون ڏ ٿان، مٿان محبوبن لئي.

١٥- محبت جي ميدان ۾، ڪر پڙاڏ و ٻٽ،
سر سوڙيءَ، ڏڙ ڪنگران، مٿان ڪڇين ڪٽ،
عشق لانگ اپٽ، خبر ڪاڏن ڪي پئي.

١٦- محبت جي ميدان ۾، سر جو سانگ م ڪر،
لاهي سر لطيف چئي، اڳيان دوستن ڌر،
عشق لانگ اپر، خبر ڪاڏن ڪي پوي.

١٧- محبت جي ميدان ۾، سر جو ڪر م سانگ،
سوڙيءَ سپرن جي، چڙهه نه ٿيون چانگ،
عشق آهي لانگ، خبر ڪاڏن ڪي پوي.

١٨- محبت جي ميدان ۾، ڪڏي پوءِ ڪاهي،
چڙهه آسانگو اوراح جو، لاهوتي لاهي،
عشق لانگ آهي، خبر ڪاڏن ڪي پوي.

١٩- عشق نه آهي رالڊ، جنهن کي کلين ڳيرو،
جيءَ جسي ۽ جان جي، پئي جو هڪالڊ،
سسي لوزي پانڊ، اُڇل نه اڏ ٿئي.

وائي

عشق لمام ٻرهه لمام، مين لوٽي لال لوڪو،
سهڻ سئي ٻون جهپ نه آوي، ايٺين لٽڪ حرام،
دالمان جاڳڻ صاحب سنيارڻ، اي مصرالدا ڪام،
مت دقل دي مڃهه گئي، آيا عشق امام،
لال پريان دي چڙگي لٽڪو، مرهي اساڏي عام!

فصل ستون

١- عاشقن الله جي، محبت مٺي مَنَ،
سندي سڪ پرين، لنءِ مَ آهي لنءِ جي.

٢- عاشقن الله جي، سدا والي واٽ،
ڌاڳ ڪري اي اذڪر ڪر، لنءِ ۾ اها الاٽ
الهيءَ ڪان ڪنهن ساعت، سڄڻ ويل اوڙي.

٣- عاشقن الله، ويو ٿاڙ ڀا وسري،
آه ڪريندي ساه، ڪڍهن وهندي اڪري.

٤- عاشقن آرام، ڪڏهن ٿان ڪون ڪيو،
طعني ڏما لام، حبيب الي هيڪڙي.

٥- عاشق اهن ڀه هون، جئن اون سڃي انگرين،
وڃي ڏڏ دوستن جي، است ڙهاڙي اون،
اي ٻر ڪنهن ڀا ٻون، ماڪر محبوبن سان.

٦- جان عاشق مٺي ڏسي،
ٿان دعوا ڪري ۾ ٻانهن جي،
سالو منهن سوائون گهي، سڪ اِي شرط،
لڪي ڪوڙ ڪرت، منا سر سودا ڪري.

٧- اڄا تو مدهان، ڪک چتي اس اڪري،
منهن ۾ معشوقن جا، ڪئن جهلندين ڪهاءِ؟
سو اون ڪڄ ڙاءِ، سڪ جون سڏ ن ڪرين؟

٨- سڪ ڀا آهي سڻي، ڪڻ ٻرو ڙي ٻهر،
ڪسڻ ڏارا ڪهر، ڪري سڏ سڪ جي؟

٩- سڪ اِڃين ڀا سڏ، جڏهن لڪه لياڪاپ ڳلين،
ٻهي ٻرڻن جي ڀا ٿڃين، متي آڳڻ اڏ؟
اي ٻڻ ڪوڙي سڏ، جئن ڪاهو ڪاٻو سنهن.

١٠- سڪ ۾ سودي، ٻئي آڪر هيڪڙي،
وهڻ واڙن ٿي، ڪاڙڻ ضرورڻي،
ٻڌهي جي ٻودي، جيءَ ڏلي اي ڀا ڌڙي.

١١- جهڪي سڪ سڪر، لاٿ ٻس سڪندڙون،
ٻاسي ٿن م لڪ، ٻهڏون ڀا سهاڻن جي،

١٢- جان جي سي ڀا اٽاءِ جي لياڪا اوڪ جا،
ٿان ٿان ٿڪي ڀا ماءِ، ٻو ڏو ٻسڻ ٻرانءِ سهن.

١٣- عاشق معشوقن جي، ولي وڃا ڳري،
جم ود ڇي چڏ ٻهڻ، سندي دوست دري،
ڙ ٻندا ٻڪي ٻاجهه جي، وٻندءِ لب لري،
ا-ان ٿان ڀا سري، تو ڪئن سڙي سهون؟

١٤- عاشق معشوقن جو، ولي وڃڄ سهر
اڇي ٻچندءِ ٻاگهڙ، ار ان ٻري ٻهر،
ٻلا ان سند و ٻهر، ڏهبر اهندءِ واه ۾.

١٥- عاشق معشوقن جو، ولي وڃڄ دڏ،
اڇي ٻچندءِ سهرين، اهندءِ ساڙ سهڙ،
ٻلالي جو ٻرا، ڏهبر اهندءِ واه ۾.

١٦- عاشق معشوقن جو، ولي وڃا دڪاڻ،
ٻهي اهش ٻرين جي، ٻهيءَ وڃهي ٻاڻ،
ڀا اون ٿهن ساڻ، سدا ڏهن سرخرو.

١٧- عاشق معشوقن جو ولي وڃڄ ڳهت،
جم ود ڇي چڏاين، موڪيءَ سندو مت،
ڪري سر جي ست، ٻڄ ڪي ٻالهون.

١٨- عاشق معشوقن جو، ولي وڃڄ ڏند،
پيار ٻندءِ ٻاگهڙن، ميڻاءِ جو مند،
سرو الهي جو سڦرو، سڪ آهي سند،
متان ڪليان ڪند، اوڏو ٿي ان کي.

وائي

سهڻان جي سوائهن جي، ڏ ا. ڪهن وڃي،
وڃي ڏڏ دوسر جي، سواڻ سو ڏهڙي،
عاشق الڪن چڙهيا، ٻهو سڪو ٻهي،
ٻچڄ ٻره ٻرڻطون، ٻهران سر سڃي،
عاشقي ارڇون ٿيا، ٻولو ڪهن ٻڃي.

—•••—

فصل اٺون

١- هر هر هرائي، وڃڻ در دوستن جي،
پاڙي ڏاهن پرين جي، اچڻ م اوائي،
الڙ ئي آڇ م ڏون، واڻاڙن وائي،
لا تعده لطف ڇڏي، سوڌان سرهائي،
ڳجهو ڳالهائي، پرس ونهي پاڻ ۾.

٢- جان جان ناهه ضرور، تان تان طبيب ناهه ڪو،
جه سو سڀاڳو سور، انگو وئج وڏ اهڙو.

٣- سور جنين کي سڀاڳو، سري ان صحت،
ملي مصيبت، آهي عاشقن کي.

٤- سمجهي سور طبيب، جنين سور سڃ ڪي،
جو لکيو هٿ لطف ڇڏي، سوڻي ڪن قريب،
جي اوازيا نصيب، دارونءَ سي درست ڪيا.

٥- جنهن سر سندو اور، جيڏاهن سو سولهون لڳي،
تنلا لهن ليءِ سهڙ ان، ڳالهه لهڻي مور.

٦- جي پاڙي پاڻ، نه ڪر هوڙي هاڻي هڻي،
اڳي ان لپاڻ، اڻ ڪوهير ڪون گهري.

٧- اڻ ڪي عمان نه لڳي، ڪي پروڙي ڪون،
سڄي جهڙي سون، منهن نه پڻي ماڙهولين.

٨- اڻ ڪي عمان نه لڳي، ڪي پروڙي ڪون،
امر عطا جنهنجو، جان سا سواهين ڪي سون.

٩- جيڪي ڏاڏون، سو مان ڳڻ ڳڻڻ ٿيو،
مولڪي پڇياڙون، ٿوڪي الهي ٿوڪ سان.

١٠- جيڪي ڏاڏون، سو سر ڏڻي سڄ جند ڙا،
م چو چياڙون، اي پڻ ڳڻيو سڄڻن.

١١- جيڪي ڏاڏون، سو سيرڻي صحت
م چڙ آزاد ان کي، م ڪي مصيبت،
ڪهڻ قريبت، جه ڪوڙ پر پرين جي.

١٢- چين ٿوءِ نه چين، پاءِ آميري آن سين،
جي هوا وڳڻ ڪڍي آسون، نه ٿون ڳڻان ڳي ڳن،
پالڻ جهانو ٿون ان، هن سوابادي سمڪ ۾.

١٣- اهي ڪمي لهاڙ ٿون، ڏمر پاسو ڏڪ،
منجهان صبر سڪ، جي سدوارا سجڻين.

١٤- اهي ڪمي لهاڙ ٿون، ڏمر ڏولاڙو،
لڳي ساڃاڙو، جي ايمن الهي امر ڳي.

١٥- ڏمر پاسو ڏڪ، سمون ڪالڪ ڪٿوري هوءِ،
"والله مع الصابرين"، آکو ائهين چوءِ.

١٦- ڪم ڪمندن ڪٽيءَ، هلايو هوڙن،
چڪو نه چولڊن، هو جو ساڻ صبر جو.

١٧- ڪمندن گهر ڪڻن، چولڊ ڇڳا نه ٿيا،
وڃڻٽون وڃڻ پڻي، همت نه اڃي ڪي.

١٨- هو چولڻي ٿون م چڙ، واڻان وائي،
اڳڻ اڳرائي جو ڪري، خطا سو کائي،
پالڻ م پائي، ولو ڪمي وادو ڪين ڪي.

١٩- هو چولڻي ٿون م چڙ، واڻان وائي وڻڻ،
سڀري سمن سيد ڇڏي، من ماري ڪرمڻ،
ڪاڪ وڏيائي ڪڻ، ڪمي منجهان ڪمن ٿڳي.

٢٠- ڪئي ڪين پرائيو، منجهان ڪمي ڪين،
جي هوءِ ستاڪي سمڪ، نه ڏه چئي جوڪو ٿڳي.

٢١- سڃي وڃڻ ڪين سين، وڏائج م وڏي،
هاديءَ جي هدايت جي، آهي ايءَ ڳري،
جنهين ساڻ سري، تن مارو نفس مات سين.

٢٢- چولڊن ڪمر ڇڏيج، وڃڻ وڏائي سانهون،
ڪا مت قيمت جهڙي، دوڏ ڏمر کي ڏيج،
وڃڻ م وڏائيج، نه سڀ در چاڳن ٿڳن.

٢٣- اڻ چولڊن ڪمر ڇڏ، چولڊن ڇڻ وسار،
اڻڪي پهر ادب سين، پر آڻائي پار،
پايو منهن مون ۾، غربت ساڻ گداز،
مڃي منجهه وهاڙ، نه قاضيءَ ڪالهاڙو لڳين.

٢٤- ڪين ساٿيندا مون ۾، خوردي ۽ خداءِ،
ان لڙائي جاءِ، ڪا آهي هيڪ مهاڳ ۾؟

٢٥- لڏ مٿاءِ ڪٿاءِ، اوڙ چوائي جي چڙهه،
جي پالهين لاٻارين ۾ ڳڙهن، ته ڏوهه ڪون ڳنڍيائين.

٢٦- جڏهين سنڌي جيءَ ۾، پاتون پٿون اوڙ،
کهڙا ڪرڻ ڪوڙ، هيڪڙا پسي انڪي.

٢٧- جڏهين سنڌي جيءَ ۾، پاتون پٿن جيءَ،
تون لڏهين سين ٿيءَ، اوڏا آڏي پڪڙا.

٢٨- ولهي جڏهين وٽ، ڏ ڪند و ڏاڍ و لڳي،
سا مجلس لئي مٽ، جي حاصل هڙ هزار جو.

٢٩- ولهي جڏهين وٽ، ڏ ڪرد و ڏ و ڏ لڳي،
تون ٿن سين ڪٽ، اوڏا اڏي پڪڙا.

وائي ١

دل والجهي دي نال لوڪو،
من والجهي دي نال لوڪو،
مين والجهين دي والجهين مڏا،
اهو سڀ ڪوڙ و لوڪو،
محبت دي ميدان ۾، سر وڃي ڪوڪو،

وائي ٢

اي حجابا نو دو آي از دو کاشانه ما!
که کسي نيست بجز درد تو، در خانه ما.
فتنه انگيز مشو، کاکل مشکين مگشاء،
تاب زنجير ندارد، دل ديوانه ما.
شکر لله، که نه مردم، و سپيد ابر بد و ست،
آفرين باد برين همت مردانه ما.
گر بگذر آيد و منکر، که "خداوند تو کيست؟"
گويم "آن کس که ربوده دل ديوانه ما!"
مي از شمع تجلي جلالش ميسوخت،
دوست ميگفت "زهي مستي پروانه ما!"

وائي ٣

يار سڄڻ جي فراق، ڙي جهنديون، آه ماري!
درد دوستن جي ڪيئن هوندا،
مون جهڙا مشتاق،
جالي ڪاٺي محبوبن جي، آه حسن جي هاڪ،
سرمو سهي ڪر اکين جو، خاص پرين جي خاڪ،
عبداللطيف چئي پرين اسانجو،
هميش آه حساڪ!

۳- سر ڪنڀات

فصل پهريون

۱- ڀلائي آهين ڀرين، ڀلائيءَ ڀانڀوجي،
سباجها سُر چڙهيو، ڏوراپو نه ڏيان،
مان ڏي مداڙن کي، سڄڻ سڃاڻان نه.

۲- ٻيشاليءَ نه ڀرينءَ جي، ڀلائيءَ جا ڀير،
اڳڻ اکنڊن جي، ڏي ڏاڍي ڀير،
قمر ڀاڙي ڪير، شمس سوڀران سمن؟

۳- تون چنڊ اڀرين، جو هت پسين تو ڀرين کي،
آڏو ڇنڊ ڇپي الڪي، ڏيان جهڙ دوڙي،
هيڪانديءَ هوڙي، سالڪ م ٻوي سڄڻين.

۴- هيڪانديءَ هوڙي، ڀرين پاڪان هٿ،
ڪيو ڪڌ دوءِ،

صبح ٻولدو سالڪ، سوڪڌهون!

۵- مرهيڪاندا هون ڀرين، سالڪ م وڃ سمجهي،
دهيا آهين روح ۾، اسان جيئن جا اوڻ،
واسيا جن وڀڻ، تو لاڏيءَ لڳي ڪن هيڏون.

۶- رات سهائي، پور سنگهوي، ڪين وڏو ويڌ،
هاڻندي حبيب ڏي، ڪرها موڙ م ڪيڌ،
ٻيڻ سوڻي ويڌ، جو پهچائي ڀرينءَ کي.

۷- رات سهائي، پور سنگهين، ٻئي گهوڙي پال،
آءُ ۾ الا چوين، چنڊن چوي چال،
مون تو سان ڳالهڙي، ٻئي ڪهين م سل،
هاڻ ڪند ۽ هل، نه کچاوون ڪري ڪي.

۸- رات سهائي، پور سنگهين، ڀرت اگهين ٻڌ ٻول،
مما محبوبن جي هلي ون حضور،
جي چڪين چت ۾ سي ڪين سڄڻ ڏور؟
الله لڳ اٿور، الا لڳي اي آءُ تون.

۹- رات سهائي، پور سنگهين، ڀرت اگهين ٻڌ ٻس،
مما محبوبن ڏي، وڃڻ ڪجي وس،
واڳون ۾ دس، نه خبر ڪرن ڪي نه ٿوي.

۱۰- اڄ ٻڻ اچائي، چوڏهينءَ ماه چنڊ جي،
مون گهر مون ڀرين جي، اچڻ جي وائي،
مون گهر وڌائي، ٻئي ڪام ڪرن ۾.

۱۱- اڄ ٻڻ اماڙو، چوڏهينءَ ماه چنڊ جو،
مون گهر مون ڀرينءَ جي، اچڻ جو واءُ،
سڄڻ سوڀاڳو، ٻيچ ڀريءَ ڪير آلهو.

۱۲- چوڏهينءَ چنڊ نه ايرينو، اڱڻ پسي نه عام،
مقس ماه ملام، هوڪي ٻچن نه سو.

۱۳- چوڏهينءَ چنڊ اڀرين، سهسين ڪرڻ سو ڪرين،
پاڪ ڀرين جي نه ٿڙين، جي حيران ڪرين نزال،
جهڙو تون سڀ جهال، تهڙو درد وسعت جو.

۱۴- سهسين سڄڻ ايري، جو واسي چنڊن،
بالله ڏي ڀرين، سڀ اونداهي پاڙان!

۱۵- چنڊ لهڻجي ذات، پاڙ ڳان نه ڀرين سن،
تون اچو ۾ رات، سڄڻ لٿ سوجهرا.

۱۶- چنڊ لهڻجي ذات، سڀ مڙهايان سون سين،
آهين ڀرين ٻنڌ ۾، ڳڻ سڃائي رات،
اچن جنهن ساعت، ٻره لهي وڃ اطمڪ چڪي.

۱۷- چنڊ چڙي لهڻجي، سهائي ۾ سوڙ،
لاڙا مون لال اڱڻ ڪو، چدن ٻي ٻول،
ڪوماڻون ڪهوڙ، مونوا جهانڊي ڀرينءَ کي.

۱۸- چنڊ ڪي چوڙ تو، چمر لوڪي انڌ ڪي،
اونداهي آهي، اڄهو عاشقن جو.

۱۴- چنڊ م آءُ چڙهي، سگهر ڪڙم سوڀرو،
اسان ڀرين پاڻ، گهاري ڏج ڳوڙي،
تون ٻڻ هولد سڙي، جي پاڪ پالهر ايڙيان.

۲۹- چنڊ لڳمڪي ملڻ، سڌهڪي سامهون،
ڪر اونداهي اٿي، نه ملان محبوبن کي.

٢١- چنڊ چوانءِ حق، جي وڏڙن جي وڇڙان،
ٻـ اکيون ڏورَ اڪي، ڏور ااهه ڀڃاڻي پرين جي.

٢٢- چنڊ ڏاڍي جو ڪري، آبو چنڊ چڙهي،
ڀنو اڄ اڙي، پسي ڀڃاڻي پرينءَ جي.

١٨- چنڊ چوانءِ سچ، جي مڻن ۾ پاٿڻين،
ڪڏهن اڀرين سانجهي، ڪڏهن اڀرين ڪچ،
مٿي ماڻهن اڀرين، سوڀيا پرين جي پور ۾.

٢٣- ڪٿي لهڻ خمار مارِ، ڪماڻيون اڏ اظر،
سورج شاخون جهڪيون، ڪوماڻو ڦور،
تارا ڪيئون ڏيڻ ڏيا، ڏيکاريندي دلبر،
جهڪو ڏيو جوهر، جانب جي جمال سين!

٢٤- اونداهيءَ اڌ رات ۾، پرينءَ پسايو پاڻ،
چنڊ ڪئين ساڻ، ڀاڃي ولو پرلاءَ ۾.

٢٥- تارا ڏيليءَ ڏوهه، لڏا لاڻ اڀرين،
جهڙو اوڄ صبوح، اهڙي صافي سڄڻين.

٢٦- توڙ اڀرين گهڻو اهاڙ پاڻ، تارا ڏيلا هوين،
سڄڻ جمڙا هوين، ڏوڻ ڏيلاهين اڀرين.

٢٧- هن تاري، هن هنڌ، هت مهڙا سهرين،
سڄڻ ماڪي منڌ، ڪوڙا ڏيون ڪڏ هوين.

٢٩- هن تاري، هن هنڌ، ڏڏهت مهڙا سهرين،
سڄڻ ماڪيءَ هنڌ، ڪوڙا ڏيون ڪڏ هوين...

٢٩- هن تاري، هن جاءِ هت مهڙا سهرين،
سڄڻ ماڪيءَ ساهه، ڪوڙا ڏيون ڪڏ هوين.

٣٠- ڪي ڪي ڪتيون ان ۾، ڏڏا مڙ تارا،
سڄڻ سوڀارا، مون ان گهڻو لهاريا.

٣١- تارا ڏاڍيون، لهڙا لهڻ ٻرڻ جا،
مٺن مهن ڀاڻيون، سالڪو ڪن ۾ سرجو.

٣٢- تارا ڏرڏر ورڪرايون، مڙن ڦاڙيون،
ڪوهسي واڙيون، جي مون پرينءَ ڀڃاڻا پيهون.

وائي ١

جڏهن هئي ڪَرِ وڏ، آيل! ڪهڙن وهندي
پرينءَ ڏي؟

سڪيو ساعت ۾ چنڊڙو، الڳي ٻهر ماوڙ،
من ۾ مشتاقن جي، ساجن لنهجو سوڙ،
پيران آءُ ۾ پڇڙي، ڏڦا پريان جو ڏوڙ،
وڃي ويل سيڪيهين، هيڪڙو پرينءَ حضور.

وائي ٢

اڳڙ آڻام ڀاهي، يا الا! مون ساڻ پيندي سهرين!
مشڪ عطر مون پران، سڪيس جمر سهڻي،
تن جنجو طالبو، دوح تن سين ڏاهي،
ساجن سندي سولهن جي، آءُ ڳالهه ڪريان
ڪيهي؟
ڏيو لطف لطيف چئي، دوس آيو در ڀاهي.

وائي

وهاڻ، ونءُ م وهاڻي، ره رات،
واڻند پس پرينءَ کي،
شمع لهند پس شب ۾، ان خوشيءَ کان ڪامي،
ياپوڻ سنديءَ راهه چڻ، پران شال اجهامي،
پرت جا پيڇم جي، ڪين پروڙي ڪامي،
مولڪي مون پرينءَ جو، آهي دود دوامي،
آهيان يار سيد جو، ڪان رهي ڪا خامي،
هوءَ جا لهن لطيف جي، مولڪي آهي مدامي،
روشن ڏيا ڏهن ۾، جي هرا اي الون لامي،
ڪادي سا تمام سندن، هر ت جنهنجو حامي
آيم ڏنهن لوڪ ساڻ، جي سي مان چون سامي.

فصل ٻيو

١- ناسندي نگاهه، ٻهراڻ کي ٻراڻ ڏي،
احوال عاجزن جا، آکيج لڳي الله،
ور ڏهاڙين راهه، اکيون اوهانجي آسري!

٢- ناسندي نظر، ٻهراڻ کي ٻراڻ ڏي،
قمر چڙهج قريب کي، لسٽ ۽ لپر،
پو پروسو نه پري، اکيون اوهانجي آسري.

٣- ناسندي لوس، ٻهراڻ کي ٻراڻ ڏي،
قمر کهج قريب کي، ساڏي ساڻ سرس،
پو پروس نه پس، اکيون اوهانجي آسري.

٤- ناسندي نهال، ٻهراڻ کي ٻراڻ ڏي،
آءُ جي ڏيان سمها، چڙهج چنڊ اڄاڻ،
ساجن سپ جمال، اکيون اوهانجي آسري.

٥- چڱا چنڊ چڙهج، سمها کي سڄڻين،
اڳڻ مٿان اڀري، ٻرپان جي ٻڌيج،
جهڙيون ڳالهائيج، ٻمرن وجهي هٿڙا.

٦- آءُ جي ڏٺيون سمها، سي اون چنڊ پلئه پئي،
چئبج حال حبيب کي، لڳي اوڙائي ڪنڌ،
تو ڏٺاليون پئي، جهڙاليون عالم آسرو.

٧- اڀر چنڊ، پس پرائين، تو اوڏا مون ڏور،
سڄڻ سٿا ولهه ۾، جوڙا پري ڪور،
پمرين آءُ نه پڄڻي، ٻاپل ڏي نه پور،
جهن اي چڙهي اسور، سڄڻ سنجهي سمهان.

٨- جيها اڄا چنڊ، ليها اڄا مان پرين،
اڳڻ مٿي اڀري، ڪڙين مٿي ڪنڌ،
سڄڻ جي اکنڊ، آءُ تو ڏاليون گهڻو لهاڙيان.

٩- آءُ اکنڊائي مران، پرين پلا پر ڏور،
ٻاپل ڏي نه پور، پئي نه جوڳي پئي ڏيءَ.

١٠- ڏٺي ڪرڀندين ڪنڌين، حالي هيڪالڙ،
من ۾ مشتاقن جي، ڪي ڏاهائي ڏاڏ،
پرين ڏيساندو ڀالڙ، ڳجهه ڳرهيان ڪن سين؟

١١- هڪڙي سڄڻ ساڙيا، ڪڙي هولدم هوڙ،
اڄي لالن نه ڏٺون، مٿي پاڪن پور،
ٻي وڏواڻ واڙ، ڳجهه ڳرهيان ڪن سين؟

١٢- وڏ ٻڙ ۽ واڙ، ڪرهي ڪاڙو ڪوڙيو،
ڪوهه ٻن پلاڻيان، اولاڻو نه انهو.

١٣- پلاڻيان پئو، اولاڻو نه انهو،
جهڙاليون وڳه ويو، اپو ڪري اوڏهين.

١٤- مون جنون لاءِ، ڪيا چاڙهڪا لڏين،
سپاجهي سڏين، ڪري ڳڻ ڳهو هٿون.

١٥- چندن جا چوپا ڪري، چري نصري سڪ،
آڱڻين مٿي آڌڪ، مٿي کي محبوب جاه.

١٦- ڪرهو نه ڪي ڪان، پرين آءُ نه اچڻي،
جو مون رات رساڻي انهي ساجن ساڻ.
مون نه وهٽون پاڻ، ويٺي اپڻ اچوتيان،

١٧- ڪرها ڪسر چڙهه، وڪون وجهه وڏنديون،
مڪر حبيبن سان، موالڪي انهي ڪل،
سڄڻ پوانهي هڏ، آهون اکنڊ ان جوڻ.

١٨- ڪرها ڪسر چڙهه، وڪ وڏندي پاءِ،
مهجو ملڻ آهين، جهي جالب جاءِ،
توڪي چندن چاريان، پو وڳه لائي ڪاه،
انهيون اس اڌاءِ،
جهڙن هولدي رات هت هڙان،

١٩- ڪسر چڙهه ڪموات، وڪون وجهه وڏنديون،
سڪڻين سپرين جي، وڏڪي پانه مرواءِ،
چڙهه جهوڏي، ڏي جهاٽ،
ڏ هولدي رات هت مڙون.

٢٠- ڪرها ڪر سچاڻ، پڪو ۽ پاهڻو،
اصل آهي اوهان جو، انبو لڏان
ڪرها اسان ساڻ، ڪي چانگا ڪيج چڱائيون.

٢١- آڻي پلوم وڻ جاءِ، مان مڪرانن چري،
ڪڏاڙو ڪرهو، لڪو لائي ڪاه،
ان مٿي سنڌي ماه، مواکي ڳالهڙين ڳوڙهاڪماه.

٢٢- ميان منجھ منن، اڄ منهنجي ڪرهاءِ،
جهاڳيندي جو جهنگ، مٿان ڪرهن ڪنن،
سونهون سڀ سنگ، مون ڪئي ڪي ٿي موڙيين.

٢٣- ڳل ڳاٽا ياقوت جا، مون انهين ڪِهو سِ مال،
ڪنڌيءَ جا ڪرهاءِ، هندي پاهين حال،
چنڊن چانڊوڪين جا، جي مون رات رسائيون.

٢٤- ڳل ڳاٽا ياقوت جا، موئي منجھ مهار،
چانگا چنڊن چانڊوڪين، اُٺي پور آپار،
سنڌي ٻي پچار، جي مون رات رهائيون.

٢٥- ميان تو مهار، سڄي پانڌ سوڻ جي،
چانڊاڻ چنڊن چوڏهين، ڍيو مندي ڏار،
سنڌي ٻي پچار، جي مون رات وسائيون.

٢٦- اٺ نه وڃي وڳ سين، چري نه لاٽو،
مٿي ڪي مجاز جو، ٽوڙي ۾ ڳاٽو،
ڀٽاري ٻاٽو، مرلدي سونهن نه مٿو،

٢٧- اٺ نه وڃي وڳ سين، ٻڌو چري نه ٻول،
مٿي ڪي مجاز جو، ڪرِهو الله ڪو سول،
سوڪر پرانهين پول، سڪي جهڻن سانڍ ڪنهن.

٢٨- اٺ نه وڃي وڳ سين، چري نه چانگو،
لڱس لاٽ انهن جي، لهوڙيو لالڪو،
چڙي سر سانگو، ڏڙهي ڏاڍ پرين جي.

٢٩- وهي منجهين وڳ، نٿوڙيءَ ڏاڍ چري،
ماءِ منهنجي ڪرهي، پڌر پڳ نه اڳ،
جڳ سين جهوڙو جڳ، هنئين سين هٿ چري.

٣٠- پور نه چري پول، چڏيو لوڏ لڪون ڪري،
مولهن هٿي موٽيو، ڪرهو راس ڪپور،
سو ڪيو معمور، چنڊن چڪي آئيو.

٣١- اڄ نه اڳين پار، ڪرهو جهڻن ڪالهه هو،
اڱڻ آيو نه ڪري، ٻاهوڙي پچار،
جهڪس منجھ قطار، ڪارل چنائين وهه جي.

٣٢- مٿي ماڪائي، وڏو واس ولهن کي،
خبر لي کهٽ ڏکڻن کي، وڏوڙا واهي،
ڪرهي ڪاڪ چڙي، واس نه وائي،
چانگي چرپائي، وڃي واڇاڙي وسوي.

٣٣- مندون لهي مهان، جي تو چانگا چندون،
ولڙيون وهاءِ، اڃا تو مهندي يون.

٣٤- ڪرهو سرهو نه ٿئي، چانگو تا نه چري،
لائي لنئون لطيف چئي، انڌو ماڳ مري،
نظر انهن ڏئي، پيشانيءَ ۾ پرينءَ جي.

٣٥- پيشانيءَ ۾ پرين جي، چانگي ڏکيو چت،
امت چئايو لت، انهو اوڏانهين اسري.

٣٦- وڻيءَ سومت سوڻ، ماءِ منهنجي ڪرهي،
ولهون واس والهون، پاريون مٿي ٻت،
چانگي چکي چت، نه پوءِ ڍنڍو پڌاري.

٣٧- لکن سڻين جيري، ڪرها ڪنڪرهءَ ڌت اي،
ليکان ولهيون، همت نه آيو هڪڙو.

٣٨- ڪي جو ڪنڌالهين، چانگو چڪي آئيو،
ڍٺو ڍنڍالهين، امت چئايو انڪري.

٣٩- امت چئائي لت، ڪرهو ڪنڪره ڌت اي،
چانگي ڏکيو چت، پرل جي پسان لي.

٤٠- ڪرهي کي ڪنڌن، وڏم ٻڌ پلڙ جا،
لوڙ ولاڙيءَ کي چري، ايئن ساڻ ٿئين،
چانگي سنڌي چت ۾، صاحب وجهه سڻن،
او پاهوس آئين، لطف ساڻ لطيف چئي.

٤١- ڪرها اوکي ڪام، مون سڀو پسي سڀوئي،
مان پروڙي مام، ساڳئي سڌڻن وٺي.

٤٢- ڪاڏون سڀ ۾ ڪرهاءِ پالنا سڀ ۾ اٿ،
الله لڳ عنايت چئي، هوڏين هل ۾ اٿ،
نه پرين پرچائي اٿ، جن وڏوڙي واهه ادا.

۴۳- ڪامون سڀ م ڪرها، پاڻا ڪم هٿاءِ،
الله لڳ عنايت ڇڏي، وڪ وڏندي پاءِ،
پرينءَ سين پرچاءِ، جن وڏوڙي وڌ ليا.

۴۴- ڪيپا تڙي تڙ وڃي، اڃا تڙ واجهاءِ،
مان اڇيون ڪا، سواڌ ني سڄڻين.

۴۵- چانگي چڱي چڪياس، مٿان اڪ نه اڀين،
جنهن ول ڪهٽا وهائيا، ان سين آر لڳياس،
چرڏاري چندن وٽ، پڇي ٻارچ پياس،
ڏاڙي ڏس ڪياس، هن ڪڏا اوڏي ڪرهي.

۴۶- چندن چڪي آئيو، ٻيءَ ول وڃهي نه واس،
ڪرهي ڪيو ڏراڙ، رڳي پڇي راس،
لوڏي لڌهن وٽ لاس، جنهن م اوهه ٻاڌ م جي.

۴۷- الي اڙائيس، چڏيو نه چڪ ليو،
ڪاراڻان ڪريو وڃي، پلاڻي پائيس،
ڏالوٽ ڏائيس، جيئن چري ؟ چنگهي پٽون.

۴۸- دودسي دو پر، سمي سڪهر ڏڪ جي،
ماءِ مدهدجي ڪرهي، لاڙي ڦلن هور،
ڏيهن ڪاڻ ڪندي ڪور، جو ولهين وڃ مس ڏهي.

۴۹- ڪني ڪاڻ ڪياءِ، ڪيئن نيم اڻين ڪرها،
اکين مڻي آکيا، ٻڙ م ٻير گناهه،
وڃ ڪ وسرياهه، ٻڌو جيئن گهاٽي وهين؟

۵۰- لکي ٻيولو ڪرهو،
نه ڪاڻ ڪيهن ڪياس،
اکين مڻي آکيا، ٻر م ٻير گناس،
وڃ نه وسرياس، ڪرهي لڌو اوڙهيو.

۵۱- هوس وڏيرو وڃ جو، مڙي م مهندار،
چنم ني چاڳ مدجها، مولو مڃر ٽار،
لڪي جيءَ لغار، آڻي ٻڌ م اکيا.

۵۲- اڙٻڙو ٻالي، جان مون هوڙو جهلو،
وڙو چنالي، ٻولين راس ٻر ٻنءَ ڏي.

۵۳- لوليو ڏهه ڏاوليون، پرهن ٻاڌ پياس،
جڏهن سڄڻ ياد پياس، چرڪ چماڻن هڪڙي.

۵۴- ڪاڻي نه ڪتڻهار، چندن جا چوڻا ڪري،
اگر اوڏو نه وڃي، سر ڪنڌ لهي نه سار،
لاڻيءَ جي اغار، مو متارو ڪيو.

۵۵- چانگا چندن ٻ چرن، مما ٻاڻين نه موڪ،
اگر اوڏو نه وڃين، ڪيو چڏين لوڪ،
لاڻي وچان لوڪ، لوڪ ڙي اگر آڻوي؟

۵۶- جيڻان ڪوڙ ٻ ڪاڻيون، پنجون اکين ٻاءِ،
مو لڌهن ماڳان، ڏ ٻهاڻي ڏاڍ چري.

۵۷- جيڻان ڪوڙ ٻ ڪاڻيون، پنجون لکين ٻن،
ليڻان چاڻي ڇڳيون، مڻي ڏلو من،
لڌهن ول سعدو ٻڌي، ڪوماڻ ٻن ڪوڙين لهي.

۵۸- جيڻان ڪوڙ ٻ ڪاڻيون، پنجين لکين ٻڪ،
ليڻان ڏٻڻي لڪ، مو معاڏو ٽيو.

۵۹- لڪ لاڪيٽو ڪرهو، ڪوڙين ڏٻڻي ڳنڊوم،
اکين سوالهن آڻ م، ملهه مهانگو م چئو.

۶۰- اڪ لاڪيٽو ڪرهو، ڪوڙون ڏٻڻي چڙ ڙ،
اها ست سمد ڇڏي، جنهن لڌهن جوڙ،
ڏرس رساڻي ٽوڙ، جو پلاڻيون نه ٻر ٻنءَ مڙي.

وائي ۱

آهيم ڳالهڙيون، ماءِ مرادين پرينءَ سين،
جي مان ٻيون ٻرينءَ ڏي،
ڪوهه سي ڏاڙيون،
جي مان اوڏيون پرينءَ سين،
وڏ سي ڏاڙيون،
ٻسڻ ڪاڻ ٻرينءَ جي، ٻالم جهاڙيون،
آڏيءَ عبداللطيف چئي، ڪهن ڪاڙيون،

وائي ۲

سڏين سڄڻ نه هون، لڌهن ليائي نه لگي،
مونکي جنهن مٺيون، ٻڙي سڳي ٻون،
ڪاري راس ڏس ڦڙا، جان جان لهڻ نه ڏون،
جن مسافرن سورن، سي مر و ٻاو ڏ ون،

وائي ۳

لوٽي لڙان اون،
ٻا الا! تو ڏو اوه نه چڏيان،
مونکي سو مشاهدو، جي مدهن نه ڏکين مون،
مون ٻيا ڏو گهٽا اهاڏيا، آهين تراهين لون.

سر سارنگ

فصل پهريون

١- مان پسندي سهرا، چتان لاهه م چت،
الهي جا امر، ڪڏهن خالي نه ٿين.

٢- مان پسندي سهرا، چتان چت م لاهه،
ابر اڳهان پاهه، پلؤ مڱڻهار جيئين.

٣- مان پسندي سهرا، چت م ڏکج چيت،
سر ڏاڍي صاف ڪر، صاحب ساڻ سپيت،
سانوڻي سپيت، ٿي نه پڇين پار ڪي.

٤- مان پسندي سهرا، چت م چتاريج،
ڪنج ڪالي ڪڇ ڪي، ڪوڙ م ڪمائيج،
وٽج وهائيج، سڀ سوداگر سچ جو.

٥- مان پسندي سهرا، چتان لاهه م چوءِ،
ڪڏي چڱ ولاب مان، ماڙي ڪوڙ وڪوڙ،
هن پر سنڌو هوءِ، مٿان تو معاف ٿئي.

٦- مان پسندي سهرا، چتاريج چيت،
دائما دوڙ امن ۾، پسين ولها لون وسيت،
لمهن ڏڪاري لسي، ملاح گڏ معلم سين.

٦ الف- ڪالو ڪمائو م، مولي مون نه وٽڻا،
سنهي جو سيد چئي، وکر وهائو م،
هوڙ و حال سنڌو م، لوه لڏهندي ايهار!

٧- ڪچ ڪمائو ڪرڙ، پڳم عهد الله جا،
پيڙو جو پاڻ جو، سو چوٽيءَ لائين چوڙ.
معلوم اٿئي ملڪ کي، ڪوڙها الهيءَ گالهه جو.

٨- ڪوڙ ڪمايم ڪچ، الي اوڏ الله سين،
ڪين لون دغا دل مان، صاحب وٽي سچ،
محبت سنڌو من ۾، ماڻڪ پارج مچ،
ان پر الي اچ، نه سود ٿئي سڦرو.

٩- سود و اهوٽي سڦرو، سو مون پانهه پاءِ،
وس ورجاءِ پيءُ ناهه ڪو، آ ڳا عرض الاءِ،
ڏيءُ همراهيءَ هاديءَ جي، مولا مڙئي ماءِ،
لطف ساڻ لنگهاءِ، لاهرو لهرن وچ مان.

١٠- اڙ لهريون لس لهت، جتي الست نه آب جو،
الله اول م ان جاءِ، پوڙا متي پهت،
جوکو ٿئي نه جهاز کي، ڦرهي اچي نه قيمت،
لڳي ڪام لوهت، هن غالبي غراب کي.

١١- سڙهه سدوان، لاهو لوان، او لاجين ڪاج،
سانئي سفر هلايا، پيري جنگ جهاز،
حاصل ڪري هاج، واحد وٽان جيء.

١٢- سڙهه سدوان، لاهو لوان، مهانڻا سنڌ ۾ مور،
سانئي سفر هلايا، تيا سٽارا سور،
جي اچن ساڻ اڪور،
سي پوڙا ڏکين پاڄهه سين.

١٣- مدهان پسي مڪڙيءَ، ڪا جا پاٽيءَ پڪ،
وکر هٽي وٽڪ، ڪنجي ڪارو ٿيو.

١٤- مدهان پسي مڪڙيءَ، ڪا جا پاٽيءَ بولد،
سمهي ڏلم ڏولد، وکر جن وڃايو.

وائي

سهسين شڪرانا، ڪوڙين پال ڪريم جا،
حمد چئيج حڪم کي، ڏور هٽي جانا،
تون ڏ پڪاڙ پن تون ڏٺي، باطن جا بانا،
معان مرد وسانٿين، صاحب جو ٿيا،
دوست ڏکي دل ۾، ٻڙهر لائن لسانا،
جڦا ڏپٽي جيءَ کي، ٿي ڪر مدجهه ڌانا،
لسي لوسين لوهه، ڪري آکو احسانا.
ڪين لون دغا دل مان، پلهب سين پالها،
صاحب وٽي سچ سين، ٿي دانا ديوانا،
جي لسلام سين لحنيق هوا، سي ڪئن امانا،
جانيا جي جهاز لئي، سمهي سمانا،
مذڪور ولي الذڪر، ڪهير قرآنا،

واشڪرولي ولا تڪفرون، ڪيو تون ڪفران،
سڀ سڏاوڙ يا سپرين، ڪول او ڪماءِ،
چڱي چنجهه چاڙهه سين، مداح ايءُ مداءِ،
ٽالب ٿيو ٽڪڙا جوشا جواءِ،
ته لهين تون لطيف ڪان امن امانءِ.

وائي ٢

پڇان ٿي ٿوکي هادي سائين،
ڪٿي بريان جا پکڙا؟
جتان جتن لڏاڻ، چڙهيا پکي پن،
جر موئي جيئن هارين، مهنجي همڙي پگا پن.

وائي ٣

موتي ۾ تون موجود، آءٌ اڳاهين آهيان،
آءٌ اسولهين آهيان!
اکيوم اکڙين کي، سکيو ڪن سجود،
ليلا هن رسيون بود کي، جملا هن ٿيون نابود،
ماٺهن جي موٽڻ جو، صاحب هٿ سعود،
ان دو سڀئي اکيان جن وڃايو وجود.

هندو اسلامي تاريخي ڪتاب

چين جو چنڊ

چين ۾ رواج هو ته شادي واري ڏينهن
۾ جيڪڏهن گهوٽ سان مقابلو ڪري ڪا عمس
سڌوس ڙال کي ڪسي، ونڊو هو ته اها ان
کي قيدي ڪئي. اهڙو واقعو هڪ پرديسي
مسلمان سان به ٿيو. جڏهن ڪري سوان ڪافر
مسلمان ٿي ويا. نهايت دلچسپ ناول.
قيمت ٠-٩-٠ آنا
ملڻ جو هنڌ
دفتر لطيفي
الهندو ڪلوب حيدرآباد سنڌ.

فصل ٻيو

١- جيڪي منجهه جهان، سوالي ئي اڳي اڳهين،
لطف جي لطيف چئي، تو وٽ ڪمي ڪان،
عدل چئان آءٌ ته ڪو، فيرو ڪج فضل جو.
٢- سارا ئي ذات سبحان، جاڳي جن ياد ڪيو،
ان جي عبداللطيف چئي، مٿي لڏو مان،
ڪوڙين ڪن سلام، آڳه اچڻو ان جي.
٣- سمنا ڪر سوالي جي، جيءَ جروهي توجال،
سوالن وهن سپر ۾، مانڪ موتي لال،
جي ماسو مانگي مال، ته پوڄارا پر ٿيين.
٤- سي پوڄارا پر ٿيا، سوالي سمولو جن،
آنداڻون عميق مان، جوتي جواهرن،
لڌائون لطيف چئي لعلون مان لهرن،
ڪالهه قيمت ڪن، ملهه مهانگو ان جو.
٥- سوداڳر جن سبحان، وٺيو ڍو ڙهي ان سين،
اوٺا جي ٽانپر سين، ٿري ويا طوفان،
ڏٺي ٿوڪل لڪيو، آڏ لنگهيا آسان،
ڪامل ڪشتيان، وچ ۾ ڪڍي ان واهرو،
٦- ساري ذات سچاڻ، سودو ڪن صاحب سين،
ٻاڙهپ ٻري ٻوڙيون، هليا جوپ جوان،
ٻاڙهين پهلوان، لڪي ۾ لنگهي ويا.
٧- ٻاڙهپ جو ٻيڙين ۾، وکر وڌائون،
موتي معرفت جا، سچا سودا ڳئون.
التائب من الذنب ڪمن لا ذنب له،
ايءَ ڪمت ڪٿيائون،
الهي جي آڻي، برڪت پار لنگهيان.
٨- جنهن سودو سچ سين، وکر وهايو.
نکرو "ابو المشهول" جو، الهي لِيءَ آيو،
الڪي لالن لنگهايو، سالار ا سمنڊ جو.
٩- ايءُ ڪٽ غواصن، جنهن سمنڊ سوجهائون،
پهي منجهه پاتار جي، مانڪ ميڙائون،
آڻي ڏنائون، هيرا لعل هٿن سين.

١٠- آڇاڙا عميق جا، ڪُل ڪا غواص،
جوڙيون جهڙي آهيان، ڪارو ليلاڙ ڪمن،
سمنڊ سوجهي جن، آڻي آمل اوليا.

١١- وڃا جي عميق ۾ ڪي، منهن ڪالو ڏيهي،
لعل سهون سوجهي ڪيئيون، پاتارا ٻاهي،
پسندا سي آئي، امل اکڙين سمن،

١٢- آڏ ۾ ڇڪ چاڙهه،
منهنجي موج ۾ سهي مڪڙي،
موڙي مثال جو، اهڙو چاڙهه هم پار،
چوط ڇاڙو ڪاه ڪو، ۾ ڏيون ني شمار،
ڪير ڪارو لڳي، اڪاريا احسان سمن.

١٣- آڏ ۾ ڇڪ چاڙهه،
منهنجي موج ۾ سهي مڪڙي!
موڙي مثال جو، اهڙو چاڙهه هم پار،
لهن ان ليکو لاهه ڪو، اٿ ابتو آڻ،
آڳي جو آڏار، ڪڍي اواهي ڪي مان.

١٤- وڃڻ لاهي ويهه، مٽي آر اوڙاه جي،
پسي ڀاڙي واڍيون، ڪج الديسو ايڏ،
ويندو ۾ پسون ڏياڙي، پيڙ هن پار لڳي.

١٥- آئٽي اڙ اوڙاه آي، منجهه گهوڙا گهاڙي،
وس ۾ ويڇاڙي، ته ماڳ نڪندي مڪڙي.

١٦- هڪي ٻاهي چئين ۾، ني صاحب سنواري،
دانگسي هن دو ۾ مان، هلائي هاڪاري،
اراڙ ۾ تاري، سنڌ سيئٽي ڪري.

١٧- هڪي ٻاهي چئين ۾، ني سنواري صاحب،
ڪڍي اولهي ڪن مان، اي آڳي جو عجب،
اي ساڳي جو سبب،
جنهن نڌا ڪڍي پار مان.

١٨- هڪي ٻاهي چئين ۾، ني جا ڪري الله،
ٻاهوهي وجهي ڪن ۾، ٻاهوهي اڪاري اوڙاه،
لهن واحد کي واه، جو سنڌ سيئٽي ڪري.

١٩- هڪي ٻاهي چئين ۾، ني جا الله ڪري،
ٻاهوهي وجهي ڪن ۾، ٻاهوهي ڪڍي ٿي،
سنڌ سي ٻيڙي، جي اڙ لوائي مڪڙا.

٢٠- هڪي ٻاهي چئين ۾،
ني ڪري جوڙ جهاز،
ٻاهوهي وجهي ڪن ۾، ٻاهوهي ڪري پار،
ڪڍي اولهي ڪن مان، اي آڳي جو آڌار،
جهاز جو هر ان جو، لهنگي ٻڙا ڏي ٻار،
لنگهيا وڏا مڪڙا، سڀ پسندا پار،
جهڙاهن معون مديني جو،
سچي محمد مو چار،

وائي ١

ڪندي سار ٻان ڪان، يا امن امان!
يا الاهي! واجهه ڀلا تي ٻالڪن،
ڳجهان ڳالهيون لاهه ڪو، آهي ليا عصيان،
خبر لاه قبر جي، لسوا اسمان،
والي ۽ سڀ وهاو، آڪر ليا انسان،
سڀ سماجها سهڙ ان، اهڙو لکهيان،
مدد پسي منهنجون، شر ماڻا شيطان،
هن منهنجي حال آي، هيڃ هيڃ ڪن حوان،
ساڳي سڪالي آهيون، ساموالدي سبحان،
اڙهو چڱم تاڙ ۾، ۽ سڀ لون رحمان،
ٻيلي جو ٻڏن جو، مولتي مولي مان،
خالق تان خوب ڪما، گوان جا ڳڌ وان،
آئي پڙ الد ۽ ان ۾، ويندو امان بان،
سڀ سوالي سمڪما، دانا ڏي ٻئي دان،
واها سڀ ۽ هان ڪيا، لهنجي جود جوان،
معان مولکي چڙ آهيون، ٻيلي سندا ٻان،
وڃو وسيلو آهيون، داؤد ۽ ديوان،

لاهه ڏوهاڙين ڏاهه ڪي، ڪيو اڏاوَ ڪان.
الي عبداللطيف چئي، سڀ جو ڪا سلطان.

وائي ٢

آئيو هو الا، لالن آيڙو.
ڇڏ ڇڏڻ ايڪ ڪنوري، لالن لڳن لايو،
هينئو چئي ٻاجهه ٿي، ڪوڙيو ڪيم اٿن گهر پايو،
ڳاهون ڏئي ڳجهيون، مون پاڻهي پرچايو،
لوڪاڻي لڪون ڪري، مون واٽ سڄائي آيو.

—•••—

فصل ٽيون

١- ڪوهه ڪالهه ڪٿي، اَن وڏا اُڀر آسري،
الاجهري ۾ اَن جي، آواز جي آئي،
وڄاڙن وٽي، وڪر وڏو اُڀرئين.

٢- وڪر وهائين لوڪ، ولڪ ڪنڌر ڌيءَ گهوريان؟
پڪو لنهندو پرائي، جم ڳالهائين ڪوڙ،
جم ۽ چائين مور، ڪنهو لنهندو گهوڙ ٿو.

٣- وڪر ٻيڙو ٻيڙو، ٻه وهائڻ ويسرا،
ڪانئن وهائي وس ڪيو، وڪر وڏيءَ ويڙ
ڪڏهن گهمندي سيڙ، وڪر وڪاڻي ويو.

٤- وڪر سو وهاءِ، جو پٽي پرائو نه ٿئي،
ويهندي والت ۾، ڏڏو ٿئي نه صاع،
سا ڪا هڙ هلاءِ، اڳيان جنهن جي آيهين.

٥- اوڏ ٻائين آئين، موڙ او معلم خبرون،
سا سڏ ڪاهه ته ٻين جتي وه ويڪ ڪري.

٦- ٻيڙي لنهجي پاڄهه، وڪر انهن وصال جو،
ڪوهه اڙا او ڪيا، سڀ سودا ڌا ساج،
اُت ڪا معلم حاج، جت ٻوڙ وارو ٻاهڻ.

٧- ٻيڙي پراڻي، وڪر پاءِ ۾ ونڊو،
ٿري ۾ ٿن ٻاٻا، پاسن ۾ پاٽي،
هيءَ هڏ وهاڻي، ڪڙهه ڪالهه وٽي ڏينهن ڪي.

٨- ٿري ٿن پياس، ٻاسو ون پاڻي وهي،
ڪوڏو جهر جهوڙ ڏوڙ، لاڄو سڀ اڙپاس،
جيلان سڏ سڪاڻياس، وهي ٿي وه سانهن.

٩- ويٺو ان انهس، مڪ ته ٻاهائي مڪڙي،
سنباهي، سيد چئي، متي لوڀ وه لهڻس،
وٽائي ۽ وڏا لدوا، لاڄو لڪائينديس،
آخر اهڙالمدس، نه جوکو ٿئي نه جهاز کي.

١٠- ان انهيد ۽ آئي، مڪ ته ٻاهائي مڪڙي،
سانباهي سيد جي، مدان مود ۾ لاءِ،
اڄ ڪي سنڌهه صباح، اهڙلدي آلانگهه ٿيان.

١١- جر ۾ ڦونڊو جن، لهرين لڳندي اڏ لئي،
تون ٻڌ آهين ٻيڙين، دريا ۾ ڪو نه ٻوڙو.

١٢- اچي سو نه ٿئي، جو ڪم سوءِ ڪندا سين،
سعي لوڪ لطيف چئي، ياد نه ڪو ڪيو،
غافل ٿي غواب ڪي، اوڙاه ٿي آلد وه،
سو جهر جوڙي ڪان ڪن، جو پراڻو پوءِ،
جهاز ڪنڍين جو، پاڻيءَ ۾ پرڳره،
سوڙ ساڻ سڏ وڃ، پر پڌ پڇاڙين.

١٣- جتو ونءِ جهاز، ڪڏ پو غراڻ سين،
پوڻ پدي هن پار ڏي، سڏ ڪنج ساز،
اچن ٿا آواز، ستاڻي سوداڳر جا.

١٤- دلگي وچ دريا، ڪي پاڻي ڪي اپري،
هو جي واڻي واڻيا، سي سوجهي سڀ ڀڙيا،
معلم ماڳ نه اڳئين، ڦر لڳي مٿن ڦريا،
ملاح منهنجي ڪڙيءَ، اچي چوڙ چڙهيا،
جتي پيڙ ڪ، پيڙا، لنگر لاڙيءَ منهنجي.

١٥- دلگيءَ ۾ داڻا، ونئي وڃ وڪر جا،
وير ولڏيءَ وسراڻ، وڃي ۾ ويڳاڻا،
هيءَ لب نه چاڙهين، ڪڏهن هڏي ڪن ۾.

١٦- وکر وڻجارا، پاڻ پراڻو چاڙهيو،
اچي لهرين لڳيو، ٻيڙيءَ ٻارا،
چاڳو جي پاڙا، نه ترڙ اڳي نه ڪئي.

١٧- پيڙ پاڻا پڇي، ڳالهيون لوڪ ڦيرين،
سچيون وايون سمهن، پر سڪاڻ نه پٽي،
صباح سڀڪي، پار پهچنده کيرون.

١٨- وه ايڪڙ وهڪراڻ جي لنگر اٿاريو،
وڏالديون وه ساٿيون، جيڪي ٿو لاهين،
اڻ وڻ ۾ ڏارا ٿين، وڻجارا وڃين،
ملاح معلمن، سون ڳري سڀ ڳاهڙي.

١٩- وڻجارا ولهي، تون نه سرندي شاه ڏي،
مڪر منهنجي مڪڙي، چڱي ڪر چاڙهي،
ماسا ماڪرڻ جا، سعد ٿو سمڪي،
جي لنڊا لهڪي، وير وڙهندي لڳي سين.

٢٠- لاڪوڻو لڳهيانڊ، معلم منهنجي کيرون،
لن ساڙي ڪنهو سمنڊ ۾، سفر جو سامان،
لطف ساڻ لطيف چئي، لعي لنگهيو طوفان،
سڀاڙي سڀڪا، وڃي عاد لاهون اڪيا.

٢١- سدا سڀ پڇي، سڏي معلم آسري،
انهن پاڻ سمهو لاکڻ، پٽ نه لاهه پڇي،
جڏهين سڏ لهي ڪتي،
سي سڀ لنگهندا لڪيون.

وائي

پاڃهين مگا، مهران مگا،
الا يا هوم اچ او پاڃهين مگا،
تون ماڻ پن، تون جماڻ پن، لطف اڏ پن لڳا،
ڏٺيءَ جا ڏوڻي ڇوي، ڪم موڙي چڱا،
هت پاڻ واهين، هت پاڻ اواهين،
اي در ڪاڏي اچ وڃان،
ڪتندا پن، ڪتي ڇوي، سچ صاحب جي سڳا.

وائي ٢

سائين لندا پالڻ وو لن پالڻ پن لمڪا ٻاڪ،
اوکي آڏس اکڙين ۾،
پالا پاڙي واڻ ان، پڳهه منجهه پالان،
پتڻ او پور ڪري، آئي لنگهڙي وار،
سچيون ڏيون سمهون، ڪرو منجهه خمار،
ڪ او ڪمين نه سڀي، خلق جي هاڪار،
ڏلب ٿيو لڪڙا، پڙهو اپي پاڻ،
لب نه ڪجي اتري، سٽيج ادا پار،
سائينءَ مڪين سچ ڪي، اون ڪوڙو منجهه قطار،
ڪ او ڪمين نه سڀي، ڪم جي ڏوڪار،
گهڙان ٿي ڏيج گهڙي، الاهي تو آڌار،
هو جو شڪ شاڪ جو، لکن ڏک سچار،
ڪل نفس ذائقة الموت، سڀي اڪيءَ سڀان.

شڪار ڪُون شهباز جو، ڪُون ڪان منجهه شڪار،
يوم يفر المرء من اخيه، جت پڄندا پار،
ڪرهو ڄمو ٿاڪ ۾، اهڃ ڪُون اوسار،
لنڪ موڙائي لتيا، هنڌهين ويا هزار،
ڏنگي جي الله لڳي، هوند لڳي پر ڪرت پار،
جوڙن مٿان جهڳڪي، داڻي لڏهڻجي دار،
جهڙو آهه حديث ۾، الذي ڪي آچار،
وڻ ۾ ڪهڙن ولهن سين، ڪُنيءَ پر ڦهلار،
سا ڪهڙن هلي اوسين، جا ٻڳي ڪان پچار؟
جهڙڪ جال نه ابهي، سڄڻ اي سنبار،
جهر وسارين ويسرا، ٻنن جي ٻڪار،

عمدا اسلامي تاريخي ڪتاب

غازي محمد بن قاسم
عرف فتح پاڪستان

غازي موصوف جي سنڌ فتح ڪرڻ ۽ راجا ڏاهر سان جنگ ڪرڻ جو ذڪر نهايت دلچسپ ناول جي صورت ۾ قيمت ۰-۰-۲

افريقه جي شهزادي

افريقه جي بادشاه اعلان ڪيو ته جيڪو مسلمانن جي سالار جو سر لاهي آڻيندو ان کي شهزادي ۽ لک گنيون ڏينديس. مسلمان اهو سندس موچڙو سندس سر تي ڪڍي ڦهڪائين ڪهڙن افريقه فتح ڪئي. اهي ڪهڙا عجائبات ڏانهن لکيل عجيب ناول قيمت ۰-۱۲-۰

فصل چوٿون

۱- سوچڻي سڳڻين ڪيا، ڪوم منجهائين راهه
سچ جي صلاح، لائو لڳو مِهڙ نمين.

۲- سوچڻي سڳڻين ڪريان، ڪم منجهائين واٽ
سهڪي ڪج سچ ڏاڻي، سچ جا صراط،
سوڙيان جي ساٿ، لائو لڳو مهڙ ٿيان.

۳- سوچڻي سيدان جي، ڪرڻ ڀالي ڪم،
ڪي لڪڻو تسليم ۾، لاهي غم وهم،
قاد ڪرم ساٽ ڪرم، حاصل ڪري حاج ٽو.

۴- چڱن ساڻ چڱاڻون، ائين سيکو هوءِ،
تو جهڙن ڪري نه ڪري، اهڙن ساڻ ڀلائون.

۵- چڱا ڪن چڱايون، مٺايون مٺن،
جو وڙ جڙي جن سين، سو وڙ سوچڻي ڪن.

۶- مڻين مٿي سمرا، ڪهڙن سنڌ ڪريان،
ساڻ لهائو لهن، اي بر سندي سچڻين.

۷- ورت ولهي جو جي لهن،
اي ڪار نه ڪرين ڪا،
سا پروڙج پالهوڙي، وڏڙان وٽان،
مولي جن مٿان، آد ۾ ڏڪي ادب سين.

۸- آيل آڇم ان کي، جي نه پروڙن مت،
جت گڏجيڻي جوهري، ماڻڪ لڏهن مت،
جهڙن سو نسين مت، ان مٽي اڃ وائي اداڪر.

۹- سونا ونڻ صراف سين، پڄي چڱ بازي،
چاندي ڪهو چلائين، ڏاور دوزي؟
جت اڻڊو ڌڻي، اُت ڏٺيندا لکر سين.

۱۰- سونا ونڻ صراف سين، بازي پڄي چڱ،
جو چاندي ڪهو چلائين. مٿان نوائي مرهڳ،
جت اڻڊو صراف سو سڱ،
اُت ٿيندا اڳو ٻر سين.

۱۱- سونا ونڻ صراف سين، اڌولاءِ مر لڳ،
سودو سوني چڱ، جهڙين ۾ جواهر لاهه ڪي.

١٢- سوا وڃن صراف سمجهن، ڏٺو هنڌ م لاهه،
آهي ٿن اواداهه، جن جواهر جاچ ڪيا،

١٣- جه صرافن ڏٺا، ته تون ٻڻ لڏج سون،
قدر لهنديءَ ڪوءِ،
لهي گڏ ٻڌيءَ گڏونءِ سون.

١٤- جي ٿا سڃاڻن سچ کي، وڃ م تني وٽ،
اَمل کي اڏ ڪري، ٻاڻان هٿڙا پٽ،
وڃي مهر انهن وٽ مٽ،
جيئن پارکو پارس جاهه.

١٥- قدر وارا ڪم آيا، ڪيا خريدار،
ٻاڻيءَ جي وڪڻا، ويا سي وڻجهار،
هيڪ ٻاڻي آڪڻ، لهن سيڪڙن سار،
صرافڻن ڏار، ماڻڪ ملاحڙو ٿئي.

١٦- اُگهڙو ڏاڙوڪ چ، ماڻڪن موٽ ٿي،
پلءِ پانو سچ، اچهندي لپ مران.

١٧- ويا سي وڻجهار، هيرو لال والدين جي،
تنهن سندا پورا، سهي لهن ته سار،
ڪٿين ڪمت لهار، هاٿي ائين ٻڌيائن.

١٨- وڃن م وڻجهارا، ٻاڻيءَ جي پرکا،
هيڪ پايو آڪڻن، لهن سيڪڙن سار،
مولءِ جي مزاج جو، قدر منجهه ڪيار،
صرافڻن ڏار ماڻڪ ملاحڙو ٿئي.

١٩- تا صراف سڃن، ٻاڻ ڪرتان جوهري،
ماڻڪ ڪري مٽ ڀر، ولين ولي وٽ ٿن،
سندس ٿو، سهڊ چوي، ڪوڙو ڏدو ڪن،
ٻاڻيءَ پرکن، ڪي ڪهون گڏا ڪچ سون.

٢٠- اَمل اساري ٻڪي، ٻوڙي ٻڪيءَ جس،
ڪالہ لالي لس، ٻڪي اڏ هٿ ڪري؟

٢١- امل اساري ٻڪي، ٻوڙي ٻڪيءَ جهان،
ولين صرافن سڃن، ٻڪي اڏ هٿ ڪري.

٢٢- امل اساري ٻڪي، ٻوڙي ٻڪيءَ جان،
ٻڪي اڏ هٿ ڪري، سري صرافن وان،
ته سو لهين لڳان، چوڪرائين سيکهه مان.

٢٣- ماڻڪ منڌ هٿان، ٻئيءَ م ٻرڙا ٿيو،
سچو تان سهڊ چئي، لهي لڪ سوا،
ٻڪي ٻچڙان، ٻدمان ٻري ٿيو.

٢٤- ٻڪو ميلائين مٽي ٿيو، سچو تا سڙ لڪن،
ماڻڪ لي ماهه وارو، جو ذريان هٿ ڏٺين،
سو جي صرافن، ٻي ٻها اس ڪيو.

٢٥- جٽي ماڻڪ ماڳ، لٽي چوران لڪيو،
سون تن سواڳ، اهل جن اواهيو.

٢٦- چور اُٻو انهن چوءِ، ته آڪا اهوڪي آهيان،
جي اَلڪي اکين هوءِ، ته اکي ڪي ڪون اهي.

٢٧- چوريءَ ٻهت گهه سڻن،
ٻڌ و تاه اُر مٽ،
ٻهرين ٻاٽ لڪائي، ٻوه لڪائج وٽ.

٢٨- ٻاڻهين لوڙ لولائين، ٻاڻهين دالهون ڏين،
گهر وارن جاڳائين، چورن سڌ ڪران،

٢٩- ٻاڻهي هاڻ، ٻاڻهي واهر و،
ٻاڻهي چورن گڏ،
ڪهڪي ڪرتان سڌ،
ٻدهڙون هٿو ٻاٽ ڏ لي.

٣٠- جڏهن ڪاهي ٻت ٿيو، اٽي چوران لڪ،
ولي وجودان لڪري، جهڪا دڙي دڪ،
هڪ سچ ٻي سڪ، ٻڪي ٻهڻان ٻاٽ م.

وائي

جاڳو ڳاڙها جهڙا، ٻانهو ٻانهن جي،
جاڳو جو شان جهل پرين
هاڻي حبيبن ڏي، ويلو وڃ ان کهي،
مٿان اهس ادي، پرينءَ جيئن پڇي،
عرض احوال انکي، چڱي پر چئجي،
نياز ڪري نڪتي، واحد ڏي وڃي،
آهي موت مٿان ئي، گوڙهن ڪهون تو گهي،
اجل ايندءِ اوچتو، جو سدا تو سجهي،
ايمان او نداهيءَ جو، سمر ساٿ ڪجي،
ان ڪي قوت قبر جو، ڪوڙهون آڳهر جي،
آڳو صاحب آهيا، پر ڪيا ڳجهه پڇي،
جهڪي وهي وجود ۾، صاحب سو سڄهي،
لڄي ڏاءِ ڏٺيءَ جي، جهڪو پائي پڄي،
امن آهي ان کي جو، منجهه الله جي اجهي.

فصل پنجون

١- مون لي چيءَ ڪالهه، پتي پاڙ ۾ مڪڙي،
سڙهه پراڻان پالهه، لهرئون صحيح لڳنديون.
٢- اڄوڻن آزمانءِ، ته مڪ پٿرن مڪڙي،
پوڙ شڪم پانءِ، لهرئون صحيح لنگهنديون.
٣- لهرين لهڪو آهه ڪو، جت ڪنهن ڪن ڪارا،
اجهاڙا عميق جا، اٿين او پارا،
اتي اسارا، وير وڙهنديءَ وسراه
٤- وير وڙهنديءَ وسرا، اتي آهه طلب،
سائر ڪنهن سبب، ڪالهه نه ورءِ ڪري؟
٥- ڪالهه، ڏئين ڪن ۾، جاڙا جنگ جهاز،
ڏهنجي اڄ تراز، آهي آر اکين ۾.
٦- آهي آر اکين ۾، اڪا ڪج اگاهه
وڏا پيڙا پوڙ اِي، سائر ڏيئي ساهه،
ملاحظو ملاح، ڪج ڪو الهڻ ڪن ٿو.
٧- ملاحظو مهراڻ جو، مونڊ ۾ لاءِ مدام،
سامونڊي سنڀال ڪي، سڀوئي آئي ساءِ،
جاڳي جو مٿاءِ، تاري وڃن تراز ڪي.
٨- ڏاڍي واڃن تراز ڪي، منجهان موج ملاح،
ڪالهون ڪن ڪڍيون، هي اولهي جا آگاهه،
سولهن جي صلاح، ويس تو وير لنگهي وڃن.
٩- سودي ڪاڻ سنجهي، وڃون وڻجارن،
ويا چوري پگهال ڏي، اکي ماٺڪ مين،
آيا ڪنهن اوڙاهه تي، جتي پر لنگهي پرن،
لهرين جي لپاٽ اسين، ڪا ڪڙ ڪاٽ ڪن،
قاسم ڪارو لپاڙ ۾، اڙي لڳو م اُن،
اتي الاڙن، هادي ڏاڍين هٿڙا.
١٠- هادي ڏاڍين هٿڙا، وهڻ سر ويهي،
اوچ جڏهن ناڪئو، ٿاٻيت ويا سيهي،
تن جي ڪشتيءَ کي، ڪهي ڏکر طوفان جي.

١١- سوڌيهان سڌ ٻون ڏ ٻن، ان ڏ ٻواڻي ڌ ڏياه جون،
ڪوڙ اوڏائي ڪين ڪي، ڏڄو سچ سود ٻن،
عجز جو اڏ داس کي وکر وهائين،
ساٿ لڏاھو امن، ٿابت آهي سمر مان.

١٢- ٿابت لنگھيا سمر، اھڙين لوڏ ڏيا ڪين ڪي،
وڃي پهتا پار کي، لوڏون مڌجهان لير.
ماء پهتا مور، پار لنگھائون ڀاڄھ سين.

١٣- ٿون ويسرو وير، ساٿين ستيت ٻڏ جي.
جوڙي جنگ جهاز کي، ڪوڙ هٿائيج ڪمر،
وهي وڻجارن جي، ٻڏ ڏ ڏاڍهن ٻهير،
کهر ڏھن جي کمر، جن لاڳيدار لنگھائيا.

١٤- قرقل قوتا پاڇا، اگر ۽ عنبر،
هڙ و وڻج ونءِ ڪري، وڃھ وڻجارا وير،
پڻي پاڙ مرڪڙي، اڳيان سائر سڄي سمر،
ڪوهي اهڪ عنايت ڇڏي، جر جوکاڙي ٻئر،
کهر ڏھن جي کمر، ساٿ جنھن جي سچيون.

١٥- قرقل قوتا پاڇا، پاٽيت پالائون،
ڪرٿيون قيمت سنديون، لر ر ڪاکمائون،
لاڄن مڌجھ لطيف چئي، ٻنڊا ٻڌائون،
ٻڌ اڀيءَ جام جو، چڙهندي چيائون،
جي چوھي چوڙ ٻائون،
سي ٻوڙيون ڪين ڀاڄھ سين.

١٦- قرقل، قوتا پاڇا، پاٽون ٻڙيون،
اهيءَ کي عنايت ڇڏي، قمر ڪن قڙيون،
جي چوھي مڌجھ چڙيون،
سي ٻوڙيون ڪين ڀاڄھ سين.

١٧- وڃي جان ولهي، جر هلؤ پانمان،
تڙ ٻيڙا، کهر سيپران، اوسڪ اي ٻڻيءَ،
جنھن وڻجارو سين وکر ٻن، سرها سڀڪي،
حرمت ساڻ حبوب جي، سولگيا ڏ سڀڪي،
پاٽھي اوءَ ٻيھي، کدب کڙائو آئيا،

١٨- تڙ ٻوجهان، کهر سوڏيان، جدهن واسما واڙ،
پر لنڪا ٻري هڻا، الهن جا پڻار،
آيا سڀ عنايت ڇڏي، ان جي ٻڻ ٻوه ٻچاڙ،
سمنڊ شاھو ڪار، سيل ڏکي سمجھ آئيا.

١٩- ويني جر جهاڙيان، پاٽهي لاه ٻرٻن،
خضر پير خداء جو، مان موتائي ٽن،
وڃي ولاٽن پر جڳ، لنگھيا کي جن،
جنهن ڏڻا ٽن چيا، اڄهي ٽا اڄن،
سهسين سرهاڻيون لائيان، ٽن کي خاطر ٽن،
الهي عنايت ڇڏي، مهب مان ملن،
واڌايون وڏن، کدب کڙائو آئيا.

٢٠- معلم موڙيو خبرون، اوڏيان ٽي آڻهن،
ساڪا سڌ ڏ ڏٻن، جتي وھ ويڇون ڪري.

٢١- ڪوڪ ولاڙ ڏھن پر، ڏ ٻيا سڀ ڏ ڏياھ،
هڪڙي موج موراڻ جي، ٻو آلشي اوڙاھ،
طالبن ٽوڙان، موڙي چاڙهيون مڪڙيون،

وائي ١

عمر سڀ عبث، ويل وڃايم پاڻهجا،
وڏي لکو لوڙهيان، جھڪي ڪيو مس،
آڇي آڀاڳن کي، ڏاسن اڇي ڏس،
حال مهنجو هڙو جهڙو، ٽان ٽون ٻرين ٻس،
قلب ڪارو جو ٽيو، ڪالب لاهن ڪس.

وائي ٢

اي ٻا الا! ڪيان اهڙ ٻن ۽ سي،
وحدة جي ويٻا.
جتي وحدة وڻ ٻني، جھڪو مولکي ٽني،
سي ڏ ٻيان ساه سين،
آءَ ڏهن ٻالڊيءَ کي.

فصل چوٿون

١- ناکئي م ناکي، پڪ پڇنديو پرهوءِ،
اونهي م آکي، ڪوڙ ڏيندءِ ڏو ڏهو.

٢- ناوَ تراءِ و ڇين، اُڀا وڏا وانڍا،
ايءَ پڙ اڏين، جئن ڪِرا مٿن موٽيا.

٣- ڪاڻو ڪمائي م، موليءَ مون اِ وکرا،
سڀئي جو سمنڊ چوي، وکر وهائي م،
سودو صرافن سين، اوچو آڻيو م،
ڀڄو حال سڃاڻو م، اوءِ ڏسندي آهيان.

٤- ٻيڙو جان ٻڌي، ته سکاڻي سين،
ڪيو توکان ڪري، جنهن مائي مدعا مهي،
ايلو سڀو سهي، لڌ ان ڪٿي لاڏڻا.

٥- ڪوڙين جي ڪانگ اڳي، سمنڊ ڪين سڪن،
پاٽي سين پرک ڪيو، ٽولاهي وٺاڻ،
لعلون سي لهن، جنهن سودو سچ سين.

٦- ڏوري لهه ڏاتار، جو وهڻ واسرو،
هڪيو هرڳيج هوشيار، ڪوڙ ڪوڙ ٻڌا اوڇتي،

٧- سڙين ڪهڙي سار، وڃ ڪوڙ ٻڌا واسرا،
تو جيڏا اڏ پار، لهرين لهوارا ڪيا.

٨- اڳي م اڀون ڪن، اڄ ڪوڙي واسرا،
آئين آسان، وڃي وڌ واڪا ڪيو.

٩- سڙين سڃاڻي، وڃ ڪوڙاءِ وسيلا،
وير ووي وڃي، آسان آن اوچتي.

١٠- ڪوڙ ڪوڙ، آهي لٽ اياڻ ڪي،
جنهن پوءِ ا يادو، ڪري ڏوالي اُن کي.

١١- سامونڊي تو سڃاڻين، ساڄو جهل سکاڻ،
لڳي واءُ وڏالدو، ٻيڙا مهراڻ،
جنهن پالو پاڻ، ڪري ڏوالي اُن کي.

١٢- سوداگر سمنڊ جا، لاڄو لال وٺن جي،
اڇا اولا آڇ جا، چڱا چڙهائن جي،
سڙه سيڱڻي سلامت جا، ڪوٺا خوب ڪٽين جي،
سٽ سکان سرڪاري، چڱا چڙهاون اڙ ٻنجي،
پاڙهون ٿيرهن، ٻڌ ٿن، سترهن سهوڪري ج،
ساري سٽ سياڻ چڱي، ٻوري ٻڌائين جي،
ملان معلم خبرون، ڏسي اڙ ڙنج،
وسهوم ڏنهن شرا ا طوفوا، ٻڌي ٻاڪ ٻنڌين جي،
جهنگي سڪي سيڪو، ٻارن سو پسين جي،
اڙ م ڪوم لڏائين جي، ته سڙ ساموندي ٿئين.

١٣- اڪو سڪ اڪيون، ته ويسا ال اٿين،
جيڪا اچي ساهڻين، ٻاٽين ساڻين سڃين،
موڙي وه ٽيڻين، جنهن سڄ وڻ ڏالمون سمهين؟

١٤- اهڪي ذات الله جي، اهڪي اهڪيءَ ڀيٽ،
هو جي ڏهائي ڏيڻ جا، ان ڀڄ مڙهئي مٽ،
آڇاز ان ايمت، گهوڙ گهڻي اماڻن سين.

١٥- مڪي مڙهج م هوءِ، اوس م ناڪ جهاز کي،
چڙ ڪلمون محمد ٽي، ته اڳيان اچي اوج،
سهڪي پيت سوڄهو، لنهڻ ڪي ٻه ڪي ٻڙي.

١٦- ٽوه جي وڻ ڏراڻ، لنهن م ٻاه اسباب اخلاص جا،
مٿان ڪي من اڏاڻين، پسي جنگ جهاز،
عادلون عنايت چڱي، لنهنجي حاصل ٿئي هاڃ،
ناڪئا ٿئي اراڙ، ته اڳهه مڙا ڪڙو.

١٧- تن م ڀاڙ ٽوه جي، گهٽو نه گهوري،
ادب ۽ اخلاص جا، سڙه ٻڌج سواي،
وکر ويکتين جو ٽنهن م، ٻاءِ اوڙي،
ته عادلون اوڙي، انهنجو ٽواڻو ا ٿئي.

١٨- اوڏي ٽوالي، اوه تنهنجو آسرو،
سڄو گولائي، ڪرون ڏينهن ڀس جهلين.

١٩- وڄ لون وساڻي، چنڊا جي چوڌار جا،
جو لک لهرون ڏئي، ڪوهيارا لهن سمنڊ سون.

٢٠- سمنڊ جي سيوان، آئين مالڪ مينهن پا،
چارجي چو ڦير، ان سالڪرا ۽ سجيون.

٢١- پلٽو جن جهاز کي، ڏکڻ جو ڏاڍو،
انهيءَ جو عادت چڙهي، سفر سانڍو،
اڪڙ ارڄاڳو، ورڻ لاءِ سهاڳيون.

وائي

هي جي هوءَ جي لڪ، مون مار پيدا اک،
يا والي ڪڇ ۽ اوڏڙيءَ چڪ،
الله لڏي عام ڪي، اوڪان ڪيءِ اک،
باڳ ۾ پڙ بن ڪري، انهن وڌائي اک.

٥- سر سامونڊي

فصل پهريون

١- ٻيڙا ٻاسي گهاڙ، آيل سامونڊين جي،
وڃي جن جو وڻجار، جم وڃي اوهري.

٢- ٻيڙا ٻاسي ٻچ، آيل سامونڊين جي،
من ۾ ٻاري مچ، جم وڃي اوهري،

٣- ٻيڙا ٻاسي وٽ، آيل سامونڊين جي،
تون واسري وڪر ڪٺين، هو ٻاروچيءَ ٻيڙا،
سمنڊ جي ساڻيه، ڪوه نه وڃين آن سين.

٤- جان اينديون ناه آءٌ، هٿين همت ٻڌين،
لڳي واءُ سوائي، سڙه ساماهي نه سهي.

٥- لنگر جان نه ڪڍين، ولڻ وهلي لڪري،
مڇڙ ڏ ٻڌا وڃن، لاڏ ٻون ٻوڙي لاڪڻا.

٦- لنگر ۽ لاڏ ٻون، ٻيڙا ڪڍي ٻند ٿيا،
ٻند ٻاڙا ٻون، سڄا سامونڊين ڏي.

٧- لنگر ٿون ٻڌين، من اولي نه اوهري،
سياڄهي سڄڻين، پائي ٽڙ ڪهو هيڏون.

٨- سي ڪي جو ٻيچ ڏٺڙن، جڏهن سفر سڄڻ هليا،
دوڳان رهن نه مهرٻان، آيل ڪريان ڪئين،
مولڪي چاڙهي چڙهين، واءُ وڻجارو اوهري.

٩- نه ڏسي ٿو اوطاق، نه واڻون وڻجارن جون،
سونهون سامونڊين جا، اڄ ٻڌ چڪيم چاڪ،
ماريم فراق، ٻاڙ ٻڇوون ٻرين جا.

١٠- وڻا اوهري اوه، مولڪي چڙهي ماڳهين،
جڳن جا جڳ ٿيا، ٿان نه مولو ڪوه،
گولڊر ماڙ ٻندره، وڻجاري وين جو.

١١- آواهي ۾ اوهري، جڏهن جي وڻا،
ساڌاري سموند جي، اهوڙي ٿيا،
وڃي لنڪ ٻيا، جت اهاٻت لاه ڪا.

١٢- آواهي ۾ اوهري، جڏهن وڻا جي،
مونئي ماڳ نه آئيا، ماءُ سامونڊي سي،
ڪانو لڻين ڪي، جهڪس وه ولي وڃ.

١٣- اوڙاه ويا نه وريا، آءٌ ڏيهن ماري واٽ،
ڪري سامونڊي سٽ، جسي جاڙ ٻاڙهو.

١٤- جي وڙهراڄ سي ڪڏهن اينداڻ ماڻ گهرين؟
ٻرين جي هن ٻار ڏي، وڃي داڳي ڏڇ،
سامونڊ ٻڪو ڏ جهڙ، مار ٻند ۾ ڪڏهين.

١٥- اهڙيا جماليون، ڏ ڪن ان ڙرائين،
سامونڊين ساڻين، واءُ سٽائو و واڻين.

١٦- سامونڊي ساڙي، مٿي ٿڙ ڳڏاڙ ٻان،
مولڪي ٿي ماري، اهي سندي ڳالهڙي.

١٧- سامونڊي ساڙي، ماءُ مڇهڙو جنڊڙو،
ٻند ڏ وڻجاري، وڃي لا ٿا ڏ ٻهڙا.

١٨- سامونڊ ڪڪو سنگ، آهي گولڊ ڪاڻ ٿون،
اڳن چاڙهي انڪ، وڻا وڻجارا اوهڙي.

١٩- وڃين ٿي وسري شال، جو ٿون سودو سکيو،
اڄا اٿون ڪالهه، مونيو سفر سنبهين.

٢٠- ڳرو جهليو ڏوهه، مٿي مهري هٽڙا،
ڪوه سودو سندوه، جو ٿون ٻيو لا سکيو.

٢١- الوڙٽ نه ڏي، ود وڌائين واڄهه ڪي،
اڄ ڪڪي واڙي، رهه لالن مون لاءِ،
وڃ ۾ قوڙالي، ايڏي سفر سهران.

٢٢- مون جهليندي نه رهيا، جهڪس اڄ لنگهين سندوم،
قادر شال ڪندوم، وهجي وڻجارن سين.

٢٣- جهڪس اڄ لنگهين سند وم،
جمڻ مون ٻنڌي هن ٿيلهو،
سڄو سامونڊين سڄڻ، اڄهين ٿان ڪندوم،
وڃڙ مهه هوم، ٻاڙ وڙاڪي دسسين.

٢٤- ٻيڙيءَ جي ٻڌڻ، اڄهون اِ، ڪجهي آن سين،
آيا ڏاڍپ ڏسن، جه سڙهه ڏيکي سير آهه.

٢٥- هيٺڙو ٻيڙي جان، ڏاڙ اِي ڏ ٻيهن آهه،
پڇو تان نه پريان، ڪرائو ٿي ڪڏهين،

٢٦- ٿي جن جي تانگ، سي سڄڻ سفر هليا،
لنبج لاٿ، لطيف چوي، ڪڏهن ايندم ڪالهه،
ڪيهن سنائي سانگ، پرين پر ڏيهي ڪيا.

٢٧- تان ڪي اڄ ڪالهه، ڪڏهين ايندا مان گهر پرين؟
سڄڻين ڪارڻ سانگ، مون تان تان گهٽائي ڪيا.

٢٨- سين سڙيا پاند، آٿر لڳا اڄ پرين،
مون تان ڪارڻ ڪالهه، سهسين سڪائون ڪيون.

٢٩- سو او ٻيڙا ڳيئا، ڪسر لسر پا،
سي ڪ وسريا، پول هماڙا هٿڙا؟

٣٠- جيڪر اڄي هاڻ، نه ڪريان اوح ڇنديون،
آيل پولي ساڻ، هر ڏڪر لڳي ڳالهيون ڪريان!

٣١- آيل پيولي ساڻ، اڄي نه جهوڙيان،
لايه ڏيهن گهٽا، مون سين ڪيئي لوڙڙا!

٣٢- پيولو وڃو ڏرن، سي ٿي ڏيهن گڏاڙ يان،
مادر مون م چوڙ، لاٿ پڙد پولدي پرينءَ ڏي،

٣٣- لاهيندائي ڪن، ڳالهيون هاڻ سنديون،
ڏ پيدا مون ڏکن، وه وجهندا جند ڙ و.

٣٤- مولکي جماڙيو، پرين جي ڳالهه ڪري،
پتو اڄ آڏيو، هيٺڙو ڪوٽ ارج جنن.

٣٥- ولڻ وجهي واٽ، هيٺڙا ماڳ پرينءَ جو،
چمير چمن چالٽ، هوء جا سدي سڄڻين،

٣٦- آئي جن آسادي، مٿي تڙ گڏارايان،
مولکي وساڙي، شال م وجن اوهري.

٣٧- آهن آساڙي، مٿي تڙ گڏار ٿين.
لوکي وساڙي، سنگت ساموڙن جي.

٣٨- سدين لڪ، لڪ سمهين، ڪجل پائن لوڪ،
ساموڙي مون سوڪ، ڪي او ڪالهه لڳاڻيا؟

٣٩- هي سڄڻ سمهي، جي مون ڪوڙ لهارييا،
ايندم جان پيهي، اِ سب لاهيندم ڏاڪڙا.

٤٠- چمڪون چوڏار، ڏجون ڏاڙيچن جون،
ماءِ ساموڙي آئيا، سهسين ڪري سيڪار،
اُلهي جي پچار، ڪالهون ڪر ڪالڪ ڪري.

وائي ١

پرينءَ جي پڌان، مولکي جي جهليند يون،
سي نه پڇند يون -
پلي ڪري آيون، ڏاڏو ڏيهان،
پگي ڪت سڄي ٿي، لڻي جاڪر ڳران،
سولي سو، پراليا، هاڻي هن هيڏان،
تان ڪي وس وهاليان، پار وڃي ملان،
تان ڪي ڏو لڪر ڏوڏيان، جان ڪڙه الله ساهه،
مٿون مونڻ سنديون، لون هڏ آهِ م ماهه.

وائي ٢

تڙ لهاريان تي، مهنجا پند و ويڙاجي،
مان سڙه سجاڻان سڄڻين،
ايي اوسه پاليان، ڪارڻ وڻجاري،
وڻ ٽڻ پدي وانٺون، جر تر ڏ يا ڏ اِي،
ڪهون اُڪنڊي آهيان، پنهنجي پرين ڪي،
ڪٽوڙي سمنڊ ڪي، آيو اڪاڏي،
آسائي آهيان، الا ڪالهه آوي،

وائي ٣

آيل ڪريان ڪيئن، منهنجو ليهن آيو نه اڄي.
ويو وڻجار و اڪري، مولکي چاڙهي چمڻ،
ساموڙن جي سنگ کي ڏنان ڏالو ڏيهن،
آڏو هي جمن ڏڪڙا، چڙها چوئيءَ سمن،
گولڊو مٿي جندڙ ي، و ڏيا و لين جمن،
ماڌ پاڳي مٺ يون، وڃان هادي سمن.

فصل ٻيو

١- جي ويا ٻاهر ٻن پور، آهيان ڳهوري انجي،
سامونڊ ٻيڪو سور، ماڻ ماڻ ٻيدم ڪلهين.

٢- سامونڊين سڀيو، سدائين سفر جو،
ڪو ڏينهن چتاءِ، اوڀي وڃن اهريا.

٣- اڄ ٻڌ واءُ ڪن، وڻجارا وڃڻ جون،
اڱڻ ٻهر اڱڻ، سڀيو ڪنهن سفر جو.

٤- اڄ ٻڌ واءُ ڪن، وڻجارا وڃڻ جون،
مون ٻنيڻي هلڻ، ٻيڙ جي ڳڙن،
سڙيون سور سڌن، مون ماڻ ٻيڙ و جهنڊڙي.

٥- اڄ ٻڌ واءُ ڪن، وڻجارا وڃڻ جون،
هلڻ هارا سپرين، ڏاڻ اڄ نه ڏهن،
آءٌ جهلينديس ڪيترو، آيل سامونڊين،
ٻيڪ چوڙي جن، وڏا ٻيڙا ٻاڏ ۾.

٦- لاهيان جي نه چٽان، الا ان مر وسران،
مڙهيو منجهاران، جيءُ منهنجو جن سين.

٧- چٽان جي نه چرن، الا ان مر وسران،
مون من آهي ان، مڙهيو منجهاران هيئن.

٨- ڳڙان ٽنوار ٻن، ماه سامونڊي آئيا،
مولڪي جمار ٻن، واءُ وڻجارن جون.

٩- اولا ڪٽي اوهه، ٻيڪ چوڙي ٻيڙ ٿيا،
آيل سامونڊين جي، آهي اڙالڪي جوهه،
ڪلهين ڏسنديس ڏوهه، ويهن اکين سين.

١٠- لڳي الر هير، سامونڊين سره سنباهيا،
لنگر ڪٽي لاڪنا، ٿيا سڪاوا سير،
هنجڙي لست اڪير، ڪالي ڪڙالن جي.

١١- الر لڳي اوهريا، واهولدي وڻن،
آءٌ ڪٽيارلي ڳهوريان، سود سامونڊين،
اگڻ جن اچن، سد ڏي ان ڪي.

١٢- اگڻ آئيا جان، نه سرلهون مون سکر ٿيا،
املهه ٻڌ ان منان، ٻڌ ڪنهو ٻين ڏيان.

١٣- آئي الر مند، هنئين ايڪو نه لهي،
وڻن لاجو ٻيڙ، ٻاهر ڪمين اڙٻون.

١٤- لاجو ٿا لون، اچن سڙه اهتما،
ڪاڻ ڪن ٻرين، ويني واحد لها ٻان.

١٥- سڙه سياڻو چوهه، سامونڊي آئيا،
مان منهنجو هوهه، جالي هن جهاز ۾.

١٦- سڙهه ٿي سيباڻون، ٻيڙ جن ڳڙن لي،
سڙه سڀي ساڃا ڪري، ڪوهارا ڪماڻون،
ٻهر ڏون ٻهرن ۾، چوڙي چڙ ٻاڏون،
لهريون لنگهيائون، اطف ساڻ لطف جي.

١٧- سڙه ٿي سيباڻون، ٻيڙ جن ڳڙن لي،
ملان معلم خبرون، ٻڌي ٻيڙ ياڙون،
سڙ سونهائون، اوڙ ڪنهن نه اولها.

١٨- ٻيڙ ڏ ديسان ديس، ملهه نه ملي واڻين،
فقيرائي ويس، املهه ڏٻن اڄ ٿوڙيا.

١٩- پٽن پوهه پجاڙ، آن ڪي سڙه وبدا ڪڏيا،
اڪند مون اياڙ، شال منهنجا موٽيا.

٢٠- اڀرون ڳڙ ٻوڇن، وهون وڻجارن جون،
آڻيو اڪا ڏٻن، ڪڙي سمنڊ ڪي.

٢١- جمن ڪاڻ مون، ٿي ڳڙ ٻوجارا ٻوڇيا،
پنوم اميدورن سي ٿي سڄڻ آئيا.

٢٢- واڱڻون ٿيون ودڪن، اڄا سڙه نه ٻڌا،
سيڱي ٿيون مرڪن، جنين سدا آئيا.

٢٣- ڪوهن سر واڱڻون، واڱڻين سر ڪنڊ،
ڪمر ان ڪبرين ڪنڊ، ماه سامونڊي آئيا.

٢٤- جو ڳڙ ڏٻا ڏي، وڻ ٽڻ ٻڌي واڱڻون،
الا ڪالڌ اچي، آسائتي آهيان.

٢٥- جا جو جاڙون نه ڏي، ڏٻا نه موهي،
سڏ ون ڪوه ڪري،
سا ٻهنجي ڪالڌ جوڻ؟

وائي ١

آئون موٽڪي ڪو نه، جهلئي جيڏ بون،
آءٌ هلندي هوت ڏي،
اولهي ويا اوهري، ٽرازون ٽاري،
مري ڪرندس ماڳهين، سامونڊي ساري،
سوڙ ڏکن جو سِر آءِ، مون معذور ڪي ماري،
هاڻ نه جيان جيڏ بون، آءٌ جا ڪنهن ڪوهياري،

وائي ٢

ڪوهل پائي لڳي، ڪانه وڃين ان سين؟
اجهل پائون اوليون، ڏٺا پائون ڏڄ،
مٽان وڃن واسري، الي پورل پڄ،
سيڻن ساڄهر لڏيو، لون الئي لهار ٻن اڄ.
ڪالهه سڀاڻ ڪندرو، انگون پاڻيءَ اڄ،
ڪين سٽيندو ڏکڙيون، اڏوراٺون اڄ،

وائي ٣

ونڌي آءٌ هوا ن وٽ، مون وه وٽجان سين،
پڳهه ڪڍ م پاڻي، جاني مون لاءِ جهيت،
واپون وڻجارن جون، ادبون اڄ نه هٿ،
ڪرهان سوڌ سفر جو، هلي ڀُندهي اوٽ،
پورڻ ڪندس پرين ڏي، ڪالهه ڪرڻدس گهٽ،
ڏنگي سڙه سير ٽما، پهر نه لاپائون لٽ.

عمدو اسلامي تاريخي ڪتاب

فصل ٽيون

١- ٻران ماڻ ٻچان، ٻنڌر مون ڏور ڪيا،
نه مون هڙ نه هنج ڪي، جو آءٌ چڙهان.
اهين ڪيچ پاڻي، جهن پر پرينءَ مڙان،
ڪاڏون ٿي ڪريان، ٿو دڙ ايي ٿاڪڙا.

٢- هڙ م ڪين هڪڙون، هنڪڻين هن نه چاڙهيا،
سارو ڏيهن سمنڊ ٿي، لهي سڄ ولون.
جڏهين سائينءَ سڀ ڪيون،
لڌهن سڙ ٽما سڄ چڙهي.

٣- اسان اڏارا، آڻي آوَلڪ چاڙهيا،
منهن ڏيئي مون اٿيا، سمهان سوارا،
اين سوڪارا، پسيو ود پين جا.

٤- مون ايي ٽڙ وٽ، پرين پڳهه چوڙيا،
ڪا مون م گهٽ، ڏاٽ سڄڻ سڀاجها گهڻو.

٥- مون ايي ٽڙ ڊمڪ، پرين پڳهه چوڙيا،
ڪا مون م ڏيڪ، ڏاٽ سڄڻ سڀاجها گهڻو.

٦- مون ايي ٽڙ جهل، پرين پڳهه چوڙيا،
ڪا مون م آل، لت سڄڻ سڀاجها گهڻو.

٧- مون ايي ٽڙ پاس، پرين پڳهه چوڙيا،
هو الله آهار اوهرگا، آءٌ دم دم دعا ڪندي پاس،
آه اي لاهيندي پاس، موٽي ايندا مون گهران.

٨- ڪوڙائن ڪاڏو، سنڀهڻي سار ٿو،
آيل امارو، آهين پرين پار جو.

٩- ڪاري ڪوڙائو، مڱي مڻي موٽيا،
سوڙ و ڪن نه سون جو، وڏا وهائو،
مولي جي مهراڻ جاءِ لن جا طاناءو،
سامونڊي سائو، ڏنڪا لوٽي آئيا.

١٠- لنڪا لنڪا ڪن، لي لنڪا جي اوهرڳا،
سٽي سون لنڪا جو، سڪ نه سامونڊين،
پره پڳهه چوڙيا، ڪاري ڪوڙائن،
وڏي پاڳ پڙن، جي ڪيها ڪاروليار ڏي.

١١- وڻجاري وڌي، ٻيڙہ ٻڌہ جوڙيا،
اولهون پسي ان جون، ٻيڙم ڪُڇ ڪري،
وارڊ ڏس ماءُ مري، ساري ساموندين کي.

١٢- وڻجاري واري، ٻيڙہ ٻڌہ جوڙيا،
ڪوڙائو ڪاري، سيپوڙا سهه چئي.

١٣- وڻجاري واڻي، سدا آه سفر جي،
ٻيل اهائي، مون مار پيندي ڳالهڙي.

١۴- وڻجاري جي ماءُ، وڻجارو نہ ٻليو؟
آيو ٻارهين ماهہ، پڻ تو سفر سڀهي!

١٥- وڻجاري ڪانگ، مون وڌ ويلي ڪهاڻو،
لڳي اتر واءُ، ٻيڙو هلڻ جون ڪري.

١٦- جي تون وڻجاري ڪانگ،
تام مون هڪ م لائون اڳ يون؛
پر ڏيا مٿي سانگ، اڳهي پهر جهڻ ڪرو.

١٧- پر ڏيا پور ياڻون، ساموندين سڙہ سنباهيا،
ماءُ تن مار ياڻون، پاڻان وڃي گوڏيءَ ين.

١٨- ڪارو جو. ڪوڙين، سڀئي منهنجا سپرين،
ڏٺان ڏهن نہ ڏٺن سڻن، جهليا جهل نہ ڏين،
وڃ وڄ ڪرين، آيل ساموندين جا.

١٩- ڪيا ڏيا ڏيءَ ڏيهن، ساموندين سفر جي،
مون سر و نا جهل يون، ڏڪن سدا منهن،
ڪمس اماڻي امهين، ڪاري ڪوڙائن جي.

٢٠- ڏني ڏياري، ساموندين سڙہ سنباهيا،
وجهو وڌ و اڇه کي، دوئي وڻجاري،
مار پيندي ماري، ٻيڙہ سوڌ ٻڙن جو.

٢١- ڏني ڏياري، ساموندين سڙہ سنباهيا،
انکي مدد اتر جي، اوڇي آئي،
وڻجارن واڻي، آهي پرتين پار جي.

٢٢- ڪي ڏياري ڏيس، ٻيڙو هلڻ جي ڪري،
مکيو پيهڻون مکڙين، چهڻون چگي چيت،
ڏٺان ڏهن نہ سين، جاڪي جهلان ٻيت،
مون سڀن ڪري منت، سڄڻ سفر هلياءِ.

وائي ١

اڄون اڃي پسو، جهل يون پرين،
وءَ! هي جو وه منهنجي جندڙي،
پالي ونڙا پهر م، منجهان ڪوس ڪسو،
ڏيئي ونڙا ڏين ڪي، سونن جو سرسو،
آءُ ڏو ڏيندي ان کي، ڏيئي تن لسو،
ساءُ نہ آيان سوڌ جو، هاڻي ڪئين هسو،
معاني وڌو ويسر اون، ڏڙهو ڏان ڏسو،
مداني منهن جهڻ، وڙ وتار وسو.

وائي

ڏک لاهيندم ڏولڪرا وو ماءُ!
پر ڏن جاءِ مونکي سهڻي،
جو پسان سو پائڻان، پرڻان جو پهي،
ڏاڍي ذات جتن جي، وڃي ڏيل ڏهي،
آءُ ڏو ڏيندي ان کي، واڻي داس لهي،
ڏنا وڻ ڪوهيار جا، وڃي اچ لهي.

٦- سر سهڻي

فصل پهريون

١- وه اکي، واهڙ لکي، جت لهرن لک لوالي،
جن کي عشق عميق جو، سي خلوت خيالي،
ودائون سي والي، هيڻڙو جن همت کيو.

٢- الڏيءَ وڃون، کنڌيءَ وڃون،
انگهان اهي نه لنگهه
صورت جا ساهڙ جي، ڏيل پڻهنجي ڏک،
واهڙ لنگهن ور کي، جن سالارن سيران.

٣- واهڙ ۽ هن نه واهه، اجا وه اڳي آهو،
گهر ويٺون گهڙا کڻي، سيرن سنگ سدوان،
صورت جا ساهڙ جي، سا جي ڏٺي آن،
هواد نه پليو مان، گهڙو سپ گهڙا کٽي.

٤- جيڏيون ڏٺان جي، صورت ساهڙ جام جي،
سڪ نه سٽيون کينڪي، کانڌن پاسي کي،
مهالڻي اڳي، گهڙو سپ گهڙا کٽي.

٥- ڏٺي جن هيڪار، صورت ساهڙ جام جي،
سڪ نه سٽيون کمڪي، پري ساڻ پتار،
گهڙيون گهڙيان ڏار، کاهي پوون کن ۾.

٦- ساهڙ مهندو سرئون، جي ڏسو سهڻي،
سهو کين سڪ ئي، ور پاسو ڏئي،
مهندا اچڻي، گهڙو سپ گهڙا کٽي.

٧- جه کي ڏنو مان، سو جي ڏنو جيڏ لين،
گهر والي سان، هواد کهٽن گهوري چڏ ڀاه.

٨- گهڙن واڍ پون ٽڙن ٽي، گهڙن گهٽڻي،
سهڪا چڻي آءٌ سهڻي، لڳي اربان پڻي،
صباح سهڻي، پسيون پاتار ۾.

٩- کنڌيءَ پاس ڪلهن دواهان دوست مهار جا،
پسي دور دڙ پاهه جو، دهليج ڪير دلا،
مچڻ ڪا ڪلا، ساهڙ سمن جي ڪري.

١٠- ساجهر سنگهارن جي، کنڌيءَ کن ڏالم،
آسانپي ادواح جي، اپي ٽڙ اکام،
وڏي ويڙ نڳيام، گهڙيان گهوريو جندڙو.

١١- پاڻين پر پرت مان، او ساهڙ سڏ کري،
جي نه گهڙان موٽي وجان،
ته ڪا ساه سري،
ور جان پت پري، گهڙان گهور پر جندڙو.

١٢- کهين سانگو ساه جو،
ڪي گهور پاس کيو گهڙن،
ساهڙ سند و تن، سر سهائي گهڙن جي.

١٣- گهڙي گهڙو همت کري، پڙون لهاري پنگ،
"سر در قدم يار فدا شدچه بجا شد"،
وصل اهو کي وانگ،
رات جنين رنگ، الا سي آڪار پئون.

١٤- گهڙي گهڙو همت کري، پهون لهاري پنگ،
و آما من خاف مقام ربه،
اِي لنگهياءُن لنگهه،
سکنديءَ کي، سهڻ چڻي،
کن جهلمد و جهنگ،
رات جنين جو رنگ، الله سي آڪار پئين.

١٥- گهڙي گهڙو همت کري، جهڙ پڏ و جواو،
مهندو من مهار کي، پار وڃي پهتو،
گولي پر گولو، مولکي محب مهار جو.

١٦- گهڙي گهڙو همت کري، سو لکو چڏي ساه،
ويچاريءَ ويڙاون کون، دااهون مدهه درياه،
پر پاهون چڏيو، ومس سهڻي واه،
مدد ڏيءَ مهار جي، غرض سب گناه،
لوڏي کر نگاه، ته ساهڙ لنگهيان سرکي.

۱۷- گهڙي گهڙو هٿ ڪري، اوڙاهين اڙهون،
وهائي وڏيون ڪڙون، وچ درياهه داڙهون،
موٽ محب پاڙهون، ناڪن لڪي آهيان.

۱۸- گهڙي گهڙو هٿ ڪري، الاهي ٿهاڙ،
جنگهه جرڪي وات ۾، سسي کي سمسار،
چوڙا پوڙا چڪ ۾، لڙ ۾ لوهس وار،
ليڪن ڇهڻس لوهڙن، تنهن ڏرڙهن ڏار،
مڙئا مڇ هزار، پاڳا آئندي سهڻي!

۱۸ الف- وڃن ويلا ڪانگ، وچون اي ويلا ڪري،
گهڙي گهڙو هٿ ڪري، سهڻي ساڃهي پانگ،
سي ڪي ڀولڏي سانگ، جتي ساهڙ سپر اِن.

۱۹- مهڻ جنهن جي مون، ڏئو مهڻ مهار جو،
آهيم ساهه سڄون، سو ڪٽن گهڙو گهوڙيان!

۲۰- گهڙو ڀڳو ته گهوڙيا، مر ڇوءِ ٽڪي ڇوڙو،
طالب المولى مذڪر، اي ٻڌ الدين اوڙو،
ڪوڙهو ڏمر ڪوڙو، مون مهار من ۾.

۲۱- گهڙو ڀڳو ته گهوڙيا، مر پيٽي ٽڪي پاڙهن،
طالب المولى مذڪر، اي پر اساهن،
پڪان م پاڙهن، مون مهار من ۾.

۲۲- گهڙو ڀڳو ته گهوڙيا، پاڻان هو حجاب،
واجب وجي وجود ۾، ڌهو دوح ڌباب،
ساهڙ ڏي ثواب، آءٌ گهٽوئي گهوڙيان.

۲۳- گهڙو ڀڳو ٿان گهوڙيا، پڇي ٿان م گهڙي،
مولهائو محب جو، پڇي ٿيو پري،
مڻان وڃ وڃي، ساهڙ ڏٺم سڌ ڙا.

۲۴- گهڙو ڀڳو ٿام گهوڙيا، پڇي ٿان م گهڙي،
محبتي مهار سڃن، اڻم جي جڙي،
دل ۾ ٽنهن دوست جي، ڇڪي لڪ جڙي،
ڪڏي پهس ڪن جو، آئن مڙهه اڏي،
موجن پڙ مهراڻ جي، اڌيس ڪنن لڙي،
ساهڙ ڪاڻ سڙي، لڙڪان لهرن وچ ۾.

۲۵- گهڙو ڀڳو ته گهوڙيا، ٿان ڪي اوهيان،
ادب اڏڙين ڪي، ڏ ڀاڳي ڏ ٿان،
مهاڻن مان، سڄون سوالهيون پهچرو.

۲۶- گهڙو ڀڳو ٿان گهوڙيا، آسرو م لاهيج،
لا تقنطوا من رحمة الله، ڏرهي ان ڏرايج،
حب ڀاڳي هيج، پسي مهڻ مهار جو.

۲۷- گهڙو ڀڳو، مڌ مٽي، ويا وسيلا،
ساڻ ڇڏ پائين سپر ۾، هي رهيا حيلا،
سهڻي جا سيلا، وحدت سب وڃائيا.

۲۸- گهڙو ڀڳو مڌ مٽي، وسيلا وياس،
پهتي مهڻ مهراڻ جي، واڳن وات وڌاس،
ساهڙ سڌ لڌياس، ثابت لنگهي سپر مان.

۲۹- گهڙو ڀڳو مڌ مٽي، وسيلا ويا،
ٿنهان پوءِ سڌا، سهڻي سڌ مهار جا.

۳۰- جڏهن وسيلن، اوڙهي ڇڏي اڙ ۾،
پاوادا پران، ٿڏهن اڳي سهڻي.

۳۱- ڪامان ٻچان ٻچران، پران ۽ پڙڪان،
آءٌ پڄو پهان آڏ ۾، ڏو ساڻ ته ڪنهن سڙڪان،
ڪاڏي ڪاڙو اڀاڙ ۾، واڳن جهڙن وڙڪان،
لهرن ۾ اڙڪان، ساهڙ رسيج سپر ۾.

۳۲- اوڏي پهتي ٿاڙ ۾، سنڌ ته ڪيائون ساڻ،
ڪاڏي ڪاڙو اڀاڙ ۾، پهتي پهڙي پاڻ،
مڻو جي مهراڻ، سهڻي سڌڪو پاڻهو.

۳۳- اُواهي ۾ آڏ ڪيو، دامان دلو،
ساهڙ مولڪي سپر ۾، ٻ پاڄ ڪم ڀلو،
واڳن وڙاڪس وچ ۾، ڪڏن ڪيو ڪلو،
مهار اوڏي ٿاه ڪيو، مون اهو ديئه ملو،
سڪها محب ملو ته اُواهي مهڻان اڪران.

۳۴- ڪهو ڪم ته آءٌ، پلا پس پيلي،
ڪڏي پهس ڪن ۾، دوح سنڌي ۽ ٻلي،
واهر ڪر ويلي،
ته ته ساهڙ وڃان اي سپر ۾!

۳۵. ٻانهن م ڪڇج ٻانهن سين، ويساهه وسار،
لڙ لنگهائي سوهڻي، پرت وجهندي پار،
سي لڙ سڀ لنگهنديون تار،
آڪيل آڳهه جن سندن.

۳۶. ٻانهن م ڪڇج ٻانهن سين، ڏيئي ويساهي وانءِ،
مٿان سائر سوهڻي، پرت وڌي پانءِ،
ليهون ڪيهنديون لانءِ، ونءِ پريان جي پار ڏي.

۳۷. ٻانهن م ڪڇج ٻانهن سين، ڏيئي ويساهي وڃ،
لالن لهن لڄ، عشق جن جي اڳ ۾.

۳۸. ٻانهن م ڪڇج ٻانهن سين، ويساهه وڃاءِ،
عشق سانڍ اٿاءِ، تر پريان جي پار ڏي.

۳۹. ٻانهن م ڪڇج ٻانهن سين، ڏيئي ويساهي وڃ،
پيلو پاري پيچ، اڪنڊ ڪر عشق ۾.

۴۰. اڳهه عشق وارا ئي، جڏهن ڪيا جن،
تڏهن وسيا لن، مٿا مڙب مهار جا.

۴۱. ڪواهي آڳ اهڙو، جهڙي محبت مون،
ايهون اوڏهن پار ڏي، ڪوڙهون ڪڪرين،
لڏي لن لهڙ لڳي، جي ڏيئي لڙهي لون،
سڪ رسائي سوهڻي، اصل عاشقن،
سي جهليون ڪين ڪن، پڇن مڙ مهار کي.

۴۲. پڇن جي مهار کي، اڳئي سي مهار،
ماڻ ڪراڙي اڌ ڪڪر، اي پوڙج پار،
لڙهو لهن پار، عشق جنين کي آڪرو.

۴۳. عشق، جنين کي آڪرو، لڙهو مٿي ان،
جي ساهڙ کي سڪن، تن جو جاءِ لڳي.

۴۴. لڙهو آڻ م لن کي، جن عشق سين آگاهه،
اڳئي مس ملاح، ساهڙ مٿي سوهڻي.

۴۵. ساهڙ سا سوهڻي، سائر پڻ سوائي،
آهي اهڙي ڪيهه، ڪيهااڙ ڪاهڙي.

وائي ۱

ڪهڙي مڙهه حساب، هولڻ مڙهيو هوس ڏيئي،
ڪولي پيچ گناه ڪان، ڪواهي سول ثواب،
لکي لقاوت ۾، لکي مڙهه ڪتاب،
حد ٻائي خوب لڳي، لاڏون جي لعاب،
پليت لي پاڪ لڳي، جنهو مڙهه جناب،
سو نه جنهن شي ۾، جڪي مڙهه ثواب،
جي جهر ڪيا جرلي، سي ٿيان سڀ حساب،
هاديءَ سين هن پار ڏي، وڙهي ساڻ رڪاب،
جنهو وجهي چور جنهين، آءُ چڙ عقاب،
ديد وڃائي دوست جي، هلي مڙهه حجاب،
ڪسرت آهي ڪرب ۾، ادغا ۾ اعراب،
ڦنا وڃهي تر ۾، ڪاڙهي لڪي ڪباب،
ڏي طهورا تن کي، جي سڪن لاءِ شراب،
مٺيءَ ڪيا مرض ۾، ڪاوڙ سڀ جواب.

وائي ۲

سچا ساهڙ مولڪي اون، وصال واهر ولڪي لون،
اڳئي ليکڻ اول، پريان جي پار ڏي،
ڪن جي ڪارو نپار جا، سي آءُ پامال پون،
سنڌو جيڪ آسرو، مٿان لائو مون.

فصل ٻيو

١- ڪرڪل ڪوچ ڪن گهٽان، جت جڙ واڳو جهلائن،
پاڻ اچلي آب ۾، وهه سر وڌائين،
لهرين لنگهائين، لطف ساڻ لطيف چئي.

٢- ڪرڪل ڪوچ ڪن گهٽا،
جت دڙڪو مڇن درياه،
اچيو اتاهين گهڙي، سانگو ڪري نه ساهه،
ساهڙ جي صلاح، پار لنگهايس پاڇهه سين.

٣- دهشت دور درياهه ۾، جت هيبت هلاچو،
وڄي وير وچ ۾، ڪاڏي واءُ ڪچو،
ساهڙ جام سچو، سانئي تيڏم سير ۾.

٤- دهشت ڏوم درياهه ۾، جت سنانا سمسان،
اهڙ پاڳو پڪر ۾، هيبت ناڪ هرال،
ساڙيان ڪان سير ۾، طاقت توهان ڏار،
ساهڙ جام ستار، سگهو سڄ سير ۾.

٥- دهشت ڏوم درياهه ۾، جت ڪڙڪا ڪن ڪران،
ٻيڙل پالڊي پار ۾، لهرون اوڙا ڏين،
سنڌو سوهيا، جت سيٽاهيان نه سڌ ڀان،
ويراون وات نه ڏين، ساهڙ سير لنگهائين.

٦- دهشت ڏم درياهه، جت ڪڙڪو ڪن ڪري،
اوڏي اکن وچ ۾، مٿان واڙ وري،
آءٌ ساهڙ مڌهيا سيرن، ٻڙڳون ٻڙ پري،
هادي هٿ ڌري، اولهي مان اڪاريين.

٧- دهشت ڏوم درياهه ۾، جت ڪن جا ڪڙڪا،
سهي ڪين سوڻ جا، مالڌي دل ڌڙڪا،
ساهڙ جام سٽج ڪا، فريادي فقير جي.

٨- دهشت ڏوم درياهه ۾، جت ڪن جو ڪڙڪو،
آهي اتاهين پار جو، دل اندر دڙڪو،
ٻڙي شڪ سيد چئي، سر سنڌو سٽڪو،
والي ڪر وڙڪو، ته پار لنگهان پاڇهه سين.

٩- دهشت ڏوم درياهه ۾، جت اڙ لهرن لس امت،
آئيو اوياڻ ۾، پالڊي پوڙي پمت،
جت چڪ ڪنڌي چومت، ات سيد سير لنگهاءِ تون،

١٠- دهشت ڏوم درياهه ۾، جت لکين لڏوارون،
مهڌين مان ميهار کي، پهچن پڪارون،
ساهڙ سنهارون، لهرون اوڏي نه مران.

١١- دهشت ڏوم درياهه ۾، جت جانون جالان،
اڪو سنڌو سير جو، ميهه نه ملاحن،
دولدا دو رياهه ۾، واڪا ڪمو ودن،
سچا پرڙا پار ۾، هلدا هيبت وڃن،
پرڙو پيدا نه ٿئي، لختو مڌهان ٽن
ڪو جو ٿهر ڪن ۾، ويا ڪين ودن،
آئي آڻ ٽارن، ساهڙ سير لنگهاءِ تون.

١٢- دهشت ڏلس درياهه ۾،
جت لهرين ڪن اوڙا،
سوان اچي سمنڊ ۾، سهٽيا سوڙها،
جي ٽاڏ و هوڙا ٽوڙان، ٽن هريپ پالهو هوڪڙو.

وائي ١

ادا ڙي ڏولي، آءٌ پڇان تو لي،
ڪيچ ڏسيد اس ڪين، ڏس مون ڏي،
نه آءٌ سمي، نه سومري، نه آءٌ جت، نه اوٺي،
آءٌ الهي مان آهيان، هي پاڻ پڙهن ٻولي،
پرت نميد اس، پرين پڇانيد اس،
پڇاڙ پيد اس ٻولي،
سنجهي و پڙو سير اسين،
ساڄن پڇان سو لي.
سنجهي سانت پلاڻو، تو پلاڻو پوءِ ٿي،
هٿان ٿي هوس وڃو، جت پڇن جو ٿي،
هلج هوس پٺهو ٿيءُ ڏي،
مڌهان لڌهن اڪو لي،

آڻ وڄهي آڳ ۾، مهجان جوڻن جوه لي،
سڌهي سانڌ سڌار او،
پهو ڻ پچان پوه لي،
ڏو ٻو ڏڻان ڏ ڄڻ ۾،
هوه هيه هوس کوه اي.

وائي ٢

ڪهڙو سنگ سماڪو،
هاڙي مون هوڻن سمن،
آءٌ هڪلي حب ۾، نه مون مت، نه ڪاڪو،
مڏ پيادي، پڏ گهڻو،
نه مون آس، نه ااڌو،
چڙهي نه سگهان چرنئن، ڏو اکر ڪولهي ڏاڪو،
ٻر ان پڇند ٻس ٻب ۾،
وڻ وڻ و جهندٻس واڪو،
هوه جا ٻڪ ٻهوڻ جي،
چنان لڌهن چماڪو.
ٻسڻ ڏاڏان ٻارڻ جي، فقير ٻوه مر فاڪو،
وچ م ٻوه وصال ۾، لڪ م ٻوه لماڪو،
آڻ وڄهي آڳ ۾، پچند ٻس ٻوه پهاڪو.

فصل ٽيون

١- تڙ اڪڻ ناڏ گهڙڻ، اي ڪاماڻ ڪم،
ڏه ڏه پورا ڏيهن ۾، ڏ ٻئي ڏو ڏاپا ڏم،
عقل، مت، شرم، نئي ليهن لهوڙ ويا.

٢- گهڙان ڪري نه گهوڙ، تڙ اڪڙ ڪانڻ لهي،
جهنکي سڪ ساهڙ جي، ٻوڻ مٿي ٻوڙ،
ڪاري رات ڪڻ ۾، وهمن ڪي وهلوڙ،
جهنکي ساڻ ٻرٻنڃ جا سوڙ،
لڌهنکي لڌي لاهه لڪاه ۾.

٣- جنان گهڙي نئان گهڙ، ڪپرو پڇن ڪوڙ ٻون،
ڏ م سمن جسو ظاهران، من مهاڙ سمن مهڙ،
سا لڌي پاڻين لوڙ، جهنکي سڪ ساهڙ جي.

٤- جنان وهي نئان رات، ڪپرو پڇن ڪوڙ ٻون،
جن کي سڪ ساهڙ جي، سي گهڙڙ نه پڇن گهات،
جن کي عشق جي اسات، سي واهڙ پاڻين وڪڙي.

٥- اوڙان تڙ تهو، ڪهن جهن گهڙي گهوڙ.
ڏ م ٻاسي ڏکندو، من سمن مهاڙن مهڙ،
سا لڌي پاڻين لوڙ، جدهنکي سڪ ساهڙ جي.

٦- ڪهن جهن گهوڙ گهڙ ي،
جنن او تڙان تڙ ٿوس،
ساڻ وڻي سهڻي، ڪڻ ڪمن ڪنوس.
آهس اکڙن ۾، ٻر ٻاڻ جو پيوس،
حقان حق ٿيوس، هئي طالب حق جي.

٧- اوڏي لوڙائين، لهڻ لواڻي سهڻي،
گهڙيءَ هاڙ حبيب جو، لائي لڏائين،
سو تڙ سولپائين، جيڪا لهن عالم آسرو.

٨- هئي طالب حق جي، لوڏي لاڪون ڏوڙ،
نه ملاح نه مڪڙي، اکي پڌ نهن اوڙ،
ٻاڻي ٻهي اوڙ، سهڻيءَ لهکي سمر جو.

١٠- ٻاڻي ٻهي همت، سهڻي لهکي سمر جو،
پيڙاو پڌي پت، وڃي ڪن ڪپهندي.

١١- وڃي ڪن ڪپهندي، سهڻي مهجان سڪ،
هڏ نه پڪس هڪ، مهجي مهاڙ جي.

١٢- لوڏيءَ ۾ نه ڪا تڏهن، ميهار لئي من ۾.
جوڻ پريس پاسي، هو سالڪ، هوءَ سهڻي.

١٣- لوڏي ميلا واڳن جي، مجلس منهنجي ڪال،
گهر ڪي منهنجي ڪاڻ، اوڙا لڪي منهنجي لاءِ.

١٤- لوڏي ڏهاڳڻ جي، سي هئي ڇڏ حرص،
ساهڙ ڏاڍان سهڻي، ڪونهو ڪو ڪرس،
وڏي ايءَ وس، جنهن ڏم وقت ڏيهن گڏ اڏڻ.

١٥- لوڏي ڪي تعظيم، ڀئن سرلهان آڳري،
اوڏي ٿي الف ڪي، من گڏ پاڻين سئن سمر.
جملا ڳهن ذات حامر، ملي لئي ميهار کي.

١٦- ساري سڪ سبق، شريعت سند و سهڻي،
طريقتان اڪو وهي، حقيقت جو حق،
معرفت مرڪ، اصل عاشقن کي.

١٧- صبر شاڪر ان، آهي او طاقن ۾.
جي واصل ٿيا وصال ۾، سي ذدو ظاهر نه ڪن،
واصت واهڙ ارن، هميڙا جن هڃي وڃا.

١٨- ڀل ڀل ٿي پلي، ڏم ڏهاڳي ڪيترو،
پسي دور دريا جو، وڃان ڪن ولي،
ڪاري رات قريب ڏي، مدڄهان حب هاي،
اڪهم جهول جهلي، هئي سمن پوري سهڻي.

١٩- جهول نه جهلي سهڻي، ساگر ست سند پاس،
جنهن جالي اهڙي عاجزا، سا مر مرڪي ماس،
پسن جي پاس، نه ڪي عشق آڻين.

٢٠- اڪا جهول جهليس، نه ٿالڳهو نه ٽار ڪي،
ڏم ڏهاڳي ڪيترو، ٻر ۾ آو پليس،
ٽان ٽان جي جاهس، ملي جان نه ميهار کي.

٢١- سيه سمارو، پاڻي پارو، جت جرجهڪم جهول،
من الله ميهار جا، هيڏڙي اچن هول،
جملا لهن بڌ بس بول، ٿي اڙانگا آڙ ٽران.

٢٢- سياري سيه رات ۾، جا گهڙي وسندي مينهن،
هلو نه پڇون سهڻي، جا ڪر جاڳي لينهن،
جنهن کي ڏانهون ڏ ڏينهن، ميهار لئي من ۾.

٢٣- سالڪ گهڙي سيڪاهي، سرهي سياري،
لب وڏائن ٽار ۾، ارواح جي آڙي،
محبتي ماري، ڪولهي داد دريا ۾.

٢٤- پاڻي جي پلي ڪئين، نه حال گرهڻان هوءِ،
سکهو ساعت نه جنڌڙن، جو ري منهنجو جوءِ،
سالڪ سيارو پاڻيان، وه ٻر ٻان جي وڃه،
پار جن جو ايءِ، وڃڻ واجب ان ٿي.

٢٥- واهڙ ٻر ٻون نه پاءِ، لو ٻڻ لڪيو ڏٺو،
سندا سالڪ ڏ ڏيهڙا، هيڏئين نه هولداءِ،
وهاڻيه ويڻداءِ، او ٻر التهان لهي.

٢٦- واهڙ وهين م شال، سڪي پلا ٿيون ڪئين،
پسان انهنجي پيٽ ۾، لاڻ، اوسي ليال،
جنهن او سب جمال، آسائتون بوڙ پون.

٢٧- ڪڙ ڪڙ ڪن م وڃ، پاڻي پوڙ م پار ۾،
مولتي جا ميهار جي، سا ڪئين ٿ ٽان ڏڃ،
تو ه گهڙ الڊ پس اڄ، جي ايتا آڌ ڪر ٻن.

٢٨- ادا اڙي پاڻي، لوڪي ڪڙهان ڪ پاڻ ڪي،
سوڏي حمر سڄڻين، تو ڪا تڙ آلدي.
تون ٻاٽار ۾ پالدي، اسان ٻڌ بران ڏي.

٢٩- محبتي ميهار جو، دل الله دوهون،
اڻيو وڃي آر ۾ لوهاڻو لوهون،
جي ساهڙ جون سر لهون، سو سڌ لن کي.

٣٥- پالڻ مڙ ڀڃي پيٽ ۾، سڪي هيڙا گڏ
جڏ هن لين ساهڙ سڏ، الڏ هن اڙهي لهو ادا ٿيا.

وائي ٣

پالڊي ٻار ٻان جو، اي آءٌ مان ڪو پسان،
پير پئيءَ اسهو، ڏ ولڪر ڏ ورڻ اسان،
مدالتي منهن جنهن، ويلو پل اي وسان.

وائي ٢

ڪڏ جاڳان ڪڏاهين، مهنجو لن اٺي ايڏاهين.
سائين اڻين امهڙون لڳائي واڙا،
جڏاهن عالم آسرو، مون پڻ آه اوڏاهين،
در واهن دوست ميهار جي، ڏ ڀڃي جنهن ڏاڍين،
ساري سوريان کي، د هير رت د اڏين.
دامن ٿيڏي چنگل مڏا، روز قيامت ڏاڍين،
پير اسان ڏا حضرت ميران، ڪل جي آس پڄائين.

فصل چوٿون

١- اڌيون سڀ آرام، مهنجا چڙن چوڌيا،
لاڙن جا لهڻن لائي، سا ڪيئن آڇيان آرام؟
لڳيس جنهنجي لام، سو دوست دلاسا ڏيوي.

٢- چوڌاري چڙا، ڀرن ڀلارن جا،
ستي سيهان جو، ڀمر ڪن ڀڙاٽ،
وهندو ن وڙاٽ، سڱو جهانءِ جهڄي هيڪڙون!

٣- چڙن چوري آهيان، سک ٿي سمهان ڪيئن؟
ساريان ساهڙ جام کي، لڏ ڏڏ ڀرا ڏينهن،
مهار مرڪ سيڏين، اهڙ پاڙ اندهن جو.

٤- ڪارا ڪن، ڪاري لڳي، ڪاڙهون ڪڙڪا،
مٿي متي مڙاڪ ۾، اهن ڏيارا ڏڙڪا،
وڄندي ساهڙ سامهان، ڏاس جهول جهڙڪا،
ڪڙڪن جا ڪڙڪا، سونهان سمرس سڌ ۾.

٥- ڪڙڪن ڪهاڻاس، ڀيلي پاس ڀرن جي،
چٽڪن جي چيج ڪيا، لن واڏي وه وڏياس،
لاکو لطف الله چئي، اچي آب گهڙ ڏياس،
سرڻون ڪيهن سياڳ کي، سڪڻ آهي سڪماس،
وسان ٿي وماس، ملمس جي مهار کي.

٦- ڪڙڪن خوش ڪماس، محبتي مهار جي،
ٻسڻ ڪاڻ ٻرن جي، آدي ٿي اٿماس،
ستي جاڳاڻاس، سالهر سمرن جي.

٧- جهالڻاس سڌيار، ڪه ڪر ڀڏ ڪڏ جي،
وڃ وڃار وجود ۾، ٻرن جي ٻچار،
سي سڄڻ هون ڏڏان، جي هيڪڙي ۾ حل لها.

٨- ٻلي ٻار ٻري، مولڪي چڙن چوڌيو،
محبتي مهار جي، ستي شاخ چري،
مٿي جهڙڪ جهري، ڀاڏاس ٻاڙڻن جي.

٩- هن ٻر سيمر هوه، ستي سنهاڻن جي،
چپ چڙن چوڌيو، ذوق لڳڙم جوه،
محبت ۽ مجاز جي، بالله ٻمم ٻوه،
وڃي ڏوڙوه، ڏيکيان دوست مهار کي.

١٠- هن ٻر سمر هاڪ، ستي سنهاڻن جي،
محبتي مهار جي، چڙن چوڌيا چاڪ،
الهيءَ جي اوطاق، وڃڻ واجب مون ٿيو.

١١- ڪيڏانهن گهڙ گڙن،
ڪيڏانهن اٿي ويهون،
ڪيڏانهن لوڙن چڙن،
جيڏانهن پٽ مهار جي.

١٢- سا جوءِ مڻهن ۾ لڳي،
جيڏانهن منهن مهار،
ڪوڙ ڪسار ولهار،
ڪيئن لکيداون ڪنڌ ٿيون.

١٣- ڪٿي لهو مهار، ڪٿي تو گهڙ گڙي!
ڪٿي دولهن دوست جي،
ڪٿي ٻر ٿيون ٻار!
جيئن مون سڀ جمار، جڙ ۾ جهولون ڏيون.

١٤- وڃن سڀن وڻي، سود ولهائي سهڻي،
آن ڪاڻ ڏڻي، منهن جي مهار سڀن؟

١٥- ٻچو ٻيکهن ٻاڙ، وڻي ڏوهه وڃن سان،
ڪه ڪرٻد ٻس ڪالد،
گهڙ و ٻچو ٿان گهوڙيو.

١٦- گهڙيءَ ٻاٻو ٻاهن، وڻي ڏوهه وڃن سان،
لائيان لال لکن کي،
آهن جي جروڪاهن،
آءٌ اوهان جي داهن، سدان ٻٽان سوري.

١٧- پرينءَ اسهو ڏوهه، وڃو وڻڪن ۾،
دواهيءَ پاسي دوست جي،
پاڻ پڇاڙي پوءِ،
سڄڻ ساڻيڪ سندوءِ،
شال اچي اوڏاهون ٿئي.

١٨- پيادان جت پنهون، آئون اٿ ورئي،
ڪاٿي اڃ پري، منهنجي ڪي مهار ڏئي.

١٩- مهاران مڙڪ، پيڪائين ٻار ٻر ڪئي،
لهي سڌ متوالي ڪئي، سندي صاف سرڪ،
اڳيس ڪام ڪرڪ،
اوهان ڏڪي لطف ڇڏي.

٢٠- مهاران مٿي، پيڪائين ٻار ٻر ڪئي،
آڏڪ سرڪ سند ڇڏي، اڳيس ڏوسڏهي،
سڳهي ٿان نه سهي،
ملي جان نه مهار ڪي.

٢١- مري ٿان ۾ مهار، وڻاڻ واهوم ٿئي،
وڃڻ جي وچار جو، وانگو ٿئي ۾ وار،
ساهڙ مون سنگار، ماڻهن ليکي مهڻو،

٢٢- منهون هن مهار جون، الا سڀ پڇن،
وڃون جي ڪهن ۾، سدا ٿمون سوان
مراڪي ماڪون، ٿاڪي هنيو ٿار ۾.

٢٣- منهون هن مهار جون، الا سڀ جهن،
ڪاڏيون ڪنديون ڪڪوون؟
وڏاڪو وهن،
جوه جا جالان جي، پڪا پڪا ڪن،
اچي ڏيل ڏهن، مون ساڀاوا سهر ٻن.

٢٤- چاهڪ چري، ٿاڙي ٿري، آيون مٿي آڙ،
ڪوڙيون ڪر ڪڍنديون، سٺي سڌ ڏڙاڙ،
منهون ساڻ مهار، پرچي پار لنگهنديون.

٢٥- چاهڪ چري، ٿار ٿري،
آئون مٿي ايت،
لڙ لنگهنديون ايت، ڪلهي جي قرار سين.

٢٦- چاهڪ چري، ٿار ٿري، آئون مٿي ڪن،
ڪوڙين ڪر ڪڍنديون، ساهڙ جي سين،
منهون ساڻ آمن، پرچي پار لنگهنديون.

٢٧- چاهڪ چري، ٿار ٿري، آئون مٿي ڪوه،
سٺي سڌ ساهڙ جو، راضي ٿيندا روح،
منهون ساڻ صبوح، پرچي پار لنگهنديون.

وائي ١

مولڪي ڪا ۾ جهلي، پاڻ سڀڪا پلي،
آءٌ ويندڙي لنهن آچلي، ويندي آءٌ پار پرين ڏي.
ٿن وڏائين ٿار ۾، آڏيءَ واٽ اچلي،
پسي دواهيون دوست جون، جيءَ منهنجو جلي،
ڏ ۾ ڏهاڙي ڪيترو، پر ۾ او پلي،
ڪاڙي واٽ ڪڍن ۾، ڏوح وڏائين ڏلي،
محبتيءَ مهار جي، ڪا سڌ مولڪي سلي.

وائي ٢

ٿوڪي منگان جو ٿون آهين، پر دن ڪوله سپاڻان،
الهي عنايت سين، لواز ٻن اماڻا؛
انڌا ڪر ٻن اڳ ۾، ڪوٺائين ڪاڻا.

وائي ٣

اهين لهين مهڏي وس، وو ٻنا داٻر هي دل مالدي،
سڪان ئي سنگهار ڪي، ٻاب نه منهنجي اس،
مولڪي مت مهار جي، ڪان اچي ئي ڪس،
درد دسي آهيان، درد منهنجو دس،
سڪ نه اڇي سهڻي، ڏ ڪه ڏ ڪيءَ ڪي ڏس.

—ooo—

فصل پنجون

١- ساهڙ سڀ درياهه، ٻري ڪنڌي پار جي،
ڇڪي جهوليءَ ۾ گهڙي، جتي جيءَ وڃاءِ،
پسو ڏوهه ڏکي هيڻون،
آر متي آر واح،
جي لوهه لڳي لوڏاءِ،
ته وير وهڻون لاهه ڪي.

٢- ساهڙ سڀ درياهه، ٻري ڪنڌي پار جي،
ڪنهن ڪما حڪاءِ، آر متي آر واح،
دلاسي دارن جي، ساهڙو ساهڙي ساهه،
جي لوهه لڳي لوڏالهن،
ته وير وٺجو ٿاهه ڪي.

٣- سڪڻ وارن سنڌو، جي دهشت سان درياهه،
اوڙاڪ الهي جو نه رهي، آر ٻڌا آر واح،
ونڌي ساهڙ سامهون،
صدقو ڪند ٻون ساهه،
جن کي حب الهي جي آهه،
ساهڙ ساڻي لن جو.

٤- گهڙيا سي چڙ تار، ادهين اٿنکي.
مٽي مٽي مهراڻ ۾، ٻوهه تپو ڏتي،
نه مهار ملي، سڏوڙو سهڻاهه سمن.

٥- آڌيءَ اڌ رات، سرتيون سک مهار جا،
لنکهي سور سدوان تماءِ، ساهڙ سهپاٽا،
پوءِ تي پاٽا، پسان مان ٻرڻءَ جاءِ.

٦- آڌيءَ اڌ راتو، هنڌ و مون هڻن مان،
وه ٻٽي واهڙ لري، ساهڙ سهپاٽو،
ٿيا ٻيءَ پاٽو، ٻيڻ جو ٻسي آهو،

٧- لهرن لڪ لباس، پاڻي پسڻ هڪڙو،
آرلهي لهن عشق جي، واڙي ڇڏ وماس،
جت لاهه لهاءِ امهن جي،
ڪوهه آس پهنجي خاص،
اڙن جي تلاش، لاهه نه لالن لڳ لڳن.

٨- جنڊالهن جت چاهه گهڻون؛
آر ٻه اوڏالهن،
وڃي وهه واڪا ڪيو، لکو لنڊالهن،
مهار ملاڻين، لهرن منجهه لطيف چئي.

٩- اکيون منهن مهار ڏي، جن ڏکيون جوڙي،
ڏيءَ سنڌ، سهڻ ڇڏي، تاڙ گهڙن اوڏي،
تهن کي ٻوڙي، ساهڙ سکهي ڪنڪي.

١٠- پاڻان پاڻو نه رهي، ارڙن لمهن اپار،
گهڙيان گهوڙ او جنڊڙو، آئل مون اوپار،
جنهن من مهار، هلڻ تهن حق ٿيو.

١١- پس پسڻا ٻري تماءِ، اوڏي سنڌن آر،
درياهه ڏيءَ سهاڙ، ڏسڻ گهڻون ڏهاو.

١٢- پس پسڻا ٻري تماءِ، اوڏي آر سنڌون،
ڏسڻ گهڻون ڏهاون، درياهه ڏي سهاڙ کي.

١٣- ڪاڏي وڃان وهه،
جنگهن وهڻ وچان مٺو،
ڏوڏي پڇي ڏٺا جاءِ، جر سر آپي جوهه،
شڪستو، سهڻ ڇڏي، جنهان ڪراڙ چوهه،
ساڏڙ سانگ سنڌوهه،
اچي اوڏالهون لڳي.

١٤- سنڌو ڏم ڏهڪار،
هڏ هڻن ڪولهي هن ڪي،
هن پاڻيءَ سهن پرهنجو، پساڻي نه سمنگار،
ڪاڙڻ منڌ مهار،
ڪاڏي راس ڪن لري.

١٥- لڪيو جو ابراڙ،
سو الڪ ڪاڙيءَ نه لڳي،
ٻاڙهو ولهي ٻاڙ، جيڪي لکيو لوح ۾.

١٦- قلم جنهن هٿ ۾، جي وادي ايو لکن،
ته مهندان مڪتوبن، ٻيڻ ٻاهت ناه ڪو،

١٧- ڏم ڏٻاڙي ڏئي، سدا سهر مهڻا،
جهلم ٿي جهولي ۾، ٻانهه ٻاڙو سي،
مر جان چالما چڱي، سنگا سهڙان جي.

١٨- جيهر لوڪ جهپ ڪري،
ذرو چاڳـــ نه هوءِ،
اوهير الي اڏيون، پڻ پرڻان ڏي ٻوءِ،
ڪڇو چونم ڪوه، نه مرڪ پاليان مهڻو.

١٩- هوءَ جا پري پاڻ، مدهه مهاڻن جي،
آڳ لهن اهاءِ، وڃي ڪن ڪپهندي.

٢٠- نه ڪر ڪهڻن سڱي،
جي سهر نه گهڙي سهڻي،
هت حياتيءَ ڏيهڙا، هلڻ هن ڪان نه هئي،
چڪي لهن چري ڪري،
جو ڏ اس اَن ڏ هي،
سهڻيءَ کي، سيد چئي، وڌو قرب ڪهي،
هنڪهن هولد مڃي، ٻر ٻڏيءَ جا ٻهڻا ٿياه.

٢١. ڪاجا ڪن ڪراڻ، ٻڏيءَ ٻڻ جوڳ ٻاڻ ۾،
اڪيون لهن آب کي، آڏيءَ اڪمران،
لوٽي لڪون ڏ اين،
نه اڄ اٿهيءَ کي نه لهي.

٢٢- ڪمر ڪن، آڱ ڪمر،
ڪمر ڏ مر سهي ڏم جا،
ڏڪاريءَ ڪمر ڏئي، مڃي ٻاڻي، ٻمر؟
پيمر ٻڏيءَ وار، لڏو لي لوڙ يان.

٢٣- جي ٻڏان نه اين، مر ارلهان ان ٻاڻ ڏي،
ڪنڌيءَ مڻان سهر نا،
مان ير ير اهي ڪن،
ممالي سهن ان، جيڪر آئي اکران.

٢٤- لهر مڙوئي لال، وهن ڪڻودٻان وڙو،
او ٻارا عمير جا، جر مان اڇن جال،
ڪمن گهڙي ڪاله، سڪاران جي سهڻي.

٢٥- ڪنڌيءَ جهلهو ڪالهن،
عاشق آيو آڏون ڪري،
لوڪهڻن ٻوڙي سهڻي، ٻيلي مهڻجي پاڻهن،
د ڊ ه ڏولي داڻهن، ڏيندس ڏيهن ڊام جي.

٢٦- جيڪي ڏئي ڪالر ۾. ڪنڌيءَ سر ڪهنج،
جر وڏو جهاجهه، گهڻي، ٻالد م پسائينج،
ساهڙ ساڱا هنج، نه ثابت لڱهن سهر مان.

٢٧. ڳودا ٻڏي ٻاڻ، هڏون حيرت ۾ پهر،
وهان ڏ وٻرم ٻڏي، لڱهن م ٻره ڏهاڙ،
وچان ڏ واڪو ڏئي، ٻاڙي ٻوءِ ٻچار،
هت ٿي وعدي جي وار،
هت سوڻون ڏ ڏم سڙهون.

٢٨- جا هڙ آدڏ جيءَ، ساهڙ ڏاڻ ساهه کي،
ساهڙ چڙي ڏ ساهه جي، ساهڙ ساهڙ سهڻن،
ساهڙ مڙ سهج، ڏ ساهڙ چڙي ساهه جي.

وائي ١

درد واڪهن دي هي ماري، الا درد واڪهندي،
اڪ کڻ دي ويکڻ ڪارڻ، گهن گما دل ساري،
ڪولي حبيب طبيب ٻتاوي،
جو داڙون دي د اداڙاري

وائي ٢

آلڻ ۾ وٺهي، سب دعا ڪرٻجاه جنڌ اون،
ڪالهي اس اٿهر کي، هل چل ٻڏي پڇي،
رڙه مسافر سيڪو، ڪوڙ ڏلر سون هت ڏٻهي،
سار ٻندا صلوات کي، مڌهه قبر سب پڇهي،
ڪر ڏالو ڪرلر جو، ڳالهه پڇند و ڪڇهي؟
اوڙٻند و لوڏ سهن، ڏاڪصين کي آس اٺئي،
الله هڪ محمد برحق، شال چران مان اٺهي.

فصل ڇهون

١- ساهڙ جا سينگار، مون اڄ ڏٺا اکين هوا،
لکا ڪن ليکون، هئي لکا ني پچار،
نه کو سج نه چنڊ هو، نه ڪا ڏوڏ وڪار،
ملڪيتان مهند هئي، لوڏيءَ جي لدوار،
محبت ساڻ مهار، لا پائين لطف چئي.

٢- سهڻي کي سينگار، اڄ لکيا اکين هئا،
ڪن ليکون، ڪال هئي، نه ڪا ني پچار،
مرڪي ساڻ مهار، لفظن لاپائين لطف چئي.

٣- گهڙيو ڌاگهيو گهاري، مشتاقان مهار ڏي،
اَلست ۾ بکر قالوابليٰ، ۾ اِهائي پاري،
ڏسو ڏيکاري، پرت پراڻن جو پرو.

٤- اَلست اوواحن کي، جڏهن چيائون،
مشتاقان مهار سين، لڏ پون مون لاءِ ون،
سو موٽي ڪين پائيون،
جو محفوظان معاف ٿيو.

٥- اَلست الواحن کي، جڏهن چيائين جن،
قالوابليٰ، قلب، ۾ ٿيو اقوال لکن،
محبتي مهار جي، آئي لهوڙي انهن،
سرائون ساهڙ سمعن، هلڻ مون حق ٿيو.

٦- الست اوواحن کي، جڏهن امر ڪيو احد،
هو من ڪاهيو مهار ڏي، سهڻي سڪڻ سڌ،
دلو دوڙ درياه جي، ڪيو ارادي اڌ،
جنهن کي آيس ڏانهن عهد،
سو پاري منڌ پالاڊ ۾.

٧- الست اوواجن کي، جڏهن فرمايو فتاح،
هو من ڪاهيو مهار ڏي، سهڻيءَ سڪڻ ساه،
دلو دوڙ درياه جي، ڪيو ارادي اڏاهه،
جنهن کي آيس ڏانهن الله، سو پاري منڌ پالاڊ ۾.

٨- الست اوواحن کي، جڏهن فائق فرمايو،
هومن ڪاهيو مهار ڏي، سهڻيءَ کي سعيو،
دلو دوڙ درياه جو، اوڏانهون آيو،
جنهن کي هادي هلايو، سو پاري منڌ پالاڊ ۾.

٩- الست اوواحن کي، جڏهن جاڳيو جلال،
سنگهون ذات سيد چئي، سوناهين سهل،
وحدت جي واديءَ ۾، ڪي قدرت قلل،
درياه جي دلل، لکين لهوارا ڪيا.

١٠- الست اووا جن کي، جڏهن چيائين،
هو من ڪاهيو مهار ڏي، سهڻي سدائين،
جنهن کي آيس اوڏانهين، سو پاري منڌ پالاڊ ۾.

١١- ڪامان پچان پچران نه لچان ۽ لوچان،
ان ۾ تولس پرين جي، پيان نه پيان.
جي سمنڊ مهڻ ڪريان، ته نه سرڪائي نه ٿئي.

١٢- ڪامان پچان نه مران، سڙان ساري رات،
ان پيائي وجهي، ڪر پرين جي ڳالهه،
سمهون سندرون سچڻون، اپرن آڏيءَ رات،
نه ڪي هٿ نه ساٿ، ڏيهاڙون چنگ چڙهان.

١٣- ڪاري رات ڪچو گهڙو، او ٿيڻا اولداهي،
چڪ الو لاهه ڪو، دريا دڙ لاڪي،
ساهڙ ڪارڻ سهڻي، آڏيءَ ٿي آئي،
ايءَ ڪم الاهي، امت ڪين ۾ ڪچو گهڙي.

١٤- ڪاري رات ڪچو گهڙو، اڪا سڄاڻ ساڻ،
وجهي واهر نه ڪر، اربان ڪارڻ پاڻ،
محبت کي مهراڻ، سڪي سڀ پٽ ٿيو.

١٥- ڪاري رات ڪچو گهڙو، متان وسي مينهن،
هيڪو پوءِ پيراه جو، ٻيو ساڃاڻ سنهن،
شال م ڇڄي نينهن، گهڙان گهوريو جانڙو.

١٦- ڪاري رات ڪين ۾، ڪچو ٿئي ڪم؟
متان جاڳي ڏم، پچي پاڙي وارن.

Scanned by CamScanner

١٧- لون جنهين جي آهڻون،
لهرين سان جن م سنگ
اوري اوائي اوڪر سڻن، وڃي اڙاڻي الڪ؟
جتي جاڳندو ڏم، لس ڪند هئا اوون لڪهڻ.

١٨- ڏم ڪڏهن ڏٺهن، وهنو جي وللهن،
مهڻ ماڙ ڳــ لائيا، هڏن متي هڻن،
قول پڇيندي سڪڻن، جي پڌم پهلائون سان؟

١٩- اوڏاڙ ۽ اوڙا، وهڻاري وهه وچ م،
سڪي ڏٺي ڏسورن، اهو مڙوني ٿاڙ،
لون گهڙڪمر لهاڙ، پڌندي سان باجهون ڪري.

٢٠- هن پار ۽ هن پار، وهڻاري وه وچ م،
لهج لهاوي ۽ گهڙي، تنهن م ماس ان،
الا ساڃاڻ امن، آواڪيون اڪائڻون.

٢١- سهسين ساڳر بوڙئون، منڌ بوڙ او مهراڻ،
وه وجاهو ياڻ، هٺي ڪند ڪين سڻن.

٢٢- سهسين ساڳر ڪڻن، لوه سهج ۽ متي سهڻي،
۽ ڪي لهڻهن چڙهي، پر ڏهن پرڻ جي.

٢٣- سوري يان جي ترهي، پڌاين هت م لاهه،
صباح لو چولداهه، امان او اڪار پو.

٢٤- سوريان جي ترهي، پڌاين لوه م لڪيــ،
جي پالڻهن پرين مڙان، ۽ پور ابتي وڪــ،
ياڻ لهڏالهن پڪــ، لاه جهڏاالهون اجهرو.

٢٥- سڪي جي سالباهه م، جڏهن پڌاون جي،
ساهڙ لهي ڪي، پيلي پڻهي ڪند پڻن.

٢٦- سڪي جي سالباهه م، پڌاين لوه پڌ،
ڪڪر ڪاالڻرا ڪاٺيون، مڙي پڌ م مڏ،
۽ ڪو ساهڙ سڏ، ۽ ڪا سچڻي سهڻي.

٢٧- سڪيءَ پڌن جي، ساهڙ ساڻي ان جو،
لهرن سر لطيف چئي، ڪاهن چاڙهنو لي،
جي پچن پيند پري، ان آماڻي اوڏو ڪري.

وائي ١

جيڏيون آءٌ تان، ۽ چوانديس او،
ڏڪ ڏوراپو، سهڻن کي سڀ او!
سگا وڃن سورن، منڌ موڻ مان،
پهر پهڻي سچ جي، ڪوهياري سان ڪان،
سو لون صاحب آهين، جو ۽ پيرائين پان،
سوالي سمڪڻ، دااا ڏني دان،

وائي ٢

ڪا جا ڪالهه هئي، سا جا لوڪ سڻي،
پاڙو جي جي من م لا!
سر سڳو پر پڇيري، لون جا لوڪ سڻي،
سهڻي سڳر پڌنهن ڪير چواند و مڻي؟
پند ڪريندي پرينءَ ڏي، ڪڏهن ڪان ڪهي،
آن ڪا ڏني اولهان ڪيرن پاس ڪهي،

وائي ٣

جان جاڳان ان لهين وڃي، لال پورڻ د ڪي،
اس جو ڪڙ مڻن جي ڪرپان،
جس پهداري من ملي،
خراب خلوت پالڻهن، اس ڪاني من ڪني وڃي،

Scanned by CamScanner

فصل ستون

١- ترهو گهڙي تار، من ڪاپڙ مهار ڏي،
ڏاڍو ڏونڊو ڏر درياهه جو، سڪ وڏو سور،
من ۾ موج مهار جي، پهتس پريان جو پور،
پاڻي اٿهي ڪنڌ ڪون، لهر لهاري لوڙ،
منهان جر ضرور، ڪيهي ڪي ڪوم ٿئي.

٢- ٻوڙان چاڙهڻ مون ڏٺي،
اٿي جو دعوي ڏسي ٿو ڏمر،
ڀن منهنجي حال جو، مهر ٿي معلوم،
رک پاڻي جو ڀرم، جو اونڙيو اجهو ڏم.

٣- دائم جا درياهه ۾، سا مڇي ڪئي ڪوهه،
آهس ايءُ الدوهه، پاڻي ڪٿي نه پيان.

٤- ڪاڻڌي ڪهڪ ٿياس، وهڻ جناڻو سهڻي،
پکا جي پيڻ جا، ڪلها ٿن ڏاس،
اڪن ملڪ ڏٺاس، توءِ من ڪاپڙ مهار ڏي.

٥- اُپر ٿڙ مهار، ملاحن سڏ ڪري،
آءٌ پڻ وجهان هٿڙا، آڏين پڻ وجهو جار،
گهوڙيو ڪاڙليار، مان ملڪون سهوان.

٦- مهار ملاحن کي، اُپر آچي آڇ،
آءٌ پڻ وجهان هٿڙا، آڏين پڻ وجهو ڏچ،
ڪڏهن ڪي ڪڍجي، مان هون سلامت سهوان.

٧- مهار ملاحن کي، اُپر ڪري سڏ،
ادا اُٿهي پار جا، موڙي آڇو مڏ،
وٽا جي وهه ڪڏ، هلو نه ڏوڙيون اُن کي.

٨- جتي ٿيو ڏيون، پراوڻ پون پوڏاون،
ٿا ڏسڪهه ۽ لڏي ٿاڏلين، مٿي ۽ ماڻهڙن،
ڪڏهن اُپا ڪهتراڻ سڪاڻيا سنگن،
تون ڪهڻ ٿن ٿڙن، اجهو اسادي گهڙن؟

٩- پراڻن پريان پڻ، پس جي پار پوڏاون،
آٽيو وجهي آڏ ۾، وڻ جي پولس وڏ،
سالپاهي سمنڊ جي، قطب چئي، ڪاڪڙ،
تو پاتيو آءٌ گهر، تان آهين آڏ آڪن ۾.

١٠- پراوڻ پر درياهه، پس جي پار پرن آهون،
پڻ توڪل جو ترهو، آهر ساڻ الله،
جن جي ساهڙ ساڻ صلاح،
سي ڪين پڻ لڏيون ڪڏهين.

١١- سالپاهن سڏ ڪيو، اُپا جوڳم آهه،
هڪ لڪولي ٿار وهي، پهو اڙ لهرون واهه،
ساڻي جن الله، پڄهان سي نه پڏلڏيون.

١٢- سالپاهن سڏ ڪيو، اُپا چوام آڇ،
هڪ لڪولي ٿار وهي، پهو ڪميني ڪڇ،
ساٿي جنهين سچ، پڄهان سي نه پڏلڏون.

١٣. هاري حق نه ڪيج، سالپاڏان ساهڙ جو،
خواب خيال خطرا، تن کي ترڪ ڏيج،
آڏ ۽ آئندو ڪري، پريان سو پسيج،
اُٿهيءَ راهه رسيج، نه مشاهد و ماڻيين.

١٤- هاري ڏکيج حق، سالپاڏان ساهڙ جو،
خواب خيال خطرا، لٿهي ڏيج ترڪ،
ڪريين غمر غرق، نه مشاهدو ماڻيين.

١٥- سالپارا سيڻي، تن جن جو طالبو،
من ماريان لڳي، پڳهو پاڻ گروي.

١٦- سالپاڏان سعدان، وڻ پسيو وهسي هنڌون،
چيا منهن مهون، وهان وٿاڻان،
اڪڙن عادت چئي، لايو لنئن سهڻان،
ڪڙهان ٿي ڪهٽان،
جيئن گهڻون اکندي آهيان.

۱۷- ليا ڏنم لار، سالڪادان ساهڙ جا،
هنئون هٿ نه ولڏي، ڏاڙهون ڏار،
مهيڙو من ميهار، پنگهو پاڻ ڪري.

۱۸- گهڙي ۾ گهوڙي، مٿان پرين جند ڙو،
محبت جا موڙ ۾، نسو ئي لوڙي،
ڏم وڏو ڏوڙي، ان ڪڏهن ۾ ڪو گهڙي.

۱۹- پاڻاهين ڪن پڇيا اڙ، ڏڙ ڏڙ متي تانگ،
عشق جنهن جو سانگ،
پڇهان سي نه پڇ پڇن يون.

۲۰- پاڻاهين ڪن پڇيا ڏڙ، اڙ ڏڙ متي پنون،
آئو آڏي راٽ ۾، سهڻي ڏئي سٽون،
چڙيو ڪير ڪئون، لڏي لهرين وچ ۾.

۲۱- پاڻاهين ڪن پڇيا ڏڙ، اڙ ڏڙ متي لوٽ،
عشق جنهن جو قوت،
پڇهان سي نه پڇ اهاون.

۲۲- پاڻاهين ڪن پڇيا ڏڙ، اڙ اڙ آئي جوءِ،
هڪڙي رهي پوءِ، اهون مڙيئي لنگهيون.

وائي ۱

واجهي وانءَ جن وٽن، اي اوڏي آئيس جان،
پرين جي پيچرن،
جي تو اوڏا پالڻهار سي ڏولڪو ڏوڙ ڏسن،
مدي نه هئن من ۾، ڪيچان ڪوه اچن؟
مرڪ مهيڙي کي ڪوه هي پڻ پادوچن،
سوالهن سنگو پڻون، مٿهن معلوڏن،
وانءَ والي جا وهي، مولڪي سا نه سان،
آئي پڏا اوتهون، مولي کي منن،
لاڳون لطيف چئي، الڏون پر لڪن.

وائي ۲

اکيون پور ڪري، وڃي، وو وجهي،
سومران جي ڳالهڙي، ڪنهن سان ڪانڪجي

اڪالي اوڪ ڪان، ڳوٺان ڳچهڙي اهي،
محبتي مهار جو، سور نه ڪنهن سانهي.

وائي ۳

اڙڪي لڏن نه سجاڻو، والد پالڻهن راڻ کي،
الله و الوهيت ڪان، آهي اپ اماڻو،
صباح سو نه شمار ۾، ليکيان جو اڄ لاڳو،
ابليس ڪاڻ ڪرام سڄن، ابليس لمرو دي لاڳو.

Scanned by CamScanner

فصل اٺون

١- ٻڌندي ٻوڙن ڪي، ڪي هالڪ هٿ وڃن،
پسو ڀڄ لطيف چئي، ڪنڌي ڪي ڪکن،
توڙي ڪنڌيءَ ڪن، لائق ساڻن وڃڻ سمر ۾.

٢- ڪڇي ڪانئي ڪانهن، ٻڌا ڪڏي ٻار مان،
يا لنگهائي لطيف چئي، يا ڏوريان ڪري داڻهن،
ڪماحقه ڪکن جي، آهي ڳالهه آگاه،
يا ڏيڻ ٻڌڻ ٻالهن، لائق ساڻن وڃڻ سمر ۾.

٣- جان ڪي ڪنڌيءَ ڪانهن،
تان ٽاڻي ٻڌج نه هو،
هٿ ڦرڻ جي هٿ ۾، ٻي ڪي ڏج ۾ ٻالهن،
سنڌي ڪپر داڻهن، ڪو ڪنهن نه سڃي؟

٤- هاواٽا هلن، ڪپر ڪارواٽاد جا،
لهڙون لڙ لطيف چئي، ٻلهي ٿي ٻلن،
جي ڪڇي ساڻ ڪهن، آگاٽن او ٻائهن.

٥- آهن هٿ امان، ٻڌ نه هو ٽاڻ جو،
لهرين لڙ لطيف چئي، جهليا جنگ جوان،
اولهي لڙ آگهانيا، آڏيءَ ٻاڻي آڻ،
جي ٻيا منهن موڙڻ، ٿن ٻانڌن ٻيڙي نه اجهي.

٦- ڪڇو ڪان ڪنيار، اوڳي ڳڇو الهن،
ڪو ڪنهن نه سڃي، ٻيلي ٿي ٻڪار؟
لوڙهيا لک لطيف چئي، ڪوڙين ڪارو ٻار،
اُڪار تن آڌار، آءُ اکين وار تن.

٧- ڪڇي ساڻ کڻي، ٻڪو ٻيڙي نه سهڻي،
لنگهيو لڙ لطيف چئي، وچان وهي،
سا ڪٺن لنگهن لهي، جنهن کي لنگهڻ لڏو ڪٺي.

٨- اولهي ۾ اوتري، کڻي ڪڇي ساڻ،
سپڪ جو سيد چئي، ٻڏي نه ٻرٻاڻ،
عشق واڍون عبداللطيف چئي،
سڏ اِ ڪٺن ساڻ،
جنهن ٻاسي ٻاڻ، سي اوڙن ٿي اکيون.

٩- الڪ ٻسي ولڪ ڪيو، ڪو جو دور دلي،
ٻر ٻر ٻيائي نه ٿيو، ڪڇو منهن ڪلي،
ٿرن ٿي ٽار ڪهٽون، ڏهنڌي ٻحر ٻلي،
سو مهار ملي، آهيان جنهنڌي آسري.

١٠- الڪ لڳي ولڪ ٻنڊو، ڪوجو داغ دلي،
مون تان سهي نه ڪيو، منجهان چوه چلي،
الله وڪيل الغافلين، ٽرنو وڃان ٿي ٽار ۾،
سنڌي ٻحر ٻلي،
اهو مهر شال ملي، جو سيوڙو سنڌ سان.

١١- ٻانهم نه ٻهاو، مولڪي داڻ ڏٽار ٻو،
اٽڪي مٿي اسري، ڏاو دوح د ٻاو،
ٽيلاهين ويو ٻهر، واهڙ وچ ۾.

١٢- ڪڏ ٻا جي ڪلال، سي پسي خال خوش ٿي،
ٻاٽي چت ٻسائيا، داڻ نه جهلي ڏمال،
سپڪ ٻاليان سهٽي، جن جي جمال،
اٽڪي جا احوال، معلوم تيا مهراڻ ۾.

١٣- ڪاري رات ڪڇو گهڙو، اڪا آڏيءَ اڻ،
ساهڙ سڄ سڏ، ڦر ٻاڌٻون فقير جمون.

١٤- ڪڇو تان ڪوه، ٻڪو اظر ٻراٻن،
ساهڙ منهنجو سپرين، ڏم ڏٿي ٿي ڏوه،
جي چتوجي چوه، نه ٻود ٻعد ٻس ٻار مٺي.

١٥- اٽڪو تان ڪوه، ڪڇي آٻم ڪم،
جيءَ جن جا جم، ٻڪا سي پچندا ٻون.

١٦- ٻڪا ٻج ڪنيار جا، ٻڪي لهائين،
مولڪي ٽاهيون، ٻولوٿي ٻاڳي ٻيو.

١٧- ڪڇي نه ڪٽ جهلي، ٻهلو ٻيو ٻري،
سار چڏٻاڻي سمر ۾، ڪا ٻاهن ڪي ٻري،
لٽي لهرون ونيون، چوڏاري چري،
همڙي منجهه هري،
ماهيت ملڪ الموت جي.

١٨- ڪنهن ڪٿ نه ڄاتو، پاڻو ٿيو پاڻي،
ماهيت ماڪان الموت جي، مٺو وجود وڃي،
ساهڙ سڃ سڃي، اڻڪي جي احوال جي.

١٩- ڪنهن ڪٿ نه ڄاتو، پاڻو سهي نه پر،
هٽن، ٻيڙا، آڳرين، ٻاهن ڇڏيو ٻر،
ساهڙ سڳهو ود، ٻيهس مٺو مهراڻ جي.

٢٠- ڪنهن ڪاڪ ڪناري جون، ڄاڻا ڇڪي،
آڻي ڏکيم آب ۾، مٽي ڪن ڪڇي،
لهرن مٺيه لطيف چئي، پرزا ٿيو پڇي،
سپڪ هو سهي، ان ڪرم ڪٽي ڪنهن ڪيو.

٢١- جسم پڪو پرزا ٿئي،
لس ڪنهن ڪند ۽ ڪڇن،
هت حقيقت هيڪن،
هت ئي نالا گڏهي ليکهن جا.

٢٢- ٻيلي ٻالائي، پسي چت چوري ٿي،
ٻر ٻر ٻڏي سهڻي، وارم ۾ والي،
ڪنهن ڪيرائي، لعل لهرن وچ ۾.

٢٣- پڪو ڪٽيج پاڻ سان چڱو چوائي،
ڪنهن ڏيج ڪلال کي، مٺن لي موٽائي،
سو سڄ هيڪن سان سهڻي،
جنکي فائق فرمائي،
موجون مٺائي، مارنيئي مهراڻ جون.

٢٤- ڪوجو وڏو وائي جنهن ٻر ٻاهن ڇڏيو،
اڳي ان ٽڙانهه، اولاهائي آڪرار.

٢٥- هٿڙي ٽڪر هٿ،
هٿڙي هٿون ڇڏيون،
لڪ لهرن گڏيو، موجون وڏيون مٿي،
لمر ڪن دوست، ٻر پلير سپرين.

٢٦- هٿڙي هٿون ڇڏيون، دوست ڏهم ڪان،
موٽي مونج مون ٻرن، ساهڙ جام سڃاڻ،
آهيان گهڻو اڄاڻ، ٻر پلير سپرين.

٢٧- ٻر پليرا سپرين، پلا ۾ ٻي راهه،
ٿوري ٽاري ٽاهه ڪاه، والي ٿورڻ واهه،
ساهڙ جي صلاح، ٽن کي، ڪنهن ٽار ٽون.

٢٨- ٽن کي ڪنهن ٽار مان، صلح ساهڙ جو،
آس آڏو اچي ڪنهن کي، ٻهلپو پڳي جو،
مهاڙ ڪنج منهنجو،
ڪو اوڪر اڀهونءَ آر مان.

٢٩- جي تون طالب ٿيءُ ته، ڪنهن ڪنهنجي ڪوه،
ڏيئين ڏهاڙي ڏم کي آڏيءَ ڊاڪ الدره،
ڏيل ٽماري ڏوه، جا ود ڇڏيو واهڙ ٽرين.

وائي ١

م ٻاڙيهي ساڙ، آءَ جا ويندڙي وت وڃار،
ڏم م جاڳي لو،
مولکي مولا مهڙين، ڪنهن جي قطار،
ٻرن ٻيلاٽ جا، سالپادان سيار،
وچ ۾ پوءِ وصال کيءِ سپاجها ستار،
گهر گهر کلا جا، هي، ٻاڙي ٻيڪ ٻيار،
منهن ڇڙهو مهڙا، مولکي ڪالهه ڏنا ڪنار،
آڻي ڪمرا ڪوڙا، سالپادان سنگهار،
آءَ ٿي لکيو لوڙهان، خلق وچ خار،
ٽاڪن ٽڪي آهيان، سکهو ڏس سهاڙ.

وائي ٢

ويٺي ڪن وساري، محبت وڏي ماري،
د ٻوالي ٻار وا! مسعالي! دلبر جالي ٿوجاري،
جنهنکي سڪ ساهڙ جي، سا گهايل گهر نه گهاري،
ڏم ڏ هملو ڏکيو، سر ۾ سوٽا ماري،
ٻيلي ٻاس ٻرن جي، ٽن گهڙڪن وڏيس ڳاري،
ٻيلي ٻيهي ڪنڌن، محب مٺهون ٿو چاري،
هوءِ هوالگاڏون ٻون ٻڪارون،
ٿڙ ٿڙ دوست ٿواري،
هوءِ جا ٻڪ ٻرام ڪي، آهيان ٽنهن آساري.

فصل نائون

١- جڙ ڙڪ ڪڙواد، وڏ ٿڏا واڙي ھمڪڙي،
سوھڻي شيءِ ٿاھ، سوديءَ سِرا واد،
ھمڪ منصور ھزار، ڪھڙا چاڙھيو چاڙھيان.

٢- سهسين ٻچار پرينءَ جي، سهسين ھوت حضور،
ملڪ مڙيوئي منصور،
ڪھي ڪھندين ڪيترا؟

٣- چوليم جي ھمڪار، م ورتءِ ٻوڙي سھڻي،
دلھينءَ پاسي دوست جي،
ڪھاريان سڀ جماد،
بالڪ ٻڌان ٻھار، ھولڊ ڏ لڳون لاڳان.

٤- جان ڪي ڪھران م وڃ، ناتہ مرڻ م سھڻي،
ٻوڙن ٻيري ٻاڃ، ھمڪڙائي ھڪ ڪري.

٥- مرج وٽ مھار، معان موٽين سھڻي،
ساھڙ جا سمڪار، معان ڏم ڏيڪ ڏيون.

٦- جي لو ٻوڙ پاڻياڻ سي آبڙون آھين،
ٻوڙن لاڳيم، پرين سندي پاڻ ڏي.

٧- جي قيام ڙن، ڪر اوڏا سھڻين،
لھالھوہ سڄڻ، واڏيون وصال جون.

٨- وڃان ڪھن ولي،
ھولڊ ويءَ چڙھي ڏھي رھان،
دلھينءَ پاسي دوست جي،
ماڳھن ٻڌي مري،
صورت ٿ سولھن ڪاڻ ڪنهن جھٽ چري،
وصلان فراق جي سڄي ڳالھ ڳري،
لھلا ٿين ڳري، مھين ڏٺو مولئو وڃن.

٩- آئي ڪ ڏ جاٽار الھن،
ڏ جو ڪھڙي جوڪو اٿي،
قضا جا ڪ لڳ جي،
لھين ڪان ڪنڌ ڪڍيو ڪھين؟
ھمڪلڪي ٻڌي لھڻ، آئي ناولمس اول ھر.

١٠- ڪالي ڏ ڪالھن، اڪو ڏوہ قلم جو،
آنک الحق لکيو، جتي ڏ رسي پالھن،
ڪيھڪي ڏٺان دالھن، جنھن قضا قلم وھائيو.

١١- اڙن جا طعنا، سھڪا ڏيھم سرليون،
دريا ديوانا، سڄ حقيقت حال.

١٢- ڳران لي طعني، مٽان وہ واڪا ڪمي
ٿي ڏيس آڏ ھر، دريا ديوائي،
قلم جي ڪالي، آئي اولمس اول ھر.

١٣- طعني لي ڳران، مٿي وہ واڪا ڪمو،
مولڪي سڪ ساھڙ جي،
مر محبت منجھ مران،
وڃان ڪٿن وڏان، ڪنڌيءَ منھنجو ڪالھي.

١٤- ڳران ٿان مران، وڏان ٿان وڌ وڏو،
ھمڪڙي ھر ھولن جا، آھي ڪھور ڪھٽان،
پسو پاڙي واديون، ڏسو ڏوہ ڏ ڏان،
وڃان ڪٿن وڏان، ڪانڌيءَ منھنجو ڪالھي.

١٥- ڏ ڪو سنڌ و سوڌ جو،
ڏ ڪو سند و سڪ،
عدد لاہ عشق، پڄاڻي پاڻ لھي.

١٦- عدد لاہ عشق جو، سٿي ٿيءِ ساٿي،
ڪانھي پڄاڻي، مھندان منڌ مھار جي.

١٧- سڪ لھڻجي سھڻين، جنھن ڳران لٿن لاڙ،
لونڪن ڏھو ڏوچھ، لواھن اڪنڌن ٻھار،
پرين لھڻجي پاڙ، مون واجھائيندي وڌ آھا.

١٨- سڪ لھڻجي سھڻين، پوري ھڪ ھيس پلن،
معان لائو مون، سند و جوڙ آسرو.

١٩- سڪ لھڻجي سھڻين، ڪڇي ۽ ڪوڏي،
سڳھان ڏ چوڏي، ڏاڍو لڳو لھين جو.

٢٠- سڪ لھڻجي سھڻين، اندر آھي آجھل،
ٻڏڪو پاھر اڪري، ڪوڏي ڪالھي ڪل،
ڏيءَ سواھيءَ سل، مولڪي ڏٺا سڄڻين.

٢١- سڪ لهڻجي سيرَ، اندر ۾ آجهاڳي،
منجهه پريائين ماڳي، پلئه پاڻيون ڪري.

٢٢- ڪي ترهن ڪي تار مون،
ڪي سڱهان ڪي سڱهه،
آڏو ڏاڍ ۾ لڳي، مون هيڪليءَ ولهه.

٢٣- سڪ سڪندڙن لاءِ، وچوڙيا ميڙ پرين،
ابڙي سگهه سوا ڏئي، ڌوڙي ڪي جڳاءِ،
تن جنهين جو طالب، مهر تنهين کي پاءِ،
ميڙائي جو ماءِ، ڪانگ لوڏيندو ڪڏ هين؟

١٦- ڏني تيم ڏيهن، ڪوه جاڻان ڪهڙا پرين؟
اڻ پرجي ليهن، پلئا پاڻيون ڪري.

٢٥- ڏني ڏيهن تمام، ڪوه جاڻان ڪهڙا پرين؟
ولهن جان ودائي، گو اندر غير پرين جا.

٢٦- ڏني ڏيهن تمام، ڪوه جاڻان ڪهڙا پرين؟
سهڻي سڄ اٿهي، واجهائيندي ونام،
تن ڏيءَ سال پيام،
جن ڏيءَ ساعت نه سهان.

٢٧- گهڙا وڏا وڏ وت ڪاهي، آهر من مهار،
ان او سهڙي آئين، سنجهي ڪري سينگار،
پرين لهڻجو پار، پسان مان هر ڪنهين.

وائي ١

آهل آمڙ تي جيان، جي ساريم سين ان،
گهڙو پڳو لان گهوريو، آن ڪي تر هيمان،
ادب اکڙين کي، نه ڀهاڻي ڏيان،
سنڌون سونهائم پيهرو، مهاڻن مان،
ساهڙ مٿان صدقو، ڏ هين لڙ ڏيان،
ماڻڪ مٿان هيڪڙي، آهل اهڙ ڏيان.

وائي ٢

وڃي سا واسه وهاڻي، دي پسڻ پرينءَ جي،
ڀهڙا اوڏا سيرن، تو ڪيتن اهڙ د هاڻي.

وائي ٣

هوڏيج هوشيار خبردار، ترڪڻ آهي تر ۾،
ڪڏهن ڪو با چڪ چڪندڙن، ڪي انهي اهار،
آڏيءَ سي اکڙ اڏيون، اکيون جن ڪپار،
مون سڻو ملاحن کان، تر اڙانگا تار،
هوت هلندين ڪٿهو، وهڻ مند وسار،
ڪه آلڻ ۾ جهڏيون، ڏ پراڻيون ڏ تار،
پڪو ڪٽيج پاڻ سين، پرين لهڻجو پار،
ويندي واڪڙن کي، پٽيءَ ڪير اچار،
ٻولڻ ٿين مهن مهار جي،
ڏم وت ڏيهن م گهار،
ساهڙ کي سڻ سهڻي، ٻچل آڏي پار،
اا تراڻين، لڙ لنگهنديون، عشق جي آڌار،
پاند م ڇڏ پرينءَ جو، اهين جي ماڻار،
تهندو سڏ ساهڙ جو، ٻوڏي تي اماڻ.

وائي ٤

مدد تي مهار ڏاڍ، ساهڙ سير ۾،
اڏيهان ڪن اڻانگهه تر، اولي هڻ آڌار،
ڏيهن ڏهلا ڏم ديين، آهمان آهمان ڏار،
ايڪ پالڏي پار ڪري، اُٺ اُڀعا آر،
لعي گهڙي سهڻي، آڳ ڏيءَ آڌار،
ڪاڙي راس ڪيو گهڙو، ٻوڏي ڪي ٻوار،
سنيوڙو سوڻاه سين، سگهو دس سنگهار،
اوڏاڻ آهون ڪريان، پهچان شال پراڻ،
سٽيو جهانه جهڄي هيمون، الله تو آهار،
تاڙ لوڏنديس ماڻ پسنديس، ويهنديس وٽ وچار،
ٻوڏينديس پاڻ مٽي، سهڻي جي سينسار،
ٻولي گهاگهائي گهڙي، جڳن تا جاٽار.

ابيات متفرقه

۱- ساهڙ ڏاڍان سهڻي، اڏو ئي آهي،
ڪنڌي اُون جو ڪاهي،
پاسي تنهن پاڪ لڳي.

۲- ساهڙ ڏاڍان سهڻي، اسود ئي نا پاڪ،
انجاست ناه ڪري، آهي جي اوطاق،
هوءَ جي ڪير پاڪ، پاسي تنهن پاڪ ٿئي.

۳- ساهڙ ڏاڍان سهڻي، هئي جنهن جي جوءِ،
هن پاڻيءَ سان پنهنجو، مول نه متو ڏوهه،
جي پرائيءَ پاسي هوءِ،
ته ڪر ٻوڏيءَ ٻڙ ڪيو.

۴- ساهڙ ڏاڍان سهڻي، هئي ان جهڪي ذال،
ٻوڏيءَ تب شروع ڪيو،
هي هوڻيءَ جي حال،
جڏي ڏيءَ جمال، اکين ٿي آهون ڪري.

۵- ساهڙ ڏاڍان سهڻي، آهي ۾ آزاد،
ذم پاسي ۾ ڏنڊن، صحت وت سنگهار،
ٻوڏيءَ سندي ان جي، دوا ۾ ديدار،
جي لسي مٺهن مهار، ته سگهائي سکهي ٿئي.

۶- متان گهڙان سهڻي، اَڄ دڙياه ۾ دم،
ڪاريءَ رات ڪڍن ۾، ڪهڙو الميئي ڪم؟
متان جاڳي ڏم، پڇي پاڙي وارئون.

۷- پڇي پاڙي وارئون، ڪره ڪريندو ڏم؟
ڪاريءَ رات ڪڍن ۾،
آهي ڪاپار ن ڪم،
هيءَ هلوءَ جم، گهوڙيو محبت مهار ٿان.

۸- جان جان هئي جيئري، ورچي نه ويڙهي،
رچي ٻون پاڻي، سڪندي ڪي سهڻي.

۹- جان جان هئي جيئري، واڳي نه وسائه،
ٽوڙي اڳون پانڌ، مهاڻي مهار ڏي.

۱۰- ورد اولداهي دانهي، ڪوه چاليو وڻي چالڪ،
اوڏي مهارا، منهن ۾ پسان ڪو پوءِ.

۱۱- سدا پيچ ۾ سهڻي، اولداهي اٿ وات،
پرين ڏي پرپات، ون ڏيناري ڏنهن ڪي.

۱۲- ساڳر ٻوڙي سهڻي، نه ٻوڙي نه ٻڏي،
اکين منجهه اٽڪي، مهاڻي مهار ڏي.

۱۳- ڏ پهاڻي ڏ مر ڪري، محبت متي مون،
تنهن کي اڄ ٿون، پريم ڪوه نه پاهين؟

۱۴- ساهڙ سڪيءَ ۾ ٿئو، پاڻيءَ منجهه پيو،
سندو ڪيچ ڪيو، ٿار اولڊو ڪيترو؟

۱۵- ساوڻ لهراون، ڏڙ واري، اروار،
مون سان گهٽا اٿان، پلي ٿان پال ڪما!

۱۶- نه مون نالاٽيان ڪتبو، اڪي ڏاڏاٽيان،
پرينءَ جي پارئن، وڏا مون سان ور ٿيا.

وائي ۱

منهنجون سهيڻي، آيل ماءِ، مڃ مرادون پيئون،
جهڙي پرين ڳالهڙي، تهڙي پي نه ڪاءِ
ڪجهي ٿان ڪونه ٿئي، سجهي ٿان سمياءِ،
واه دانا جي در لئي، شڪر تنهن جڳاءِ،
ڪالهي حد حمد جي، نه ڪريان لائن لاءِ،
ڪيئي ڳڻيان ڪميون، وڏيون وڏائاءِ،
سو مون هتان نه ٿئي، جيڪي تو جڳاءِ،
تو سڄيون تو سنڀيون، سڪن توهين ساءِ،
اڄ ٿيهيئي اچون، اوچن توهين لاءِ،
دل دانهن ريءَ نه رهي، مولا ڪي ماڻ جڳاءِ.

وائي ۲

جان جاڳان، ٿان اهين لال سڄڻ ڏي،
اس جاڳڻ ڪون سمهڻ چنگرا، جس جاڳڻ مين لڪي وي،
خواب خلوت پاتهان، اس بيداري مين مني وي،
جان جاڳان، ٿان جالي ڪيو، اس ڪالي مين ڪني وي.

٧- سُر سارنگ

فصل پهريون

١- اُگهو آهي، لڳ پس لطيف چئي،
وٺو مينهن وڏ ڦڙو، ڪيوڙن ڪاهي،
جن ڇڏي ٻٽ ٻنو، سمر سنباهي،
وهو م لاهي، آسرو الله مان.

٢- اُگم ڪيا الله، لڳ پس لطيف چئي،
ٻلر جي ٻالوٽ سين، ٻهن جهليا ٻاهه،
واحد وڏائي ڪيا، مٿي ڪسن گاهه،
سالڪين ولڻا ساهه، آلن آب اُڪولڊو.

٣- اُگر اي اُ اُلڪ، جهڙو ٻسڻ ٻرانءِ جو،
سيڻن ڏيءِ سيد چئي،
دوح ڌ ڌچن ولڪ،
سهسين ٿيا سارنگ، جاني آيو جوءِ ۾.

٤- جاني آيو جوءِ ۾، ٿيو قلب قرار،
وهلو وچان ٿي وٺو، ڪري غم گذار،
اطاد ڏو اروا، اي ٻسائو ٻاهجو.

٥- اُبون ڪڪر ڪيڙيون، اُتر ڏي آهين،
ڪري اُگم آڻيون، ڌ مند ا. ...ائين،
معان لوڪ لطيف چئي، گولڊو ڪنوائين،
ٻلر ٻالاين، اُجهن آب اُڪولڊو.

٦- جن ڇڏي ٻوءِ ٻن، الهي ٻر اڏ م لهرو،
ڪالڌ سوٻري ڌ ڪيءَ، ٻڪي جي ٻرن،
جهڙ ڏاو مون اُب ۾، وڄون ڪن وان،
ساوڻ جي سين، معان ٻدول ڀلو وهين.

٧- اڄ ٻڻ اُتر ٻار ڏي، ٿاڙي ڪي، لوار،
هارن هر سنباهيا، سرها ٿيا سنگهار،
اُڄ ٻڻ مهنجي ٻار، وسڻ جا ويس ڪيا.

٨- اُڄ ٻڻ اُتر پار ڏي، ڪڪوريون ڪاريون،
وسي ويو وڏ ڦڙو، ٿيون ٿڪن ٿاڻيون،
لئين اُڪر لطيف چئي، ٻراٻون ٿاسارين،
ٻچندون ٻتاريون، وري وڻڻ آيون.

٩- اڄ ٻڻ اُتر پار ڏي، ڪڪر ٿو ڪري،
وسائو وانڍين ٿي، ٿو خالق ڪيڻ ڪري،
ٻاسارڻان ٻري، سالڪ م وڃ سڀوڻين.

١٠- اڄ ٻڻ اُتر پار ڏي، ڪارا ڪڪر ڪيس،
وڄون وسڻ آيون، ڪري لعل لبيس،
ٻرين جي ٻرديس، مولڪي مينهن موڙيا.

١١- اڄ ٻڻ اُتر پار ڏي، ڪڪر ڪي جوڻي،
مندائتي مينهن جي، ڪوڻ ڌ ڪوڻي،
آءُ لالن موڻي، گهورا رسڻ ڏ ٻهڙا.

١٢- اڄ ٻڻ اُتر پار ڏي، ڪڪر ٿو ڪري،
روضي پاڪ رسول جي، ٻلڪو ٻت ٻري،
وڄن ساڻ وري، ڌ سنگهارن سڪ ٿئي.

١٣- اڄ ٻڻ اُتر پار ڏي، ڪڪر ڪمائين،
مندائتن مينهن جي، رحم ڌ روڪائين،
ٻلر ٻلتوائين، گهڻا سالڪين سڪ ٿيا.

١٤- اڄ ٻڻ اُميد ون، اُگم سنديون آب ۾،
ساوڻ ٻسي سرتيون، سڄڻ سار ٻو مون،
آءُ آسائتي آهيان، مان ٻچائي ٻرن،
گهر ڌ گهرجن لون، مند موڙيئي مينهن جي.

١٥- وسي ڏاهن وس، مند موڙيئي مينهن جي،
ڪٿون ڪميا ڇڏيا، جي موڙيون ٿي مس،
گايا مٿي ڪس، ڏک ڌ ڪڏا ڏ ٻرا.

١٦- وسڻ اُڪڙين جيئن، جي هولڊ سڪين مينهن،
ڌ هولڊ راڻو ڏيئن، اس ٻولڊ ٿيون ڌ ڪرين.

١٧- وڄون وسڻ آئيون، سارنگ سينگاري،
اُڃا لڪ لطيف چئي، ٻلر ٻهاري،
وڄڙين ڳاري، ڪٿي ڪيئي لي ڪرلائيا!

١٨- گاجر گجندي گهنج، ابر اَم آڻاءِ ٿيو،
ٻسي پر پارن جي، ڏور ٿيا سڀ ڏکڙ،
شال وسندو سنج، عاشق تي اوهيرا ڪري.

١٩- اَتو اوهيرا ڪري، عاشق مٿي اَڄ،
ڏور ڏڪار پڄ، ميهن مٿهن ڏيکاڙيو.

٢٠- ڪڪر منجهه ڪپار،
جهڙ ايڻيون نه لهي،
جهڙا مينهن سپرين، تهڙا مينگهه ملار،
ڪڻ اکيون ڪل ڀال، وڄن سوڙ سندا ڪيو.

٢١- جهڙ ايڻيون نه لهي،
ڪڪر هون نه هون،
سادار سپرين ڪي، اڙڪ ڳلن سين ٿون،
سي مر ڏوٻو ڏون، جن مسافر سپرين.

٢٢- اڄ تازي، ٻهڙ ڪنڍيون، پڪا پٽ سولهن،
سرهي سينج، پاسي پرين،
مر تا ميهن وسن،
اسان ۽ پرين، شال هون برابر ڏيهڙا.

٢٣- اُتران تي آئيو، لهن ڪڪر لائر ڪس،
وٺو مينهن وڏ ڦڙو، ڪيو جواني جس،
اهڙ نميدا پس، وس نه ولن سپرين.

٢٤- اُتران تي آئيون، ڪري هڪل هوءِ،
پري لل ترائيون، جوڙي هائيون جوءِ،
پسو جا پٽن م، ڪٿوري خوشبوءِ،
اڄي روبروءِ،
آئيون ڏوهي تان ڏسول جي.

٢٥- روضي تان رسول جي، ڪيو وڄڙن واڍ،
ٻرپائون ٻمر ٻڳي، اٽڙ سين اڍ،
هادي ٻر حڪم سين، هيءَ اڙ ٿاسياڍ،
لرهل اٽاڙ، پيءِ پساپو پالهيڙو،

٢٦- ٻيءِ پساپو پالهيڙو، اٽاڙ ڏاگاه،
لکو ڪنت قلوب تان، تي ود وهڙواه،
اميدون ارواح، ٻيءِ پسندي پهون.

٢٧- پروٽا، ٽروٽا، وٺون ٿرايون،
پره جا پٽن تي، ڪن واوڙا وايون،
مکڻ پرين هٽڙا، سنگهاريون سايون،
ساري ڏهن سامهيون، پولا هيون ڏاڙون.
پالهيون ۽ پايون، پکي سوانهن پالهيو.

٢٨- پروٽا، ٽروٽا، وٺو جمسرمر،
آڪم ڪري آئيون، پالر پري پمر،
لالائون لطيف چئي، والديڻ مٿان ورن،
سرها ڪيائون سپر،
سرهيون سنگهاريون ٿيون.

٢٩- پروٽا، ٽروٽا، ولي ڪيچ ڪمار،
پوچاڙيءَ پٽن تي، ڏس لالائون لار،
سپاجهي ستار، لاٿا ڏرس ڏيهه تان.

٣٠- مڪي مٿان موٽيون، اُتون لي عرداس،
روضي پاڪ رسول جي،
رانگ ڪيائون واس،
وڄڙون ورياس، موٽي مصر آئيون.

٣١- ڪياڙون مران سند و مڙو،
جهرڪيون م جيلان،
جتي غوث بهاؤالدين،
اُتس مر ڪيون م ملتان،
ڪوي خراسان، مڪ وساياون سند ڙي.

٣٢- لاڙ لهندي وچڙا، چمڪي پهر ڏناس،
ڪڙڪن کهنبي ڪاموڻ، مولي مٿهن ڳتاس،
پسي ميگهه ميون چوي،
جوهر جال جڙ پاس،
جهومڪ پسڻ پاس، وسي مٿهين پسائماه

٣٣- ڪانڌ م وڪڻ ڪنڌيون، ڏڻ سيوڪي ڏاڻ،
اڄ اون سيڙيون پانهجيون،
سيون سڀ سياڻ،
اڄ چڙي چن ٿي، وجي ولهاڻ واڻ،
ڪي اڄي اڱڻان پهاڻ، سرلا ڪنڌيون سڏڙاه

٣٤- ساڙنگ کي سمهو، تو ڪي سمهو نه ٿئي؟
ڪڙي تو ڳمان م، آيو ڪيئي آهو،
هاڏن لاهه هرجاه م، هاديءَ هلايو،
متان ايئن پاليو، ته بادل آهي بس ڪئي.

٣٥- ساڙنگ ساڙ لهيجي، الله لڳ اڄهن جي،
پاڻي پوڄ پئن م، اڏان اُن ڪرائج،
وطن وسائيج، ته سڳهاڻ سڪ ٿئي.

٣٦- ساڙنگ ساڻي سٽ، جهڙي لالي لاڪ جي،
اِڻ سي اُهن الڪماڻ جڻن سي جهي جهٽ،
برسيو پاسي پٽ، پرپاڻن ڪن ڪراڙ جا.

٣٧- ساڙنگ کي ساڻ ان،
ماٿهون، مرگهه، ميهيون،
آڙيون ابر آسري، تاڙا تڙوا ڏان،
سيون جي سمنڊ م، ٿلهن سڀ اُهاڏ ان،
پلر پيار ان، ته سڳهاڻ سڪ ٿئي.

٣٨- ساڙنگ سيڻڪاري، وڄڻ وسڻ آڻمون،
موڪي ڪوڻ خوش ڪيو،
جا ڪڪر م ڪاري،
جهڙن جهولڪاري، لائر ڪٽ قلوب ٿان.

واڻي ١

مهيجي سوڊ ساڙ لهندو،
موڪي آهي اُمند الله م،
سڄدي ٿي سيران، ڏاڙيون ڏوڙ ڪريندو،
اُمت ڪاڻ احمد، اُمت لرمل پاڪ اميد و،
سوڙ ڏڪاڻ ٿيندو، اڪون سڀ سڄ ڪندلدو
مهڙو ٿيندو مؤمن، اُمت محمد مير ملندو،
لفسا لفسي سڀڪو ڪري، دانا ڏو دوڙاندو،
مهلت ڏيندس مولا، اُمت ٻڌاوان بخشائيندو.

محمدا اسلامي تاريخي ڪتاب

اسلامي انقلاب

اسلام دنيا ۾ ڪهڙن انقلاب آندو، هاڻي خالص اسلامي حڪومت ڪئن قائم ٿي سگهي ٿي، ان جا وسيلا.

تعليم ڪان جو منظور ڪيل.

قيمت ٠-٠-١

دختر اسلام

اڄ اسلام جون ڀاڻيون ڀاڻ کي ڪمزور سمجهن ٿيون ۽ گڏ ڀل زمانه جي بهادر اُمهن جا ڪارناما هن جي دل کي بهادر ڪن ٿا هن ناول ۾ اهڙا واقعا بيان ٿيل آهن.

قيمت ٠-٨-٠

ملڻ جو هنڌ:-
دفتر لطفي الهندو ڪهو
حيدرآباد سنڌ

فصل ٻيو

١- پري پٽ تي آئيو، سارنگ سهڄ مڱهار،
ڪڙيون ڪنڌ ڪارجڻين، وڄون اُتر واءِ،
سرها سبزا ٿيا، دامڻ ڍڀ ڪيا،
پوري پنهنجان، پريائن کي ڪرڻ جا.

٢- پريائن کي ڪرڻ، وٺو وار پاسو،
ڪوريئڙن ڪوڙ ڪيو، چڱو چوماسو،
ماڪاڻيءَ تان مونيو، ڏٺي پيٽ پاسو،
خالق ڪيو خاصو، چهو چڪيءَ ڪندلن.

٣- چهو چڪيءَ ڪندلين،
ڪمائن ڳڙ لڪ اي ڪل،
هذا ڪتمان هليو، پري تراڏيون تل،
آنداڻون آب اُجل، مٿي باغ بهار ڪري.

٤- اڄ دسيلا دلڪ، بادل ڪڍيا برجن سين،
ساز سارنگون سرندا، وڄائي برجڪ،
مراهون سارنگ، پنهون رات پدم ٿي.

٥- مينها ۽ امنهان، پٽي اڪر هڪڙي،
جي وسڻ جا وس ڪري،
ته ٺڪر کي ڪيهان،
بادل ٿي بهان، جي آگم اچڻ جا ڪرلن.

٦- بادل لر پي ڪرو، ڪنڪ جت مڙن،
لنگ پڇن ترڪش پسن، سڀڻ چت پون.

٧- ڪڪڪن ڪانڌ جت ڪيو، جهڙ پسو جاڳن،
وڏي واڳن آئيا، پڪا سي م پسن،
اُر ٻاهي ان جا، ته ڪهنکي ڪاوڻ کن،
والت وڏي ان، اهي شال اولو ڪري.

٨- ڪڪڪن ڪانڌ جت ڪيو،
جهڙ پسو جهڙ کن،
سٺو وڏ رعد جي، ڪلمون ٿيون ڪڍن،
ڪلمون ڪڻ ڪڍن، وڄاڻون وڏن ري.

وائي

ڪر مون ڪامي پڇي،
آءٌ ويندي دڙ دوستن جي،
جانين ڏڇن لکيو، سڀئي ايالن اچي،
لود لالو ليمن جا، دڙ پلي جي اچي.

فصل ٽيون

١- ڪيئي ڪنگ سڪن، چاتڪ جي چاهه ٿئي،
هيڏو حيرت ۾ پيا، لالي ڪي لهن،
چمڪن چوڏس چمڪ جڙن،
وڄڙيون ٿيون وسن،
لوچن ٿا لطيف چئي، پسڻ لئي پرين،
قيصر قريبن، سڀاڳي ساڻ ڪيا.

٢- مند ٿي مندل وٺا، ڪي اوهڙن اوڪ،
چاتڪ ٿي چين ۾، مينهوڙن چرن موڪ،
سرهيون ٿيون سڱهاريون، لاهي پائن طوق،
مينهان، ميڙ، ڦٽڪيون، جت ٿيون سيهڻي لوڪ،
لاهين مٿان لوڪ، ڏولائي جا ڏيهڙا.

٣- مند ٿي مندل وٺا، ٽاڙي ڪئي ٽنوار،
هاڻ هر سڀاڳيا، سرها ٿيا سڱهار،
اڄ اٺ مهيني ڏاڏ، وسڻ جا ويس ڪيا.

٤- مند ٿي مندل وٺا، آيو جهڙ جهاتي،
هڪ آوازان اُن ٿيو، پيو مکڻ منجهه مائي،
ڪلمي سين ڪاني، الم ڪس قلوب ٽان،

٥- مند ٿي مندل وٺا، موٽي آيو مينهن،
لال پرين اکيون چئي، سار لهي ساڏو ڏينهن،
جن سين لايو نيڻن انهين،
سي پريان پنهنجي گهر آئيا.

٦- گلگوڻ جهاڳين گرڙ ڪري،
ڪاڪايون ڪاهو جي ڏانهن،
وتو مينهن وڏ ڦڙو، سري پرياڻين ساهه،
ڏٺي پٽن پاهه، پرياڻين ڪن ڪراڙ جا.

٧- ڏ ٽئي ڏ لاڄ واڪ ڪي،
ڪيائين لوڙي جي ٿي ال،
ڏاهي چاپائين ڏر ڪي، ٻاڙي پراڻين پل،
آندائين آب اُڇل، موڪل ٿي مينهن کي.

٨- مون جهڙ ڏٺو آپ ۾، پيوپا لڏ م لاهه،
اڄ آب اڪيون ڪيو، وڄون الر واهه،
جن چڙي پسڻ پاهه، اڃ ااٿي هٽڙا.

٩- مڙن مينهن جا سونهن، آڻيندي الله،
ٿورڪي ساڻ ٻو ساهه، آڪنڊيو آهون ڪري.

١٠- وس ااڌل وس، تو وسندي وس ٿئي،
اُچائيون عدايت چوڪي، ڊاهت ٿنهين کي اس،
ٿيڻ نمندا پس، وس نه ودن سپرڻ.

١١- اوچڻ گهرجي آڇڪو، جهولو سهي نه سگهي،
سڻائج سوڙ ڪي، حال مونجهو هئي،
اگڻ آليو ٿئي، نه پيو لڀا ڪنهن پاڪ ٿيان.

١٢- ڪانڌ ٿنهنجي پاندري، سڀجهي سئي ڀران،
ڪامل ڪپاهن ۾، پمٽي ڏار ترن،
ٽاري ٿنهين ٿران، جنن ور وهاڻي وزاو.

١٣- ڪانڌ ٿنهنجي پاندي، سئي مران سڀ ڏاس،
ڪامل ڪپاهن ۾، نه جهپ اچيٺي جهاس،
اچهن جي ٻريااس، نه اٿي سي نه سار ٿان.

١٤- پاچاٿنان ٿئي، ٿيو آڳاٿنان اڳرو،
چڪس سڀ چئي، ٿڌهن مولي مينهن وسائيا.

١٥- آگم ڪيو اڄ، سڄڻ سااوڻ مينهن جئن،
پاسي تن وسن، جي سڀ چاهڻ سڪيا.

١٦- مينهڙو مينهن پسائيو، سري ٿيو سهلو،
پکي پنهنجي آليو، رحمت جو ريلو،
ساجن سوپاڙو، ناچي نئي گهر آئيو.

وائي

اکيون مينگهه ملار،
صورت تنهنجي سڀ جڳ موهيو،
سعد و فضل ذي الجلال ڪيو،
ٿي مطلب اوڙ اڙاڙ،
جاڻ وقت جام جي، ڪريا ڪـوٽ ڪنار،
اڳي آسمان جو، لوڪي ڪاريو سير سنار،
ولسوف يعطيڪ ربڪ فترضي،
توسين قادر ڪيا قرار،
قادر پاڻ قسم ڪيو، خاڪ قدمن جو ڪرتار،
آهيون ڪرم ڪرم جا، احمد ساڻ آڌار،
اڪنڊيا جي اڀر ڪي، سرها ٿيا سنگهار،
موڪل ڏي مينهن کي، دوست هٿان دلدار.

فصل چوٿون

١- ٿا اوڙ آئي پس، ڏيهه کوڙيندي وڄڙي،
تنهن ڪارڻ وس، جن ور مٿي واڳر ڪيا.

٢- ڏونگها اڄ مرن ڪي، ڪاساجهين اکم،
پسندي پرڏيهه ۾، ان سوڌان لڳي شرم،
آئن گهڻي ادب سين، ڳالهائين نرم،
قادر ڪر ڪرم، ته اُن جي وطن ۾ وس لڳي.

٣- اُرچڻ گهرجي اڄڪله، پکو ته پيئم،
دوست پڇاڙان دم، جا ڌڻي سا ان لڳي.

٤- سهڻا ساوڻ مينهن،
جيئن جهڙڪن ڀاسي جهوڪ،
ڏيندا ڀاه پٽن کي، سنجهان مينهن موڪ،
لس پهاڻن لوڪ، اڳم ڪيو اکين سين.

٥- اڄ پڻ اتر پار ڏي، ڪڪر ٿو ڪري،
وسهو سي ڀري، جي ڏڌ ڏيهن ڪالهيا.

٦- اُتران آئي اُلهو، تنهن ڪڪر لاٿو ڪس،
وٺو مينهن وڏ ڦڙو، ڪيو جوڙائي جس،
ڪسر چڪي ڦلات ۾، ذات تنهن کي ڏس،
لڳڻ اُميدا پس، وس ته ولڻ سيڙاين.

٧- واعدا پان وڄ ٿي، ڳڙ ڏهن ڪنياس،
ڪنب پون ڪاهي ڳس ڪريو،
وجون ڪريو واٽ،
سنگهارن سڪ لهو، لڳي اڄ آساٽ،
جهڙ ڦڙ ڏيئي جهات، پسا ڳهندا پون پٽيون.

٨- ڪانڌ م ڪهڙ ڪوڙ، مون جهڙ ڏٺو اڀ ۾،
سٽاڻون ساوڻ جون، جوڙيندو جهڙي جوڙ،
لاٿم گولڙ گوڙ، مون ڏکي کي ڪوڻ خوش ڪيو.

٩- سڄو صاف اڀري، سرلي وڄان سڄ،
مينهن ڇڙهو ماٺهن کي، ڏلي واڏائون وڄ،
هيڏا ڪپ م ڪيچ، سڪها ملنده سيڙاين.

١٠- ٻيٽ ٻري پٽ پيون، پاسي پار ڪر،
سيڻهي ٻريا سر، ٻلر جي ٻالوٽ سون.

١١- ٻيٽ ٻري پٽ پيون، آيون عمرڪوٽ،
پسايائين پلر سون، سڪا سي ابر سوٽ،
چنچل ڏٺي چوٽ، سڀ سامارو سر ڪيو.

١٢- ٻيٽ ٻري پٽ پيون،
آيون ڪاهي ڪاماري؛
ولا پٽ پراڻ جا، وئيون ساماري،
ڪڪر ڪاري، وڄڙيون پسو وس ڪيا.

١٣- ٻيٽ ٻري پٽ پيون، ٿيا ولهارين ويءَ،
شمس قمر ۽ ٻاڙ ٻانهي، سيڻن جي شيءَ،
جي جالي الله جيءَ، سي ٻران ٻاهي گهر آئيا.

١٤- ٻيٽ ٻري پٽ پيون، وڄن ڪيو واڄو،
ٻکو پنهنجي ٻرين لئي، سڀئي ڪر ساڄو،
سڄڻ سباجهو، پيچ پئي گهر آئيو.

١٥- ٻيٽ ٻري پٽ پيون، وڄن ڪيا ورن،
اوڀهين ٿي عيسو چوي، چاچر سيڪاڇن،
جي محب الله من، سي ٻران ٻاهي گهر آئيا.

١٦- ٻيٽ ٻري پٽ پيون، وڄن ڪيا ڏرم،
واحد وڏائي ڪيا، ڪيڏين سانڍ ڪرم،
سڳهارن شرم، ڏک مهنجا سپرين.

١٧- ڏسي ساري رات، صبح جو ساهه ڪڙي،
مهنجي مهنجي ٻرين جو، جي ٿن پرهه پڙي رات،
تو وهائي ٻرسات، هوند بادل بس ٿي ڪري.

١٨- موٽي مالڪاڻين جي، واري ڪيائين وار،
وڄون وسڻ آئيون چوڏس ۾ چوڌار،
ڪي اٿي ويئون استنبول ڏي،
ڪن مهيا مغرب پار،
ڪي چمڪن چين تي،
ڪي لهن سمرقند سار،
ڪي رمي ويون روم تي،
ڪي ڪابل ڪي قنڌار،
ڪي دهلي، ڪي دکن،
ڪي گڙن مٿي گرنار،
ڪنهن جنبي جيسلمير تان،
ڏنا بيڪانير ڀڪار،
ڪنهن ڀڄ ڀڄايو، ڪنهن ڍٽ مٿي ڍار،
ڪن اچي عمرڪوٽ تان، وسايا ولهار،
سائين سدائين ڪرين، مٿي سنڌ سڪار،
دوست تون دلدار، عالم سڀ آباد ڪرين.

١٩- موٽي مالڪاڻين جي، ڀري ڪيائين ڀڃ،
وڄون وسڻ آئيون، سارنگ چڙهيو سڄ،
لهون لوڏيون لوڙيون، ڏٺي ڏ وڙا ڏڄ،
ڀڄ ڪٽي پٽ هاڻ، هاري مينهان هيڃ،
واڪي مينهان ڏڄ، عالم سڀ آباد ٿيو.

٢٠- موٽي مالڪاڻين جي، جڙي ڪيائين جوڙ،
وڄون وسڻ آئيون، ٻه ٻه ٻڌائون ٻوڙ،
اُن جا عالم ۾ لکين ٿيا ڪوڙ،
سارنگ لاءِ ٿي سوڙ هر،
سائلا سهائيو ٿيو.

٢١- موٽي مولائن جا، ٻري ڪڪرن ٻر،
وڄون وسڻ آئيون، ڪوڏان ڪٽي ڪر،
مينهن ٻانڌ مراد ٻون، ڏڌا چرن ڍر،
وڏي اوه آئيون، پٽيءَ لاٿي ڦر،
ساري اڄوو سامهيون،
ڏاڻ سنڀهي ڪير سچر،
ساڻ واليءَ ور، ٻوليون ٻرچڻ جون ڪيون.

٢٢- حڪم ٿيو ٻادل کي،
ته ساراڱ سات ڪجن،
وڄون وسڻ آئيون، ته ته مينهن ٿمن،
جن مهالکو لهي مينڙهو، سي ٿا همت هڻن،
پنهن منجهان پند لهن لپا،
ايئن ٿا ورق ورن،
ڏکاريا ڏينهن ماڻ، شال موذي سڀ مرن،
ورڍي وڏيءَ وس جون ڪهون،
ڳالهيون ڳنوارن،
سيد چوي سڄڻ، آءٌ لوه لنهجي آسرو.

٢٣- اُلدر جهڙ جهور وهي،
ٻاهر ڪڪر نه ڪوهه،
وسائيندي وڄڙي، حب جنهين کي هوءِ،
لائن جنهين لوءِ، تن اوڪاڻين نه اکيون.

٢٤- اُلدر جهڙ جهور وهي، ٻهر ٻرسي ٻولد ابار،
وت جنهين جي ٻار،
سي اوڪاڻين نه اکيون.

٢٥- اکيهي آئيون، الڙان ڪري اُڏر،
جي ٻرڻ همڙا ڏور، سي مولکي مينهن ميڙيا.

٢٦- سرائي سوانن جي، ڪر ڪت سڀڻ سورن،
جي والاڻون ورن ڏي،
تن کي مينهن سڀڻ ميڙيا.

٢٧- مند ٿي مندل وڄها، ڪوڙان سڀڻ ساري،
زڏ ڦڙي واڪو ڪيو، الوو اٿاري،
ڪڙڪو ڪن ڪنڌيون، مهرين ماري،
گهنگهر اڄ گهاري، وال وڏيندي وڄڙي.

٢٨- وس ٻادل وس، ته وسندي وس ٿئي،
ته ٻنڪا مون ساهرا، ڪوڙ پلاءِ ڊس،
لنهن ٻاگين وس، جن ور مٿالي ٻاگر ڪيا.

وائي ١

آئي مند ملار، آئي آءٌ ڪهنبا ڪندبس ڪوڙا،
وسڻ جا ويس ڪيا، اڄ منهنجي يار،
لاڙ لهندي وڄڙا، ٻڙس ٻنيا وار،
ٻکي آءٌ ٻرانءَ جي، لوئون سيد سار،

وائي ٢

ملهان ملهان چوري چوري،
آسان اون سڀڻ ساوڻ ملهان،
ٻادل ٻرسي وڄڙي چمڪي،
ٻولد ٻڙي لوري لوري،
صاحب دالا اي لهالا،
مين نيڏي ڪهوري ڪهوري.

٨- سر ڪيڏارو

فصل پهريون

١- ڏنو محرم ماه، سوڪو شهزادن ٿيو،
جاڳي هيڪ الله، ٻاڻ وڃڻيون جو ڪري.

٢- ڏنو محرم ماه، سوڪو شهزادن ٿيو،
مڪي مديني، ماڻهين ڏاڍو متي راه،
تنهن واحد کي واه، جو حڪم هيڙائي ڪري.

٣- محرم موٽي آئيو، آيا تان نه امام،
مديني جا جام، مولا مولڪي مڙئين.

٤- مير مدينان اڪري، ڏيرا ڏنائون،
ڪانئي ٻاڻيءَ گاه کي، ماڻهون مڪائون،
چرهندي چيائون، نه ٿيندي ويڙه وڏا الدي.

٥- مير مدينان اڪري، ڏڍيا متي ڏند،
گهوڙا تن گهوڙن جا، پڙيا متي پند،
جتي ڏهيا داڙي، سي سوارا هند،
ڪلها ڪرڪهر ڪند، جهرن جهرنجادن جا.

٦- مير مدينان اڪري، آيا نه موٽي،
ڪارا ڏڱ ڪپڙا، ادا انروٽي،
آه تن اولي جي، مير مسافر ر انجياه

٧- سختي شهادت جي، ملاڻ مڙوئي،
ذرو ناه يزيد جو، آثار آهوئي،
ڪسڻ جو هو ڪوئي، اصل امامن سين.

٨- سختي شهادت جي مڙوئي ملاڻ،
ذرو ناه يزيد کي، عشق جو آثار،
ڪسڻ جو قرار، اصل امامن سين.

٩- سختي شهادت جي، سڻ شاديءَ جو ڏينهن،
ذرو ناه يزيد کي، اي لسوڙوئي انهن،
مرڪ آئو مينهن، عليءَ جي اولاد تان.

١٠- سختي شهادت جي لسڙوئي لاڙ،
کي لاڏ اروڙين ڏاڙ، قضيي ڪربلا جو.

وائي

مهندي لاوڻ ڏي، جمڻين شاه، مهندي لاوڻ ڏي،
قاسم شاه! سيج وڇاوڻ ڏي،
مهندي تهندي رنگ رنگاڻي، چوتا لعل گلال،
ماءُ ٻيءُ ڏٺيءَ سهرا، خبر لهائيندي لال.

فصل ٻيو

١- جهيڙو لاهه يزيد، عليءَ جي اولاد سان،
سا نہ پسندين عمد، جا ڪولدي مير حسين سان.

٢- جنهن جهيڙو ڪالهه، عليءَ جي اولاد سان،
هيءَ تنهن جي حال، جي جماعتي يزيد جا.

٣- جنهن جهيڙو اڄ، عليءَ جي اولاد سان،
پڇي تنهن کان پيچ، جي جماعتي يزيد جا.

٤- ڪلهي وير ڪنڪ ۾، هٿين جي حسن هو،
نه پيڙو پهتڙي پاءُ سان، هوند پتنگ جڻ پيو،
آهي ڪير ٻيو، جو ڪري هلل مير حسين تي.

٥- ڪالهي وير ڪنڪ ۾، ساڻو سپ نه هون،
اڙي سي ٿي پون، موڙ جنهن مٺو.

٦- ڪالهي وير ڪنڪ ۾، چاڪر جو ڇائي،
اڃان آڻکي جيڄ جو، آسالکو آهي،
سورهيه سوچائي، جو رڳوئي رڻ گهڙي.

٧- حسن ناهه حسين وٽ، اڄ نه پاهون،
ساٿيه شهزادن جو آهي آڳاهون،
يزيد چلاهون، تملان ڪري لڪڙيون.

٨- حسن مير حسين جي، سڀئي جنگ جهان،
اڙاٽا اور ڪري، ڪالڻ پکين ڪان،
ڏي ڏاڏاٽا پاڙ، سيد سڀ ملهائيا.

٩- حسن مير حسين کي، ڏاو تن ڏولن،
گهر ماٽهين، جهنگ مروئين، ۽ اين پر ملڪن،
پکين پاڙ پچاڙيو، نه لڌائو دوست وچن،
الله شهزادن، سورون ڏٺن سچا ڏٺي.

١٠- حسن مير حسين جو، جن نه هٿڙي چاڙ،
خالق رب جبار، ڪين مرهيند و لکي.

١١- پاولک پر اڙ ۾، هٿي هزارن هول،
جوهر ۽ جڙاءُ سان، ڪامل سر ڪنگرول،
الو رب اڏول، مولهيو مير حسين جو.

وائي

داغ سيني پر غم ڪا، هي ماتم ڪاپا علي،
جهنڊا ڦرآيا، خبر ائي آيا، سوزڪرو شاهه قاسم ڪا

فصل ٽيون

١- ڪوپا ڪلي ڪوڏيا، داوت ڪين رهن،
ساڻوڻن سر فدا ڪيا، اڳيان امامن،
مجاهدون في سبيل الله، ڪم اهوئي ڪن،
حورون هار ٻڌن، سهرا شهيدن کي.

٢- ڪوپا ڪالي ڪوڏيا، ساڻو سالهدار،
هڪ پاڳر، ٻيا پاڪتيا، تيان جالي جگر ٻار،
آرڙ ۾ احسان سان، صوبا ٿيا سردار،
حورن ٻڌا هار، سهرا شهيدن کي.

٣- ڪامل ڪربلا ۾، اهل بيت آئيا،
ماري مصرين سين، لن ڪافر ڪيهايا،
سڀ ڪ ٻهيءَ جايا، هيڙا سورهه سورين.

٤- ڪامل ڪربلا ۾، آئيا سيد شير،
ماري مصرين سين، ٻيو ايڪ ڪاٿون ڍير،
ڍهليا اٿ دلير، پسي حملو مير حسين جو.

٥- ڪامل ڪربلا ۾، آئيا جنگ جوان،
ڌرتي ڌٻي لرزي، ترٽليا آسمان،
ڪره هٽي ڪالہ، هو اڏارو لشڪن جو.

٦- ڪامل ڪربلا ۾، آئيا اڄ امير،
وڙهي ويرين سامهان، لکا هٿياتون تير،
هٿي ائين القدير، اصل امامن سان.

٧- ڪامل ڪربلا ۾، آيا پاڙ پٽهي،
پڪ ڪياڻون پاڙ ۾، مقابل وڙهي،
قضا هيءَ ڪڍهي، هٿي هٿي تي حسين سان.

٨- دوست ڪهائي دادلا، محب مارائي،
خاص خليلن کي، سڪيون سهائي،
الله الصمد بي نياز، سا ڪري جا چاهي،
انهن منجهه آهي،
ڪا اونهي ڳالهه اسرار جي.

فصل چوٿون

١- ڪا جا پوندي پڪري،
ڪو جو ونيو واءُ،
عليءَ شير ولاءِ، رڻ ۾ پيون راڙي.

٢- مر مران، آءٌ روئان، موٽي آءُ م ڪالهه،
ڪين وڃا پاڻ، جنهن تو ونا ڏينهڙا.

٣- مر مران، آءٌ روئان، موٽي ڪالهه م آءُ،
منهنجو تو پيان، ڪڇا ڪرم جيڏيون.

٤- گهوڙن ۽ گهوٽن، جنهن تو ونا ڏينهڙا،
ڪڏهن منجهه ڪوٽن،
ڪڏهن واهي رڻ جاءِ.

٥- جنت سندا ان جوءِ،
فائق هاليا فردوس ڏي،
فالي ثما في الله ۾، هوءِ سين ثما هوءِ،
رب ڏيکاريون روءِ، آنهن جي احسان سين.

٦- ڪاري ڪڪر هوت،
مون جهڙيندي چڙيا،
ڪارا ڪند هئن ۾، آڙل وڇڙا هوت،
لي لنهون سين ڏيت، مونکي جنهين منهڙا.

٧- بهادر گڏيا بهادرين، ڪڙڪ ڪلول ڪن،
وجهن ڏڙ ڏڙن ٿي، هاڪارا هٿن،
ڪرن ڪند ٽپن، رڻ گجو راڙو ٿيو.

٨- هئي هدايت حرڪي، ازل ۾ اصلان،
چڙهي آئيو جنگ ٿي، هلي هن پڙان،
ايندي ڇپائون امام ڪي، گهوريس آن مٿان،
لا يڪلف الله نفسا الا وسعها،
جوڪا پيچندي ۾ ساءِ
گهوٽ ۾ لڳا گهاءِ، سو پڻ شير شهيد ٿيو.

٩- ڪالهه ڪلاڻن ڪڙن، ور ۽ واهو آءٌ،
جنت سالڪن جي ست وهي،
اُت وڪ وڌندي پاءِ،
ٿان ٿان پوءِ م لاهي، جان جان اوڏان نه چڙهين.

١٠- جهمنديون آهن، جهولهون جهولهون جهو اجهان جو،
پاڻو پڪ بهاد جاءِ، اُن جون وهون واڪاڪن،
پٺن پاڻ ڪلين، رڻ گجو، راڙو ٿيو.

١١- ڏٺو ڪنهن ڪالهه، جهوا جهاد ڪو جهڳڙو،
هاٿين هٿ مڃائيا، ڊاو ڌت لڳن،
پائمن سا سنگين، جان جي جوکو ٿئي.

١٢- پڳو آءٌ نه چوان، مارون سين وسهان،
ڪالهه منهن ۾ ڏڪڙا، سڪندي سولهان،
نه پڻ ليڃ مران، جي هوس پٺ ۾.

وائي

اڄ نه آيو امام، واويلا، مومنا، ماتام، واويلا،
اُن نه پاٽي اُن ڪي، اڪو وڙن منهن،
هنا سناٽيءَ جنگ ۾،
لو واهون ڏهه ڏينهن،
دلدل گهوڙو شاهه جو، مٿس لال پلاڻي،
شير شهزادي لڏيو، سڌ سڄ اماڻي.

٩- حر ھلي آيو، ماڻھي مردانو،
آھي عاشق آڳ جو، پتنگ پروانو،
مان داڻھي ٿيو رسول رب جو،
لبي تو لالو،
ھيءُ سر سانو، گھوٽ متان ٿي گھوريان.

وائي

واو بلا! ڪيو ملڪن رڙ ماتم!
ھيءَ ھيءَ شاھ حسين سڏائيو!
ڪربلا جي پٽ ۾، خيما کوڙ پاتون،
جيڪا تقدير رب جي، لکيو اوڙ پاتون،
ڪربلا جي پٽ ۾ آيا امير،
جھڙ وراڻي جھليا، طرف سندي تقدير،
پسي سختي مير حسين جي، روو انھن زارو زار،
ملڪ فلڪ ڏوڪي ڏاي، آئي عرش متان اوچڪار،
فرزند عليءَ جا دادلا، ڇيو امي فاطمه،
خون ڇڪيندا پس، ڪين ڇڏيندا پس،
جالي آن جو ڏينھن قيامت
فرزند عليءَ جا دادلا، مون کان ڪونڌ لڳايا،
اميءَ بتوله جنت خاتون، پارڪيڻي ڳر لاڳيا.

فصل پنجون

١- ڏاڙھي ڏاڍ دلباس، ڏلڊ ۽ ڏاڙھون گل جھڙن،
چوڏھين ماه چنڊ جيئن، پٽ ۾ ڀاڳڙ پاس،
موڙي ۾ محمد جي، مر موڪي ماس،
تنھن سورھ کي شاباس، جو مٿي پٽ پرڏا ٿيو.

٢- ڏاڙھيءَ ڏاڍ دلباس، ڏلڊ ۽ موليءَ ڳچيا،
چوڏھينءَ ماه چنڊ جيئن، پٽ ۾ پمشالماس،
الله نور السموات والارض، جلوه ڏيڻ ماس،
سيماھم في وجوھھم، منھن ۾ مڙ ڳچماس،
ڪڪرا ڪربلا جا، ماڊ ڏي موڙ پاس،
قتل ٿان ڏاڍ ڦڙا، عليءَ ٿي اگھتاس،
موڙي معاف ڪياس، خالق بدلي خون جي.

٣- ڪرڻين ڦھو ڪير، ٿيا جماعتي پڙ بند سعين،
پلٽين کي پٽ ۾، ورلڪ ور پيو،
سڏ ڏھون سھو، شير شھادت ڏسيو.

٤- ڪوڙي ڪربلا ۾، پاڻي ۽ پيادان،
الي عليءَ شاه کي، شھزادا ساڻان،
اڪر يو اھاڻان، چڙھ مير محمد عربي.

٥- ڪوڙين ڪاغذ لکيو، وچ وجھي الله،
اسين ٿاڻ لکيا، تون اساڻو شاه،
ھڪر ھيڏي آءٌ، ۽ انصف ٿانيدي ٿيھڏي.

٦- پره پڪي آيو، ڪربلا مان ڪھي،
تنھن روضي پاس رسول جي، اچي ھاڪ ھڻي،
ڏاڍم ڏڪ ڏلي، چڙھي مير محمد عربي.

٧- پره پڪي آيو، صبح سوالو،
روضي پاس رسول جي، ھيالين ھاڪارو،
مالڪين ڪيو مارو، چڙھ مير محمد عربي.

٨- پره پڪي آيو، ڪربلا مان ڪالھ،
آه آلودو ڏاڍ ۾، ھي مڙھان حال،
گھوٽ وڍائيا ڪالھ، پيلي مير حسين جا،

٩- ڪربلا ۾ ڪوڪ، ساجھر شھزادن جي،
عالم جا ملوڪ، ڏڪ ڏرھي جھليا.

١٠- ڪربلا ڪوڙي، دلدل ڏنا ماڙ،
سنئون ڏسندي شهر، متان سڄ مرڪمو.
١١- چاڙ ترارين چمڪ سين، پڙدي پئي پاڪن،
اڳين جو ان آڳون، ڪوهرڪلي ۾ موڪون.

وائي

چلو يارو مسلمانو، ڪافر مارڻيا هي حسين کون.
نور ڪا پيالا، خدا دي پر پلايا هي،
جهالدي گهوڙي پيڙي، لهالدي مالدي جهڙي،
هي وچي تما خاڪ سين پوڙي،
جهالدي لسڪر تي هوري،
سدا مڪه پاندي پوڙي،
هي الهان ڪون ڪاڳڙي ڪوڙي.

سيرت المصطفيٰ
عرف
نور توحيد مڪمل

هن ڪتاب ۾ رسول اڪرم صلعم جا سمورا حالات نهايت اهڙي نه دلچسپ طرز ۾ ڏنل آهن، جو هيت ۾ ڏٺڻ ڪان پوءِ پوري ڪرڻ ڪان سواءِ دل اصل نه رهندي، هڪ هڪ ڪر ڪتاب ليوالي وڃڻو، گهرن ۾ پڙهائي تي. قيمت سستي ڏوڙاهه.

ٻار ٻار حصن جي قيمت-

نور توحيد	٠-٨-١
جلوه اسلام	٠-٠-١
شوڪت اسلام	٠-٠-١
عروج اسلام حصه اول	٠-٠-١
" حصه ٻيو	٠-٠-١
فتح اسلام	٠-٠-١
سيرت محمدي	٠-٠-١

فصل چوٿون

١- ڪوهرڪلي جا ڪوڏيا، جاڪي ڪانن جي،
متان اڙن اسري، ڏک ڀالو ڀي،
گاهه ڳجهن تي، وڃي جن وره لڳا.
٢- پاڪ جڏهن جا پير، ڪتان هيٺ نه ڪوڙيا،
ٽنگ ترڻن لتيا، چٽو ٻون چڱير،
پوالي لڌهن جا پير، ڳجهڙن ڳري لاٿا.
٣- چيهر جنن ٻهون، تن دڳ ڳجهن چانئيو،
ولڪا واڪن ڳڏيا، ٻوڙيو ڏيهن ٻهون،
مهان وهون، ليڙ مهانگو ڪند ٻون.
٤- ڳجهون ڳورت نه هون، ون ڪلي جون ڪوڏيون،
حسن مير حسين کي، اهو لاٿون ڏيون،
ڪتا اکوڙيون، چوٽا چوڙ لون جا.
٥- ڳجهڙن ڳارو، والو ڏيهان دڳ ۾.
پٽيون اچن پاڳ ۾، ڪڏهن مدهن ڪيڏارو،
ڪاڻن ڪڳ مارو، ڪالهه ٻيو ڪڏو ٿئي.
٦- ڳالو ڳجهه نه ڪاهه، ميهي ماس هير ٿين،
لهن لئي واجهاء، ڪلنگن جن ڪپاڙ ۾.
٧- اکيون ڪيڏم ڳجهڙي، تارا اون م کاءِ،
پيو نه پسين پت ۾، ڏيکڙ ٻارو راءِ،
جيري جڏهن جوان جي، لڳا او سر او گهاءِ،
واس جڏهن جي ماءِ، او ٿي پرلو ڏب کي.
٨- ڪدب ڪسنگي ڳجهڙي، لگهن ٻرئي واءِ،
اهڙون متانءِ، جڏهن تو قلمن چانئون نه ڪوڙن.
٩- ڳجهن وڃي گهاريا، ڏ اڃا ڏڪ گهٽان،
لنگي اتهن لوڙ جي، سوره ساماڻا،
ڪندا واماڻا، ڪوهرڪلي جا ڪوڏيا.
١٠- سوره مرڻ سرئي ڪيو، ته دل جا وهم وسار،
هڙ پالا وڙهه پاڪران، آڏي پيال م پرال،
متان ليغ ترار، مار ته معاذو تڪين.

١١- هٿڙ هڪاڙ، ٻولي ساڙ، ماڳهان ائيءَ مرڪ،
وڃهن ٽان نه فرق، ڏک وهنديءَ راس ۾.

١٢- گهوڙو گهوٽ پلاڻيو، مٿس زين ڌري
علي شهر ٻئن کي، ايو سڏ ڪري،
قضا ڪيئن ٽري، امر الاهي آئيو.

١٣- آيا اڄاڻين، ڪيئون ٽراڪيون ڏورا،
سالڪيون سائين هٿ ۾، ڪلهيئون لاهين،
اپائي آهين، مهائي مرڻ لئي.

١٤- ٻچي آئين ٻچڙا، لڄائيڻ مون لار،
وينئون ڪن ڪوار، منهن مڻاهان جن جا.

١٥- منهن مڻاهان جن جا، سي ٻئيو ڪلين ٻار،
جيڏيون هن جهو نجهار، سب اجاڙي اڄاڪيا.

١٦- ٻچي آئين ٻچڙا، لڄائيڻ مون سمڻ،
وينئون وجهن ونڻ، منهن مڻاهان جن جا.

١٧- چنڊ وهاڻي چڙهيا، مل مد ميدان مير،
ان سين طبل باز لڳون، ڪنڌ ڪتارا ڪير،
عليءَ پٽ امير، ڪندا واڙو ڏک سين.

١٨- چنڊ وهاڻيءَ چڙهيا، مل مد ميدان جام،
ان سين طبل باز لڳون، نيزا ۽ نشان،
عليءَ پٽ امام، ڪندا واڙو ڏک سين.

١٩- وهاڻيءَ چڙهيا، مل مد ميدان گهوٽ،
ان سين طبل باز لڳون، ڪنڌ ڪتارا ڪوٽ،
عليءَ پٽ اموٽ، ڪندا واڙو ڏک سين.

وائي

امامن جو ڪريو ماتام، شهيدن جو ڪريو ماتام،
دولي ادوٽي ڏس سين، اڪيون چوڙ ٻريو؟
جيڪي امامن سين ٿيو،
سو ٽان ٻاڻ ڌٽي پيدا ڪيو.

شهادت جي ماهيت

سيد الشهداء حضرت امام حسين رضي الله عنه جي شهادت جو واقعو سڄي دنيا جي نظر ۾ ممتاز آهي. هن واقعي تي جيتوڻيڪ گهڻيئي ڪتاب لکيل آهن پر انهن جي اندروني ماهيت ۽ حقيقت دل تي پوريءَ طرح وهڻ لاءِ ضروري آهي ته هيٺيان ڪتاب پڙهو، سنڌي زبان ۾ پنهنجي قسم جا ممتاز ڪتاب آهن:-

سيرت الرسول ص ٠-١٠-٠
سيرة خلفاء راشدين
(حضرت امام حسن جي
سيرت سميت) ٠-١٢-٠
شهيد ڪربلا رض ١-٠-٠
سيرت الفاطمه رض ٠-١٠-٠

سڀ گڏا ڪي جلد ۾ ۴-٠-٠

پيسا مني آرڊر ڪرڻ تي ٽپال خرچ معاف.

ملڻ جو هنڌ:-
دفتر لطيفي الهندو ڪڇو
حيدرآباد سنڌ

٩- سُر سسئي

فصل پهريون

١- اول آخر آهه، هاڻ مهڙهو هوت ڏي،
پورهيو سڀڪو پورهيتن، وائي ڪيم وڃاءِ،
ڪيءَ ٽوڙ ولاءِ، جڏهن جهڙي ملي جسڪي.

٢- ڏوي ۽ ڏاري، سڀ سورن جي سسئي،
پنهنجي پنهونءَ ڏي، اُرمل اُهاري،
لالن جي لطف ڇڪي، سورهن سڀ ساري،
پريتو پاري، ماڳ پُسي م منزل مڪي.

٣- جي سمجهائي سڪي، ته پڻ سڪي سسئي،
پيتائين پنهونءَ کي، هل نه پيڪس هڪ،
ان تڙ منهجان نڪ، ڏاڍي ڀاڻ اُڃ ٽڪي.

٤- پسي جهاجهه جمال جي، جڏهن پيئي پڪ،
اُڃ اڳاڙهو ٿيو، سود انهن کي سڪ،
هل نه پيڪس هڪ، سدا ساڻر سور ۾.

٥- محبت جن جي من ۾، تن لنگهي ڪانءِ،
ٻي ٻالو اڄ جو، اڄ سين اڄ الماڙ،
پنهون ڀاڻ ڀاڄ، تون اڄ سين اڄ اڄهاليان.

٦- محبت سڀڪو من ۾، پر پالو جن،
پڻ پر چاڪ ناهه ڪو، ڪنهن جڏهن ڏاهه ڏين،
جڏهن ڀاڀست لاهه ڪا، ٽنهن سڃ ۽ م وڃن،
ٽملان اڄ مرن، سدا ساڻر سور ۾.

٧- سدا ساڻر سور ۾، اندر لهم نه اُڃ،
پسڻ جو پر پنءِ جو، سر سهڙي سڃ،
ٽنهن لاهه مران اڄ، سدا ساڻر سور ۾.

٨- ساڄن ڪاڻ سڄ، م قبولي سسئي،
اندر جڏهن اُڃ، پاڻي اڃوان کي.

٩- پاڻيءَ مٿي جهوپڙا، موڙک اُڃ مرن،
وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيْد،
ساجن اوڏو سپرين، اوچي تان نه لهن،
دم نه سڃاڻن، ڀالهون ڪن مٿن جيئن!

١٠- سسئي ڪين سمجهيو، اوڏي آهيءَ ساڻ،
ڪري پرک پنهون سين، پاڙا پائين پاڻ،
چت وڃايو چاڻ، پالڻ ياد ڪن سين.

١١- لڳي ڪوسو واءُ، اوڪ ٽڙوٽي لهسيو،
اِين منهجان آئيو، هيءَ هيءَ جو هيڪ ءُ،
ڪهوڙن ڏونگرن، پنهونءَ پيڻاءِ،
ٻيئو سوڙ شڀان ڪي، وحرشن وڻانءِ،
مرون موت قبوليو، اٻر افسوساءِ،
پر ڀڄ ڪن ڪاءِ، اڪيلا آئيءَ لئي گهٽو

١٢- محمد محتاجي ڪري، پنهنجيءَ پير ڪڍيج،
ڪپاٽي ڪنچ ڏي، حج م هلاڻيج،
اوڏي عزازيل کي، واجهي تان م وڃيج،
نا اُميدي نيج، ته اوڏي آهي اُميد کي.

١٣- محمد محتاجي ڪري، حج وڃائي هل،
عدد خواهيون، عاجزيون،
سسئي ڪنهن م سل،
ڏوڪر ڏونگر ڏاڪڙو، لنوءَ دي ڪواهي ال،
اِي پلائيءَ جو پل،
جان پاسي اُٿڻ پاڻ ڪان.

١٤- جن نااُميدي اوڙ، اُميدي اوڏاءِ اُن کي،
صبح جو سوڙ، جن سرپو تن سک ٿيو.

١٥- واهه م محمد پيو ڊ ۾، ڪر ڪو واڪو وس،
لهرن جو لطف ڇڪي،
ڏ واڪر ڏ پيداڻي ڏس،
پنهون آئي پس، سر پر هاڻي سسئي.

١٦- وڃي م منڌ پنهوار، ڪر ڪو واڪو وس،
پاڻهي پاروچن جي، ڳولي ڇڏ م ڳس،
ڏورڻ ڏنجهان ڏس، پرائي هوت پنهون ٿيو.

١٧- وڃ م منڌ پنهوار، هاڙهي هڏ م هل،
ڪوڙي ڪيچ م ڪڍهين، سچي ڳالهه م سل،
جاب ليءِ م جل، سو وسار م سسئي.

١٨- سکين ٿي م سڙي، ٻاٻي ڏک م ڏر،
ٻئي ڪرم پانهنجو، ڳهوريو اڳ م ڳهر،
ماري هڏ م مر، مهڙ جيءَ جهاڙ ٿين.

١٩- سکين ٿي نه سڙي، ڏکين ٿان نه ڏري،
اوري هڏ نه اچي، پري تان نه پري،
سرتيون تو نه سري، پنهين دي پاليٽ ڪي.

٢٠- نااميديءَ جي نه ڪري، ٻاجهه پس الله،
چئو رباني راهه، مرادن مقصد ڪيو.

وائي

همسون سات ڪيا هيءِ، همسون سهل ڪيا هيءِ،
جو ڪجهه ڪر، نا ڪر هيا،
ڪهي ڪهڙو قافلو ڏاڪون ڏود ايا هي،
مرد ڏن جدهن ماس کيا، اڪٿا اوڪ ليا هيءِ.

—ooo—

فصل پهريو

١- پسي ڏونگر ڏار، جم هاڻ م هيٺي ٿين،
مجاز پاڻهون مونهون، سٽي پنڌ پچار،
پرڪي پانهنج پراڻ لي، حقيقت جا هار،
سکهي لهندي سار، آرياڻا عنايت جتي.

٢- متان ڪي ماندي ٿين،
اڳيان والد ڏيندي وس،
اونهن جا عنايت جتي، ڏونگر ڏيندي ڏس،
سندي چالڪن چس، پر نرلڊي پٻ ۾.

٣- جي تون ڏسي سرهي ٿين، من لکهياس،
لٿ ڏيئن کي ناهه ڪو، لڪ موڙهي لس،
چالڪن سندي چس، پر نرلڊي پٻ ۾.

٤- ماڻهاڻيان متي ويا، اڙن لکهو لس،
وني ور واٽ لڌا، پنهون جام اهس،
هو وڏائي وس، پاروچو پنهور ۾.

٥- ڪير ڪيئر پانگيان، ڪاليو ؟ ڪارو،
پنڌ وجهند پس ڀاڄائي، سرامون سوارو،
وڃڻ مون وارو، ڪين وهنديس وچ ۾.

٦- پسي ڏونگر ڏاهه، جم هاڻ ۾ هيٺين وهين،
لاهي لڪ لطف جتي، ڪيچين پنڌي ڪاه،
پڇي پروج سسئي، بلوچاڻي ٻاهه،
ان وڙاڻي ود جي، آسر هڏ م لاهه،
جو اڪيلون اوڏو آه، سونهن پراهون م چئو!

٧- ههعان ڪٽي هٿ، جن ڏکيو سي ڏسيون،
اجن سو اهن سرت، وڪان لي واهو ڳهٽو.

٨- جيڪس ياد ڪياس، وڃي ود وٽڪار ۾،
جلد جوڙيدي پنڌ ۾، اداون اڄ ٿياس،
وڃي ڪيچ پنهاس، پاروچاڻي پاجهه سين.

٩- واقف ئي وڻڪار جي، ٻاري سڄڻ ٻر،
ور وسيلا سهڙان، لڪس ڏوري اُره،
لهج لعل لطيف چئي، ڪاڻ مٿي جي ڪر،
ولهي ڪري ور، مٿوڻ مار ڳسي چڙهيئن.

١٠- واقف ئي وڻڪار جي، اڳ نه ڏٺيم ڏونر،
ڏونگر ڏوراڻ سين، ڪاريءَ ڪري ڪنوُر،
جيلان محب ملوم، تيلان چاڙهون ڪريان چڙهان.

١١- واقف ئي وڻڪار جي، ٻاٽي ڪنهين نه ٻاٽ،
جبل جلدايون ڪري، تڪ ڏيکاري ٽاٽ،
لڳن لڪون لطيف چئي، معلوم مٿانٽ،
اتي اوڏو آٽ، جت هوت هيڪلي آهيان.

١٢- واقف ئي وڻڪار جي، جت جبل جوراڙو،
اتي عبداللطيف چئي، سڄي سفر ستاڙو،
ٻهوڙي ٻاڙو، سفرو ڪريان ساٿ ڪي.

١٣- واقف جي وڻڪار جا، وڃن لڏڻ جي سڏ،
ساٿين سان سهڊ چوي، الڏو الڏي ڳڏ،
لڳي اماڻي اڀرو، اوٺن ٻاسي اڏ،
سڪ پنهور جا چڏ، نه ڪاهي ڏسن ڪيچ کي.

١٤- وڏا وڻ وڻڪار جا، جت چٽون چانگاران،
منزلون مٿن جٽون، معلوم ڪي ماڻ ٻن،
واڳون شل وارن، هوت سلامت سهڙان.

١٥- وڏا وڻ وڻڪار جا، چٽون جت چڙهان،
منزل دور من تنهان، اٿ ٻواٽون ڪن ٻهان،
وائي پير ڏسي ڪيا، لڳي اڪ ڏيهان،
اڪن جون لهان، لوڙيان لال لطيف چئي.

١٦- وڏا وڻ وڻڪار جا، جت جالو جهر جر،
ڪرسا لڳن ڪڪرا، ٻي دم دم لڳي ڏر،
ويهاريءَ ڏي ور، پير نه لهي پراڻ جو.

١٧- وڏا وڻ وڻڪار جا، جت لالڪ سڄڻ ليلا،
اتي عبداللطيف چئي، ڪيا هيڪلين حيلا،
جت ڪڙم نه ڪبيلا، اُت ڏسج رهبر راهه ۾.

١٨- ويهاريءَ وڻڪار، اڳ نه ڏٺو هو ڪڏهين،
مهر نه هئي ماڻهين، هو سڀ هند و ڪار،
جت ڪيائين ٻار، سوڍن ڪارڻ سر ٿيون.

١٩- سولهان چاڙهين، سڏ نه ٻڌن، سسئي ٻيچ ۾ سي،
مٿان ٽوئي ڪي، مڇهائين مارڳ ۾.

وائي

هوءَ جي هاڻيا هوت سولهارا،
مون نه ڏٺا، ڀنڀوريءَ سگهيٽا،
سسئي ٻچي ساٿ جا، اوطاقون اوتارا،
آن ڪي وهندا ڳڏ ٻا، آءُ ٻاٽي اهڙارا؟
نيلو ذوار هاڻيون، مون سر موچارا،
موڪي ايندا ٻاڻ سين، ڪامل ڪر اچارا.

فصل ٻيون

١- پنهون ڇڏيو پوءِ، جالب جبل ڳولئين،
ليلائيءَ لڳون ڪرئين، جبالين اون جوءِ،
ساڄن سڀ لهارئين، ڏکي ڏوهه ڪموءِ،
هاڙهي هوت نه هوءِ، وڃي لڳ وڃڻ کي.

٢- وڃي لڳ وڃڻ کي، موٽي لڳ پالهين،
عبث آڳاهين، وڃو ڪوڪين ڪالهه کي!

٣- وڃي لڳ وڃڻ کي، سدا پار پنهونءَ،
واهي ڪر وداهين،
ڪير ڪوڪ م ڪالهه کي.

٤- وڃي لڳ وڃڻ کي، سدا پنهونءَ پار،
ساڄن سڀ چمار، ڏکي ڏوڄ ڏيل ۾.

٥- ڏڻي ڏوڄ ڏيل ۾، پنهون پاڻ ڪري،
پرينءَ ڪيم پري، حب ۾ ڳوالج هوت کي.

٦- ڪولهي آس ڪوهيار،
جت او پوري پالئو،
پنڌ ڪر پهاڙ ڏي، وجود ٿي وڪار،
ڏاريان پالئج ڏار، پڇ پريان ڪر پاڻ تون.

٧- سيئي سادي سسئي،
گهر ڪنهن ون تون گهوڙ،
وڃي ڏوڙ م ڏوڙ، ددان منجهه دوست ٿيو.

٨- ددان ۾ دوست ٿيو، موٽي لڳ پاڻهين،
عبث آڳاهين، وڃو ڪوڪين ڪالهه کي.

٩- ور ڏيو سڀ وڻاڻ، پار ڪارڻ جت جي،
و الله بکل شيءٍ محيط،
اي آڙ پاڻي آهياڻ،
سڀ ۾ پنهون پاڻ، پرو لاهه پرڙچ ڏيءَ.

١٠- جان ماڳهي ڏام پاڻ ۾، ڪري دوح دهاڻ،
تان اڪو ڏ واڪر ڏاهه ۾،
اڪا ڪيچين ڪاڻ،
پنهون تمس پاڻ، سسئي تان سور هوا.

١١- پر گهران پاسو ڪري، لڳ پريان ڪر پاڻ،
سو تان اوڪي ساڻ،
جڏهن لاءِ جفائون ڪرين.

١٢- سوڪي ڪڻيو ساڻ، سوڪي ڏوڙ ان سسئي؟
ڪڏهن ڪنهن نه ڪئو، چلڻ منجهان جاڻ،
لڳ پريان ڪر پاڻ، تہ تون لڳائين لهين.

١٣- جوڙون ڏوڙين ڏور، سو سداءِ آهه ساڻ تو،
لالن لڳي، لطيف چئي،
منجهه ٿي ٿي معلوم،
منجهان پڪا پروڙ، نہ تو منجهه آهين اڪيو.

١٤- وڃين ڇو وڻڪار، هت نه ڳولين هوت کي؟
اکو ڪين لطيف چئي، پاڙو ڇو پڳي پار،
ٿي سٿي پڪ سڏاڙو، پرت پنهونءَ سين پار،
ناٿي امڻ لهار، تو ۾ دلبر دوست جو.

١٥- ڪوڙيون اچن ڪيچ، هوت نہ اچن هٿين،
جن پنهون سين پيچ، تن پرين پند وسارئو.

١٦- هل هٿين سان هوت ڏي،
پرين پند وسار،
قاصد اٿي ڪار، ڪين رسائي ڪيچ کي.

١٧- هل هٿين سان هوت ڏي،
پرين ڪر م پند،
وائي لڳ م والد، ڏڙهه ۽ وهائي سسئي.

١٨- هل هٿين سان هوت ڏي، ڇپر هڏ م چل،
آريائي امل، ڪايا ۾ ڪالهه ٿيو.

١٩- هل هٿين سان هوت ڏي،
ڇپر چل م تون،
منجهان لڏ و مون، ڪوهيارو ڪيچ ڏٺي،

٢٠- هل هيڪلين سين هوت ڏي، سسئي ڪڍ مسافر،
جدهن پاڻهو پاڻ،
سي آريچاڻان اوڏي ڏسون.

٢١- ڪيچي جيڪين ڪيچن لئه
لڏيون تان ڪين ڪيوءِ،
وڄائي وڌوءِ، وڪ نه ڪيئه هڪڙي.

٢٢- ڪڏهن پنڌ پچا اُو، ڪيچين ڪارڻ ڪڍيون؟
پيئي خود هلڻ ۾ ۾، آءٌ تو چوان ايئن،
سڪڻ ساڄن سين، متان مڻي ڇڏيون.

٢٣- متان مٿي ڇڏيون، پرينءَ پاٽا،
جانان جيءَ جاڳان، اون پڻ هوڏ لن جيئن.

٢٤- متان مڻي ڇڏيون، پاڻان پرينءَ،
ڪنوڏيءَ ڪيڻ، مڙهي مڙهج مڏهين ۾.

وائي

غفلت ياد گڏوايون، اڄ پنڌ پيون،
ڪيئن ڪريان آءٌ، ڪوه ٿيو؟
ستيس تان ساٿ ويو، اٿيس تان ڏڪ آيو،
پيان پوءِ پنهونءَ ڪي، عيب تان ان ڪانيو،
هوت هلندي جا ڪئي، سا سور ڳالهه سڄاڻيو،
پاسي ۾ پرت جي، آڳي آس جهڪانيو،
هن ولهي جي وهاو ني، واجت سڀ وڃانيو.

فصل چوٿون

١- هيج نه هوائي جن، سي ڪيئن وڃن ويندا اوري؟
وهو وچ وهن، سي سين سڏن وڃنديون.

٢- سڏائي سڀڪا، پڪ نه پاسي ڪا،
جو ڪو نه لهي ذات جي، جبش ڪا لهي جاءِ،
مون سين هلي سا، جا جيءُ منو نه ڪري.

٣- ڪيچ نه جنهن جاءِ، نه ڪا هلي هوت ڏي،
مون سين هلي سا، جا جيءُ منو نه ڪري.

٤- آڻ ۾ پرپاڻ، هوءِ سپڻي جبل جيئري،
مون سباڳي ساڻ، ڪيئن چلندي چيرڻين؟

٥- سڪن وارا سڏ، متان ڪامون سان ڪري،
اندر جنهين اڏ، ڏونگر سي ڏوريندا اون.

٦- ڏونگر نه ڏوري، سڪڻ جن سڏون ڪري،
ولهي ڪهو ڳوڙي، متان پرينءَ جند ڙو.

٧- وڃڻون ويو، آءٌ نه وڃندي ولڏي،
جاڏي هن جبل جو، ڪالڪون ندين پس ٿرو.
جيءَ ساڻ ذرو، لهڻ ابهڻ نه ٿئي.

٨- وڃو سڀ وڃي، انهن جي وڻن وارابون،
قوڙ ٿي فراق جي، سڄي ڳالهه ڳري،
پيان جن پري، ڏونگر سي ڏوريندئون.

٩- وڃو سڀ موني، انهن جي وڻن وارابون،
ڪان هلندي ڪيچ ڏي، ڪريوم ڪوني،
ڪيئم ڪاڇوني، ورڻ جوڳ جين لڳي.

١٠- انهن جي وڻن وارابون، سرلوئون سڏڙائون،
آريچاڻي انهونءَ جي، پول نه پڌڙيون،
جي لڪي لڏڙئون، ڏونگر سي ڏوريندئون.

١١- نه ڪاڻيندي ڏور ڏهڙا، مند مهاڳي وچ،
پرينءَ ۾ پڇ، ساٿ چڙندو اڪيئن.

١٢. اڄ ملنديس ماءِ، ڏاڍا ڏکنديس ڏونگرا،
جيها جوڳياڻي ٿيان، موکي جهل م ماءِ،
هوت ڀروچي لاءِ، ڪيئن ڪنڌ پائيان.

١٣. عالا ارڏاهين، جالي جڙي پنڌ،
آهي ڪيڏون اڪو، ڏونگريءَ جو ڏنڌ،
چڪين نه چڙهو ٽڪين، مهڙائي جو منڌ،
ڪنڌ ڪليائون ڪنڌ، مٿهان سگـــ،
سيل چڙهي.

١٤- موکي پاڻهي پاڄ، ڏاڍ ڏوراڻا هليا،
اڳيان اٿي ان جي، خوب نه ڪم ڪاڄ،
موڙي آپ سر نون، اڪي ڳاڙهي ڳاڄ،
سامون هلان ناٿي، جيڪا رسم راڄ،
آهل آءُ اڪاڄ، ڀول ڀروچي ولو.

١٥- امالڪيءَ جي انڌيري، دونڌ ۾ داڙو،
ڪلل جي قلب ۾، قرب ۾ ڪاڙهو،
هوان ليءِ هاڙهو، سب وڳنديس رستي.

١٦- لو جو ٻول ٻرنچ، واءِ ڪهو وڪار ۾،
سوني پاڄ هوت، ولهي مون معذور سين.

١٧- ٻهراڻ ڏون پارنجي، ماڻ ٻوءِ ٻهوڻءَ ني،
ٻول ۾ وساريج، هو جو ڪيءَ هوت سين،

١٨. لوسن ٻول ٻهون، ساڄن سهسون جي ڪري،
ڪنڌاڻءَ ٽوه ڪهڙن،
جي ناو ڳوڙءَ لبهن جو.

١٩- سٽي ٻول سنڌان، جم سهڻن سسئي،
ڪنڌاڻءَ ڪوه ڪيٽان،
جم سي ان اوڙاڪهاڻا.

٢٠. سڄ الٿي سسئي، رت ولاو ڏوه،
لهي نه پالڪي ڪو، جنهن ڪر ڀچي اوه،
موڙهي وجي نوه، مونڌ جي ڪاله ڪري.

٢١- چلان مٿهه م نه چاڪ،
ٻران ٻوام ٻوڪٽا،
مهان ڪا مند ڪري، مونڌ جي مذاق،
جت سندو مون چاڪ، هاڙهي هڏ هڏي ڪهو.

٢٢- ٻهراڻ ٻام ٻر ڪٽاڻ داهه ۾ ڪهڙو ڏ اوم،
پاراٽو ٻراڻءَ ڪي، لٽي ان نه ڏاوم،
چڪي ٽي چهوم، سواهرو سڄڻين.

٢٣- چڪيءَ ڪي چڙهي، ڪا جاڳائي جنڌيون،
وڻڙو ساٿ وهي، او لڏائي نه لهي.

٢٤- چڪس سب چڙهي، ماٿهو شهر ڀنڀور جا،
سا موٽي ڪين مڙهي،
جنهنڌو جالب جت وني ويا.

٢٥- مونڌ جا ملڪون جان ڪي چيس جنڌن،
ٻرات ٻهرڻ ٻوڻ، ايڙي ٻهڪائي ٻهونءَ ڪي.

٢٦- مونڌ جي مصلحت، موکي ڏيو م جنڌيون،
نهار ٻنڌ ٻس اکري، آريائي الپت،
هنڌ ٻس اوڪ، ايوب چڙهي،
لڪن ڏ ائي لت،
سراهون شوڪت، آءُ ڪهڻن اڳن سين ڪريان.

٢٧- موٽي مران م ماءِ، مونڌ ڏان اڳي مران،
لڇي لالڻ لاءِ، شال ٻوڌس ٻر اي.

وائي

معلوم حال حبيب، موانکي درد قديمي وو،
الودي آزار ساڻ، تو ليءِ ڏيس طبيب،
شادي ڏٺم صحبت جي، غمي لاهيڻ غريب،
آهيان لي آهون ڪريان، نرو مٿهه نصيب،
ڪاهل آهيان ڪوڙي، رسي لاءِ رقيب،
حاذق آهين هن جو، اڄن شال عجيب،
دوا آهين دل جي، ٻاجهه ٻاجهه ڏهس طبيب،
الله عبداللطيف کي، ڪوڙي لاءِ قريب.

فصل پنجون

١- پيرين جان پنهور ڪان، ڏو ڏونگر ڏوريو مون،
ڪاهي رستو ڪيچ ڪي، جتي پار پنهون،
سيٽ آهيم سڄڻن ڪون، قضا ڪيڏ ان ڪن سين؟

٢- پهچي جان پاڻ ۾، ڪيم اوچ واهڻ،
ته اڪو ڏونگر ڏيهه ۾، اڪا ڪيچين ڪاڻ،
پنهون ٿيس پاڻ، سسئي تان سوڌ هئا.

٣- جيڻ ڪارڻ جهڳيون، ڏي ڏرن ڏنگر ڏڪ،
پڇيس جان پنهور ڪان، تان سوڌ مڙيئي سڪ،
لٿي مون تان لڪ، اهون ٿيس پاڻهين.

٤- پنهون ٿيس پاڻهين، ويو سسئي جو شرم،
هيڪليون هلن جي، پڇي ان پرم،
جو ولڙ پر ورم، سو سودو سرپس هٿهين.

٥- پنهون ٿيس پاڻهين، ويو سسئي جو سينگار،
من عرف نفسه فقد عرف ربه، اهوئي آچار،
جو وادو ۾ واپار، سو سودو سرپس هٿهين.

٦- پنهون ٿيس پاڻهين، وئي سسئيءَ جي سولهن،
خلق آدم علي صورته، اٿن وٽن مڃهو، وڙاهن،
چري ۽ مڃهان چواڻ، ڪٿي هوت هنيج ڪيڙ.

٧- وئي سولهن سسئي جي، پنهون ٿيس پاڻ،
سيني جي سيڌ چئي، آهي اُت اماڻ،
پيهور جا پاڻ، آڏا عجبن ڪي.

٨- وهم وساريس، لا ته پنهون آءٌ پاڻ هئي،
پاڻ وڃايم پاڻهجو، پئي پريان جي پاس،
رئي علم نه راس، ڏاڏان پسڻ پرانءِ جي.

٩- اي پاڻ نه ٿئي پاڻ ڪان، پاڻان ٿئي نه پاڻ،
والقدر خيره وشره من الله تعاليٰ،
اي جاڻي ڏس جاڻ،
سچو سو پرپاڻ، جو لکيو لوح قلم ۾.

١٠- ڪاڏون ڪاهيندياس، مون تان ٿان ڪر مهڙ،
ٻالهي پادوچن جي، سڪ نه ساهيندياس،
الفراق اشد من الموت، هتي نه هوندياس،
آس نه لاهيندياس، جڏهري جيت ڏسي مران.

١١- جيڻ جيت ڏاڏا، معلوم جو مس ٿئي،
چانگ سر چڙهي ويا، سائين سوادا،
اکيون اوٽاڏا، پسيو دون پنهون ۽ جا.

١٢- هيڪڙو هوڻ چڏ، ته اوڏي ٿئين عجب ڪي،
ما ءيت شيئا الا وءيت الله،
ليکي اجها اوڏائهون اڏ،
ته هرت توهين ڪان هڏ، پرين پاسي نه ٿئي.

١٣- هوت لنهنجي هنج ۾، پڇين ڪوه پري؟
وفي انفسكم افلا تبصرون، سوجهي ڪرسهي،
ڪڏهن ڪا نه وهي، هوت ڳولڻ هٿ ٿي.

١٤- هوت لنهنجي هنج ۾، پڇين ڪوه پرپاڻ،
واهن اقرب اليه من حبل الوريد،
لنهنجو ثوئي ساڻ،
پنهنجو آهي پاڻ، آڏ و عجبن ڪي.

١٥- ٻوڙ ۾ سڀ وٿاڻ، پاد ڪارڻ جيت جي،
الله بكل شيء محيط، اي آرياڻي اهڃاڻ،
سڀ ۾ پنهون پاڻ، ڪنهي پيو پروچ ڏي.

١٦- جاڻي سڃاڻي، وهان ڪيئن ماٺ ڪري،
اندر آڳ عشق جي، اڄ اُڌائي،
العشق نار الله الموقدة، ڪوڙي جيئن ڪاٺي،
آهي آرياڻي، پيو سرڪون سچي ڪيڏي.

١٧- ڪي پنهون ڏي ڪاهي، چانئي ۽ ورج پريڪين
اٿي ونئي اوڏهين، سٺي پڙ ساهي،
العشق حجاب بين العاشق و المعشوق،
لاشڪ ٿي لاهي،
آرياڻي آهي، پيو سرڪون سچي ڪيڏي.

١٨- ڪنهن آءٌ پوري، مون سڳ سڃاڻي نہ ڪهو،
ڏيندا مون ڏوراها، ڀڃي ۽ جهوري،
لڳي جن لوري، ڏونگر سي ڏوريندا ءُ ون.

١٩- ادا اون آءٌ اڃاڻ،
مون سڳ سڃاڻي نہ ڪهو،
هولا نہ ستيم هتري، ڪوهيارِي جي ڪاڻ،
دلي جي دهاڻ، جي ۽ اڙانم جمع سين.

وائي

اهڪي آڳ آهي، مولڪي ڪان نہ چڙهندو لڪ مر،
اچي پوءِ ٻين ڪي، لڪ مر لڏ لاهي،
آري اکڙن ڪي، ڀيهون جام پراهي -

فصل ڇهون

١- جلالي جو جام، ٽ لاڳون ڏکي ۽ ڪي،
مشڪل منهنجي من ۾، پارهو هوت حمام،
اوڪ لهو آرام، ڪاڪل پسي ڪالد جو.

٢- دلد نہ لهي داروئن، زلف زور ڏاوم،
ڪاڪل ڪالهہ ڏٺوم،
رخسار ي لي روپ سين.

٣- پنهو جو پيرو م، ڪاڪل ڏٺم ڪالهہ،
هي ڏٺهن جي حال، زلف جي زاف ڪياه.

٤- پرينديءَ لي ڀاڻ ويو، زلف ڪمس زاف،
سندو ڪاڪل ڪاف، ماري معلورن ڪي.

٥- هاڻ نہ جمڻان جهلڻون،
زلف زاف ڪماس،
ڪاڪل آءٌ ڪنياس، پنهو جو پيرو ۾.

٦- ڪاڪل ڪني جاءِ، حڪمن ڏٺهن ڪمن ڏو،
منهن، شهادت سان، لڏي م لاڏ ڪري.

٧- ڏکا ڏونگر جام، مرڪو معلوان لي،
لولي لڄ، لڏمت ڇڏي، آهي سندي عام،
مار م ڇڏي معلوم ڪي، وهان ڪالڪلام،
اڙ ڇڄ پيادن سين، الله لڳ علام،
جا اوازي آنهجي ام،
سا هوت م ڇڏج هڪلي.

٨- ڏمر ڏونگر جام، سڪر، پاڻ شريڪ سين!
ڪيهي ڪلفت ڏٺهن سين، جاڳولي آهڃي ڪام،
واج وير وٺام، منهنجو اڇڻ آن ڪري.

٩- ڏکا ڏونگر لاهہ، آءٌ اڪي مٺي آهران،
آڙياڻي سين آه، ذاتي سڳ ضعيف جو.

١٠- پهر پٽان لي ڪوئرا، ڏونگر مٺي ڏي،
ڦٽيا ڦڻ ڦمر جا، سورون ڏاڙا سي،
جهي لوڙي حال سين، پڙي پهون ڏي،
وڃي مان وري، پائهي ۽ پينڌڻ جهن سين.

۱۱- پور پنهنجي اي ڪندرا، ڏوراڳو مٿي ڏي،
پاڻ ۽ پسي ڦٽيو، ڪڙهي ڪيترن ڪي،
هاڙهو هوت پري، ڪوه جاڳان ڪن لنگهه.

۱۲- سونهان سارڙو، جهڙ پرين جهڄ رلي آهيو،
پرينءَ جو پاڙو، مون سڀن لڌ اٿم او.

وائي

مون الڏيءَ ڏي ايندا، هوت سلامت سيڻان،
پلر لاءِ پنهنجي، ليءَ ڪي اُت ايندا،
سگهه ۽ ڪندا سڪ سين، سور سگهيڙا نيندا،
ڏکي ڳل ڳلن لي، امڙ لهابو ڏ يندا،
پريت ايندا پاڻ سين، چوڏي تان ۽ چڙ پيندا.

عمدا اسلامي تاريخي ڪتاب

دختر اسلام

اچ اسلام جون نياڻيون پاڻ کي ڪمزور سمجهن ٿيون پر گذريل زماني جي بهادر عورتن جا ڪارناما هنن جي دل کي بهادر ڪن ٿا هن ناول ۾ اهڙا واقعا بيان ڪيل آهن.
قيمت ۰-۸-۰

فتح ايران

يا ايراني شهزادي

هن ڪتاب ۾ معتبر تاريخن مان اُهي واقعا چونڊي ذڪر ڪيل آهن ته مسلمان ڪيئن ايران جي زبردست شهنشاهت کي فتح ڪيو.
قيمت هر هڪ ۰-۶-۰ آنا

ملڻ جو هنڌ:-

د فتر لطيفي

الهندو ڪڇو، حيدرآباد سنڌ.

فصل ستون

۱- ڏور م ڏاهه وجهه، پرلڏهڻي پرين جو، وهڻ واڙ اِن لي، ڪهڙين رڃ ڪهو، والد جو واءُ، سو الله وڌي آڻيون.

۲- والد جي وڃن، سي مر پڇن سهڻا، اهو ن ڪوه پڇن، چوڙي جي چڙيند ايون.

۳- ڏيهه ڏيهاڻي ڏور، پر ڏيهاڻي پري اَيا، سڀئي ڪارڻ سنگي، پڳي اُراهين پور، اُون وڃن هوت حضور، مهڻجو جهڙ جمالا هون لڳي.

۴- هڪالدي هوئي، اُتي راحت دوان تيا، ساه سڱي ۾ سور جي، پرين وڃو ڀوئي، ره قضا دم ڪري، ۽ هڪو هڪالدي تيان.

۵- هڄ ۽ ساه سڏين، دل دو ماندي دوست ريءَ، پاڻي وڃا پرين جو، اُوداون ڏ لڄير، جيءُ جسو جاڳير، هاڻي ملڪ هوت جي.

۶- عمر سپ عشق سين، پنهون جي پڄن، وس رازالرون ان سين، ڪجاڙي کي ڪن؟ مارڳ جي مرن، وڏو طالع ان جو.

۷- وڏو طالع اُو، جڏن لنگهيون پور پنهون جي، سنگي ان ستون ڪي، روداو اوو ڏو، وڃي هت ۾ هو، هلون ڏ هوت ڀڄون.

۸- ڪيڏيون ناه وراڪو، ستين ڪونهي سنگهه ان، هرت هلنديون ڏنهو، جن اڳين چاڙهون اُنگ، پاسي پڳي پنڪ، ڏڙهي جام ر ستون.

۹- وڃي ول ۽ پون، سڄي ملن ان بورن، سي مر دولو لون، جن مسافر سڀر لڳن.

۱۰- پر ۾ پنهونءَ جو، ڪڙي ۽ ڪڙهي، سڪ پڏائن سڏ ڏو، جانب ليءُ جڙي، لڪن سر لطف چوي، مڏ جهوڙي ۽ جهڙي، پڃي تان ۽ پڙي، جي عمر سپ اُلهن ڪري.

فصل اٺون

١- آڏو الله ابري، اسولهڻ آهيان،
اڙڪ لعل، لطيف چئي، ور ليءِ وهايان،
هيڪان هندوڻ حب ۾، هوڻ ليءِ هاريان،
جاب ضعيفيءَ سين، پنهون پهايان،
ٻيهان پڇايان، جي مان ايو پاڻ سين.

٢- آڏو الله ابري، سڏ ڏئي سڄي،
سڀڪ ٿي سهڻ چئي، پهڻ منجهه، ٻچي،
معذور ڪي مادر ڪيو، اولاڻ اڇي،
منجهان داهه رچي، ڳوڙهي لعل لطيف چئي.

٣- آڏو الله ابري، اسولهڻ آئي،
چيٽا چور چنڊ ۾، ٻر ۾ ٻلائون،
موت پنهون پالهون، معان محب مري ڏيان.

٤- آڏو الله ابري، آهيان اسولهڻ،
ٻرڏٺي ٻراڻ ڪيا، مرڻ لاءِ مولهڻ،
سسئيءَ ڪي، سد چئي، لڱڻ ۾ لولهڻ،
هاري ڪيئن هولهڻ،
ڏيءَ سمر سڏون ڪرين؟

٥- آڏو الله ابري، اوکي اوائي،
ڪين نهاري نڪرين، سالس سڳائي،
لاچاڻ لطيف چئي، منڊ واڻي ڏهائي،
جلڻ جدائي، آري لاءِ اصل ٿان.

٦- آڏو الله ابري، ڪم نه ڪو مائي،
سا ڪئن وهي وسري، جا گهائي گهومائي،
ٻئي ٻوش پنهونءَ جي، اسان ۾ آئي،
جا لڪڻ لوسائي،
سا سيج چڙهندي سسئي.

١١- ڪي ڪي ڪڙان ڪانڌ، ڪي ڪڙهان ڪيچ ڏئين ليءِ،
اي ڏنءِ ڏينهي ڏٻر، پاڻا پراهان ويا.

١٢- ڪڙٻڻ ٻور سندان، ڪڙه ٻڻ ڪيچ ڏئين ليءِ،
الهيءَ ٻر اٿان، ٻولائڻ منڊ ٻهاڙ ۾.

١٣- سوڻ سجهائي، چمڪ ٻڌر چوٽين چڙهي،
سڳ ٻريان جي سسئي، ميڙي ملائي،
لڏائين لطيف چئي، لالڻ املائي،
ٻاهڙ ٻڏائي، حيئا وارو موت ڪي.

١٤- راڻي ڪي راهور، توڙ ٽڪر ٽاڪئو چڙهي،
لاڙي لڪ لطيف چئي، هلي ڏاڍين حضور،
وڃا سڀ ڏهين ۾، سسئي جا سالور،
ساڄن ميڙس سور، سڪن ميڙس سيرڻ.

١٥- منجهان مٿن ٻروڙ، سڀ ۾ ٻيچ سسئي،
واهي وڏي ويڳ مان، ڏٺي وڃهج ڏوڙ،
ڏڪون مائٽين موڙ، جي پند اهائي پاڙئين.

١٦- لڇي ڪين ڪڇي، آئي عشق آندره ۾،
ٻر ۾ ٻور ٻچي، لالڻ جو لطيف چئي.

١٧- ٻرياڻي ڏ ٻاڙ، ڦوڪ ڏ لڳي انبڙين،
هتي جي هٿڙ جوڻ، ٻوٽو سڀ وسار،
سوڍي سرڪار، لڳي ڏکڄ لاهه ۾.

١٨- ڦد ٻڌي ٽرڻ ڪين، ٻهچندڻ پنهونءَ سين،
جئن سنڌو سالهئين سسئي، ٽڪن ڏورادون ٽين،
مٿي ٿي مسڪين، همت هوت وڃائيو.

١٩- ٻلر لڳو ٻاڻ، پسو جره جرا ٿي،
سا منڊ مري نه جئي، ٻئي ٻهاڙي ٻاڻ،
سسئي سوڻ ساڻ، سنهوڙي سيڌ چئي.

وائي

لوچدا وت بلوچ دا، ميرا من لوچدا،
پير آو سڏ ٻيدت، سڳر ٻنهان دت،
الله ملاوي پنهون ڪيچ دا.

٧- آڏو اُٺ آريءَ، وڃائي ٿي وڃي،
لالن ڏي لطيف چئي، پريءَ ماڳ پريءَ،
ڪميڻي ڪري، ڪانوَڻ ڪيچ ڏاهن ڪيءَ.

٨- آڏو اُٺ آريءَ، ڏڪي ڏوائي،
ڏسي پوڻ پٽ جا، سُڙي ٿي سائي،
پنهون پروائي، ڪيچ وڃاريءَ جي واٽ ۾.

٩- اچي عزرائيل، سٽي جاڳائي سسئي،
ٿي دوڙائي دانهن، ته پنهونءَ ماڻهو موڪليو.

١٠- مڪر ۾ ڪيو ڪي، جيڏهن ڏاڍيون،
اکيون آئي اُن ڪي، پنهون پڇائيون،
ادا اِهائيون، ڪو واو ساٿ سڄڻ جو؟

١١- سي اڃ نه ڏٺم ڪڏهن،
هي جي ڏٺم هن،
بيواهس بون ۾، پسي پيرڙا پير،
آءٌ ترسان هو ڪئو، پٽ نه ڪوڙان پير،
آءٌ آرياڻي اسير، اچي ٿي سونهي ور،
ڪهي جا ڪوار،
سا ڪيهن ٻر ڏاٽي ڪيچ ڪي.

١٢- هي جي اڃ نه چئا، اونها الهيل،
سا پار لنگهائين سائين اوهي جا اوڙ گوڙي.

١٣- پاياڻي ٿي پوي، پني ڪڪڙ ڪڪرا،
واڻو مڙيو ٿي ڏس سڄڻ، ڪانگ ڪاڏئه ڪڪرا،
لاهي لڪ لطيف چئي، الي ڏونگر ڏونرا،
جيئڻ وڃي تو ڏونرا، آئِڙ ڏان از ڏو ڪيئن.

١٤- پٽي ٿي پامال، سا منڍ مري نه چئي،
پري هن پيرو سڄڻ، هڏ نه ڪڙهي حال،
لالن جو لطيف چئي، وساري نه وصال،
پري ڪجاه پال، هيءَ ڏاه ڏوريندي ڪيچ ڏي.

١٥- جت پٽي نه جهنگ، ماڙهي ناهي مرهوس ڪي،
سور سپولي سسئي، اڪ ابهين سان لنگهه،
نه سپرين جي سنگ، مٺل مڙاڙو او ڪئي.

١٦- اڪائي اُن ٽيلهه، چڙهه چڪائي چوٽيون،
هلندي هوت پنهونءَ ڏي، پو پيڙهي پيل،
الي داڻو دال، ويئن اُن وادي واءِ.

١٧- هيءَ گسي، هيءَ گس، هي پٽ هي پيچرو،
وڃائيءَ وڏو ڪيو، واهڻ نئي وس،
لوڙن جو لطيف چئي، ڏونگر اتئي ڏس،
چڱو ڄهس جس، سگهر ٿي سرڻا جي.

١٨- ڪر ڪو واڪو وس، وهه ۾ مٺل پيرو ۾،
چڙهي ڏاڍ پن ڏونگران، پير پنهونءَ جو پس،
ڏونگر مڇهاڻ ڏس، پونديءَ هوت نه پوڻءَ جو.

١٩- سڄڻ ڪاڻ سسئي، وجهي ڪجي وس،
جم وڃي چيڏئين، سندو گڏين گس،
ڏوٿي ڏيندئي ڏس، اکيان باوچن جو.

٢٠- هل نه هيڪالي ٽڪن، ويهي وجهه ۾ ولر،
دل ۾ آڻ م دور ٿون، ڦرڻ سندو ڦير،
لوڪي ليهن نه پور، نه پاڻ راحت ڏاڻ ۾.

وائي

هوت سي هلڻ هارا، وو جهڙ پون،
ڪيئن ڪريان آءٌ ان سون!
ڪوه پلنگ، پن ماڙيون، ڪنڊ سي اکڙم ڪارا،
سولهن سهين جا، آڏڻ وقت اوتارا،
آهيان پوٽ پنهونءَ جي، ڪنديس ڪيو ڪرا،
پير ۾ چڏج پرانءَ جو، هيڪي هٿ اسارا،
ڪيئن ڪره پلاڻيا، مها اکڙم ماڙا،
ويو ڏيئي ڏکيءَ کي، پنهون جام پچارا،
پسو آسڻ ان جا، دوليدا سي لنڊ وڃارا،
وڃن جت جهڏي ڪيو جي وڏونهن وارا،
الڏن آسرو آهين، مونکي منهن موچارا.

فصل ڏهون

١- ويهه م وساري، پاڇا ڪر م پير جي،
اٺل لهاري، هلندي تان همت ڪيو.

٢- اوجهڙ آسوائون، ڏيهه گهٽيون ڏ وڏيون،
سگهر رڃ سراهون، پهچي ڪان پير ڪري.

٣- واءُ وڃاءِ م سو، پٺي جنهن پنڌ ڪريان،
چٽا چير پرين جا، پنهنجا پريان تو،
پر اوڏانهون جو، سو ليکي مٿان لکئون.

٤- واءُ وڃايم ڪالهه، پٺيءَ جنهن پنڌ ڪريان،
وڃڻ مون وانئي پئو، هوتن ڪارڻ حال،
جبل ڏونگرن جال، ڪارڻ پنهنجي پنهونءَ جي.

٥- کهڙ م اڃها ڪيه، گرد پس گنگن جي،
ڏکي مڇهان ڏيهه، اکر انهن کلهي ڪري.

٦- ڏونگر م اون ڏوراءِ، صبر ڪر م سسئي،
پرن ڇڏج پيرين سڀن، وهڻ وساءِ،
سکن جا سيد چئي، لاڳاپا لاهيج،
هنئين ساڻ هليج، ته پنڌ پاسي پر اڀري.

٧- ولهس وکه ته اڀڙي، تون آريچن آه،
چکي تو سيين چاهه، پاسي پر پهچي اڙهي.

٨- کهي جا کاهيان، ڏيهين وکه ويڙهي ڇڏي،
چکي چڱائين، پند مڙئي پٻ جو.

٩- سو ڪوه ڪري سيڪا، اون کهي کٽيج وک،
ڪٽيج مٿان لک، ته پنڌ پاسي پر اڀري.

١٠- ويو جاڳائي جت، وڃي تنهن ولات جو،
سند و سوڙن خط، ڏاڙ هاڙس هٿن سين.

١١- ڏيلا مون ڏينهن ٽيان، پيهي چام چيون،
ڪري پنڌ پهاڙ ڏي، ڏٺم لوح لڳون،
لڪيو ليان، لطف چئي،
ڪارڻ دوست ڏيون،
پاڻان اڪ لهون،
جي سود پريان جان ساڻ مون.

١٢- هڪليائي هاڻ، پرڏيهيس پنهونءَ ڏي،
ڪنڌس ڪوهيارل سين، وڃي لوح لهاڻ،
ولي چلي چپران، ڪنهن پر لاهيان ڪاڻ،
آهيان گهٽو اڄاڻ، پر سود پريان جا ساڻ مون.

١٣- هڪليائي هل، پرڏيهيس پنهونءَ ڏي،
آڏا ڏونگر اڪيون، سوراهون سڀن سيل،
ته ڪر پيائين پيل،
جي سود پريان جا ساڻ مون.

١٤- دوست ڏٺائين دائمن، وڃي تان نه وهي،
لاهي لک، لطف چئي، پهڻ منجهه پهي،
سندي لنهن اهي، ڪي سرفراز سسئي.

١٥- آيس ڪي اوڏي، وٽا وايون نه ڪريو،
لکن جا اوڏي، سا ٿنڌ جوڳندي ڪيترو!

وائي

ڙي جي وڃي تنهنجس وانجهي،
پسڻ ڪارڻ پرين جي،
آڏو ڏونگر لڪيون، مونکي مسڪ مڃجي،
پيان ٿي پنوهار لو، پر آهيان اي جي،
ام کورجي پنهون جو، آهيان آءٌ اروجي،
جا نه هلندي هوت ڏي، پيئي لنهن جو پاڃي.

فصل ڏهون

١- آءٌ اوراهون سپرين، وڃ م اڳاهون،
تکي ڪٺي ترن م، پاڪارايو پاهون،
درد جون داهون، ماريندئون موٽ تون.

٢- آءٌ اوراهون سپرين، وڃ م ڇڏي پري،
مون ڏني، مون وسهو، وڃي ڪان لڏ وڃي،
ڏاڍان مٺهن مري، ڏکيءَ جي ڏ پڪارئين.

٣- آءٌ اوراهون سپرين، آڏي الله لڳ،
ساهه لهڻ جي سڳ، اڪنڊيو آهون ڪري.

٤- آءٌ اوراهون سپرين، آڏي لڳ الله،
سانيو توکي ساهه، اڪنڊيو آهون ڪري.

٥- آءٌ اوراهون سپرين، الله لڳ آڏي،
پٺان پيڪاڏي، پارس ڏسج پڻ م.

٦- آءٌ اوراهون سپرين، پري وڃ م ڇڏي،
موٽ مراديس ڇورين، تون جهان جي،
هوت م هلج هيءَ، پنهون پاڙي پند م.

٧- آءٌ اوراهون سپرين، ڏکيءَ ڏيج م ڏاگهه،
وٽ چڙي مون واگهه، آڏي وائين عشق جو.

٨- آءٌ اوراهون سپرين، ڏکيءَ ڏاگهه م ڏيج،
پنهي گهر پهچج، ته هوت هلاڪت نه ٿئي.

٩- مهڙ ور وساريون، آڏي لڳ الله،
توکي ساڙي ساهه، اڪنڊيو آهون ڪري.

١٠- مهڙ ور وساريون، صبر نه ساريان،
توکي اهاريان، آءٌ مهڻا سهان.

١١- هٿان هڏ نه ڇڏيان، صبر شڪرانو،
ذوق زمانو، مون ور ويو وسري.

١٢- صبر ۽ شڪر ڪيو، ڪاڏي آءٌ ڪندي،
آهيان جنهن سندي، سو نه گهرجي ساڃ مون.

١٣- صبر ۽ شڪر ڪيو، وڃي آءٌ ويهي،
ڏکيءَ سون ڏيهي، ڪا ڪج آچي ڪلهين.

١٤- صبر ۽ شڪر ڪيو، همت ڪيو مون هاڻ،
اريم اچي پاڻ، پنهنجي ڪي پيهج اون.

١٥- لاهه جمعيت جان ڪيو، هوت پڃاڻا هت،
پنهون جي پرت، ساهه چڪايم سڪ جو.

١٦- لاهه جمعيت جان ڪيو، هوت پڃاڻان هاڻ،
الله سين ٿي آڻ، جن ساهه چکايم سڪ جو.

١٧- لاهه جمعيت جان ڪيو، پنهون پڃاڻان،
سي مون سيباڻا، جن ساهه چکايم سڪ جو.

١٨- لاهه جمعيت جان ڪيو، هوت پڃاڻا هير،
ساڄن ڪارڻ سير، وڙ ڙيندي س ولد ڄاءِ.

وائي

کهڙي ويلي آچ لڳيان، مين چوڄاڻان ويراڪ،
گهاءُ مٿان دا چتندا جو تانهون،
ظاهر ڪيتا ٿن اڳيان.

فصل ٻارهون

١- ڪن ٿي ڪهڻ ڪيهو، ڪيچ مٿان ڪيئن،
اشارتون ان جون، سڪوتان سڄڻ،
وٺان وٺي تن، سڄڻ نه سوز پرائيين.

٢- سڄڻ نه سوز پرائيين، آءٌ ڇپائون اڄ،
ٻولي ٻي نه سکيا، پاڻا چوندي ٿي لڄ،
واڳي وٽ م وڃ، ٻڌ نه ٻاهاڻي لهي.

٣- ٻڌ نه ٻياڻي لهي، آءٌ اٿ نه آهه،
ڪهڙي ڪندي لاهه، ڪن ٿي، ڪهڻ ڪيهو.

٤- ڪن ٿي ڪهڻ ڪيهو، ڪيچ م ڪهاڻون،
رهي نه رليءَ جهڙي، آهن وٽ آءٌ،
وڃي وڌائون، هو جو وڻ هجڻ جو.

٥- ڪڏهن ٿيجي واٽ، ڪڏهن پٺي ڪن ٿي،
ڪڏهن ٿيجي ٻڪرو، ڪڏهن ٿيجي ڪاٽ.

٦- ڪنارو ۽ ڪوس، اڳڻ آريءَ جام جي،
ڏسي آهي دوس، ماڳ ۾ مون جي.

٧- ڪامون مڙهي جاهه، گهٽيون گهڙجن اونا،
هي وڻ نه اهڙاهه، هو وڻ اوڏاهين گهٽا.

٨- اکيون لٽ اوڏانهون، ڪٿهن ٻر ڪرڻان ٻير،
لٽ لاهيندو ڪير، مون جهوءِ معلوم ڪان.

٩- اکيون آريءَ جام جون، الڏيءَ سڀن آهن،
هو جي رڻ ولڊا جا، سي مون سونهائين،
ڏسو ڏيکارين، پيشاني پنهونءَ جي.

١٠- اکيون آريءَ جام جون، آهن آنڌيءَ ساڻ،
پسي ڪنديون پاڻ، پيشاني پنهونءَ جي.

١١- سڏ م ڪر سڏن ڏي، هلڻ ڏي م هل،
جلڻ ڏي م جل، ڊوڙڻ ڏي مٿان ڊوڙين.

١٢- لڳندي لڪن سين، آءٌ جي مران اڄ،
ماڻ منهنجي نينهن، نه ڪر لاڻون لڏيون.

وائي

درد مٺي جي جا دارون، اي دوست!
موٽ سپاجها سهڻن،
مون لڳيون، مون وسهو، محبت جون مارون،
مائٽان مون سين گهٽا، ڪسڻ ڪما ڪارون.
سکن مون سين ڪين ڪيو، سودن لتم سارون،
منهنجيون شهر ڀنڀور ۾، پلپل لون پچارون،
اديون عبدالطيف چئي، لڳم تن الدو تارون.

ابيات متفرقه

١- اڄو ۽ اڄاڪ، ڪالهوڪو ڪاڏي ڪيو،
وتو جاڳائي جيڏيون، اڄ هئي اڄاڪ،
چڙهن ڪاڏي چاڪ، سور سنڀالي ڪنڪي.

٢- سنڌيون سور ڪريان، هڏ پڻ ڏکن هوت لئي،
پرين جي پاڻ ڏنا، سي سٺي سگهه نه ڏيان،
جي ماڻهن کي ماريان، تن سورن کي سڏ ڪريان.

٣- صدا وڌيم سور جي، اڳيان ڪوهياري،
جو لڳس لڳائي، سو ٻنهون وڌم پاند ۾.

٤- جان سامائڻ سنگهي، تان واس وڻن جو ڪر،
لاهي ليڄ لطيف چئي، ٿي اڪاراڻي اُر،
ته ويڌڻ پوئي ور، اڳيان هوت حضور ۾.

٥- سنگهي کي سڏ ٿيو، اسان اولاڻو،
پر نه پچاڻو، اَڄ ڪرلي ڪاله ڪري.

٦- پسو پرائن، سورن آڏي سنگهي،
پرايا پنهنجن، وڏا وڃاڻيءَ ٿي.

٧- مڏ نه منجهان ٿن، پسي لڪ للڻ جي،
جا پر ڪاهوڙان، سا پر سگهي سنگهي.

٨- مڏم منهن وڃهه، آيي اسر اس ۾
تو سي ٿي سونهن ڪيا، ڏور جنهن جو ڏيهه،
پاڙي پاڙي پيهه، وت اچندي پرينءَ کي.

٩- ٻلي لاهه پنيود ۾، انهن سنگهي جو سهي،
ڏمر ڏ ڀرن من ۾، ڪڏا اي ڪهي،
لکهالي لطف چئي، ڪٽيج جام ڪهي،
هي معدود هڏ مڃي،
ٿون ڪالڌ م وڃيج ڪيڏ هون.

١٠- اولاڪن اڄي، معدود کي مارو ڪيو،
متان ور وساريئن، منجهان ڪر ڪڇي،
لاهي لاڳاپا لڪ ڪون، سوڻن ڏاڍهن سڄي،
منجهان راهه رڇي، ٿيندڙ لعل لطف چئي.

وائي

موالکي لسان جهل م ٻاسو، جنڊ يون!
آئي هلندي هوت ڏي،
هي جو پار ڀنيور جو، اوٿيءَ تان سڀ لاهيو،
آهي عاجزن ٿي، پسڻ سندو سعيو،
ڪين ورندس ڪنڌ ۾، نه مون پيئي نه ماٽ،
وهائي وطن ۾، شهديءَ کي مرڪايو،
ڪنل ڪچائن ۾، چاڙهي هي هلايو،
منهنجو پنڌ پنهونءَ ڏي، دليءَ تان م ڌاريو.

وائي ٢

ڳالهيون هوت پنهل جي ساڻ،
منهنجي جئ جون جيڏيون، جيڏ لسون،
چلي پيئوس چوريان، سگهه تنهنجي ساڻ،
چڙهي ڏايڻ ڏونگران، پرزا ڪندس پاڻ،
ولي چلي چوريان، جام وڃايم جاڻ،
هتان هڏ نه چڏيان، سندو لينهن ڏاڻ،
نصيب ڪر اسواڻين کي، پنهونءَ آڻ وٺاڻ.

وائي ٣

پادو چا پاڇهائي، موالکي لسدا پاڻ سين،
سات سلامت آئيو، ولي اي واڏائي،
پير لڏائين پاراڻيءَ جو، لڪن سر اپلائي،
ملي سا محمود چئي، ور کي هين واڇائي.

وائي ۴

پاڪ پرين رهي دل اندر،

وڏا مهان صاحب خان الا جا وڏ،
اُت چار يار اس ان جا، مٿان ڏکر اُواي،
ڏيندا اس ماه مرو ان کي، مٿان ڪلهن ڪواي،
ڏڪ لاهيندا اس ڏيل جا، ساڻ عجب اوي،
ڪالڪ ڪهر ڪيچ جا، ماس چنڊن ساڻ چوري،
آريا ٽي عبداللطيف چئي، سار لهندم سوائي.

وائي ۵

ڪرهار ڪاهيو، مهان ڪيچيا،
آءٌ آريانيءَ عرض چواندي،
ڪري هوت هاڻ جي، لوليءَ کي م لڄايو،
وسارو ولهيءَ جو، آڳاڻيو اتون آهيو،
پاسي پر پرات جي، جهڪي اُت جهڪايو،
ولهي جي وهاڻ پر، واجهت وڃايو،
اُکهاڙن آرڻ پر، پيهيجو پاڻ پراهيو،
سالڻ ڪارڻ سيد اي، صورت کي م سڪايو،
ساڪن ان شهر جا، معذور کي مرڪايو،
پنهونءَ جام پرت سين، ولهي سود واهيو،
لاهي ٻار پنيوار پر، ويندو گهوٽ واهيو،
پنهونءَ جاڙن کي، ڏئي ڪيچ ڪاڏايو،
پرٽالي پنهونءَ کي، اڪيلي اڪيلو،
پرهلي ني پاپڙ سين، ڏکيءَ ڏيج ڏيکاريو،
اَدا دَرون عبداللطيف چوي، سيڄ کي سار اهيو.

ٽيهه اکري

الف- اَلفون اکر هيڪڙو، سسئيءَ ڪيو صدي،
هلي هوت پنهونءَ ڏي، قالان مدهه ڪهي،
وائي راهت رهي، پسي مان پنهونءَ کي.

ب- بيبڙن بار کڻي وڃا، ساٿي سوارا،
چڙهي لماٽي لبد پر، ڪڙڪيا ڪوهمارا،
ڏونگرا آن ڏارا، ڪاڙهيون تيو قيام جو.

ت- تيهون طلب ان جي، الله روح رهي،
سسئيءَ جو سيد چئي، وڃا ڏيل ڏهي،
پڇي رڏ پهي، اديرن آرين جا.

ث- ثيبون سيڄ لڳويا، پرو ڪري پاري،
هوءَ ڪاهي رسما ڪيچ کي،
هيءَ امر ڪري پاري،
وساڻي وڃاري، اوڏي ني اميد کي.

ج- جيمون جال جتن، مارا معذورين کي،
اڪڙيا ويڙا، هيبون مون هولن،
قوڙاڻي قتن، الله مون اڏ ڪيو.

ح- حيمون حال حلال، آءٌ ني ڏولڳر ڏوريان،
ويو مون ولهي جو، جڳري جيءَ جمال،
ڪري هوت حلال، ڪهي ڪميڻي هليا.

خ- خيمون ستمس خراب پر، ڪري مٿن مدام،
پاسي مدهه، پنهونءَ جي، الله ڪيم آرام،
سودن جو سر الجام، صبح وساڻ سر ني.

د- دالون دل ڦري وڃا، اماڻيءَ جو اڪٿن،
عشق آريءَ جام جو، جيت پر پاڻو چري،
[illegible] امت هري، لالاڻي لان جي.

ذ- ذالون ذالو ذال، آءٌ ني ڏلان رت ڦوال،
اڇي پاڻي اوڇي مدب مالز مال،
ڏکيءَ کي ڏيکار، اربن پيماڻي پاڻهي.

ر - راءُون راضي ٿي، ٻاجھ ٻلائي پالهوڄو،
ساهه مڙان ٿي صدقي، جالب مهڄو جيءُ،
لودي لوئي سيءُ، هيڪليءَ کي حب ۾.

ز - زيئون تنهن زوال، آءٌ منهنجا سهڻان،
اري هن پيهود ۾، هڻيا تنهنجم حال،
ڦوڙائي جا ڦال، وڃهو واٽ اهاڙيان.

س - سينئون سڀاڪو، ڪيڏيس ڪوهيارل سڄڻ،
گڏجڻ سندو گس ۾، آهم اولاڪو،
وڻ ووڻ جو واڪو، ساڻم تنهنجو سهڻد چڱي.

ش - شينئون ڪيڏي ساهه، ويا وڃان مون اکري،
پورهيت چڙهي پٽ ۾، اهي ڪماڻون ڏ اڪاهه،
سنجهي ڪماڻون صلاح، منهنجي جي مرڻ جي.

ص - صادئون ساهه پساهه، سڀ ۾ تنهنجو سوگهو،
اڳم ٻاجھ ٻروچ جو، ويس ٻاجھ وساهه،
گيڪن جي ڪساهه، آئيم بوءِ ٻهار جي.

ض - ضادئون منهنجو برن، ويڻ کٿوريءَ واسيا،
پاڪاريو ٻالهون کٽي، تڪي منهنجو ترن،
گوڙها سر ڳلن، ھي ھي ڪڻ ٿي ھاريان.

ط - طوئون طالع ٿن جو، جي هيڪاليون سين هوت،
تن سالور سڪلات جا، پهڙي چڱا پوت،
جبلن ڏ ايم جهوت، اهڙن اونيڙن ايءَ.

ظ - ظوئون اڄ ڏيان، ڪنهڙي ڪري هليا،
چاي ايس چيران، ڪاري لڳم ڪان،
لست سين لڏان، جي ڏيون جت ڪري ويا.

ع - عينئون شال اچن، سي ٻوڻا اهي ٻار،
سوڀهون جو ساٿ جو، ڏسان شال اکين،
ولڏ واڙيان، دلاسا د اڳمر ڪي.

غ - غينئون غفلت چڏ، چون سڀاڪو سسئي،
اڄهرو نا اميديءَ جو، اوڏالهين اٿئي اڏ،
ڊ هاڙهي ڏٺي هڏ، چوري چڙهي ڪيڪي.

ف - فيئون تو ڦاٽي، قلب لاءِ قرب جي،
مدامي مجلس کي، اندر مون آئي،
جهنگل ۾ جهاڳي، ايڙي اماڻ پيتاو سين.

ق - قافئون قرب ساڻ، ماري ويا مونکي،
ٻاهي ٻارو چن لاءِ، پوئي پچاڙي ٻاڻ،
چلان پونرم چاڻ، اهڙن اونيڙن جو.

ڪ - ڪافئون ڪريان ڪيئن، هيڻون هوس
هٿي ويسا،
ويا ٻاروچو نڪري، جيئن مون چاڙهي چيئن،
هوتن ڏاڏان هيئن، ڏهلا مون ڏينئون ڏياءِ.

ل - لامئون آءٌ لعبت، چيڙي وڏيس چيران،
چوڌاريءَ چالڪا چرپا، گيڪن کي ڏ گڦت،
ايم سود سرت، اکهي تي آهون ڪريان.

م - ميمئون تنهنجو مهندار، ٻاروچو ٻيلن جو،
سيڻي جو سهڻد چڱي، سونهون تنهنجو سردار،
ملڪ جو مدار، مولڪي مولي ميڙ ليئين.

ن - نونئون لڳو نيهن، ٻانهن جو ٻروچ سين،
داڻن دونٿي دست ڦڙا، مڌ ڏولاڻو ڏيهن،
محبت سندا منهن، ويچاري وساريا.

و - واوئون واءُ وصالي وار، آرامي اندر جو،
چانگي سر چڙهي ويو، ٻاروچو ٻي پار،
ولهي تي وڪار، سچو ٻاغ پيهود جو.

ه - هيئون ليءِ ڏيڪاند، اکهي تي آهون ڪري،
پره آءٌ ٻلوچ جي، پيڙي ڪيس ٻالد،
ڪمان اچي ڏ ڪالد، پسڻ ڏاڏان ٻرڻيءَ جي.

ا - الفئون اولاڻو، جيجان ٿن جٽن جو،
لکهي لب لري ٿيا، ڪماڻون ٻر ڏيهه ۾ ٻاڻا،
ساڄن سهاڻا، ويچاريءَ وجود ۾.

ي - يئون يا خدا، والي ود وطن ٿي،
ڏ گڏجي گوندر لاهيان، من جي سڀ مدعا،
جالب تنهنجي ۾ جدا، سداڻن سهڻد چڱي.

١٠- سُر معذوري

فصل پهريون

١- هلندي هوت پنهونءَ ڏي، کهڙن کي کونئون،
پاهڙ ان پٽ ٿئي، جي لئي لالن لونئون،
سڀ سهائيون سڪ کي، ڇنڀون ۽ چونئون،
پانهنجي ٿي پونئون، ته ڪتا ڪمڻي ڪيچ جا.

٢- ڪتا ڪمڻي ڪيچ جا، سدا جي پنهونءَ،
اکيون هوانءَ سونهن، جي جانان ياد پئون.

٣- اسين ٿيئي جانان يار،
جي پاڙهل پنهونءَ جام جا،
سدي لالن لاڙ، ميان پوءِ مدد ٿي.

٤- جاڳائيس جنبور، ڪتي قربن جي،
ٻهي پوئلڪي اٿيو، گهڙي مدهان گهوڙ،
سڀ لاهيندو سور، گري هن غريب تان.

٥- اکي آهيون ڇهڙا، اکي آهيون چور،
هالڳاما ۽ هور، ڪتا ڪرئين ڪن ٿي؟

٦- ڪنهو چٺي قريب جا، آهيون ساڻ سهي،
پورين پاس ٻهي، پڇيون پوءِ پاڻ ان کي.

٧- جي پاڙيل پنهونءَ جام جا، سسئي پڇين سي،
وڃيو وٺي ڏي، ڪايا ڪيچ ڪٿن کي.

٨- جيئن سدو آهيون، سو چولئي هڻ،
ته ڪتا قريب سين، دعاءِ ٿئي مر دڙ،
وڏي جيئن وڙ، وڏو عاقي ٿئي ان سين؟

٩- ڪتا قربن سين، پيري پڌ م پٽ،
جيئن سدو آهيون، سي جي چولئي هٿ،
جن ڏيکاريئي ڏيٺ، وڏو عاقي ٿئي ان سين؟

١٠- جيئن سدو آهيون، سي جي چولئي هٿ،
ته ڪتا قربن سين، پيري پڌ م پٽ،
هو جي چولئي قٽ،
ته ڪاليائو ٿيئن ڪڙ م مر.

١١- ڪتا قربن سين، ڪهڙو ڪران ڪوڙ،
اوءِ جي چولئي پوڙ، ته ڏوان ٿون دوڙ ٿيئن؟

١٢- ڪهڙن، تان آپ ڪئي، ڏسين م چوهڙيان،
سدا آهڙيان، ائين ته سهندي هٿڙا.

١٣- ڪتو طالب پوانيءَ جو، اسين ڪتي ڪڙ،
ڇهٽي آهي ڇيڙ، ڪاڙايل ڪن م.

١٤- ڪتو ڪرئي هڏيون، جوان مرد جگر ڪاٽ،
”الدنيا جيفة و طالبها کلاب“
ايءَ هڏين سين لاهه.

١٥- جه يار ڏنائون يار جو، ٻئي پير ڪڙان،
قريبا ته فرمان کان، اٿهيءَ م آهين،
ڏسي ا ڏاڙهين، شيان جي سڳ کي.

١٦- سڳان سيائدا ٿيا، پڇيا ٿي اهن،
قربا ا فرمان کان، ملهه ته مولهڙن،
ڪوهي ڏوهه ڪتن، ڏاڪاريا ڏاڙهين تا.

١٧- ڏڪا ڏولڪر جا مرون، مر نا مون ٿي ڪن،
پونڌا ڪين ٻريت ٿي، جنهنجا سڌر تا سهون،
سڳائيءَ جي، سهد چٺي، آهي سڌ سين،
هولد ته همت ٿرن، قرابت ڪم ڪيو.

١٨- ڪم قرابت جن جي، هٿي آيم هڻن،
وفاقت واڪن جي، پهتمس پاءِ ڙ سين،
ماٺهو ملاحظو ٿن جو،
ڪيچ ته ڪندا ڪيئن؟
ذات اسو ڏيائي ابڻن، ار سڌر سين سڳ ڏيو.

١٩- سنڌ سيئن سنگ، ڪري، ٻر ڪنڌين ٻاس،
ڪير ٻرهمڻ ڪنهن،
ڪير ڄاڻي ڪٿاس ؟
هوءَ نه سنڌ سڃاس،
هن ٻرڪن ڪيس ٻڌ ڏي.

٢٠- تو سنگ ساهه ڪٽڻ سيئن، جيڻ گوشي جاءِ،
مرڻ مرن سيئن آهي، نه ٻئي تو ٻه ڪڙيان.

٢١- جو اڳهان آڏيون ڪي، سو جبل ٻاري جڪر،
لوڙي لڪين اڪ،
نه ٻه سڀ لنگهيندا ٻس سڪ سيئن.

٢٢- چوڙ اوڻارا ڪري، سنڌي ٿي مرون،
جهڪي جيس جهڳ ٿين،
سو نه ڪمائين ڪن،
معلوم مرڻ من، ڪيئين اِيءَ قبول ڪرو.
چوڙ اوڻارا ڪري، ماڻهائين مڙا.
پرهه ڪي ٻين ۾، ڪالهو ٻڌ قضا،

وائي

خوبي منهنجي خلقت، اي دوست دلت،
آهي عبداللطيف کي،
مدح مون کان نه اچي، سنڌڙي سور صفت،
هجي ڪرڻ هيج سين، مطالع محبت،
حزن هوت ٻروچن جو، رڳهاڙي راحت،
ٻرهان جي ٻسڻان جو، فاقولي فرحت.
مکان جهـان جڙا، لا ٿاڻون لطف چڱي.

فصل ٻيو

١- ڏکيءَ ڏيرِ الله، سڪيءَ ڪُل نه اُجهي،
اڳهاڙي وهاڻ، وڇايءِ وسري.

٢- اڏيون وڏ اڳهاڙ، وهاڻ جنهن وساريو،
جيڏيون چڙهي جاڙ، سڀ لنگهيون ٿي لڪڙ.

٣- سڀ لنگهيون ٿي لڪڙ، لاڄ چڙهي لوءِ،
سپيرين سين سڀ، لنگهيون ڪندي نه لهي.

٤- سڀ لنگهيون ٿي لڪڙ، ٻاهڙ چڙهي ٻاڙ،
مهند مڙهان هوءِ، ڪٿي جا ڪنهن ڏٺي.

٥- ڪٿي جا ڪنهن ڪٿي، ٻراڻ ٻهڙي ساءِ،
وهي واڙهي جو، وصل لڌهن وڃائيو.

٦- وصل لڌهن وڃائيو، سنڌ سڙهي سهڻ،
سالوڻي لٻان جيڻ، مڙهي جنهن مت ڪيو.

٧- هو الڏنان هوت ٻري، اوڏو آءِ اٿ هو الله ڪي،
ساڄن نه سري، "لا" سين لڳ ٻن جي.

٨- لالي جنهن "لا" جو، هو جهڙ ڪي هڻ،
سڏن جڙن سهڻ چڱي، واڻوڻ سڀ وڪڙ،
ٻهر ٻاروڙي ڪڙ، نه هلڻ ۾ هوڏي وهن.

٩- هوڏن هاڙهو لنگهيو، تيءَ جر ٻڌي جوءِ،
هولڏ جنهن ڪي هوءِ، هوت نه هرلڏو تن سين.

١٠- هوائن هاڙهو لنگهيو، مني موسٽ چڙ،
"لا" سين الي الله، "ڪن" رساڻي ڪيچ ڪي.

١١- هوڏن هاڙهو لنگهيو، ڳوڏيون ٻاسي ڳوٽ،
ڪيچ ڏيهن ڪي ڪوٽ،
ڪين جـيهين جي ڪيچ ۾.

١٢- هوڏن هاڙهو لنگهيو، ڳوڏيون ڏيون ڳمڻ،
هاڃي لڌهن هڃڻ، ڏاڏان سڪ سهڻ چڱي.

١٣- اڪا هٿ نه هٿ، ڪا ڳڙڏي سنڌي ڳالهه،
ڪين ٻهڻي مال، حال ٻهڻي هوت کي.

وائي

هلڻ هونئن ڪاڻ حال، شال سڄڻ ايندا پڻن
ساڻ جي،
پر پنهنجي پرانءَ ليءِ، ڪوڙ وڪاڻون ڪالهه،
چڙهندي سر چوٽين، لڪن ڪيڙس لال،
جي پائين جتن جي، وائڙي ڏيان وصال،
پري پٽ وطن ۾، وڄهج ڪا وڙال،
ڪيڏان آئو قافلو، مٿي مٺن مال،
ايندي اوءِ ٻولن جي، ڏون جهلج ٻٽ پيال،
جتي جمازن کي، جبل ٿئن جنجال،
ٻئي ٻاڌن کي، اُت آهي پاٽي احوال،
ادئون عبداللطيف چئي، سڄڻ ملند ۾ شال.

فصل ٽيون

١- هلندي هاڙهو مٿي، ڪرڻ ڪوهه پيام،
اُڏڻا آڏيءَ جام ڏي، ڪوڏڙو گڏيام،
اکيون لڪ لطيف چئي، اوڙانگهڻ آيام،
پرڻ پنهونءَ پٽ ۾، ايءَ سعادت سڌيام،
مٿس ڪم وڏام، وهان تان نه وس پيو.

٢- هلندي هاڙهو مٿي، ڏکن مڇريا ڏوهه،
هوءَ اوچڻ سر انن لي، هيٺ پند پهاڙي ووهه،
ليڙن اي لطيف چئي، ڪيچن ڪرينديس ڪوهه،
اڳيان وائو سڄي ڏوهه، وهان تان نه وس پيو.

٣- هلندي هاڙهو مٿي، سسي ڏينداس ساهه،
لڳن تان لطيف چئي، پاڙي لهر پاهه،
ڪندو پاڄهه الله، وهان تان نه وس پيو.

٤- هلندي هاڙهو مٿي، ڪسان تان ۾ ڪسان،
لڪن تان لطيف چئي، رڙهي مان رسان،
پنهون شال پسان، وهان تان نه وس پيو.

٥- پائي حال هلي ويا، ڪڏهنڪي سوڌ سلان،
ڪٿو لنج لطيف چئي، لڪن مڇهه لپان،
پائدي ڪم پڄان، وهان تان نه وس پيو.

٦- وڃ ڪيچ وٺا، اُو ٿيا ڏو ڏڪر ۾ ٿيو،
ٿيو ۾ ايڪا، نه پيو لهارپان پرانءَ جو.

٧- واڌو مون وٽاهه،
ڪا سڌ سوڀهه جي نه ڏيو؟
ايءَ اڃائي ڪالهڙي، شهر مٺيڄاهه،
چوٽيءَ چاڙهيجاهه، نه موڙهيءَ ڪو مهون ٿئي.

٨- واڌو مون وٽاراهه،
ڪا سڌ سوڀهه جي نه ڏئين؟
وڃي ويڪن ۾، معذور کي م مڇهاهه،
مڇهان پاڻ پهاڙ ٿيون، هادي ٿي هلاءُ،
پريان کي پهچاءِ، ته لکي اوٿو نه ٿئين.

٩- وارو مون وڪار،
ڪا سڌ سولهپ جي، نه ڏاهن؟
آهي اڄ سولهن جي، متي تو مدار،
وڙهيا ويراڳن سان، لڪن جا لوهار،
ڪريان ٿي ڪوار، ڪيهن ڪانڌارن جي.

١٠- ڪنڌا مون ڪارن م، اوٺي اڪ لڳن،
اڳر آڳوڻي نه مڙي، ڇپرن پير ڇڪن،
ويندي ڏاهن پرين، سيئي سورن ڪي.
ويندي ڏاهن پرين، جني ذات نه پاتيان،

١١- جهڙون سي پانڌيڙون، جهن پير پرن،
لائين سڀ پرين، سيئي سورن ڪي.

واڻي

جيڏيون! جا ڄڙ لائي، جيءَ جتن سان جيڏيون!
ساموندي سر ليوڻ سمجهايام، تهان جن جال ڪيام،
مهانڊن جي مون جوڙ، سنڌو هت هيام،
صبح سڀئي سک ۾، ويساري وڃام،
هڪل هوت پنهونءَ جي، سڄڻ منجهه سيام،
ڏونگر ڏيندي ۾ ڏونگراڻ، اوڙ اوڀ ايام،
ڪوڙين پال پنهونءَ جا، ڪنهن منجهه گهرايام،
سڀئي سڄڻ پٽين، سکهڙي ساڻ لڏ پام،
ڪيچ ڪوهه پٽين، ڪوڪون جماڻ،
هوٿي هت ڪٺي، پنهون پاڻ،
ڏڪون اڪون ڏاکڙا، ڪارڻ جن ڪيام،
موٽي ماڻ پنهونءَ ۾، اڳ سي آيام.

فصل چوٿون

١- مري، جيءُ، ته ماڻين، جانب جو جمال،
لهين هوند حلال، جي پنڌ لهائي پاڙئين.

٢- مر ته موچاري ٿئين، اجلان اڳي اڄ،
جاڳي ڪا ن هئين جيئري، منڌ پنهوار پڄ،
پنهونءَ ساڻ پهچ، ته ملڪ الموت ماڻئين.

٣- مر ته موچاري ٿئين، جنگ آڏو جسع،
هاري ڪر همت، ته ڏاڍي دم درست لهين.

٤- مر ته موچاري ٿئين، واهي وجهه م ويڙ،
دل ۾ آڻ م دوڙ ڏيون، قرب سندو قيد،
اوٺي لهين نه پير، اوءِ مرادئين آه وڙهڻ ۾.

٥- مر ته موچاري ٿئين، واهي جيءُ م جوءِ،
منڌ مرڻان پوءِ، پنهوندئنءَ پنهونءَ کي.

٦- اجلان اڳي سيئي، منڌ جهر ڄائي مر،
ٿوليان تهان مرڻ، جهان ڏرڪ وڃاءِ داءَ ۾.

٧- مرڻان اڳي جي موا،
سي مري ٿين نه ماٺ،
هوندا سي حياط، جيئڻان اڳي جي جيا.

٨- جيئڻان اڳي جي جيا، جڳ سي جيئن،
اوءِ موٽي ڪين مرن، مرڻان اڳي جي موا.

٩- اونهو اڀاهون گهٽو، جنگ کي جبل،
مرڻ مون سان هل، ته پيٽيءَ تو پنڌ ڪريان.

١٠- تو سگ ساهه گهٽڻ سان، جنگ گوشي جاءِ،
مرڻ مون سان آءِ، نه پڇيءَ تو پنڌ ڪريان.

١١- تو ساماٽي سيئي، مرڻ ڪيو مردار،
ڪر سان ڪوهيار اوٺي تو اڪاٽيو.

١٢- وڏا طالع ان جا، جي مارڳ منجهه مرن،
هو ان جا ڪي ڪن،
ڪوڙي دعويٰ دوست سين؟

١٣- سڄ سڃاڻي يارن جو، واڪي جي نه ورن،
ڪچاڙي ڪي ڪن،
ڪوڙي دعويٰ دوست سين؟

١٤- عشق جي مارڳ ۾، ڇپر ڇاپي جي،
نه قدر ڪڇڻ ڪي، ٻولو لنگهڻي ٻنڌ جو.

١٥- مرن جي ويارن، نه کڙر ٽورو سڄڻن،
او جهڙن ٽورين، ڏڏ ٻاري جي ڪيتراون.

١٦- ار ۾ ٻڇي ٻارن ڪي، موري نه چالوه،
"مولوا" مند نه سوه،
ڪنڊ ڪچاڙ يان ڪاٺين.

وائي

لوڏن تان نه لڏوائيو، منهنجو لالن وارو،
الله ڪارڻ! ميان اوٺيا!
شرف لهي سسئي، ڪنل ڪي ڪم ڪارو،
مينديءَ مون مامر جان چالڪن کي سڀ چارو.

هندو اسلامي تاريخي ڪتاب

سچائي موڙي

شاهوڪار مسلمان پڙهنڌي موڙي ؟ وقت
مسلمان جي ٻاي لاءِ ڪهڙن سچاٻو ڪسري
سکهڻ تا – هندو ٻ راهون –

قيمت ٠-٣-٠

ملڻ جو هنڌ :-

دفتر لطيفي

الهندو ڪهي، حيدرآباد سنڌ -

فصل پنجون

١- هٿين ٻڌان موڙيون، هلڻ سان هٿين،
عشق آريءَ چار جو، لباڙي لڳين،
جان جان تي جڳين،
تان ٻاڙج ڪوم ٻڌونءَ سين.

٢- هٿين ٻڌان موڙيون، کهڄ ٻر ڪپاڙ،
متان ڇوڙي چڙلين، پريتڙي پچار،
اوڪي سعد سسئي، سعدي لڏو لڳاڙ،
جي هوندي هوس هزار، نه ٻه ٻاڙج
ڪوم ٻڌونءَ سين.

٣- هٿين ٻڌان موڙيون، کهڄ ٻر قدام،
وڃ وساءِ ناه ڪو، اوڏي آريءَ چام،
هٿين لاهي هام، ٻاڙج ڪوم ٻڌونءَ سين.

٤- هٿين ٻڌان موڙيون، ٻري ڪڄ ٻرڪ،
قدم ڪڇ ڏٺين ڏي، ٻاءِ وڏندي وڪ،
جي هوندي هون لک،
نه ٻه ٻاڙج ڪوم ٻڌونءَ سين.

٥- هٿين ٻڌان موڙيون، سرج ساهه پساهه،
هوس گڏيندي حب ۾، رهبر مٿي راهه،
جان جان ساٿي ساهه،
تان ٻاڙج ڪوم ٻڌونءَ سين.

٦- اڳيون انگ سندوم، وڃي ڄمڻانهن ويو،
کهڙو ڏره ڏيون، سو منهن آئيو سانڱين.

٧- جڙجا هندم جسم، ٽنهن ڳجهيءَ ڳاهوم چنڊڙو،
آٿي الله ڪوڙيا، ڪوهيائي ڪروس،
سودن ساڙي آهيان، سڪان کي صدس،
الله رڀلا دس، ٻاهر ٻاڦ نه اڪري.

۸- لتيءَ لڏيءَ ڪاه، ڪالهه ويل وهڻ جي،
آسر هڏ م لاهه، چڙهه ڇپڙ ان جو.

۹- لڏيءَ لڪي نه وهي، لتيءَ ڪري لاڪ،
وڏائين وڪاڻ ۾، سڀئي پاڻ سڪاڻ،
ٻيڙي ٻه ٻڪڻ ڪي، ٻئي منڊ پرياڻ،
ڏاس ڏيئي وڻن جا، ان الله لڳ اهڃاڻ،
مان پرچي پاڻ، اچي آرياڻي ور ي.

۱۰- تونئي ولاڙون ڪرئين، توئي هلين وک،
لڳي منجهان لک، ذرو ضايع نه ٿئي.

۱۱- لکيو جو نراڙ، سو انگ ڪاڙيءَ نه ٿئي،
پاڙيو ويٺي پاڙ، جهڪي لالن لکيو لوح ۾.

۱۲- جتي جوڙ ايون، لکيو لوح قلم ۾،
لتي لوڙ اون، گهڙيون گهارڻ آئيون،

۱۳- ڪيائين ڪيچن ليءِ، جسو جلاوطن،
چڙي پنهي چوريون، هاري سڀ حجت،
هٿي اماڻي لسن، پنڌ وڏائين پاڻ ٿي.

۱۴- ڏکيءَ ڏورڻ پاڻ لي، وڃاريءَ وڏ و،
ڏيل جهڙو ڏکر سهن، سهوڻي سڏ و،
هٿڙس اڳ لڏ، پوءِ ٿي ڪري پنڌڙا.

۱۵- پنڌ نه پڌن جهڙو، ڪئين سچندي ڪين،
جهڪر ڪراڻ ليئي، پر چواندا منڊ چوري ٿي.

۱۶- چوام م چوري ٿي، پر جي سڏ سڻين،
م مولهين کي ڏان، ماٺهو اچو منهنجا.

۱۷- ماڻهو ڏيئي منهنجا، موڪي ڪندا ڪوه،
سڀ رڳنديس رت سين، چڙهه منان چوه،
جنهن چواريءَ ۾ چوه، سا انهندي پر ٿي.

وائي

ويه م واٽ ور چي، هو! الله ميان!
جڙن ڪهڪ ٿن، تن لهند ٿن وو!
ڪنهين اچي ڪا ڪهي، ڪنهين اچي ڪاچهي،
امل پالمان ان کي، ساچن موڪي جا چمي،
پر ايتان ٿي ڪنڌ، واٽي ڪيس اچي،
منهن ڪر معذور ن ڏي، پنهون جام پرچي،
مون کي ڏهين مادبو، جڙن جا چمي،
والد وانڙان ٿي، ڪاڏي ٿيم ڪهڙي.

فصل چوٿون

١- جهلي ٿان نه رهان، ڏاڍان عشق اُران جي،
اڀو عاجز آهيان، لالن جان نه لهان،
پردا مون ڦٽي ڪئي، وعدي ڏي نه وهان،
صباح سڀڻن نه سهان،
خواهه ميڙڻ خواهه مار ٿون.

٢- صبح سڀڻن سور، سهي ڪر سرتيون،
گهٽيان ڏهن نه گهٽ ۾، پيغامن جا پور،
منهنجي معذور، هيڪڙ هلندي هرڪ ڏي.

٣- هيڪڙ هلندي هرڪ ڏي، پنهون وڃي ان،
جيرو جان فدا ڪريان، مٿن تن تاڻان،
آيا اڄ گهرجن، پردا مون ڦٽي ڪئي.

٤- پردا مٿي ڦٽي ڪئي، الله ڪنهو اار،
هيءُ جا واڳ ولهيءَ جي، وڃيم ڏي ۾ وار،
جالڪي ملڻ مار، جالڪي ميڙ ملڻ ڪري.

٥- مٿي ٿي مدعا گهري، موت ٿيو موجود،
اچون تا اڄ ڪريان، صباح جو سجود،
جالڪي اي وجود، جالڪي ميڙ ملڻ ڪري.

٦- جالڪي ميڙ ملڻ ڪري، جالڪي ملڻ مار،
جيرو پنهنجي ڪنڌان، پنهي پالڻ پار،
ڏکيءَ ڪي ڏيکار، هيڪر هوت اکين سين.

٧- ڏکي ٿي ڏڏو، لهسي لڏو پنهون جي،
ڏيکي آڪ آڏو، سڀ نه ساڙي سڪئي.

٨- ڏکي ڏک وسار، سوڄ ڦٽي ڪر سڪئي،
پنهن پير لهار، ته آرياڻي آئان لهن.

٩- ڏکي ڏک مٿي ڪر، وانءِ جيئر پنهي،
گڏيءَ ڏهي، سوڏاون ڏيندي خبر ون.

١٠- ڏکي ڏ ڀاٽيءَ، ملڻ مٿي هيڙا،
لڏهن ٿا نه ڪٽي، جڏهن ٿو جڙي جهڙين.

١١- ڏسڻ ڏڪان اڳرو، سڪئي آڻ ۾ شڪ،
ٿيءُ پالهي پراڻهون، لڏم پسي لڪ،
ور پنهور سين ٻاڪ،
کوه ٻار هن ماه ٻين سين.

١٢- هو دم هوت پنهون جو، ڏسڻ ياڻيج ڏک،
ور پنهون سين ٻاڪ،
ان ٻار هن ور ٻين سين.

١٣- اوڏ ولوڙي اي، وڃڻ ورم نه سهي،
ڏيکي مرج ڏولڪرين، جتن ڪارڻ جيءُ،
هٿ نه هوادر هيءُ، ڪر ساه پرين ٿان صدقو.

١٤- ڏکيءَ سنڌيون ڏولڪرين، آڏيءَ آهون ڀون،
ڏاڍي جو ڏولڪر ڪي، سو ڪي چهو چون،
آڏيءَ جي افسوس ۾ ماڻهون مرون ڏون،
ان ۾ سڪئي هون، هيڙا جن هڪي ويا.

١٥- ڏکيءَ سنڌيون ڏولڪرين، پسو پنهون ڀون،
مٿي پٽاڻان مڌڪي، اوجهه وڃن ۾ ڏون،
پٽا ٻاهن چون، نه مٿي اسان کي ماڻيو.

١٦- ڏکيءَ سنڌيون ڏولڪرين، اوچڪاڙون اچن،
هٿي سالڪ سڪيءَ ڪي،
ڪلو ڪئو ڪڇن،
جي هٿان هوت مرن،
هوت لڏهن جي هيج ۾.

١٧- ڏکيءَ سنڌيون ڏولڪرين،
وٽ ٽٽا واهون ڪن،
وٽان وهي جن، ونيءَ سي واڻ وڙيا.

١٨- ونيءَ سي واڻوڙيا، وت نه ڏاڍ جن،
موت قبولو ڪن، ڏاڍ جن ڏکيءَ ڪي.

١٩- ڪيهن جڏهن ڏڪان ڏي، پاراپا ڪي پاڻهين،
سود پراڻين سي، ڳالهه ڪماڻن جن سين.

فصل ستون

١- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، اوڏا ڏينهن ٿيا،
ڏاڍيون ڏوڏ ويا، عجب آريءَ جام ري.
٢- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، سهسين سج ويا،
هلڻ وارا هتان، ڏيکي شال ڏمر ڏيان.
٣- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، لون ٿو ليکي سج،
آءٌ جي ڏٺئين سينهان، ليکو پرين نہ اَج،
وڃي کيچ ڇڏيج، نہ وڃائي وقت ڪئي.
٤- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، پانڌون ٿيو پساهہ،
سڪان لئي سڪراب ۾، ڏونگر پيچان ڏاهہ،
شال م وڃم ساهہ، ڏيان پسڻ پرينءَ جي.
٥- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، عمر ٿيا وئي،
ڏکيءَ ڏينهن وڃايا، سرتيون سڀئي،
پوريءَ ۾ پيئي، اکيون آريءَ ڏي ڪڍي.
٦- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، جوڀن ويو جاڙ،
آڙا آريجن کي، چاڙهيڪا ۽ چاڙهہ،
مون مٿيءَ ڪان نہ لٿي، وڏيري مڇهہ ولاڙ،
عمر سڀ آواڙ، ولهہ لي واڪا ڪريان.
٧- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، هي پڻ ڏينهن ويو،
لهوڙي لائن سين، مولکي لڏهن ليو،
مليءَ موت ٿيو، بيءِ ايءِ ڪندي پنڌ ۾.
٨- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، آيو عزرائيل،
جوراڻي سين جيڏيون، اکر قال نہ ڪل،
آيو موت دليل، ماريندو مراد ڪان.
٩- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، متان آيو موت،
واجهائيندي ويندا ٿيا، هڏ نہ ڳڌم هوت،
جيڪس ليندس لوت، ڏاهن ڦراق ۾.
١٠- آءٌ نہ ڳڌي پرينءَ کي، ڪاري ٿي قيام،
هئين هاج ٿٿي ڪئي، ليڪن لڳ حرام،
ڪاڻس ليهن ڪمام، هوت هليندي جو ڪنهو.

٢٠- وٽ ويڙهاڪن وڻ سين، ڪو جو ويڙهيءَ ويڙ،
ڏکن ڏکيءَ کي ڏين، جن ڏٺي سي ڏکيا ٿيا.
٢١- ڪو جو ويڙهيءَ ويڙ.
جڻ ور ويڙهاڪن وڻ سين،
ڏکن ڏکيءَ کي ڏين، جن ڏٺي سي ڏکيا ٿيا.
٢٢- ويڙهي لي واڻون ڪري، ڪلل ڪوڪاري،
هن پن پنهنجا ساريا،
هيءَ هنجون هڻن ليءَ هاري.
٢٣- ڏکي لوءِ ڏکار، لوڪي وسڻ منهنجا،
صاحب همت سڪار، هن وس آهين هنجا.
٢٤- ڏکيءَ لوءِ ڏکار، جي سيڻن ڏٺا سڪاريا،
ٻاڪ وڃائو ٻار، سهوڻي سوا سين.

وائي

هيڪاري ڏاري هولدا، وانءِ وهلي ساڻ سين،
جتي پنڌ نہ پهرو، سولهان وڃن ڏولدا،
آسوائهن، صحابت چئي، پهڻن ٻر ٻولدا.

عمدو اسلامي تاريخي ڪتاب

ارشاد الخلفاء

جنهن بابت سڳورن جا عمدا قول ايهامت
سلوس سنڌي زبان ۾ جوڙي ڳنڍ ڪئي
جي هر مسلمان بلڪ هر انسان لاءِ رهبر جو
ڪم ڏيندڙ آهن. قيمت ٠-٨-٠.

ملڻ جو هنڌ:-
دفتر لطيفي
الهندو ڪڇو، حيدرآباد سنڌ.

١١. ھي جي اھين ۾ جيئا، اوليا الھل،
ولھن أقرب اليہ من حبل الوريد، اٿين الاٿين،
تون پار لنگھائين سائين، اسولھين اوڙ گھڙي.

١٢. ولاڙيو وٽين چڙھي، ڳجھين ڳمدي ڳاھ،
سسئيءَ سوريءَ چاڙھيو، ڦراان ايم پساھ،
ھوءِ مرون ھيءُ ماھ، ڪين ڪمٽيءَ ڏکيو.

١٣. ولاڙيو وٽين چڙھي، راتي پسيو ڏي روھ،
رچان جيرو ڇ اوءِ، سو ڪٽھين ڪي ڪهي لاھان.

١٤. ولاڙيو وٽين چڙھي، اوڀين مٿي اچ،
لاان ڪاٺ لبج، پاسباڻين پرداز جي.

١٥. ولاڙيو وٽين چڙھي، ڏيو پٺيلي لانگ،
سسئي مور اڀين جڳن، ناديءَ ڏاريءَ چانگ.
ڪاڏي ڀمڀور ڪانگ، ھوءَ جي ڏوجھ رچن جا.

١٦. ولاڙيو وٽين چڙھي، ڪي جو ڏٺائين،
موت ۾ ماڙيائين، پاڙ لنگھڻي پٺ ۾.

١٧. ولاڙيو وٽين چڙھي، پسو سگھ سڌياس،
اڏيءَ وڃو آڪڙي، اڪو ايم نه ماس،
سولي سو سڌاس، پري پڙاڏا ڪري.

١٨. ولاڙيو وٽين چڙھي، ڏاڍو ڏوري ڏور،
سمريان جي سور، پري پڙاڏا ڪري.

١٩. پري پڙاڏا ڪري، اوري نه آھي،
ڪمتر ڪا ڪاھي، پھچي ھن پئي ڪي.

٢٠. رچن ۾ رڙ ٿي، ڪر ڪوول جي ڪوڪ،
ولولو ۽ ووڪ، ايءَ ٿان آھ عشق جي.

٢١. رچن ۾ رڙ ٿي، ڪر چڪورءَ جي چاڪھار،
اي عشق جا اڪار، لعرو آھي اڻھن جو.

٢٢. رچن ۾ رڙ ٿي، جھڙي ڪري جوھ،
ايءَ نه عورت ھوھ، ايءَ ٿان آھ عشق جي.

٢٣. رچن ۾ رڙ ٿي، ڪر ڪرڪي ڪولنج،
لعرو منجھ لڪونج، اي ٿان آھ عشق جي.

٢٤. رچن ۾ رڙ ٿي، ڪر سارنگي ساز،
ايءَ عشق جو آواز، ماڻھو وڪن معذلي.

واٽي

ٿي من منجھ لٿوار، ھو پيار!
سدا آھي سڪ جي ور،
لڳن چٽڪن چت ۾، جئن سا ڪھنڀيءَ لاڙ،
لڳي اچ اکين کي، سکھو موت سماڙ،
پسان ڪين پرينءَ، ڪاڏي پرت پيار،
پيدا ٿي پيو ۾، آھيان اوھان ڏار،
مولڪي چڙ ۾ چميرن، آرباٽي آڏار،
ڏيان ڪمز خزان ۾، امحو منجھ ٻھار،
مضرتان موڪي ڪما، حڪمين ھزار،
دوا آھين دل جي، وادو واقف ڪار،
آڻي ڏي علمل کي، معذورون موچار،
آھي عبداللطيف کي، لنگھڻي لئي پچار.

واٽي ٢

ھي گھايل ھڏ گھوري، ڪنهي مون نه سگھيا،
عشق آري جام جي، ھيءَ جھولي ھڏ جھوري،
زھي جا رچن ۾، سا ڇپر چلاوڙ چوري،
ادون آرھين ليءِ، ڏوڪر ڀمڀور ڏوري.

١١- سر ديسي

فصل پهريون

١

منهن جهل مهار، ڪيس ڪاهه م ڪرهو،
مون اماڙيءَ جي لڄ هئي، پورو ڪج پيار،
ساجن لوهان ڏار، ڏنم ڏينهن قيام جو.

٢

ڏاگهن، ڏيرن، ڏولکرن، ٿڌهي ڏنم ڏک،
سي سڀ پالم سک، هڪالڪ ڪارڻ هوت جي.

٣

ڏاگهن ڏيرن ڏولکرن، ڏکن آءٌ ڏڏي،
پنهان امر پنهونءَ جو، وڃهان وک وڌي،
لکڻي آءٌ لڌي، تا تہ پٽن ڪمر پند ڪري.

٤

ڏاگها ڪيم ڏڏو، اڃا آرياڻي اڃي ٿو،
موڙي مهر ناڏ نون، چالڪا تا چرو،
آن ٿان [illegible]ف هرو، موڙائين معاف ٿيو.

٥

اَڳڙ متي اوبرا، جڏهن ڏاگها ڏنڪي ڏينهن،
وڻي سڙڪ سڪي، وڃه وڙائيءَ سين،
چوليءَ سين چالڪن کي، جڙ ڏانجهون جيئن،
تہ هوت لدهجور هيئن، هو ندپهوڻ لماڻون نہ پاڻ سين.

٦

اڳڙ متي اوبرا، جڏهن ڏاگها ڏيهن ڏاڻ،
ڪنڌون جي قفان جون، ڏهن ڪنهن لل اڪاء،
وڃي پانڊ پنهونءَ جو، وائي رات وهاء،
سياڻي سند ياه، لکي ساروٽي سڪي.

٧

اڳڙ متي اوبرا، جاڏهن ڏنڪي آئي،
ڏاڳي تہ ڏاگهن کي، اوڳي ساڻ اڳيٽ،
تہ هوند نہ لنهنجي هٿ، سوڙ پرايا سڪي.

٨

اڳڙ متي اوبرا، جڏهن ڏنڪي لوڏا،
ولڪيءَ تہ وادن سين، تن ڪولرن جا ڪوڏا،
تہ لڪن جا لوڏا، هوند نہ سڻڪي سڪي.

٩

ڏاگهڻون ڏيرن، جي آڏا پرڊ پنهوڊ ٿيا،
هٽي چوله چرا ڪما، وه ڏنڪي وڙن،
ڪڙي ڪڙڪو ان جو، هوند سڪي سڪو سڀن،
ڏاڏين سان، سيد چئي، ڪي ٻاڏاين پوچن؟
جن جو پور نہ لڳو اڄ سين، تن آيم ساڻ اُٺن،
ڪڏکن ۽ چکن، مڏ آسوٺهن موڙ ٿين.

١٠

اڄي اٺ ڏڙن، مون پنوري ماڪ ٿي،
پلا ڪنڌي پاڻ ٿا، ڪڄهو ڪهن ڪاڻ،
ڪا جا مام ملن، هن پاڻ هڻي هن سين.

١١

چا جي ڏنڪا ڏيو، منهنجو ڏينهن ڏنگو م ٿئي،
اُٺن ۽ اوٺڙن جي، ڇا وهٽو ويو،
هيءَ ڪميٽي ڪير، جا امر کي آڏي ٿري.

١٢

ديسي سڀ ڪهن، پرديسي ڪهڙا پرين،
لڏيو لا ڏوٽا ڪير، پنهنجي ديس وڃن،
پچائا پرين، ڪهي پس پنهوڊ ڪان.

١٣

ڏوٻان ئي ڏاڙيان، مت مٽيءَ جا نہ ٿيا،
مدي ڏيرن من ٿا، ڪلهو ڪمڪاڙيان،
صبوح ئي سارياني، تہ اٺ نہ اوطاقن ٿا.

١٤

اٺ م اوڙي آڻ، ڏاگهن ڏڏي آهيان،
هٽي هسڪ هن کي، پري اڃي پلاڻ،
هوت منهنجو هاڻ، پنهونءَ لماڻون پاڻ سين.

١٥

جيئن لاپاڻي وس، ڏوريان ڏاوڻين ڏيهه جا،
آءٌ ستي هو هلا، پلاڻي پرواس پڻ،
اکين جي اهس، کڻي چلايس چورين.

١٦

الم سڪر سرتيون، جتن جا جهڳيون،
پالا لا چڱيان پرينءَ جو، جي هوس ڪري هيڏيون،
مون ڪنڊيءَ ڪيڏيون، امڏون اصيل سين.

١٧

ڪهه پاراٽو جتن جو، ڪهه پالهوءِ ڪهه پروچ،
مولڪي چاڻي اوچ، پاڻ پهڻي وڃا چورين.

١٨

ڪهه پاهون، ڪهه پر ٽيٽو، ڪهه هاڙهو، ان هو سِ،
ماڻ مون موس، پسڻ ڪان پرانگهو.

١٩

جتا شال جيو، جيو تا جاڙون ڪريو،
پالهڻ ڪي پروچ ڏي، پهڙي ناهه پيو،
جتڻ تان لاپيو، هيءَ سڳ ا، چڱڻ جهڙو.

٢٠

جتن جا جهلان، ڪي سائف پچائيسي سگهي،
آس آڏيءَ چام جا، اڙ ڳوڙا لهلان،
انکي نا ڪهليون اڳن ۾، ڏهر پون ڏلهلا،
سرهڻو سيلا، لاڙو ليڏهن لڏيون ڪراڻ.

٢١

جتن ڪم جتن جو، آيا ڪا اهڊا،
ولي پهون پاڻ سين، وڻان ڏو وپڊا،
ڏم لا ڏمڊا، سڏاڙ پيڊا ساٿيءَ ڏي.

٢٢

جس هلڻين هس، مون هس هوڙي ۾ حل ڪيا،
چنڪل جڏوين چوڙا، واهس لڏهن جي وس،
ڪنگن جيءَ ڪس، جهڙي وڏيس چوران.

٢٣

جتن وڏيس جال، تا ا، هوس لماڻي لڪڻي،
ڳوڙا پاڻ قرار، مون من ڪڏي ڳولڊ رلن.

٢٤

جي جاڻان جتن، پوهہ پڇاڙ ڙ هيو،
آءٌ ڪيئن ملا ان، سرتيون سود پرائيان.

٢٥

هي جي آيا هيرا، سي مون اڳ ا، ڏٺا ڪڏهين،
آءٌ لوسان هو لڪڙا، پت لا لاهن پهرو،
پيهولس پرن ۾، اسي پڇيان پهرو،
اڄ آر ياٽيءَ آري، تي واهر جي ولرو،
سا ڪنهن ڏساٽيو ڪيچ ڪي، ڪهي جاڪوين،
هيءَ ڪنڊي ڪير، اون پاس وسڃ پت ۾.

٢٦

جتن پاراٽو، ڪيڇن مواسين ڪول ڪيو،
ڌالي سيس هوس جي، مٿر پاراٽو،
لملا هين طعنو، ڏ پيدا مون ڏ پر ويا.

٢٧

ڳوڙا وڃن ڳام، ڏ پرن سيڌي ڏ پاڻي،
اوڏن جو ڳڙيڙ ۾، لڙيون لڙڪن ڳان ۾،
اولڙا آرام، لڏڪهي پت پري ليا.

٢٨

ڳڳسو ڳاڻي ۾ ڪس، پٺي پره ۾ پرائيءَ لي،
جنهن سو ساجن سهڻان، لڏهن آڏ ۾ لڳي آس،
پهون پاڪ پرس، هوس ا، ڪهن هيڏيون.

٢٩

اس ۾ لڳي اولڪون، لڙن لڪ ۾ لڳ،
الله آڏ پهن جي، ڪرسو واڄ ۾ وڳ،
جس جهڙا ۾ جڳ، مڏهڻي پرس پهوڙ سين.

٣٠

لڏ پيدي لباس، جتن جهلولي ڪيو،
اڇي آڏيءَ چام جو، وڻ وڻ مڏهان واس،
مرون ڪيم ماس، هڏ هلڊا هوس ڏي.

٣١

اب وڏيري، اوٺاڙ وڏيري، وڏيري ڏونگر ڏاڍا،
چوڏون وڏيري واٽ ٿيو، جنهن لنگها لهوون پهڙ،
لهڻون وڏيري سج ٿيو، جنهن الهي ڪي اوڏڙ،
چهڙون وڏيري چنڊ ٿيو، جنهن سڀوان ڪما ڻ سڀڙ،
سعڙون وڏيري چنڊ ٿيو، ڪڙيو ڏ وڏيءَ وڏڙ،
واهري جي وڏڙ، چاڙون ڪرڻان چوڙڻ.

وائي

ڏاڪڻ ڏيڙن ساٽ، ڪرهن ڪيچين ساٽ،
مدان ڪا ٻي لڏ لائي!
آئا سعي هو هلما، وڏڙا ڪرهل ڪاهي،
آسڄ اڳهان ان جي، ٻر ٻر ڪيو ٻاڏائي،
چتر ڏڏي چسڪي، وڏڙا هوس چڙائي،
جوڪا هڻڻ من ۾، وڏڙا پهڻجي پڄائي،
اديون عبداللطيف چئي، ايندم واڳ ورائي.

فصل ٻيو

١

اڄ پڻ وسالي اونڌين، مٿي ماڪ ماڪ،
پهڻون لمائون پاڻ سين، ڪاڙيون ٻجي طاق،
هوءِ آهت هماهت لما ڙو عدون، سڄي ٿي اوطاق،
چڪيءَ چوڏي چاڪ، هاڙهي هوس هلي وا،

٢

مڙي مڻ ڏي آئيون، ساهڙيون سهڄان،
"السفر قطعة من النار" هاڏي موت هتان،
سگ، "صراط المستقيم" جو اڳئين ٿان اڳيان،
سي ڪهڄي امدڙي ڪئان.
جئن لهڻجو امڻڻ الڙاق سيءَن.

٣

جڏان "ڪن فيڪون" چئي، لڏو آرڏاڻي ارواح،
الڪ اڳهين لڪيو، مهڻجو مشتاق،
"من طلب شيئا جد وجد" آڙو علي شاهه،
اڄا ان خط پيڪ جو، موڻ آڙو آهه،
لهوءَ جي پڻهام ڪان، مهڻجو موس مباح،
سرلهون دعا ڪجاه، ڏ مڙانو موڻ ٿئي.

٤

سيا سماهي، آهي آري جامڙي،
ڪلهن پسي ڪا ڻ ڪا، ڏيءَ لالن لالائي،
دوددل ڪان دور ڪري، ڪر ساجن صفائي،
"من لا شيخ له فشيخه الشيطان" ان وي ارداهي،
هوءِ جا هلي هيڪاي، سا گهرب گمائي،
"بلا شيخ من يمشي في الطريق،
ڪمن يمشي في البحر بلا سفينة" ائڙي اوائي،
لهڻ ڏي لوائي، ڪوڙين آهن ڪمتر ٻون.

٥

ٻر وڏو ٻار گهڻو، ولهو ڻ وڪار،
لڙڻ جو لطف چئي، ڪيئو مڻ مدار،
وڻيدن ڏ وڙڪندا، ڻ ڏ اڳين جي اختيار،
ڪاڏي لهو ڪوهيار، ڪاڏي ٿي هٿ ڪئي.

٦

ڪوڙي ڪوچاين، گورا گس هلاڪيا،
ڙاو چڙهيو چونڊن، ڪراڙو ڪوه ڪرن،
سوالن جي سرداڙ سڀن، سي آوڙا م اڙجن،
لطف ساڻ لطيف چئي، لنگهيو ٻر ٻولن،
ته ڪهڙو غم ڪنگن، هوت حمائتي جن جو.

٧

جڏلي جعن، گورا گس هلاڪيا،
پهتي د ي ڀهاڙ ۾، آس م اڪيڄن،
لعاڙي، لطيف چئي، لنگهيو ٻر ٻولن،
ته ڪهڙي چڪ چانگن، هوت حمائتي جن جو.

٨

پٺيءَ نا پارين، سالين سدا هڻن ۾،
لپڙن جو، لطيف چئي، مولڪي منجهه نه ڏين،
هوت پنهون تا لهن، اسوارن جو اڪو.

٩

اوڳارين ۽ آڻوا، پڌا چڙن ۽ پود،
لوڙن ڪي لطيف چئي، مونڊ جو مد ڪرڊ،
مون ڪي مامود، آهي آڳ ان اڳين پند جي.

١٠

وٺي ٻڪي ڀاڪ، جهولي جهڪ جهڻي ڪي،
آيو ان آڻ سڀن، جيجا ڀمر ڏڏا ڏڙ داڪ،
لکيا اڪ، لطيف چئي، تورڏا ڙڀنگ طاف،
ڪمر لنگهيندي قاف، اي ٻر بوهڻ ٻاسيو.

١١

هي هي ڪيو هاءِ، ٿي ٻاڻ هڻي سر ٻاهڻن،
لڏائين لطيف چئي، جڏن سندي جاءِ،
شڪر ٻار سنداءِ، جيڏن سڪالي ساٿ مڙان.

١٢

دوڪ ڏ علما جت، گورا هلڻ ۽ گس ۾،
چو سال ڳي نه چلنا، ٿي انڪ لهادي ڳست،
سوڏي آهين، سيد چئي، ٻوءِ ٻاڻهادن ٻرت،
ان آڙانگي پند جي، ڪا ليشن پوءِ ارت،
سنگي وڏي ست، جا اڙي ٻر پند ڪري.

١٣

پٺ نا ٻلا ٽيهن، اولي اڄ اڪڙا.
ٻه ٻار سڀون ٻاڻ ۾، ڏٻر ڏهاڻي ڏين،
هوت پنهون تا لهن، ٻاروچي ٻولي ڪيو.

١٤

پٺ نا ٻلا ٽون، اولي گهٽو آهرا،
هوءِ جي هلڻ سڏيون، ڳاڙهون ڳالهائين،
مولڪي نا مادين، سڄڻ ساٻاهي ڪيو.

وائي

لالن آئيو پهتي، وڃڙا سود سيئي،
جيس جيس وو جيڏيون، منهنجو لالن آيو پهتي،
ڳاهڙون ڪندس ڳجهڙون، منهن مقابل ويهي،
ڪڙردي ٻار پري، آيو ڏو انڪر ڏيهي،
سر ڪٽي سرداڙ سڀن، مون ڪيمي ڪيهي،
هٿي شڪستي سنگي، واڙ پنهون جي ڏاهي،
ادبون، عبداللطيف چئي، آيو سڄڻ سي ڳي.

عهد اسلامي جي تاريخي ڪتاب

بلبل ايران

عرف آخري اميد

هن ناول ۾ حضرت خالد ۽ ٻين مسلمانن جي بهادرن جانبازن ۽ سندن غيبي امدادن جا حيرت انگيز ذڪر آهن، ٿورن ڏينهن ۾ ڇپيل

قيمت ٠-١٠-٠

ملڻ جو هنڌ -

دفتر لطيفي

الهندو ڪڇو، حيدرآباد سنڌ

فصل ٽيون

١

الله ڪارڻ اوليا، ڪرهار ڪاهيو،
جانب جلدي جيءَ جو، آڳاهيو آهيو،
لاڳاپو لاهيو، معان ميهڙو سيڙن.

٢

الله ڪارڻ اوليا، ليڙا لوڙ لڙ،
اڄ اماڻي پاڻ سين، پاڻهي جهلي اڙ،
مولڪي ماڙي مٿهي لڳي، سڏڻي هوتن هڙ،
ڪيچو لايان ڪڙ، ڪيچان اوڏي جي وران.

٣

ڪيچان اوڏي ڪيترين، معلوماتون مون،
واڳون ويه ٿيون، ڪه چاٽان ڪيهي ويا.

٤

ڪيچان اوڏي ڪيهين، ورڻ ۽ ويساهين،
ڪيمي ڪيچين ليءِ، پوڄ پراهين،
ناٿيم لنڊاهين، واڄ ڪام ورڻ جي.

٥

الله اچن اوه، جن آئي من سر هو لڳي،
پسان مان پر ڪيهين، جتن سندي جوه،
لکهي لڪ لطف جي، سٽيان هوتن هوه،
گڏلي ٿيان گل پوه، جي سڄاٽان ساٿ ڏئي.

٦

ڪيچان آيو قافلو، ساٿ ڏئي سر واڳ،
واءُ وڃي واڳون ڪريان، هوتان هوند پلاڻ،
ڇڏ ۽ پسون پاڻ، لوڙي سٽا ساٿ جي.

٧

ڪيچان آيو قافلو، واٽ موچاريءَ ڏوهه،
پوئي ۾ ٻلوچ جي، اڙهي پسان ڏوهه،
لکهي لڪ، لطف چئي، سٽيان هوتن هوه،
گولي ٿيان گل پوه، جي مون لڌو پاڻ سين.

٨

ڪيچان آيو قافلو، پڙرو پاڻيان،
پڙي جا پيرن جي، لڳن ڪن لاڳيان،
چنبيلي چاڳيان، جي مون اڄ پاڻ سين.

٩

ڪيچان آيو قافلو، طرح موچاريءَ لوڏ،
سينگار پاڳون سهڻ چئي، ڪره مڙهيان ڪوڏ،
اڪ لهي ٿي اوڏ، جيڏيان ٿي جتن جي.

١٠

ڪيچان آيو قافلو، چاڙهي سهڻ و جام،
پسندي ٿي پيرن ڪي، آئون ڪيو آرام،
لائر چايان ڏام، جي مون ليو پاڻ سين.

١١

ڪيچان آيو قافلو، جڏڪ سونهاريءَ جوڙ،
ٽيڏا ڏاڍ ن ڪئي، ڪڇي سرلهن موڙ،
دولت چاڙيان دوڙ، جي مون اڄ پاڻ سين.

١٢

ڇوڙا جن ڇهلن ۾، هٿڙي اڪ هزار،
اڪيا واٽ وڻن جا، پيرن ڪي پالار،
آن ڪي ويندا ڪلها، اڪڙيءَ سٽ سوار،
اڪهو ڪالهه قطار، لون اوڏي اڄ لهار ڪن.

١٣

مڙ مالن مهري، آڪي جهوڪيا جهوڪ ۾،
چائي چمن ۾ ويا، جتن ٻاز سنئي بڪري،
ڪوهيار لهري، ويو لوڙي لڏ ۾.

١٤

ڪيهي ڪالهه ڪهي ويا، اديون آڏيءَ ڏاٽ،
چاڳان لان جهڪي ٿيو، وهائي ٻر پاٽ،
ڏوڙائو ڏهر ڪي، ڏلو جتن سندي ذات،
ڏهڻ الله ڏاٽ، پر مل پيرن مڙ ڪن.

١٥

مون پانهو مون وٽ، همیشه هوندا پرين،
ڪي ڪميڻيءَ هليا، ڪاڻ ڪمائون ڪهت،
وڃڻو ڏ ٽئي واڪرو، ٻاهري ويا پهت،
ساه جن جي سٿ، وڪيم ٿي وڪار ۾.

١٦

مون پانهو مزمان، همیشه هوندا پرين،
ڪي ڪميڻي هليا، ڪهل ڪمائون ڪان،
ٿ ٻئي ويا ڏاه ڪي، سوڻ جا سامان،
جورو داس جوان، جيڏيون جس ڪري ويا.

١٧

مون پاليان مهمان، جڪس ٻهر ٻهون جي،
آڏيءَ داس اٿي ويا، ڏٽئي لکن ٽاڪ،
اي غرضا الوچ ٿيا، سمڪي سمن سرواڪ،
ڪاٽي دسيا ڪيچ ڪي، ڏاڪهن لاٽي ڏاڪ،
ولها ٿيا وٽاڪ، سائين ڏي سيد چئي.

١٨

پاليان جي جتن، ٻوءِ پتائد ڏ الترو،
ڏ ٽئي پاٽهن سرن، آئي ڪمن سمهان سيج اي.

١٩

جڏهن پيچ پهيءَ، الڏمن اولين اٿ پلاٽما،
سڏ للڌيندي ساٿ جي، ڏيرن ڪان ڏاٽي،
مهاڏون مٽن جمون، ويا چوڙٽي چٽي،
اڏيون ڇاله الهئي، چرٻو لاٿي چت ۾.

٢٠

سائڙن سوٽر، آٽي اٿ جهڪاليا،
هٿن ل پاليم جيڏيون، ل ڏاٻي ڪعدا ڏير،
اٿس اٽ ارٻ، ڪري سيج سمجهي ويا.

٢١

اڄ ملوڌ اس ماٺ، ڏاڇا ڪڌ اس ڪوڙا،
هو سڪو ڪوهماري لاه، ڪڏهن ڪٿر پانهان

٢٢

ڪٿر ڪڪا ڪوڙا، لهي ٻر لڪن،
پهٽي ل ٻاد جعن، چڏي وڙس جوران -

٢٣

پاليم جي سروان، چلا ڳڏ يدم جورٽ.
ل ڪاٺر هوالد پلاڙ، اٿ ڳڏاٻر ان جا،

٢٤

ڪاڏي مڏهن مڪران جو، ڪاڏي ڪيچ ٿيو،
هوڙو ساٿ پيو ڏٽان، ڪڏهن ڪول ٿيو،
ڪوهيارو ڪام هٺيو، چوڏي چت ويو،
جڏهن جت ليو، ٿن آٿن ڳهوڙي آهيان.

٢٥

ڪاڏي مڏهن مڪران جو، ڪاڏي پراون پاڙ،
ليڙن جو، لطيف چئي، سواهون ٿيو سرداڙ،
جو ملڪ جو مهنداڙ، سو مولي مولڪي موڙئن.

٢٦

پرهه مٽايس اڄ ل ڏ سڪي ڪمر سڏون ڪري،
کهٽو ڏوڏ پاٽهن ڏڪر سمن، ڏيرن ليئي ڏ واڳن
وڏي آٿس وڏ، سفر مٽي جا ساب پيا.

٢٧

وڏ ۾ ڪولهي وڏ، ڏيرن وڏو وڏ ڪيو،
لهاڙ پيدپس لڪري، بولن ڪاڙٽ ٻر،
آڏو لڪو ڏر، مٽان دوهه ڏيون ٽڪن.

٢٨

وڏ وراڪا وچ ۾، لڪن آڏا اڪ،
هو جي آڏا حق، سي ڪڏهن ڪوه ڪليءَ ڪي.

وائي

هوتهل پاليم هوتن، آڄا ماڏي سڄڻ لنوهجي لمهون،
وو چڏي ٿون ڪو جوڙ وڃڏان!
اڪون اڳن ڪوسهون، ڏاڍا ٿون ڏيهون،
عشق آڏيءَ جام جي، ڪيس اماٽي لمهون،
ڏهڪ پيدي جهڪ ۾، ڏوڙن ڏاڙي ڏيهون،
آن جا چڏي جوران، ڪيچ رسندي ڪٽن،
ولهي هٿ و الها، سڏا مهت مٽن،
اڏيون عبداللطيف چئي، من پهچان سهڻن سهڻن.

فصل چوٿون

١

واڏو مون وڻراهه، ڪا سڌ سوڀيا جي نه ڏٺم،
واڙي ورائڪن ۾، معذور ڪي م منجهاءِ،
منجهائين پهڻ پهاڙ پون، هادي آئي هلاءِ،
ٻرپان ڪي ٻهڳاهه، لڳي اڙلو نه لهان.

٢

واڏو مون وڻڪار، ڪا سڌ سوڀيا جي نه ڏٺم،
وڙهيا ويراڳين سين، لڪن جا لوال،
آهي آسونهين جي، مٺي لو ميال،
ڪري لي ڪوال، ڪنڌن ڪاڻ ٻرن جاه.

٣

ڪنڌا مون ٻرن ۾، لوڏي لڪ لڳن،
آگر آ گوڻي نه ملي، ڄڀون ٻر ڄڻن،
وڻندي ڏالهن ٻرپان، جني ذات نه پالوان.

٤

جني سمي پالڻ ٻون، جنين ٻر ٻران،
لاڳون سڀ ٻران، سسئي ميوڙان لاهه.

٥

واڏو ود ولي وڻا، آڏي جا اظلام،
آلداڳون آڏي جا، ٻهون ذي ٻهڪام،
نه ڪماڻون ٻاڻ ۾، منهان مخفي مام،
سهوڙا سارڪ ڪٽي، وساهي ودپام،
ڪاڪون راند قيام، جهڙيون جمع ڪري وڻاهه.

٦

واڏو ود ولي وڻا، جاڙ ڪري ڏور،
ٻڌي لهو ٻهور، حشر ڪري هليا.

٧

واڏو ود ولي وڻا، چڪري ڏير ڏمر،
هاڻي لهو حشر، ٻنا قول قيام جاه.

٨

واڏو ود ولي وڻا، ڪري ڏير ڏودر،
ساڃن ڏي سرلهون، آڻي آڏودو،
ليءِ سين اسودو، حشر ڪري هليا.

٩

واڏو ود ولي وڻا، جوڙي سين جاڙ،
صبر ڪئن صابر، اڃي عجيب ڏي؟

١٠

واڏو ود ولي وڻا، ڏاڙهي ٻيٺا ڏير،
ڏيندڙ ڏاڍين ڏوڪرن، اُنهن ليءِ آمر،
ڪيچ ٻهچي ڪير، وڃڻ سين وس ڪريان.

١١

سنجهي مون نه سنڀاليو، نه اوڻي ڪنڌا اڳين،
ڪهي حصي ڪئين، جڏي رات جڻن ڪي.

١٢

سنجهي مون نه سنڀاليو، صبح مار ٻس سور،
جڻن لاهه ضرور، گهٽا گهاڙ ٻر ڏ ٻهڙا.

١٣

سنجهي مون نه سنڀاليو، صبح سار ٻر سول،
آڏي رات اڏهو، ڏان پلڪو ٻول،
جڻن لاهه ضرور، ماد نه مادي آهان.

١٤

سنجهي مون نه سنڀاليو، مار ٻس سور صبوح،
اڳ هوائي لنڊ سين، جڻن لڪي جوهه،
هاچو ڪري هوءِ، آڏي رات الي وڻاهه.

١٥

آڏي اوءِ الي وڻا، ڪر ڪماڻون ڪيچ،
ٻاڙ وچاڙي ٻيچ، منهنجو من منجهائيو.

١٦

جڏي وٽ چالي، مان لنڌ ڪارڻ لڪ سمڪن،
آهي آڏي چام جي، همت همت حوالي،
عيب مون ۾ اڳرا، ٻر مل اڪ لي،
ٻر نماڻي ٻالي، ڪامل لمدو ڪيچ ڏي.

١٧

پريان پاڻ پسي، پاڻهي آهيان،
حسن هوت پنهونءَ جي، ماري موت وڏياس،
جانڪي تان جيڪند ياس، پيئس ورد وصال جي.

١٨

پريان جي پاڙي، جاءِ ڪڍار پر جهڙ پون،
جنهن مولڪي ماڙيون، سوين سمن ساڙي،
لڏادي آئي، ساڻڪون سمن سڳ ڪيو.

١٩

اسين پاڻ پريت، پور هميت پنهونءَ جام جا،
هوت ڪنوريءَ هيرڪون، مون م صاڻ چيت،
آڻيم اڪت، شل ڪاڻڪ ڪنهن جي م ڪري.

٢٠

آءٌ تان اهڙياءِ، جا پرينءَ کي پاڻي چوان،
مون ڪميڻيءَ لاءِ، پنهون ٿي پريت ڪيو.

٢١

ڪڏهن ڪر ڏيون ڏوهه، پنهونءَ پاڇو هت م،
آئي آڏيءَ جام جو، قاصد پاس ڪوهه،
اي ڪامل ڪرڪسدري، جنين پهس پچاڙين پوڪن.

٢٢

ڪو ڪميڻي پنهور، اڪو ماڻت مدد جو،
هوڙ مڙو لي هن کي، هولن ڪواهي هور،
زاريءَ ذاران ذور، هلي ڪول حبيب سين.

٢٣

چوڙي الدوري، اڪو ماڻت مدد جو،
سوين هلن ساڻف م، ڪمي پ ڪوڙي،
آءٌ آهيان ان م، لڏکهي پ اوڙي،
لڏکياڻين، لطيف چئي، ٿون جا آوڙي،
آهيان آوڙي، لنهنجي ذري جمل لڏکهان.

٢٤

آئل اڙو چن جو، ڏونر پڇان واهه،
واري وسي رات ويڻي، مڻان مورو ڪاهه،
مرولن ڪرڻان مڻتون، ڪين ڏ مهنجو ماهه،
هيڪلون، حبيب چئي، پهلي آهه الله،
جي سرلوون وچي ساهه، ڏ ٿيان حوالي هوت جي.

٢٥

هولن ڪاڻ هئي، پاڻهي پير پنهونءَ سين،
پلهي پاڙ وڃن جي، سکر مجهه سگي،
سا موٽي ڪڏهن مڃي،
جنهنجو هميون هوت هڻي ويا.

وائي

جا ڪي ٿا ڪره قطار ٿيو،
مون لماڻيءَ تان ڪين چيو،
الله ڪارڻ اولما، الهين واڳ ولي ورد وار ٿيو.
ڏهو رات پنهور م، ڪا گهڙي هت ڳهار ٿيو،
سڪي جنان سڳ ڪيو،
لنهن معذور کي الهين م مار ٿيو،
سالورءَ ڪارڻ سهرائي، دوست دوس ڪار ٿيو،
موڙي مهر ٽاڻون، جانکن کي الهين چار ٿيو،
آيري عبداللطيف ڏي، واڳ وهيل الهين وار ٿيو.

هندو اسلامي تاريخي ڪتاب

سچائي موڙي

شاهوڪار مسلمان پنهنجي موڙي ۽ وقت مسلمان جي پلي لاءِ ڪئين سچاءُ ڪري سگهن ٿا - هندو ڌرمون - قيمت ٠-٣-٠
ملڻ جو هنڌ:- دفتر لطيفي
الهندو ڪهور، حيدرآباد سنڌ.

فصل پنجون

١

جنين سو هر ڪا هماڻي، سرگردان سسئي پر،
هو پيگه نه ڏسي پنهنجون، هي ڏونگر ڏوري نه ساه،
جهڙو سڪس ڪن وڃائي، سسئي سور پرايا.

٢

واٽ ڏٺيون رو جهه، پاڻي ڪي اولي آئيا،
پوڻيءَ ايرن جي، ڪٺ ڪي سو جهه،
هڻي گهڻو اجهه، سورن سهائي سسئي.

٣

نه وجهه ڏٺائين ڏات، هوت ڳوليندي هت ۾،
ڪيچين جي ڪڙي لئي، ڪوه لڌيون جي ڪات،
پاروچاڻي ذات، مڻان مئي نه وسري.

٤

جبل ۾ جالار، سره ڪڏ پئي سسئي،
پئي بوه پرادي، پانهنجي جي پاڪار،
هوتاڻي همڪار، مولو ملڪي مڙئين.

٥

سره ڪڏ پئي سسئي، سوز هئي مدڻه سهي،
طرح پنهنجي لڪڙي، پاروچا پئي،
آڻي ڏيندي هت ۾، ڪتابت ڪاهي،
پنهنجو پاڻ هٿن سين، واچيندائين وهي،
سو جن سهي، ڪن ڪولهي اهڪر عنايت جڻي.

٦

سمر جنهين نه ساڻ، هوت حمالي ڪن جو،
ڪري چنج چمر ۾، پنهون اندو پاڻ،
ڳڻندي نه پنهه رهاڻ، لطفي مدهه لطف جڻي.

٧

اڄ نه ڪيو ڪرهو، هڪ ڪچو پي ڪاهه،
واٽان پاسي ورچي، ڳوڙا پاسي ڳاهه،
ڪنهن پئي ڪا من سين، ڏٺون ڪندي واهه،
آسڪا لهي اي ڪا واه، واڳون ڏٺين هٿ ۾.

٧

ڪچو ڪڍو ڪرهو، ڪهه ٿيندو پائي ڪان،
سورهون جو سالن جو مهس لهندو ماڻ،
هڻي جا هاوان، همت اهڪي الله عنايت جڻي.

٨

پسي سي سر هو لئي، جي سون لڳهما مس،
لمف لڌهون کي الاه ڪو، اڪ مڙئي لس،
حب جهيڪي هوت جي، واندر لڌهيڪي وس،
سڌيءَ چالڪن چس، پير ترائي پٻ ۾.

٩

سسئي لڳهيو سو، مرد جڏهن ماٽ ڪما،
جبل وڏو جو، اوڪ مڙولي لڪهون کي.

١٠

جبل مادي جڪس، جو آڏو آڏ پڇون کي،
اوڻي اڪن لڪ، سب لڳهيندي لس سڪ سون،

١١

جبل چيڏولي، جو آڏو آڏ پهڻن کي،
ولي ود واٽ لنواءِ، ار دسٽ ارو هي،
ڏجن ۾ ڏولي، پسان شال پڇاڙون کي.

١٢

جبل سڄن جال، آڏا آڏ پهڻن کي،
هاڙ هي ڏالهين هٿ ڏٺيو، چمر مڙان شال،
ڪنهن و پڙا ڪالهو، لي ڏي ڏوڏگر ڏو ريان.

١٣

چمر چمر پالان، ڪالهو ۽ ڪارو،
پٻ وجهندس پٽ لئي، صبح سوار و،
وچڙ مون وارو، ڪنهن وهندس وچ ۾.

١٤

چمر ۽ چمر، لا لڳا لڳي پاڻ ۾،
ڏايا ڏ وامڪر ڪرڪرا، ويڪ وڪايون ود،
اڄ پرادي پنهنجن، اماڻي لڏو،
سوز هي جت سڳر، اٿس پاٽاري پيلي ڏڏون.

وائي

ھينئڙو تو ھن ساري،
منھنجو ساھ سڄڻ کي آءُ ساري،
جنڊاون آءُ ھلندي، ويندي ھوت ڏي،
ھون ھلڻ ۾ ڪين گھڙي ھٿ گھاري،
آسُ پُڄي آھيان، مان واجھ اکين واري،
پنڌ اُڙانگا، پٿرن، مرڪي ڪوھيارو اوڪاري،
سچو سڄڻ سيڙان، مان پُنل پنھنجو پاڙي،
جيرو اندر جنڊڙي، ويو پارو جو پاري،
وڏا ڪم ڪريم کي، ھن وڻجاريءَ واري،
ادائون، عبداللطيف چئي، وھندم ڪين وساري.

عمدا اسلامي تاريخي ڪتاب

ارشاد الخلفاء

چئن يارن سڳورن جا عمدا قول نھايت سليس سنڌي زبان ۾ چونڊي گڏ ڪيل جي ھر مسلمان بلڪ ھر انسان لاءِ رھبر جو ڪم ڏيندڙ آھن. قيمت ٠-٨-٠

شاھ امان الله خان

غازيءَ جي انگريزن سان لڙائون ڪري افغانستان آزاد ڪرائڻ جو ذڪر لساوا جي صورت ۾.

قيمت ٠-٤-٠

ملڻ جو ھنڌ:-

دفتر لطيفي

الھندو ڪڇو، حيدرآباد سنڌ.

فصل ڇھون

١

آڳ پڻ آھڙا، ڏونگر کي ڏاڪا،
ڪيم آھ عجيب کي، سڪ منجھان سا ڪا،
پنھنجي ھٿڪي ھوت کي ڪوڪ وجھي ڪن ڪا.
منھنجو وس واڪا، پنڌ ڪم پروچ جو.

٢

آڳ پڻ آھڙا، ڏونگر کي ڏاڪا،
وٽي ور واٽ لنگھا، ٻر چڙھي باڪا،
قتيا پير فقير جا، چڙھندي چڙھاڪا،
ھون جي اندر جا ڪا، ويا پڄائي پاھنجي.

٣

آڳ پڻ آھڙا، ڏاڪا ڏونگر کي،
ھوت جي ور وندر جا، ماڙ پيندا مون کي،
ھاڙھو ھيٺيءَ کي، لنگھائج لطيف چئي.

٤

آڳ پڻ آھڙا، وندر ور واڪا ور،
حب جنھن کي ھوت جي، سا ڏورينديءَ ڏونگر،
پاڇائين پرور، لطف ساڻ لطيف چئي.

٥

آڳا پڻ آھڙا، وانڊر ور واڪا واڪ،
اُجھايس اُن جي، قوڙائي فراق،
پنھون پرمل پاڪ، واجھ لڳس ور پج اون،

٦

آڳ پڻ آھڙا، ونگا ور وانءِ،
جيرا جگر پڪون، آريءَ لئي آنءِ،
ڪٿي ڪندوانءِ، سيوڙا سڄڻ چئي.

٧

ڪوڏر ۽ ڪالي، جنھن سين نڪر ناڪيان،
جيڪو جبل لنگھيان، سو ھيبت جو ھالي،
پرينءَ جا پالي، سا جڙ جھڙي نه لھي.

٨

ڪرڙا ڏونگر، ڪڪ کهڻي، جت اُر ات سڄڻ انهان،
ڏاهن ڏاهپ وسري، ٿيا حرف ٿي حيران،
سسئيءَ لنگهيو سيد چئي، محبت سان ميدان،
جهنجهو آرياڻي اڳواڻ، لنگهي ڪاهي پاڪ پهاڙ.

٩

ڪرڙا ڏونگر، ڪڪ کهڻي، جت واٽن ۾ وادي،
آڏا لڪ، لطيف چئي، ڀر سڄڻ ٻاري،
جا منزل ماري، سا قادر ڪيچ رسائيين.

١٠

ڪرڙا ڏونگر، ڪڪ کهڻي، جت جبل گونا گون،
لڙن جوڙ، لطيف چئي، لنگ لتاڙن لون،
جن ڏاڍو ٻير پنهونءَ جو، سي نه دون نه چون،
هوائن مٿي هون، لاچارا هن اوڪ جا.

١١

ڪرڙا ڏونگر، ڪڪ کهڻي، جت ماڻهو مقامن،
سڄڻ ٿاڻ، سيد چئي، اُت مرون مهاڻن،
آرياڻي آهن، مدد معذورن جي.

١٢

ڪرڙا ڏونگر، ڪڪ کهڻي، جت ولا روڙا واڪالي،
سا ڪاهي سيڻن جي، لي ولڙ واجهائي،
ڏهه ڏس، لطيف چئي، لنهن ڪيچي ڪاهي،
آرياڻي آهي، مدد معذورن جي.

١٣

ڪرڙا ڏونگر، ڪڪ کهڻي، جت رڻ لڪو واٽو،
لڪ لنگهي م ان ڪي، ڏونگر ۾ ڏاٽو،
جانهن جام پنهون جاڻو، تانهن تي وس وڪاڻو.

١٤

ڪرڙا ڏونگر، ڪڪ کهڻي، جت سهڻو وسن ماڪون،
سڄڻ لهون، سيد چئي، ماڙهي جون هاڪون،
جت الڏيون اوطاقون، اُت ڪاهي رسج ڪاڏي.

١٥

جاڳي جاڳي سسئي، جان هنجان هڻ وڏاء،
تان سڀئي سيڄ پرانءَ ڏي، ٿيون پٽر ٿاه،
آلي اکين ڇاه، نه کوڙا کهر نه سوران.

١٦

سڪي جان سڌماس، تان سڪ سمجهه نه ڏي،
جاڳي سنهس جن اِئيءَ، سي آيا تان نه آلماس،
پنهو آءٌ پلماس، نه نه سڪ سمجهه ڇا اڳي.

١٧

ماڻڪ مٿ سڌ ورم، اوڏاهين م سوجهرو،
ڏهر وهل حساب ۾، ڇڏي نه وڃڻ ورم،
ساڙيو سڌ ڪڌورم، ڪوهيارو ڪيچ ڏٺي.

وائي

وڃڻ ڪيچ ڪهي، سيڻن سان سهي،
ور پنهونءَ آءٌ جيڏس تان نه جڏي ڏي،
وهان ڪڻن مات ڪري، هلڙو سور سهي،
هلڏي شهر پنهونءَ ۾، سار پان ڪول سهي،
اڳهان آڏيءَ جام جو، سچ، ساڻ سهي،
صبوح ڏونگر ڏور ڏيان، ڪنهن ٻر داڻ رهي.

فصل ستون

١

پيهي پناڻن سين، پولي جي نه پڇن.
آئون سنڌي پڻ نه سمجهان، هو پارسيون پڇن،
مون انهن ملائن، سرتيون سود پرائيو.

٢

پرو ڦاڙا پاسي جن جي، تا اکو روان شيهي،
ڏاڍ پارسيون پاڻهه ايرا پلي،
ليڙا وات لطيف چئي، لڏائون لمشي،
پنهون پرولشي، ڪيچ پيادن جي پند ۾.

٣

پرو بکمرد بام بلخا، مون پوڙي مام،
آءٌ دلي ئوءٌ مان خشتڪان، ڪٿئون چلي چوجي لام،
اچي پيئي کنهن سام، د راه د راه ڪن جي.

٤

جهڪر دوان روش، مروشي محبوب ڏي،
منا گشي مولد ڳي، د يوان پنهون دوش،
ئوءٌ گوڪي مدن گوش، سڀئي مان سکهي آمان.

٥

ڦاڙا ڦير پاڳون، مهادون مدن جون،
مروشي جبل دوون، وائي واد پاڳون،
مولکي ماد پاڳون، پاروچي پولي ڪري.

٦

ڦاڙا ڏير ڦکهن ويا، هوه جو راٺا جت،
ايد اند و ايکوا، هن پلا ٽما پر پت،
ماٺهو ڏيهر مت، آئون ايچ بلوچون لشڪان.

٧

داسا داڪا داري، هنداوي هنام،
هردا سا هن حال جي، هئي هوت ڏنام،
پدپري اپدام، پاڻي ايچ پر پت جو.

٨

ايشان ايشان ڪن، واڇڻ جي والي،
سڀئي هل هودي جو، مڙپاس مهاني،
من ڏيکب ومن ابهک وما دا ڏيک، اي پروڙان والي،
هي جا پولي جتران، سمجهم نه ساڳي،
قضا جا کرپر جني، الوي ار آلي،
ستڳي جا سالن، پنهون وسيج اب ۾.

٩

پرو بکمرد بي، تا ڏين پارسيون ٻاڻ ۾،
مون لوڏان ڳي لکما، ڏ هاچر ڪندا هي،
ماڙ پندا مولکي، پنهون لندا پاڪسون.

١٠

پنهون ساڻ پرايت جو، ڪو پمڙم پيچ،
ڪديس ڪمالا ناف جا، هاڙهو پاڻان هيچ،
ڪاهي مشتڊاس ڪيچ، دپرو دوست پنهون جو.

١١

پنهون سين پريت جو، ڪو جو پيچ پوم،
پيهي هن پيهو ۾، وهڻ وه ڳوم،
معمون موڙ سند پون، ڪاڪمون ڪيم ڏيوم،
سرليون ساه سدوم، ڳو حوالي هوت جي.

١٢

ڪچاڙيا ڪاهي، شعر ان سمڪار يا،
ڳلمون ڏوار هلوپون، ويا چمراون چڪالي،
لکها اڪ لطف چئي، ويا ڪرهل ڪڏالي،
پاپيڻ کي پروچ جو، آسرو آهي،
واڳون وڃڻي، ڦمر بن مان فقير لي.

١٣

ڏالهن لي ڏالهها، ڏ لالون ڏکيءَ کي،
اڳيس الڪ امهن جي، کڙ الد و ڪاجا،
ڳون ۾ ڳاجا، ڪري مند مرون سين.

١٤

ڪو مون ڪنڌ آيو، وس نه ونجهاري،
هوت لنگهيو هت ڌي، ڏهجي نه ڏاري،
اچن جي آري، نه پار پڇي ڪا لنگهيان.

١٥

ڪو مون ڪنڌ آيو، ناهه ونجهاريءَ وس،
هوت لنگهيو هت ڌي، ڪولي ڏٺي نه ڪس،
ڏکن ڏکيءَ کي ڏس، نه موڙهيءَ ڪو مون ڏٺي.

١٦

ڪڏهن ڪان پاڇاهه پئي، ساڄن منهنجو سلام،
سڪ لنگهيو سوراڻ، ڪير تن ٽام،
هڻين هاج وه ٿي، اڄڻ لنب حرام،
دوست نه ڏهاڻ دام، ٽوڻ وادو ٿو وڃا ڪراڻ.

١٧

آئي ٻوڌ پنهوڙ کي، سرهي منهنجا ساٿ،
پڻا ٻازاڻ ۾، لاهي جيت جماٿ،
سنديءَ هوت حمات، ڪيچ پهتو قافلو.

١٨

ٻر مڙهي اوهه، چڙهيا جاڏون مڪڙون،
ٻه ٻه ٿي ٻهوڙ ۾، هنڌ مڙهائي هوءِ،
راڻين روي روهه، گولاڙ لتا گولڙين.

١٩

جڏهن پئي چٽ، چڙهيو هوت پنهونءَ جي،
ٻهري ونا پٽ، گولاڙ لتا گولڙين.

٢٠

جڏهن پئي ٻالس، چڙهيو هوت پنهونءَ جي،
اڏيون آريچن جا، وڻن مڪا واس،
آيل پئي آس، پنهون آيو ڪيچ ۾.

٢١

آيل اوطاقون، ڪري ڪيچي هليا،
سڪون نه سيڄن جون، ماڳن ڪان ماڪون،
لسورو ٻو ٽاڪون، سڀي هليا سور جون.

٢٢

جڏهن سان جاڪون، سر ٽڙيون مون سنگ ليور،
ڪري ڪوهيارو وڃو، تن ڇني ٽاڪون،
آءٌ ٻڙا ٽڪ هاڪون، اڏ ڏڪائي آهيان.

٢٣

متان ڪا ٻڙي، ٻول ٻاروچي وسهي،
هوائي نه مٺيس سر اڙيون، وڃي اڇيس وڃي،
جيت پنهنجي جوءِ ۾، گهاڙين ماڻ گهڙي،
ڪهڻين آءٌ نه ڇڙي، ڪيهن ڏکيءَ ڏاوڻ ڏاڙيو.

٢٤

ڏيرن ڏوهه نه جهڙيون، ماڻ مڙولي مون،
آءٌ آسولين اوهه سوهان، ٻرن ٻيلا ٻرون،
اصل آريءَ جام جو، ٻانڌ نه ٻڌو سون،
جنهنجو گونهن ٽون، سي ٻياڻيون ٻاچاڻين.

٢٥

اڏيون آءٌ نه لهين، جهڙين ٻرڪٽو ٻرائي سين،
ٻڌي سمهيس نه سوگهو، چاڙهو ڇاتيءَ سين،
ڪيڏي ڪاهي ڪرهي، موليهان وڃن ڪيئن؟
ڏره منهنجي ڏيهين، پنهونءَ کي ڪام ڇئي.

٢٦

ودم وساريج، آهيان لنگهيو آسري،
ڏاڍو ڏولڪر جو سڏي، سو لطف سان لکهيايج،
آسري آنهين ويو ٽون، آريءَ جام اچيج،
لماڻيءَ کي اوڏ سڏين، لالن الڪائيج،
ظالمس جا ذهن جي، سا اروڙ اوڏ ڪرايج،
ڪامل ڪي ڪراهيج، فرياديون فقير جون.

وائي

لڳڙي آهي لغاءِ، ور يارا! لنءَ لنءَ ۾ لالن جي،
سنڌ سنڌ ۾ ساڄن جي،
آءٌ سڪي، هو هليا، سڄڻ ٽڙا سوار،
جنڪي اورڻ ٻارانڊ سڻين، جنڪي ٻرانءَ پچار.

کوه سي جيئن نه ٻهڙا، ٻرهڻان ڏاڍ،
لڳي آهي، اُن لهي، جنهن عشق ٻهار،
ڪيڏو اُڪانڊي آهيان، تن جتن سنڌي جمسار،
ڪڏي ونداس ڳس ۾، ڪاڪيون ساح قطار،
مخون محبت سنديون، هنڌڙي منهنجي هزار،
ڪانگن قطارون ڪيون، چڪيءَ کي چوڌار،
آءُ لماڻي اکڙي، دمبي اون دلدار،

وائي ۲

دونهن ٻهالي مهان، درد فراق لي مهان،
ٻهوءِ سانئڻ جنڊاون، آءُ اٿو ماڌي آدمان،
اَديون آديون جي آءُ لهوڙيس لڳي،
ڏوڪر ڏونڊو اِن گئي، مون ولهيءِ ڪان واڪ.

وائي ۳

تن ٻرن کي اکيدي آءُ، اڪ لڪهائون،
ڏيو قرار نه ڏيئي ۾،
چڙهي ڏاڍي ڏولڪرن، ٻالپڻ اڄهي ٻالهون،
ٻاسي هنس ٻرت جي، ٻالپڻ ڏيءَ آءُ.

وائي ۴

چوڙي چڙهي م چوڙن، ٻاڙو چل ٻالهي،
جالب جهڙو جڳ ۾، لاهي ڪو ٿالي،
ٻهل اهو ٻاڻ سان، ٻور همت ٻرتي ڪي،
ٻور ڏيو ڪنداس ٻو جو، ٻرهنداس ٻاڙي،
هوس م چڙهه ڪنڪاري، هيڃ جا ولڊ وڪاڙي،
اديون، عبداللطيف چئي، انهن م آر ٻاڙي.

١٢- سُر ڪوهياري

فصل پهريون

١

ليل نه جاڳيم لڪ سين، ڪلهي اوءِ ڪياءِ،
ڪم ڏي ڀيڄ قريب کي، اجلس ته نه چياءِ،
متي مهمان سين، وٺي واٽ وهاڻيءَ،
جهلان ڪنهن ڪياءِ، ليلان روز ڏهن ۾ راهه ۾.

٢

ليل نه جاڳيم لڪ سين، شام سڀڻن سڀ رات،
اوڙي اوٺيڙن جا، ڪي ته پيهن پر ڀات،
لڪي سڳر ان جي ساٿ، نه پوري ڪنهن پال مڙان.

٣

ليل نه جاڳيم لڪ سين، ستين رات سڄي،
هيئان هوٿاڻن جون، وڃن وڙ ڏيون ڪڇي،
پوري ته نه پڄي، سڀ ڪنهن ساٿ مڙان؟

٤

اجلس ڪري اٿيا، ننڊ واري نه وٺن،
لوم نوازي ان کي، مرحبا موٽن،
ڏڍي ڏس ڏوٿن، اليوم سروا سڪي.

٥

غافل غفلت ڇوڙ، تون ڪنهن اٿاسي او جهرين،
چوٽا چڙهي ويا، وڃي ڀيتا لوڙ،
لطيف لڳ اکوڙ، جم وڃن پر واڪا ڪران.

٦

لعل ويڙا لٿي هوءِ، ڏيڻ اوڻ جم سمهو،
معاني مون جيئن، پوءِ وڃن ۾ واڪا ڪريو.

٧

سنڌهي ڏهن سمهي، غافل مدهه گهورن،
ليڙن جو لطيف چئي، ڪڙڪل سوڻي اڪن،
سي ڪيئن محبت مڙن، جي سنڌهي ڏهن سمهي.

٨

آلوڙا اکين، آيم ننڊ اياڳ کي،
هاڻي هن پنڌ ۾، گهاريان ڪارڻ ڪن،
اڏيون اوڀڙن، هنئين سان هاڃو ڪيو.

٩

جڏهن ستيون جي، پنڌ پر ڏکيا ڪري،
تڏهن تنهن کي، ساٿ ستي ئي چڙهيو.

١٠

ستيئڻ پر ڏکيا ڪري، وڏي جاڙ ڪياءِ،
ڏر پر اڀيئن دوست جي، تن سر پر ڌڙ ستياءِ،
اصل آريءَ جام جي، سڳي تون نه سياءِ،
پنهونءَ سوڻ پياءِ، تي لپاڙي ائيون ڪران؟

١١

اي ڪم ڪيئڻ، جئن سوڻ پر ڏکيا ڪري،
لوچين چوا لطيف چئي، هاري لي هوڙن،
لنبان اپاڳين کي، او يالا اچن،
سي پنهون ڪيئن پڇن، جي سنڌهي ڏهن سمهي.

١٢

ستيئن سوالي، مٿين وڙهي مٽن جڪن،
ڏلهي نه ڏٻرن جا، چوڏاري چاڙي،
اٺلان وهاري، ساٿ ستي ئي لڏيو.

١٣

ستين سنڌهي ئي، مٿين ويڙهي مٽن جڪن،
اوچا اکين کي جاڳي نه ڏنائي،
هيان او هنئي، تي ڪيڏ ڪيڏين ڪران.

١٤

او جاڳيا اجاڳ، ڪنهي نه ڪيٺين جڪن،
اسادي اوڙيءَ پر، پنهنجي ڪيڏين سين ڪاڳ،
پالهي چاڙهيو پاڳ، تي سڄڻون ڏاڍيون سمهن.

١٥

لنبون ڪيئن لهن، هاري هلڻ مهمود چئي،
لوسي ني سوڪ ڪيا، ٻئا اوچا جن،
ڪڏهين ڪين سڃن، وسر لون وڏن سين.

وائي

ڪلا ڪام ڪري، لڪيو ٿان اِ تري،
ٻڙي جهڙ ٻون مينهڙي وڙ! شهر ٻيئو ٿو هه،
جو سونگار سرڻين، سو مون ناه ڳري،
جهڙي ٿهڙي حال سين، وڃان ٻهر ٻاري،
جنهن وٽ هيئان هايا، سڄڻ سانگ ڪري،
لامون تنهن وٽ سند لون، اوڏيان لايان ڳري،
قضا جا ڪريم جي، ڪنهن ٿان ڪين ٽري،
جهڪي اکيو اوح ٿام هه، ٻاڙيان سو ٻڙي.
اڏيون عبداللطيف چئي، شال قادر ڪرم ڪري.

فصل ٻيو

١

ڏولڪو لون ڏاڻو، ڏاڻا ڏاڻالون ڪراڻ،
مون لن اندر لڳن وهين، جئن وٽ ويدي واٻو،
ڪرم جو ڪاڻو، نا ته ٻتر ڪير ٻڌ ڪري؟

٢

ڏولڪو ڏکر سنداءِ، ٻرانءِ ڪڏجان نه چوان،
پئي تئين ٻوڙالون، ٻيا ولڪا ور سنداءِ،
چڳي ڪال ڪياءِ، ماهر وچائي ٻرانءِ جو.

٣

ڏولڪو ڏس ٻران جو، قاف نه ڏئين ڪو،
قطار ٻيا ڪاله، وٻا، اوڏا وٿان لو،
هوس مٽي جو هو، ساڄن الهي جي سامت هه؟

٤

ڏولڪو ڏس ٻرين جو، قاف ا ڏکين ڪل،
قطار ٻيا ڪاله، وٻا لوڙا لوهين جهل،
سٽي هوس هڪل، مان ٻڌي ٻاڙ وڃو ودي.

٥

ڏولڪو ڏوڙاٻو، ٻهڙون چولڊس ٻرانءِ کي،
ته ٻهڪ ٻير ٻٽون ڪيا، لرٻون چڻون لو،
رحم نه ٻيڪي دوح هه، قدر مينهڙو ڪو،
واڪو ڪندس ور،
مولسين جبل ڏو جاڙون ڪري.

٦

ڏولڪو مون مر ڏکوه، آءِ اڳي، ڏکون آهيان،
ٻيلاهين لون لڪ ڪران، جيلاهين آءِ جوه،
سادڻان ڪول سکوه، سود ڪهڻي سڀيران.

٧

ڏولڪو ڏکوين کي، دلاسا ڏ جن،
ڪهڙو ٻانڊي لن کي، جن وٽان هوس وڃن،
لون ڪٿين سدا لن، ٻهڪ ٻهر ڏکولن؟

٨

ڏونگر ڏک ڏيئي، مون تو سين ڳالھ ڪئي،
پاڻا آءٌ مئي، سور سڄائي پرينءَ جو.

٩

ڏونگر مون سين، ڪيئي پار پرينءَ جا،
سڄڻ سوم سمڪڙو، ويو ڦوڙائي سو،
ڪنهن کي ڏيان ڏوھ، مون سين آرادي آن ڪيو.

١٠

ڏونگر ڏکوئيوم، تو ۾ اوڙاڪ آهيون،
جي اڄ ڦوڙائي، ڏجن دلاسا ڪن کي.

١١

ڏونگر ڏيئيم کو، ڳل نه سڪا ڳوڙها،
هوءِ جي پٺ پيرن جا، سي ڀڄي ٿيا پورا،
کولڙ جا گهوڙا، وڃن جان جدا ڪيو.

١٢

ڏونگر ڏماڻي، پاڻ مٺاڻ گهوريان،
تو مٿي وهاڻي، سدا ياد وڃن جي.

١٣

ڪي جي ڪيا پاوَ، ڏکيءَ ڏونگر پاڻ ۾،
سڄي سا ڏٺوال، مرون ٿيا ماري.

١٤

ڏونگر پولين ڪئي، سڄڻ مٺيون ڏونگرين،

١٥

ڀئي ويا روون، ڏکي ڏونگر پاڻ ۾،
ڪنهن کي ڪين چون، مڇين جو پرڻو.

١٦

اڄ پڻ ويڙو روءِ، ڏکي ڏونگر پاڻ ۾،
ڪوهياري جو ڪوءِ، اڄي سور اڌ مئو.

١٧

ڏونگر نه ڀائي، ڏجي ان ڀائن دي،
ڪالھ چلندي ڇيرن، ساڻس سهائي،
چوٽيون ڇڻائي، جنهن ڪن جهاڳي اکي.

١٨

لڏي ڪندا ڪوھ، ڏونگر ڏکوان کي،
لون جي پٺ پيرن جا، نه ائڳ مٺڙا لوھ،
ڪنهن کو ڪراھي ڏوڙ، آءٌ مون سين اهن ڪيو.

١٩

جڏهن جڏهن ڪڪر آئيءَ، لڏن ان ڏونگر ڏابيئي،
مون تان لڏهن هميشه، پير لهائي پرينءَ جو.

٢٠

اڏون وسيس واھ ۾، آوهڻي هٿ هڻي،
ويا خيال ڪڻي، ماڻ مٺڙو جڏڙو.

٢١

ماڻ مٺڙو جڏڙو، ڪيو خيال،
ڪوڙن ڪڏان، ڏاکهن لڏي آهيان.

٢٢

پري نه پيائي گهڻا، سائي پيچي سک،
رقابت ڏجن ۾، ڏونگر ڪاڏي ڏک،
آڏيءَ جو آهڪ، مون ڏهڻا واھ ٿيو.

وائي

آهيان جن سنڌي، ڙي! اڙي مان!
مواڪي سي نه چڙهندا ھورا!
پا ڪنڊيس ڀيڻونءَ کي، آءٌ پڇي پاڻي ڪندي،
ويئي آهيان وات لي، آهيان آسر واڌي،
پران پڪا هٿهن آءٌ دلي ڪان نه ڌهندي،
ڪرم ساڻ ڪريم جي، (لطف ساڻ لطيف جي،)
آءٌ پرانءَ ماندي.

فصل ٽيون

۱

ڊوڙو ويلي واٽ، اڀڙ اوڏانهن اڪيرو،
لالو ڏيئي وڃن سان، مون لاڳاپو م لاٽ،
ڏونگر سي ڏوري پنڌ پون، جن اندر پري آڳ،
هوتاڻي هن ماڳ، مون کي ڇڏ نه ڇيرين.

۲

مون کي ڇڏ م ڇيرين، همت هوتاڻي هاڻ،
اوڏي مند ان کي، الله ڪارڻ آڻ،
پورهيو ڪندي پس پاڻ، اڳيان آر پنهن کي

۳

مون کي ڇڏ م ڇيرين، هوتاڻي هن هنڌ،
توسون پولند پس پنڌ، ڏي پنڌ پس پاه پنهور کي.

۴

مون کي ڇڏ م ڇيرين، حاذق هوتاڻي،
لوڙي ليءِ ڪاڻي، ڏکي ڏوري ڏونگرين.

۵

مون کي ڇڏ پاڳون ڇيرين، پوءِ رهاءِ پاڻ،
جي پلاڻون پاڻ، تن دس رسيلا راهه ۾.

۶

سڄي راتون ڇڙڪ، آيل پاروچڻ جا،
رهم وهاڻي ورري، ڪوهياري ڪڙڪ،
ڏڙ ڏ وڻو تڏهن ڏڪ، جڏي جهڙ نه لڳي.

۷

سڄي راتون ڇرڪ، آيل پاروچڻ جا،
پنهورن جي پڪان جون، داسون مڇهان ڏڪ،
هنيون هوت ڪرڪ، او چاڻ لوه نه اڪري.

۸

جنهن جي ڏهي، ڏ ه پاڻي پاروچڻ جي،
هت هوت پنهور سڄڻ، مون ڪيڇي ڪاهي،
اصل آري جام جي، پلو آڻ پڃي،
هوءَ جا پانڻ پير ۾، تهان جتي نه جهي،
وساري واهي، تن ڪيچين ڪيڻ ڏهان؟

۹

هٿي جي نه هٿي، نه ٻانهي پاروچڻ جي،
ان سگ مقابل سڳي، سعدين تي ساٿي،
هن تان لڄ لٿي، هن جو هلڻ هوت ڏي.

۱۰

گولي پنڌي ڏاه، ڏر خريدي جتن جي،
اڄ پڻ عنايت ڇڳي، هت آر پاڻي آه،
سو مون سڌ سهاء، جتن پالهي ڪوڻن پاڇهه سين.

۱۱

ڪنيز ڪيچن جي، پالهي پالهوني،
پڻي پاروچي هت ۾، ڇڳن سر چوني،
پالهڻ کي موني، پاڻهي پهچند و پب ڏڻي.

۱۲

ڪنيز ڪيچن جي، پالهوني پالهي،
سي ڪٿن وڃن وسري، جي جيءَ اندر جالي،
اڳڻ امالي، شال ڪيچن جي ڪام لڳي.

واءِ

مولڪي اهڙا ساڻ پاروچا پاڇهه پڻي،
ڏ پندا مون ڏکيءَ کي، الله لڳ اعڻ،
”لا تقنطوا من رحمة الله“ پران جهڙ پاڻ،
”ان الله يغفر الذنوب جميعا“، سچو ايءُ پر پاڻ،
اديون عبداللطيف چئي، اهڙو آهي اڳراڻ،

فصل چوٿون

١

ڪالهه نه واڻو، اڄ ٻون آڏ ٻڪن جو،
لڪون پٻ پري لڳا، جهڙي ڏڪ ڏاڻو،
ڏونگي ڏوڙاڻو، ويا واڄائي سمران.

٢

ڪالهه نه واڻي، اڄ ٻون آڏ ٻڪن جي،
ڪنهن ڪڙ ڪهي لکيمان، جبل جيا جهائي،
جوڪس واجهائي، هاڻي مراد پس هوت لئي.

٣

هلڻ سيهان نه هوت جو، ڪره وچڙ واڻي،
ڪڙيا پکڙ خرڏون، ڪشين م ڪيجائي،
اسباب عناب چڱي، ان جا سوڙهن ڏکائي،
ڏسڻ ڏونگر ان جو، تن ڪي اسلائي،
مار م مون مائي، ڪر ڏولي هوت ڏهائيان.

٤

هلڻ سيهان نه هوت جو، وچڙ آهه ڪهوڙيان.
هون هميش هٿين، ته ڏونگر ڪوه ڏوريان؟
اکين سان اوڏيان، پسان شال پنهونءَ کي.

٥

هلڻ سيهان نه هوت جو، وچڙ مون نه وس،
الله آڏو ٻهن جي، ڪولي مڙني ڪس،
ڪڙ ان پنهوار پڇان ڪو، ڏونگر يا مون ڏس،
اکين جي آرس، مند جهائي جوڙ ڪي.

٦

هلڻ سيهان نه هوت جو، وچڙ م واڏيو،
ڏهو دامن پيچرو ڪا، ڪهڙي همت گهاڙيو،
معذور م ماريو، سڪي جنهن سگ ڪيو.

٧

مون ڪي جنهن ماريو، آڪي ڳالهه پا سي؟
تن م طاقت ااه ڪا، ادا اڄهن ڏي،
سور سلطمر ٿي، جهلان ڳالهه ڪري ٿي.

٨

مون کي جنهن ماريو، سڄام سي آئي،
پنهونءَ پڪان اڃنديا، ٻلن ڳالهه ٻڌي،
وڃنجا ونڃي، ٿي و مٺي سڄڻين.

٩

مون کي جنهن ماريو، سڄام پاڻان،
اوهو لڳن اه کي، سند مڙني ساٿان،
دارونءَ جا داڻان، ڏام هوت هٿين سين.

١٠

پرتوو پنهونءَ جو، ڪي ڇاڻين، ڪي آس،
ڪو پهاڙي ڪس، آهي ڪر پڪر ڙي.

١١

پرتوو پنهونءَ جو، سهائي سياءُ،
جنهن ڏاٿي مون آڏو، ڏسڪار لکي واهه،
پهر ان ڏنڌا پاه، پوءِ رڳمدا ڏگه م.

١٢

پرتوو پنهونءَ جو، جهڙ جڳن جهالا ڏي،
اڄ لنهن آريءَ کي، ونو راهه ڏ ڳالهه ڪٿو.

١٣

پرتوو پنهونءَ جو، ڏکائي راحت،
پاڻان ڏٺهن پڙ ارڪوتر، ساڄن لاءِ صدمت،
ملي مصيبت، آهي آريءَ ڄام جي.

وائي

پاروچي ساٿ! پڙي اي جهڏ ٻون!
همڪر ڏيان همڪاندي.
چڙهي نه سڪهان چوٽين، ياد ٻنا دل ماندي،
پهچائج پنهونءَ کي، هي پاد ڙي پاندي،
پيٽر هن پيورد م، اٿ اڙدي آندي،
پوڏ همت پنهونءَ ڄام جي، پادن جي پاندي،
ڪرم ساٿ ڪرام جي، ڪنڊي ڏمند م ڪاندي.

فصل پنجون

١

ري قربت دوست ڪيو، آءُ ولهي وڏي حيران،
ان عذابان اڳهين، مادر جو نه مران؟
اديون جو نه اوهان، سو مان سود سراهيون.

٢

ري قربت دوست ڪيو، وڏي حيران ولهي،
ناليٺ کي بروچ ڏئي، ٿي ڏکن سين ڏيهي،
تو پڇاڻان سپرين، آءُ سوڙ ساهيڪي،
جا مرضي مرو ڻي، سا سرليون ڪيئن سگهي ٿي؟

٣

سرليون ڪيئن سگهي ٿي، وڃڻي جا ورهين؟
جت جهنجهو چور ڪيو، ڏکر ٻو ڏکن،
پڇاڻان پرين، اديون اکيون آهيان.

۴

اديون اکيون آهيان، پرين پڇاڻا،
سي ڪوهيارا ڪيچ ويا ساٿ سماڻا،
جي سڀئي سيباڻا، سي وڃي ڪيچ قرار ٿيا.

٥

حقيقت هن حال جي، جي ظاهر ڪريان ذري،
لڳي ماڳ مرون کي، ڏونگر پون ڏري،
وڃن وڻ ٻري، اوپر ايري ڪيترڪي.

٦

حقيقت هن حال جي، جي ظاهر ڪريان زبان،
لڳي ماڳ مرون کي، ته سي سور شهان،
تاڪر ڪي ڪان، جبل سب جلي وڃي.

٧

جي حب نه هلڻ سگها، جڏا موڙ جهل،
لنگهائي لطيف چئي، اڳين ڪيچ ڦلل،
وساڙي وصل، معان مارڳ چڏ ڏين.

٨

ساڻان ٿي سهل، ٿو قصورن پاڻ ڏئي،
مڙان مون کي چڏ ڏين، آڏي جام اصل،
وڏ ولهن جا وصل، دس ڏسير راهه ۾.

٩

اڇو اڇو چون، ووه ويا ڏهوڙ ٿيا،
سڀان سالڪ سگهڻ سان، مون جني وسڙ آڏون،
اوهر وينهون هون، مون سالڪ تو سڙ ڪيا.

١٠

سرليون سوا ٿي، جني ڪوه ڪهون پٿر پون،
گهڻا نه لکين کهت جو، ريا مان ليو اون،
چنتا تو نه چون، ٻاڌ پنهنجي پرينءَ ٿان.

١١

جڙ جا هنيم جست، انهن ڳجهي ڳالهه جنڊ ڙو،
اللهه ريلا ڏس، پاهر پاڻ نه اسڪري.

١٢

پسو جت ذرا ڏٿي، پار لنگهس پاڻ؟
سا معذ مري نه جئي، ٻڌي اچاڙي پاڻ،
سسئي سوڙن ساڻ، سينوڙي سهه چئي.

١٣

ڪُڏ هڻ ڏنيم ڪانڪا، سرليون سراهي،
ڏکائي ڏونگر ۾، وجهه جي وائي،
جي نه آءُ جاڳي، ته عيب نه لڳو هوند اوڀن.

١۴

تو اڳ نه سيون ڪڏ هڻن، هاڪون هاڙهي جون،
ڪيچان اوري ڪاهرون، معذ ور اون مون،
واڻون وله ڏون، ڪوهه جاڻان ڪاڙهي ويا.

١٥

واڻ سهي ويا، وڏ مڏهالي واسيا،
اهڙا هوت هئا، سڀ ڪاڙهون سرهي.

١١

اٿي ڏکوئيون ڏکن جي، ڪوه اُٺون ٿيو اون،
ناه اوڏائو ان کي، ٿيون اوڪ ڏيائون ڏون،
پنڌ پيڙائون هون، پار ڏنهين جا پڌ راه.

واڻي

توکي لهن نه ايئن، اَلو ميان! آءٌ انهن جي آهيان،
زور هون ضعيف سين، ڪامل ڪره ڪريئن؟
جت پهڻجي جوه ۾، جابلَ مان جيئن،
پڪ پڌ منهان اڳري، سرڪي مان سيئن،
پالهي پار وڃا پاڻهڃي، سڳر مان سڏ يئن،
پير ان آءٌ نه پڄڻي، ڪرهل هوه نه جهليئن،
اد پون عبداللطيف چئي، ايئن لڀاءِ هو ائين.

فصل ڇهون

١

ڪڏهن ڪر ڏانهن پرين ۾ کي، ڏوري نه ڄاتام،
متي ڪوه پهتام، هڏهن هاڙها هٿڙا.

٢

ڪڏهن ڪر ڏانهن پرين ۾ کي، اندر ناه اسات،
اوڏو ڪا اکين تي، وڃي متي وات،
ڇور ۾ ڇولاڙات، ڏنم ڏکوئن جا.

٣

ڪڏهن ڪر ڏانهن پرين ۾ کي، پيچ ناه پچار،
اندر تي آهون ڪري، ڪاٽي مدنجه خمار،
گريبي جي گفتار، اي پيش پار وڃن ۾.

٤

ڪڏهن ڪر ڏانهن پرين کي، پار نه ڄاڻان پنڌ،
ڪهڙين ڪارڻ ڪنڌ، نايو تي لعرو هٿان،

٥

ڪڏهن ڪر ڏانهن پرين ۾ کي، پار نه ڄاڻان پير،
پنڌ مون پيڙو ايو، سوڌن لاه سير،
آڏي لڳي اُهير، رقص پاڳي رڃ جي.

٦

ڪڏهن ڪر ڏانهن پرين ۾ کي، ڏاٽ مون [illegible]،
ان ۾ ڪاڪ، ايءُ پيش پڌم جڳل اون.

٧

سيج وسندي تن کي، جي ش جلايا جي،
طالب جي تحقيق جا، اڳيئين انهين وڃ اوا،
ٿيڏي پسي ني، هواان آهي هرڪڙو.

٨

ٻيون ڏيهي پنهن کي، هلج پاسي هيڪ،
وڏ نه سهي وڪ، اون ٿيڏي ٿياڻپ ڪريان.

٩

اڃا اون اوات، واڻان پاسي وپسري،
سولهي تي سوات، نه منجهان دل دک لهي.

١٠

پاڻهون اسي پاسي، سڄڻ ڪا ماڻ نه ڪيئي،
اڳيان ڪوهه ڪيڏي، اي قالي آڏو ڪيچ ڪي.

١١

ڏاڍي اڪ اکين جي، ائين اوءِ اوچاءِ،
جو ڪوسو واءُ، هريا تو لتڙ ڪيا.

١٢

جين نوءِ م جين، پاهه اسوري ان سڄڻ،
جي هوءِ اورڪ ڏيئي سمهي، ته ڪوهه ڪري ٿي ڪاهه،
پليءَ لڳي پاڻ، هن سدا ري سگ کي.

١٣

منزل دور من لنها، جنهن ڪن پولهن پانهان؟
اڪا پهر ته پيرو ته سچ ڪي ڪوهيان،
لکيءَ جون ليهان، ٿي ڏونگران لال لطيف چئي.

وائي ١

الاڻي سا ڏاڍي! آلو! پلو! ڪر جهاري ساٿ،
آءٌ جا ڪانڌ پس ڏاڍي!
ڪين جيان لي جهڙون، سوڙ ڏيان جي آءٌ ماڻي،
اُت ڳنگالي هليا، پوءِ هڙن ناري،
ڪري ڪرهنادو هاڻو موڻ سڄڻ قيامت ڪاڍي،
مان وڌمن وچ ۾، اولاڻي آڏي،
هيڏون جهون هولي ڪري، مون ڏو ڏ مٺي ٿان وادي،
لالن اڳ لطيف چئي، واجهائي ٿي واڙي،

وائي ٢

جيهڙي آهيان ڏو اکر ڏواي،
تهڙن ڪوهياري کي ڪهل نه،
آءٌ گهڙاي تهن گهرت جي، ماڻهو چولم پراي،

ليو لماڻي پاڻ سڄڻ، جيو چڙ پوءِ چوڙي،
ڏوڻي اڳيد پس دس سهڻ، ساٿ چالاکن چوري،
اديون آريچن جو، نه لڳو مون لوڙي،
ڪيئي ڪان ڪمان مان، لائي وڃا لوڙي،
نالائق سان لطيف چئي، قادر ڪرم ڪيدو ڏي.

١٣ - سر حسيني

فصل پهريون

١

تان ڪي ڳڙيِ چيل، جان لاڙائو سج ٿيو،
هاڙهي ڏاڍي هل، وڃي ڪيچڻ جو ٿيو.

٢

لڙ م لاڙائو ٿيو، گهڻن گوڙهن چئي،
لاهه م لڪو لڙي، ته ڳاڙهي سج ڳالهه مڙان.

٣

لڙ م لاڙائو ٿيو، هاڻي ڪر همت،
سج سامهون منهن ڀر، متان ڪرئين ڪٿ،
سورن جي سٽ، ڳاڙهي سج ڳالهه مڙان.

٤

لڙ م لاڙائو ٿيو، ور ڇونڊ ٻڌي وڃ،
آهي اي اڄ، هاڙهي هلندن جو.

٥

اٿي سج اولاڪي، ته ٿالهين ڏوا ڪر،
سسئيءَ کي سيد چئي، سورن جو سور،
ڪنل دکيو ڪر، ويچاريءَ وٽ ڪاڙ ئي.

٦

اٿي سج اولاڙ، م ڪر معدون ٿي،
پسي مران پير، ته ولڪر ٻاروچن جا،

٧

ويو ٻاروچو اڪري، هاڻي ڪريان ڪيئن،
سج لٿي سيئن، سٽون ته پيد پس سج ٿو.

٨

ويڙي موٺ ويو، لڙي سج اڪن تان،
آهه ڏور پندي ڪيترو، ٻهٺن ٻور ٻيو،
سورن ساڻ سهو، اچي ٿيم جيڏ ٻون.

٩

سر ٿيون سڀئي سج، متان ڪا موٺ سيئن هلي،
پاڻي لاهه پيند گهٺو، اگهان دائو ته ڳي ڏج،
متان مري اُج، ڪا ڏکي پاڙائو پرينءَ کي.

١٠

ويو سج وٽن تان، راسوٺن ر ٿائين،
مون کي ماڙ پائين، آيل اولاهي ڪري.

١١

ويو سج وٽن تان، واسين ته ٻاهي ڏگسا،
جن سان منهنجو سڱ، سو ڪرهيارو ڪيچ وارو.

١٢

پٺي ته پهڙون، اوڏيءَ چڪ ته چميا،
ٻاٻون هئي پهڙون، ليهون لباهي هليا.

١٣

مري ره ٿيندي پس منهن، جتن ڪارڻ جيڏ يون،
ڪري ڪوهيارو سج، وڃو چلائي چمران.

١٤

ته ٿيم ته ولڪر ٻا، گهوڙي همس جن جي،
مون لوڏائي لڪيا، اهڙا ٻاروچا،
آيل ڪوهيارا، مون ڪر لاهو آئيا.

١٥

سيئي ڪا ٿيوار، ڪي هٿين ئي هٿ ڏٺين،
سوٽ ڏامون سسڻون، هود ڏٺن هزار،
ٻاروچا ٿا ٻار، لوڙان ڏس ته سڪيا.

١٦

سيئي پنج م سسئي، منهنجا ٻار اٿن ٻروڙ،
واهي وڏي ٻيڪسان، ڏکي وجهي ڏوڙ،
ته ڪرماڻين موڙ، جي پيند اهائي ٻار ٿين.

واڻي

جي هوند ڏٺاڻون، وو جهنڊ اون!
حال منهنجو هنڙو جهڙو،
چڙهي ڪ سڳهان چوٽين، مار ڪ، مٿاهون،
ڏکي سنڌي ڏاڍ ۾، ڏوڪر ڏناڻون.
وينديس ڪيئون وطن سين، سنگتي سڪائون،
پهون وٽي باڳ سين، اڄان جي آهه،
ڏينديس شاخ سهڪهين، وڻ وڻ واچائون،
هينئڙو ڏاڍ باڙ جهڻ، چڪي چپائون،
هينئڙو ڏاڙ هون ۾ ڳل جهڻ، دانهي رنائون،
دوه جي ڀوڳ پب جان سي مٺا مڪائون،
ڌون سلامت سوران، ڳهوڙي سا آهه،
سو جي سگهوم ڪهن سان، ٻه جو ڪمائون،
بالهوڃ ٻيل ۾ لاهيان، ٻهل ڪي آهه،
آيا، عبداللطيف چئي، ٻهون من جون مدعائون.

عمدو اسلامي تاريخي ڪتاب

دور بغداد

هن ڪتاب ۾ شيعن ۽ سنين جي جنگ، سبب بغداد ۾ ڪيئن ويهه لک ماڻهو ويا، تنهن جو دل ڏکائيندڙ ذڪر لکيل آهي ۽ هر مسلمان کي پڙهڻ ضروري آهي.

قيمت ٠-١٢-٠

ملڻ جو هنڌ:-
دفتر لطيفي
الهندو ڪمپو حيدرآباد سنڌ

فصل ٻيو

١

ڪي ڏڏ لٿي ماڻ، ڪي چڙ سنداڻ سڄڻين،
هلي ۽ واجهاءِ، ٻهي جيرن وچ ۾.

٢

مٺڙا مٺي مچ، ٻرٻر ٻالو وچن جو،
جهڪي چهو جهڙ لڳن، سو سهوڳي سچ،
ٻون کي طعنا ٿي ڏين، جڻن ۾ ٻرو ڙگين سچ،
امڙ اروي اچ، ته ست سٽايئين سور جي.

٣

مٺي منجهان منهن، اسو ٻٽي جهڻ وهي،
مون ٻانهو امهن، جيئون جهڙي سنڌ اون.

٤

منجهان منهنجي روح، جي وجي ساجن وسري،
ته لڳي مر اوه، ٽڙيا ٻهو ڏي مران.

٥

لڳي مواڪي لوه، ورده وائون لاڳون،
ڏاڙ جهڻين سين روح، سو ڪوهيارو ڪيچ ولو.

٦

ٽمن لمڻ دس وهي، چهاڪا ڪيو،
مواڪي ڏن ۾ ڏ ٻو، الين ٽا وڃو اوڻا.

٧

امڙ ڪوه ڪورو ۾، مولهان وڃي سانڙو،
مون جي تان ۾ ٻرلو، هينئڙو ڏيکي وڻ جهڻ.

٨

امڙ وڃي آڪ، چرخو آنڊ وچ مان،
ڪيچم جهڻين ڪاڻ، سو ڪوهيارو ڪيچ ولو.

٩

امڙ ڪڻ وڃان، چرخو جهنڙاون ڪري،
مٺڻ هوس چيان، مون ٻرينديي وسري.

١٠

ٻڌي ڪام ٻڪاءَ، امڙ منهنجي آسري،
ڏٺي لت چرخي کي، ٻوٽيون ٻاٽيءَ پاءِ،
ڪتوم جنهن لاءِ، سو ڪوهيارو ڪيچ ويو.

١١

ٻڌي ڪام ٻڪاءَ، امڙ منهنجي آسري،
ڏٺي ڪي ڪتاءِ، مولڪي لڏهن ڀوڙيو.

١٢

ڪوهه ڪنڊ ٻن ڪپاهه، ڪوهه آڏڻ ٻن جنڊيون،
ساڄن منهنجو ساهه، هاڃي منجهه هٿي ويو.

١٣

آڏڻ چولر ڪس، ڏاڏيان ٻنڌ نه اڪري،
ٻاٽا روئي رس، چرخو مون چڪ ڪيو.

١٤

لڳون لڏهن لڳوس، ٻري ۽ ٻالهون ڪري،
اوڏ ٻنڌي اڄ سون، ٻهون ٻاد ٻهوس،
ٻهو ٻت ڪر ٻوس، هوت هت اوڏانهن ڏهو.

١٥

ڪوهه ڏاڙهو ٻن هوت، ٻهونءَ ٻن ٻر ٻڪڙو،
ماڏ مون موت، ٻسٽان ٻڙاڪو.

١٦

ڪوهه ٻولي ٻن ٻروچ، ڪهوڙي ذات جتن جي.
مولڪي جڳي لوچ، ٻهي وڻا چمڙن.

١٧

جتن جتن لوي ڏٺهن، لڱن لڱن ڪاٽي ٻڌ ۾،
ڪو اڳالڳهو ڏهن، ٻاڏڙ ٻاد ٻچ سين.

١٨

جتن جتن ٻچي واس، لڱن لڱن ڪاٽي ٻڌ ۾،
ٻوڙيءَ اي نه ڏس، جهڙڪا سا جتن جي.

١٩

اڪو ٻڪولي لنو، اڪو لڳو ڏٺهن،
لهان اوري لڏهن، چڙهو آڏڻ واڙ لنهن.

٢٠

جان جتن تان جل، ڪاڏهي جاهه جاڻ ڏي،
لڏيءَ لڳيءَ هل، ڪاڏهي ول وڻ جي.

٢١

لڳيءَ لڏيءَ ڪاهه، ڪاڏهي وال وڻ جي،
معان لڳي اوڏاهه، پير نه لهين ٻروچن جو.

وائي

شاديءَ جو سينگار، آيل مرڪ منهنجو مون پار،
آهي ٻه ڳجهيءَ جو، ڏي ٻاوڙا هار،
آهي اڳهاڙن کي، جالب جو جنسار،
آهين ڪاچ ٻکين جو، تان ڏرن طعام تيار،
اعلى اُڇو عيد ۾، دوستاڻو ديدار،
حسن هوت ٻهونءَ جي، ڪڪوراو ڪرهار،
سيج ڪنڀين سرهي، واسيائين وڻڪار،
چمڙ چٽون ڪتون، عطر ٿيو آوار،
ڪوڙان ٿيا ڪتراڻ، الي تان اثار،
سدا صلاح جي، ڪواي گرفتار،
گهوڙيان گهر گهٽيءَ تان، آئي جتان آذار.

فصل ٽيون

۱

ڪو ڪُھندي ڪوڙ، آھر ٻارو چڻ جو،
ڇُل ٻِدائس ٻيهر، هيڪُون هٿ ا، واندي.

۲

پنهوران ٻاهر ٿي، مون جي سڌ ڪئا،
سي جي هوت سڃاڻ، ته هواد نه وڃڻو لڪري.

۳

مون ڪيڏي ڪيا سڌ، پنهوران ٻاهر ٿي،
پر ٻارو چاڙهيج لڏ، اڪ سوبرو لنگهيا.

۴

پنهور جن سڪن، مولڪي سائان ڪاڏاهو،
هاڻي ساڻ نه ڪن، تان ڪي ڏرلڪر زور پيان.

۵

پنهور پنهوران، پڇو تن آڏو،
اڳي ان ماڳان، سڄڻ سوڙ پر آليا.

۶

پنهو هن پنهور پر، دوزخ جو دواهون،
سوادو سوالهون، اچي پوڄ سڪئي.

۷

پنهو هن پنهور پر، گهايل ٿي گهاريان،
سڄڻ جي ساڻڪ وڻا، سي ٿي ٿي سارڻان،
سي ڪيڏن وسارڻيان، جي وڃان مون وات تيا.

۸

پنهوران اجاڙ، سڄڻون سڪر پالهمان،
مون سون لنهن پهڙ، ڏڪان هنڌ نه ڏوريو.

۹

اجاڙان پنهوار، سڄڻون سڪر پالهمان،
آرپاڻيج الود، ڏنم جت اڪهن سان.

۱۰

لڳي لاڳاپي، پوري مڌ پنهور جي،
اران وچالي ٿي، ڏکي ڏرڙي ڏولڪران.

۱۱

ڪاهي ڦاٽو ڪيڇرو، مٿو اڳهاڙو،
مهنجو ڪوڙو، پنهو هن پيئود پر.

۱۲

پنهو سب پنهور، جو پڇي هوت نه هاپو،
شهر سڄاڻو ڪهن ڪي، آرپاڻي آلود،
ماڻهو لنهن مود، ڏيکو جنهن دل سڄن.

۱۳

جنهن ڏيکو دل سڄڻ، پنهي سڄڻ پنهوان،
ڏ ٻاٽ ٿي واهورن، پنهور ته ٻاٽ اڪائيو.

۱۴

ٻروهو پنهور، جو آرپاڻي اجاڙيو،
لائو سڀ اوڪ ٿان، هاڙهي ڏاڙهيج هور،
چورڙا ان چڙهي سڪهڙن، پنهون ڪڇاڙن ٻرا،
آهر سو آلود، جنهن ڏکهون ڏڪ وهائيون.

وائي

لڳو منجهه لڪن، ايل ڳاڙهو ٻهر پنهورن جو،
نه ڪنهن واٽ وڃاڻيو، جهوري گان نه جهڪن،
ڪا ڪٿو ٻان، اڙي، هاڻي جا هوتن،
ٻوداڻو ٻرن جي، ڏڙهو منجهه رنڌن،
لطف ساڻ، لطيف چئي، ڪنڌو وڙ ولهن.

فصل چوٿون

١

لهرايا موتيان، ساجهر تي سيڻ ويا،
پنهن پيروان، سڀ مڻهيءَ ذات جي.

٢

هنس جي آهي، پالهي پاڻ وڃن جي،
هواڻ نه چڳياڻون، ڏکيءَ ڪي ڏکن ۾.

٣

آهي جي هنس هلي، ادبون آڙ انهن جو،
سائين ڪي پيدي سڀ، هوان ڪوهيارا ڪريان مون.

٤

هنس جي سماءِ، نه ڪير ڏڪ، ڏٺون تي،
ادب وڃان اُن سٿن، ڳالهه نه ڪير ڪاهه،
ذات مڻهيءَ ماهه، ڪڇور تي ڪهڙن ڪي.

٥

اونهن اماڙو، مون جهلندي نه رهيا،
سائين سوار، ڪو ڪيڃ اکين ۾.

٦

سائي توهه هلن، پٽر جي واڙ ڪريان،
جڪس پاڙ وڃن، ڪو ڏنو عيب اکين سين.

٧

سائين سيڱن نه جاڳي، پوهه ڪجاڙيان ڏرهه؟
اي پر ڪهڙ هوهه، جن هو سالڪ، تون سمهين.

٨

سائي نه پسان سي، جي هنڌ هڏڻين توڙيون،
هاڻي ڪهڙين جي، وڃيو آڳڙ اڱيان؟

٩

آڪي سائي ڏس، جي مون وڙي وڃائيا؟
وڻان ڏس مڃيڪ، هاڻي تن پر کي.

١٠

مون سڏيندي سڏڙا، سائي سڏ نه ڏين،
ولهي جي وڻاڻ تي، اوڏ نه لڏواريان،
هيڏا هاڃا ٿين، ايري هن پيٺور ۾.

١١

ڪهان ڪان ڪيڏان آيري، وهان ڪان مون وٽ،
پاي ڏوڏ ٿيڙ پون، عيب آڙيءَ چام ڪي.

١٢

ڪهان ڪان ڪيڏان آيري، وهان ڪان سر هيٺ،
پاڙ وچي سهڻ ڏيٺ، جيڏاون جيءَ پر اي.

وائي

هوس هوس اي هوتا، ڏيندس ماهه مرون کي،
آهي جرا جي ڪري،
ڏهڪي پاهه پيهود کي، آهي آيس او ڳري،
آوپاٽي پڻهون ڌي، مولڪي سراٺون ڪان نه سري،
جنڌي پاڙون جان ۾، ڏکيءَ ڏڪ ڏڌي،
آهي اوواڻون سهراڻ، وڃ مر ليءَ آيري،
مون ڏلي مون رسهو، واڃي ڪان نه وڏي.
ڏکيءَ جي ڏ پڪار ڏيون، ڏاران مهون موري،
پالي پران جي، موهس منڪ ڪري،
آري جي عشق جي، مون کي الد ر آڳ پري،
اوکي اوهه نه چڙ پان، جي وڃان پون ٿري،
ڏڙو وجهندس ڏوڙ ۾، مٿو ڏار ڏڏي،
هاڻ سٽي هوس جو، ڏکي اس ڏڌي.
پران نظيج پالهڻون، اکين پاڃهه پري.

فصل پنجون

١

ليڙن لڱڙي لس، ماجاڳيان مٿي ٿيا،
ولي ود واسڻ ٿيا، پنڌ ن ڄام پهس،
ڏاڍا وڏي وس، پارو چا پنهور ۾.

٢

وڏي وس ڏاڍا، پارو چا پنهور ۾،
رڃي ڏور پيا، الحيءَ سالڪين سورين.

٣

سانڍ پنهنجي ساه، ان ڪر پانهين آءٌ پورا ڪريان،
راهون جي ورن سين، ڪن سرڪين سهج ساه،
مرلکي طعنا تي ڏکم، مون ٻن منڻن ۾ ماه،
آريءَ جي آڪاه، ڏالس ڏرهن ۾.

٤

ماڻ وهاڻو واڌ، ڪڏ پڙاڏي پانهنجي،
جيڪي ڏاڙي ڏيج ۾، سو سهوڳي ساڌ،
رڃان ٿي واڪار، ڏونگر پر پنهونءَ جو.

٥

جنهن چيڙ ڪنت، پيڪ پڙاڏون پانهنجان،
جتي ڏاڍان ڏاڙي، ٿي مرون مون منڇ،
سيڻن جي سهڪ، ڏوڪر ڏولي مون ڪوه.

٦

ڏاڍي سڪ ستي ڪئي، پلانڍي ٻروچ،
لوڪ رڃان ٿي لوچ، اٿي پيچاڙي پنهونءَ کي.

٧

مسافر اٺون ماه، وڌه وهاڻو وارو،
اڄ ڪپر اوچتي، ٿي سالڪن جي ساجاه،
جيجان جهل ۾ پاه، هنڌون هوت هٽي ويا.

٨

ڪيئن اڙانگي پالڊ، پلو پر ڏ پهڻ سين؟
معنون موڙهي ستي، ڪيهي ڪوهيارو ڪالڊ،
ولي پانهنجي والد، پاکڙ سيف ٻروچ جو.

٩

منهنجو پاڙ پهڻ، ڪهڙو ڪوه ڪڍيو،
پاسي چڙهي پنهونءَ جي، ڏاس سلٽي جن،
املان پارو چن، الڌ چڙهي اپ ۾.

١٠

حسيني جي هاڪ، مادو ماڙي آهيان،
ڏڻهان ڏونڪ ڏکن سين، ڏاڍان چڪن چاڪ،
ٻرجان ٻو فراق، مٿان پوکر پرينءَ سين.

١١

جيڪي فراقان، سو وصالان ن ٿئي،
اڄ اوطاقان، موکي پرين پري ڪيو.

١٢

ڦري آءٌ فراق، مونکي وصالان وچ پيو،
جي ٿي چڪم چاڪ، سي پرينءَ ڪڏهين پوريا.

وائي

پنهون ۽ پنهان، هي هي حال منهنجو،
پر پر اڪو حال ن مان،
مونکي پڪ پورن جي، لاڻي پائان ان،
شهر صحرا پاڻيان، مون لهڪي ميدان،
رڳان لي ڏجن ۾، آريءَ لي قربان،
پتيان مهن پسڻ ليءِ، هجي ٿي حيران،
آهي آريءَ ڄام جو، مونکي ڪاري ڪان،
ديوانيءَ کي دل ۾، سودن جو سامان،
وجهيج ڪا پهاڙ تي، پربم ڪاڻي پان،
ڪڏهن ليهدو ڪيچ ۾، منهنجو مڪان،
آهين عبداللطيف کي، اکيان اون اگوان.

فصل ڇهون

١

آيا آس لڳام، ٻار وڃا ٻيڙو ئي،
پسو پهر پٺهون ئي. اهن سڄڻ اهڃ اُري،
گولا ر وسر يار، سکن شاخون مڪون.

٢

ڏ ڀڪاڻ اس ڏ ڪري، گولا گس پرين جو،
سو اهاڻي سورن، کي ڪالدي هوت-من

٣

ڪهن ڪيهن ماڻهين، گولا ر ڏي وت،
ٻڌي گوڏ گرت، سانو ڪجي سور جو.

٤

سور ا. ڏي ڏي ٿي، آئي آهيان اڳئي ڪاهري،
جا پر پاڻي لوڙ، سا پر مهندي جندڙي.

٥

سور م وڃهاڻ، سڄڻ جنين سالڪ ويا،
پرين ئي ڇهاڻئي، آئي او هان من اوڏان.

٦

سور ن سالڪهاڙ و، ڪڏهن ٿان ڪوا ڪهو،
آيل او يار و، پانڙ ٻڌو بوڙ وهي.

٧

سالڪهاڙ و سور ن، ڪڏهن ٿان ڪول ڏ او،
پاڻ وڙ وهن، ڪالهوڻيان اڄ گهڻان.

٨

سور ا. ساڳاهن، ڏ پن اُڏ ما او ڇڏا،
موالڪي مون پرين جا، الفما آهن،
لڄون جي لاهن، سي ٿي تير ساهاڙ،

٩

سور ن لڏو سجهه. پاڻهن پهي آئيا،
ڪهن ڪي ڏ اان مهڙ، مر آ ڇڪ ن چيت م.

١٠

سور م ملج ساڻ، آئي ا. وڪي آهيان،
وڄج م ويل ڪيهن و ره مون وٿاڻ،
تون پڇ لڏهن جاءِ،
جڏهن ٿيان هڪالدي هوت سين،

١١

سور م ڪيهن ڏ ڪ، مڇڻ جپ ڪي جر اچي،
هلا ڪر لکهر مڪ، مر مدبوئي مڙ لڳين.

١٢

سور ٻه پٽون پسي، هي ڇڪهو ڪي پرو،
پر پتڪي پرين جي، ماءُ مدڄهاڻ مست،
پمر پلي پسي، لڪم پاڙ پروچ جو.

١٣

لڪم پاڙ پروچ جو، ڪوهه ٿيا قزاق،
اهکي جا اُن ڪي، ساهن پوءِ م ماڪ،
اڪڙيان هوداڪ، پسڻ پر ڏ پهن جو.

١٤

لڪم پاڙ پروچ جو، امڙ ال م مون،
سپ رگمد پس رت سڄن،
ڪيڏان اد ري پون،
ماڙ و مٿان مون، ڪالڪ امدا ڪڏهن.

١٥

ڏ ڪه لڪو، ڏ ولڪو پرلو، پمر ڪاڙي پون،
مدان لاڙ مون، سدد و جرڻ آسرو.

١٦

ڏ ڪوٻون ڏ پهار، جيڪس الڏي واڻون،
هاڻي ڪن ملا، پڇان ارن حورون.

١٧

ڏ ڪهون چان ا مڙن، ٿان ٿن پاڻ ا ڙهي،
پڇ وار پون ٻڌ ر پدن، ڪڙها ڳل سدد ن،
پ ون هڪڙن هست هٿن، ر ڏيد پون دانڻ وار پدن.

١٨

سور وراهان سرتيون، جي ورهيا وڃن،
ٻون ڪره ٻڌهن، جن سندا، تن سامهان.

١٩

ٻڙي ٻوڙي ٻند، سو ڀالعي سندرو،
ڪيچ اڳاهون ٻند، متان لڪن سين لڳي مرن.

٢٠

ٻري ٻند ٻهار، سو ڀاڳي سندرو،
ڏونگر لوڙهان ڏار، ڪاله ڏوريندي ڏک سين.

وائي

ڪوهياري ڪاماريند ٻر ماھ، جا من الله ر ڳالهڙي،
چڙان ڏونگر چوٽيون، سيمر ٽاڪ جي ساھ،
ٻوا ٻندس لکري، هاڙهو هوٿن لاءِ،
ٻالڪ ٻڙا ٻهو ٻري، ٻو ٻان سين ٻهڪي،
مولي مولکي موڙدن سندي جااب جاء،
هوت ھلي آھ وھاڙ، ٻه ڪا لاڻ جڳاء،
سسئي جي سري ڪي، اوڏاهين اولاء،
ٻرالدي ٻنهونءَ جي معهدو اوڙهه لتاء،

فصل ستون

١

ٻچين سي ٻسن، جڏهن ٽڪ ھن ٻرانهه کي،
ڏوريندا ٻون ڏسن، اڳڙ عجزين جا.

٢

ٻچوه تان ٻود، ٽا ڏ ٻچڙ هوه مر ٻراٺ کي،
ڏوريندي ڪان ڏوري، ٻرٺ ٻرڪهون ڪيڏڪي.

٣

ڏوريان ڏوريان مر لهان، شال مر ملان هوت،
من الله ر جا لوچ، مچ ماڻ سان ماڻي تکي.

٤

ڏوريان ڏوريان مر لهان، ساٿي ڪالهوڻا،
لاهي لاڏوڻا، سفر ڪيئن سالڪ وياه.

٥

آءُ ڏوريندس شال مر لهندس، ٻرڻ هٿين ٻري،
هل ٻه ساه سري، ٿن لسلي ٻه اچي.

٦

آءُ ڏوريندس شال مر لهندس، تن ٻر ملين اون،
لن لن معجهان مون، لوچ لڌهي ٻه اوي.

٧

آءُ ڏوريندس سال مر لهندس، ساجن منجه سوال،
سڪ لڌهڻ سيرٽن، ڪم جان ذوال،
وهالي وصال، الهان آرامي ڪري.

٨

چڏ ٻر حبيب هلڻ جو، چڪم چاڙ هڪا،
اد ٻون آڙ ٻڪا، هنيڙي ٻهر هوت سين.

٩

چڏ ٻر حبيب ملڻ جو، چاڙهه ڪن چڙهي.
آڙ ڪن اڙي، ٻمس هوت ٻنهونءَ سين.

١٠

ڇڏيم حب حلق جي، چاڙهڪا چڪام،
آرياڻيءَ جي آسري، ڏونگر ڏيهان لڳام،
ڀڃيم ٻارن سندام، ويهس وک نه اڳڙي.

١١

ويهس وک نه اڳڙي، اڄ آرياڻي آءُ،
ڇڪيم توسين چاهه، پاسي ٻر پيهي رڙهي.

١٢

جيڪا ڪندي ليهون، مون جن ٻاروچن سين،
سڪڻ سار و ڏيهن، چڙهڻ چاڙهوڪن تي.

١٣

جيڪا ڪندي سڪ، مون جن ٻاروچن سين،
الڪن چاڙهي الڪ، رڪندي سا رت ڦڙا.

١٤

جيڪا ڏيندي مڇ، مون جن ٻاروچن کي،
متان ٻلن هنج، ڪين لا هيندي ڪڏهين.

وائي ١

مونکي حرص لاهي وات، ڪالهي وات،
جيجان نه جعن سين،
ڪندي پس ڪوچ ڏٺون لاءِ، لکن ۾ اولات،
ٽاڙ و ٻهر ڀنڀورءَ جو، اڙٻو مڇهه لوات،
مار ٻوڪهر مليم کي، ڪوهي ڪاهي ڪدرات،
نهار ٻيدي پس اڪري ٻوڙهن ٻرٻو ٻات،
ڏاتم ڏکوٻن جاءِ چور ۾ چو اچات،
ادوون، عبداللطيف چئي، لعل نه لائين لات.

فصل اٺون

١

آرڻ اوڏالکهي ويا، آءٌ نه مران ماهه،
پٺ ن ڪيندي پس ٻور ني، هي هي ڪري هاهه،
جهڙ مون نه جڳاهه، ٻران ٽان ٻاسو ڪيو.

٢

آرڻ اوڏالکهي ويا، اڳڻ مون افسوس،
ديوالئي سين دوس، ساڻي آهي سيج ۾.

٣

آرڻ اوڏالکهي ويا، ٻهي اوڏن ٽاڻ،
ڙيا م مڪ پنهور ۾، هن ٻهمد ڏن هاڻ،
واڳي مڇهه ڊهاڻ، هل نه ٽڪي هوت سين.

٤

آرڻ اوڏالکهي ويا، ڪري ڪهڙي ڪيئن؟
هلڻ گهرجي هيئن، نه ڏجي ٻاه پنهور کي.

٥

آرڻ اوڏالکهي ويا، ٻاري چڏي ٻوهه،
آر ٻچا الن لي، هيڏ ٽان جڏي جوهه،
ڪي هلي ڪي متڪا، ڪي رڙهي ڪي روهه،
ڪر پنهونءَ کي چوهه، نه منيءَ ماتم آئيو.

٦

چاڻي سچاڻي، مولکي چڏي هليا،
ادبون آرياڻن ليءِ، آءٌ ڪوڏي جن ڪاڻي،
ٻاهڻ ۾ ٻاڻي، هاڏ ٻون ها ٻڻ آئيو.

٧

چاڻي سچاڻي، مولکي چڏي هليا.
آءٌ ڪئن جڏيان ٻالهڻو، اد ٻون آرياڻي؟
ٻر ڀر جو ٻاڻي، سو ڪهڙون ڪر نه آئيو.

٨

جاڳي جي جالوم، نه پوان و ملق فراق سمن،
ته اکر اراد مه جو، ڏ ڙ پالهن ڏ ولوم،
پوءِ تان کولو ڪيوم، هولد ڪتاو ڪيم ڏي.

٩

وار و چن تان، سوڙ انهدها سسگي،
هوڙا پارو چا، ڪين لهند ڳن ڪي پيا.

١٠

واڙي ودالي، او پمهنجا نه ڪيا،
پوري د لهالي، هولد نه پمهنجن هتري.

١١

جهان وادي وڃڻ، اولي تنا چلڪيون،
مٽي لنهن ماڙ ڳس، پڇي پرزا نه تڪين؟

١٢

دکالمندي د و اهڙا، مند سهڻالي وچ،
پرالڙو م پايچ، سامه چڙهند و لڪين.

١٣

چيچ م قطاران، سامه چڙهند و لڪين،
موچل تڪين پڪان، وڃ، وامه ڳي ا. لهچن.

١٤

ڪا جا ڪيالون، والي وادي و الڪڙي،
آيل لنهن آڇ، پولي پالاڙي ڪئي.

١٥

والي واري و الڪڙي، پولي پي نه ڪن،
الله ڪيچ ڏ ڏون، مون سمن پره م مامرو.

١٦

ڪا جا آلدي ڪيچڻ، و ڪادان والي.
سڄي مون سائي، اهڻن لند وه ڳي.

١٧

پڇوه جان پروچ، تان پاسي ڪر پر همز ڪي،
جنهن ڏنو هوس، لنهن د ان سب د و ڙ ڪيا.

١٨

هلو ؟ ملهو، ڏ ڪ م پسو ڏو لما،
سولهون جو سامه جو، سو مون هوس سلو،
آن پڇ لڳي پلو، آڇ ، ڪڏ جان پران ڪي.

وائي

مولڪي چمر تان م چل پچاه،
پار و چا پاي لڳي آهان،
چوڙي چپي آهان، امهن اماهي لهجاه،
چوڙي چڏي چمران، الهن ڪهڙي ڪمر وجهاه،
پهون مدهجور آن سمن، آه سامه سلامت ليجاه،
چوڙي چپي آهان، مولڪي لڪهڻ چوڙ لهجاه،
مون تان وڙ وچالبو، الهن پهنجو وڙ ڪجاه،
جوڳيڪو واس ڪري، سگهڙ ساد لهجاه،
آد پالي، عبداللطيف چئي،
مون لي وهلو ود ڪرپجاه،

مڪدو اسلامي تاريخي ڪتاب

فتوحات اسلام

روم جي ڏ ا-ر د سمه شهنشاهيت ڪسي
مسلمانن ڪيئن اکرا ٽڪرا ڪري فتح
ڪيو. قيمت ٠-١٠-٠

ملڻ جو هند:- دفتر لطيفي
الهندو ڪهو، حيدرآباد سنڌ.

ملڻ جو هنڌ:-
دفتر لطيفي
الهندو ڪهو، حيدرآباد سنڌ

فصل نائون

۱

ڪاليءَ ٿا نه ڪنهين، من وڃڻ وڻيو،
ماڻ پس سوڙ ڏنهين، جو ئه جماڙي جيڏيون.

۲

ڪالهه ٿان نه ڪئو، ماڻ منهنجو جندڙو،
جنهين ماڻ ملو سي جت نه پسان جوءِ ۾.

۳

جيءَ منهنجو جن، آلڪڙ ياڙ و وڻيو،
پڃاڻا پرين، سهڻان سڄو نه لڳي.

۴

اڄوڻو مر آهن، ياڙ رڃا پڻهوڙ ۾،
ٻليءَ لڳي جن، ڪمهڻي ماڙهو ٿي.

۵

ڏو وسانگي ڌالد، پٽ پروڙج ساڻڪ جا.
هوڻن سڻ هيڪالد، هيمر ڀاٽي ڏنهڙا.

۶

ڏولن ۽ ڏاڙو، موڻ لماڻي جي لڄهري،
ڪنل کي قلب ۾، قرب جو ڪاڙهو،
هوڻن ليءَ هاڙهو، ڏجاڳندس ڏت سڻن.

۷

ڏولي ڪنڍيڻ ڪره، ماڻي ڪو هوت ڏاي؟
جنڊيون جيڏ ڏاي ڪهو، ساڻس سڄ سترو،
ٻ وهي انجان ٻره، متان ڪا موڻ سهڻ ڪري.

۸

ڏ ٿان تہ ڏالد، ڪلان ٿان ڪامي هنڙون،
اڪڙيون ويساڌ، پرينءَ ڳڏ جي ڪنديون.

۹

اڪڙان ڪي نه ڪيو، ڏت نه ڏ ناگون،
آئي ڏلانون، قوڙالما سهڙان.

۱۰

ڪاڻيون لوڻيون اڪيون، ڪنيون ڪين ڪڇن،
منيون ماڻڪ نہ ڪن، هنيون ڏهن نه هوت ڏي.

۱۱

وسي وساڻيون، ڏلو ڏوڙي پرينءَ کي،
پيون ڪٽڻ پب ڏي، اڻڙ لماڻيون،
سي کي پاڻيا ڻيون، جن واندر هوت نه واڻيو.

۱۲

وسي وسي مينهن، جتن ڏاڻي ولهس ڪئو،
لوءِ پراڻ جي ڏلا، اڻڻي ڀاڃي خوروڻ.

۱۳

ڪاڻيءَ م ڪاڻيو، ملي مگر م ڏيو،
هيڪر اڄهاڻيو، ڏيڻي پر لهاڙ جتن.

۱۴

ڪاڻي ڪيرن هيمت، وڻي ڏوهه ڏت ڦڙا،
ڪامون ڳمندي ڏيمت، پهاڙ پاڙوچن سڻن؟

۱۵

پيهونءَ پاڙ ڙاون، ڪهڙ ڪهمندي جي ڏ لڙن.
سي مون سمر ڙاون، امت لهاڙ ڪ پهنيون.

۱۶

ميس مر مران، سيس و چ سر ڳڻن،
اديون آڏ اڄڻ جي، سوڏن منڄه سڙن،
پوڏ هيمت ٿي پران، ٻاڙي پيهونءَ جام جي.

۱۷

ماڻ پو جي معذور، ته هيڪاڙهين هوڏ لڳي،
ساڄن آهنڊي سوڏ، ڪين جهان ٿي ڪمهياءِ.

۱۸

اڪي ٿي جهان، اڪي مڻي آهيان،
ساڄن ساهه ڏيان، ڏرڪي سارئو سهڙان.

۱۹

ڏون جي ڪالهه مڻي، تہ ڪالهه ٿي ڳڏن پرينءَ کي،
ڪڏهن ڪاله سڻي، ته ڪا سنگهي ڳڏي سيڄڻن.

۲۰

اڳي پوءِ مران، مر مران ماڻ ڪسي ۾،
مڻي پوءِ پرپان، خون منهنجو جيڏيون.

فصل ڏهون

١

واڳون واڳن وَڪَ، پاڻهون پير کڻي،
سي ڀي ڇڙهيڊيون ڏکَ، موڙي پير مرن جي.

٢

وڃي وڏاندي وَڪَ، مڇڙ لڳا لاڪاٽين،
ڏک لڏهين کي ڏک، حب جنهين کي هوت جي.

٣

واڳو هلي ۾ لاهه، سڏن مٿي سڏڙا،
مان لڏهڻي ڪاهه، سڳر ۾ ساڙ لڳي.

٤

سڏن ٻليءَ سڏڙا، واڳو منجهه وٺن،
سپڙ ٻڌ ڳهڻي، مان ڪوهيارو ڪوڪ سڻي.

٥

ڪوهيارو ٿي ڪاهه، ڏهون مارڻ آيو،
هوءِ مر هوت حياس، آءٌ مٺائي گهوري.

٦

وهن ۽ ويلا ڪرن، لڏهن ٿي ڀالدي،
هاري هيڪالي، ڪنهن ٻر لهندن هوت سين؟

٧

وهن ۽ ويلا ڪرن، ايءَ ڀي اڪنڊ آهه،
سي لاڳاپا سڀ لاهه، اوڏ ٿيان ايارن جي.

٨

وهن ۽ ويلا ڪرن، سڏ ٻن ساڳيا او،
هادي آ ٻاٻو، اوسين سوڏون ڀي سسئي.

٩

ٻاڙي لاهه ٻروڙ، ڏ ڪا راس رلڻائي گلدي،
ٻاٻوڙ ٻارو ڇن جي، گهائي وڏي گهور،
ٻلتمس ٻهاوڙ چار جا ٻوڏن مٿي ٻور،
هڪ سسئي ٻيا سوڏ، ويا ٻهندا ٻاڻ ۾.

١٠

ٻاڙهيءَ ڏولي، چاڪ منهنجا چوريا،
ٻکور وڃهندس ٻرانءَ جو، ڏکن ۾ ڏولي،
ساڄن سهولي، ساهه اوهان تان صدقو.

٢١

ٻ مٿا ڏٺئي، ٻهڙوڻ ڪارڻ پٻ ۾،
ڏ سرڪون سپڪي، واڪا ڪڍي ولهون.

٢٢

سپڙي لان ڀي سهاءَ جي ڪوهيارا ڪيچ جا،
اُنکن چڙهيو آهي، جان ڏاڏو ڳڙڻي ادهن جو.

٢٣

مٿان جيءَ جتن، گهوڙ ٻو گهوڙي سسئي،
ٻاڙي جي ٻهڙوڻ جا، ڪاڙون ڪري ٿن،
ڪيچ مٿان ڪاڪن، ٻي شڪري ٻيهود جي.

وائي

هال هاڙهي ٻوهه ٻچار،
ٻهڻي لنوار، ڪوهيڙيءَ جي ڪيچ ۾،
اُت چارٻهديس اُن جا، مٺا جهلي مهار،
اڙيا آهين اڏکن ۾، وٻچاريءَ جا وار،
سپڙي موڙين سات ڪي، شرم ساڻ سنار،
ڪوهيءَ جو ڪيچ ۾، ڪوڙهي ڏٺيان ڏار،
من جي، مڪمل چڙهي، ڪاڏي ريڻي قطار؟

۱۱

اڄ نه مون قرار، ڏاڍو سواڻو سانڀ ۾،
اهي ويئا ٻار، مٿي ساٿهه سورن.

۱۲

ڪا ونڊي وس، ڪارڻ ڪوهياري گهڻا،
ڪيڏو اچي ٻانڌ ڏين، سدا ڏيڻ ڏس،
امر ڏوڏي لس، مٿي سگر پٿرين.

۱۳

ڪا ڪڄاه ورو، ڪيٽي لي ڪيڏيا،
آءٌ اوهان جي آهيان، ٻانڌي اي سمر،
اڄي ڪوهيارا ڪر، دلاسو دلگير کي.

۱۴

الٻ ڪارو ڪڄاه، ڪيٽي لي ڪيڏيا،
آءٌ اوهان جي آهيان، ٻانهي ٻاروچاه،
دلاسي دوساه، مٺان مون کي چڙهيو.

۱۵

هوءِ جي سور سڃڻ، سي مون ٻنگهي ۾ ٻراڳيا،
سانڍ ٻاس سکڻ، سوڏن ڪارڻ سرهون.

۱۶

سر جي ٿان سوڙ، ساماٽي ٿان سک ويا،
اهي اچي پوڙ، اماڻي نصيب ٿيا.

۱۷

مولان مهدي ليا، سورن ٻڌو سدڙو،
هلو نه ڏوڏيون هوت کي، والد جي ويا،
ڪنڌاس ڪين ٻيا، هوت مٺائي اڳيان.

۱۸

ٻڄ رهائيس واس، هلي هاڙهي سامهون،
ٻهونءَ جا ٻر ٻاس، آئي اچي ٻهڙا.

۱۹

اڪا ٿاس نه ٿوس ڪا، اڪا ٿاس ڏدرا،
ڪاهي ٻوس ٻهاڙ، لڏو ونڊاري لڏيو.

۲۰

ڪنهي طالب ٿاس جا، نه ڪا آهي ٿاس ليار،
ڏوڏيان ٻهو ڏڪار، گهوڙ لڏڙ ڪٽي ويا.

۲۱

جڏڪي طالب ٿاس جا، ڏاس ٻه لڏيئين ونڊ،
هڏهن ڪاهي هٿ، گهوڙ نه گهران ڏي لهين.

۲۲

ڪڏهن جنهن ليڏهن لڏا،
جي مون واجهائيندي نه ورو،
جڏڪي مٽي ڪندا، سو جالب ڪريو جيڙري.

۲۳

ڪڏهن جڏهن ليڏهن لهوڙيا، جڏهن دوٻو ڪن واڙ،
ڪڏهن اي ڪاڙهو، دوٽي ڪندا ڏڄ ۾.

۲۴

مٺان ڏيهن ماوڙ، ڪين آڳاهون آهيان،
ڏسڻ ۾ ڪر ڏور، حد ٻنهين جي هڏڙي.

۲۵

آن جي ڏڍهوڻ، الله ڪارڻ ڳاهه ڪريو،
اوڄ منهنجا دون، راڻو ڏيهان ان کي.

۲۶

اڄان داس داوم، ڪوڏ ڪوهياري ڪڏهن،
ٻيڙو ٻڄايوم، سياڻي سوڏن سڻ.

۲۷

سرڻين سهج منجهانءَ، ڏي ڪوڏ ودايا ڪپڙا،
ڏڏهن منهنجي ماهه، ڏي ٻهڄ آڇيا ٻب جا.

۲۸

ڪڏهن ڪڏهن جڏيون، ڪرڪ اڇو ٻوه،
سو ٻڄ سارو هوه، هو جو ساه سرڙ ۾.

۲۹

ڪڏي جڙن ڪڏهن لي، لڳ ٿان ڪين ڪيو،
وڏيئي ڏي وڏ وه، وڪر ام ڪنهي هڏڙي.

وائي

روح وڃي ويڙهي لڳي،

جتي پير سڄڻن پرينءَ جو،

پير سڄڻن پرينءَ جو، منجهان لڌمن لڳي،

هره وار وڪاڻ ڏي، هن پوريءَ پاليا هتي،

جڏهن جيڙي وڏس چيرڻ، سو ڪوهيارو ڪتي؟

اما ليمان قاروهان، ڪاڳا راڳا جتي،

مي رهنديس ماڳهون ڏ ڏ هادي اڇج هتي،

مون کي ڇڏي هليا، ڪا ٻين مٿي ٻتي؟

فصل ٻارهون

١

سوراڻ جي سکاهڙي، رڳو رانجهاڻو،
ڏ ولکو ڏ ولاڻو، ڏ ٻيدا مون ڏ ٻر وٺا.

٢

آڏيءَ الڻ جٽن، اٺن ڏان اوٺين نه ڪيو،
ڪيچ ٻچيد ڏن ڪٽن، اهڙن اٺاڃان سڄن؟

٣

جٽن اٺن آڏيءَ چاڙ، اٺن ڏان اوٺين نه ڪيو،
پڙڪي ٻاهر لڪتي، ڏاڏ منجهان گام،
ساه ڏ ناٺين سام، ستي سگهو پنٺن،

٤

لکيون آن پر لڪي، ڪي ڪوهيارا ور مڻا؟
جنهن سنديءَ سڪ، ڏام رات ڏڻ ڦڙا.

٥

لکيون آن لڳا، ڪي پلو ٻالڪ ٻن جا؟
ڏوهان گهٽيو ماه، ڏولڊا اوه ڏڻ ڦڙا.

٦

ڪو جو اڳس ڪان، ڪوڪن جي قرب جو،
ڏي لماٺي ليڪان، ڇڏي سالڪو ساه جو.

٧

ڏوڻين ڇيس ڏور، ڪيچ آڳاڙون پنڌ ڏيو،
پاٺا چڙهي ٻور، وڪ وڏاٺين ولري.

٨

ڏ وٺيا ڪو اوٺين جو، مولڪي اهيج ڏ ٻو،
سيچ ڪ ساٿ ليو، ٻهون منهنجو پاڻ سڄن؟

٩

ڪو جو الس مٺهن، آڏيءَ جي اڪير جو،
ٻادرچاڻو لڌان، مڻان ڏاڻو ڏ ڏڱي.

١٠

جيڏ ٻون ڏسو ڪيچ، جو ڏيو ٻاڏ وڃن جو،
پنهونءَ وڏم ٻيچ، اسوارڻي لڌهن جو.

١١

سسئيءَ جي سريءَ سان، ڪيچ ڏٺي ڪانڌي،
پسڻ ڪارڻ پرينءَ جي، منڊ هٿين ماندي،
اکين تان لطيف چئي، آرياڻيءَ آندي،
ٻاجهونءَ پورالدي، لماڻيءَ اصوب لڳي.

١٢

گهوڙن هنئي سيڪا، آئون هنئي آڻ
جا لوهن گهڻدي تان ڪا سا مون جڏن ٻرلدي ماڙي.

١٣

لڪڙيا ڏوڻ اگرڻ، ٻاروچاڻو ٻير،
اچي ٻسو جهڳ ڏوڻ، تاز و ٻاجهونءَ پير،
و ٻڇاڙي سين وير، جتن جهڳ وٺي ڪيو.

١٤

لڇڻ نہ لاهين، گولڙ هن غريب تان،
ٻر ۾ ٻڍاڻين، جهڙان جوش جتن جا.

١٥

ٻاٽهي ايندي هوت، تون اٿ ٿيءُ اڳڀري،
متان چوءِ ٻلوچ، ڪميڻيءَ مان ڪين ٿيو.

١٦

ڪميڻ هتان، ٿين مواڻين مدبون،
تون ڪر ٻاٽ وڙان، موت سڀاجها سهران.

١٧

اکي ٿيان سڳ ۾، لکي سگهڻي،
آهيان ڪميڻي، ذات ٻلوچيءَ نہ جڙان.

١٨

ڪيچ م خبر هوءِ، هن مهنڊيءَ ذات جي،
متان ٻاجهونءَ ٻوءِ، ليج مهنڊي لره ۾.

١٩

لڙو ڪم ڪيچين جو، جڏي هلما مون،
الله آهين تون، هون تان هيڏي ڪي.

٢٠

سو سڪن سالي ڏ ٻان، سر ٻڌ ڏ ٻان سٽ،
جي مون مڙي مت، نہ وڙه وهالمان هنڪڙو.

٢١

ڏکہ سکن جي سوالهن، گهوڙيا سک ڏکن ڏي،
جهڻون جي ودولهن، سڄڻ آهو مان گهران.

٢٢

سو سڪن ڏٺئي، وڙه وهالم هنڪڙو،
مون کي لڌهن لٺئي، ٻيو ڏيکاريو ٻرانءِ جو.

٢٣

حسيني حسين لئي، لهيءَ ٻاڻ چئي،
ٻهالپوءِ لڳي، خبر ٻيءَ خلق کي.

وائي ١

مهنجو ساه ورو سيڻان، آيل!
اوهان ڪين ٻڌو ۾؟
مولڪي ويا نہ وسري، لڌهن ڀريا لڪان،
سو ڪين هٽڙ و جهلان، جهڙي جو ڪهڻان،
ماڻڊ ٻاٻو منڊٻون، ڪوڪي ود ڪهڻان،
اداون، عبداللطيف چئي، وڃي مان مڙان.

وائي ٢

وسان ڏي ويماس،
آيل لڪم ٻاڻ ٻروچ جو،
ٻڙا ٻپ ودن ۾، ٻڌون ڏي ٻيماس،
نہ ٻڻ ڪابر ڪيچ ڏي، لوڻي ماءُ ماس،
ٻاٽ وجام ٻير ڏي، جتي آءٌ جهڻاس،
آيم اڌي لوءِ سان، مٿي آءٌ منڍاس،
هيڏي شور ٻڌو ۾، اکو ٻيءُ نہ ماس،
ٻيم وچ وصال ۾، سڄهي آءٌ سڄاس.

وائي ٣

نہ ڪو هوت سڄڻ اهڏا، هو ڏبرا!
ڪل نہ ٻيم ڪا،
ڪهي ڪميڻيءَ هلما، ٻانڍڻ ڪري ٻيرا،
ٻسان شال اکين سين، دوست سڏا ڏيرا،
سڄڻ ساجهر لڏيو، لوءِ ڏي ٻچهن ٻرا؟
ڏاڻ وجهي ڏاگهون کي، واڳي نہ لدهون ولرا،
ٻڙڪن تا ٻالهڻ جا، جيءَ الدڊ جهراه.

فصل ٻارھون

١

ڏٺان جي آرچ، مون جيئن ھوت اکين سين،
مون کي ڇيان لوچ، ٻاٽان ٻيھون ڇٽوان.

٢

هوت نہ ڏٺائون، ڏوھ نہ ڏنان جيڏيون،
مون جيئن ڏٺائون، ھوا ھ متي کھو ھٿڙا.

٣

جيڪس ڏٺو جيڏيون، ٻار چو ٻيءِ ڏوھ،
سنجھي ۽ صبوح، ھوا ھ نہ ويڙھ وسري.

٤

ٻار چو ٻيءِ ٻيت، جيڪس ڏٺو جيڏيون،
مون جھڙ ٻوڙين مت، ٻسدڻي ٻيھون ڪي.

٥

آن جي ڏٺي جيڏيون، ٻيھون جي ٻاروھ،
سنجھي ۽ صبوح، سودان ٿي سڄڪيون.

٦

جي ھيان ھوت ٻيھوءِ سين، مون جيئن ملاقات،
ٻاھون وجھي وات، ھواھ ر ٻيھون ڪھان رھن ھر.
جي او ڳالھالي، ماءُ ٻار و چا ٻيڇيا،
اٿھين جي راتي، ھواھ نہ ويھڪي وسري.

٧

اڄ معلور ھتان، اللہ چڱي مر ٿيان،
ڏڙھان ۽ ڏنان، ٻيءِ سگھر سانت جي.

٨

جي ڏونگر مون مر ڏڪ،
سي ٻڌ ڏٻون مر ٻورين ڏي،
وڃ مون وہ ٿيو، ڪمر سالي ٻندي سک،
ھمر ھوٿن سين چڪ، سچو سگھ نہ ساٺيان.

٩

ٻون سڀ سڳٽيون سرلوون، مون چڪر سين چاءَ،
الدو آھيم ڳالھڙي، ڪرھيار جي ڪاءَ،
لڪيم ڏرو واءُ، سچو سگھ نہ ساڻيان.

١٠

سڪي مون سگھ ڪيو، اکي وڃان اوڪ،
ھتان مون کي چڏيون، ھتي ھتي ھوت،
تالي تو بلوچ، سھس مدھہ سرٽين.

١١

معذ ماڻھالي ان جي، ھٿي جي نہ ڏٺي،
ان سگھ مقال سڪي، سعدان ٿي سسڪي،
ڀڪالا ٿيا چڏ ٻاڻون، ڪير ان پاس ڪوي،
جي وس ماءُ مھي، نہ ڀڄ ڪاڻ و ڪيچ ڏي.

١٢

ھڪ پاڻ، بيا ٻيون، ٿما جبل جت جاڏا،
اڳيان اسواٻون ڪي، ٿا ٿولگ سچن لاڏا،
جي ملي ٽ معھن آڏا، سي تاڄ اڪ لطف چاڻي.

١٣

اڪ چڙھو دڳ ڏوھ، ڪري سپاجھا سڏ ڙا،
ايندڻ ٻڇي خبرون، ونڌن ٻيران ٻوءِ،
ڏٻون ۽ ڏاڪھن جو، مون کي ڏس ڏيوءِ،
موڪان ساٿ وارہ، ٻٽي ڏونگر ڏورين.

١٤

ٻٽي ڏونگر ڏوريان، ڪڇن لاءِ ڪڙاو،
ٻھاڙن ٻٽ جي، وڃان چوٽي سمن چڙھو،
ڪري ساجن سوکھو، سدم جي جڙاو،
اکن ٿان لڙاو، ٻيو ٻھاڙان ٻرلن جو.

١٥

سائين ڪرٻو سڏڙا، اڪ چڙھيا، دڳ ڏوھ،
ھمڙ ۽ وکڙي اڻب جيئن، چڙھو چڙھو ٻوھ،
ڪو ڳولي ٻندڙ ھوءِ، نہ ٻوت ٻراٿي نہ ٿئي.

١٦

ساجن ڪري سڏڙا، لڪ چڙهيو لاڪي،
وڃڻ اِس ڏوٿ پٺوڻ ڏي، پاند وٺيو پٺ کي،
مران ڪان مان لهارو، سر ساجن ڪان صدقي،
سا اوڏي ڪيئن اڪي،
جنهن جو جانب جت وئي وياه

١٧

ڪنهن ڪارڻ ڪيترا، وللا ورق لام،
پانڌ ڇا پاڇهه پرانا، جي گوشي ۾ گڏ پام،
تہ چيتاري چام، هوند عرض انهن جا ان کي

١٨

جي تو ڳالهائي، ماءُ پانڌ وڃا پڇيا،
الي جي وائي، هوند وڃي وسري.

١٩

اڄ ۾ ڏور ڏهاڻ، الا چڱي ۾ ٿيان،
ڏڙهان ۽ ڏڪان، پنهنجي سڄڻ سانڊ جي،

٢٠

ووه ووه ڪندي وٿ، مٿڻ ووه وساريان،
پاڻي هاڙ ۾ پڌرو، ڏوڻ منجهان ڪي رت،
صبر وڏو وت، سکيا مڙي سوريان.

٢١

ووه ووه وڏ وڙا، ووه ووه وڃڻ اڳيا،
مون سانگهائي جا سوريان، سچ ڪ سنڌوڙا،
لاٿم نہ لوڙا، ماءُ اوسيڙو ان جو.

٢٢

ووه ووه پاڻ وڃي، نہ ان ڪارڻ جا هڻي،
پنهونءَ کي پڇي، رئندي ڪير رت ڦڙا؟

٢٣

ڪهوڙا ڪهٽيم پرين، ووه ووه وڃڻ لڳيا،
مادو مڃان مون، ڪانگ اڏندا ڪڏهين.

٢٤

ماڪ مار پيئڙي پراڻ جي، مٿان ڏونگر اس،
چواڻي چڙ ۾ سٽ، هنج هوت وڃائيو،

٢٥

سر ٿيون سنوڻي، ٿيو الد ۽ آڏاڻي،
وٽي پسان پاڻ ۾، ڏ وڳر ڏ پڌائي
هيس ڏونءَ ڍاڻي، سي ڪيچي گڏ ۾ ڪاڻ،

٢٦

ڃڙ جمري جن سنجي، مڇي پاڻ سين ٿين،
جي هٿ نہ هوت پسن،
سي ڪڏهن نہ ڪيچ پسند ڪن

٢٧

مستيءَ کي سڏ ٿيو، اسان او لاٽو،
پنڌ نہ پڇاڙو، اڄ ڪوئي ڪاه ڪري.

٢٨

جنهن جنهن جهلي جڳ،
اڱڻ ڏنهن مون تاڪيد ٿئي،
ڳهر پو تہ ڳالهيون ڪري، ڏسي پٽو وڳ،
لوڪ لغڙي لبد ۾، پنهنجي لالن لڳ،
آرياڻي ار ڏڳ، پنهوڙان پار ڏي،

٢٩

او جهڙو ڪان آنءَ، پڻون سڀ سڄڻ سانڌ جي،
جا انهن ڳهندي ڏانءَ،
سا مون جيئن پوندي ماري

٣٠

ماڳهين جي مڇي، نہ هوند نہ پڇي ماري،
چڙ پر جي ڪهي، تہ هڪڙي هور لهي،

٣١

اڪي ر ڪوٽ واڏاڻ، اڪي ار سارڻ،
مولهين کي مارڻ، مولهين سندا ڏ ڪڙا.

٣٢

پنڌ ڪنهن پنڌ ڪاڻ، ڇيڙو ڇولاڻي سين،

ڪا جا پهس ڪاڻ، اهڙ پاس ڪا لبري.

٣٣

ڪوه جاڻان ڪوه اٿو ڪنڌاڻهن ٿي وڃان؟

همت ڪريان، آڳريون، موڙيو سڀ پڃان،

پون گهر گهڙان، مون هاڍي ڇوت وڃائيو.

٣٤

جان ڪ آيس آڳڙهين، تان الهين آيي آهيان،

پرت پراهين، هاڻي مران م جيان.

٣٥

سر لهون سور پران جو، سڀن م شامل،

ڪرهيار ڪاهل، مولڪ ڏڪ ڏيکار يو.

٣٦

ڏونگر ڏا اورڻ، مون پارڪو اڇيا،

هيڪليون هلن جو، سي تاڪن سندي ٽوڙ،

اي اعکي پوڙ، سواهن ري لا ستري.

٣٧

لکين لوڙائو، سهسين آهين سيچ م،

ٻ م بوراٿو، ڪڍ پيادي پاڻ سين.

٣٨

پاروچا پيا گهٽا، منهنجو پنهون سر سين،

چالڪي لي چڙهي ڪري، ڪندو وڙ ولهن،

متي معذور ن، هوت ڏڏ پندو هتڙا.

٣٩

پاروچا پيا گهٽ، منهنجو اڄهو آڏ پاڻي،

چوالبي ڏکم چمس م، ساجن سڀاڻي،

جا والڊر وڪاڻي، لهنجو موڻ ڪوهس لڳي.

٤٠

هوءِ جا ڳوري گهوٽ جي، لهڪي چري چون،

اگهاڙ پران آلڻ م هوت پچاڙ هرن،

پرا لهن پون، ڏنو جن اکين سين.

٤١

ڏلم اڪ اکين سين، مان پاروچا هوت،

جنهن ڏاڻ پورت، مون يسر اکين م.

سجڻ ڏنو جن، مونڻ ٽن سهڻو،

اي مرڪ معذور نه جان مرن اريان جي پور لي.

٤٢

صدا ورڌ پر سور جي، اڳيان ڪوهياري،

جو اجس اڪالي، سو پنهونءَ وجهو پاڻ م.

٤٣

ور لڪن جي اوڏ، گهور يا سڪ پيوڻ جاءِ،

امڙ جي لون آڇين، سي ڪم ڪا اڄن ڪوڏ،

هنڪين منهنجي هوڏ، پڌي پاروچن سين.

٤٤

ڪو جو آٿس ڪرڏ، پاروچڻي ڏاڪ سين،

جي هو چرلس پوڏ، ته جي سڪائي جڳ م.

٤٥

پلي ڪري لوم، هي سگ پاروچن سين،

وڃي ڪيچ ڏرم، اتي اڳي جن جيءَ.

٤٦

ڪنهن آڙايي پاند، پلؤ پلؤ پر ڏپا سين؟

معذور موڙهي سسئي، ڪوهيار وڪاند.

رلي پاليءَ الله، پاڻ عشق پروچ جو.

٤٧

اديون ڪا ايندي، چوڙ مون سگ، اٿو؟

لاهيند يس لڳن ڪي ملهران موندي،

ولڊ ر آءَ وندي، آڏي جام اڄهو ڪري.

٤٨

سسئي سر واٽن سان، ڪهڙو لهه لڳو،

ڪ جتن جڙون هيڻي، ڪ پاڙهي لهن لڳو،

ڏاڏي پونو ڏ م، ڏکي ڪوڏ ڏرو؟

ڪلي جو ڪنهوءِ، سو معان ور وسارئين.

٤٩

وڃڻ ڏو وارو، ٻرڻ ٻنهونءَ ٻاڻ ۾،
ڪره ڪوهياري، سٽي او سڀ ويا.

٥٠

ٻانهي آه ٻنيوڙ ۾، لڏهن سسئيءَ جو سهي،
ڏيو ڏيڻ من ۾، ڪڏهن اٿن ڪٿهي،
لنگهائي لطيف چئي، ڪٽڇ جام کهي،
هي معلوم ڪڏ مئي، اون ڪالڌ ر وڃج ڪيڏهين.

٥١

مواکي لڏا اهين، جت ملڪ ٻاڙهي،
جي کهکهرين گڏهين، ڏ ٻين ڪان ٻڌو ڪريان.

٥٢

اڳي اٿن هماس، جتن ٻنهونءَ ڏرلم ڪوڙا،
هاڻي اٿن آس، جتن جت ٿ اهم ٻاڻ سهين.

٥٣

سورن ساڻي ياس، ٻوڏن ٻائي آهيان،
سڪن جي سمد چئي، ٻکي ٿ ٻيماس،
جهڪس آڏ هماس، گري گولڊ ڏول جي.

٥٤

مت مت سوڻن سڪڏن، مون وت وڃا ڳ،
ٻرٻون ڪهو ٻڻان، ويا وهاڙو اڪري.

٥٥

ڪوهيارو ڪهڻان، ڪٿڻ وڃي ڪاڏي وڃان؟
مون ٻانهو سهڻان، چيو ڪندس ٻنڌڙا،

٥٦

ڪوهيارو ڪاڏي، ٻنڌ اڙاڪا ٻنهن،
سي ڏ ٻه ڏ ٻکاري، جي اڳ ٿ ڏنا ڪڏهين.

٥٧

ڏ ڪو ٻن اهڃاڻ، ڪلهي قانو ڪنڌ وو،
وڃن گولڊ ڪڏ ٻون، ارڪ ٿ آهين ٻاڻ،
سورن اسان ساڻ، لنڊيڪي امهن ڪيو.

٥٨

ڪلهي قانو ڪنڌو، مٿو اڪهاڙو،
منهنجو ڪچاڙو، ٻنهر هن ٻنيوڙ ۾.

٥٩

ٻنهوران ٻهر ڏي، امڙ مون اماڻ،
وڃڻ ڪا رهاڻ، مرن ڏو مونئي مس ڏئي.

٦٠

ڪتي ليڪ ڪاڻي، ڏ ڪهڻي ٻرس ٻنهونءَ سڻ،
سهو سکير جڏ ڙو، وڏڻ ڇڙي ۾ ڇاڻي،
هاڇو هوڏاڻي، ڏوسين صباح ڪڏا سسئي.

٦١

چڻ چوا ٻهر، هلي هلي ماء،
ڪرهاڙي جي ڪاء، ڳهو ٻڻان ڳالهڙي.

٦٢

لڏهن م ڏالو ڳڏهه، ٻو ٻيٺي ٻهر ٻيا،
سوڻن ساڻ م ڇڻ، ويه وهائج ولرو.

٦٣

سڄڻ ڏ ڏو چن، ڏن ڳڃي سر ڳه ڪهو،
ٻون ڪوه ٻڃڻ، ڏڏ ڪڏهن الڄو.

٦٤

هاڙي هنڌون م اوڏ، سڪن ٻولڊ ڏن سسئي،
ڪوهيارو ڏو ڪوڏ، اڄي ڪره قطار ٻو.

٦٥

جس جفا ڏئي ٿ ڏئي، جفا راڏن جس،
ستين ساڻ وڃائون، ڪولي ڇڏ م ڪس،
ڏڙن جو لطيف چئي، ڏواڪو ڏٻڏئي ڏس،
ٻنهون اڄي ٻس، سر ٻر هلي سسئي.

وائي

ڪاڏون وس ڪيام، ڙي هي هيو، للڏي ڏيڏ وام،
منهنجو دوست ٿ موٽيو، وڙ ڪاڏون وس ڪيام،
ٻنڌڻ ٻاڙڇن جا، ٻيرڳهي منهنجا ٻنام،
ڪهن قاصد ڪيچ ڏي، مڇن لاء مڪام،
سدا سهرڻ جا، ساڻڻ سوڏ ٻيام،
هوت هلندي جي ڪنا، ٿ سي سڏ سيام،
ادون عبداللطيف چئي، آر ٻاڻي ايدام.

١٤- سر سورٺ

فصل پهريون

١

الله جي آس ڪري، هلئو ڏڄالن،
چارڻ ٻڌا چنگ کي، جهوڙا ۽ جهالن،
ڏولي راه ڏياچ جي، ڏورڻ ڏڄالن،
وينجهون واحد ڏڏ لڌهن وڃ ڪمالن،
سپاجها سالن، راءِ ڏيجهالن راڳ سين.

٢

الله جي آس ڪري، چارڻ چوريو چنگ،
جهاڙ جهنگل جا، ڪن ڏهاڙون ڏنگ،
ٻهل سعد ٻنگ، خالق خالي مَ ڪرين.

٣

پرديسان پند ڪري، هلي آيو هت،
جاچڪ آيو جت، سر جون صدائون هڻي.

٣

پرديسان پند ڪري، هلي آيو هو،
اولهو لون عرش لي، اڄ پوڄ مٽي پون،
ڪيئن لسندين لون، هيءَ سر سوالي مڱڻو.

٤

پرديسان پند ڪري، آيس آڳاهين ماه،
جي وهاڻيءَ وڄرم لڳي، ڏ. مون هنگر لي هلاءِ،
جو طمع کي ترڪ ڪري، سو ڪئي پون سڦاه،
سولهارا سورٺ ود، ڳالهه هنئون سين لاه،
سو مڱڻهار ملهاءِ، جو وچان وڙان آئيو.

٥

جو وچان وڙان آئيو، سو مڱڻو مَ موٽاءِ،
جا جيءَ الدر جي ڳالهڙي، سا ٻات ٻڌيءَ مون پاءِ،
جو گهران سو گهوري ڏي، مڱڻهار ملهاءِ،
الم آس اڄاءِ، ته وجي ڏيکاريان ڏيهه مَ.

٦

پرديسان پند ڪري، هلي آيو هيءَ،
مال نه مڱي مڱڻو، جاچڪ گهري جيءُ،
ود، ڏهلو ٿيءَ، ساعت صبر نه سهان،

٧

پرديسان پند ڪري، سٺي آيس شان،
مڱان ڪهڙيءَ مت سين، لسوڙ و ادان،
سو ڪو ڏيار پيم ڏان، جو طمع کي ترڪ ڪري.

٨

الله جي آس ڪري، آيس آڳاهون،
مٽي ري مس ڏڪان، پهر ڏکي پاهون،
داتا سڻ دالهون، جي ڪريان ڪوڏ ڪپار جي.

٩

الله جي آس ڪري، هلي آيس هير،
هاڪ او حضور ۾ ڀاڙو، ڀري پير،
وڃ لڳاه مَ ويڙ، ويري ڏي نه ولي وڃان.

١٠

الله جي آس ڪري، ٻهل ڪئي پڪار،
لا اله الا الله محمد رسول الله،
ڪيئين امدن مدجهه لدواڙ،
ماڙيءَ ۾ ملوڪ کي، سيباڻي سر داڙ،
جڪي ڪلهو ڪلڪهار، سو مڙ ڏاڻين منگڻين.

١١

ٻهل مدد ماڙيون، آمل جمع ٻرن،
ڏڙهو راه ڏياچ کي، ڪوڙان ڪوڙ لش ڪن،
ڏون سوڙا سمر، اسم ڏاج لڌهو.

١٢

لو دو آيس واجها، هڙو ولي حال،
او ناميج عامل جو، سپاجهو سوال،
اگڻ مٺي آهيوي، ڪهي ڪي ڏوال،
ٻلا ڪري ٻال، امن ڏيو ان کي.

١٣

تو در آيس واجها، ٻيا در ڪري ڌار،
سائل تو سين هٿي، هردم آن حضور،
ٻيو نه گهري مور، اِمن ڏيو ان کي.

١٤

تو در آيس واجها، جاچڪ وٺي جيءَ،
ڪيا "نار حاميه"، ڇاڙ ٻڙائج هيءَ،
والي ڏيارين ويءَ، جت آهي "جنات عدن".

١٥

تو در آيس واجها، ٻيا در ڏٺي ان،
ڪهان جو ڪاڄ سين، سو سڀ سڃاڻي ڪن،
جا مڱ منهنجي من، سا تولي معلوم سڀڪا.

١٦

ٻيا در ڏٺي ٻئن ڪي، آيس ڏنهنجي در،
سوالي سورٺ ور، ڪا منهنجي ڪر،
ٻلا ٻوري ٻر، ٻالهو ٻانڌ ٻچاءُ جو.

١٧

در ٻاٻي در ڪول، آءٌ ٻر ديسي مڱڻو،
ٻيا گهوڙا ڏول، آءٌ سوالي سر جو.

١٨

ماڙيءَ وٽ ملوڪ جي، چارڻ چورايو چنگ،
مرد ٻيا اُت ماڙيءَ، ڏٺا ٻسي ڏنگ،
ٻيجل لڏو ٻنگ، راجا ري راهي آيو.

١٩

منهن سين مڱڻي، ڪي ڪا جا ڳالهه ڳجهي،
ساڻين دالين ڳالهين، سو جي ٿان نه سجهي،
ٻيا ورو وساس ٿ، عاقل ويا اُجهي،
ڪڙين جي ڪرلر ڏي، ونئي مست منجهي،
هڪ ٻيجل ري ٻجهي، اي خبر ڪتي ڪنگهار کي.

٢٠

ڪوڙين ڪيريا آئيا، مالڪ منجهي ميڙادار،
جن ڳڙهان ٻهر ڳايو، سهڻان سڀ چوار،
هن ڏنبوري جي ڏند جي، اُت ٻوران ڪٽي ٻچار،
آءٌ مٿاهون مڱڻا، چڙهي در ڏيار:
لوڪي گهوٽ گهرايو، خاوند لاءِ ڪنگهار،
التحيات لله والصلوات والطيبات،
ايءَ ڪلي ڪيائين ڪنگهار،
السلام عليڪ ايها النبي ورحمة الله وبرڪاته،
ٻر وڙ جه ٻچار،
ستون سنسار، تہ مالڪ ڏنائين مڱڻن.

٢١

سر جي سوالين هادو، چارڻ چڙهائي،
سو مال نہ وٺي مڱڻار، تو مالڪ موڪائي،
تو در آيس ٿي، جيئن تون ٻالهين نہ سڪيو.

٢٢

ڪنهن ڪهڙت ڪمن، ساز ڪيوٿن سر،
ولهي ڏنهن وڙاڻ سين، ٻاٽ ڪئي جا ٻر،
ٻيجل ڪي ٻر ٻر، وڍ تون ڪرت ڪيائين.

٢٣

چارڻ ٻول ٻيو، گهرايئي سو گهوڙ ٻان،
گهر سورٺ سين نہ ٻڙي، جان ڏند برابر ٻوڙيان،
ڳجهي آهم ڳالهڙي، اوري آءٌ نہ اوريان،
ڪلهيئون ڪوڙيان،
تہ جاچڪ جيسي ساڻ ڏئين؟

٢٤

جو ڏناق وڪي ڏند سين، سو مون ٻئي ٻاءِ،
سڀ تون ڪريان ڳالهڙي، آئس اڳاڙهين جاءِ،
سڀ سنهارا سوڌت ور، ڳالهه ڪئين سين لاءِ،
هيءَ هنڌڙ ٿي لاهه، ويو تہ ويرم نہ ٿئي.

٢٥

لڏ برابر تو ڏنا، جي سڄ سرن ڀانئي،
تان اُتي اوڏا ڪنهن ٿئي، جي ڏاهن ڀڄل پرائي،
هي سٽو هڏ آهي، سو ٻه سچو ٽاهه ڪي.

٢٦

ڪٽي سر ڪٽار سين، لهرائين ٿو ٿار،
سورٺ سرائين کي چوي، مٿس مڱڻهار،
ڪيو ڪهر ڪهار، جنهن ڏاڙهن سب ڏنار ٿون.

٢٧

رس سرڪي اڳيو، منهنجا سورٺ ست،
ڏڙ ڏبي ڀيو ڀت لي، مٿو مٿان ڪٽ،
اُبو سو اُلبيت، ڌاڙون جنهن ڌڙ ٿون.

٢٨

ڪٽي سر ڪٽار سين، لهرائين ٿو ٿار،
ڪوڙين آيا ڪيترا، حاڪم حڪم دار،
سوين سوالي آئيا، ٻاو ٻمڪن دار،
سب ڏکمڪيا ڏاتار، سٽي ڏان ڏياچ جو.

٢٩

اچ مٿاهون مڱڻا، چڙهي ٿو چوڏول،
لوڪي گهوٽ گهرائيو، راجا ٿو ڏتول،
ڀڄل لوسين ٻول، وجائي وڏ ڪ جي.

٣٠

ڪي جو ڀڄل پڙليو، ٻيئي ويهي ٻان،
راجا ڏيڄ ٿو، سيباڻو سلطان،
اچ مٿاهون مڱڻا، مقابل ميدان،
گهوريان اِڪ لطيف چئي، ڪنهنجي ڪلهن تا قربان،
مٿو هيءُ مهمان، عالي اچ تو هٿ ڏيان.

٣١

اوءِ مصاحب مڱڻا، ڪسر ڪين اچن،
اُٺ لڄلو اُٺ سين، امبو ٿوڃ پسن،
ڪيمي ٿو ڪنگهار جي، چاندوڪا چمڪن،
لٽائين لطيف چئي، سٽدا ڏاڪ ڏسن،
لُڀان ملڪ ڏئين، مٿو مڱڻهار کي.

٣٢

ڏيو جو ڏياچ، سو سورٺ سرهو ٿيو،
ڪيئي ويا ڪمرتي، ڪوماڻا ڪماچ،
جا ولڏ واڳي واچ، تنهن مٿو مڱڻهار کي.

٣٣

چارڻ منهنجي چنگ ٿو، توحيد جي تار،
وحده لاشريڪ له، تنهنجا اي تدوار،
مون کي تنهن وار، ذڪر ڪٺي دعا ڪيو.

٣٤

ماڙيءَ هيٺ ملوڪ جي، ڪا جا ڪماڻين ڪوڪ،
راجا جي ڏانگ محل ٿو، هنڌ هنڌ ٻڌي هوڪ،
مٿو ڏئي ملوڪ، تا ڏ ٻڪاريان اچ ڏيهه ٿو.

٣٥

ترڪي تند تنوار سين، ڀڄل پرائي،
"الانسان سري وانا سره" وڃي ايءَ وائي،
راجا ڏاتار ٿو، اصل اوناٽي،
ڪولا ڏاهين ڪوٺ ٿو، ٻارت پاڃهاٽي،
راجا راڳائي، هر دو ڪئي هڪ ٿيا.

٣٦

اڻي تند اواز سين، پرائي ڀڄل،
راجا ڏاتار ٿو، اوناٽي اصل،
واڄ ڪڍائين واهه سين، ڪنهن مو چادري هل،
"أنا أحمد بلا ميم" چئي، سين هنئي سائل،
ڪنهن ڪنهن ٻئي ڪل، تا هر دوئي هڪ ٿيا.

٣٧

ڪنهن ڪنهن ماڙ ڏهين، ٻئي ڪل ڪالي،
دسيا جي ڏهڙ ڪي، ان ٻاڙسي ٻالي،
"الانسان سري وانا سره" وڃي ايءَ وائي،
راجا راڳائي، هر دوئي هڪ ٿيا.

٣٨

راجا رائي محل ۾، چاچڪ سر ڏمن،
جا هٿيائين هٿن سين، سا سڀئي ٻالا ٻن،
جيسين آهن ٻه اُڏاڻيڪيون، اتي کوڙيو آهين،
تاڙي ڏيوس ٽڪرا، جوهر ٻاڳي ڏين،
ٻيو مڱي ڪين، ڏاتان سر سهي ڇڏي.

٣٩

راجا رائي محل ۾، ٻهر ٻارت ٻاڪاري،
تند تنهنجي مڱڻا، ڇنه وڏ و ڇاري،
اڳهون ٻمڻ، عداس ڇڏي، وهلو ڏي واري،
هيءُ سر سهڪاري، پاڻ ٻلهي تو پاڻهان.

٤٠

آءٌ سوالي سر جو، آيس اڳاڙون،
مٿي ڏي مٿ ڏکان، ٻهر ڏکي ٻالهون،
دانا سچ ڏاڻهون، جي ڪريان ڪوڙ ڪماءِ جي.

٤١

سڄي ٻون ڏون داڻ جي، ڪٽڏي آنو گهورين،
جهل ٻه جواهر تو ڏيان، چهڪ برابر جوڙين،
طوبلا تا ڏڻ جا، مون کان جهلي موٽين،
تان هڻ ڪهپاار ڪوٽن، جيلو ڪري هٿن سين.

٤٢

ڪا جا تند ڏنبيل جي، سڀئي سڙ اڱين،
ماڻهون آيو مڱڻن مٿي، ٻار ٻر ٻڇاڻين،
تان ڪنڌ ڏاڻهن ڪماڻين، اشاڙ و آگر جو،

٤٣

مڱڻ آيو مڱڻو، ٻاڻان ٻري ٻهر،
ڏيئي ڏي ڏاتار جي، سري تڏاڻهن سهر،
ڪهڻ چڙ ٻيدارن چڙهاءِ، هٿ ڪيڏي ويءِ،
آءٌ تو ٻچان هيءِ، جا جڙ ٻو ڪي مڱڻن؟

وائي

الوداع، و والوداع، جاڻيان ڪڙي جدا،
سورٺ اوساري،
هٿ تند تون طرهن جي، واجهت سڀ واري،
سورٺ سرڻين وچ ۾، آهي اوساري،
هي جو آيو مڱڻو، سو متارا ماري،
دو سمت د وسعتان دو د ڪيو، تو ڏيا ڏ ٻڪاري،

فصل ٻيو

۱

پات پهرين رات جو، ڳڙهه پاسي ڳايو،
تو ڏنبورو ڳراڙ ۾، نه ڪو عطائي آيو،
سالڪ ساز سرود سين، ڪي جو ڪمايو،
تازي ڏيوس ٽڪرا، زينت زر پايو،
ٻيجل ٻولايو، ته سر سوائي آهيان.

۲

ٻيجل کي ٻيءَ رات ۾، سڏايو سلطان،
اچي ڪر آئون، ٻير لهڻي پان،
جالنان جي جدا ڪيو، طرح لهي جي تان،
مون رت مال متاع جي، ڪيئي آهي ڪان،
تو دس ڏيان مڱڻا، روح ر چندا دان،
ميان ميران، چوري چنگ چنبي ڪري.

۳

راجا کي ٽيءَ رات ۾، ٻڌايو ٻيجل،
سهڻين هٿا سنسار ۾، پيا پٽ دانا دل،
آئيس من اچل، ٻيلاهين تو ڳري.

۴

چارڻ چوٿينءَ رات ۾، آڻ اچ آئون جي.
لهڻو قدم قدم ۾ ناڙ ٿان، جي تون ٿئين جمع،
دان دلوچا دل وٽيا، وٺي راضي ٿيءَ،
هٿر اليمي هيءُ، صبح سرايو ڏانءَ.

۵

پنجين پڇاڙيءَ رات ۾، ڏنو سون سنبل،
پلنگ پٽراٽيون، پالڪيون، او لک لاکي لعل،
دانا ونان نه دان ۾، وٺن ڦوڙي ڦول،
آڪيو جو اصل، سو سر ڏي ته سرهو ٿئين.

۶

ڇهين رات ڇڪايو، سالڪ سوري ساز،
ڳالهين ڳڙهه ڳراڙ ۾، ڪري آڳه سانڱ آواز،
صلح جو سهد چئي، راجا توسين راز،
سهائي سرفراز، مون ڪندو مڱڻي.

۷

پائي پٽ ڪٽا، مون تان مور نه مڱيا،
تازي طويلن ۾، گهوڙا گهر گهڻا،
هاٿي ڪارڻ هيڪڙي، آءٌ ڪا نه ڪڻان،
جا مٿي تو مٺيا، تنهن سر جو آهيان سيڪڙو.

۸

سر مڱي، سر گهري، سردي ٿئي نه صلاح،
غريبن ٿون نه گذري، تو ماري مير ملاح،
ڏيو اوان جا، سوريو ڪئي ساه،
خالق سنجهه صباح، ڪوله چڙيندو ڪٽهين.

۹

موٽي مڱڻهار، شال م اچين ڪڏهين!
الهي ٻار عظيم جو، ڪنيو منجهه ڪپار،
جنهن تو سڀ چهار، هنيا چوٽ پٽن سين.

۱۰

سو سرن پائي، جي لهه ٻرابر تو ڏيان،
آئل اوڏاهين ٿئي، جيڏاهين ٻيجل ٻرائي،
سڪٽو هڏ آهي، سر ۾ سڃڻ ناه ڪي.

۱۱

پاسنگ جنهن ٻيش ڪيو، تنهن ڏاو ڪين ڏياچ،
مٿو لهڻي ماڃ، وڃي ڏکه ڏور ٿيو.

۱۲

ڏاو ڪين ڏياچ، تو سائل سڪائي،
جنهن تي موٽائي، مٿر هنيس مڱڻي.

۱۳

مطلب آيو مڱڻو، ساز ڪٽي سراندو،
سر جي صدا سر ۾، گهور هٿي گهرندو،
مٿي ري ملوڪ جي، چارڻ نه چرندو،
جهونا ڳڙهه جهرندو، ٻولڊي جهانه جهروڪ ۾.

١٤

مڱڻ آيو مڱڻو، ڪٺي ساز سري،
لڳي ڌڌ ڌنبور جي، پيا ڪوٽ ڪري،
هنڌان ماڳهين هوءِ ٿي، ٽنهجي پڇل ڏاڍهن پري،
سسي ڏيڻ سلطان کان، آڻي گهوٽ گهري،
جوڙا ڄڃ جهري، پوندي جهان جهڙ ڪي پڙ.

١٥

سو جيءُ مڱڻهار مڱوءِ، جو تو مٿي سر سٿو ڪيو،
جو مون ملهه مڱي، ان جي سو گهرايو،
ڏيڻ جڳ جي ڏيوءِ، ڏوڪڙ ڏاتارن کي.

١٦

مٿو مٿاڇي ڪيو ڏيان، مٿو تو مٿان،
سو مون ٿئي نه مٿان، جڏهن تون لائق مڱڻا.

١٧

مٿو مٿاڇي گهوريان، مٿو تو مٿان،
هڏ و هيءُ هٿ ڪري، جاچڪ وڃاءِ جاهه،
تو سين آڏو ڏاهه، جم راجا ۾ ولهو ٿئين.

١٨

ڪا جا ڳالهه ڳري، ٻمجلا ٻڏاءِ مون،
ٻهڙو جنهن گراه ۾، ڏيڻ ان ڪري،
ڪ تو ٻئي ٻري، ڪ مڱڻ جهليندي مڱڻا؟

١٩

مڱڻ نه جهليان موٽڻ، نه مون ٻئي ٻري،
ڪڏهن آئس ڳالهڙي، ڪڏهن او ڳري،
سا سمجهه سورٺ وڃ، ولهڙس ڪين وڃي،
ٻولان ٻيو ٻري، او ليءُ آليو آهيان.

٢٠

مڱڻ نه لسي مڱڻو، نه ملڪ نه مال،
ڏاتڙن ڏڙ ڏي، ڪا جا ڪٺس ڳالهه!
آهي ان خيال، تڏ ڏيهي تان ڏاتار سين.

٢١

ڏاتار ۾ مڱڻي، ڪرهه وسهاو وڃ،
سائي ڪال ڪندن جي، سائي چارڻ چس،
هتي جي هٿ، تڏ ڳالهه مڙائي ته ڪڙي.

٢٢

ڳڇهه ٻهڙي ڳڇهه سين، ولد رسائي لاءِ،
اجل آيو آهه، ٻيهي تو ٻلاٽهو.

٢٣

مٿو مٿاڻي هلو، چارڻ چٽائي،
سو ماڙيءَ هيٺ ماورڪ جي، ولڻو وڄائي،
راجا ڪنهن راضي ڪيو، ٻيجل ٻرائي،
ڏيس ڏان ڏل گهوريان، ٻلڙ ۾ ٻائي،
سر ڏاڍهن ڪنهاڻين سين چڙهي، اکين آڻائي،
جو مهڙي من آهي، سو سر ويڙي سلطان ڏي.

٢٤

چارڻ ٻوليءَ ڪي ٻڌ، گهرڻي سو گهوريان،
ڳر سورٺ نه ٻڙي، جي ڪندن سين اوڏيان،
ڳڇهي آهيم ڳالهڙي، آڏ اوري ڪان اوڏيان،
ڪ هٿون ڪوڙيان، ڪ جاچڪ جسي سين ڏيان؟

٢٥

چارڻ چنگ ٻڌ لوي، وڃاءِ وڏائي،
سر ڪان هلڪ آسان کي، او مڱڻهار مٿي وڃي.

وائي

گهوراگهوٽ ڪول ڪڙي، آيا يار! ٻيچي والا يار!
هو سيلهي والا يار! سانول طالب ٻاڻ ڏي!
ڦالهن ٻري جهڙي، ڪالهين ڏي راڻ،
شاه حسين فقير الله دا، فقر الله دي ڏاس،
دست لهڙي وچ سون ديان ڪڪڻيان،
چوڙا لهڙي وال.

فصل ٽيون

١

سرديءَ سالم نه رهان، گرميءَ ٿيان گداز،
امن ڏينهن امان ٿون، مائل هٿئي ساز،
راتيءَ ڪين راز، خالص ڏي خلمل جو.

٢

سرديءَ سالم نه رهان، ڪوسي سهان ڪان،
امن ڏينهن امان ٿون، دود ڪري ڀنا دان،
پانڌيڙ ڪاڻي پان، وهيج پڪ پمدار ٿي.

٣

ٿيڻي ڀچيا پارڻ ۾، ڪند ڪڏاو ڪمند،
تنهن جهو ٿي ناه ڪي، جو ٿو چارڻ ڪهي ڀند،
اي شڪر الحمد، جو مٺو گهر ٻوءِ مڱڻا.

٤

مر نه آهن مڱڻا، مام ٻروڙي مون،
جهڪا ڳاله ڳالهائيون، سا سڀ سمجهيون،
تنهن ۾ اسڄ ٿون، جهڪي ٻاڻي ٻت ۾.

٥

چارڻ چنگ ڪلهي ڪري، لمي ڏهو واس،
صدا جي سهڻ چئي، واڻي ڪهاڻين واس،
ڏيه ڏڏ ڏيهن ڏاس، ٿين ڳالهار ڪي.

٦

چارڻ چنگ ڪلهي ٿي، ٻهر ٻري ٻالا،
صدا جي سهڻ چئي، واڻي ڪهاڻين والا،
تنهن ٿي راه واڇي ٿيو، دل وڏيءَ دالا،
مرڪي مر ماڻا، روڙي راه ڏينهن جي.

٧

چارڻ تنهنجي چنگ جو، عجب آهنم ايءَ،
هٿڙي اڀو هنجڻ سهن، چرو رکيو جيءَ،
واس مڻهيو ڏيءَ، ڪانو ٿو ڪاچ سهن.

٨

چاچڪ جهڙو ٻاڙو ۾، ڪو عطائي آيو،
تنهن ڪامل ڪيئي ڪمرو، واهي وچايو،
شهر سڄوئي سر مان، ڪندن اپايو،
داڻون دڏ ماڻدن ڏون، ٻاڳن ٻاڏايو،
چارڻ تنهن چايو، جو مار ي آهي مڱڻو.

٩

چاچڪ او جهاڙ، ڏه ٻيرا ڏاچ ڏٿي،
جنهن ۾ مال نه مري جيترو، انهن اوڻ طمعدار،
جي اڇڪي ڪم ڪچار، نه ويڪ ٻيرا ريڙي ڏيئڻون.

١٠

مٺي الي مڻهڪي، جي ڪوڙين هون ڪچار،
ڏ وارڻو واڻو ويهار، سسيءَ ڪي سو وار،
ڏ پڙ ڪند ڪندوار، تنهنجي مٿاهين مڱڻا.

١١

ٻولي ٻڻي ٻار، جان مون ايٺين هٿي اهار يا،
چوڏي رکم چت ۾، ڏسن جا ڏاڏا،
هي سر اهان ڏار، ٻدل ڪنهن نه ٻولڻو.

١٢

اسي ٻاٽ ٻر ٿيو، سدو جادم جود،
مڱ وهاڻيءَ مڱڻا، مٺو هنڙ موجود،
ٻلڪ آهي اود، ناقصي نابود ۾.

١٣

مر نه آهن مڱڻا، جڳو ڪمو لو ڪم،
خرش ٿي چوڙ خوشيءَ سهن، لاهي غم وهم،
جو هي هڏرو جم، تنهن سر ٿلي شرم ٿئي.

١٤

ڪنجهي ڪمرس ڪمرو، واڄو ولائي،
هنئي ڪند حضور ۾، انهن پارس پراڻي،
ڏسڻي ٿي ڏياچ ڪي، ظاهر ٿيو ذاتي،
ڪنهي تنهن ڪالي، وڏو ڪرت ڪهاڻ ۾،

وائي

مٺو مرڪنداڪالهه، ڏاڙهه ڏيندو سڀني مڱڻا،
جاجڪ جهونا ڳرڙه ۾، هل نه آهون يالا،
معان ڪا مهنجي ڪرائين، گلا جي گفتار،
مٺي الي مهنجي، جي هون سر هزار،
هر هر ريان، هڪڙو، نهنجي لند لدوار،
لهندي ٿو لاهيان، ڪنهي مڻهه ڪپار،
اد نون، عبداللطيف چئي، لکيس لبؤ لغار.

عهد اسلامي جي تاريخي ڪتاب

فتوحات اسلام

دور جي زبردست شهنشاهيت ڪسي مسلمانن ڪيئن ٽڪرا ٽڪرا ڪري فتح ڪيو. قيمت ۰-۱۰-۰

فتح ايران
۽ ايران جي شهزادي

هن ڪتاب جو معتبر تاريخن مان اهي واقعا چونڊي ذڪر ڪيل آهن ته مسلمان ڪيئن ايران جي زبردست شهنشاهت کي فتح ڪيو قيمت هر هڪ ۰-۶-۰ آنه

ملڻ جو هنڌ:-

دفتر لطيفي

الهندو ڪچو حيدرآباد سند

فصل چوٿون

۱

ٿان ته آهي لند جو، رون رات ڪري زار،
هٿيڙ سيدا هيڙا، سڪو چئي ساز،
ست ڏ ٽئي شهباز، اُٺي ته ڏوڪ پرائين.

۲

لند اماري ٿان، ڪهڙو سو قبول ٿيو،
سر ڏ آهي ست ۾، ٻئو ڪي مڱڻ دان،
خاڪ مٿي ڪا ٿان، ڪانيا ٿوء ڪجهه اهين.

۳

گل چڙو گرنار جو، ٻئي آهون ٿاٿين،
سهڻين سورٺ جهڙ ٿون، ايون اوسارٿين،
چوٽا چارڻ هٿ ۾، سر سمنگر ٿو ڏين،
ناڏون ناز ڪران، راجا رات رم ڳرو.

۴

ساري رات صاحب کي، ڳرڙه ٻر ڳايائين،
الس ماٺڪ ميڻهن جيئن، هٿ نه چڻائين،
لي لائق لڏائين، هو ميراثي مڱڻو.

۵

جي ميراثي مڱڻا، آءٌ ٻڙ مدهان ٿن،
ڪي ڪا مهنجي ڪن، حرص مدهادان آهي.

۶

جو تو ڏيڙ ڏياچ، لاهور اي سر سڪو ڏي،
ڪي ناٿ جهڙو اي، جو سند ٽئي سوالين.

۷

گل چڙو گرنار جو، ديکي ويا دنار،
ٻايون داڻون ٻالهوڻ، ٻئو ڪين ٿار،
ٻئي دهيا ٻت ۾، سورٺ جا سينگار،
راٺين ۾ راڙو ٿيو، ٻئن ٻئي ٻچار،
هيڙا راه ڪنگهار، ڪين ٿمدا ڪڏ هين.

٨

ڳل ڇڻو ڳراٽا جو، دلڪي ويا دلدار،
سڄڻ سورٺ جهڙا، پنهنجو ڪئين يار،
ڪوڙين سڪندر ڪانڌي، آدين جو آڌار،
وسيلو وليهن، جو سڀني جو سردار،
اڄڙو راءِ کنگهار، ڪڍين نينهن وڪوڙ ۾.

٩

راڄا راڻ ڌم ڪيو، جهونا ڳڙهه جهوري،
ڏيو سر ڏياچ لئهن، ڪلهن تان ڪوري،
وٺ متو اون منگڻا، لئه سون اوري،
جو ڳهرئي سر جڙئي، هاڻ ۾ ٻڌو هوري،
پيچان ان نوري، جنهن لو پير پريون پيا.

١٠

سوراٺ متئي سڪ ٿيو، ڪيما ڪيا کنگهار،
اڪو راڳ ان روپ ڪو، اڪا لئه لوار،
تهان پوءِ منگڻهار، ڏيو سر ڏياچ کي.

١١

سوراٺ متي سڪ ٿيو، ڪيما ڪيا کنگهار،
ڏيو راڳ ۾ روپ سو، ان مي لئه لوار،
سو ڏيئين پنهنجن پاڻ، پسو راڄا راضي ٿيو.

١٢

راڄا راضي ٿو، انهن ڏنا ولڏا ڏان،
موٽي ڪارايا منگڻئي، طرح ڏيجي کي ڪان،
موٽوت مال متاع جي، ڪي آهي ڪان،
ڪاڻ رب رحمان، سر وڍي سلطان ڏي.

١٣

وڍ سر ڏي سرهو، مڪي ۾ ڳاٽ،
جاڪ تو متانهه، ملڪ مڙيوئي گهوڙ پان.

١٤

متي الي منهنجي، هوا سون سو هزار،
ڏڪڻهنجي ساڻ ڏدار، هر هر وڍيام هڪڙو.

١٥

ڀاڻ ڳهٽو ڏماو، سسي ڏياڻ سڪ،
سو تان ڏياچ ڏڪ، جو اعلق رکي لئه سين.

١٦

جو لعلق لئه سين، سر کي پلئي پاءِ،
موڪي ۾ موڻاهه، آڳاهون آهيو.

وائي ۱

ڪيهو مون آڪان پوڪي،
اڙي اڙي ڳهايل! ڪٽو مون مول سچڻ دي،
چنڊ جو چڙهيا ڪل عالم ديکي،
راڄهو لڌم ڳولڪي،
مون وانجهان دي راڄهان ميڏا،
ڪيڙا گهٽڙيم ڪي واڪي.

وائي ۲

ڪيهو آکان، ڪرڪي ان بعاري بات،
هي ٻاڙ لوڪو! لي اپنو صاحب دي!
چارڻ ٿيون اصل ڏيوان، چوڙ مڪي اي بات،
چارڻ آيا چمڪ اچايا، جاڳ سائي ذات،
چارڻ آيا چمڪ ڀرايا، ڪري همت ۾ ڪات،
چارڻ آيا سر ڪپايا، هني ڏڪان ڪي رات،
چارڻ آيا سر ڪات ليجايا،
ڪوهه وڃي چارڻ کي ذات.

١٥- سر بيراڳ هندي

فصل پهريون

١

پکي لهڻ، ڳاڙها لهڻ، ٻاهڙ لهڻ، ٻي ڊوڙ،
آڏو نه سکيان سکيان ڙي، مران سو پسوڙ،

٢

پر هوون نه آڏو ملان، مجهه لٽ لٽ ماري پوڙ،
جيون جيون ساجن سنڀران، تون تون لاڳن تير،

٣

ساجن پڇلاڻا، دن هتا، ڏينهن ٻڙي ظلمات،
ڪهونو قيامت دور هي؟ جا ڏٺي آئي سات،

٤

ساجن ٻڇاڙي، تو مانڙي، ڪيا جاوون ڪب هوءِ؟
لوڪ مرنا ايڪ هي، مجهه لٽ لٽ مرنا هوءِ.

٥

ساجن گئي، دو دن ڀئي، مون جاڻون ورس پچاس،
پولي پوڇي پنڊتا، دن مون ڪتلي ماس،

٦

ساجن ساجن ڪر رهي، چلي نه ساجن سات،
دکان ڪارڻ هو رهي، مرڪ نه مري هات.

٧

ساجن آئيا هم سنڀا، ڪيا لي چلون سات؟
ٻس آڌاري ٻي ڏڌون، مجهه موري اپه سوات.

٨

ساجن آئيا هم سنڀا، ڪيسي جڳت ڪرون،
تال ٻري سڀ موتيان، اوپر امن ڏڌون.

٩

ساجن تم مت پساڙيئي، هم لاڳي تيري پاڻي،
هم جيسي تم بهت پساڙيئي، تم جيسي هم ڪاڻ؟

١٠

سول ٻهالا دک ٻو واپا، ٻره همارا ايڪ،
آءِ ساجن تم ديک، هي همارا جيونا.

١١

گرو گوبند دوئو کڙي، مين ڪسڪي لاڳون پانءِ؟
هم ٻلهاري آس گرو ڪي،
جس گوبند ٻتايا ناءِ.

١٢

گرو گوبند ڏوهون کڙي، ٻاگهن لاڳون مين ڪاڻ،
مين واري تس گرو ڪي، جسني گوبند ملايا ماڻ.

١٣

ليدي، ٻر لاڳي اڏهن، ڦواڪ پاسلي مان،
گرو بچارا ڪيا ڪري، چوڪ چاڪري مان.

١٤

ڪاڻي لاڳي ڪرڪي، ڪسڪون ڪوي نه جاءِ،
جڪن گولکي اون سهنا پيا،
لکن پچت پچت تن ماڻ،

١٥

ڪالڪال لب مٽئي، جب صقلي ڪي گهورجاءِ،
الجن ڪا مدن ڪراڻي، ڪل مين ڪرالب لگاءِ،
مالڪي اس تن ڪون، مت مورچا پڙجاءِ.

١٦

چمار ڪي گهر چندن گيا، امت امت ٿالگي چام،
چندن ٻچارا ڪيا ڪري، جب ٻڙا نيچ سون ڪام،

١٧

صاحب تيري صاحبي، گهٽ گهٽ رهي سماءِ،
جيون مهندي ڪي هاٿ مين، لالي لکي هوجاءِ.

١٨

ساجن ڏاڍا پريم ڪا، مت ڀالي چهتراءِ،
ٽوٽي پيڇون سالي ٽئي، گانٺ بيچ رهجاءِ.

١٩

اي ڪبيرا باهر ديکي، لاڳي الٽو يه نام،
ڪام ڪيا هي اوک سون،
جو پڙي ڏوري سون ڪام.

٢٠

آه ڪرون تان جر جاي، مهڪ ڪرون تان جيڀ،
ڪر هوري سکي رب ڪا، جو مجهه آڻ ملاوي اپي

٢١

آه ڪرون تو جڳ جاي،
اور چهپي لاڳي گهاءِ،
ايسي ڪٺن سنهه سون، اٿ لٿ ڪرون اپاءِ،

٢٢

پي بي ڪر نا پيها، پيو ڪا نام نه لي،
مت ڪو وادي هوري پره ڪا،
جو اپي سنئي جيو ديڻ

٢٣

پره پرا مت ڪو ڪهي، پره هي سلطان،
جس گهٽ پره اپجي، او گهٽ هي مستان.

وائي

آڻ ملاوي ڪو، مان ڪون ري پيا،
جيوي جاني دائم قائم، دوست اسالڌا مواي جيا.

فصل ٻيو

١

آس مراڻي لون ڪيا درڪي، جو ڪهو آپڻي جاءِ،
دروي نه پهڏي آنکون، جو هاٿ هاٿ بڪاءِ

٢

جس مرني سون جڳ ڏري، وه مرن ميرا آنند،
ڪب مرئي، ڪب پائي، پورڻ پرمانند.

٣

مرن هي آسان، مجهڪون الد يشا اور،
پيي سون ملنا جو اهين، ڪيا بهڻي اور؟

٤

مرنا مرنا هرڪو ڪهي، مرني نه جاڻي ڪوءِ،
ايڪ وار ايسا مري، جو ڦر نه مرنا هوءِ،

٥

ايسا لم لاهين پسو، دور نه هيڪڙي ماڪ،
ساجن اچليا جر ڪاهي، پريت جالت لاک.

٦

ساجن ميرا ايڪ هي، دوجا ڪرون نه ڪوءِ،
دوجا ساجن تب ڪرون، جب ڪل دوجي هوءِ.

٧

اي ڪاهو ڪي داس، جن ساجن بڇڙيا نه ماڻ،
ديکو ڪالون ڪي پريت، جڳ ڦٽا، ساري مڪا.

٨

حد حد چليا هرڪوءِ، بيحد چليا نه ڪوءِ،
بيحد ڪي ميدان ۾، کڙا ڪبيرا روءِ.

٩

ڪوا سب تن کائيو، چن چن کائيو ماس،
دو نينان مت کائيو، جن سون پيو ملن ڪي آس.

١٠

سڌارو تو سڌ ڪرو، پيتا آنکه سيباه،
زبان هماري ڪاٽ لو، هم ڪا ٻي ڪر جاءِ.

١١

سمن گلڙي ڊول کي، رهي ٻاون سمن ڦول،
دو گهڙي کا ديکڻا، آخر ڌول کا ڌول.

١٢

ساجن همارے پاس هے، مين پرائيون ديس بديس،
ساجن ٻسے سر ٻرهه، پرائيون مارڪر ميس.

١٣

ساجن همارے پاس رهے، دن آوڙے دس ميس،
ايڪ ايڪ لاکھ برس کا، ايسي هون دن ٻيس،

١٤

ساجن پريت لڳاءِ ڪر، هرگز دور نہ جاءِ،
تورے دشمن دور هون، ٻري دور بلاءِ.

١٥

ساجن پريت لڳاءِ ڪر، ڦر نون دور جاءِ،
بسو همارے لکري، هم ٻن آمر هے کاءِ.

١٦

ساجن ايسي پريت ڪر، جيسي ڪڪر مسيت،
لاٿن سانت لعاڙيئے، ڇوڙين ناهه پريت.

١٧

ساجن ايسي پريت ڪر، جيسي وڪ ڪرانِ،
آپ جلين سر ڏوپ ڪے، اوادان ڇاؤ ڪرانِ.

١٨

ڪبيرا ڪل جک ٻڙا، ساڌو ٻئے نہ ڪوءِ،
ڪامڻ ڪر وڙاں مسخرے، ان ڪي پوڄا ڪرءِ.

١٩

ڪال سڄڻ ڪي ٻاهه ٻرا
ڪهو ڪيسي نہ ٻهي گاڻو،
ٻولے ٻولے ٻدا رهے، جون ٽروڻ ڪي ڇاڙ.

٢٠

ديالت ڪو سب دکھ هے، اديالت ڪو هے راج،
ٻرون سمن ڪما بولنا، جن پهت ٻارن سمن ڪاج.

٢١

سب جڳ، پاڙيا ڪاڇے ڏاڇے ڪلڪي وڙاڇو،
اوجڙ چاها سو گام ٻسانا، واه چاها سو اونا.

٢٢

پريتم پريت لڳائڪے، ديسا دور نہ جاءِ،
رهه همارے لکري مين مين ماڪون آمر کاءِ.

٢٣

ساڌو ڪي سنگت پائي، ڪوه موڪ ڪا اخلاص،
ساڌو مارے، گن ڪرے، ٻبل مين رکے ٽوس.

٢٤

ساچے جڳ، راچے ٿهون جوتا مٿے ڌوام،
ڪهو ڪبيرا ڪيسا ٻڻون، دونون پاڙي ڪام؟

٢٥

ڪبيرا نہ جڳ، جاتا هے، جاٿسون راه ٻتلا ڪيوان،
هر سمن پوجا آڌسون، ڪاج سون هوشيار.

٢٦

ڪبير ڪبير ڪما ڪرو، سوجهو آپ سرير،
آسا ترشنا بس ڪرو، تم هے داس ڪبير.

٢٧

ڪبي ڪسون ڪول رهو، گل سڄن ڪي ٻاڙ،
ٻالڪے ٻلڪے ٻل رهي، جڻن آرد ڪي ڇاڙ.

٢٨

جس منڊل مين ساڌو نهين، هر ڪي ڀگت ناٿي،
او منڊل مسوان هے، پرت وسے آس ٻاٿي.

٢٩

ساڌو چلا، نڪس رها، نڪس پي چلڻهار،
آئي اسي ڪي وار،
جو ساچے ڪرن جوتا ڪهے.

٣٠

نڪس چلے، لاکر چلے، چلے نڪڻهار،
آئي ڪهان ڪي وار،
جو ساچے ڪون جوتا ڪهے.

٣١

سپنا نہ جولا ڏسي، جولا سارا ايڪ،
جب سو آون تب دو جڳ، جب آئون تب ايڪ.

٣٢

سپنا نہ سلطان ٿو، اٿو نوري ذات،
سو ڪوهين ساجن بسي، مجهہ آڳ ملاوڻ رات.

٣٣

نہ مکي من مانڪون، هو نو ٻاوڙيا،
مکڻ ڪيرا ڪاڳ، ڇيچ ٻهٽي سنسار.

٣٤

ناڪ ڏاڏا لسٽ اها، شُڪر ڪهين دن رات،
ڪوڙي حرص هوا ڪهين متي،
نہ ڪجهہ هاٿ نہ ساٿ.

٣٥

سانچ برابر تپ نهين، جهوٽ برابر پاپ،
ناڪ جس هردي سچ بسي،
اسڪي هردي آپ.

٣٦

نا ڪجهہ ايا دليا لي، نا ڪجهہ ڪيا دليا،
دوهي گئي اي ناڪا، هٿون سنگ ڪياه

٣٧

تلسي طالب ۽ چوڙيئي، موت رزق سپهات،
ڪيا جڳت سي روٺنا، قلم اسي ڪي هات.

٣٨

نہ چلو هم آولي، ڪيسي ڪٿو ڪهت،
تيرا ڪاغذ باڇيا، ميرا ڪاغذ هت.

٣٩

نہ دانا هم مانگتي، هم موڪہ مت نهين،
ميري نوڙي نہ ڪبٺو، نہ مت ميري چهين.

٤٠

جلتي جلتي جل رهي، جلتي جاوي نہ جاه،
اکين دودي جل اڇي،
جل ڪي دودي گت جاه.

٤١

ڪيا جوبن مان، جتي سپ جڳ موهيا،
سوئي نيڻ ڪمان، مارا ٻر لاڳي نهين!

٤٢

آڏ ڀيري چوسڪ گهڙي، لوهو ابوسٽ لين،
سهن ارچي ٻرام ڪي، جب لاڳي تب جين.

٤٣

ڪاغذ نهين، ڪہ مس نهين،
ڪہ ديس نياري رهت؟
لکڻ ڪيون آرس ڀيا، ڪتڪا ٻهي پريت؟

٤٤

ڌرتي سب ڪاغذ ڪرون، ليکڻ ڪرون ونراه،
سارا سمنڊ مس ڪرون،
تان ايڪ گڻ لکيا نہ جاه.

وائي ١

راه مسافران، وي واٽ مسافران،
لٽيا، وو مهان!
ڏور گيان دي خبر نہ ڪائي،
ٻچ ٻچ جو ويندا اون، مون هٿيان.
ڪوئي آوي خبر سناوي،
لکہ اکيداٻان مون چهنيان.

وائي ٢

او ٿيهن ڏهندي يار، ٿيهن ڏهندي،
سجڻ نال اٽڪي، وو ٿيهن ڏهندي،
لٽ چٽي اون دو وراڳن هوئي،
گل وچ ٻاون هو پٽڪي،
وڃکو معشوقان دي، وڃکو محبوبان دي،
هو اٽڪي،

وائي ٣

جوڳي ڪسڪا نه ميت، ساڌي ڪسڪا نه ميت،
جان ٿوري يار جان ٿوري،
ناڪا هوسين مانا ڪوئي، اور نا ڪاهو سين پريت،
پره لائي ڏے گيا، اس منڊل مين ڪائي نه ميت،
جس سنگ چلي، اس ڪون جاي،
آنا سجن موڙي پيت،
آنا سجن سجن موري پالي گلي،
ناٿ اهنا ڪوئي ليت.

فصل ٽيون

١

دادو دعويٰ ڇوڙ دے،
نه هووے خوب ڪا خور،
نه ڪسيڪي دوستي، نه ڪسي ڪا وير.

٢

دادو دعويٰ ڇوڙدے، ان دعويٰ دن ڪاٽ،
ڪيتني سودي ڪر گئے،
اس پساري ڪے هاٽ.

٣

سادو مليا تو هر مليا، انتر رهي نه ريک،
رام دکائي سچ ڪهون، سادو آپ اليک.

٤

ڪٿن ڪسوٽي پيم ڪي، جو نا ٽڪيا ا ڪوٽ،
جو جيتاڻي مر رهے، ستگر پاوے سوٽ،

٥

سادو سڌاوڻ ڪٺن هے، مت ڪو سادو سڌاءِ،
سادو تب سڌائيے، جب جيتاڻي مر جاءِ.

٦

جس تن ڪا ساجن پڪے، اُسڪا ٽوٽون مين ساک،
ساجن پنا جو هووے، تن تن ٽوٽون مين لاک.

٧

سکيا پر سمجهائيون، مٽيا من ڪي موڙ،
ايهه پارس ٿڪ پهتا سهي، رهيا لوه ڪا لوهه.

٨

پان جهروڪے گر پڙا، تو نه جهروڪے جاءِ،
سڄن من مين آنر گيا، گر پاس اسے تو ڪيا.

٩

سڄن ملا، پي پهوٽ، ڀالے ملے الڪ،
جس ديکے چالي اترے، سو لاکن مين ايڪ.

١٠

ڪاهو ڪي ڪڇ بس ناهين، ڏوري پرڀرڪي هاٿ،
جون جون ناچے پاندوان، بازيگر ڪے ساٿ،

١١

مانگ ڪرتے پسو ڪرتا، پول پڙي سنگ موهن
رام نام جاڻتے نهين، نچ داڙهي دو مونڇ.

١٢

ڏن ڏن مڙهي سادو ڪي،
جس مين آست ايشٽ رام،
جو مالڪے ڪو پلا، جو هنس بتاوي گام.

١٣

نه من هلے، نه مالا هلے، نه مک سي بولے رام،
انتر ڪے گهٽ لڳ رهے،
تو ڪيا پڪنے سے ڪام؟

١٤

گرو مرے، نه هم مرين، ناٿ موري مرے بلاءِ،
هم اُسي ڪا بالڪا، جو مرے نه مرنا جاءِ.

١٥

بلبل دوو ري دن، ڪهان پئي گزار،
ان ڪون قيامت آج هے، جن ڪون بڇڙي يار.

١٦

ڪون سدے، ڪسدون ڪهون،
موڙے ٿن ڪي پاس،
موڙي ٿن الله پهون، ايڪ ڪروت آوت جات.

١٧

لڳي تو ايها ٻاهي، دور ڏهري مالڪ،
سڄڻ ٻيڙيا جو ڪهي، ٻرات جالت لالڪ.

١٨

جس ديکي باپ نه ڏسي، سوئي آهي سراپ،
سوئي سڄن ديکئي، جو تن طاقت من ڏاپ.

١٩

لا اله ڪر آدمي، الا الله سي ديکه،
محمد صورت رب کي، آسمان ممر نه ميکه.

٢٠

ڪاغذ لوڙا ايهن گهڻا، مس سي لکا نه جاءِ،
چاکر مين ڪا پالي، ڪاکر مين نه سماءِ.

٢١

ڪالاڪون ڪاغذ ڪرون،
ليکن ڪرون الکالک،
دو ايمان کي مس ڪرون، هرگز لکي نه سڪ.

٢٢

پاس نه ٻيٺو ياد ڪي، الک نه لاکو پان،
تو ٻو چوون ٻيدگا، ڪس ٻو گرو ٻران.

٢٣

جل لوڙا ايهن گهڻا، لکا ٻرٻو ڪا پان،
تر ٿي تن ٿي ڪر ڏهي، آس ٻر گيا ٻران.

وائي

دور نه جاءِ ڪوئي، لوڪ ٻيگانا،
گهايل ڪي گت گهايل جاڻي،
اور نه جاڻي ڪوئي.
گهايل جب ماهر ملها، رام سنگت وس سوئي،
ماءِ جو مين کي، هي صاحب تن سوئي،
الا قت فراق جا، ڏک ڪتا ڪر ڏوئي.

۱۶- أبیات مثنوی

"کیف مد الظل" نقش اولیاست،
کو دلیل نور خورشید خداست.

همچو اسرافیل وقتند اولیا،
مرده را زیشان حیات است و نما.

اولیا را در درون نغمه‌هاست،
طالبان را زان حیات بی‌بهاست.

نغمه‌های اندرون اولیا،
اول گوید که ای اجزای لا.

اولیا را خواب ملک است ای فلان،
همچو آن اصحاب کهف اندر جهان.

اولیا اصحاب کهفند ای عنود،
در قیام و در تقلب هم رقود.

اولیا را هست قدرت از اله،
تیر جسته باز گرداند ز راه.

دست را مسپار جز در دست پیر،
حق شده ست آن دست او را دستگیر.

دست تو از اهل آن بیعت شود،
که "ید الله فوق ایدیهم" بود.

مثنوی ما دکان وحدت است،
غیر واحد هر چه بینی آن بت است.

مثنوی المعنوی المولوی،
هست قرآن در زبان پهلوی.

اندرین وادی مرو بی این دلیل،
"لا أحب الآفلین" گو چون خلیل.

در رساله آفتابی را بیاب،
دامن شه شمس تبریزی بتاب.

خود غرض زان آب جان اولیاست،
کو غسول تیرگی‌های شماست.

آب خضر از جوی نطق اولیا،
می‌خوریم، أی تشنهٔ غافل بیا.

ای فلان ما را به خدمت یاد دار،
تا شویم از اولیا پایان کار.

آن خیالاتی که دام اولیاست،
عکس مه‌رویان بستان خداست.

ابلهان تعظیم مسجد می‌کنند،
در جفای اهل دل جد می‌کنند.

مسجدی کاندر درون اولیاست،
سجده‌گاه جمله آنجای خداست.

اولیا أطفال حقند ای پسر،
در حضور و غیبت آگه با خبر.

گفت أطفال منند این اولیا،
در غریبی فرد از کار و کیا.

زانکه انسان بد ست از اولیا،
مثل خون حیوان شناسش أی کیا.

هادیان این دل پوشان منند،
صد هزار اندر هزار و یک تنند.

اولیا اهل دعا خود دیگرند،
که همی دوزند و گاهی می‌درند.

قوم دیگر می‌شناسم ز اولیا،
که دهان شان بسته باشد از دعا.

هرکه خواهد همنشینی با خدا،
گو نشیند در حضور اولیا.

چون شوي دور از حضور اوليا،
در حقيقت گشته دور از خدا.
يک زمانه صحبت با اوليا،
بهتر از صد سال بودن در تقي.
از حديث اوليا نرم و درشت،
تن مپوشان،ذانکه دينت را ست پشت.
تا خندان باغ را خندان کند،
صحبت مردانت از مردان کند.
گر تو سنگ صخره مرمر شوي،
چون بصاحبدل رسي، گوهر شوي.
مهرپاکان در ميان جان نشان،
دل مده الا بمهر دل خوشان.
رو غذاي دل بده از همدلي،
رو بجو اقبال را از مقبلي.
دست زن در ذيل صاحب دولتي،
تاز افضالش بيابي رفعتي.
اوليا حق ظاهر بود اندر ولي،
ليک بين باشي، اگر اهل دلي.
گر ولي زهري خورد، نوشي شود،
ور خورد طالب، سيه هوشي شود.
نار جسم و ولي را بنده باش،
تا شوي با روح صالح خواجه تاش.
چونکه بي رنگي اسير رنگ شد،
موسيي با موسيي اندر جنگ شد.
چون بي رنگي رسي کان داشتي،
موسي و فرعون دارند آشتي.
علم اهل دل نه از مکتب بود،
بلکه از القين خاص رب بود.
بي کتاب و بي حساب و بي ادب،
اوليا را حق کند علمي لصوب.

اين امي يعني که قرب اوليا،
صد کرامت دارد و کار و کيا؟
مثنوي مادشان وحدت است،
وحدت الله وحدت الله وحدت است.
رحمت الله بر جنازهٔ مولوي،
داد قرآن را لباس پهلوي.
من چه گويم وصف آن عاليجناب،
نيست پيغمبر ولي دارد کتاب.
اِنّي اَبصرت في النوم الوصول،
في يديه المثنوي و هو يقول:-
"صنف الکتب الکثير المعنوي،
ليس فيها کالکتاب المثنوي"
بنالد بلبل مسکين، که از گلزار دور افتد،
قيامت آن زمان باشد، که يار از يار دور افتد،
دل بدست آور، که حج اکبر ست،
از هزاران کعبه يکدل بهتر ست!
کعبه بنگاه خليل آزر ست،
دل نظرگاه جليل اکبر ست.
هزار بار بشويم دهان ز مشک و گلاب،
هنوز نام تو گفتن کمال بي ادبي ست.

وائي

ملکا! ذکر تو گويم، که تو پاکي و خدائي،
نروم جز بدان ره، که تو آن ره بنمائي،
تو خداوند بمعني، تو خداوند يساري،
تو خداوند زميني، تو خداوند سمائي،
همه درگاه تو جويم، همه از فضل تو جويم،
همه توحيد تو گويم، که بتوحيد سزائي،
تو زن و جفت نجوئي، تو خور و خفت نخواهي،
احدا بي زن و جفتي، ملکا کامروائي،

تو نهائت نه ولادت، نه بفرزند بتو حاجت،
تو جليل الجبروتي، تو امير الامرائي،
تو حليمي تو كريمي، تو سميعي تو بصيري،
تو معزي، تو مذلي، ملك العرش علائي،
تو كبيري تو خبيري، تو لطيفي تو رحيمي،
تو غفوري تو كريمي، تو بشاهان تعالي،
همه عزي و جلالي، همه ذوقي و كمالي،
همه نوري و سروري، نه ترا چون و چرائي،
نه ز خاكي نه ز بادي، نه ز آبي نه ز آتش،
نه مكاني، نه منازل، نه تشبيهي، نه بپائي.
نه سپهري، نه كواكب، نه نجومي، نه دقائق،
كه منم بندهء پر عيب، تو از عيب جدائي.
نه ترا خفتن و خوردن، نه ترا شركت شاهي،
نه ترا صورت رنگين، نه ترا عيب و خطائي،
همه را عيب تو دادي، همه را عيب تو پوشي،
همه را رزق رساني، كه تو با جود و عطائي.
"احدا ليس كمثلي، صمدا ليس لي ضدي،
لمن الملك" تو گفتي كه سزاوار خدائي.
تو بدي، خلق نبوده، نه بود، نيز تو باشي،
نتوان وصف تو گفتن، كه تو در وصف نيائي،
نتو شرح تو گفتن، كه تو در فهم نه گنجي،
نه تو خوابي و نخسپي، بكاهي، نه فزائي.
لب و دندان سنائي، همه توحيد تو گويند،
تو مرا ز آتش دوزخ ز كرم از رهائي.

١٧- سر هير رانجهو

فصل پهريون

١

رانجهن والا ڏهر ٻيالا، ڳجهڙي آيم ٻاجهي،
ماڻ ٿيئي ڪنون ڇوڙي پيتم، ڪيتم دور راضي،
دل دي قضا دل جاڻي، اون ڪيا جاڻي قاضي؟

٢

سڪ ۽ سڪ، مين سڪ ٿيندي، تون سڪ مينڊي دلبر ڏي دردا،
کائندي طعام، سنديدي لقمان، ٿيڪون پاڪ نظر دا،
أن لقمان وچون هڪ لقما ڏيوان، تان ٿيوي قوت قبر دا.

٣

دردواندان دي درد ني، مين ڪنڪ ڳلي دا ٿيوان،
لڳي واءِ، ته مين اُڏ ڏ، ڇلهه وچ چاه ستيوان،
مين محبوب ڪرين آڏاليي، هو ڦوڪين ته ٿي جيوان.

٤

ڇولي ميلي، صابن تولا، ڪتلي مامل ڌووان؟
سينڌي اندر داغ رانجهن دا، جيوين ڌڪان، ٿيوين ڌووان.

٥

مرديان رانجهن مر ويسان، متّ هير سڏيسي ڪهڙون؟
تيرا شوق نال مڄهيان دي، ڇيڪڪ لايا مٿون،
ڳلي أسالڙي آءُ ميان سڄڻا، ولول ٿاه نه مٿون،
تو جهيا رانجها ميڏون اوڏ نه ڪولي، مين جهيان لک ٿيندون.

٦

لن پي ٽڪڙا، من پي ٽڪڙا، جين دردِيان دا لهڙان،
أن لهڙان وچون ڪڍي سيهسان، جلسان نال فقيران،
تو جهيا رانجها اوڏ نه ڪولي، مون جهيان لک هيران.

٧

رانجهن مينڏا هوه ٻهري يا شڪرا، ته مين ان ان طعما ٿيوان،
ڪري ڪلاچا ليجاوي، مٿون کاوي، ته مين جيوان.

٨

داغ دروای سوز ماهي دا، رکهن قبر وچ ويسان،
کهڙي دي مهن مول نه هوسان، جي وچ دوزخ سڙسان،
منکر ني نکير دے اڳيون، حرف اهوئي پڙهسان،
شاهه واڇهو ميڏون آڻ ملائو، جو شاهه آکيا سو کرسان،
رخصت ياڃهون يار واڇهو دي، وچ جنت دي نه وڙسان.

٩

جوئي چوڻين مکه نه دلبر، جوڙ نه هوون شادي،
ڏون لهمان دي ويکڻ کهتي، وسهر مالک وادي،
جي پهي، سي نه چٽي، جي کڙي سي کاڏي.

١٠

کت اسان، کت يار اسان ڏا، کت ياران دي وستي؟
واڇها کسڻ کهڙا ڏسڻ، ويکه جتان دي مستي،
سادي جگ وچ هک دوست کهتوسون، لوک لڳاڏون خستي!

١١

أسان لوکان دي کاڻ نه کائي، لوک اسان اون وڳي،
پکري واسکر آپ کهائوسي، پڪدوان دي آڳي،
کيا کتاب، قاضي کول مسئلا، عشق شرع کيا لڳي؟

١٢

قاضي کيا نه کائي، ڏي نه ذڙکا، مهن کسڻ قبول کريسان،
ماهي کهتي موت قبولما، کهڙي مول نه ويسان،
جي واڇهو ميڏون سڏ کريسي، نه مهن کنهائي سڏ ڏيسان.

١٣

چهڪ مبارک لڳاکون کهوي، يار جمان دي ڏاني؟
ڳلي کوچي قرن اماڻي، ڏون لهمان ذي کني،
سهڻ ساوڻ ميڏهن جهون، کيا چاڻان کت آئي؟

١٤

لکه کتاب ليکون ڏيوان، جي دلبر اون بهچالين،
جهون آکان، نهون آکهن، ويڌي پل نه لاوان،
ڳل وچ کهڙا، شمران ڏيالي، دست بهوان لي پالهن،
نه مهن سر صحيح غلام تساڏا، دل دي مهر نه لاهين.

١٥

الف الله، تي ميم محمد، عين علي ڪر ڄاڻا،
مرشان آهن چار صحابا، پڙهيا مسلمانان،
وچ تنهان دي ڏيان ڏيان، مين ڪهڙا حرف سڃاڻان؟
قلم ۽ ماني دا لکيا ڪوئي مڃي، مين مردي ڏکهندي جاڻان.

١٦

هڪ جو سڄڻ ٻيا دل دا ڏاڍا، تنهنجي اي پرواهي،
آه ڪيدان تان جڳ ملي، ڪوڪان داد نه پائي.

١٧

ڪالي وال، لطيفان والي، اکيان پرن مشعلان،
اڪ ديا لوڪان، ڏيون چوڪان، وڏول ڪهن ڪنگالان.

١٨

عشق ڪدون ٿي تول پرايم، سڪڻ سوڙ تيا سهمان.
وڃ ڪدون پاپل پلي، ڪڄ ڪدون آمان،
جي مين جاڻان، عشق ڏهيلا، نه لنديان پاڻي مر وڃان.

١٩

حاڪم آون، حڪم چلاون، عشق اڄاڙي ٻاوان،
جو ڪوئي عشق نه جاڻي، سو سڀ قتل ڪراوان.

٢٠

ڏڏ ولدان دي پئي لتي، پالڻ والي تولي،
لنڌي لاڪر امنهن لاپوسين، چڪ پئي وچ چولي،
بخشين بخشڻ والا، اينهن لاپوسون واسر پولي.

وائي ١

سمجهه نه لايا ليهين، ماهي ڙي، مين سمجهه نه لايا،
واس الڏاري، حاڪم ڏاڍا، جهڙ ڦڙ وسدا مينهن،
چلان نه پئي چولڙا، ولان نه نتي اينهن،
سيڻي الله داڻ رانجهو دا، پرلي ڪجندا شينهن.

وائي ٢

ڙو رانجها هير بيراڳڻ هوئي،
رانجهن مٽي جو لعل ورچڻ، هير مٽي جا لوئي،
جنهن ڙ رانجهن منجهان چادي، ڪو ڙ سوڻهالم سوئي.

١٨- سر بروو سنڌي

فصل پهريون

١

چاڪي وڃجو چئو، ٻلي ڍڪڻ ٻن جو،
وڻ ڪنجڪ ڪرام جي، جڳ جو والي جو،
سهڪو هولڊو سو، جنهن جو عشق الله سين.

٢

دلبر دليا دار، ٻڌڻ اڳ هڪڙو،
هن کي حاڪماڻي هٿ ۾، هي صورت جو سينگار،
اي عشق جو آچار، جو ڏاهه ديوانا ڪري.

٣

جڏهن سا ڪالي ڪاڻهن،
او سعدي لائون ڪري،
اچي ٻيڙي اوچتي، درد پرين جي ڏاهن،
ولهج ڏاڍين جو ٻاڻهن؟ ـ ورد هيڻن کي ساهڻ!

٤

وچڙ در دوستن جي، هر هر هڙڙائي،
ٻاڙي ڏاڍهن يارن جي، اڄهه ۾ آرائو،
الڙ ئي ۾ آڇ تون، واڻهڻ والي،
لائيندڙ لطيف چئي، سودان سر هائي،
ڪهڙو ڳالهائي، ٻيس وڃي ٻاڙ ۾

٥

سنڌ نڌهڻا سپرين، آڌ ئي سياڻان،
توکي ڏسو سپرين، دعوي ڪن گهڻا،
آڌ او هميون هڻان،
ته تون ڪنهنجو نيندڙ سپرين.

٦

ساهه وٺي وڃن سپرين، ڪري قرائي،
دلبر دل کسي وٺين، يار آهن ٻاڪي،
جاڙ مون ضعيف سين، تو جالب ڏس جاڪي،
هٿ ٻٽ ڍڪو ٻاڪي، تون ساهه وٺي وڃن سپرين.

٧

ٻر وس ٿيم ٻراڻ، ٻرين وس نه پالهجي،
لڳي ڪين، لطيف چئي، چوڙ چاڙي ساڻ،
ٻرين ڏيکاري ٻاڻ، خوش ڪري وڃا خواب ۾.

٨

اچين جي هيڪار، مون ساڏيندي سپرين،
ٻورين ڏڏ ٻان ٻمبٽيون، هنڌ وڇائان وار،
ساجن سڀ جمار، هوند گولي ٿي گذاريان.

٩

مون ساڏيندي سپرين، اچين جي تون هاڻ،
ڪريان دوح ڍهاڻ، لڪن مدهه لطيف چئي.

١٠

لله ڪاڻ لڪ سپرين، مان جڏيءَ جالي،
عيب مون ۾ اڳرا، مان لرمل اڪالي،
آهيان آديءَ جام جي، هٿ هٿ حوالي،
يارن سا ٻالي ڪامل نيندو ڪيچ ڏي.

١١

ڪريان ڪي ڪوڙن سين، ڏيئي سعي ساجاه،
ته سڪيو سڪين هتڙا، ڪر اُجهائين ٻاه،

١٢

دڙ تي دواڙ جڏن، سر ٻر سپرين ڏي،
لڳو آه، لطيف چئي، تن ٻريان ڏي تڪن،
حاصل ٿئي هڪن، قربو قريب جو.

١٣

اڳيءَ جو لطيف چئي، اکو قال نه قول،
لڳي لامون ڪوڙ اون، لڄن وهائي لير،
هنڌڙا ٿي سنڌ ير، ڪالهه ڦر لڳن لڏ يو.

١٤

پلي ڪنهن پلا ڀرين، هنئن نه مناسب هوءِ،
لالي چند چراو ڪري، پاڻ ڪندي ولهن ٻوءِ،
لوڻي حب نه هوءِ، ته به هوت نه ڪڍن هنڌيون.

١٥

پلي ڪنهن پلا ڀرين، هيءَ نه شان سندوءِ،
ڀرين لاءِ ڀرات تون، ڪئن پڇن تو ٻوءِ،
ناد ۽ شال ڪندوءِ، مهڙو هن مسڪين سان.

١٦

پلي ڪنهن پلا ڀرين، اي نه چاتو سون،
نه ڪو دوست دل وٺي، پيري هٿلم ڀون،
جي معلوم هو مون ڪون،
ته ارڏ وٺان عجب ڪي.

١٧

پلي ڪنهن پلا ڀرين، مون نه چاتو انهن،
هنئون هيرائي همت ڪري، اوڪي ڏيان ڪنهن؟
سا سڪ سلان ڪنهن، جنهن آئند ۽ آهرا ڪئا؟

١٨

اڄ پڻ آڏڙين، سڄڻ پنهنجا ساد يا،
ڳلن تان ڳوڙهن جون، پولڙون بس نه ڪن،
سندي سڪ ڀرين، اوڪ ڏني آي نه لهي.

١٩

ڪي اوڏائي ڏور، ڪي ڏور به اوڏا سپرين،
ڪي سپرجن نه ڪڏهين، ڪي نه وسرن مور،
چئن مهنهن ڪنديءَ پور،
تن دوست وڏاڪو دل سين.

٢٠

ڪوڙي ڪناٿون، اڄ پڻ اڪڙين سان،
ماس وڏاهي هلما، ڪر اڪل چڏ پاٿون،
"وتواصوا بالحق وتواصوا بالصبر"، اهين آنداٿون،
مٿيءَ ماڙياٿون، ڪلي گهائيو سڄڻين-

٢١

ماڙهو گهرن مال، آءٌ سڀ ڏيهين گهوران سپرين،
ڏلها لنهن دوست ٿان، فدا ڪريان ٿي احوال،
ڪيو نام لهال، مولڪي مڪتون جي.

٢٢

هيرائي همت ڪئوم هنڌڙو حبين،
پڏي ڪنهن لند ۾، سلهاڙيو سيڻن،
جه وڏا پهچ ڀرين، ته هنڌڙو هڪڙو ٿيو.

٢٣

صورت گهڻو سهڻا، ٿاٿا سندن ٿوهه،
ڏيلو ڏني دوح، جو ڪاڻي سو ڪامي مري.

٢٤

صورت سندين سال، پاڻ مصاحب سپرين،
مولي ڏان مڻهن ۾، اوڏي ڏمڻ ڏهال
سندي خواب خيال، مون من مستاڻو ڪيو.

٢

جڏهان ڪر جاڻي، سڄڻ سانگ سڌار يا،
والهان واحس ناهه ڪا، ڏ اپهان حيراني،
آءٌ پنهنجي ڀرين ٿان، ڪوڙين قرباني،
رضا رباني، ته نه ڪريان رس وصال ڪي.

۲۶

جڏهن ڪر ڪيام، ساڻيهه سورن سڻ،
ٽڏهاڪر ٿر جيترو، ويا ٿا وسريام،
اندر روح رهيام، سڄڻ اوطاقون ڪري.

۲۷

هوڏ ڇڏي هوڏي، جي مان گهر اچن سورن،
ڳالهيون ڳجهه اندر جيون، تن گهرڻون ٿو ڏي،
جي وهن گڏ گوڏي، ته نور سڄاڻه دل جا.

۲۸

ڪڏهن طاقيون ڏين، ڪڏهن ڪلن در دوستن جا.
ڪڏهن اچان اڃ ته لهان، ڪڏهن ڪوليو ڏين،
ڪڏهن سڪان سڏ کي، ڪڏهن ڳجهالدر ڳرهين،
اهڙائي آهين، صاحب مهنجا سوران.

۲۹

ڪڏهن در ڪماڻا دلبرسندا، ڪڏهن پور ٻوڏاين،
ڪڏهن وڃان وڃي ته سکهان،
ڪڏهن سڏ ڪران،
ڪڏهن ڪچن ڪمڪي، ڪڏهن ٻاجهه پريا پرلين،
ڪڏهن قول ڪرانءِ،
ڪڏهن حرف ته ڪچن هيڪڙو.

۳۰

ڪڏهن ڪوله ٿيوم، آثار و لڏهن عشق جو،
محبوبن مڻون ڪري، سڪڻ سيڪاڙوم،
ٿهالپوه ٿيوم، پسڻ ٻرانءِ جو.

۳۱

تون صاحبزادو سورانءِ، آءٌ اسود و اوڪر،
بيحد ڪريان بندگي، همت ٻڌي حاضر،
چن چڏيندس ڪمڪي، دوست اوهانجو در،
مولتان مهر نظر، ٻران لاءِ م پالهنجو.

وائي

هوس ايمان جو دليمد، پلو جهڏيون،
هيڏي هوڏي سورن، ڪاڏي وادِيان ڪلي
چڙهي ڏايان ڏولڪران، واه اچايان دلڙ،
ساجن سيڻان سڪهڻو، سائين جو سو گهڙ،
اداون، عبداللطيف چئي، مڙيندم صمد.

فصل ٻيو

جالب تون جهڏو، آهين شان شعور سڻ،
مون تي ڪر مهنجا پرين، توه لسي ليڏو،
اي ڪامل ڪر ڪيڏو، جئن اوائيم نگاه سڻ.

۲

جالب مهنجي جيءَ م، تو جي طمع ٻوه،
وت ڪاتي، ونه آگراه ادب ڪر م ڪره،
پانهان پال سندوه، جي ساجن سڻون ڏهاڙين.

۳

جالب اڃن ته جڳاه، جئن مار ٻو موٽيوله ڀڄين،
دلي ڏت ته سنجري، سڪ لڏهنجي ساه،
اسان توهين لاءِ، تي ٻو م ٻوڄائون ڪهون.

۴

جڏهن ٻوي ياد، صحبت سوران جي،
فرياد ون فرياد، ٿاڳهه وڃن لڳهو.

۵

ڪڙو مڏهه ڪڙي، جئن لهاڏ اپوتو،
مهنجو جيءُ جڙي، سوريان سوڳهو ڪمو.

٦

ناز نهاران اکري، جڏهن ٻوٽ ڪري تو پڻ،
پوءِ پڻ "بسم الله" چئي، واهه چمي ٿي دلڙي،
اُٺون گهٽي ادب سين، حوراون حيرت هنڌ، وڃي
سائين جو سوڳند، ساجن سيڻان سڌڙو.

٧

ناز نهاران اکيون، ڏڻ سر پر ڏوڏي،
ڪوڙ لکون ڪر پر گي، تو قمر سج ڪري،
ڏرنون هنڌ، هلال چئي، موهيا جانب جي ڏاڍي،
ٻيو ٻڙلاءِ ٻاري، ملڪ ۾ محبوب جي.

٨

ساجن سپاهي، آءُ اوهان جو آهيان،
اڄان وٺل سيڪيهين، وڃان واجهائي،
لالن لولائي، ڪمدڪار ڪرن ڪي.

٩

ٻروچي جي ٻالي، ڪيڪان سڪڻ سهڙيان؟
آئي ڏينهن ٿي هٿ ۾، مس، قلم، ڪاري،
حرف پڙهندي هيڪڙو، ظاهر ڏٻاري،
تن اکيان جالي، ڪهڙي ڪندا ٻن گالهڙي.

١٠

ڦالي اي ڦالي، دليا دم ۽ هيڪڙو،
لڳي اوڙڪ ان سين، جوڙ پيندي جالي،
ڪولڙ ۽ ڪالي، آهي مر سيڪيهين.

١١

ٻر پهچوه، وڃهي، ڪهڙي ڪندا ٻن گالهڙي؟
جاچي ماجي موٽيا، وڌوليو ڏٺي،
خبر نه پهچي، نه ڏيڄ ڏٺاٺون ڪيترو؟

١٢

لهن سڪيلا سهڙيان، پيئرو سرون پالا،
چڪيا قسمت فراق جا، الله ۾ آلا،
يار مڙيان يا الله،
جنهن جي صحبت ڪاڻ سڪي هنڌون.

١٣

اڄ پڻ اکڙيان، سڄڻ پيهڇا ساڻ پاڻ،
ڳلن ٿان ڳوڙها جون، بولڻ نه بس ڪن،
سڌي سڪ پريان، لوڪ ڏٺي نه لهي.

١٤

وينو ڏسان واٽ، اڄ پڻ آيا ڪيڏي،
ساجن لاءِ سڪي گهڻو، منهنجو ساڻ ورساڻ،
آڻهين شال الله، ته اکڙيون آهم آجرا.

١٥

اڄ پڻ اکڙيون، ساڻ پروڙ سڄڻ کي،
جانب جي جمال ڏانهن، ناڻهن تون اکڙيون،
جي وهم پريان رکڙيون، تن اڄ اکڙيان کي نه اهي.

١٦

اڄ پڻ ڪيا اکين، اڄ جيئڻ آکر،
ڳوڙها ڪو ڳلن کي، ناليج پاڻي ٿر،
بولڻ بسن ٿي ڪالهه ڪا، دوست پهچا در،
جيپاٽا هر، ساڄ پڊا سوبر کي.

١٧

اڄ پڻ آکيم انڪ، هٿان حبيبن جي،
جا پرسائي سنڪ، سا پر سودن سان لڳي.

١٨

اڄ پڻ جڙام جوڙ، دوست پهچي دو آئي،
سکن وڃي ڏکن کي، مڪر ڏاي موڙ،
جا پر ڪڻيج ڪوڙ، سا پر سودن سين لڳي.

وائي ١

مولو ڪندو ماڙ، مينهن اللہ ڪندو ماڙ،
سادي ڏٺي هيڙا، اچي ڇڪي مان چاڙهه،
ڏسندي ڪيڏن جي، اللہ لڳ، آڪار،
هو جو ويري وات جو، سائين ٿيندي ساڙ،
ڪرم سائي ڪرام جي، سڀ لنگهيندا پار،
اللہ، عبداللطيف کي، ڏاڍو ڏنه ڏيکار.

وائي ٢

هاڻ ايندو اللہ، مينهن جو سڄڻ سائين،
آڳر لائي آندون، وڄي وسندو وڄهندو،
لماڻيءَ جو ابهرو، پاسي پاڻ آڏيندو،
ٿڌن اڪن سانڍو، صحيح سلامت ايندو،
مهر ڪندو مصطفيٰ، بنيءَ لوڪ لنگهيندو،
اچي، عبداللطيف کي، دوست دلاسو ڏيندو.

فصل ٽيون

١

عشق اهڙي ذات جو،
جو ماڻهي مٺهائي مٺن کي،
ڏيهان ڏوراين ڏوراڳئين، دوڙ سڄائي راس،
آئي ويٺي آس، مٺان محبوبن جي.

٢

جيهڙي ڏٺيان ڏار، پيڙهي ناه پڌرو ۾،
ڪنهن جي ڪاڻ کي، ساڃهه لڏيندي ساڙ،
آهه عالم جا سردار، واڄ واڳ ولهي ٿي.

٣

يار سڏائي سڀڪو، جاڻي ساڻ زبان،
ڪم پئي ان جي ڪل پوي،
سوڙهيءَ وقت سڄان،
دلهان دوست ڪون ڪو، ڏکڙل ماڻهو زمان،
آهڪي جي آڏو اچي، جانب منهن جهان،
لرزي جنهن لسان، او ڪم جو آهي ڪنهن ڪي.

٤

يار سڏائي سڀڪو، جاڻي زباني؛
آهي آساني، ڪم پئي ٿي ڪل پوي.

٥

آڌمين اخلاص، مٿائي ماڻو ڪيو،
ڪولڪائي ڪنهن جو، سدو ماڙهو ماس،
دلبر، ڪن دنيا ۾ وڃي، رهندو راس،
پوس لوڪ لباس، ڪو هڪدل هوندو ڪڙو،

٦

شڪر گڏيا سون سڄڻن، جهڙي جالي پار،
وهي جن جي وٽ ۾، ڪوڙان ڪا قرار،
ڏٺي ڪرم ڏار، پاڙو ٿو پاران سڄڻ.

٧

ڪوڙي ڪِن ۾ سپرين، ڪنهن ٿي اُن ڪوڙ،
اهل اُڏڻ جي، لهن ٿي ابهج اوڙ،
مون ۾ عيبن ڪوڙ، تون پاڪ سچائيءَ سپرين.

٨

جڏهن ڪر جاءِ، سچ سالڪ سڏائين،
والهان وحدت ناهه ڪا، ڏيهان حيراني،
آءٌ پنهنجي اوڻائن، تنهن ڪوڙين قرباني،
رضا رباني، تا ته ڪريان وس وصال کي.

٩

دل جو دلبر هيڪڙو، گهڻا نه ٿا ڪن،
دل ڏجي تنهن هيڪڙي، توڙي سو سڪن،
سي چاولا چئن، جي دو دل لائين دوستي.

١٠

منهنجي مدائن جي، ڪل پريان پئي،
ڪڏهن ڪوسا نه ٿيا، ڏوراپو ڏئي،
ساجن سڀئي، پڪيم پول پلائيون.
ڏاڍو مون ڏيکاريو، هوتن جو حضور،
پريان پرچڻ جو ڪيو، موٽائي مذڪور،
اِيءُ دوستن جو دستور،
جتن جهان جتن ڪمنڪي.

١١

ڪهڙا سڪيون سپرين، ڪاسائڪي ڪار؟
لکي ڪاڻ همت ڪري، مَي سين م مال،
چوري چاڪ لهار، سودن سالڪهڙا ڪاه.

وائي ١

سچ پاروچي جي ذات، دلبر پاروچي جي ذات،
اُت ڳالهيون ڳالهيان، وائي ڪن نه وات،
آءٌ سڪي هو هاڻ، مونکي ڪري مات،
جاني جت ولي وڃي، دوه ۾ پسڻ دات،
ڪهي ڪمني هليا، اديون آڏيءَ رات،
اُن گهٽو اُچليو، واٽو ڇپائي رات،
ملان محبوبن کي وهاڻيءَ پرڀات،
اديون عبداللطيف چئي، ڏاتر ڏيندو ڏات.

وائي ٢

وڻان وڃ ۾ مون، منهنجو ٿولهن تون،
ڪوه سٽي ٿا ڪو پڇو،
مون ٿڌائڪر مدهون، جڏهن ڪن ٿيڪون،
اهڪيءَ رسج احمدا، اڳيا سوڙهي پون،
دس محمد ڪاڻي، جتي هوالڪ نه هون،
اڳهه هن امت جو، آهن تولهن تون،
ڏي ڪالب لطيف کي، طهورا مان تون.

وائي ٣

هاڻ ايندو! هاڻ ايندو!
منهنجو سچڻ سائين هاڻ ايندو!
اگر لائي الڏيون، وسڻ لڳي وچهندو،
ڏيئي ور ولهين کي، ڪامل ڪرم ڪريندو،
شمع پاڙي شب ۾، ارمل اود سڏيندو،
امانيءَ جو لجهرو، پاسي پاڻ اڏيندو،
پڻان لڪن ساٿڙو، صحيح سلامت نيندو،
هادي جهلي هٿڙا، چڪڻ مان چاڙهيندو،
اڳو ٿي امت جو، هادي همت جهليندو،
احمد ڪاڻ عاصين، داڙو ٿي دو پيندو،
پنيءَ لائيندو پاڻهجي، چوڏهون ٿان نه ڇڏيندو،
محمد ٿيندو مصطفيٰ، پنيءَ وڪ لکيندو.

١٩ - سر مومل راڻو

فصل پهريون

١

موٽ مکيءَ جا ولها، لال ورائي لانگ،
ڏيا تيل ڦليل جا، ٻارم تائين ٻانگ،
سهسين ٻچڙم سانگ، جي سوڍا اچي مان گهورين.

٢

رهني ٻاڏيان ٻانگ سين، ڪوڙان اڄ قنديل،
هيءُ هيءُ هنجون هاريان، منجهان سڪ سبيل،
معان مون کي چئين، جاني لڪ جليل،
آهر او اصيل، رهني ڪانگ اڏائيان.

٣

شمع ٻاريندي شب، ٻره ٻاکون ڪينديون،
موٽ مران تي مينڌرا، راڻا ڪارڻ رب،
ڏيهان ناس طلب، ڪانگ اڏايم ڪاڪ جا.

٤

آئي اياليم، ڪت سڀ اٿي ويا،
هڪ منهنجو مينڌرو، سڀ راس ساريام،
ڳوڙها ڳل ڳاڙيام، سوج ساڻون ڪينديون.

٥

ڏيا تيل ڦليل جا، ٻارم تائين ٻانگ،
ٻولو پيٽ رهائيو، ڪنهن سناڻي سانگ،
چانگي چڙهي آءُ تون، لال ورائي لانگ،
ڪوڙان پيون ڪانگ، اڏايم اچج تون.

٦

وٽ سوڍيندي ولها، ويو ٿلهي ٻري،
موٽ مسافر سوڍين، چانگي تي چڙهي،
راڻي لاءِ ڏڙي، ڦيٽي رهائي واڙي.

٧

ڪيئن ڪر موڙيا، نيڙو اڻيا نيئي،
راڻو راس نه آئيو، ويل ٽري ويئي،
ڪه سا ڪاڻي واڙي، جا ٻرين ڏيئي لمئي،
مون کي ڏن ڏيئي، وڃي ٻولو پيٽ قرار.

٨

ڪنهن جنهن ٻور ٻجهائيون،
جيئن اڪون آب نه ڪن،
راڻي جي رهاڻ دي، وڏو ڙيون وٽن،
سي منهون ڪئن ميون، سوڍي سوڍيءَ چاڙهيون.

٩

ڪا جا راڻي من ۾، جيئن اٿو لنهن ڪڏي،
منهن چڏا ماڙيون، ليو اوڏانهن اڏي،
پيهر ٻاگ وڏي، راڻو اينڊو راڄ ۾.

١٠

سوڍي ڏاڍان سرليون، ٿيو پيئن ۾ پانگ،
آٻانهي اڄ ولو، راڻا تو ڏي ڏانگ،
هيئن سان هاڃو ٿيو، پيو او سهڙي الڪ،
مون او هين سين سڪ، ٻچاڙ ٻچان ٻاهي.

١١

ٻاڻي گهڻا اچن، من سوڍي ولڪسو،
ڪا جا لاڳي مينڌري، لالي کي لڳن،
راڻو اڪڙان، وساريان نه وسري.

١٢

راڻو ڪا راس ڪري، ولو ڳالهه ڳجهوي،
لهن سان من منجهوي، منهنجو ٻهو مامري.

١٣

راڻو ڪا رات واو، ڳچهي ڳالھ ڪري،
سوڍي ڏيئي سڏڙين، هلڻ نہ ساهہ سري،
وڃي مان ورئي، آسائتي آهيان.

١٤

سوڍي سيتي لوهہ، ڪا جا مون سين ڳالھ ڪئي،
سا جي پڌر پوءِ، تہ سرتيون ڪا نہ سهي.

١٥

ڪرها ڪاڪ چڙهي، ونءِ وڻاون اڪري،
لڏ وڻيان، لطيف چئي، آءُ ڪوهہ ورئي،
گهڻا اُس گهڙي، وڃڻ وساري هليا.

١٦

راڻا تنهنجي راهہ تي، ڌاڙي ڌڪان،
راڻي جي رهاڻ جون، روح الڳ نہ ٿيڪان،
محبت جون مٺيان، اوسين لال لپيٽيون.

١٧

آءُ راڻا راحت، ڌاج ڌرتيءَ جا ڌڻي،
سڪن تون سهاڳڻيون، سوڍا تنهنجي سڪ،
مون ٿان لاهہ مر هڪ، ڪامل ڌڻي ڪاڪ جا.

١٨

راڻي ڏي پهارو، اوڏي مڪو اڪڙو،
لڏ وڻيا، لطيف چئي، ماڪيج موچارو،
صبح سوارو، ڪاڪ گهڙان ڪرهو.

١٩

راڻي رب راضي ڪري، مان ورائي واڳ،
چندن سين چڪ ڪيو، مومل لڌي ماڳ،
سوڍي جي سهاڳ، پيت مڙوئي پر ڪيو.

٢٠

مٽي ۽ مندڙي، ڌڻي اڱڙم ڌيهن،
هاڻي ڪريان ڪيئن، وٺي ڳرڙها ڳاڙيان.

وائي ١

مهو تون موٽاهہ، مون ڏيندي رات وهاءِ،
سائينءَ ڪارڻ سمران،
گهر مهارا گهور ٻاپ، سرهو مون نہ سهاءِ،
ڪاڪان وڃڻ ڪيڏهين، راڻا تو نہ رهاءِ،
سام ساهيڙين جا، طعنا اوهين لاءِ،
سوڍا سڪائي تيان، پير پرجي پاءِ،
آسائتيءَ کي، عبداللطيف چئي، مولا محب ملاءِ.

وائي ٢

سائيڙا ابا! پالڌي پرين،
سمهو لپيءَ ليکيءَ ڌ اچا،
ڳالهہ ڦلاڙ پا ڪاڙا، مي اچ سڪا مٿي سيجا،
جان آن پورو نہ ڪيو، تان مون مٿي سٽيجا.

فصل ٻيو

١

جهڙا گل گلاب جا، تهڙا مٿن ويس،
چوٽا ليل چنبيلئان، ها ها هو همهش،
پسو سوڍن سيد چئي، تنهن اچن لهش،
لالن جي لبوس، آڪڙ اڪر نہ اجهي.

٢

جهڙ پاڙن پن، تهڙيون شالون مٿن سانوڻن،
عطر ۽ عنبر سين، آرا ڪماون ان،
ٿيڙهيا گهڻو مشڪ سين، چوٽا سنڌ چندن،
سوڍن ڏاڍي سون سين، سدا ڪامڻ ڪن،
ڪمائين لعل، لطيف چئي، وڏا ويس ورن،
مدهہ مرڪيس مَن، سوڍي سين سڳ ٿيو.

٣

سون وڏيون سونھون، ڏاڍي راند ڪن،
اَگر اوطاقن ۾، ڪتوري ڪلن،
اوليائون عنبر جا، مٿي طاق ٽڙن،
پاڻ پَلھون پدئون، پسو سوڍهن سڙن،
ٿيا لاهوتي، لطيف چئي، پسڻ لاءِ پرين،
اڃهي تا اچن، ڪاڪ ڪڪوريا ڪاڙهي.

٤

جي ڪاڪ ڪڪوريا ڪاڙهي،
تن لهي نه لائي،
ڪڙي ڪيف خماريا، مي ڏي موالي،
ڪري حاصل هليا، ڪيفيت ڪمالي،
وٽن وصالي، لڏ وٽيا اوڏي ٿيا.

٥

لڏ وٽيا اوڏي ٿيا، وٽن منجهه وصال،
اڄ ان ٿوا اکئين، ڪاڪ پڳاڻون ڪالهه،
وڃي ويچارن وسري، صباح جي سنڀال،
پرين ڪان پاسي ٿيا، ماڻوين مثال،
جانب جي جمال، ڏٺي پس ڏيٺو ڪيا.

٦

وڃي جي ڏيٺو ٿيا، ڪين اياڻن اوهه،
ڪنب نه ڪاڏي ڪڍهڪي، جو هالاڏي هوهه،
توٽي ڏوهي ڏوهه، ڪي نه لالي لنگهه لهي.

٧

ڪيترون ڪيار آئيون، اوڏي وڃ لڙي،
سو راڻو راس نه آئيو، جنهن سين هُم جي جُڙي،
سوڍي لاءِ سڙي، وهي ڍٽاڻي واڙي.

٨

جنهن ٽڙٽڪ وڌون ڏون، چِتا چندن چڪ ڪيو،
اچن پوار پنوارتيا، پاڻي لنگهن نون،
واول ڏيوڌون، ڪوره لڪو واسين.

٩

جت واليون واڻن کي، چندن چڪ ڪري،
هاڻي آئيهن هنٽهن، ورهه وراڪا ڏئي،
سوڍو سيج ڪري، مومل ماڻي هليو.

١٠

روهه راڻي جي ناهه ڪو، سوڍو سوالي،
لڏ وٽيا، لطيف چئي، لالي ڏنهن لائي،
ڪالهه ٻي واٽي، ٿيو مڙوئي مينڌرو.

١١

روهه راڻي جي ناهه ڪو، سوڍو سڀني سولهن،
لاٿائون لطيف چئي، مٿان دلين ڏولهن،
ڪالهه ٻي ورولهن، ٿيو مڙوئي مينڌرو.

١٢

روهه راڻي جي ناهه ڪو، سوڍيا سڀا سجان،
لسو ڌاڻي ليڪهن جي، ڪِٽيائون ڪمان،
چڙهي ويا چوڌار ۾، ڏيڙائون ديوان،
ٻي ڌرمائي ڪان، ٿيو مڙوئي مينڌرو.

١٣

ڪاڪ چڙهيائون ڪنڌ ٽي، پاٽان ويا پٽي،
اوڏيا، لطيف چئي، سوڍو ڪيو سٿي،
مومل ماڻي ڏٺي، ٿيو مڙوئي مينڌرو.

١٤

ڪاڪ چڙهيائون ڪنڌ ٽي، پاٽان ويا پري،
لنڪي ناگر ڇنڊو ڪري، جي لڏ وٽيا لنگهي ويا.

١٥

جان جان ناهه نصيب ۾، مومل مينڌرو،
پورڌو جم پاڻهين، منجهان پرسي پرو،
واڻي اهي مر روهه، ويا طعني سين وانجهي.

١٦

مومل ناهه مينڌرو، جان جان منجهه نصيب،
مورکي مون حبيب، طعنو ٿي تنهنجو.

١٧

اِي طعني سوڍي لنگهيو، اون طعنوڻي مون،
سو ڪي سراو سون، جو سرڪون ڪنهن ٿي سرلو.

١٨

پڻي طعنو لنگهيو، حال وڃايم حق،
لکين اوڀي آئيا، سوڍي لائم شڪ،
ڏار ڪاڪ ڪهڪ، سکهو مونج سوڙ ٿين.

١٩

سکهو مونج سوڙ ٿين، ڪرهل کي ڪاهي،
سوڍا سوڙ لنگهيو، اندر ۾ آهي،
لنهن هنن سنهن هاڃو ڪيو، پيو من منجهائي،
سوڍل سڀائي، مکي وهن اون ممند را.

وائي

ايئي ليکي ڏيج، اي آدا،
آدا سائي، ايئن سمجهڙو،
پرين وجهي هتڙا، ڏاڍ پون ڏور ڪرايج،
ڪاڪ ڪو ماڻا ڪلڙا، سڪا منهي سنج،
تو ايءَ هنجون هار پاڻ، هي جي منجهان هنج،
جنهن تو پيو وڌ ڪيو، تنهن مون منهي سٽيج،
اماڻيءَ جي اجهري، ماڻهي ماڻهيج،
اوکيءَ عبداللطيف چئي، اچي آڏو ڏيج.

فصل ٽيون

١

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آديسي آيو،
چوڏهين ماهه چنڊ جئن، ڪهو ساڻي سهائو،
لٿو اولاهون، جوڳيءَ سنڌي جوت سان.

٢

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آيو آديسي،
ڪستوري خوشبوءِ سين، لهن ولايت واسي،
سوڍو سناسي، آڏاهين ڏي آيو.

٣

ڪالهه ڳڏيوسون ڪاپڙي، جهڙو ماهه منير،
فيض فراق فقير، جوڳي جاڳائي ويو.

٤

ڪالهه ڳڏيوسون ڪاپڙي، پاپو پيڪاري،
ساميءَ سملو سر تي، مالها موچاري،
ڏيئي ڏيکاري، قُٺي دل فقير ويو.

٥

ڪالهه ڳڏيوسون ڪاپڙي، پور سنج ڪان پوءِ،
پسو سوڍهن ساميءَ جي، ڏس وڌ، لو ڏوهه،
جو مڇهن مومل جي ماره، مونڊ لنهن مس ٿئي.

٦

ڪالهه ڳڏيوسون ڪاپڙي، پاپو پان پري،
سائي شال ڪاهن ۾، ساميءَ سون سري،
خبر ڏي ڪري، ڪا مومل جي محل جي.

٧

ڪالهه ڳڏيوسون ڪاپڙي، پاپو رنگ پيوس،
سرپوسون سڪوس، جوڳيءَ سنڌيءَ ذات ڪان.

٨

پيڪاري ڪي اڄ ۾ ويو ڪيف چڙهي،
ڳالهيون ڪندي ڪاڪ جون، ڪوڙها پيس پڙهي،
ڪاڪا ادا ڪ اڙي، جنهن چنا قت ڇڙي پڻا.

٩

سچ سياڻي جا ڪري، سامي ساڳي ڏوھ،
اڇي ٿي عطر جي، مڌوھان مشڪ ٻوھ،
سا ڏيکارئون جوھ، جنھن لاھوتي لال ٿيو.

١٠

سچ سياڻي جا ڪري، سامي ساوڪ،
سھي نہ سگھان ساعت سوگھن،
لنگھي واسن جي ڏولق،
ڪ ڏنائين لاڪ پر، ڪ ڏنائين پان پڪ،
سنڌي سوڍل سڪ، ڪير ڪورون جھلين.

١١

پرھ جنھن پيدا ٿيو، ڪي سامي ڪي سچ،
مٿس ڏاو مولھيو، جنھن سا ڪڪر وچ،
ڪنھن ڏنءَ مرڏچ ڪراون، وڃي ڏي خبرون.

١٢

آءٌ اٿائيون آئيو، جت پاڻي جي ٿاھ مجال،
مومل جي ماڙيءَ ڪي، طرح طرح جا ٿال،
لک ماڙيو لعل، موٽيو اچان مندوا.

١٣

ڪاڪيان قاصد آئيو، ڏاڏي پاس رمي،
چڙھيو محمد مصطفيٰ، دوست دم دمي،
اڳيان خوف نہ خطرو، اڪو غم غمي،
ڪولہ پور ڪري، جنڊو جھان پر.

١٤

ڏون ڪمان اچن ڪاپڙي، موٽيو ڪمن ماري،
آءٌ اٿائون ٿو اچان، جت مومل مچاري،
ڪنڌيءَ ڪاڪ ڪڪوريا، چندن چوڏاري،
سوڍا شڪاري، نالر گھٽا اماڻيا.

١٥

سوڍي سمن ڪاڪ ٿي، ڏاڙن حمون،
ھتان آيو ڪاڪو، ھتان لنڪ وڄون،
وينڌي وڃاڻن، اوڏانھن عذر نہ ڪيو.

١٦

ڪاھي آيا ڪاڪ تي، ڏنائون نا ٿر،
گھوڙن وسريا گھر، گھوڙ پريائين گھاليا.

١٧

ڏون جا پاڻي پائيءَ وادي، ڪوڙو ڏھندو نار،
ائين جتي آيا، سو گھر سڌو گام،
ڪوڙو اتان ڪام، جت لکين خان کئي ويا.

١٨

اڄ پاڻي پائون پيون، اڙ مڙيئي ٿال،
لکين لوڏا لھڙا، ھت ھاڻ لھار،
پيا نہ پسن پت پر، ڪنڌيءَ ڪاڪ ڪپار،
او جيڏا ٿو پار، مومل موھي جھليا.

١٩

جوڳيءَ جاڳائي، ماڏي وڏو ماڙي،
لٿو لنب وڻي ڪنڌ ٿين، آھو آھي،
ويڙ جي ڪاھي، ڏ لڪون پسو اوڀھن جون.

٢٠

جوڳيءَ ٿي جڙاءَ، اسود وٺي لنگھن جو،
پتنگ جنھن پيدا ٿيو، سامي سچ وڏاءِ،
آيو ڪاڪ ڪراءِ، ڪنڌارن ڪڪوڙيو.

٢١

آءٌ لا ڪرٿا لعل، ڪنڌپر ڏٺي ڪجراون،
آب اڏو اکين، لڙڪ وھائين لال،
ڏٺي جي جمال، سامي ڪوه نہ سلائون.

٢٢

ڪھڙ کي گھمول جون، ٿاڻن پر ٿيرون،
ھٽي حاڪمن کي، ڏور پرايو ڏيرون،
ڪاڪ ڪنڌيءَ قبرون، پسو پرڳھن جون.

٢٣

مٿان مڌوھن ڏھن، اوڏو ان م ٿئي،
ڏي وڏاڪا وچ پر، وه ڪاڏاڻون وي،
جو پاليءَ ٿئي، سو لڙ لھراڙو ھي.

۲۴

جوڳي جر ڪنهن لهن، جهڙن اوڙاهيءَ ۾ آڳ،
لاهوتين لطيف چئي، مٿي لڳن لاڳ،
اڌ ڪنهن سياڳ، ڪوس ڏٺائي ڪاڪ ۾.

۲۵

پورو پيچ ۾ ڪاڪڙي، لاهي وڌ ۾ لاڳ،
ناموس هٿوڙو ماڳ، جي اون جالي جوءِ ۾.

۲۶

گهر ڳاڙهن، اڇو اوڏي اٿي،
مٿان پهچي ٿن، ٻڌا ٻاڙ هٿن جي.

۲۷

ڪجر ڪهٿا ڪهاليا، پاڻا لڪيس ڳهاڻ،
مينڌري ملاڻ، لڪيس ڪان ڪپار ۾.

۲۸

مومل ڪي مجاز جا، اڪين ۾ الماس،
لڪا عام ۽ خاص، جي ويا سي وڍيا.

۲۹

مومل ڪي مجاز جا، اکين ۾ البور،
هٿي جاکن ۾، پٽ اٿاري پور،
گهوڙا پهريون ڪهور، جي ويا سي وڍيا.

۳۰

مومل ماري مير، آهڙين کي آکري،
سوڍي گهٽا سڃاڻيا، پڙهيا پيٺ سپير،
هٿي ان کي هير، مٺون جن مٿن ۾.

۳۱

مٿا جن مٿن ۾، ان ڏکي هنيس تير،
سرها شڪاري ٿيا، ايا مرڪن مير،
پاڻان ليس اکير، لڪيس لاوڪ اڏهن جي.

۳۲

ڪاهي آيا ڪاڪ تي، پسندا مومل،
ڪڏهن ڏيکون ڏيهون، ڪهن ڪارا ڪل،
سترپارا مل، آسب دالهن ڳهٽا ڌرڙيا.

۳۳

پوري جا پري، سيڻن سلامت آئيا،
ٿڌن کي ٿري، ڪلي ڪڏهن ڪڪالا پو.

۳۴

اڄا پير و هيڪڙو، پسي مومل،
ولي ويندي پاڻسين، ڏيندي نه موڪل،
هٿ واهن لي وڃائيا، طرحن سين طبل،
جڏکي هڏون ڪلنگون ۾ ڪل،
سي ونا ڪنهندا ڪاڪ ڏي.

۳۵

چڙهيا چاڙ لي پاڙ، سوڍا شڪاري،
ڏڪر سان ٿڪي ڪئي، سوڍي سوناري،
ويا ڪاهيندا ڪاڪ ڏي، جت مومل موچاري،
مرنيا نه ماري، ڪوڙ لعاڙي ڪاڪ جا.

وائي

واڻا جي وچوڙ، مومل سڀي پسندا،
پڙهيا پنڌ، پور، اوٺي مير مرندا،
مڃي رضا رب جي، هتان سڀ هلندا،
ڪلمي سان ڪلمين، هادي هن هندان،
سهڪي سڪرات ڪرين، والي ور وداع،
اهڪي ويراڇي ڏون، آئي احمدا،
مٿان چڙهين مڱڻان، مهندا مرشدا،
"كل نفس ذائقة الموت" سڀي ايءَ صدا،
اصل لکيو آهي ڪ ۾، آمدو ٿان نه ادا،
آداون، عبداللطيف چئي، فائق فضل ڪندا.

فصل چوٿون

۱

سڱ ڪري سڀن سين، ڪنڌ م ڦيرج ڪنڌهين،
ڌمچ واڱي پنڌ م، اسراڙون مڇهاڻ نيهن،
الهه م وسيج عام ري، جهڙين مومل وسن مينهن،
سندي حسن ڏيهن، سوڍو سانوڻ ڪيڏڻ گهڻو.

۲

ولهو وجهج وات، ڪنڌ م ڦيرج ڪنڌهين،
اوٺي ڦير اپات، معان لڳندي لطيف چئي.

۳

ڪنڌ م ڦيرج ڪنڌهين، ولهو وجهج وات،
اچ ڪ سمجهه صباح، ليڪي ڏڏ پيندي ڏوڙ م.

۴

جايون پرين مون، سايون مٿي سيڄهين،
ڏک لتا ڏوڙ م، ابي ڏ ناسون،
ڏيهن مڙيئي ڏون، ائي اوچ لطيف چئي.

۵

لڏ يو لطيفن، پلاڻي پنڌ پيا،
هتان حبيبن، ڪنڌهين ڪرڏ ڏ ڪوليو.

۶

واڻو پالهو واند، وجهو پيا ورواڻين؟
ور وڏوڙن اينهين، جهڙن تر پيتوڪي پاڻد،
ڦيو پکي هيڪاند، سوڍو سانوڻن گهڻو.

۷

واٽا وسڻ چڏ، واڻ ڪرهو ڪاڪ ري،
جب هئين سين ڪڏ، وجن سوڍ سندهون ڪري.

۸

واڻو واٽ وسي وهو، ماڙهس ڪڏهن مڪور،
جانب جدائي جاء، پلپل پون پور،
وهج مون وسا ڏهو، وجان کي و هلور،
الله آڳهون لانهون، سوڍا ڪيهڙي سور،
طعنا ڏ اسر تور، آءٌ ڪ ارچون پاڙ م.

۹

ڌس م ڌسڻ گهوراءِ، ڀل م ڀري واڻين،
ڀر ۾ ڀسي ڳالهڙون، مدايون مون هئان،
ڪهڙين ڪنا، تن مورڱين ملهڙن.

۱۰

ڌس م ڌسڻ گهوراءِ، اڀ اڙاڏون آڻ،
اڙي جو لطيف چئي، لڪ سوادر ناڻ،
شرمندون سڀن پرين، پنهنجي لائج پاڻ،
اچي مشڪ ماڻ، تہ سوڍا سڪيائي تيان.

۱۱

ڌس م، ڌسڻ گهوراءِ، اڀ اڙاڏون چوڙ،
اوڏي ڪاڪ ڪڙي تي، ساڻ سر ڪندئون سوڙ،
اچي چندن چوڙ، تہ سوڍا سڪيائي اتان.

۱۲

ڌس م، ڌسڻ گهوراءِ، پرچي م وانءِ پري،
ماڙهس قٽ فراق جي، جهٽ جي ذري،
لالن جي، لطيف چئي، سونهائي سري،
آهس لو ڳري، تہ سوڍا سڪيائي تيان.

۱۳

ڌس م، ڌسڻ گهوراءِ، واٽا چڏ وياءِ،
ميٽ مدايون، موٽ ڏون، ڪري ڏرت اپاءِ،
لالن جو، لطيف چئي، ڪوڏهي سونهن سياءِ،
آڱڻ ڪي آءٌ، تہ سوڍا سڪيائي تيان.

۱۴

ڌس م، ڌسڻ گهوراءِ، چڏ واٽا ويڏائي،
منهنجي ميٽ، مهندوان، عاقل آڪلائي،
لوهنج لطيف چئي، ڪامل ڪٽائي،
ڪر معاف مدائي، تہ سوڍا سڪيائي تيان.

۱۵

ڪاڪ ڪڙهي، وڻ وڻ، جاءِ منهنجي جان،
ڏکي ڪام ڪٽڪون، ماڙيس ڪڏهن گمان،
هڏ ۾ جيان هاڻ، سکهو مونجهي سپرين.

١٦

ڪاڪ ڪڙهي، وڻ ويا، ٻريا محل ماڙيءَ،
سوڍي جي سوزون، وڃي پس وڻ وليڙيءَ،
سورن لاٿا سالڪ، سڪهو موٽيج سپرين.

١٧

ڪاڪ ڪڙهي، وڻ ويا، ٻريا ڏنگ ڏول،
تو پڄاڻا سپرين، هنئڙي اچن هول،
جي مون سين ڪيئي قول،
سي سڪها ساڃ سپرين.

١٨

ڪاڪ ڪڙهي وڻ ويا، لوڏو لنباڙو،
تو پڄاڻا سپرين، آڳ اجهاڙو،
مون سين ماڙو، مناسب نه ميندرا.

١٩

ڪاڪ وڻن سڻان، اوتين گهٽو اوداڳي،
ڏيا ڪن گهڻا، داڳا ٿي ڏودا وياه.

٢٠

ڪاڪ نه جهليا ڪاپڙي، موهيا نه مدن،
ڀالي ۽ ڀاڱن جو، ٻڌڻ ڪين اچن،
لکين لاهوتين، اهڙيون اوڏيان چڙهيون.

٢١

اهڙيون اوڏيان چڙهي، ويا لاهوتي لڪ،
ٻانهو ٻتين وڃڻ، ڪاڪ ڏچائيون ڪک،
ٽڪي اکين ٻرڪ، ته سوڍيون سڃهائي وياه.

٢٣

ڪاڪ نه جهليا ڪاپڙي، موهيا ڪنهن نه مال،
جي چوڏين ڏنا چال، ته ٻه لاهوتي لنگهي وياه.

٢٣

واجها ويا ڪاڪ کي، پسي وڻ وڻياه،
ڪهڙي ڪول ٿريا، ته ته هوءِ مومل هو ماڙيون.

٢٤

واجها ويا نه ڪاڪ کي، پاڻان ويا ٽڪي،

لوپڙن لطيف چئي، سوڍو ڪيو سڏي،
مومل ماڙيءَ رهي، ٿيا مقابل مينڌري.

وائي

ڪان ڪون وڻيءَ، سڀئي سائي، مهان پالڪي مهان،
ڪاڪ هليو ڪڏهين!
لکين لاهوتيان مڙي، مڙي واٽ ويا ٿي مهان،
جهنگلي پڇان سو چوي، آيو ڪونه اڱان ٿي مهان،
ڪوناٽو ڪرير جو، آيو ٻهي ٻران ٿي مهان،
حڪم ڏئيندي هٿ ۾، هاٿي هل هلان ٿي مهان،
ادبون عبداللطيف چئي، ٻرٻن پاس ٻران ٿي مهان.

فصل پنجون

١

نه واڌ نه واهو، نه سڱ نه سياڪو،
تو پڄاڻا سپرين، آيم اولاڪو،
پالنڊيان پاڻاڪو، ڏجاڻه ڀانئي ڀول ڪي.

٢

ڏجاڻه ڀانئي ڀول ڪي، سڀهو ساڙي،
مونکي قت فراق جو، مينڌرا ماڙي،
اچين جي واري، ڪرهو ڪمينيءَ ٿي.

٣

ڪرهو ڪمينيءَ ٿي، سوڍا واڳ سڄان،
ڪه ڪريان ڪاڪ کي، لوڌين ڏي ٿاڻ،
لاهي غمر گمان، اڳڻ آءُ اڪنڊيون.

٤

اڳڻ آءُ اڪنڊيون، ٻرچي پيارا،
پلڪ پراهون نه سهن، جيءَ جا جيارا،
امنهن جا نظارا، سڄ نه مان سود لهي.

٥

سج ته ماڻ سوڍ لهي، اکيون پري پاڇي،
واٽي جي وهاڻ کي، وٺي وڃان واڇي،
سوڍا لهي ساچ، پس لوشڪون لکيا.

٦

پس لو شڪون لکيا، سيڻي وهاڻا،
پسو ٻار ٻاهي هنڌون، جي حبيبن ڇاڻا،
هڪ ڏرانگها ڏاياڻا، ٻيو مونهو ڏان ته مينڌرو.

٧

ڪري موت ميندرو، جي لڏ وڻيان لال،
گهر مڙولي گهوڙيان، هواڌ پڌهڻو حال،
واٽي ڏاڍاڻ واچ ۾، مون انگهر جي مال،
سوڍي کي سوال، ڪريان ٿي قرب جو.

٨

سوڍا سوڍ سڪايون، اٿيون آب ته ڪن،
واٽي جي دهاڻ کي، ودوڙيون وڃن،
سي ڪڇن ميندرا مڃن،
جي ته سوڍا سوڍيءَ چاڙهيون؟

٩

مومل وٺي مينڌرا، سڏائين سادي،
ولهون واس ورادون، چالکي کي چادي،
جڏهن لڌهن سهراڻ، اهڊم اوتادي،
سوڍي سڀن سادي، ڳالهيون ڪندي پس ڳجهه جون.

١٠

مومل وٺي مينڌري، سادي سڏ ڪري،
پاڻي پڙان ڳاڏلون، پاٿيءَ لاهه ڏدي،
ڪوسا لڏا ڪمترا، مٿي ڌاڪ ڪري،
لڳن جي ڳري، ته سوڍا سڪيائي ٿيان.

١١

واٽا پسان ته واچ ۾، مٿي جن مٽي،
ڪه چاڻان ڪيڏالهن ويا، ڏودڙان ڏٽي،
اڙ لڳن آڪرا، چاپا ٻين چٽي،
ڪتون ٿن ڪٽي، اٿي لڌائين لا ڏيون.

١٢

ايندا ويندا اڙيا، هيڪن ڏيساڏو هوا،
ڳاروڙ ڳاچ ڳس ڪيا، ڪاهي ڪاڪ وڃا،
مومل کي ماڻ، پاڻا وڃهي وپري.

١٣

اکت سپ اڻي ويا، آهو ته اوٺي،
سوڍي جي ساه پڄي، ڳر لايم ڳرٺي،
آءٌ ڏسهن انڌاڻي لوٺي، پسان جو پرڻ ڏي.

١٤

پره لکايا پار، موت سکهو تون مينڌرا،
پرولها پوت ڪنڌين ۾، ساچو ٿي سوار،
پيرو ڪيچ پتار، لماڻيءَ جي اڇوري.

١٥

توه ڪمر ٿن ڪان، جڳ جهن ڳاه،
روڙ ڏهاڏيان اکٽي، واٽ ڏهڻو راه،
ٻرچي لڳ الله، موت مهان تون مينڌرا.

١٦

سڪي هيون سڏ ڪري، واٽل جي وهاڻ،
سو مونائي مينڌرا، الله اڳڙ آڻ،
ته مون پوءِ ته ڪاڻ، صباح وڃ سرلين.

١٧

جڙ گهوڙا پڙ گهوٽيا، ڳڙ جون لکون ڪن،
او چڙهون ناٿو سڀن، پاڻڍا دون ٻچن،
هن ڳام ناٿو ڪوڙو، هي گهر سندا ڪن،
هيءَ ڳام مڙولي ڪوجرو، جت واڙڙيون وهن،
ڏهه ڏهه پورا ڏينهن ۾، خون ڪلدي ڪن،
سهڻون وچ ۾ ٿن، اڳيان واڻا ٿو وڻ وهي.

١٨

جڙ گهوڙا پڙ گهوٽيا، آيا ڪاڪ ڪهي،
محل جي مومل جا، سوڍي ڪيا سهي،
واٽي واس وهي، گواڌ ولاڙا ڳجرلين.

١٩

ڪلپن جيئن ڪپڙيون، اُمر اوٺ پاڙون،
چوٽا ٽيل ڦليل مان، واسينگ وڙهياڙون،
الهي ٻر عادت جي، راڙو واماڙون،
سو موٽي ڪيئن پاڻهون، جو ڳل ڳجهه ڪي ڳنڍيو.

٢٠

سوڀيا تنهنجي سوڙ، الله آڳهون لاهيون،
راتڙي ڏهاڙين جا، مار پيم ملڪور،
طمعا ڏيڱين تول، اڄ نه پرچين پاڻ ۾.

٢١

راتا ڏهاڙيون، سوڀيا وتي ساڏيان،
سهسين سڀ التا، ڏاڙيون ڏهاڙيون،
ڪوڙين موڙ ڪاٽيون، پيرا پڪي آڻ اون.

٢٢

مون گهر اڄ جي لڳي، مهند ڏو مهمان،
اٿي جهوڪيان آڪ ۾، ڄيري وڄهان جاڳ،
لاٿي لوڏن ۾، پيري هٿان پان،
پيڪن سوڏو پاڻ، گهر تڙ گهوڙيان ٻارڻ ڪان.

٢٣

اڄ نه ڪالهائون، هون ڏهاڙي اجهري،
پسو نه پيهون، آڻ سڃو ان ري.

٢٤

اڄ نه پسان سي، آڻ ڪٿم جن سين،
هاٿي تنهن ڪي، ڪنڌي ڪاڪ نهار تان.

٢٥

اون پواڙي، اون پيت ڏٺي، اون راڙو اون واڻ،
مومل مڪتاجيون ڪري، عاجزون اڳيان ڪا،
او جي قول ڪيا، سو سڪهو ٻاڙج سوريان.

٢٦

اون پواڙي پيت ڏٺي، پي واليا تنهنجو پيت،
پاڻي ڪراڙي ڏوڙيان، نه ملڪ نه تنهنجو مت،
لاهي ڪسر ڪت، اڄي ڪوڙ قمالون ڪاڪ ۾.

٢٧

ڪوڙي قمالون ڪاڪ ۾، راڻا ويڻ ڏهي،
ساڻهو جي محلات جا، سوڀيا ڪج سهي،
ويندي پئي ڏاله وهي، وڪر پولڊين وليا.

٢٨

آڪون ڏاڪون، سر ڪنڌ شاخون،
جت چوڪا چندن ڪوار،
مٽي سڳي ماٽيا، جت نه ٻارن پوار،
ڪنڌاڙون ڪوار، ڪاڪ نه پسون ڪاڪ جا.

٢٩

هلو هلو ڪاڪ اُڙ، جتي لهڻ اُچل،
اڪا جهل اڪا پل، سيڪا پسي ٻارڻ ڪي.

٣٠

هلو هلو ڪاڪ ڏڙ، جتي لهڻ پچار،
ڪاهي پي ڏوار، سيڪا پسي ٻارڻ ڪي.

٣١

هلو هلو ڪاڪ ڏڙ جتي گهرجي لهڻ،
اڪا واس نه ڏهڻ، سيڪو پسي ٻارڻ ڪي.

٣٢

هلو هلو ڪاڪ ڏڙ، چڙو جت چڙن،
ڪوڙين ڏنگ ڏچن، پان واڏارن ڪن.

٣٣

چانڪا چڪي نه اچين،
جتن ڏون ڏڪ پسون ڏالون ڪران،
تاٽي لهندي اڪڙ، مها مومل سڱن،
لڏهن ڪندين ڪيئن، جڏهن لاڙي ايندي طاق ڪي؟

وائي

ڪي جو ڪاڪ ڏڙاء، چانگي چڙهو چڪهو،
ڪوڙهو سوڙهو ڏيئا ۾، نه لهن ڏپ نه ڏاڪ،
پاڻ پراڻي آئهو، لالي لب وٽيان،
ڪرهي ڪالپتا ڏنا، ڏاڻي ناڪيلا،
وڪ واسڻاڻون پاڻهنجو، سيڱي سراهيا.

لون لياڙي پرت ڍڪي، واڳون لون واڪ،
مومل محتاجيون ڪري، عاجز اون اگهان،
پکون جي پان جهون، هار ڳاڻين حلقا،
آءُ لون عبداللطيف چئي، موٽي هن مهلا.

فصل ڇهون

١

ڪين ساڳاهيم سوڙهن، جاڙون ڪيم جت،
سوڍا مولکي لت، موٽي منهن ۾ آئيون.

٢

ڪين ساڳاهيم سوڙهن، جاڙون ڪيم جال،
سوڍا مولکي ڪالهه، موٽي آئيون منهن ۾.

٣

ڪين ساڳاهيم سوڙهن، جاڙون ڪيم جي،
سوڍا مولکي سي، موٽي آئيون منهن ۾.

٤

خاموشي خبر جي، مومل ٿي مت،
صبر ٿيو سوڙت، منهنجي حق ميڙيندوا.

٥

سوڍا صبر لڌهجو، مومل مت ٿيو،
تو جو ڪالهه ڪيو، تنهن مڻيون مٿي ڇڏيون.

٦

تو ۾ پڌيس ٿي، جي منهن ۾ مڻيون نه ڏٺون،
پولا پڪيڻي جي، سي معان عيب اپٽئون.

٧

جي منهن ۾ مڻيون نه ڏٺون، او ۾ ٿي پڌ پاس،
سوڍا ان سهاڳ کي، ولهي واجهاياس،
پولي پڪاس، ڏيهي پانڌ پناه جو.

٨

ڏيهي پانڌ پناه جو، ڪوم پڪ پولي،
ڏسو ڏوهه اکين سين، نه پاڇه پراو ٻولي،
ڪوڙ ڪانڌارن جا، سي خاوند نه کولي،
واڱو نه ڊولي، جي مڻيون ڏسي ميڙيندو.

٩

ڪڙائيت جا ڪاڪ جي، سا ميڙيندي مٿام،
اوڳڻ عيب سندام، سي پولي پڪي ڇڏيا.

١٠

واڳا هٿس ڏي، تو ساڻيهه مون سڻن ڪيو،
منهنجو مڏاڻن جو، حال اٿيئي هي،
پورايا پڪڻ ٿئي، ڪامل ڪيڻن جو.

١١

پولي پڪي آهيان، هٿس اگهاڙي،
ڏيهي لکه لاڙي، ڪڪر ڪيائم ڪاڪ جو.

١٢

پولي پڪي آهيان، هٿس اگهاڙي اپ،
جوڙي وڃان جپ، ڪڪر ڪيائم ڪاڪ جو.

١٣

پولي پڪي آهيان، هٿس اگهاڙي آڻه،
رکي پنهنجو لاڻه، ڪڪر ڪيائم ڪاڪ جو.

١٤

ڪڪر ڪيائم ڪاڪ جو، ڏيهي لاڙي لکه،
هاٺي مٿي ڏک، چڙهيو ٿي چاڪ ڪريان.

١٥

سوڍا صبر لڌهجو، مرڪ لڱان،
ڇپ سڻن جي ڇون، ادب ڪهي ان جو.

١٦

سوڍا صبر لڌهجو، لڱان مرڪ،
نه ڪڇڻ سڻن اک، لڙي رک واٽي ويٺو.

١٧

سوڍا صبر لڌهجو، سهي سيڪاري،
مومل جي واڙي، ڪڪ جاڳان ڪئين ٿيو.

١٨

سوڍا صبر لڌهجو، سيڪاري سهس،
پڇي مڃهان پهس، مون کي لصيب اچي جهلو.

١٩

سوڍا صبر لڌهجو، مون کي لصيهس،
ڏيلا ڪيڙاس ڏس، ميڙيندوا تو مهڙان.

۲۰

سوڍا صبر لهندي، ماڙهو ڪي مومل،
ڪبر منجهان ڪل، ٻڌم ٻران لهندي.

۲۱

سوڍا صبر لهندو، ٻوعقلن عقل،
آهي الڳ اصل، مان لهندي مهندرا.

۲۲

سوڍا صبر لهندو، ٻه عقل آڻي باز،
سندي صبر ساز، ٿو نه ڪاڻهه اڪري.

۲۳

سوڍا شرماڻيون، پسو عجيب اکيون،
اڪ ٿر جاڳيون، ڏيون منهنجي حق ۾.

۲۴

مرٽي آيو منهن ۾، سوڍا شرم جن،
سي لڄارون لڄن، پسو عجيب اکيون.

۲۵

ادبون آڻ وادڙون، ٿر جاڪ ٿيا،
وڏيا تان ۽ ويا، ڀاڳا موڙيا منهن ۾.

۲۶

موڙي منهن وڃا ٿيا، وڏيان تان ۽ وڃن،
اُڏاون الاسن، تن ڪوڃان ڪي ڪهن ڪريان؟

۲۷

جنهن سندي منهن ۾، اڀاڻيون لڳن،
تان وڏيو هيڪڙو، نه ڪهڙو ٿو ڏوڙ ن.

وائي

مهندرا مونکي، واٽون جهر و ساڏي چڏ ڻين،
مونکي طعنا لهندا، ڏينه مڙوئي ڏي،
واڳي ٿي ريس ڪي، ڪوسين ڪلهن جي.

فصل ستون

۱

ٻيٺ ۾ وجهي ٻول، ڪاڻاري ڪاڪ ڪري،
آڻ اکيون آهيان، پڌي لهندي ٻول،
ٿورڪي ساري سورن، ڏام ڏيهه ڏاول،
ڪاڪا ۽ ٿول، وسر مون وه ٿيا.

۲

لد وٽيان لطف جي، ڪتون ڪمائون،
وڃي ڪاڪ ڪنڌين ۾، لڏون لاڙون،
چڙي ڇيلا هليا، مومل ماڻائون،
پهرو پڇاڻون، آسڻ آرامي ٿيا.

۳

پهرو پيچ ۾ ڪاڙي، لاهي وڃ ۾ لاڪ،
تان مون هيڪڙو ماڪ، جان تون جوڳي جوهه ۾.

۴

سوڍي سر ڀڃو، هيٺ ڪرڏنڪهر سٽيو،
واٽي جي رهاڻ ڪي، سڪي ساهه ٻيو،
پسان ڪي نه ٻيو، ٿوڏيءَ اکڙين سين.

۵

سوڍي منهنجي ساهه سين، جهڙيون جڻين ڪيو،
ڪڙي مون ڪاڪ تي، آڻ وسريو،
پسان ڪي ٻيو، ٿوڏيءَ اکڙين سين.

۶

سوڍي سڃي ٻوهه، ڪا مون سين ڳالهه ڪئي،
ساجي پڌ ڏ ٻوهه، نه سريون سڀي ڪاڪا.

۷

جهڏيون منهنجي جيءَ سين، واٽي ڏٺ ڪيو،
قلب ڪاڪ ڪنڌيءَ ۾، ٻڙا ٿي ٻيو،
ٻجهان ٻهر واو، هيڪون هنڌ ٿي اڪين.

۸

واٽي ڏٺ ڪيو، جهڏيون منهنجي جيءَ سين،
من ميندري وڏيو، ڏني ڏڙ ٻيو،
ٻجهان ٻهر وڃو، هيڪون هنڌ نه هيڪڙي.

۹

راڻو ڪا راند وڃي، ڳجهي ڳالھ ڪري،
سوڍي ري سرتيون، ھڏ ۾ ساھ سري،
وڃي مان واءِ، آسائتيون آھيان.

۱۰

واڳا ۾ چاڳان، ڪَھن وڏوڙيون ولھا،
پنھنجي ڪا ڪڍن ٿي، ٿيا پلنگ پراڻا،
جانيون ڪل جھانڪ وڃي، ڏوريءَ ڪوماڻا،
ڏينھان ٿي ڏورا ٿيا، ور ري وھاڻا،
مينڌرا ماڻا، ڏوريءَ ڪڏھن ڪن سين؟

۱۱

واڳا ۾ چاڳان، ڪَھن وڏوڙيون ولھا،
اچي ڪاڪ ڪنڌان ۾، ٻارهي ڏي ٻاڻا،
سوڍل سياڻا، ڳجھ ڳرهيان ڳالهڙيون.

۱۲

چالڪو جنهن جو پهو، ميو اُڪير ميون؛
راند ڏيهون سکيو، ڪرهو ريءَ ور،
جنهن ۾ ملان پيو، تنهن لهايس لاھ ڪا.

۱۳

مهان مينڌرا موٽ، بخش ڪر ٻيا ڳالهيون،
تون ڪڍين سنڌو ڪهوٽ، مون ور ڏيهن ھيڪڙو.

۱۴

ڪرها ڪارڻ ڪاھ، ڏورکي ڏيهن ڏاڏيو،
ساري ڏينھن سيد چئي، لباڻي لاڳ لاھ،
مڪاڻيو مومل سين، ليندو سنڌ صباح،
سوڍي جي صلاح، ڪوڙ چرندن ڪاڪ جا.

۱۵

ڏيئي ڏان ڪوھ، ٻڌو ڪن آھي وڃرو،
وڃو ڪاڪ ڪنڌان ۾، ٻيهس ٻکي جنهن ٻوھ،
ان ڪر سڌو ڪوھ، ميو مانو ۽ ٿئي.

۱۶

راڻو پاڻهيو راند، وڃو ڪيئن ٻيا ور ڏاڳهيون؟
ور وٺ وڙيو ٻانڀڻن، جهڙن ۾ ٻيجوڙه ٻاند،
ھي ٻکيءَ ھيڪا اند، سوڍو ساڏيندڙن ڪري.

۱۷

ڪيڏاهن ڪاهيان ڪرهو، چڙاڻو چوڏار،
لکن ڪيو لڪ سين، چڪر چوڌريءَ پار،
سهسين ساھي آڳاھ، ٻاٻو ٻکن ڏار،
ڪن ڪيما ڪٽون چوڙيون، ڪي سهسين ڪن سينگار،
ڪٽن ڏان داما جوڙيو، ڪي لالڪا لکن دار،
ٻاءِ گهوڙا ۽ سوار، ٻئي ٻون سڀ پڪڪا ٿيا.

۱۸

ڪيڏاهن ڪاهيان ڪرهو، چوڌس چڙاڻو،
مڇڻن ڪاڪ ڪوري، مڇڻن لباڻو،
راڻو ۽ راڻو، ڏيءَ راڻي ٻيو لاھ ڪو.

۱۹

ڪيڏاهن ڪاهيان ڪرهو، چڙاڻو چوڏار؟
مڇڻن ڪاڪ ڪوري، مڇڻن باغ بهار،
ڪاڪي ٻي ڏنوار، ٿيو ٻڙاوڻي مينڌرو.

۲۰

اوڏيس لباڻي، ٻسان جو ٻاڻ ڏي،
جنڊيون جهاڳي ڪئي، راند ڏسي راڻي،
ھاٻو ھاڻي، ور ۾ ڪاڪ وڻ ٿئي.

۲۱

لوڏي اڪ اچن، ڏوه راڻي جي لاھ ڪري،
ھڪ اڪيون ٻيا اڳرا، ٻر ۾ ٿا ٻڇن،
سي ڪيئن مينڌرا ميڙن، تو سرڏا سوريءَ چاڙهيون.

۲۲

حال قربان، مال قربان، گهوڙيان لباڻو،
ودا ٿيءَ ڦقير جو، شل ڏسي ۾ راڻو،
مون سين ماڻو، مناسب ۾ مينڌرا.

۲۳

جي ھوا ڪوڏا ڪاڪ جا، سڄا سي سولهن،
لهوڻان، لطف چئي، لڏيو اوڏيڙن،
سي موٽي مس اچن، جي آلط آرامي ٿيا.

۲۴

راڻي سنڌو ڌوڄ ٿيو، ھو پکڻ ڀوم،
ڀيڙي جنھن ڀتي واھو، سوڍو ساھ سنڌ ورم،
رھڻ وھ ٿيوم، جاڳيو ٿي جر ھاريان.

۲۵

جي ڪنڌيءَ ڪاڪ ڪڪوريا، تن باغبان اس،
سوڍي ڌيءَ سرتيون، ڪاڪ نہ اچي ڪس،
راڻي پاڻي ڌس، تن ڀيڙيءَ جهلو ناٿيو.

۲۶

ڪين ساڳاھيم سيڙان، جاڙون ڪيم جال،
سوڍا موڪلي ڪالھ، موٽي منھن مہ آئيون.

۲۷

سهسين جهان سڪن، تان مومل موٽڻ لکيو،
سي هنگمن جاڙجين، جي ڪوڙي ڪاغذ آئيون.

۲۸

راڻا ڏسھجي راھ ٿي، ويڙي ريلمان ڌو،
دوست دلاسو نہ ڏيئين، جاني جنڌ و جو،
توڻي سوڍين سو، تہ بہ ماڙ مسھجي مينڌرو.

۲۹

توکي معلوم منھنجي، سوڍا سپائي،
اڳاٿيو ارواح کي، آھين آھي ٿي،
وھڪ مون وٽي، پڇايو پڇان ٿي.

۳۰

وٽي امت لھاريان، راڻا ڏسھجو راھ،
موٽائي ماڳين مہ، آڻيندي اي اللہ،
سوڍا تو ڳر ساھ، نہ تہ راڻا گھڻا راڄ مہ.

۳۱

جڳ جنھين جوھ، سوڍا ٿئين نہ سڪيو،
راڻو ٿئين نہ ڌوھ، ڳوڙھو جنھن ڳل ڳڙي.

۳۲

جنھن ايندي مونٽين مينڌرا، وڏي جاڙ ڪماھ،
وراڻو نہ ھئين ولھا، ھولڊ جئي مون جاڳاھ،
سچي جي ساڃاھ، سوڍا سکھائي ٿئي.

۳۳

ائون ليالو آئيو، راڻي ملا رات،
لڏي سون، لطف جئي، ڪمان ڏالر ڏات،
ڪھڙي پڇن ڏات، جي آيا سي اڳھيا.

۳۴

ڪڪوري ڪاڪ، راڻا ھيءَ پاڻ مرڏس،
سوڍا اِي شرابت، اسور وٽي لمھن جو.

۳۵

ٻائي گھڻا اچن، ڏونہ راڻي جي لاھ ڪر،
ٿمھن سوڍي ري سرير مہ، ٻيا دواھن دکن،
ٻائي اڪڙين، ويل نہ ڪنھن وسار يو.

۳۶

ويڙ وٽار، وصال مہ، گھورن گھايا جي،
تن ڪاڪ اورٻائين جڏي، وڃي ٻيا ٻاري،
تن کي لالر ڪين ڪري، مومل سڪي جنڪي.

وائي ۱

ڪئين ڪريان، ڪاڪي وڃان،
موڪلي سوڍو سجھ نہ ڏي،
اچن آڻ واڌ اون، موڪلي طعنا ڏيئر ٿي،
ٿر واڌ وڃائيان، آءٌ ڏيجھي راڻي کي،
ڪاڏاڻان ڪير واھون، آءٌ چاڙيان چالڪي کي،
راڻو نہ ڌسي ويو، جنھن ڪرسين ڪليم ٿي،
مھڻا لھنجا مينڌرا، منکي ڏيھ سھولي ڏي.

وائي ۲

جني واڄ رھن، سي تر سڪ وسن،
آءٌ تنھن جبل مٿان گھوڙي،
آماڻ ليماڻ ڦاڙ، ڦاروھاڻ جمت ڪڙڪھار ڪلن،

پاڙ وڇائيون پاڻ ۾، ڪوڙيءَ چال چلن،
مٽن پورنا پٽ جا، گوگها ساڻ گلن،
سونهن سپرين جا، پڪا سوجهه پئن،
جهان ولهي اٿيا، هيڪڙو لن هندن،
جتي ڏهن سپرين، پٺاڻ سي پکن،

وائي ٣

ڏور وڃڻو ڏينهن لائي، لڙهڪي ڪا ڙوالي، ڙي!
جيڏيون سهڻي داڻل ڪي، ڪو اهر پوي،
مير مهجهان تي مينڊڙي، مان ميڙ م موناڻي،
مير مڃاڻان سينڌڙي، پالڊ پُڇيءَ پائي،
قتيل ميهن فراق جا، ولهي وساڻي،
لنبوٽيان لطيف چئي، اهر ميي ڏي پائي،
سويا سر پٺ گهوڙ ڪان، آءٌ ڪاهو ڪاڪڙوالي.

٢٠ - سُر ڪاهوڙي

فصل پهريون

١

ڪاهوڙين ڪفنيءَ ڪاڻ، سوجهي لڌو سبحان،
عاشق اهڙين اکين، لکيا لامڪان،
هوءَ ۾ گڏجي هوءَ ٿيا، ٻاهر سي ٻاڻان،
سيوني سبحان، آهو لطف انهن جي.

٢

مون سي ڏٺا ماڻهو، جن ڏٺو پرينءَ کي،
ڪري نه سگهان ڪا، آئون سندي ڳالهڙي.

٣

مون سي ڏٺا ماڻهو، جنهن ڏٺو پرينءَ کي،
رهي اچي واڙي، تن جڳن سنديءَ جاءِ،
تنهن جي ساڃاهه، لڙهو ٿڪي ٿاڪ ۾.

٤

ويئون ساه سڀي، ڪوڙون ڪاهوڙين جون،
آءٌ تن ڏوٿين جون، پڇان پسڻ پاهي،
رڃن راس رهي، جنهن ڏونگر ڏوري ويا.

٥

پاران پئي آءُ، خبر ڪاهوڙين جي،
ڏوٿين ڏونگرانءِ، ڪنهن پر ڏوري ڏس ڪي.

٦

تون هلڻ ڪچاڙيا، سنجهي سعو نه ڪرين؟
سوارا سنڌ نڪري، ڪاهوڙي ڏيا،
آڇيندا ان ڪڻان، ڏس نه وراٽي ڏيا جو؟

٧

ڏيهه ڏيهائي ناهه، جتي لهر نه پکان،
ڪين ڪاهوڙيان، وڃ ڏيهي وٽ چوليا.

٨

هوءِ ڏوٿي، هوءِ ڏيهه، هوءِ ڏونگر هرڪنهن،
ڪنهن جنهن لڌا ان سان، پٽا اوسن لڪ ۾.

٩

ڏوٿي سا ڏوري، جا جوءِ سڃي نه پڌي،
پاسا ٿي پاڪڻين، ڪاهوڙي ڪوڙين،
ويا آس وڙين، جت لهاس الله ڪا،

١٠

ڪاهوڙي ڪجن، ڀسو پور هيئت ويسرا،
سي ذو ٿهڙا ڏور ويا، رڃن جي رهن،
ڪامل آهي ان، مون پرين جي ڳالهڙي.

١١

پٽڪان پوٺن، داق ڪڏيو ٿڙو ۾،
ڳالهيون ڳلهي لوڪ سين، پڌ نه پٽي ڪن،
ڪامل آهي ان، مون پرين جي ڳالهڙي.

١٢

ٿان وٿن وڃي آءٌ، اڳٽ ڪاهوڙين جي،
جوش ڏالون جيءَ کي، لڪاڻي لوڪانءِ،
ڏوٿين ڪنهن ڏڪانءِ، سمهي سڪر نه ماٺيو،

١٣

ڪ ڪي ڪاهوڙي، جتو ۾ سڏ ليو،
اکي ٿي سڃي، آئون سندي ڳالهڙي.

١٤

ڏس نه ڪٿو ڏوٿين، جيڪي ڏس ڪرن،
اهڃاڻون عالم جيون، اوڏ پالين اٿن،
لنهان پرين ڏس، پرين سندي ڳالهڙي.

١٥

ڏس ڳهڻاٽي ڪن، ان اوراهن ڏيا جو،
سندا ڪاهوڙين، ٿري سڄڻ پهرا.

١٦

جي ڪو ڏٺ ڪري، ته ڏونگر ڏوراڻ ڏاڪڙو،
چڙهه ڪنهن ڏي، سوڪڙاڻون سڄڻ ڪي.

١٧

مون ڪاهوڙي لِکيا، گهڙين ته گهاڙائين،
واحد لڳا وِلهن ۾، دوار جر هالائين،
گوندر گڏائين، ج ڏولي ڏٺ گڏ ٿيا.

١٨

هلو ته هلون ڏٺ کي، آئو اٿيو ڪن،
پاٽي پوتڙان ۾، ڪند ر مر ڪلهن،
ڏونرا ڏوڙ سڄهن، ولي وهامي واڙي.

١٩

مون ڪاهوڙي لِکيا، موڙها ۾ مانام،
ڪياڻون تمام، جو ڏولي ڏٺ گڏ ٿيا.

٢٠

مون ڪاهوڙي لکيا، آهن نه آرام،
ڪياڻون تن تمام، جو ڏولي ڏٺ گڏ ٿيا.

٢١

مون ڪاهوڙي لکيا، وڃي نه وِرم ڪن،
ڏيهن ٿي ۾ ڏونگران، ڪارڻ دوست ڪهن،
جهنگل ۾ جهڪن، ج ڏولي ڏٺ گڏ ٿيا.

٢٣

مون ڪاهوڙي لکيا، سمهن ڪين ٻٽي،
سمر ڪياڻون سڄ جو، ڏوڙي ڏٺ لهي،
ويا اُت وهي، جت نهايت ناه ڪا.

٢٣

دائو ڏج دهون، جت انهان اکٽي،
لکيو ڪين اکن سهن، چڙهو ٿين چهون،
تان ڪا ساڙ لهون، هوت ڪميڃ سهرين.

٢٤

ڪاهوڙين ڪٽي، ساڄهر ٻڌا سعد وا،
ڏوڙ پيدي ۾ ڏونگران، ڪياڻون ٻاڻ ٻٽي،
ڏکن ڏيل هٽي، چڙهه اڏاه چهرين.

٢٥

ماڻ ڪاهوڙي هليا، ڏولهان دکائي،
ويڙا وساڻي، ڏولي ڏونگر وٽ ۾.

٢٦

ماڻ ڪاهوڙي هليا، دکائي دولهان،
چڙهه جا سولهان، ڏوٽين ڏٺ چتائيو.

٢٧

ڪٽن نه ڪر ڪاڻ، ٻند پراهين هليا،
ڏونڙا ڪنهن ڏٺ ڪي، جيبا ڏلهن جاٻان،
ڪاهوڙان اهڃاڻ، آسڪ نه سڃي اڳڙي.

٢٨

ڪر ڪٽا لاهي، سڪ سيئا ڪڍهن،
اوسڙو آهي، ڪاهوڙان اُنهيءَ ٻند جو.

٢٩

سڪا مڻهن سندن، ٻرن ان پراٽا ڪيٽرا،
سا جوه ڏودي آليا، سونهان جت منجهن،
ڳجها ڳجهون ڪن، تهان پراهين ٻند جون.

٣٠

سڪا سند ڪهن ۾، ڪرڪٽا ٻيران،
نمدي امڻين، آن ڪي ڪاهوڙي ڪڍيا؟

٣١

سڪا مڻهن سندن، ڪرڪٽا ٻيران،
رهاڻي ويران، آڻ نڪڻ هين اڪ جي.

وائي

وساڻيندڙي مينهن، مان ملان کي سڄڻين،
آءٌ ملندي پرين کي، دانهون ڏردي ڏينهن،
موڪي پرين مڙئين، دو جهڙاون مڙئين مينهن،
اکين آگر لاليا، ڪر مدالڪا مينهن،
مادو موٽي نه وهان، جان مون پرين سين ڪينهن،
آڌون عبداللطيف چئي، واندس ساجن سينهن.

فصل ٻيو

١

ٻيو جن ٻاهر، گڏجي ڏولڪر گام جو،
چڙي ڪومت ڪرو، اوچي لاهوتي ٿيا.

٢

ٻيءَ جن ٻاڪ، گڏجي ڏولڪر گام جي،
رالي سڀ ورق، اوچي لاهوتي ٿيا.

٣

ٻيءَ جن پٽي، گڏجي ڏولڪر گام جي،
چڙي لنب گهٽي، اوچي لاهوتي ٿيا.

٤

ٻيءَ جنهن ٻوڙ، گڏجي ڏولڪر گام جي،
ڏولي سا جوڙ، اوچي لاهوتي ٿيا.

٥

ٻيءَ جن باس، گڏجي ڏولڪر گام جي،
چڙي سڀ لباس، اوچي لاهوتي ٿيا.

٦

ٻيءَ جنهن سڌ، گڏجي ڏولڪر گام جي،
ٻي سڀ چڙي ٻڌ، اوچي لاهوتي ٿيا.

٧

ٻيءَ جن ٻروڙ، گڏجي ڏولڪر گام جي،
چڙي سي ضرور، اوچي لاهوتي ٿيا.

٨

گڏجو ڏولڪر گام، ٻيءَ جن ٻروڙ ٻاو،
ڪري ان تمام، اوچي لاهوتي ٿيا.

٩

ڪهڙو انهيءَ ڪام، گڏجي ڏولڪر گام ۾؟
پسي تنهن ٻاهڙ کي، اچي نه آرام،
معان ڏولڪر ڏورئين، اڄهين ڪه عوام،
هوا ڪري حرام، ڪام نه ڪاهوڙي ٿئين.

١٠

ٻار ٻروڙي ٻاهه، گڏجي ۾ ڪن گهٽا،
ڪاهوڙي ڪرا ويا، اڪا اوڏي ماهه،
جنهين ڏٺي جاهه، تنهين موٽ مٽو.

١١

جنبش جنڌالهين، تنڌالهين ٻهر ٿي ڪاڌڪا،
جي ڪنڌي ڏٺائين، سي ڪڻ ڪاهوڙين لکيا.

١٢

ڏيهه ڏيهاڙي ماهه، جتي ٻهر نه پکيان،
لتي ڪاهوڙيان، وڏ ڏاڍي وڻ چولڻ يا.

١٣

جس نه پکيءَ ٻهر، تس تمڪي ٻاهڙي،
ٻيو ٻار ٻند و ڪهر، ڪاهوڙڪيءَ ڪم دي؟

واٽي

آءٌ جهالي ذات، هوا ٿون ٻاڻ سڃاڻج سڀرين.
اوڳهون آڏيءَ چام جوڙ، ٻريان سڃاڻي رات،
ٻاهي ڪوئين ٻاجهه سين، نه ڪر لڌيم ڏات،
ٿان ڪي ڏولڪر ڏوريان، جان ٻروهاهي دات،
ڪنديس عرض الله کي، سڃاڻي اربات،
ادائون، عبداللطيف چئي،
منهنجي مهين سان مصلات.

فصل ٽيون

١

اچي اُڀا آهن ۾، وات وڃائي جن،
اوهه ٻُصُر ٻن ۾، آڏا اُهو اُڀن،
ڪَن آڏيون ٽاڙون، ڪڏهن جهان گهمن،
فراقيءَ فرمان جو، آهي ٻر ٻوڙڻ،
لنگها ٿيا لاهوت کي، سڌا ڀڃا سڪن،
ڪيمت ڪاهوڙين، آهه اُٿي پِٽي اُن لهي.

٢

ڏسي ڏودي ڏونگران، وات وڃائي جن،
ڪرلدان کي ٻروڙ ٻور، ڏاڍا ڀاسي ڏڙهن،
پيٽي دار دٻون ڪيو، ٻروس ٽان ٿا ٻڇن،
ڏوڙ ٻربان ليءِ ڏار ڪيو، وڃايا واڄهن،
خبر ڪاهوڙين، آهي لڪ لاهوت جي.

٣

واجهو وچ ۾ وات کي، ڪهڙي ڏٺون ڪوات،
اڄهي مڃهان آهن، اوسي تي آهه ٽون.

٤

ڪڻهيءَ ۾ ٻرو، ڪنهن ٻاڻو ٻروڻن،
جيان منجهان ماڙهٺن، سڄڻ ٽيان ٿي سور،
اُن ٻون سدو پيو، ڪوڙن منجهان ڪولهي.

٥

ڪپڙيا ٻري ٿيا، آپڏي پڌالون،
آڏهن کي آهه، هٿر ڏسي آهو.

٦

سولهي ۾ سپ ڪُهاڻا، منجهن ماڪي هوهه،
ٻرو ٿڌهن ٻوهه، جو اڄهي پٽي اُن ٽان.

٧

ڏودي ڏوري ڏٺا، ماٿ ڪاهوڙي آليا،
مٿن ٻرون ڪيه، ڪٺ جاٽان ڪنهن ٻاڙ جي.

٨

سالڪ پڌي پيٽ، جڏهن ڏونگر ڏوريا،
ٽن ڪاهوڙين ڪهه هيٺ، وڃي ٻاٻا ڪوڙيا.

٩

ڏاڍا ڏونگر ڏون، جان مون ٻاڙسي ٻچيا،
ٽان هيڪليون هلن جي، سي ٽاڪن سدي ٿي،
اڄ ٻون سدي ٻون، ڪوڙن منجهان ڪولهي.

١٠

جهنگل هليا، سي نه پليا، راهه هليا ٿرجن،
اُرچهڙ سي نه ٻون، پٽي جڏهن چڙيون.

١١

جهنگ ڪامي ٻت ٽيو، پٽي چوڌان اڪ،
سيڪڙو ۾ سڪ، پٽي گڏيا ٻاڻ ۾.

١٢

جهنگل آهوڙن کي، ٻڌ ڪيو ڏوهه،
نه ڪتا، نه ڪوڙ ڪيون، چڙهيو اُڀو چوهه،
هاڻي هنهان ٻوهه، لڳي اونو نه لڳي.

١٣

جهنگل آهوڙن کي، ٻاڻ ڪيو ڏولڏر،
نه ڪتا، نه ڪوڙ ڪيون، چڙهيو اُڀو چولڏر،
هلڻ نه هوندو، اُنهان ٻوهه عالم ۾.

١٤

نه ڪعا نه ڪوڪار، نه سي سڏ شڪارين،
پيو ڪٽي ٻار، جهنگل آهوڙن کي.

١٥

ور سا سچي وڙهه، جڏهين سڄڻ هيڪڙو،
سو ماڳوڙي ٿيو، جتي ڪوڙ ڪماڙ هڻن.

١٦

ور سا ڪاري ڏاس، جڏهن ۾ راهه ڪم ٿئي،
اڪا هن جي ٽاس، هيءَ ٻڻ وڃي وسري.

١٧

ڪاري واس، اڄو ڏيهه، اِي صفتان اول،
جني پرين حضور، لتي لڪ نه اُرپ ڪو.

١٨

لطيف چي لون لَرِي، مٿي ڏي ڪٽيج،
ٻاڪون پڻي لاهي ڏيهي، ڪشتي ڪمائيج،
جا حاج هئين ڏي نه ڳڻي، سا اوڙهو ئي ڪرائيج،
ٿڪڻان ٿادي سنڌيان سادي، جنکون ڏي چاهيج،
هڪل حقيقت جي، اوڙو ئي ٻڌائيج،
آڏو ئي پسيج، مشاهد و محبوب جو.

١٩

واٽي و جهر شال، ڪين سان ڪمر سطوان،
پلو ڪري پال، نه اکين سين اڏو ڪمان.

٢٠

ڏونگرين ڏسين، اڄ نه ڏٺون آڄوڻ،
ڏونگرا ڏيهه ڪي، آڏاڙا اڇن،
ڪميا ڪاهوڙين، اڄ نه آڳهن پيهين.

٢١

ڏونگر نه ڏورئي، ڏونگر سڀوئي ڏونئن ڏي،
پيهان پرو ئي، ڪه ڏورئي ڏيهه اڇا؟

٢٢

ڪاهوڙي ڪرا، سوڏي خبر پڪئين،
سوجهي جن ڪيا، مٿي اڳڙ آهرا.

وائي ١

سماڪو سيڪان پوري او ٻاڻ سڃاڻي نه ڪيو،
مونمو ماڳ اهاڏئين، ڪهڙي منهن ڪمڻان؟
هولد نه پڻين هيتري، ويڻن جي سيڻان،
مچ پسي ڪئين مونئين، سڙئين، نه اي سيڻان،
واري جئين ورچي هلون، ڪرڪي اي ڪيڻان،
آئن مهڏيا اڱرا، ڪالهون پوءِ ڪمڻان،
چيو ڪهڙاس اڏ ڙا، مون پالو سيڻان.

وائي ٢

جاڳي اکڙان، او اوجاڳو نه ڪيو،
اکڙيون پرين ڪي، ننڊ ڪيو ٿين،
جي سڄڻ سڀاڻي سٺون، سي مر سور سهن،
لون اداسي اوجهرين، دوه ٽا هوس هلن،
لون سڄڻي سهين، ئي پلٽيو پرين،
جنکي آس اکين، سي ڪئين پرين پسن،
جن اڳ هيراپا لعل سهن، سي ڪين محبت مان،
جمالهن سعيس لعل، هاڃو ڪيو هوئن،
جي سهه رچائي ستهون، سي مر دست ڏوئن،
آديون، عبداللطيف چئي، ملان سين محبن.

۲۱ - سر رامڪلي

فصل پهريون

۱

اُوڏي ۽ ناڏي، جوڳيڙا جهان ۾،
ٻاري جن ٻاڏي، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۲

جوڳيڙا جهان ۾، هئا مڙهي مقام،
آڏا مان الڳ ٿيا، اوڏا نہ آرام،
ڪيانون قيام، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۳

لڪين ڪيا لسان سين، لاهوتين لوڙا،
گهوڙا ڙي گهوڙا، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۴

ڪنهن جنهن ڪمر ڪليون، موالڪي ماڻي ٻست،
هو جي هوا هست، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۵

ڳوليان ۽ ڳنڌيان، ويا ويراڳي اڪري،
صحبت جا سنڌيان، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۶

مران، مٿو پهمان، اهڙيان لطان،
سڄڻ جي سندان، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۷

وادو ويراڳين کي، ويل م وساريج،
قدم ڪاپڙين جا، اللاڻي لوهيج،
ٻاهوت ڀسو ٻت جي، وجهڻ کي وجهيج،
ڏالو ڏينهن ڏڙهيج، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۸

قدم ڪاپڙين جا، اکيا ۾ لاهوت،
جنهن سين ٻاڏوت، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۹

واجهت ويراڳين جا، موڙوت وڏي وٿ،
سون سيوڙي سڱڻن، ٻسي ڪٽن مڪٽ،
وساهي ويل ڪنهن، ٻوڏب ويندو ٻٿ،
هل ڪپاڙون هٿ، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۱۰

واجهت ويراڳين جا، موڙوت وڏو مال،
مقالان مهند ٿيا، ڪونهي وٽن ڪال،
حاصل جنهن حال، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۱۱

هيءِ هيءِ ڪيو هٿ هٽان، جوڳي ويڙا جاٿ،
اهڙي ويڙا ٻاٿ، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۱۲

سٽي سڄ هواس، مون کي آه اُتاريو،
جنهن جا ڳاڳاس، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۱۳

جي ڪي مولڪي ٿي، نڳه ٻاڙي ٻاڪ سين،
نہ ٻاروڙي ٻٽ جا، مڙهيان ڪيتر ڪي،
هاڙي جي هيڪي، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۱۴

جي ڪي مولڪي ٿاڪ، ٻگه ٻاڪ سين،
تو جي هڏمان هاڪ، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۱۵

جي ڪي مون کي لهو، ٻگه ٻاڙي ٻاڪ سين،
ڦوٽ مڙهيون ڪاپڙي، سڱڻ مڙهه سهو،
ڪا ڦري ڦوڪ ڏيو، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۱۶

سوڌو سڱڙين سين، ڪي جو ڪهياڙن،
هو جي هيياڙن، آءٌ نہ جيئندي اُن ري.

۱۷

صبح سڳڙيون ڪٽي، ويا وڃائي واٽ،
اُڙي او اُهڃاڻ، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۱۸

صبح سڳڙيون ڪٽي وياڻ، ڏکائي ڏور،
ليا ڏينهان ڏور، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۱۹

صبح سڳڙيون ڪٽي، ويا وڃائي وير،
ڏونگر، ڏوڙيان، نه لهان، تن ابراڳين اُهير،
جن آسڻ مڙهه عبير، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۰

مُڙهو پاڻ پڙاڻون ڪيو، جوڳي جلائين،
سامي سڳڙيون سڀ، خوديءَ کي کائين،
الڪا پنهنجي نفس جي خوديءَ کي کائين،
هو جي لاڙ لکائين، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۱

پسو آسڻ انجا، اچي نه آرام،
ڪيئر ڪٺي آهيان، تنهن جي تمام،
مون کي تيو ماڻام، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۲

پسو آسڻ اُن جا، اُڌوها اچن،
ڪنهن ڪاپڙين جا، صبح تان نه سڄن،
جي راڙهي مڙهه رهن، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۳

آسڻ وٽ آهون ڪريان، وس نه مهنجي واس،
ليکم لاهوتين جو، ڪنهن مڙهه ڪاس،
هلڻ کي هماس، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۴

پسو آسڻ اُن جا، پاهن وڃهان واس،
هو جي کهيا ڏاهن ڦلاس، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۵

وڻن وڻي آهيان، ڏسو ڪين ڏسان،
جنهن جهوڳي لاهه ڪئي، سا ڪا سونهن سنديان،
پسو ڪين پسان، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۶

بابو ٻيڪاري لهان، اڄ نه آسڻ وٽ،
خوديءَ کائي هليا، اُهر نه لائي پٽ،
هٿين جنهن هٽ، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۷

بابو ٻيڪاري لهان، پنهنجي چڙيائون پاڻ،
اسودگي نينهن جو، الڪن وٽ اڏاڻ،
سر کٽ جنهن ساڻ، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۸

بابو ٻيڪاري لهان، آسڻ وٽ نه اڄ،
پولي پي نه سکي، پاڻان چولڻي پڄ،
اسودگي انهن جو، سامي ڪن سڄ،
هنڌڙا لهنهن سين هڄ، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۲۹

الڪا ڏاليءَ هليا، سامي سپرين،
وهڪ مون وڃي، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۳۰

الڪا لاليءَ هليا، وڃارا ويا،
ڪيئر ڪاپڙين جا، صبح تان نه سڄا،
هو جي هٿ هڏا، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۳۱

الڪا لاليءَ هليا، چيلهه پڏن،
هو جي هٿ هلن، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۳۲

الڪا لاليءَ هليا، هنگلاڄ هلي،
ڏکي تن ڏوراڪا، مهيسن ملهي،
اڳه جن علي، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

۳۳

جسي سڌ جوڳي ڏي، مون نه گهرجي ماهه،
سامي مهنجو ساهه، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

٣٤

ڪالهوڪو ڪاڏي ڪيو، سڏ و جوڳين جوش؟
اسي لڌهون پٽ ڪي، هلُ ا، دهيو هوش،
آسڻ مڙهه افسوس آءٌ نه جيئندي اُن ري.

٣٥

اڪي ڪکن پاڻ سمهي، اڪو ساڻن ناڻ،
اهڙو جن اهڃاڻ، آءٌ نه جيئندي اُن ري.

٣٦

پاڻهون وينا پاڻ سمن، اڪو ساڻن ناڻ،
اهڙا جن اهڃاڻ، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٣٧

پاڻهي وينا پاڻ سمن، نر ۾ نرپاڻون،
سامي سفر هليا، آسڻ اُجهائون،
وڃڻ وڃائون، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٣٨

پاڻهون وينا پاڻ سمن، نر ۾ نرپاڻون،
هو جي هلڻ سنڌاون، ڳالهيون ڳالهائون،
وڃڻ وڃائون، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٣٩

ويراڳين وڏن، ڏسڻ ڏکيو ڏهلا،
هڪ بولڻ بوڙن سمن، اهو سڌا ڦاهن ڦڻ،
ڪي ڳهرجن ڪن، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٠

مت نه معذورن هئا، جوڳي جانت ا، ان،
الهي ۾ آهن، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤١

نانگا ناٿ هليا، سنگهون ساڻ ڪٺي،
آئِل آديسن جي، هٿين حب گهٺي،
جنهن مهن مٺي، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٢

نانگا ناٿ هليا، سڀئي سناسي،
آئِل آديسن ڏي، آءٌ هٿ اُداسي،
جي نوڪ پرواسي، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٣

نانگا ناٿ هليا، ها مهوڙي حال،
هو جي ڪهڙا ڪالهه، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٤

نانگا ناٿ هليا، اوڪان ڪري اڪ،
ولهي مون وهڪ، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٥

نانگا ناٿ هليا، ويراڳي ويا،
هوه جي هت هوا، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٦

سنڌو سڱڙين سمن، اڪٺي لاڳائون،
ڪهڙ ڪني آهيان، اُهن جي آءٌ،
مون کي ماريائون، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٧

پسو آسڻ ان جا، اوچنگارون اچن،
پاڻان وڏاس پٺ ٿي، لاهي لاهوتون،
جي داڙي مڙهه رهن، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٨

اسو روئي ناه جو، نانگن هٿ لڏان،
سر ڪنڌ جنهن ساڻ، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٤٩

جڙ و ڇالو جوڳين، ڪل سمن آهن ڪر،
آسڻ جن عدم، آءٌ نه جيئندي ان ري.

٥٠

وڃائي رات ٿيا، جوڳي جاڳائي،
هڏا جي هاڻي، آءٌ نه جيئندي ان ري.

وائي

سندڙيان سڪڙي، ڳالهه ڳجهڙي،

مون مار ٻڌي ڪلهڻن،

جا وڃائين جتڙا، تنهن اڙ جوڙي،

مرليءَ کي جنهن ماٽ ڪئو، تنهن ٽل ٽمڙي،

ناداو جنهن لوليءَ کي، سو گهٽ نه گهاٻڙي،

ڏاڏيو جنهن ڏ ٻاچ کي، انڊ تان تنهن اڪڙي،

نه سري نه سنڌ ڪا، لڪا هنڌ هوڙي،

ڪوڙان واچت ڪيترا، لڪين لانءِ هٽنڌڙي،

ڪوڙي ڪلا ئن کي، محبت واد ن مڙي،

مناٿيان مٿي گهٽو، چولڊا جن چڪڙي،

وانءِ اولاه آن کي، ويئا مر، ڪٽ وڪڙي،

ٻهڙو ٻاٻو سي تيا، اولڊي، جن ٻڌڙي،

جا سارا هول سيڊان جي، تنهن واکاڻ ڪوڙي،

مهسن سرودن کي، ٻاٽان پوه و جهندڙي،

کهاڻدا مرون موهيا، هيءُ ماڙهو مهندڙي،

آهي، عبداللطيف چئي، مٺا جيار ٻنڌڙي.

فصل ٻيو

١

ڪم ڪانڀڙان جي، ٻهراٽين ڏٺو ٻروڙ،
سکيا ساعت نه هيڪڙي، چائي ٻهر چوڙ،
سدائين سهڻ چئي، هو ن مشتاسي ۾ سوڙ،
جوڳي ساٿ ضرور، اڪا پٽن اوڪ ۾.

٢

ويٺي وراڳين جو، ٻئي ڏينهن ٻڌم حال،
انجا ڏاڳا ڏوڙ ٻڪليا، جاڳوتا ڏوال،
تن جاٽي جتاڳون چڙهيون، چوتا چڳيءَ چال،
ويچارا وجود جي، ڪنهن سان ڪن نه ڳالهه،
ناسڪا ٿيا لهال، اڪا پٽن لوڪ ۾.

٣

ٽڪي ڏيهن ٽمڪائين، دو لهيون ڊاگرن ۾،
مڙلو ڪڙج ڪانوم، جوڳي جلائين،
سعد يون ڪامل کيرون، آدي سين آهين،
ڳجهه نه ڳالهائين، اڪا پٽن اوڪ ۾.

٤

چوٽين ڏ ٻنهن چوگان ۾، ڪنهن جنهن ٻه ٻها،
وهر ٻراڻ جي وٽيا، تن ۾ ڪرڙ ڪها؟
الدو آدي سين کي، اڃن جوش جها،
سامي سون آما، لڪا پٽن لوڪ ۾.

٥

ڪنهن جنهن ٻود ٻڄائيا، ٻڄين ڏ ٻنهن ٻاٽي،
الدو آديسين کي، سوڍن شاخ ڪٽي،
محبت جي ميدان ۾، لاشڪ ٿيا لهي،
تن کي سادي واسي، سهڻ چئي، گوندر ساٿ ڳئي،
ڪراو سهڻ سڄي، اڪا پٽن لوڪ ۾.

٦

ٻيا هيٺن ٻراٽ ۾، جهڙين ڏينهن چٽي،
الدو آديسين کي، ڏوٻان ٿي ڏٽي،
ٻوي ٻاجهارا ڪيا، ڪاٽي خاڪ ڪٽي،
ٻهو ٻنج ڪٽي، اڪا پٽن اوڪ ۾.

٧

ستين ڏينهن، سيد چئي، ڏاڍا ڏوتانئون،
آئي الک ساڃهون، پاهوڙ پڌائون،
وڏي ڪنهن ولاس جا، آديج آندائون،
روح پنهنجو دام سين، ٻرهه ٻارئائون،
ڪنهو ڪدائون، لڪا پٽن لوڪ ۾.

٨

اٺين ڏينهن اهي ويا، جوڳي جاءِ پڄاءِ،
سا ٻر سامي سڪيا، جا ٻر جوڳيءَ جڳاءِ،
وڃي ويڙهي وجود ۾، ان کي دام ڏهوڻي آهه،
ڪنهن جنهن ڪماليءَ لاءِ، لڪا پٽن لوڪ ۾.

٩

نائين ڏينهن ليڪان، اوجاڳي اجاڙيا،
سماجهي ٻاجهه ڪئي، سچائي سمجهان،
جئي نظر ذات جو، الي اوڻادان،
اهي اهڃاڻان، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١٠

ڏهين ڏينهن ڏک ڳيا، ٻرڻ ٻاٻو هيا ٻس،
وارث جي وصال جا، سي وادي ڪهائون وس،
لڏائون لطيف چئي، سندو گروءَ ڳس،
جوڳي ڪٺو جس، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١١

ڪارهين ڏينهن ڪرم، ويڙهو ويراڳين جو،
جوڳين جاڻائون پنهون، هلي ويا حرم،
دائم جهليو دم، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١٢

ٻارهين ڏينهن ٻئي، من مراد ورن پنهون،
جوڳي اهي جاڻا کي، ٿي سڪا سمهئي،
سماڻا سي ٿي، جي گرُ ڪڏ جي آئيا.

١٣

ٿين سڪ سيد چئي، تيرهين ڏينهن تمام،
ڪنگا لوهي گود ڙيا، جر پيئائون جام،
ڪهو ٿي ڪلام، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١٤

چوڏهين ڏينهن چلي ويا، جوڳي متي جوءِ،
الي آديسين جي، لڳي سين صبوح،
داول انهيءَ دوهه، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١٥

پنڌرهين ڏينهن، ٿا سامي ڪن صدا،
ڪري آيا ڪاپڙي، منجهان ڪام گدا،
اهي ٻول پڌا، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١٦

سامي سورهين ڏينهن، ڪا ٻولي ڳالهين،
چوڻا چڙهيو چلهه سين، سداسي ساڃهين،
ڪين قنديل ڪچ مان، لاهوتي لاهين،
اهڙي ٻر آهين، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١٧

سترهين ڏينهن سنياسين، سامهين ستائون،
ڏڙا ڪچڪولن ۾، ڳولي ڳتائون،
الي آديسي هليا، جوڙي جڙائون،
سڪ ۾ سلتائون، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١٨

ارڙهين ڏينهن الي ويا، ڏاڍين کي ڏوئي،
سامي سک ۾ سمهيا، ڪرت ڪئي ڪوئي،
اتن سوز سماع جو، جڳ ۾ جوئي،
ڪنهن سين اوڏان ڪنڪي، سناسي سوئي،
لڳهائون لطيف چئي، راس سڄي ڏوئي،
سامي صبوئي، لڪا پٽن لوڪ ۾.

١٩

اوڻهين امر ۾، آديسي آهين،
سي لک لکي مان ڪاپڙي، ڪين لاهوتي لاهين،
اکي اڏان لحرا، اکي ڪي ڏاهين،
ويا واهين، لڪا پٽن لوڪ ۾.

٢٠

الا اکيئن ڏٺن تي، ويراڳي وازي،
عزن ايندا ڪاڙي، ڪنڪا ڪراري،
لنڪا لاهوتين ڪي، ڪنهن ڏکڻ ڏيکاري،
انڙا آچاري، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢١

ٻاويهن ڏٺن ڪو ٻاٽ لڳو، آديسين اچي،
ڪنهن تان ڪفڪڪوريا، منجهان منجهي،
لانگوٽيا لعل ٿيا، الهي اير پچي،
هلي ويا هنگلاج ڏي، داول دات رچي،
لهو سڌ سچي، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢٢

نيو ٻهن ڏٺن نمانيو، ناڳا اچن انڊ،
ڪين وسارين ڪاڙي، جي سباجها سونڊ،
جهجهو جهٽي جهونڊ، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢٣

چو ويهن ڏٺن چاٽ جي، ڪي ويراڳين والي،
هٿائين هل ڪري، سر ٻا سي سائين،
آديسي اکين ٻه، لعل پرٻان لائي،
سامي سوالي، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢٤

پنجويهن پوڄائي ڪي، آحمد و الله،
والکي ولهن وڙهيو، ساٽ سناسين ساه،
اچي آب اکين ٻه، اکڏ بو ارواح،
سڪ تن سامين ڏاڍهن، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢٥

ويراڳي وارن ڪي، چوٽين ڄوڙن،
لايو خاڪ لڱن ڪي، جٽائون جوڙن،
سنگيون ٻو سڃ ٻه، کهوڙي ڪوڙن،
ويتر ٽا وڙن، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢٦

ستاويهن سري، ٻوڳي وڄن ٻاٽ،
لائي لڱن کي هليا، ٽوڙائون ٻاٽ،
گدائون ۽ گودڙيون، سدا سامين ساٽ،
آئي چالو چاٽ، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢٧

اٺاويهن ان ٻه، سندي پند پچار،
سامين ساز سوان ڪيا، انڌ وڃايا انار،
ڪن مدائي ڪاڪا، موچاري مٽيار،
ٻاٽ پلهندي ڪان پلي، ڏٺان اين ڏار،
اڙيء ساڪ سچار، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢٨

اوڻٽيهن آئيا، سناسي سرتاج،
حاصل حسن جي، هيء سڀ آئيندي حاج،
پسڻ ڪار ٽ ٻرانء جي، ولنا وڃن واجهه،
ساڌ و نيو سماج، لکا پٽن لوڪ ٻه.

٢٩

ٽيهن بودي، ٻراناء سين مر ٿئي موجود،
وڃيو اٿ ويراڳ ٻه، سامي ڪن سجود،
لاطمع لاهوت ٻه، وڃائين وجود،
سڪ منجهاران سود، لوڏي اوڙي آئيا.

٣٠

سنک سوائا ڪاڙي، متا موء ٿيان،
ڪوئي ڪنهن نه پڇيا، ته ڪي الد الدو هيا؟
جڪا چماران، سامي گدڙي گواڊ ڏان.

٣١

گوڏڙ گدا ڏيو ڪاڙي، پد ڏ وڃن ا ٻاٽ،
ٽڪ آيل آديسين جي، ڏٺان ڪاٽ ڏهاٽ،
هٿ ا پسن هاٽ، ويا ويراڳي اڪري.

وائي

ڪلهوڙي آئيا، هو ماءُ! آءُ هلندي اُن سين!
حرص هوا جي جن جا، سڪيون تان نه سڌائيا،
تن لڪيا لاڪي چڙهيا، جي اڀيءَ ۽ ولهن وڌائيا،
تو شڪون ۾ لڪيا، وهاٽان جن ورهائيا،
هلو ته پسون تن کي، جن لنگهه لاهوتين لائيا،
آديون، عبداللطيف چئي، اکڙ مون آئيا.

فصل ٽيون

١

ڪڏهن جڏهن سناسي سوڌ،
جي منجهه ودلو ولن،
سناسي ڪنهن سوڌ، وهلور ۾ ولن،
آئي پهر الکه جو، ڪو وڃي ويراڳين،
سدائين صاحب پڙ، ته ڪاپڙي ڪنبن،
جي ڏاتو ڏيهن ڏين، هلو لڪيا پسو تن جا.

٢

ڪڏهن جڏهن سناسي سوڌ، جي وڻن ۾ وهلوڏ،
پهر اولي پي ڦري، گهٽ ۾ گهايل گهور،
چت جن جا چوڌ، هلو لڪيا پسون تن جا.

٣

سدائين سفر ۾، ڏين منهن واءُ،
پارن پورب پند ڏي، منجهه مرالي ماءِ،
جن الکه سين آگاهه، هلو لڪيا پسون تن جا.

٤

اڪر ناه ڪلهي ڪري، هولڏن جهڳن ۾ هوءِ،
ٿوڪي ويس وڃائيو، ويس وڃائو ٿو،
سامي آهي سو، جنهن ٻاٽ وڃائي پرڪيو

٥

اڪر ناه ڪلهي ڪري، هو ۾ هولڏن جهڳن،
لاهوتي، لطيف چئي، هون ه آديسي اڳن،
سي ڪاپڙي ڪيڳن، جي ڏاڏان تعلق ڪر جمعر؟

٦

ڪن ڪت ڪاپٽ ڪاپڙي، ڪنوٽيا ڪن چمر،
سدا وهن سامهان، عاشق الر هم ر،
تسا ڏيئي تن کي، ساڙ ياڳون سرير،
جي ڊا ٿيا فقير، هلو لڪيا پسون تن جا.

٧

ڪن ڪت ڪاپٽ ڪاپڙي، ڪن جي ڪنائين،
لاهوتي لطيف چئي، ماڳ ه مڃائين،
جي ڏوڏيءَ ڪي ڪائين، هلو لڪيا پسون تن جا.

٨

ڪن ڪت ڪاپٽ ڪاپڙي، ڪنوٽيا ڪن ڪت،
دولهان جن دکائيا، هلي مٿي هٽ،
خاڪ جن جي ڪت، هلو لڪيا پسون تن جا.

٩

ڪن ڪت ڪاپٽ ڪاپڙي، لالڪوٽيا لال،
لاهوتي لطيف چئي، ڪنهن ته موهيا مال،
هيڙا جهڙن حال، هلو لڪيا پسون تن جا.

١٠

ڪن ڪت ڪاپٽ ڪاپڙي، ڪنوٽيا ڪن ٻار،
هلن جي هڪلاج ڏي، ٻاهو چڙي ٻار،
جي ڪين قبولهار، هلو لڪيا پسون تن جا.

١١

لڪيا پسون تن جا، هلي منجهان حال،
ڪوڙن ڪنوٽين جا، پمر پايان پال،
سامين جي سنڀال، منهنجو چت چڱو ڪري.

۱۲

اکيا ناٿ کاپڙين، ويا ڍ مندا دام ڏئي،
کٿان، خبر نه لهان، ٿن آديسين آئي،
ڪنهن کوٽ ڪمايون، ڪاڏي ويا ڪاپڙي؟

۱۳

سامي ڪامي ايراني لئي، ڪسي ٿيا ڪباب،
جهڙو ڏسن ڏوه کي، ٿيڙو ٿن ثواب،
اوٿين اڏي کاڏيون، منجهان انهين آب،
سند و ذات جواب، اهو ڪنهن پڇين ٿن کي؟

۱۴

سامين سڱ ڪلهن تي، سنڱ مڙوئي سور،
ڪهڙا ويا ڪابل ڏي، ڪو جو انهن اور،
مڙهيءَ جو منڪور، ڪلهه ڪندا ويا ڪاپڙي.

۱۵

سامين سمر سور، گوندر گهرايون ٿا،
جڙي پڌائون جان ۾، پمڻين جا پور،
آديسي آسور، وڃائي وات ويا.

۱۶

سامي مڙهي سند ياه، سامهون مون سيلهه ٿي،
سا تان ڪنهن اڏياءِ، جان ناٿا وجهن اکري.

وائي

جنهنجي من ۾ مالا، جوڳي سوئي،
جنهنجي منهن ۾ منڊا، سامي سوئي،
پناسون مڙهيءَ ۾ الا الله، سڀ گرو جي سنگا.

فصل چوٿون

۱

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته سڱ، سيڱي ڇڏ،
اوڏو ٿي الف کي، من مير سين گڏ،
هتان لاهوتي لڏ، ته گر کي گڏجين ڪاپڙي.

۲

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته سڱا سيلي ڇڏ،
ڏوهيون ڏور ڏي، مون مڙهي اڏ،
سيڙيان جي سڏ، ناٿا وانءِ لنگهيو.

۳

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته وڃج جڳ ڇڏي،
"يهدي الله لنوره من يشاء" صاحب سڀ سڏي،
لاهوتي لطيف چئي، ويا لعل لڏي،
هي هي هن هڏي، هه کي حيران ڪيو.

۴

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته مورک منجهان مر،
ٿي ڪلڏي من حجرو، ڳولج اندر گهر،
دز ٿي ڍولج دل، ڍولا ڪيج ۾ ڳولڻ ۾.

۵

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته مڙهي ياري مر،
منجهان ڏيهه تڪيا، منجهان گرو جو گهر،
منجهان ياڙو تڪيا، منجهان ناٿ سر،
بستي ڏوڙ ۾ ٻر، اون خود آهين لکيو.

۶

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته وڃائي ڇڏ وجود،
هميشه سندو منجهين، دل ۾ دکائج دود،
الفت وڪر الڪه سين، اندر ۾ افزود،
وحدت کي وجود ۾، ناٿا ڪر نمود،
نفي ڪر تون نفس کي، ذلت ڏيئي ذود،
ٿي خفيه سين خوشنود، ته ناٿا وسين ذات ۾.

٧

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته واهي ٻول وجود،
آڻي آڳ ساڻهون، سامي ڪر سجود،
خلوت ڪر خلقه سين، ٿي انهيءَ ۾ نابود،
برج پورب پار ڏي، ٻانهو چڙهي بود،
لالڪا نفس پالهجو، ڪر رضا ساڻ رنود،
تن کي ڏاڍي تسبيح، آفت سين آلود،
لڏي لون لاهوت ۾، ڪر وراڳي وڏود،
غيبي چڙهه غدود، ته راول رسين رب کي.

٨

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته سڳ سيڙهي ڇڏ،
وجهي ڏر دوستن جي، لالڪا ڪم ان،
پٽ لڌهين جي ان، جن پڄهي ته پڄهو.

٩

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته سڳ سيڙهي توڙ،
جي چايا ته چاپيدا، جي لڌهين سين جوڙ،
ته لون پهچين لوڙ، محبت جي ميدان ۾.

١٠

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته هولدن جيڪن ۾ هو،
سي واس وڃائيو، ولس وڃار لو،
سامي آهي سو، جنهين پاڻ وڃائي پوريو.

١١

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته ٻر ڪلمي جي پار،
پڙهين ساڻ پورو ورد، تون آيا تيرهه ۾ تار،
ڏڏهن ڏاڍا ڏار، جڏهن واه سڄاڻين رب جي.

١٢

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته دل ۾ ديگ چاڙهه،
جمرا، جگر، پڪورن، ڦڦڙ ڦوڙي پار،
ته قادر لڌهجي ڪار، خاطي خالي نه ڪري

١٣

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته وڃي وحدت وڃ،
اولهون ملڪ الله جو، ڪڏهن جاءِ ڏاو نه جڇ،
ماڻ مڙهي جي پڇ، ته ونڃ ٿي وڃ انت ٿيهن.

١٤

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته سڳي سال وڃاءِ،
مالها ڦيرج من ۾، ڏڙ کي ڏوڙ ۾ لاءِ،
غلام لون گرد ڙي، صبر جي سباءِ،
ته سامڙيا سندياه، ڪر وٽ گلا نه ٿئي.

١٥

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته ٻر گروه جي پار،
هوالون هنگلاج ڏي، ويندي سڀ وسار،
لالڪا لاف اڇار، سامي ڏي سڪ سين.

١٦

ڪن پٽ ڪاپٽ ڪاڙي، ڳل پٽ ڳڙهي ڏوه،
پنڌ جنهين جو پورب ڏي، مڪ ڪتواءِ پوه،
هنڌ جنهين جا هوه، ڪنهين ڪاله ڪٿي ويا.

١٧

ڪنهين ڪاله ڪٿي ويا، ڪامل ڪاهن قبلي،
جوڳي ويا جوه ٿي، سامي سالڪ سي،
هنڌ جنهين جا هي، ڪنهين ڪاله ڪٿي ويا.

١٨

ڪنهين ڪاله ڪٿي ويا، پورب تين پنڌ،
هلي پسو هنڌ، ڪنهين ڪاله ڪٿي ويا.

١٩

ڪنهين ڪاله ڪٿي ويا، ڪر پسو لالڪا،
ڏيل اڳهان نا سڄن، گهٽ گهوڙ آڳا لڪا،
سي سي تين سانگا، جي ڪنهين ڪاله ڪٿي ويا.

٢٠

جي پاڻهين جوڳي ٿيان، ته طمع ڇڏ تمام،
ڪولا جي ڪولن جا، تن جو ٿيءُ غلام،
صبر جي شمشير سين، ڪر ڪلمي کي قتلام،
ته لالڪا لڌهجو لام، لکئي لاهوتن ۾.

٢١

جي پائين جوڳي ٿيڻ، ته لوڀ طمع کي ڪر،
ويڙهي وهم وجود جا، خاصي ڏيان ڏر،
ته ڪنهن ڀاڱي ڀر، اکين لاهوت ۾.

٢٢

جي پائين جوڳي ٿيان، ته لوڀ طمع کي ڏي،
الڪا وڃي اِتي جي، ٿالب ٿي ٿڏي،
ويراڳي وجود کي، لاشڪ چڙ الڏي،
جو اجاءِ اڏي، ٻري ٻوڏب اُن ڪان.

٢٣

جي پائين جوڳي ٿيان، ته ٿيءَ گروه جي گس،
ڏک پاٽڪي ڏس، هنگلاج هاڻ جو.

٢٤

جي پائين جوڳي ٿيان، ته من پوري مڙهه مار،
دائما دونهين دل ۾، من سين ماڻها وار،
سا سوڪا سار آگي جي ادب سين.

٢٥

جي پائين جوڳي ٿيان، ته ڪين ڀالو ٻيءَ،
ناٿ لهاري همت ڪري، آڏي اُس نه ٿيءَ،
ته وحدت سندو وئي، طالب ٽوڙان ماڻهين.

٢٦

جي پائين جوڳي ٿيان، ته مڙهين ۾ مٺا پاءِ،
ڪڏهن ڪين وڃائيو، جن ۾ ڪوڙين ڪر وڏاءِ،
چڙ چان ڏ، پڙ چمڙا، جهڙي ٿو ته جڳاءِ،
ته سامونڊا سنديا پاءِ گُر وٺ ڪلا نه ٿئي.

٢٧

جوڳين جوڳ، جڳاءِ جوڳ، ٻڌ سولهين جوڳين،
جوڳيان سنديءَ جان ۾، ڳجهه ڳجهاند ڪي آهِ،
هاه مولهين ڪي واهه، جا آڏي جوڳ ا. سڪي.

٢٨

جوڳ، اِ جوڳو ٿون، ڪرين پچارون جوڳ، جون،
هڪڙو پنڌ ٻران جو، ٻي لاهوتي ٻون،
ساهي سيڻن ڏولهين، وڏدا ٿي وسٽ وڃا.

٢٩

جوڳي هون جيڏا، ٻاٺي جوڳ ۾ جيءَ،
هارپا هن ڪين سين، سڄ سندو اِيءَ،
وڃائي وجود کي، پاٽان پاسي ٿيءَ،
هڏ هن ڪولهي هيءَ، آسار آڏي چٺي.

٣٠

جا جهاري جوڳين، سا ماڙهين مصيبت،
ساڻي سور صحبت، جي پورئا ٻر وڙ ٿين.

٣١

جوڳي لاهوتي جوڳ، ۾ ڳالهه کهر جي ڳڇ،
سنگهون سلهون ڪبراهون، ٻي ٻڌ ڪوڙو ڪڇ،
ويٺا، چمڙاو، چوڙيو، ٻو ۾ اَيو لڇ،
سوڳي ٻاڄ مڇ، جهڙين ٻاڦ ٻاهر ڏ اڪري.

٣٢

جي ڪي جوڳي ٿيءَ، اا ته ارجا والين اڪري،
ٿان ڪوه ڪن ڪپائين، جان ڏ سهين سيءَ،
پڄ ٻراهون ٿيءَ، متان ٻما لڇائين.

٣٣

جوڳي ٿين نه ٻال، ڪنهين سان قريب ٿي،
مون ملاقات ان سين، جن ٻوڏب جي پچار،
آڻجي ٻهر اُن جي، آهه تالي ڏاڍهن لهار،
لاڳو ويا لطف چئي، الل مڙهه اپار،
ساهين ساڄ سدار، لاهوتي لال آيا.

٣٤

مون ٻولاي پڇيا، جوڳي جاڙ ڪري،
هيون جن ڳري، سڏيون سندين سڄڻين.

٣٥

چولهه چڪر، ڳل سڱهون، متن مڪٽ موڙ،
جوڳي اڙيءَ جوڙ، مون وسري وڃايا.

٣٦

جوڳي هوا جيءَ، سو ماڻهون لهاريائون،
مڙهيون پوري مٽيءَ، مان وسراءُ ڪي لهان.

٣٧

ڪٿي ڪدائون هليا، جوڳي جنڊالهون،
آڻي اٿ اوڏالهون، ان کي ڳنڍ ون پائيان.

٣٨

گولا جي گراهه جا، جوڳا سي جوڳي،
ڦٽل سي ڦوڳي، جن شڪر ساليا.

٣٩

جڏا هوم جوڳين ڏي، جڏا جوڳين م پاهه،
ڪوڙي ڪچ م ڪڍهون، سڀوي ڪام ساڻ،
اهڙا پال پنداهه، مٿان رام رسائين.

٤٠

ڪن ڪورائي ڪاپڙي، جڏا تئي م جوهه،
سر سپاهين وڪيا، سوڪ ا، سامي سوهه،
جهڪي اچن، پنج سو، گنگا اڃ ا، گوهه،
وڃ نا ڙوڻي اوهه، عجز کي آڏو ڪري.

٤١

ڪن ڪورائي ڪاپڙي، جڏا ٿئي جوان،
ڪاه ا، لڳمڻي ڪان، الڳن هٿان اڻهن جو.

٤٢

اسو ڙئي اڻهن جو، دل ۾ دواهون پاهه،
آڻي آڳ، عشق جي، پاري جان جلاهه،
جڏا ان جاڳاه، جن سان آلش آب ٽڪي.

٤٣

ڪن ڪورائين ڪاپڙي، اڄ ڏ الاو جوڳين،
سامي سڃاڻ ٿو پنو، هڪ دهي، پنو دوڳين،
جنهن و ٿ پالو ڦوڳين، رام ڪنهن کي ڏ لبهو.

٤٤

هو جي ڪن ڪپاڙ جا، سوڙ سي نه سڃڻين،
الله جي آهين، سڄ سڀهو ان سمن.

٤٥

هي ڪن ڪاڏها وڪٽي، ڪن کي پيا ڳنڍهين،
ڏهون ساڻ سڄيج، سپريان جي ڳالهڙي.

٤٦

سپريان جي ڳالهه کي، سامي ڪي سمجهه،
لالڪا تون لاهه ڏي، آديسي م اُجهه،
واهي تون وجود مان، ڳولي لهج ڳجهه،
اچ ڏالهن هڏ م پڄهه، الڪه آلي لي ڪاڙي.

وائي ١

وڃا م ويسري، اي ڪانڊ ڪي جاڳي اوڏ الله سين
محبت جي ميدان ۾ سڀي ڳالهه ڳري،
پنون اِن اوسيڙي آڏيءَ اڻين،
تون ڪان پالڪ پڙي،
سڀي ساجن نه ملي، اُهي اي ڪري،
سي اٿ ڏولدا رت وڃا، مڙئا جي مري،
واٽي مراڻي من ڪان، سيڪا ڳالهه سري،
لطف لهو لطف چئي، و ڏي دل ودي.

وائي ٢

داول رهي نه راس،
جيڏيون! مڻهجو داول رهي نه راس،
ڪوه ڪريندس ڪالڊ دي، وهاڻي پرڀاس،
مت ا، معدودن جا، ڪا جا جوڳي ذاس،
اڄم لاهوتين جو، مڇهان ڪمر ڪاس.

فصل پنجون

۱

مولا طور سيناءِ، سندا سماسين،
سجدي ۾، سيد چئي، گوڏا گوڙ ڙن،
"فڪان قاب قوسين أو أدنيٰ،" تا لااِلٰهَ الا لهن،
"ڪل من عليها فان"، باقي ڪين بچن،
"الله ولي الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات الي النور"،
تا اهڙيءَ ٻر ٻرن،
"خر موسيٰ صعقا"، جوڳي جنگ جلن،
"مازاغ البصر و بي يسمع"، اهڙيءَ روشن ڏون،
مشاهد و محبوب جو، اُتي آديسين،
"بي يبصر و بي يسمع"، بي وصال وهن،
"بي يمشي بي ينطق"، تا اهڙيءَ چال چلن،
سيد چئي سنڌن، ڪل بچن ڪون ڪهڙي؟

۲

مولا طور سيناءِ، سندا سماسين،
ٻروب ڪنهو نه پاڻسين ٻڌ ٻراڙين،
رڌا آهي راز جيءَ، اوچي آديسين،
قرب ڪاڙهن، انهن چوٽيءَ سوڻن ٻڪو.

۳

مولا طور سيناءِ، سندا سماسين،
"طالب المولي مذڪر"، ليءِ ڪلمر ڪماڻون ڪن،
سڪن ڪي سيڻن ٻران ٻجهي ڏاڏون ٻن،
الف آديسين، چوري ڏکيو چت ۾.

۴

مولا جن محراب، جسو جامع ان جو،
قبلو انهن قلب ڪري، ان کي ڪماڻون طواف،
تحقيق جي تڪبير چئي، جنهن ڪماڻون جواب،
ان ڪهڙو ڏوه حساب، جن هنڌوڙي هادي حل ٿيو.

۵

مٿهن محراب ٻرانهه جو، جامع سڀ جهان،
قرهيءَ ڪان فرقان جي، ڪاٿياڻون قرآن،
آڏامي اَسَ وڃو، عقل ۽ عرفان،
سڻو ڪي سبحان، ڪنڌاڻهن ڪري امتحان.

۶

ٻابو مٿهن مولا ۾، ويڳاڻي وهسن،
جوڳي جاتا ڪن، آيا آلوهيت ۾.

۷

آيا الوهيت ۾، لاهوت لنگهيو جن،
مٿهان ان جسن، حرف نه سڃي هوڪڙو.

۸

مٿهه محبت مچ، ٻهر ڏوڏا ڏوڙ سڻن،
ڇڏياڻون ڇر لهي، ڪوڙ ڪلڪل ڪچ،
اوچڙ اوڏا نه ٿيا، ڳچ ڪماڻون ڳچ،
جتن سڙن، تن سچ، جتن سڙن، تن سدرا.

۹

ڇڏ جاڳوتا جوڳيئڙن، ڏولهين ڪمر ڏکاءِ،
"واذڪر ربڪ في نفسڪ"، الدو آڪ جلاءِ،
جنهنڪي سچ جي ساڃاهه،
ڏنهنڪي ڪيان مٺو ڪي نه ٿيو.

۱۰

جوڳي ڪئنڌ ڪماءِ، ڪن ڪماڻي همر ڪي،
محبت ڏيهڙي، سيد چئي، ساهين وت سماءِ،
"يهدي الله لنوره من يشاء"، انهن اُهين ليءِ آهه،
اي لنهين جي جاءِ، جن اُتي جڳ ڇڏيا.

۱۱

جوڳي جڳ ڇڏي، ٻرا ٻروب ٻڌ ڏي،
لاهوتي، لطيف چئي، هليا لعل لڏي،
"والله يدعوا الي دارالسلام"، صاحب سين سڏي،
هي هي هن ڏي، همه کي حيران ڪيو.

١٢

ڪُوهي ڪام ڪاپڙي، نا اهڙي درش ڏون؟
اڪا دل دوزخ ڏي، اڪي بهشت گهرن،
اڪو ڪم ڪفار سين، اڪا مسلماني سين،
آيا الٽي چون، ته ناريان ڪجو ناٿ جو.

١٣

سامي چئجي اُن کي، جو ڪوئي سڄو ساٿ،
ڏئي طلاق جڳ کي، سڀهي وٽ ناٿ،
اِهو اَئي آٿ، ته سچو سامي اُن ٿيو.

١٤

جوڳيئڙا ناڙي، ڪر نه هوا ڪڏهين،
ويا مڙهه ڏاري، ڪاله وڃائي سڱڙيون.

١٥

راه شريعت هليا، ڪڪر طريقون،
حال حقيقت ڏسيا، معرفت مانڙون،
ناسوت، ملڪوت، جبروت، لاهي انعام لڌون،
پس لاهوت لکيون، هاهوت منجهه هليا.

١٦

لنگهيا ناسوتان، مٿانئون ملڪوت ڏي،
جوڳي جبروتان، وڃائي واٽ ٿيا.

١٧

جن اُجهو، تن نه ٻجهو، وڃي ڳڏان وار،
ڏوري ڏنائون ڏڪڻ سين ناٿ منجهان ڳي نار،
لڄو ٿي، لطيف چئي، جسي جو ڙاپر،
ڪيهن ڏنو هو ڪاپڙين، ڪابل ۾ ڪشمير،
سچ جنهين جو سير، تن گر ونئي ڳڏيو.

١٨

نا اُميدي اڄڪو، اوچو آديسين،
سدا سڪي، وسن، طالب اُهو ٿڌڙو ٿي.

١٩

نا اميدي اڄڪو اوچو آديسين،
ڪڏهين ناڙي پٽ اِي، ڪڏهين هٿ هڻن،
ساموئڙا سڌاب ۾، ڏٺي جڳن ڏي ون،
جي واڻوٽوات وڃن، ته ڪسن ڪچن ڪلهي.

٢٠

لال ڪي لال ٿيا، لال لڏ ڳهڙو جن،
عدم جي اوڙاه لي، ڪيا آسڻ آڌر لهن،
گردا نهو گنگڻ، گرداب جي ڪيان سين.

٢١

ولهون ويلا وار، جوڳين جهليا جان ۾،
آجهواءِ الله، ڪونهي ڪاپڙين جو.

٢٢

امرادي اُڀور، عدم اوٽاڙ ون،
رضا راج سڌون، مود انه مڱن ڪي ٻيو.

٢٣

ڪهڙي ناڱين ڪالهه، ڪر اڪا اَج صباح،
وٺن لڏهين سين راڳو، جنڪي ٻسين منجهه بسار،
ذمر ڏيائي داه، مٿي حال هو شيار ٿي.

٢٤

ڪٽيو ٽڪر ٽڪيا، حيلا ڪيو هلن،
موڙها نا ته لهن، لمي واه لطيف چئي.

وائي

تن ڳڻن ڳهرو جاڳو هو مائي،
جوڳين مو اسين جي ڪما،
ڪري موج ڪاپڙي ڪروه رت گدائي،
اشار تون آهرن وانه ڪيڻ تون ڪائي،
لعب لدڪي داه ٿي، جا آديسين آنائي،
آهي ان ڳاله جي، داول اِي ڏنائي،
هيڪائي هڪ ٿيا، ٻڌن ڪاله ٻڌائي،
اکين آدس چڙيو، دلبر ڏاه ڏغائي،
"ان الله وتر يحب الوتر" اي اُنهي لئي آئي،
ڏيجهائي ڏمو ژسين، ڪا هو ذان ڪاٿهي، الله، عبداللطيف چئي،
مون سان صاحب ڪر سڄائي.

فصل چوٿون

۱

ڪنهن جنهن ڪنا ڪاڻ، جن سامي مون نه سندرا،
ڏيهان ڏيکي ڏيل ۾، سو رسچائي راس،
سندي جو جڳهان ذات، جوڳيان هو ء جدا نه ٿين.

۲

دوح ۾ رهن دام، پير پو اُن کي پوء،
پيالو پر ڪري، جر ۾ پيتائون جام،
لاهوت لام، تن تڪيا تاڪي چڙهيا.

۳

رام رهن ۾ روح، پير پوان کي پوء،
سدائين سفر ۾، مٿا تن موڪ،
سامين جا صبوح، سا پان گهٽو سيد چئي.

۴

مٿا موه ٿيان، سدا سوڻيتا ڪاپڙي،
ڪوئي ڪنهن نه پڇيا، نه ڪي الله آدو هيان،
جوڪا جمادان، سا مڌ هه گواد گڏ دي.

۵

ويٺي جنهن ورو هه لما، مٿي سين مهري،
اکوون جنهجون اڪ ڏي، پرن ڏي نه پوري،
ڪاڌاٽيان ڪڪا ٿيا، جوڳيا جهوري،
لڙڪ لال، لطيف چئي، ڪنهي ۽ ڪهوري،
نمهن نه نموري، سود چراڻي سمرو.

٦

ويٺي جن ورو هه لما، مٿي موڙي ساڻ،
ڪاراٽيان ڪڪا ٿيا، جهري وڃي جاڻ،
خود ۾ ڪان خلاص ٿيا، پنهنجي وڃي پاڻ،
سي ڪنهن پير هڻن پاڻ، جن گڏيو گرگردان ۾؟

۷

لالڪن ڪنهن لماپو، لات لماپو لمهن،
مڙهن آئا ممهن، جوڳيان سندي ذات ڪي.

۸

اڪي لهن لاڪ ڪي، لاڪ نه لماڻون،
جاڻا ڪن نه جوڳ ڪي، جوڳ نه جهاد ان،
آديسي آٽن، اڇاڻون الماس جون.

۹

پٺا جر جراٽيا، مهن ڪاڻا سوڻي،
مائين مڱڻ پڪيا، اڪا لڄ نه ليڪ،
باپو ابڪادي ٿيا، اڪو پٽ نه ڏي،
پسو جلايا جيءَ، ويراڳين ويراڳ سين.

۱۰

جر جرائين جنڊڙا، صورت ساڙين سيءَ،
اڻين ڪهڙي ادب ۾، عادت سندن اي،
جوڳين پنهنجا جيءُ، لاڪ ڪاڙ ڪلوليا،

۱۱

هر هر ڪن هرنام، ڏون ڏيهاڙي ڏوليا،
جن نه رجهايو رام، لات نه لهي تن ڪي.

۱۲

هر هر ڪن آديس، ڏون ڏيهاڙي ڏوليا،
جن نه مادي موس، لات نه لهي تن ڪي.

۱۳

گهنڊ ن پاسي گهنڊ، ڪل گڏاڙين گودڙيا،
پلمعي ڪان پالهنجا، پاڪ ڪيائون پنڊ،
لالڪا ڪن نه اندا، وڃن دو لدا رام ڏي.

۱۴

ٿهڙا ڪڙچ ڪڪرا، جهڙا جاڻن ڦل،
تن سامين جي سڪ مران، جنهن جي گودڙين ۾ گل،
الله ملان مل، پير ڪوجها ڪاپڙي.

۱۵

پاد گرو ڪن گودڙيا، پر باڙاد پندا،
پڙهن سود سبحان جي، پين لدهن پندا،
جيلالهن مدهن مهمڻ ٿيلالهن امتا چاڙهيا ڪن امهن جا.

١٦

ڏيکڙيارا ڏيهه، اولهه لاڳو نه،
مهڙجو جيءُ جلاءُ، الله آديسن،
هي هي مڙهيا هٿڙن، وڃائي وات لماه.

وائي

تن اکين آءٌ اڙائي، ڏٺي جن ڏهاڙن،
ڪنهن ڏ ڏيان ڏالهڙي،
ڦڪيون ڏيکي ڦڪيون، وڃي آءٌ وڃائي،
حسن هوت پنهونءَ جي، تنهن لائي آءٌ لڳائي،
الف ڪرم انسن، قرب جا ڪڙائي،
صحبت سپرين جي، مٺي آهه مٺائي،
الله عبداللطيف سين، وحدت رت ورهائي

فصل ستون

١

توت ڪڙايا ڪاپڙي، طعام نه طامائو،
سين هنيائون سيخ ۾، پهر نه اماڻو،
آوسر آسائو، ائي گولڙ گڏيا.

٢

توت ڪڙايا ڪاپڙي، طعام نه طمعدار،
سين هنيائون سيخ ۾، جوڳي ڪنهن نه يار،
آوسر جي آڌار، ائي گولڙ گڏيا.

٣

توت ڪڙايا ڪاپڙي، پنڪ ڇڪيائون پوه،
ويا ڏيرانا ڪري، جوڳي منجهان جوه،
آوسر آيا اوه، ائي گولڙ گڏيا.

٤

پين ڪين پت ڪٽي، گورن ڪين گهران،
مهيسي مخلوق جي، اٻين دود دران،
پٽين ٿوه شراع، جي الله عدالت ان جي.

٥

پين جو پت ڪٽي، سو جي سهاڻن،
نہ ٻرہ ٻڪ لهن، پور نہ پائن ڪاپڙي.

٦

اُسڪ جن اوڙ ۾، سي سالڪ ڏهن سمهي،
لاهوتي، لطف ڇڪي، آڏيءَ ڏنائين آئير،
اُنهو لوڪ پسي پاڻ، ساهي مٺي سور،
ڪنڌائين ڪندا پور، مڙوئي مٺو ٿيو.

٧

وڃڻ ويا هون، سالڪ ڏهن سمهي،
آڏيءَ وات اُتي ڪري، راول ڏاو ڏون،
مهيسي منهن پاهڻ پر، ڏاران ڏيڙ ڏيون،
وهاڻيءَ واٽن تي، پاسا کوڙ ٻارن،
ڪڏهن کي اُنهن نہ ڇڏن، نہ آديسي آهين.

٨

وڃڻ ويا ڏهن، سالڪ ڏهن سمهي،
پڪ مرڊي پکا، ڪنهن کان ڪين گهرن،
پيٽ نہ ڀريائون پانهنجا، چوري سالڪ چسن،
ڪاپڙي ڪابول ڏي، اهڙي ڏيت ڏسن،
ڦڪي ڦٽن، ماڳيان پيي مات جي.

٩

اڪي هيٺ نہ اپت، نہ ڪي گبران ۾،
دام ڪمائون ڏيت، وڃن ڪيم ڪاهي ڪمر.

١٠

ڪهي چاڙهه ڪهن، ڏيل ڪمائون ڏپرا،
پيٽ نہ ڀريائون پانهنجا، چوري سالڪ چسن،
اهڙي راهه ڏسن، ڪاپڙي ڪابول ڏي.

١١

ڪهي چاڙهه ڪيا، ڏيل ڪمائون ڏيرا،
لاهوتي لطف ڇڪي، تن کي ڏنائين ڏسڻ،
گرو جي گسان، پاسي ڪين نہ پاڇ ڪي.

١٢

ڪي ساٽ ڪٺي، ڏٺل ڪيائون ڏيرا،
پوءِ ان ھيرائون پاڻھرجو، جوڙي ساٽ چِڪي،
ويراڳين وسي، رام سدائين روح ۾.

١٣

آديسي آديس، ھيئان ڪري ھليا،
ڪاپڙين قلب ۾، ڪيو ڏيرو ڏيس،
ويراڳي انھين ويس، راول رکي رميا.

١٤

آديسين ادب، آھي آڏڙين ۾،
لن جو حسب نسب ناھ ڪي، نہ ابا نہ اب،
ساميئن کي سڄڻ ٻارن، روح ۾ رھيو رب،
ري لانگوٽيءَ لب، پاڇي ڪن نہ پاڻ ڪي.

١٥

لانگوٽي لاھي، وڃي ويراڳين ساھوڙن،
پڌ سوڙن جو سمنڊ ۾، ڇڏيان سڪ ساھي،
انھين وٽ آھي، اوچتو ڳالھہ اگھاڙ جي.

١٦

لنگ ڪيائون لانگ، مولي ڪي نہ مڃيو،
اسلامان اڳي ھٿي، سا سکيائون ٻانگ،
سامي ڇڏي سانگ، ڳڏيا گورکنات کي.

١٧

ويراڳي وڃي، ڏين ڏھاڙي ڏٺل کي،
راول رکو مولھيڻن، سامي سھاڳي،
لڙن جنھين سڄڻ لاڳي، سي جوڳي پسان نہ جھان.

١٨

ويراڳي وڃي، الله اڳڻ آڳڻين،
ذڪر لاھوتيس ڏٺل ماري، تن جنھين ڳاڙي،
ابدم اوڳاڙي، ڪن جو ڏيندم خبرون.

١٩

اڏو اکين ماڻ وھي، مٿي ڳالھ ڳاڙ،
ڪوڙي ڪڍن وچ ۾، ڦڻي ڏاڍائون ڦاڙ،
ھٿي اونھ لاڙ، ناڪا لسوڙا ٿيا.

٢٠

لاھوتي، لطيف چئي، سڌ نہ ڪٽن ساڃ،
اِي آديسين اُجياڙ، جن تعلق ڇڏيائون تڪيا.

٢١

جر جرائين اگزا، کوڙي ڪاڪين ڪل،
ماڻ ماڻ پدم آن جا، آڏيا ماڳ مڃل،
ڪيائون ڪاڻ ڪھل، ادئون عبداللطيف چئي.

٢٢

ٻوڇا ڪاڻ م پاڻ کي، ڪوه راول ٻن ر جات،
لبا ساڻ لطيف چئي، ٻل ويراڳي وات،
من ماري ڪرامت، نہ ڪيرت پسڻ ڪڪي.

٢٣

ٻوڇا ڪاڻ م ڀاڻ کي، ٻل ٻوڇا ڪان ٻاڻ،
جاڻي چڙي جاڻ، ٻرج ٻو دب پيڊ ڏي.

٢٤

ٻوڇا ڪاڻ م پاڻ کي، جوڳي اکيچ جوڳ،
خلق خادم جن ڪران، اي راول رڪو روڳ،
پڪن ڪولھي پوڳ، لانگا وڃن لڳيا.

٢٥

ٻوڇا ڪاڻ م پاڻ کي، سمجھ تون ساھي،
اي سوڙن سين سمرو، ونھہ م وسامي،
خطر ڇڏ خامي، تہ ناڪا رسين ناٿ کي.

٢٦

ٻوڇا ڪاڻ ڪ پاڻ کي، شرڪ شوطاڻي ۾ شر،
ٻوچا جوڳو پاڻ ڏٺي، ٻو ٻو نہ ٻيمبر،
ٻاٻي ٻوڇاڙا ٻيڙن جا، ٻا ٻين جا ٻڏ لڙ،
جن وائون ورسھي ولہ، لباڳن ناحق کي وڏو.

٢٧

پوڄا ڪارڻ پاڻ کي، تون مومن م موچار،
جي پوڄا ڪارڻ پاڻ کي،
سي ڪافر آهن مٺهن ڪار،
پتيا پاپي، پوت ڪيا، پوڄ اچا ۽ پڪار،
ان تي آفت عذاب جي، ۽ ماريءَ جي پڪار،
پوڄا پرور دگار، پاڇهؤن ٿي ڪنهن کي نه جڙي.

٢٨

تون ڪن ڪٽيون پاڻ تي، پتيا ايڏو پاپ،
جو پوڄا ڪرڻ پاڻ کي، پيو آپاڻان آپ،
ڪي پڏائين پاڻ کي، ۽ ڪي پنهنجو باپ،
صاحب جو سراپ، ڏک ڌ لاڳي، لعنت جو ڏ لهون.

وائي

مڙ پيڻون موڪل، ڪالهه ڪيدا ويا ڪاپڙي،
ڪڏهن اٿي ساميان، ڪڏهن دونهين جهل،
هن سڪڻدي هتڙا، مون ڳاڙهيندي ڳل،
جي جوڳين جندڙا، ڪوڙي ڪائين ڪل،
چوري چندن ڪاٺ جي، سوڙ ڏاڏار سل،
باہو ڪنهن نه بکيا، ڏکا ولن ول،
الله، عبداللطيف چئي، ايندم شال امل.

فصل اٺون

١

رهيا آئي رات، سڀ ئي ويندي ساري،
لڳن لڳن منجهه، لطيف چئي، ڪر انهن جي آس،
سندي جوڳيان ذات، ٻي پيري پاڳ مڙي.

٢

اڳي آهين اڄ، سڀ ئي ويندي صابري،
ڪڄ ڪو ڪاپڙين مان، روح رچندو اڄ،
پير انهن جا پڄ، متان سڪين سداسين کي.

٣

تان ڪي ساٿين اوڏ، جان آهن اوطاقن ۾،
ڏه ڏه پيرا ڏينهن ۾، پاڻ متائين گهوڙ،
ويا جي هنگلور، نه ڪر ملندي ڪاپڙي.

٤

تان ڪي ونءُ وڃ، جان آهن اوطاقن ۾،
سامي سفر هليا، ڏور چڙي ڏيڪ،
چڙي سڪ ساٿيڪ، متي گنگا گهڙيا.

٥

تان ڪي ونءُ وڃ، جان آهن اوطاقن ۾،
سامي سفر هليا، واٽو چتائي ڏڄ،
اهڙو جن اڄ، سي ڪر ملندي ڪاپڙي.

٦

تان ڪي ونءُ آءُ، جان آهن اوطاقن ۾،
وڃو ڏن ڏ وسري، لاڪوٽڪو لاءِ،
ڪيا ۽ اڙاق جو، سامين چکيو ساءُ،
وڃان تو ويندا، ڪاپڙي ڪاهول ڏي.

٧

اڄ نه اوطاقن ۾، جاڳو جوڳين جو،
ساڏي سامين کي، ڏکندڙ تان ڏو،
بس ڀاڏ تان تو، لاهوتي لڏي ويا،

۸

اڄ نہ اوطاقن ۾، طالب تنوارين،
آديسي اُٿي ويا، مڙهيون مون ماريين،
جي جيءَ کي جلائين، سي لاهوتي لڏي ويا.

۹

اڄ نہ اوطاقن ۾، سڄڻ سندي جوڙ،
ساري سناسين کي، ڪامي کنس ڪوڙ،
من جنهين سان موڙ، سي لاهوتي لڏي ويا.

۱۰

اڄ نہ اوطاقن ۾، سڄڻ جوڳين ذات،
ساري سناسين کي، ڏيم ساري رات،
مون تن جنهين جي تات، سي لاهوتي لڏي ويا.

۱۱

اڄ نہ اوطاقن ۾، ناٿ نماڻي ڪڪ،
آديسي اُٿي ويا، ڇڏي آڌامي دُک،
ساهي ڪٽي سنڪ، وڃائي واٽ ويا.

۱۲

اڄ نہ اوطاقن ۾، ڪرڪل ڪنن ڌُون،
نہ اُهي آديسي اسڪا، جن سين مڙهيون سونهن،
مڙهہ پورا ٿيون ماٺ ٿي، واجٽ ڪين وڄن،
ويا نانڪا سي اُڪري، ڦيرا نہ پورا ٿين،
سارِيو سناسين کي، اولاڪا اچن،
لاڄون لاهوتين، جوڙي ڏاهون جيءَ کي.

۱۳

اڄ نہ اوطاقن ۾، دونهين ڌڪي ڪا لاٽ،
ويا ويراڳي اُڪري، چست چڪائي چاٽ،
آءُ مار اِس لڏهين ماٺ، جهڙان جوڳين جٽ.

۱۴

جيا سون جوڙ ٿي، جوڳي ڏنو سون،
ملا لڏهين مون، حاصل ڪي حال ڪيو.

۱۵

جيا سون جوڙ ٿي، جوڳي لاٿو جاڙ،
سد ۽ پُرٻ پاڙ، اڄهائين ايندن ڪي.

۱۶

جيا سون جوڙ ٿي، جوڳي ڏاڍو جان،
سگهہ هو جنهين سان، ساهي سو سالهيٽيو.

۱۷

جيا سون جوڙ ٿي، ڏانگو ڏاڍو سون امت،
چوٽيءَ هو چست، ڪلي سو ٻاھ ٿيو.

۱۸

هو جي عما همت، نہ مٽن هواند حق ڏيو،
مٽيون مولد مست، مان وسريون ڪي لهان.

۱۹

هي جي عما ماٺ، نہ مٽن هواند حق ٿيو،
ڇڏي ويا ٻاٽ، اڪيا مڙهہ ماڻان مون.

وائي

ڪاڙي ڪن چهر، ويا ويراڳي اُڪري،
دل هٽي ويا داق سين، ڌوڙو هڏڙا فقير،
هٽي ويا حلم سان، سگهون مڌ سرير.

فصل ناڏون

۱

ڪئي وڏائون ڪري، جوڳي ڪندا جيءَ،
طالب نہ وڪن طعام جي، اوتو پنن اڄ،
لاهوتين لطف ڇڏي، من ماڙي ڪيو مچ،
ساهي جهاڳي سچ، وسهڻ ڪي وڃڻا ٿيا.

۲

نہ گدڙا، نہ گهرا، نہ لانگوٽي لڪ،
جنهين ڏاڍا پُريان وڪ، تنهين ڏاڍا صاحب سامهون.

۳

نہ گدڙا نہ گودڙي، نہ لانگوٽي لوڙ،
جنهين ڏاڍا ڪُوان پوڙ، تنهين ڏاڍا صاحب سامهون.

٤

نہ گندا، نہ گودڙي، نہ لادوڻي لڪ،
جنڊاڙهن پاران وڪ، تنڊاڙهن صاحب سامهون.

٥

نہ گندا، نہ گبري، نہ لادوڻي لينگ،
پڪا جنهن پينگ، صاحب تنهن سامهون.

٦

جن تا پچن اَنَ کي، تن جي پچن پيٽ،
نہ ڏٺي انڊاڻون ونڊ، تن لک لطيف چئي

٧

جن تا پچن ان کي، تن جي پچن الله،
نہ ڏهي لڏائون راهہ، تن لک لطيف چئي.

٨

نہ گندا، نہ گبري، نہ ڪچ ڪا چوٽي،
سامهون ساري سچ ۾، پاڻ پاهوڻي،
جوڳي جهر ولي، وڃائي واٽ تياه

٩

ڪپڙن ڪا چوٽي، ناڪن پڏي اُنهن جي،
جهڙا اُبا چڪ ۾، تهڙا ريا موٽي،
آنهن جي چوٽي، پورب ٿيندي پڌري.

١٠

سنياسي، سيد چئي، جن تا پچن، آن،
تن ڪاپڙان، ڪراهي ڪن، جوڳي چالين جاڙتا.

١١

جا پراد پٽن جي، سا اَچ پڪ آديسين،
ونڙا ونڊ ڏکن، عيد نہ اوڏا ڪاپڙي.

١٢

جنهن سناسي سالڪ پور، گندي ۾ گراه،
آنهي ڪان الله، اچا اڳاهون ٿيو.

١٣

ويٺو پڇن پور، ڪر ڪا هنڌار هلڪ جي،
اچ آديسي مري، صباح مرڻ و سبڪو.

١٤

رامڪلي دڪيا ڪهي، سکيا ڪهي نہ ڪري،
ڪو مٽي، ڪر مانڊي، ڪو ڏوچي ڪي روئي،
رامڪلي ڪهي سوء، جنهن جي پاڳ وچ ڏک ھوء.

١٥

پريد پاهي پور ٿيا، چڙي گڏو گام،
گروه سڏي گس ۾، جن ڪپا تن تمام،
واهي ڪمو نہ وچ ۾، تن آديسين آرام،
راهه ۾ گڏين رام، پيڏان چتا ڪاپڙي.

١٦

اکيون آلو ماه، سدا سناسين جون،
ڏاڙي ايڻ تبداغ، جاڳي جهڙا جوڳين.

١٧

اڪ لڪيون اهين، آئل آديسين جون،
واهي وهائين، ڪا تضائي ڏاڙهي.

١٨

اچا سي آهن، سڙا واڙ سگين جا،
وينا وڃائين، جي سناسي سٽيون.

١٩

لسوڙ پائي ڏاهن جي، دل ۾ درنهين ڏڪاء،
اٿي اڳ عشق جي، لاهوتي تن لاء،
جيدا تن جاڳاء، جن آنهون آب ٽتي.

٢٠

مرط مسلم جن، واحد تن نہ وسري،
مٿي سڳر ڪاپڙي، ڪا ناتکا لڀ نہ ڪن،
اهڙ سدائين تن، اُو جاڳن اچار پاه.

٢١

جو ڪعل سدا سامهون، ارمن تنهن سين پال،
انهن نہ لڀي جهڙو، تنهن سين اون ۾ تڏوال،
هڏ ۾ واسا وسال، ٿي ترالو لبري.

۲۲

پري پاڻ ڏه، آئي اڃهه م ڪاڙهي،
الا جي عشق جا، سي اون سهيو سڏ،
پيچ ٻاٽڪي ٻڌ، هٿنگلاج هلڻ جو.

۲۳

جوڳي ويا جاڳي، جن مڙهيان منهن پاڻ،
پيا پوڇيندي ڪير، ڏو ڏاٽي ڏوپ ڏري.

۲۴

ڏوڙ ڳهڻو ڏاڪڙو، ڏوڏج م ڏيئي ڏڻي،
لان لان هوڳج ڇڙي، جاسين پار جڳي،
جڏهن پاسي ٻاڻ ٿئي، تڏهن ڇڏج لڪ.و.

۲۵

ڏوڏم ڏبان ڏاڏ، ڏوڙڻ ڳهڻو ڏاڪڙو،
ڪوڙين لڪ هزار، ان آڏ داهي الڏا ڪيا.

۲۶

او جو ڏيو ڀانيو، سا سوڏج سهائي،
الڏن اولداهي، جي ڏاس وهامي ڏيهن ٿيو

۲۷

ناٿ جڏهن لڏ، ٿت پڻ ڻ لهارو جوڳين،
ڪي ڪريسا هٿا ڪاڙهي، ڀڙيا ڀراهين پڏ،
هو هٿهن هڏ، ٿي هوهن ويا هڱلاج ڏي.

۲۸

ناٿ جڏهن لڏ، ٿت پڻ لهاريو جوڳين،
سي سويسا هٿا ڪاڙهي، ڀڙيا ڀراهين پڏ،
هو هڻو هن هڏ، هن هڱلا ٻان هٿ ڪيو.

۲۹

سامي ٿون سلوڪ ڪي، هٿان هڏ م ڇڏ،
لڏيندن سين لڏ، ته ڏهن ٿون ڏاج ڪري.

۳۰

ويندن ڪي ويڪ ٿي، هو ان ڪواهي هڏ،
"من له المولي فله الڪل"، اي ڀروڙج پڏ.

۳۱

عاشق شهر ڏهر، ڏڏ ڏو هٿن سين،
"من عرف الله ڪل لسانه"، اهڙائي امين،
جڳي پسي ڪين، ٿي ڪين لڪيو.

۳۲

ڪڏڏ ڪٿي ڪڏ ڏان، ڪين قبولج ڪاڙهي،
علي جو ميدان، سڪر سناسين ڪي.

۳۳

ويا ڏوڙ ڏٽي، علي جي ميدان م،
لوڪ ڪماڙن لکيا، ڀراڙن پڏ سٽي،
ڪنڌي ڪوه ڏاي، طمنا ڏيئي ڏڪي.

۳۴

لڳهه لاهوتيا ڪاڙهي، دواهين ڪا م دڪاه،
اوڏي ڪر م آسرو، ٻوي ٻهر م ٻاه،
جڏهن جي جاء نه ماه، وارو ڏهن سين واڳيو.

۳۵

ڇڏ جاڳوتا جوڳين، دوڏهين ڪير دڪاه،
"راڪر ربڪ في نفسڪ" آڏڏ آڳ جلاء،
جن سڄڻ جي ساڄاء، ٿن ڪهان منو ڪيڏڪي.

۳۶

پٽي ٻڙڪ ڪن، ٻاهوڙ ٻراڳين جون،
هلو نه سهڪون هڙوا، مٿي ٿن مچ،
ملا سناسين، مون جڙ اڳي جان م.

۳۷

هو جي ٿيا هرڪيس، ٿن اڳي ڪين لباس سين،
وٿن واهي ونس، لاهوتي اطيف چئي.

۳۸

ٻڪ آڏهن جي ٻکيا، ڏوڙ آڏهن جو ڏوپ،
ڪماڙون سرٿي ڏوپ، جٿان لوڪ لڄ لٿي.

۳۹

سڱون، سلهون، ڪرلون، اي پڻ ڪوڙي ڪٿ،
ٻابو عادت ٻڙي، جٿن هاهو وجي هٿ،
ليرف ٽوڪي وٽ، ٿون ٻچين ڪس ڪنگا جا.

٤٠

سڱڙن سيلهيون، ڪنجريون، ننگي ڳل ڳچو،
پٽ هٿين پنڌ سين، پيري اڻ پڄو،
لاهوت جن لڄو، سي موڙهان موڙ نه اُگهيا.

٤١

ڪندي ۾ ڪراهه، جن ساميئن سالڪ ٿيو،
آهن ڪاڻ الله، اڃا اڳاهون ٿيو.

٤٢

ڪره ڪوڏڙ، ان ڪنجريون، لڳي ڪنڌاڙن ڪانڌ،
جهڙاليهن جوڳين، ور لٿو تهڙاليهن تانئه،
پنڌ اڳهين پانڌ، ته سڱڙن شوهه هڻن جون.

٤٣

ڪن ڪوڏڙ، ان ڪنجريون، ڪانڌ م ڪنڌاڙن،
جدا وڃي جوڳين سين، لهج ڪي لاڙن،
اڳهن ڪئه اڻاڙن، سڱڙن شوهه هڻن جون.

٤٤

نڱين، کٿا تڳياليا، لون لڱن کي لڪاءِ،
آئي آڏيءَ ذات کي، پرهيزو ان پاءِ،
لاهوتين م لڄاءِ، ناڻو لون ناموس کي.

٤٥

ڪي جي سڳا سوڙ جا، ويهي وڻائون،
پوئر پوتائون، ساڃاهه ڪيو سڳين م.

٤٦

جاڳر ڏئي ڪوڏڙي، سا موڙهڪي ئي مرڪ،
ڇيلا ماري ڇڙڪ اوڀي ويا ادب سين.

٤٧

جاڳر ڏئي ڪوڏڙي، سا نڪي لاهوتي لڄ،
سدا ننڊون سهج، ڇپاو ڇولڙو ڪيترا؟

٤٨

جاڳر ڏئي ڪوڏڙي، سامون کٿي سهاءِ،
لڳي رساڻي ماهه، اوڀائون جي ادب سين.

٤٩

آهنِ ولا ڏهون، پور پٽولا،
اِهي ماءِ پر ڪاڙي، ڪڏهن جا ڳولا.

٥٠

پور ولا ڏهون، اهڙ پٽولا،
اِهيءَ پر ڪاڙي، ڪهڙا جا ڳولا.

٥١

ڳل ڳل پسي ڳوڏڙيا، کٿا م پائنيج،
موٽي سچاڻيج، هيءَ هو آهي هيڪڙو.

٥٢

پٽ چڙيائون پٽ پر، ڏاڍ ڇڙيائون ڏس،
آلاڻان اڳي ٿيا، موٽي آهن نه مس،
هيءَ چڙيائون حس، وڃي ڪاڍهه ڪل ٿيا.

٥٣

دل ڏرڪائين ڏک سين، ڏاڍا هڏ نه ڏوهه،
لاهوتي لطيف چئي، روحان آندو روهه،
ڪوهه ڏڙيسين ڪره، سدائين سوڙ ڏئي.

٥٤

پوئي پڇا ڏس، جوڳيان سندي ذات جي،
ڏوڙ کٿو ڏاڪڙو، هلڻ م حيرت،
صحبت عبادت، پر وڙڻ آن جو.

٥٥

جهين ڪارڻ جوڳي ٿيا، جان جان سو نه پسن،
تان تان سامهين، وه وهاڻي راڙي.

٥٦

نه ڪلن، نه ڪن ڪپ، اڪي ڳالهائين،
ڪهن جهين م آهين، سا پر وڙڻ ڏاڪڙو.

٥٧

پڇج پر ڏهيڙن جو، آسڻ وٽ آهي،
لڱڻ جي لاهي، هيڻن تان حق لهي.

٥٨

محبت جي ميدان ۾، ڪاهي ڪاڪ ٿيا،
پيام پي، طالب چئي، وحدت منجهه وڃا،
جسم موچاڙو جوڳين، لڳا مهند ڌڻا،
ساڏيان ڪون سپاهي، سنڌن هن سمساؤ ۾.

٥٩

راويان ڊ جهن دام سين، ڏاڍهان ڪن سنان،
جوڳي سي آدان، رتون جن ور هاريون.

٦٠

ڪي جي ڏاڏون، ڍڪڻ ڏور ٿيا،
وڪ ڊ ڪماٽون، آپڪ عيب ان جو.

٦١

اڪي طعام ٽيڙيان ۾، اڪي ڪپڙيان،
مون پڻ ملا ٽن، حاصل هي حال ڪيو.

٦٢

دلق پو عائج دل کي، لائج ڪر م لباس،
پوري ڪائج پاڻ جو، مڙهيان الدو ماس،
ڊ ويراڳي تو واس، ٻي پوئين مرڪڻي.

٦٣

جتي عرش نه آپ ڪو، ڌرو ناهه زمين،
اڪو سوڌج چنڊ جو، پتو اسد پسين،
اڪي تارا ڪتيون، اڪي جسم جهون،
الي آدپسين جي، قدم ڏي پور ڪين،
ملي ٿيا مسڪين، رام ڏ ڇهائي واڻ سين.

٦٤

جتي عرش نه اپ ڪو، زمين ناهه ڌرو،
اڪو چاڙهاڻو چنڊ جو، اڪو سج سرو،
الي آدپسين جو، اڳو ڊلک ڏرو،
ٻري ٻين پرو، لاڪ ڏٺائون انهن ۾.

وائي ١

پانڌي ڪا پريان جي، ڪر ڪا ڳالهڙي،
ڏيئي ڏاهه پڇور کي، جتن سين آئي جاندي،
حڪايت هون جي، ادا تو ڪا آندي؟
مولڪي مٽم پاهيو، خمر جي آئي ڪواندي،
سا پرڪئي سورن، السمت جا آندي،
ڪلهن ٿيديس ڪيچ ۾، هوت سين هيڪاندي؟
پسڻ ڏاڍان پرين جي، منهنجي هيءُ پس ماندي.

وائي ٢

ڪوڙي ڏونگر ڏوريان، ڪري جبل جهاڳيان،
پهچان، رو مان! شال پرينءَ کي،
لڳڙي ٿر پرينءَ جي، آئي جا ڏونگر ڏوريان.

(ايضاً)

پڳو پريان نه پري، چرخي لڳڙي ڪا،
واڻي ر ڊگو وٽيو، ڪو ماڪ مڻهڊي لاءِ،

پڳو پريان نه پري، چرخو ڏکي نه چس،
ماڪ ڪتائيندڙن ڪترو، من کي ماري نه مس،

وائي ٣

دليان دور نه ڪڏهي، پيالي واڙي سا ڳالهڙي،
رانجهن والا ڏهر پالي شراب ڪوي امجي.

وائي ٤

ڪئي ڪر قوري، ڪملا! ڳلي موري،
ڪيون اهين آئندا، ڪيون ڏهين جائندا،
مين عاجز پندي لماڻي ٿوري،
شاهه حسين فقير الله دا،
هور هوا ڪاڪ ڪي ٻاري.

ٽيهه اکري

الف - اُڪا اَلف، من ۾، ڪنهن ڪاهڙ ان،
حرف ڊاوان هيڪڙي، ٻيو ڪنهن ٻڇان،
فرض "فنا في الله" جو، عين عبادت آن،
قل هو الله أحد تا، منجهان ٻرت پڙهن،
سعادت سڀ ان، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

ب - ٻهون ٻرتن ڏاه جو، ڪِڏا ٿان ان ڪٽن،
نه گلو ٻند، نه گود ڙي، نه ڏاڳو ڏ ڙ ڪهن،
چڪر چوڙا چولهه ٿي، ٻهگڻ ڪهن ٻڌ ن،
"ترڪ الدنيا واجب" اها عادت عارفن
ٻهون ڏ نهي ان، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

ت - ٿهون توشو توڪل جو، ڏ ڍ ان ان ڏاڍ ان،
ڏ ڪيا سڪيا ڏ ٻهڙا، گهت الڊ گهاڙ ان،
توڪل ڪماڻون ٿرهو، ٻي واٽي ان واڊ ان،
"قل هو الرحمٰن آمنا به" آئي اخمادان،
ٻر چڱي ٻاد ان، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

ث - ٿهون ٿابت سدڊ و، ان جوڳيڙن ڇڙٿو،
حرف سچائي هيڪڙو، منجهان ٻرت پڙهيو،
"المقصود في الدارين الاهو" ان گهت ۾ گهات گهڙيو،
لاهوتين لطف چڱي، الڊ الف اڙ يو،
جن من ۾ مطلب مڙهيو، سي گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

ج - جيهڙون جوڳيڙن جي، جان اهاڙي سون جوء،
ٿان عقل آءُ اوڃو ٿيو، ڪو هاڻا مٿي هوء،
مواسڪي ان مڪو ڪو جي، ٻاس انهي ٻوء،
"أحب لله و البغض لله"، خاصي سدڊ ان ڏوء،
وڃي ٿو ٻروء، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

ح - حهون حال ٻرالهو، ٿن آڌ ٻسون احوال،
ناه ڪماڻون نفس ڪي، منجهان زهد زوال،
"لن تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبون"،
ٻاڻ ڪماڻون ٻجمال،
لڏاڻون لطف چڱي، جالب جو جمال،
اانگا ٿيا اهال، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

خ - خهون خصوصيت خوف ۾،
ڪماڻون ڪمائي ڪي قتلعام،
ٻ جي ٻراء الله جي، ڪو جهوڪن نه ڪام،
آئي آن جي راب ۾، آيت هيءَ انعام
"إن الذين يخشون ربهم بالغيب لهم مغفرة"،
ٻرود جا ٻرغام،
خطرا لاهي خام، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

د - دالهون دونهون دند جو، دل ۾ دکاڻين،
آٻو آڳ عشق جي، چقمق چهڻائين،
ٽي ٻههدو جوش ۾، ٻل ٻل ٻچائين،
"العشق نار الله إذا وقع"، تا مانجر مچائين،
خطرا سڀ ڪاڻين، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

ذ - ذالهون ذڪر ذات جو، ورا نه وسار ان،
سداسي سبحان ڪي، سدائين سار ان،
تسبيح جي تواڙ سون، ملهڊ ڪي مار ان،
"جزاؤهم عند ربهم جنات عدن"، چڱي ٻر ٻارين
صاحب سنڀار ان، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

ر - رهون راضي رح ۾، مٿي رب رضاء،
مچائون محبت سون، قادر جي قضاء،
هئا سون هڪ ٿيا، ان نانگن ناه نزاع،
"رضي الله عنهم و رضوا عنه"، جوڳين اي جزاء،
نه نهي ساه سزاء، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

ز - زاهون زاهد زهد ۾، ٻڪڻا ٿيا ٻهي،
ڪئي چڏ ٻاڙون قلب مان، ڪو وڃي ڳاله ڪهي،
ٻما عبادت ۾، ماڃهي مرد ٿهي،
"وما خلقت الجن و الانس إلا ليعبدون"،
ڪٽو سڌ سهي،
اکنڊ ساڻ اچي، گر ڪي گڏيا ڪاهڙي.

س - سهڻون سهڳڙن سيج ٿي، سامي نه سمهن،
اهڙين انڊ نه آن ڪي، خوشي خواب نه ڪن،

جالب سندي جيءَ ۾، وڏ ولهن وراڳين،
"الدوم علي المحب حرام"، اهو ڪلام ڪمائون ڪن،
"الدوم اخت الموت"، اهو نام وٺن من،
اهڙن آهي اُٺن، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

ش- شهڪون شريعت جا، تابع ٿيا تمام،
تن کي طريقت جو، من ۾ سچ مدام،
عليا حقيقت ساڻهان، معرفت مقام،
"ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات" سڻي،
آهو اُن آرام،
جنت ڀيڻائن جام، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

ص- صادون صبر سکيا ڏونيان کي ڏٺي،
ابتدا انهن کي لاهه ٿي، حزن منجهه هٺي،
"انما يوفي الصابرون اجرهم"، سرها ٿيا سڻي،
پليءَ پيت پٽي، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

ض- ضادون ضلالت کان، پاڪان وڃيا پري،
منجهه مراقبي مدو ٿيا، حاصل قلب ڪري.
مانا ٿيو من جي، ٻڌهن واڌ ودي،
"فلهم اجر غير ممنون"، ساٿ سچ سري،
ڏٺي دل ڏري، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

ط- طيهون طالبن کي، ڪو جو ٻئا پهو،
هر ان پڇين پاڪ ۾، ٻهون ان ڏنو،
فرض "فنا في الله" جو، اُنهن ڪين ٿيو،
"طالب الله ڪل فرائضا"، تالڪن اهي لهو،
سچاٽي سهو، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

ظ- ظيهون ظاهر ذوق سين، پهچي ڪن پوڙا،
هلن واٽ سماع ۾، ڳاڙهي ڳل ڳوڙها،
سماسي سمد ڇتي، ادب ۾ پورا،
"هو الله الواحد القهار"، سامي منجهه سورا،
ٿي چاڪن سين چوراڻ، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

ع- عيدا عاشقن جي، آهي ڳالهه عجب،
پاڪهن کماڻين گهٽ ٿي، پاڪهن کي طلب،
وڃن واٽ وڇڙي، ڪهو تن سبب،
"الايمان بين الخوف والرجاء"، هلن اهه حسب،
انا قادر کي قريب، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

غ- غيدا غربت جا ڏڙي، سدا سماسين،
ٻئي ڪو لقاءَ الله جي ادب منجهه اچن،
"ان الله هو الرزاق"، سامين سڏ سچن،
جوڳي جنگ جلن، گر ڪي گڏيا ڪاپڙي.

ف- فيهون فڪر فراق ۾، آديسي آهن،
سگها سيلون، ڪيرائون، جوڳي جلائن،
"ان الذين فتنوا المؤمنين"، سماسي سامين،
سنگت سنوارين، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

ق- قافون قرابت ڪرم کان، چڙي چڙهائون،
لاهوت ۾ جبروت جا آهيج آندائون،
ملڪوت ۾ ناسوت ۾، گهڙي گهاڙائون،
"فبصرك اليوم حديد"، اِنهن اڱائون،
سگهر ساڻ ياٿون، گر ڪي گڏ يا ڪاپڙي.

ڪ- ڪافون ڪري ڪر لشون،
پڌي آيا پالهون،
اهي الڪ سامهون، ڏيو ڏياڻون،
سماسين سمد چتي، نامور ندعائون،
"ولسوف يعطيك ربك فترضى"، چتو چڳائون،
لائق انڌائون، گر ڪي گڏيا ڪاپڙي.

ل- لامون سي لاهوت ۾، سدا سير ڪرين،
علم حلم جا اُنهن، اڇو ٻئا پورڏين،
لڏيو لامڪان ۾، عشرت سين اوڏين،
"والله على كل شيء قدير" جن کي چوڏين،
سامهڙا سوڏين، گر ڪي گڏيا ڪاپڙي.

م- ميمون ملڪ حق جو، اصل آديسين،
جوڳيڙا جهان ۾، اهڙي چال چلن،
لاهوتي، لطف چتي، منجهان حب هلن،

"إن الله يحب المحسنين"،
خوشيان خواب ۾ ڪن،
وڏو ويراڳين، گر ڪي ڳڌا کاڙهي.

ن - نوئون نالي نينهن، سامي سڀئي،
اکين ۾ ادريس جيئن، وڃڪ تن واٽڻي،
سامي سڪ ۾، اونهن آڏ اوڻي،
"لا تتحرك ذرة الا باذن الله"، وسرن مڙئي،
داول وس ڏوئي، گر ڪي ڳڌا کاڙهي.

و- واوون ورق وصال جو، ويراڳي واڃن،
وڃن واٽ وصال جي، اکين ۾ آهن،
سامي سهڻ چئي، لوڪ نه لڪائين،
"والله غالب علي امره"، ٻر چڱي ٻاڏائن،
لاهوتي لڏين، گر ڪي ڳڌا کاڙهي.

هه- هيون حرف حساب جو، ٻسڻ تن ٻري،
وڃي وحدانيت ۾، هلن ٻير ٻري،
ڪجهه الڪ جون ڳالهيون،
ڪنهن سان ڪين ڪري،
"لا يفوت ولا يموت"، سامين ڪين سري،
ڪڙ منجهه ڪڙي، گر ڪي ڳڌا کاڙهي.

الف - الفا آديسين کي، سدا سور چڙهن،
الڪ ان آديس جا، محبت منجهه ٻرن،
الفت عزيزي لاه ڪا، لڪي جنگ هلن،
"الله لطيف بعباده"، آيت اِيءَ پڙهن،
سامي سهڙن، گر ڪي ڳڌا کاڙهي.

ل - لامون لڏي هليا، جوڳي مان جاڻن،
وٺن واٽ وڃڙي، ڪنهن کي ڪين چون،
منجهان مهرا مڙهيون، سي پڙ ڪيو ٻالن،
"والقدر خيره وشره من الله تعالي"، ايئن آهي ڪن،
سامهڙا سڏڪن، گر ڪي ڳڌا کاڙهي.

ي - يڪون يڪ مڪان ۾، هلن اپ سرا،
سامي سفر هليا، ڏوراڻي ڏٺا،
اهي آهالون اهڙا جن منجهه ڏاڍي ڏاڍ،
"فاذ ڪروني اذڪرڪم"، سامهڙا ساراءِ،
جوڳي ويڙها جاءِ، گر ڪي ڳڌا کاڙهي.

٢٢ - سُر پ

فصل پهريون

١

ڪراڙ ڪيهو کرق، ماڻهين محبت جو ڄڏهن ڄاڻ،
ڪوان مرڪ، مٽي سڳر پهڻ ڄڻو.

٢

ڪراڙ ڪڏ پاس، صدمي اڙايم سپڻين،
ماڻهن ماڙ پاس، قوڙاڻي پاڻ جي.

٣

ڪراڙ همٿ ڀڃي، ورڻ محبتين وهٽو،
ڪڙم قطارون ڪري، سوڙن لايا سپر،
مون جڻن گهاڙي ڪهر، هيڪلي ڏي سپڻين.

٤

آئي جڻن مون، اوڀڙو لهارن مر،
سا پر گولڊ ڪن، جي قوڙاڙو سپڻين.

٥

لائي جو ويا، سو محبتين گو مچ ٻري،
سو اجهائي ڪٿان، جڏهن سوڙيندل سپر ان.

٦

ڪهڙ نه ڪچائي، سوڙ نه ساڻيڪ سڳوا
اڄا نه آئي، ڏيل محبتي ڏڪ سين.

٧

جيڪن سو لڳي لڙو، ڪامي ڪوڏي وڃ مر،
مولڪي ڏاو سپڻين، محبوان سڪ سرو،
ڙڏ جهڙو اي پرو، مر قوڙاڙو سپڻين.

٨

الڙ پم انگور، سچي سپرين جا،
ڪاڻو ڪاڙو سور، اڃو لوڇو اتيان.

٩

ڪڙن مر ڪڙو ڪيهج، ڙڏي ڪيج مر پڏ ڏا
ڪان سوراني سهيج، جان لاهيندڙ ڪولهين.

١٠

ڪڙي مر ڪجهو ڏوهه، پڏر وجهه مر پاران ڏي،
سوڙن سپر هوهه، هيڙا ڪم ڪين جاڻ.

١١

لاهه مر اچارن، سڪ مر سهه جڏهن ڄڙا،
ڪر جهوڏي ڪهڻان، ڪالهوڻان اڄ گهٽي.

١٢

جڳهي جهاره ڪري، ماڻ ان اچي مون هيڪڙو،
سپڻ سي ساڙي، هو جڏهن جو ههڙ آڙن.

١٣

جهوڙي جهپڻ جهانه، مون جڏهن جي ان لهي،
آيل الين مر پاڻه، ڪي آهه جڏهن ڏي ان ڏي.

١٤

جاه نه سپو ڏيهن، هيڪڙو اوڻي وڳي جڻن،
مون پاران سڻن امڻهن، جنهن ڪارڻ ان ڪيو.

١٥

لاهيان جي ان چتار، الله ان نه وسران،
مڙهو محبوبان، جي محبوبن جن سين.

١٦

پال پال او پلماس، پاڪ ان وهي پڙهڻ ري،
جڏهن جهوڏي ڪان جهلماس،
جهپڙو لڏهن جهوڏي پاري.

١٧

ڏوڻي جاڏي جدا لڳي، سوڏو سوال پڇن،
سڏدا جي پاران، سالڪي ڪڏهن سوڪڙي.

١٨

سڪي جڏهن سالڪون لڳي، ڪالهه پڻ من محبوبان،
ڪهڪي حال سلان، مر آيون چيڪن جيئه

١٩

هر ڀاو همٿ ڏيوم، گل وهاڻو پسي،
سپڻ ياد پيوم، سهاڻي صبح جو.

٢٠

ڪڪر مينهن ڪپار، جهڙ انڌوڪار نه لهي،
اڄ مينهن جي جهڙ ۾، اتا پرين اپار،
آءُ سڄڻ لنگهه سار، وڌه وانڍي آهيان.

٢١

روح مينهن جي مينهن، ڪري ڪرلاءِ ڪڪرين،
سر او سارو ڏينهن، جو پرين جو نه لهي.

٢٢

سڀئي سپرين ۾، ڪو ڳڻ ڀانئجو جو،
ڪنڌ وهائو پيو، هر پل هٿ ڏيوم،
سڄڻ ياد پيوم، جاڙ جيان آءُ جهڄ پون.

٢٣

سڄڻ سپرين، اڄ ڪر ڪپار ۾،
جهڙي ڏوڙي حال سين، پرين نه وسريام،
هريا هٿ ٿيام، لڙڪن ڏيئو وهي.

٢٤

سپريو جيان، ڳالهيون پرين ڏيهه جون،
ڳڻ ڪيترا ڳڻيان، ٿورن ڀرو ناه ڪو.

٢٥

جهڙي سپرين، سڪ جنهن سين او ريان،
انهن لڪن هيٺ وڃن، ڏيون ريان جن.

٢٦

چتر رهي نه چت، سو نه صبر نه ڪري،
سڄڻ سارڻ لاءِ، واڳائو ٿيو وڃي.

٢٧

چتر رهي نه چت، وڄن واڄا نه رهي،
ڏٺي لهي لاءِ، هنڌ واٽ وڃي جن.

٢٨

جوئي چوڏي چت، جان الهه وهائي اڪيان،
انهن گهرائي لاءِ، پرين سنڌي ۾ ۾.

٢٩

چمڪاريان چڙڪان، سپرين سهي،
اندر روح رهي، مون کي صورت سپرين،

٣٠

چمڪاريان چمڪن، وساريان نه وسري،
ويو وڙ ناهه ڏکن، سڄڻ پڳو هنڌ جن.

٣١

چمڪاري چو ندااس، ڳالهيون سڀ کي سڄڻين،
جه مقابل ٿياس، نه سڀ وڃي وسري.

وائي

جو اوازي ڏي ڏي، آسر لاهه م الجي،
وڃه دالا جي ڏي ڏي، لڳا لاهي لڏ،
اوڏاڻ اوڏو گهڻو، ڪرڙا ڪراين سڏ،
اڳلن کي اوڏو وهي، گهدا ڪري گڏ،
کهڙا جهڙ جڏو ڪيو، جو د عهدان جڏ؟
اڳيان عجيب جي، مشڪل پڇ ٽڏ،
آدم اهااشن خلقيو، هوءَ جا ڪهي منجهان ڪل
اولي ۾ عبداللطيف چئي، ساجن ڏنهد وسل

فصل ٻيو

١

سڄڻ ڌاران سيٽ، ڪڇهه گرهان ڪن سهين،
ڳالهڙيون الهيءَ ريت، سلا پڌي مون ڀڙيون.

٢

ڳالهڙيون پسٽ ورن ء، ڌي ڌي وڃ ٿيون،
ٻر سهين مون نه ڪهون، گوشي پرين نه ڳليا.

٣

ويو پاڙ وچو اڪري اڳڻ چاڙهي الڪ،
دوئي ڏاو د اڪ، وڃاڻي وڻن کي.

٤

جتي ايهان اڪٺي، رائو رچ ڌهون،
لڳي لهر لڪن سهين، جيڪي تيا چهون،
تان ڪا ساد لهون، هوس ڪيٺي سيران.

٥

پاهر لڳو نه ڪون الد جهود جهڙ وهي،
وسانيندي وڄڙي، حب جنهن کي هوه،
لالن جنهن لوء، سي اڳاڻ نه اکيون.

٦

مون تان لاهه م سيران، اکين جا اڳم،
ڪري ملاڊ مٺهن جتن، وسي لاهه وهم،
تو ڌني مون غم، ڏيهن جا ڏور ٿيا.

٧

هيڏڙ پار ان ڪڍهن، ڏڪ نه ڏکوڙ،
سکن جا پهو، تا قوڙالڙ سڄڻ.

٨

لهڻ نه لبن ڪن، پڳو آدس اکين،
اڃهامو پرن، ٿوري سادو سيرانن.

٩

سڏين نه سيڄان، ڪاه ابتي ان سهين،
وڄ سهي وڃان، تو نه سر اڌي ان ڊي.

١٠

گواي ء گواي، ٻار ان پٽاڻي گج جتن،
جي من مجولي، سي ڪين وڃن وسري؟

١١

الد ء الد ڏيون، جتن سي والجهيءَ امب پر،
مون تن ٿمر ڏون، ته ڪين ملو سڄڻين؟

١٢

جتن سي کوهيءَ ٽاڻ، وهن واڍيءَ ڪانڌ تان،
هڏڙ و ٻار لان ڏاڙ، امبر باس نه اپري.

١٣

سيپ سيءَ پهو، نه مون سوڙ نه گبرو،
نه مون ڪالڌ نه قوت ڪي، جونگ وهي ورن،
تنهن حال ڪهو، الد جنهن اجهرا؟

١٤

اڻ اوڙون ڏي، نه مون سوڙ نه گبرو،
سيءَ سار پيڙون سي، جنهن لڌ د اجهرا.

١٥

اتو ڏاي اوس، نه مون سوڙ نه گبرو،
چاڙهي چڻيءَ پوس، مون الڙهنڊي واس گهي.

١٦

لوڌهن لهائين جان، پڪهر ڪوه نه پڪيين؟
جر جمري چڙهي، نه ڪين پهڊا ٿائين؟
سهدي ڪهاران، ڪن ڪرڪا ڳالهڙي.

١٧

لينهن لهائين جتن، پڪهر ڪوه نه پڪيين؟
جر جمري چڙهي، نه ڏڄ پهڊا ڪئين؟
تون ٻڌ ڪريج ٽڪين، جتن ڪهاڙ ڪرن ڪم سهن.

١٨

اها ئين ڪان اوڏهين، سک مڇهان سيران،
سڙي سادو ڏيهن، پاهر پاڪ نه اڪري.

١٩

اڄ لهائين جان، سڄي اوڪ پر ڪيا،
اڃهامو ابان ٿوڪي سادو سيران.

٢٠

ڪي جو ڪيڏارن، مٿئي پائي مڙهو،
ڏيهن مان ڏر جهڙي، جي پٺي خبر ڪرن!
هي ٿان هوائد مرن، هن اڱڻ اوراڻو ٿئي.

وائي ١

جي سوٽالي سڱ، لي لي ڏوڪر ڏورئان،
واڳ پاروچو ايڪري، الڪن ڇاڙهي ائڪ،
اٿ م پلاٽيو اوٺيا، ٿان ڪو رمڙو دم،
گهٽو آهير آسرو سرهو سيد سڱ،
مڙي ميندي گلڙا، واٽ رتاٽون رنگ،
پاڻهي پاروچن جو، پئي لڳڙي وچ،
مون آسين ان ڪيو، ڇڏ ڪاڻ سڱ،
جان ڪوهيارو ڪيچ ۾، تان مون پڻي اپنگ.

وائي ٢

سرتيون سڪڙيون ساڻيان، پر پاهنجو، جاڳو اکڙيون،
توڙ آهي تن ڪان، جي هٿان مون ٿيون،
للاٽئي جي لوڪ ۾، ساڻي واٽ سيئون،
مولڪي ڏيئين اڻ مٺن ۾، جي مون ڪاله ڪئيون،
ڳالهڙيون پرينءَ لڪيون، وڃي وڻ ٿيون،
گوشي پرين لڳ ڳيا، ڪرسين مونءِ ان ڪئون،
مون پنهنجي پرائڻ سين، ڳجهيون ڳالهڙيون،
منهنجا ڪم ڪريم ٿي، ٻيا ڪن ٻيئين،
حسن وارو من جو، منهنجو آڌ ميون،
هيئڙو آهي هيڪڙي، مڇڻ جو هڏيون،
ڪرڪهو تن کي، جنهن منجهه ڪئون،
اڻو اوڻ سڪيون، عادت اکڙيون،
الله عبداللطيف چئي، صاحب ڪڄ سيئون.

وائي ٣

هاڙهو ڳاڙهو هوت، ڪيڇي ڪاله لنگهي ويا،
سڪ پاروچي ان لهي، مٿي ڏاڍن موت،
لنگهيندي لڪن ۾، پاڻان ٿيس پوت،
مٿان مولڪي ڇڏئين، هوت هولائي هوت،
ڏيندس ڏاڍئين ڏوڪران، ٿوهن ڪاڻ ڇهوت.

وائي ٤

جهري ڏياڙت، جي مان هوءِ پرين سين،
سڌ منهنجا سپرين، مون ٿانءِ لاهه م همت،
مواٽي مولکي موڙئين، سهڻيان جي سمت،
چنڊ پان ڪئہ اڪين سين، پرين وجهان همت،
ڏوران ڏ اُم سپرين، جيم جندڻ جي سڪ،
اد پون عبداللطيف چئي، مچائون سمت.

وائي ٥

ليمي پرين کي ڏيج، ڪاڏ ڪيو اهڃڻ انائيو،
ڪڏهن ڪيو مون ڪوڪو، سيڄ سڀاڪو،
الم گهٽو ان جو، الدو اوٺا ڪو،
ڪڏهن مڪائون ڪواڪو، ڏڪيا ڏ وائيو،
وڃي ڏجا مٺي جو، پاڻڪ پا پاراپو.

وائي ٦

ڏ پهه وڻ ٿيا مٺيءَ ڪان ڏوڙ، جاني! الو!
هاڻ سٽي هوت جو، مٿين ان معذور،
ڪيچين ڪره پلاٽيا، آڻي اٿ اسور،
تو ڪيئن وڃڙو وسري، ساجن ڪهڙي سور.

۲۳- سر ليلان چنيسر

فصل پهريون

۱

داغ لهڻجو داسڙا، جوري مٿي جن،
تون ڪئن مٽان تن، چنيسر چت ڪٽئين؟

۲

داغ ڏهڻجو داڱما، ماري معذور ان،
ساڳين ڪارڻ سڄڻان، وڃج م ڏوران،
آءٌ تو حضور ان، مٽيو وجهان منجه م.

۳

مٽيو وجهان منجه م، هاڻي هٽان هار،
پري جي پڇار، ته منهنجا مان لهان.

۴

مٽيو وجهان مٿي م، هاڻي هٽي هار،
صحبي سڪ، سمه چٽي، ڪرئين ڪوه قرار؟
راجا ڏ ساڙهو گهٽو، سنڌڙو سردار،
چوڏس چنيسر جام جو، ڏيهان ڏيهه ڏهڪار،
لاکو اکئين تار، مٽئي لي لي مٽئين؟

۵

جو تو مٽيو پاڻهو، سو اصل ڪوڙ ۽ ڪچ،
هن ڏاري هاڙ ڪي، سو پي پاڻئين م سچ،
هاڻ تي ڪالهون ڪري ڳچ،
اکيان حرف لهندئين هيڪڙو.

۶

مٽيو مٿي موهجي، چراو چت ٿيوه،
هار ڪهٽي هوڏ مان، ڪچاڙ و سر لوه،
اکين الڪ لڪوءِ، پوءِ آيوءِ ڏنون ڏهاڳ جو.

۷

مٽيو هار هٿين، پلنگ سر پٿون ڪريان،
وڃو چت ڪٿي، وهندڙ پاڻ ولهو.

۸

مٽئي تي موهجي، موڙهي ڪيٺئي مڪ،
چٽي چنيسر جام سين، وڏو تو ڦرق،
وڏي واءِ ورق، آيئي ڏنءِ ڏهاڳ جو.

۹

مٽئي مٿي جي هٿان، تن چٽن قرام چت،
هاءِ ڪنديس هوءِ م، ايجهو ٽهڪ م لٽ،
ڪوڙوءِ جو ڪرت، موهان مٽائون ٿيو.

۱۰

مٽيو ان مٽيو جو تون پسي هار هر ڪئين،
اصل آهي اکين، سنديون ڪوڙ ڪٿيون،
ان گهوڙن هيٺئي گهٽيون، دوستان د ود ڪيون.

۱۱

چالاڪ هاءِ ڪنديس هوءِ م،
پيو ڏه هه لهنديس ڏاس،
ورهاڱي پرباس، صدقي آئين تون مامرو.

۱۲

مٽئي اِي موهجي، هاري چڙلي هار،
ڪوڙ ان ڪما ڪيترا، الهين خر خوار،
پري واءِ پڇار، آيئي ڏئون ڏهاڳ جو.

۱۳

سوڙهي وڏ ڪ وڃان، ساڳي الڪن اوڏ،
ڪا پڌري هوڏ، آءُ تي ڪاڻ ڪسوئي چاڙهيان.

١٤

جهڙي چڱن لئي هئي، تنهنجي الون لئي
جي اڄ چوي،
ته ڪون سهڻي اڇيا، من ۾ آٽي مهر،
هاڻ جهڙا کٿيءَ هير، تهڙا مون آءِ مٿون ۾.

١٥

اصل هوا ليلان جا، مٿي ماڙيءَ ماڻڪ،
چڙهي چنيسر چاڙهيون، اکين ڏٺي لائڪ،
پهرون ڪنين ڏاڍيون، سو پنهنجون مٿي سهاڳ،
جت چوڙيالين چاڙهي، تت آيس ڏاڍي ڏهاڳ جو.

١٦

ڪان ڪا وائي وار، دلاسي جي ڏاسڙا،
تون مٺهڙو ولهو، آءُ تو ۾ طمعدار،
پڇڪي پڙول گدار، ليڄ مٺهڙي اوڪ ۾.

١٧

هڻي ڊڄو ڪرهار، سون ڦلن سين ڪتهرو،
ڪوڙ سو اهڃ ڏيت جو، جنهن مان وڌو وڻ واڻار،
ڪنڙي جو ڪاڙون ڪري، سونيءَ جو سينگار،
تون مڪ مٿي امار، جو پکيءَ جو پکڙ ڪريان.

١٨

هاي هاڙ هڻو، تنهن ٻهاو او ڄ جو،
ود تو والهون ڪري، لڏ وڏاسا ڏيو،
هتان مون پيو، ڪمين ته ڪالڊ ڀلا سهڙيان.

١٩

پولا پي پل ۾ مون، ڪالڊ ڪمي آهيان،
سڪ تنهنجي سهڙيان، پهري وڏاس ٻون،
مون ود تواهين تون، تو ود وهون ڪهڙيون.

٢٠

تو ود وهون ڪهڙيون، مون ود تون ود ٿيچ،
سوڻي ان سهاڳ کي، پوڌي پرم ڏيچ،
پرتا پرم پر ٿيچ، ملهائيج مسڪين کي.

٢١

پولا ڪهڙا ڀان، پولا ڪيو پوڏ چئن؟
آءُ تو پيرا تد پان، ڪر موڙ پو ود آئيان.

٢٢

آهين سوڀون ساٿ جو، هتي هتي ٻون،
گناه ان بخشين مون، تون ڏاڍم آهين داسڙو.

٢٣

پيرو پراو داسڙو، چنيسر چئي،
هي جوڙ اپ ڏهاڳ جو، سڳڻان ڪين سئي،
مون ڪان پئي، ڪمين ته ڪالڊ ڀلا سهڙيان.

٢٤

هيڪ ڪا ته هئاس، ته ڪا دل منهنجو داسڙو،
پارڻ ري پريشان ٿي، جڏهن هتان ڪالهه وياس،
سوڌ پراڻين سيد چئي، پوءِ ٿي ڪا پياس،
ڪوڙ هاڙ ڪهاس، تي جري چنيسر چام اي.

٢٥

ستر ساهيڙيون سرتيون، ود ته منهنجي وس،
دعوا پهران دس، پڇو او پودا ڪري.

٢٦

جي واڌ و ته ڏئي، ته پاڻ منهنجو ولهو،
آءُ تنهن آسري، وڃي ولهون ڳهاڙ پان.

٢٧

نوڙي ڏي مڏي، ته پاڻ منهنجو ولهو،
آءُ تنهن پئي کي، پاڻ پرڏيان ڪيترو.

٢٨

هيس دالي درگاه جي، پو دد جو هوم واڳ،
ڄاڻ ڪلي چڙهندس ڪت ٿي، ڏاڍا هندس ڏاڳ،
ڪوڙ جهڙ اون ڪيترا، دابون دد مهداء،
پوءِ اهڙ ولي الله، جنهن ڪلدي ڪان و ڪسو.

٢٩

تو ڪرڻي، تو ٻوهي، تو ڏکي ڪس ڏار،
پئي دهيا پت ۾، سو پيءَ جا سينگار،
مٺي منس جنڌ پون، هانيءَ وڏيس هار،

دوستن ڏي دوکيس، هن ڪوڙي اوڳاڙ،
آهيان عيب دار، سڪان آئي سهاڳ کي

٣٠

تون ڪوڙين، آءٌ ڪوڙهين، ڏٺين تون ڏهاڳڻ،
دوست ڏيهڙو ڏاسڙا، دل الله ڌيون داڳڻ،
پاڻان سڀ سهاڳڻ، جي مون کي ور وڻندا اٿن.

٣١

جي مون کي ور وڻندا اٿن، متي هٿ ڏيئي،
نه ٻاڙي ٿيئي، هوند ڪالهه ڪنڌي گهاريان.

٣٢

ليلان هيلا چئي، جي تون صحبتي سڪين،
ٻانهي ٻاڏ ٻڌي ٿي، ٻاجهه غريبي ڪئي،
هلڪ ۾ چوندي لئي، جي ڪارون آڻين ڪالهه کي.

٣٣

جي ڪارون آڻين ڪالهه کي، نه ڏوري ڏهاڳ ٿيئيج،
ليلان ليلا ٿيئيج، الٽي ماڳڻ مٺ جو.

٣٤

جي ليلائي نه لهين، نه پڻ ليلا ٿيئيج،
آسر م لاهيج، سڄڻ ٻاجهوندڙ گهٽو.

٣٥

لڪڻ ڪين لڪيج، جڏهن مون ڏاهين لاهه مون،
مون کي ملهائيج، واڌو ڏاڻي واڻا.

٣٦

چنيسر سين چاڳڻ، مٺان ڪا منڌ ڪري،
جان مون ٻوءِ ٻڙو وڙ ٿيو، نه هئي نه ماڻي ماڳڻ،
ڏمرٿو ڏهاڳڻ، سگهو ڏي سهاڳڻين.

٣٧

چنيسر سين چاڳ، مٺان ڪن ڪا منڌ اي،
ڪالهه ڪنهين جو نه وڻي، ڪرب م ڪاڻ،
جي تڙي تون ڙ ٻاڻ، نه دوس ڏسائي ڏاسڙو.

٣٨

ڏهاڳڻ سهاڳڻون، ڪهڙي ڏي وه ڪنهين؟
جڏن جڏن ٻاجهه ٻسين، ور وڏ ڏاٽو ايهين.

٣٩

ڏهاڳا سهاڳڻيون، سمجهي ڪندن،
ڪوهه چاڪان کي ڪن، واڏو ڏيندو ولهو.

٤٠

ڏيوئون ڏهاڳڻيون، مهران منهن سندان،
ورهي وڏ سهٽان، ڪالهه نه اوراڙ ڪنڌهين.

٤١

ڪالهه ڪنڌي آهيان، هلايان نه حجت،
چنيسر جي چهه، هوند ڪٿ نه لايا ڪنڌهين.

٤٢

گهوڏو سو سهاڳڻ، جنهن ۾ پسين پاڇ کي،
ڏوري لهه ڏهاڳڻ، جنهن ڪر لاهو داسڙو.

٤٣

اوڳڻ ڪري آڀار، تو ڏي آئيس داسڙا،
جنهن تو وسڻ سندي ڏوح ۾،
تنهن مون پيهي لاهه پتار،
ساڳون اڪڻ ستار، مٺت منداڻون منهنجون.

٤٤

ڏکي هو پاڻهن ۾، اکي ڳر ڳهوم،
نه سهند نه سر مون، نه سنڌگار ڪيوم،
ليلا لهين ڪالهه سندوم، ڏکوڻي ڏئي ڪٺي.

٤٥

سولا ڪر ڪنڌ ۾، ڳچيءَ ڳانا هار،
پالهونا پاڻهن ۾، سهند ستيا وار،
ليلا لهين ٻي ٻچار، ڪالهه منهنجي چوڻي.

٤٦

ٻوڇا ڏنم ٻار، ٻه ڪٽ متي ٻول جا،
مون ٻاڻو لهين ور، ڪوجهي ڪند وبرڙي.

٤٧

اڙکي ٻسي ڏرڪ، ڙڪي اڪبر ٻڳي،
اڇو اڇو اکلي، چڱي ليلان کي اوڪ،
الدر آ ٻالان مهن، ساڙي ڪمالدس سوڪ،
ٻالا ٻاڻ جو ٻوڪ، واو ڦاڙي وسري.

٤٨

ورُ وسري نہ ڪوءِ، پر ور نہ وسرپوس،
ڪوڙين چوليو ڪنڌ هين، ته ڪو اڳڙ اندا هرس.

٤٩

جهڪي ڪم سندم، جرا ڏنا جهڏئين،
ڪلن سڀ مٿالم، ساهڙيون ۽ سرٽيون.

٥٠

هڪڙيڪن تہ گهڻو هوشيار،
ڪل نہ هئي ڪانڌ جي،
تو پانئيو موچاري ڏيان، پُڇي پاڻي هار،
ڪانڌ ڪوڙي جو نہ وٺي، سڀن پٺي سينگار،
وهر لهي ويڇوهار، د ليون ٻر ڪي داسڙو.

٥١

سهاڳڻ ٿئي سيران، ڏهاڳڻ پٺي ڏئوم،
هن اياڻي حال ڪي، ڪڍي هٿين هار چڙوم،
ٿهان پوءِ ڏٺوم، قدر ڪانڌن جو.

٥٢

ڏٺي جي ڏهاڳڻ، جي مون ور وهار ڏين،
موڪي ٿهنجو سرن، سيوٽي سهاڳڻ،
اڄهو ۽ تون آڳڻ، وڃ و آهمير ولها.

٥٣

هائي وچهان هن هار کي، مڇهان ڪار ڪٽي،
ڦٽائي ڦلو ڪريان، هٿن ساڻ هٿي،
تو سين چام تٽي، اڳليون سڀ اوڇون ٿيون.

٥٤

جيڪر پاڻان اُٿن، ته ڪا دل مٿيندو داسڙو،
ته سوڙ لڳندي سيڻن، هو لد هٿين هار اڄهلهان.

٥٥

تو د ڊ آيس داسڙا، اوڪڙ ڪري اپار،
جي تون دسڙ سکيون، ته پڪي مون ناه پتار،
اولڌا شال آچار، ڪانڌ ڪڏهن سين نہ ڪري.

٥٦

ڳوڙهن ڳاٽ پري، جان آئس اڳوڻيءَ هير،
تا نہ آئڙ نہ جهڏيون، پلڪين نہ ڏسان پير،
هاڻ ڪنڌي ڪير، جهڙن سرٽين سانگ سڏايو.

٥٧

لي مٽان ڪا ولسي، ڪڏا ٻسي ڪيس،
پيءُ ل پراهي ڏن ڏي، ولها جڏي واس،
واڳون نہ پسي لبيس، د ليون ٻر ڪي داسڙو.

٥٨

جان مون پره پروڙيو، تہ آيم وڏوڙيو واپار،
هاڻ ڪڻ هيءِ پهنجو هار، وائي ڏي مون واهر.

٥٩

ڪلي هار هت ڪي، ٿي سرهو سانجهيءَ ول،
خبر نہ پئي ٿهين، ڪا پره ٿيندي پڌري؟

٦٠

هي جي ڏوڙ ڏاڄ لوڻ، الله ڪير اچن،
مهن ٿي منهون چڙهون، پرنت گلائون ڪن،
ٿين ڪاپالين، جهڏيون مون سين جاڙ ڪئي.

٦١

چاڪ چڙهندا ڪت لي، پڇهاڻيندا اڄ،
اهڙو ڪي الله، جر پروهيئون پاش ڪري.

٦٢

تو جو پاپو هار، سو سوڊن جو سڱڙو،
چنيسر چت ڪڻي پئو، پرڏهنت جو پار،
اوٺت جو آچار، ڪانڌ ڪڏهن سين م ڪري.

٦٣

ڏاهي هيس ڏيا پر، سرٽين منجهہ سچاڻ،
ڪا جا پر ڪاڻ، جهڙن مهن مٽاهون نہ ڪٽان.

٦٤

سي ڪهڙن ڪاپاٽيون، هار جهين جي هٿ،
ڏاين نہ ڏوڙ ڏاڄهون، پسادي جي پٽ،
مٺي موڙهيءَ مت، جهڙن دوست وڃائي داسڙو.

٦٥

ڏيڻ ڪرڙو، ڏوريئين ڪرڙين،
ڏيئي ڪنهن اچي نه ڪيس،
وڃ وسوڙي آهيان، پسي نه ڏٺي پيس،
مونکي آئي ميس، هون ڪنبائون ڪيترائون.

٦٦

لاسوي ٿيل پيو، ڪو سو چڙهيو چلهه،
ڪني ڏنيءَ جي ملهه، آءٌ ليلان جا ولها.

٦٧

الله ڏاڍي م ڏيان، ڏاڍيون ٿي ڏڪي ڏسن،
مون سڀن مون ماڻهن، پورائي م پال ڪيا.

٦٨

جڏهن جو ڏاڍو ٿي جکري، لاڳي ڏاڙي ٻار،
پرواي ڏڏهن ٻه والين، صحبتي ليڪي نه سار،
چنيسر پتال، ڏيلو ڪيو هار جو.

٦٩

ان ڏمرار ڏس، ڏيلو هٿيڻ هار جو،
سٽيو سيب سرکيون، اي ود نه ڪنهن وس،
دعويٰ ٻارڻ دس، پڇيو ٿو پورا ڪري.

٧٠

ڪوڙين ڏنهيون ڪاميٺون،
تون ڪوڙين سند و ڪالڻ،
مونکي چڙ م داسڙا، ته وچان نه وڻواڻ،
مون ڳڇي م پالڻ، تو چنيسر هيٺ م.

٧١

چنيسر چوڙ لڪ، ڀرلکو اوڪ پور،
ڏڏهن سيڻ چيڙو سگ، وچيو هار هيٺ چيڙهين.

٧٢

چنيسر جي چيٽ م، ڪي جو اڳ ڏيو،
ڏهان ٻوٺ ڏيئي، مٽڻي سند و ماڙرو.

٧٣

سودي ساٿار پال پڪو سهو ود لاٿو،
چنيسر ڪالڏا، ڪان مون ڏيڻ نه پاڻيو.

٧٤

ڏسي ڏاپ ڏهاڳ جو، ٻولها آءٌ پرائي،
ڪالڻ نه ڪوئي ڪڏيڻ، ار ٻر پاجهائي،
پاڻي پالڻ ڳڇي م، اڳڻ او آئي،
راڻان نه وائي، ڪا دلاسي جي داسڙا.

٧٥

لاٿو اماڻين جو، مڪر ٻول ٻيار،
ڪرڙهي ڪميڻن جو، پکر ٿو پلو،
ڏنهيڙو ار لو، وٿيو ويٺي آهيان.

٧٦

وڏاري ڏياس، مڙو مون ڪهڙ سرتيئن،
هيٺ چيڙ هار جي، ڪڙي ڪالڻ آياس،
ٻولي ٻيلياس، آءٌ ڏون ڏهاڳ جو.

٧٧

وڏاري ڏياس، چنيسر جي راڄ م،
ڏهلين دماڻين ٿڙان، ٻر م اچياس،
ڏيس دادلي دوست جو،
ڪٽي هلڪي هار ڪياس،
ٻواي ٻياس، ٿيس ڏهاڳڻ ڏٺ م.

٧٨

ڏيس هنڌوڻ م، پاڻ ڪاڏ ٻوڙ،
مٽڻي سندي ماڙي، ڪوجهي وڏاس ڪوڙ،
ساڻهان ٿيس سوڙ، ويو ولڻي واهو.

٧٩

سوڻي سهاڳڻيون، سيڻ ڳڇي هار،
پسڻ ڪارڻ اڻان جي، سڀن ڪڻ سينگار،
ٻول ڏيهن ٻار، هنالهيون هان جي.

۸۰

سيئي سهاڳڻيون، سڀئي ڳهڻي هس،
پسڻ ڪارڻ پرينءَ جي، وڃا ڪيائون وس،
پرول ڄاڻڻ جي ڪس، هنالهيون ڏلن جي.

۸۱

سيئي سهاڳڻيون، سڀئي مڻين جڙاءِ،
سڪڻ پارو پاڻ کي، تا ايند و مون گهر ڏاءِ،
اهنو ان د داڻءِ، جي سي پاڻ لڪائيون.

۸۲

ستي خراب اڄ ورم، جان هئس هوت حضور،
گهڻيون گهمندي ڀول سين، نڪون امڙين اڳ ورم،
جاڳي جان ڏ اورم، تا پاڻان ڦٽ فراق جو.

۸۳

لڄ مڙهندي اوڪ ۾، وادي جان ولهي،
جڏهن اٿو نهي پاڙيءَ ۾، نڪور جي اڳهي،
متي هٿ ڏ لهي، ڪالهه نه ڪوئي ڪنهن.

۸۴

ليلان جم لڪائيون، صحبي ساڻ سڄاڻ،
آهيون گهڻو اڄاڻ، سچو پوڙي نه پڇن.

۸۵

ليلان جم لڪائين، چڱي چنيسر ساڻ،
ود سين وڏهو اٿئين، موڙهي منوٽي ساڻ،
پوري ڪڻي پاڻ، اي اڃي ڏنءِ ڏهاڳ جو.

۸۶

ليلان پوڙي نه پڇين، چڱي چنيسر ساڻ،
تو جو پالهو پالهيجو، ڏ پساڻ راڄاڻ،
پاڻان ڏاڍ پرياڻ، ڪالهه ڪنهيجو نه وڻي.

۸۷

چڱي چنيسر جام سين، ليلان لون م لڪاءِ،
ڏ وس لڏهيجو داسڙو، ڪالهه وڏياڻي ڪاءِ،
ڏ پيولو ڀڪ سنڌ پاءِ، عمون کي آڏو ڀڄي.

۸۸

چڱي چنيسر جام سين، ليلان لڪاءِ م لون،
اڄ ڪالهه ڪنهن جو نه ٿئي، اڪا مون ان اون،
وڏند پون ڏاڻون مون، ان دل متي داد امون.

۸۹

چڱي چنيسر جام سين، ليلان لڪائوءِ،
تو جو پالهو پالهيجو، لڏهيجو پرو ڪوڙ پوءِ،
ڪونڙو ڪالهه سنڌ وهي، دست ڪيو داسڙو.

۹۰

ساوج سيڻمي، ليلان لڪڻ پالهيجا،
ود سين وڏهو اٿئين، ڏ وراڻا ڏ هڻي،
نه جاڻان ڪهڙي، چنيسر جي چس ۾.

۹۱

ليلان لڄ م لٽرو، اٿي سوڍ پهاڙ،
پي واو اڳڻ پار، ڪالهه ڪهڙي آئيو.

۹۲

ليلان لڄ م لٽرو، اٿي اڳڻ سوا،
لڌو ڏاڏ و گهوڙ، پاڻ سوڙ پرانءِ ڏان.

۹۳

ليلان لڄ م لٽرو، وڃي ڳالهه هٿان،
چنيسر هٿان، ڪوڏ پنو تو ڪاٻڙو.

۹۴

ليلان چڱ لڏهو، وچ پنهنجي ماڻئين،
اسان پڻ لهي هود، تون پڻ سکياڻي آهين.

۹۵

ليلان چڱ لڏهو، وچ پنهنجي ماڻئين،
اهو ڏاڏ و پنهنجو، متان چنيسر گهوڙ،
ڏاڍيءَ ڏارا ڏوڙ، ڪن هلند و ڪالهه سين.

۹۶

ليلان چڱ لڏهو، وچ پنهنجي ماڻئين،
هار مڏهاران هور، تو سو پي سود پرائيو.

۹۷

ڪوڙوءَ ڪوسو چاڙهيو، تون ليلان پنهنجو لاهه،
سندي هار آهاءِ، وڃي اوڏ ارٿ سين.

٩٩

ڀولا اولا اُن سهاڻ، آڏا اڏيئي جي،
تو وڏو وهون ڪيٽريون، مون وڏو ورڏي،
ڀانئين ٻيو پري، ملهائج مسڪڻ ڪي.

١٠٠

جي مون موڙهي مت، تو لون ٻاجهه سڃاڻج سوڙهي،
اصل اوڻان جا، عيب ڍڪڻ ڏڻ آهه،
اي ٻرنهيءَ جي ٻت، جن ولهون ڍڪڻ ولها.

١٠٢

ليهو پڇيو روهه، اڳئين جهوڪيو ڪرهو،
ڪو چنيسر چوءِ، ته ليلان وڃي لڏيو.

١٠٣

لڏ ته لڏايو، معنيٰ مر ڏوڪيو مازهيان،
هيءَ اهائي جوهه، جنهن مٽيءَ کي وڌو مٽيو.

واءِ ١

آءٌ ٻار ان جي ڪهڙ ٻٽيءَ، مان چنيسر!
هار هٿان مون ڇڏيو،
ايئن ليلان، هر ڪنهن حيلا ٻهر اچي ٻٽي،
ڏوس اهائون ڏاسڙي، ويساهي ودو واڪي،
اوڳڻ عيب مثائيون، ڀولا ٻيڪ سيڪيئي.
تو ڏڪو اچي ڏاسڙا، آڏڪڻ ڪيهي،
آيس، عبداللطيف چئي، در تو ٻاهي.

واءِ ٢

مون کي وهر وڏي، والو ڏيندم ولهو،
لوڪي سادي سڀرڻ، آءٌ پوڙڻس ماڳ مري،
لوڪي سري سڀاڻ، اسان ڪان نه سري،
اسان ڏوڙي ٿا ڪاڄ، ڳجهان ندو ڳري،
اديون، عبداللطيف چئي،
مون کي عشق مهر ڏڏي.

۲۴ - سر بلاول

فصل پهريون

۱

وسنا آهن وس ڪي، جن دعويٰ ڪئي داتا،
مصطفيٰ واران، وجهه نه ڏيئي وراتا ۔

۲

ڪيڏي ڳالھ ڳهران، صلح ڪر سلطان سين،
نه اوڻ ننڍن ڌڻين، ڏاهائي ڌاڙ لهن ۔

۳

ٻي م ڳهوڙا، وانءُ اوڙاڪو اوڍيان،
وڃان جي وصال کي، سي سڀ اجوڙا،
حاصل حضوران، سمي جي سڀ ٿئي ۔

۴

سما تو سرچٽ، آس ٻاڪارا ٻرس ٻيا،
ڳهڻ ننڍين ڳڙي، اچي جال جڳت،
جن جهاڳي پٽ، تن لهائي ٻڪيا ۔

۵

ٻر ٻون ٻري ٻيج، هي جي مڇهان ٻروڙن،
ٻي ڌر ڪنهن م وڃ، ڏيءُ هاشمي هيڪڙي ۔

۶

سمون سڏ ڪري، جن ٿي وڏو وار،
اليءَ نه آڇي ٿيان، ٻاهه ٻاڪوڙي ٻر،
ٿوڙيءَ ٻيو ڪنر، سرٽين جا سونا سهي ۔

۷

سرٽين جا سونا سهي، وسيلو ولهن،
لڏي ڪين لطيف چئي، اڳيان لال لکن،
جنهن ڪوڙان ڪين ڪڍن، اس ٻاٻوهي ٻڌو ۔

۸

جو ڇاهون پسي نه ڇڪيو، ٿڌهين واڪاڻو وڪ،
لڏي ڪين لطيف چئي، لکين اڳيان لک،
ٻيو نه موڙي ٻانهنجو، لکيءَ ٻيئي لک،
سرٽن ڏي نه سک، هڪل سين هالار ڏٺي ۔

۹

ٿو اڙ ڪي م ترس، سر اهاڄ سيڙو،
ڏيندي اک لطيف چئي، راڄ ڌاهوڙ جي ڌس،
ولها جنهن وهان ڪما، ٻاڳي، ننهنجي ٻس،
ڪوڙين لاهي ڪس، جو ڳالهائي ڳات ڪٽي ۔

۱۰

آروڙجي آئيو، ڌيڻن ٻيس ڌڪ،
لاکاڻن لطيف چئي، عالم ٿان اهڪ،
تن سرٽن ٿيا سک، جي اجهي آئيون اڙي ۔

۱۱

آروڙجي آئيو، ڌيڻن ٻيس ڌالهن،
ٻاٻوهيو ٻر ڪٽي، سمو سرٽن ڏالهن،
مٿي مٿي ٻالهن، اٻو آڇي سلطان کي ۔

۱۲

علاؤالدين آئيو، ڏهڻي هاڻي هاڪ هٿئي،
ٻڪو ڪوٽ ڪفار جو، ٻيڪي ٻاڄ ٻڪئي،
آرڙ ٻڌي اڙي، تي رڻ ٻر ڪ ڌني،
ٿيفين ڏاڪ اکو ڪيو، سکهو ڪوا سهي،
"رب هب لي امتي"، ڇڙيو جام چئي،
سمي سام ڪئي، سرٽن جو سک ٿيو ۔

١٣

علاؤالدين آيو، لڏهندي هاڻي هيٺ هاڪ،
پڳا ڪوٽ ڪڪا جا، ڏسي طمطراق،
ڄڻ مٿان ماٺي ويا، سڀئي ديمن ڏاڪ،
چئي "رب هب لي امتي" چڙهيو بهادر براق،
پڙ ۾ اچي پاڪ، سرڻين کي سڪ ڪيو.

١٤

علاؤالدين آيو، ڪٽڪ چڙهي چڱير،
ڪنهن ڪين هٿيو، ڪان جهلمڻ وير؟
سومرا سام ڪندي، اڙي ڪيو اٿ پير،
هو مهائين مير، پر مستوراڻين مارئو.

١٥

سرڻين جي سک لاءِ، سام ڪندي سردار،
جي آيون اڙي آذار،
سي سونگ نه ڏيندا سومرا.

١٦

آءُ جکري جهڙو، هرس نه پسان ڪو ٻيو،
وائي جنهن جي واس ۾، ڏيو ئي ڏيو،
رهي چونه وڌو، اڄ دل مٿي مڱڻا.

١٧

ٻن مڙاڻي ڏيا، ڏٺي نه ڏونگر واءُ،
اٺ ڏين آڏو قري، ڏيڻو ڏي ڪڻاءُ،
لوڏاهن لڪ مٿاءُ، ان مٿهري مونائيون.

١٨

اڙو آگاهن ۾، پر جهلو پاڙي،
سمي سوالين کي، ويله وساري،
مٿان مٿي جکرو، طالعن ٽاري،
پهچي سي پاڙي، جي ٻجاز اجوڙ ۾.

١٩

اڙو آگاهن ۾، سهڙ جنين پٺي،
سي پٽ ڪنهن نه پروڙيا، جي ڏر ٻر ٻٺي،
سهج سالوڪ مٿان جنين، ڏجون ڏو ڏيلي،
اڄ جي والي، ڏن لوڏ ٻڌي پٽ ڏڍي.

٢٠

اڙو وڏڙو سوڙو، جهلي سو سامن،
سرڻين جا سوالي سهي، سمو سولهن سڀن،
ڏو دو لوڪ اچن، ڪڻن ڪريندا ان ڪچ ڏئي؟

٢١

ٻڙ ۾ آيو پاڪ، سائين سڌ ڪري،
ٻلي جي لاڏاڪ، سڀ لکيندا لکيون.

وائي

مون ۾ عيب اپار، يار! ستار!
آءُ جا طامع آهيان لڏهندي،
هيڪ وڃايم ويسري، جاڻي سڀ جهار،
هن منهنجي حال جي، اوکي سڌ ستار،
امر اوڏي نه ٿيان، لهي ڪيس اڪار،
جنهن کي وهي وجود ۾ سو ڏون جاڻين جاڻڻ هار،
جيئن سي گل گلاب جا، ڏڙيا ڪنڌهار،
مولي سڀ سهل جهڙي، آهي مديني موچار.

فصل ٻيو

١

جکرو جوڙي، باڳ ڏٺي پيدا ڪيو،
ڪهڙ جنين ڪر ڪٺيو، مهڙون مل موڙي،
سمهڻ جنين سهڙ ڪيو، ڏو ٻاهر جنين ٻوڙي،
گهوٽ چڙهيو گهوڙي، اهڙين لائيا ٻهڙا.

٢

جکرا ڏون جهڙين، لڏهندو ڪنهن مٿو مرسڻان،
اڳين ۾ هيڻين، اهڙين ٽاڙي لڏهندي.

Scanned by CamScanner

٣

جڪرا جھڙين شال، مھنجو ڪنھن مدوم سلطان،
جنھين تو آچي ڪالھ، لالائي اواز يا.

٤

جڪرو جس ڪرو، پيا مڙيئي خان،
مٿي ان مڪان، اصل ھئي ابتري.

٥

جڪرو جس ڪرو، پيا مڙيئي جام،
مٿي ان مقام. اصل ھئي ابتري.

٦

جڪرو جس ڪرو، پيا مڙيئي مير،
جيان ڪريو جڪرو، تيان نه پريا پير،
مٿي ان ضمير، اصل ھئي ابتري.

٧

جڪرو جس ڪرو، پيا مڙيئي مل،
سمي جي سهائڻ جي، ڪنھن نه پيئي ڪل،
مٿي ان مرسل، اصل ھئي ابتري.

٨

جڪرو جس ڪرو، پيا سڀ امرا،
جيائين جڙيو جڪرو، تيائين نه پيا،
مٿي الھين ماڳان، اصل ھئي ابتري.

٩

ڏٺيم جادم جڪري، جيس نه پيا جڙن،
ته ڪي ڪوه ڪهن، جه سر ليي سهرو؟

١٠

سر لھاڄ سهرو، ترتر ڪير ڪرس،
لاھيندي لطف سين، مٿان قلب ڪس،
اوڳا چڙ آڏس، اوڏو ٿي نه اچر ان.

١١

جان تون ساڻي آھين، تان وٺي وڃ مر وجھه،
جود لھنجو جڪرا، آھي ڏاڍي سڄ،
ليمين پيالو ڏيج، خالص ڏيج کھين کي.

١٢

ھنن جادم جڪري، وٺي وڃ نه پوه،
ھئي پر سو ٿئي، جو حاڪم پاسي ھوه،
ڪيف ڏاڍان ڪوه، جئي ڪوم جھان ۾.

١٣

ھتان جادم جڪري، وٺي وڃ نه پوه،
پئي اي سو پر ٿئي، جو حاڪم پاسي ھوه،
ڪيف ڏاڍان ڪوه، جئي ڪوم جھان ۾.

١٤

ھتان جادم جڪري، وٺي پوه م وڃ،
اڄو آيا اڄ، سمي واڱي واحد ۾.

١٥

راھوه جا رھبر، سڀيھا سرا ۾،
پيا دو وسر پاره، ڏٺي جادم جڪري.

١٦

واھو ٿيھيجي ڏيھ، پر ڪيھ ان پڌ ڏي،
گھٽا گھوڙي چاڙھيين، مسافر مسيت،
پڇين ڪالھ وڏ ديس، جي آيا سي اگھيا.

١٧

جڪري جھو جوان، ڏسان ڪوه ڏٺن ۾،
مھڙ مڙئي مرسلين، سرس سعدس شان،
"دڪان قاب قوسين اوادني"،
اي مصور ڪيس مڪان،
اي آڳي جو احسان، جنھن ھادي مڙئي ھڙو.

١٨

سمو سوائي، پھرين پٺتان اڳرو،
دانا جي در بار ۾، ودي اي وائي،
ڳھڻ ڳالھائي، مھڙ سڀ ملھائيا.

١٩

جنھس ڪوه جھان ۾ سنگ، سوڌس ھدد ھاڪ،
در دانا مگس مگتا، بي جي ڪيم ڪاڪ،
پانواد و پاڪ، حال پسي پال ڪري.

٢٠

ڪري آس اپار، پاڙي ڄڻيو ان ڏهي،
ٻلي ۾ ڪربلا، اڄو ڪنگا جو جڪرو.

٢١

ڀڃي ٿي پاتار ۾، جس ڳجهه ڳنگ جو واءُ،
چڙي حملا هن هند جا، ٿي جڪري پاسي جاءِ،
اڄ وٺي الله کي، ڪاڄ انهيءَ جو ڪاءِ،
سڪن ابندڙي ساءِ، ويلا ويند ڀيءِ وسري.

٢٢

ڏمريو نه ڏڪي، ڪربلي نه پاسي پري،
جنگ جڪري کي، اهي ڇڳيون ڇٽ ۾.

وائي

آسرو آهي يا الله! مونکي هوت دوست حبيب جو،
جان جان اوڏا ڪرا، پڇان ڪان نه ڪاهي،
هوت منهنجا سڄڻ، واڳون ورائي،
شفاعت جا شفيع جي، ڏوهيئر تنهن کي نه آهي،
مير محمد ڪارڻي، اڄ ٿا ڇوٽائي،
آهي ڪم ڪريم جا، جن لنگها لنگهائي،
لطف ساڻ لطيف چئي، مون ملا مائي.

فصل ٽيون

١

جو مرن کي مهٽو، سوئي مون سردار،
پنهنجي لائي پاهنجا، ساقي ڏنو سوار،
آهي "اسدالله" جو، عطا کي آذار،
ڪاري وير ڪنڪ ۾، حامي همت هٿيار،
جانب ذوالفقار، هر دم آهي هٿ ۾.

٢

لوچي اعتي کي، آڻيءَ ۾ آهي،
الڪو مون علي لي، سيدو نو ساهي،
علي شاهه اڇيج نون، ان کان ڪادر لي ڪاهي،
لٺي وجهه لاهي، مٿو مجوسيءَ جو.

٣

ماڙ ۾ مطبع کي، مجوسيءَ کي ماڙ،
وڏي جنگ ۾ وسار، ابليان مٿو لاهه ڪو.

٤

ابليان مٿو لاهه ڪو، وڏي ۾ وسادي،
مجوسي ماري، اڪبر ڏي اڇيج نون.

٥

اڪبر ڏي آهين گهٽا، نون اڪبر ڏي آءُ،
مٿان اوڙو لاهيمن، مجوسيءَ مٿاءُ،
حيدر جي هٿاءُ، وڙهه نه واري ماڙهين.

٦

يانيب سڄن ان پاڙان، سوان ٻيا سردار،
آهي مثل مڇن جي، سڃي انهيءَ ساڙ،
عالم هژده هزار، جهڙ لنهڻي جهپيا.

٧

جهڙ لنهڻي جهپيا، هزار ان عالم،
ڪوجهن سندا ڪم، ڪا مڻ ڏي ڪير ڪري؟

٨

جي نون آسائو آئيو، نه ونجن جڪري لائي،
مٿان وڙ وڃائين، ڪٿين اي ته ڏيلائي،
سڄي سامائي، ڇڻا لٿي چار لمن.

٩

جي نون آسائو آئيو، نه ڇائمت اي ۾ چور،
ڪهرا ڪمن جا، ڪٽي آڻي ڪوڙ،
ان ڏر عراقي گهٽا، ڇالڪون ڪهو چوڙ،
ٿيهن سيد وڏي سوڙ، جڏهن ۾ مٿو هنو مڪٽي.

١٠

سمو سخاوت جي، وڏو ٻڌجي ٻر،
کونئو ڪڏهان ڪي، ڏني دلاسا دڙ،
مٿي ولهن ور، ڏهاڙي ڏاتار جي.

١١

وڏو ڏسي ڏاتار، ٻڌو ماڻڪ مڙداڻ،
ڪٽ اڃاڻي ڪي ٻيو، وڃا جو واپار،
اهو ڏ ڏس ڏڪار، جنگ ساماڻي جکري.

١٢

ڪوه اِ جهارڻين جکرو، جڏهن ڏٺو ٻيا ڏ ٻيءَ؟
جي لڏيا ڏي لنگهن ۾، شالن ۾ سيڻي،
سمي سيڻي، طاماعو لاڙ ڪيا.

١٣

الله جنگ جمن، جڏهن اچي گهاڙ ٻان،
شال ۾ سڪي وري، جڻان لي لمن،
مرڪي اڪڙان، تو ڏني مون سک ٿيو.

١٤

اهڙي لٿي اچ، ٻيو ٻرٻڌي ٿريا،
مڇهه وري سيج، ڪر لڏي ڌڻ اڪارڻين.

١٥

تون اوڀر تون اولهه، تون اڇو تون اڳ،
هت پڻ لڌو جر ڏڪو، مهند پڻ تولهين ماڳ،
سي لولون ڏين ٽلاڳ، جي اچي آئون اڙيءَ.

١٦

سڌ شهرن ۾، ٻرجهاو پاڙي،
سمي سوالن کي، ولهن وسائي،
پچي سي پاڙي، جي عاجز عمودن ۾.

١٧

اڪن سوٽي اوڙڪو، جو ڪمن سوم ڪرن،
ماڻ مهڙو من، جام پسندي ٿي پڇيو.

١٨

پسندي ٿي ٻرٿيا، جکرو ٿي جاڪا،
ٿڪان ڏني مڱڻي، ڦهرڙا جي اڪ،
سمي پکين سڪ، واصل ٿيا وصال ۾.

١٩

جي اڏيو اڄ، ته وسندو سون پٽي،
جال پلينو جنگ، جڳ پلنڊو جکرو.

٢٠

جن ڄامن جهاڙ ڄر جکرو، ولهه تن ته ورچي،
سمو لکين سڄي، جي اڄ لڳا عالم ۾.

٢١

اچي جهجهي آٿان، ٻڌن وڏي جام جواڙ،
باجهه جهجهي ٻار، اڻڻي ٻر اڪولڙا.

٢٢

جمن گنگا جو ڌاڙو، تمن اڪين پيو نيڌن،
سڪي ڏي سلام کي، سيان سادو ڏيڌن،
سنڌو مولن ميڌهن، جال وسائڻ جکري.

٢٣

ڏڪو داروني ٿمڪڙو، جئه ورڪاءي پڌ ۾،
سمو پرايو قدم ۾، تو جال پاڙي جکرو.

٢٤

ڏڪو دارونه ٿمڪڙو، جي ورڪاءي ڏيل،
سمو جام سنبل، تو جال پاڙي جکرو.

٢٥

اڏ مهو اوڙاه، لکين وڃن واهڙا،
سمي سرو ڇڪائيو، ٻمڻي شاه گداءِ،
هولتاڻي هتا، وڙيا وڃن واسطا.

وائي

جڳان ڏ ڏاڙون ٻر، جڳان ڏ ڏاتون،
پکا ڪوٽ ڪفار جا اچي علي شير،
مٿي اڳڙ آئيا، سواهڙ لکيا سير،
جهان ٿي نبي اڳيو، پري مبارڪ ٻر،
ساري شفيع جام کي هميشه لکي هير،
لٿا ڏڪ سک ٿيا، ٿي واڌائي ولر،
لطف لوڙيءَ لطيف چئي، ڪڏهن ٻيو ڪير؟

فصل چوٿون

١

وڄڻ وڏي آئيو، وسڻ ڪيڻ وڏوس،
ڪندي ماڻي، ماڳ موچارو، پاسي پير آيوس.

٢

وڄڻ وڏي آئيو، پنڌ ڳڙهون پوءِ،
محڪم لڳس موچڙا، ڌڌو ڏاس جوءِ،
ڏيئي اڀامڻ چوءِ، ته پوران پاسي ته ٿيان.

٣

اَسُوَ سندي آسري، ويٺو آهه وڄڻ،
هلڻ ته چڙهندو هنڌ، آيس پوءِ پهاڙ جي.

٤

اسو سندو آسرو، وڄڻ کي وڏو،
جسي ۾ جڙو، ٻر ڪيڻ ٿي ڪرڙا ڪٽي.

٥

وڄڻ وڏي آئيو، پڌ وسڻ پڌ پوءِ،
ڪاراڻ ڏي خوشبوءِ، ته سڙهو ٿيان سيکهه ۾.

٦

وڄڻ وڏي آئيو، ڪنڌ ٿي ڪو جهو،
چڙهي ته موڙو، لڳس آڙ عطار سين.

٧

دانا سندي در تي، وڄڻ ويٺو پس،
تنهن ٻوڪيءَ کي وس، جو آندو آزاد سين.

٨

دائم آهي در تي، وڄڻ ويچارو،
عطر سين آڙو، لڳس ٿي الڳ ڪٽي.

٩

دانا سندي در تي، وڄڻ ٿي ويٺو،
اِصر سين ٻاڙاڙ ۾ ڪر واڙو ڇيٺو،
ڏوران ڏٺون پيٺو، جنهن ڪُر تان ڪيڻ لٿي.

١٠

وڄڻ وڏي آئيو، اسودو اڙڪي،
ڪندا ڳلاءِ ڪري، سمڊ جو سر ڪي،
عطر سين اوڙڪي، ته هٿين سدائين سرهو.

١١

وڄڻ وڏي آئيو، پڌو اِي اماڙ،
جهان ڪتر مٿي ٻاڙ، وڄڻ لڳن خوشبوءِ لي.

١٢

وڄڻ وڏي آئيو، ڪوڙيان ڪلات،
سندو ڪرڙ ڪات، هڻ اڙڪيءَ کي اڪٽين.

١٣

ٻالهو ٻولي ته ٿيو، ودو اڄ ولر،
پيٽر ٻنڌ ٻيو، سوڀاري سمڊ ڏي.

١٤

جوڙا ڪالڪ ڪراڙ، جا لهڙا ٽڪيل ٽوڙ،
جنڏاهن عالم آسرو، تنڏاهين پيين سوڙهه،
سين ڪٽي ساداٽ ڪان، موڪن پسو موڙ،
پاڻي ڳهي اوڙ، هٿڊن امڪي هاوي ۾.

وائي

ٻڪ ٻڪمدو مون ته چڙهندو، شفيع شافع سوراڻ،
الڏا اولڏا آڪڙيا، سڀ لباهي ليمدو،
وڏان ويڇاڻ جي، دارون ٻاڻ ڏويندو،
جي ڏهڻان ڏاڪڙا، اڪ سي لڪهائيندو،
اوڏ تا ڪارو ته ڪري، محمد مشق مچيندو،
همت ٻاڻ حامي هن جو، ايمان آڏو ڏيندو،
ٿوڙا ٿڙان کي، پالڻ پار پيندو،
ٻاڻ سچائي پاٺهون، ڪامل ڪرم ڪريندو،
ٽمبو آڻي تاڻ ۾، عاصين ڪاڻ اڏيندو،
دانا دوزخين تان، ليڪو لهرائيندو،
وسڻ وار وسي ڪري، مشڪ راڪ مٿيندو،
"رحمة للعالمين،" اهڪيءَ آڳه ٿيندو،
الي عبداللطيف جو، هادي همت جهليندو.

٢٥- سر ٿهر

فصل پورو ٿيو

١

ڪر ڪي ڳالهڙيون، ڪيڏا پور ڏٺن جون،
ڪڻن سي ڏانڌيون، ڪڻن ڀر ڏيهن گذاريا؟

٢

ڪر ڪا واٽي ڳالهه، ڪيڏا پور ڏٺن جي،
هيڙي اڄ حال، ڏکيا ڏينهن گذاريون.

٣

ڪيڏا تو وٽان، سچ ڪ، سيٺن لڌيو،
مهر تو مٿان، ڇٽيو پوءِ ڇڪڻن.

٤

ڪيڏا ڪچاڙيا، ايو آهن ڏيل ۾،
پوان پچائيا، سڪي ڦالکهو ۾ ٿين؟

٥

ڪيڏا پور ڏٺن جو، توکي ڪولهي سود،
لامن مٿي پور، هو لڏ ۾ چاڙ هڻي هٿرو!

٦

جي تو هيڙو ديو، ڪيڏا پور ڏٺن جو،
پاٽان ڏٺي ڏيو، مودي مهر ۾ ڪرڻن.

٧

جي تو هيڙو سود، ڪيڏا پور ڏٺن جو،
مٿي لامن پور، موري مهر اڪرائن.

٨

ڪيڏا تو ڪيڏو، جڏهن پراو پور وهي؟
جسودن جيڏو، تو ڪو ڪڍيو پهڙو؟

٩

سچ ڪ سڪو پور، ڪڍيءَ اڪ ڦالاريا،
جهڪن چڙيو ڏود، سر سڪو، سولکي ڪيا!

١٠

جڏهن پاڪي پورو، پٽي وهن پلهاڙ ۾،
لڏهن لاڙ ڙان طور، هٿو جسودن سين.

١١

سڪي پور پيلون ٿيو، ڪيڏيءَ ڏاو ڪاو،
پاٽي پٽهل ۾، اڳهون نه آهيو،
ماڙ ن مهڙ تو، ڪيهن ڪيهن پيٺن.

١٢

پور ڏ اڳهڻ پراڻ، ميهڙ ملاحن لڪو،
موڙي چوڙيا مڪڙا، پسي پاٽيءَ پاڙ،
جسودن جيها پاڙ، پيا وار وماس ۾.

١٣

جسو تڙ پاڙن، ڪٽي چڙي چڏيو،
رڏو اڳڙان، جڏهن ڦڙاڙو سچٽن.

١٤

پاڙ هٿي جو ڪان، لڏهن ڏن ۾ اڳيون،
ٿمراڻ سهٽان، واٻن ڪاچو اڪري.

١٥

پٽهل تو ۾ پور، اڳهون آهه ۾ آب جو،
سڪن ڪهڙي سود، پٽي والي وڃ ۾.

١٦

پٽهيا، چٽي پاڻ ڪي، ساڙي آٽ سڪو،
آهيو اولاڪو، جسوءَ تڙجو جان ۾.

١٧

جان واهڙ ۾ وه، لان لون ميچ ۾ مونڊو،
ڪاڙي ۾ ڪوه ڪرڻن، پوءِ مونڊ جو پٽو،
سر مٿي تو سڪ، ڊهڙون ملاحن جون.

١٨

جان جو ھٿڙو جال، تان تون منجھ ۾ مونئون،
پوءِ اڄ ڪ ڪالھ، سالھون سالڪن م.

١٩

جان جو ھٿڙو سمر، تان تون منجھ ۾ مرئنون،
اڏا اڏيئي، ڪير ڪھت ۾ جھڙي ڪھائيون.

٢٠

مٺو آدم مڇ، ٿلھو تو ٿورا ھٽيون،
جا تو ڏٺي اڄ، تھون پاڻي پنا ڏيھڙا.

٢١

ڏوران ڀسي ڏود، وڻن جي ورون ڪري،
ھوا ۾ وڏو ھود، مالڪ پاڻي مھڙا.

٢٢

جا تو ڏٺي ڳھڻي، مالڪ پاڻي مھڙا،
ليئي پچاڙيا پت، انھن ڪندي ڪندي ڪمترام

٢٣

ڪندي ڪلھن وچ ۾، جڏھن ھئي جن،
مون کي مون پران، ڪليڻ جي ڪالھ ڪي.

٢٤

ڪندي ڪلھن وچ ۾، جڏھن ھڻاڻون،
موت اسان، مااوئون، ڏور ڏيئي وڃا ڏڪ جي.

وائي

لائي جا ودن کي، سا ڪانڌ مٺھڙي ڪروا،
اچن پرن پيڪاڻ، ڪر پاپھو جڳن موا،
ماڻ ماريندم ڪڏھين، ان اوباڻن جا ھودا،
سيڻن سر کمب سمجي، پھو عطر پران الودرا،
جھر ڪٿودي نھر، اي ٽازي قلن ڦوڙا،
الله عبداللطيف کي، سااول مٺو سڌھو ڙا.

فصل ٻيو

١

مديني جا مور، سڄڻ مٺھڙا سڌ ڙا،
سڄڻ لھڻي سمر، تون ياد لکيائين ايڙا.

٢

مديني جا ڏٽي، سڄڻ مٺھڙا سڌ ڙا،
لھڻي آه لٿي، اي ڪنڌي ساديان ڪاڻ ڪا.

٣

مديني جا گھوٽ، سڄڻ مٺھڙا سڌ ڙا،
ڪيچ محمد موت، عاصي لھڻي آسري.

٤

مديني جا شاھ، سڄڻ مٺھڙا سڌ ڙا،
ڪاڙ ڇ لکيه الله، سکھو وسيج سورن.

٥

مديني جا شمر، سڄڻ مٺھڙا سڌ ڙا،
پر مياد ڪ پار، عاصي لھڻي آسري.

٦

مديني جا جام، سڄڻ مٺھڙا سڌ ڙا،
آھيان لھڻي سام، سکھو وسيج سورن.

٧

مديني جا مل، سڄڻ مٺھڙا سڌ ڙا،
مڪي ڪالھي جھل، آھيان لھڻي آسري.

٨

والٽن مديني مڱڻا، اکين پر ڪري،
جتي ماڻڪي محمد مير جي،
جھرڪو جوت ڪري،
پسي جوت جمال جي،
جت انھن سمڻ لوڻ ڙري،
پرائون پر پري، ڪيچ زيارت ذوق سين.

٩

ڪنڌ ابن اڪ ڦلاڙ ٻا، سانگهه سڪو ڪاهه،
مهراڻي ۾ وڻاهه، ڏوڙ لاڄ رضا ڪري.

١٠

ڏونئو ڏابجهاڻي چران، چڱڙا ٻالڪر وٽ،
ڪهي ڪمڌاري چاڙهيون، ڏڙن وڪڙي هٽ،
تو سر مٿان سٽ، ماري ڏاهاڻي ڪري.

١١

ڪنڌ هن جهلمن اڪرا، ولني مڻهه وٺانڪ،
اوچا اونهاڪ، آهن ڏڪ ڏٺين جا.

١٢

ڏٺي سو وارثن واڪ، جو موڙائو سڄڻين،
وهي واڪ مٿان، هنڱري آسر نه لهي.

١٣

سڪر جو سڪو مون، سو مون آڇيو جهڳڙين،
پٽي ٻرائو نه ٿيو، اڃا اميون گهڻون،
ته مون ڏيئين سڏيون، جي پيهر پار وڃو مليو.

١٤

مٿي واڙن، لٽ لهارا مون ڪيا،
ايندا مان پسن، مٿان سڳر سورائن.

١٥

ڪهڙين ڪارڻ ڪاله، دهڪ لهارا مون ڪيا،
ايندا پسان شال، اوني آڏي جام جا.

١٦

هونءَ ڪارڻ هئن، انڪ لهارا مون ڪيا،
پهرون ٻاري ٻهر، ٻڙي مان ٻاڏ ڏين.

١٧

اوئين ڪارڻ اڄ، لنڪ لهارا مون ڪيا،
پهرون جام پهچ، ته لاهيون اڄ اکين ڪان.

١٨

لٽڪ جي لهارڻ، سي اڄ نه اوني آئيا،
هيڪڙون نه وسائين، ٻاڙي پهرون جام ڏي.

١٩

انڪ لهاري مهڻجا، ڏوٽي لما ڏسي،
پهرون هون اهسي، نه ٻاري انڪ ٻاڪ سهن.

٢٠

لنڪ لهاري مهڻجا، ڏوئي ڏسي ٿيا،
جي مٿان هوس ويا، سي اڇن نه آڇي ٿيان.

٢١

انڪ لهاري مهڻجا، رت: ٿما روئي،
ڏکن جي ڏوئي، هت آسون جي.

٢٢

اڄ اڱڻ ڪيٽان، آسر لڳي سوڍيان،
ڏولڪر ڏيهون لڳان، مان ور ڪن سورائن.

٢٣

ڏولکر لڳن ڏيهون، مان ور ڪن سورائن،
ڪمس ماٺي امهن، آئل پار وڃن جي

٢٤

الله جمن تالوهه، ٽڪن مون آلو آسرو،
خالق لهمجي ڪالڪ جو، پرو پالڪ اڪوهه،
بالو رب سڏوهه، ڏهو آهه ڏوح ۾.

٢٥

صاحب لهمجي صاحبي، عجب جهڙي آهي،
وڏي سکهه سڏياه، ٻاڪ وهيٽو اهڻين.

٢٦

صاحب لهمجي صاحبي، عجب ڏڻي مون،
ٻان ٻوڙن ٻالاڙ ۾، ٻاهڪ ٽاڙ ٻان ڏون،
جهڪر اڇن مون، نه ميراڻي مان لهان.

١٧

وڏي سڪهه سڏياهه، ٻاجهن ٻراو آهڻين،
مون ٿان مهر م لاهه، آءٌ لهمجي آهيان.

٢٨

مئو جمن ٿالوهه، ٽڪن مون وڏو آسرو،
ڪو ڏو ٽاهه جهوهه، مون ٻيا ڏو ڪهڻا لهاريان.

٢٩

جهڙ ۽ لهندو ڏانءُ، ٻاجهه ٻه اوڏائي مڱان،
اي ڏيئون ڏيءُ آوٽئين، ٽون ڇپر ٽون ڇانءُ،
ڪهاڙ ۽ ڪهاڻه، ٽوکي معلوم سڀڪا.

٣٠

مڪر ٻيڙل ٻيلو، ڏالو ڏماڻين سين،
ڪواهي ڪميڻن جو، اڪر ٽو ٻالو،
منهنجو ڏانءُ الو، وٺو ويٺي آهيان.

٣١

سٽر ڪر ستار، آءٌ اگهاڙي آهيان،
ٻڪئين ٻي ڪٽهار، ڏيئي پاڻ پناهه جو.

٣٢

ستر ڪر ستار، مڙئي عيب اڳئين،
ٻيو ڪوه ٻيڪٽهار، ڏيئي پاڻ پناهه جو.

وائي

منهنجي لڌب نه لڱئين لڱئين،
ڪالهون پوءِ لکن ڀر،
موت ٽون آئل منهنجي ماڻ،
ٽان ٽو ذڪر نه ڪيئين ڪئين،
هوءِ نه اڄم ٻاٽ سين،
آءٌ جا ۽ ٻندڙي سڏئين سڏئين،
ڪالهوٽيان اڄ گهٽي،
ڪر جهردڙي جهڙئين جهڙئين،
پون سڀ واڳيون ودن سين،
آءٌ جا واڳڙي واٽئين واٽئين،
هنجڙ ۽ ڏاڙهون گل جهڙئين،
ڊرڳي ڏاو ڏيئين ڏيئين،
الله عبداللطيف چئي،
صاحب اسان ٽون موڙين موڙين!

فصل ٽيون

ڪر ڪو پورو ڪالهه، مون اماڻيءَ جي لهري،
پران لهندي پالهه، پوءِ ولا پيڪي آهيان.

٢

جنهن لون قائم ڪالهه، تنهن آءٌ ور واهي نه لهان،
لڪي جهڙا پالهه، ڳنڍ نه جاڻي ڪو پوءِ.

٣

ڪالهه پرين ڪمترا، مون ور وڏي وٿ،
مٿان ڏٺي هٿ، جنهن عيب منهنجا پڪيا.

٤

ڪالهه پرين ڪمترا، مون ور وڏي جوءِ،
لوڪ نه آهي آرهه، جي ڏسي عيب اکين سين.

٥

ڪالهه پرين ڪمترا، مون ور وڏي ڪالهه،
پاران پيڪي پالهه، جي ڏسي ڏوهه اکين سين.

٦

ڪالهه پرين ڪيترا، مون ور وڏي ذات،
لڙڪ نه آهي وات، جي ڏسي ڏوهه اکين سين.

٧

ور سين وجهو ڪاٺ، ڪر سين ڪلون پاڻين؟
پوري منهن آڌاٺ، ڪٺ ڇڏ پو انهه موڙئين!

٨

سٽا الي جاڳيس، لڌ نه ڪهي ايتري،
سلطاني سهاڳ، انڌون ڪنڌي نه ٿئي.

٩

ڪي سمهي، ڪي جاڳيس، انڌ نه ڪهي ايتري،
اڄ ماڻهالدي جو ماڳ، جو ٽو سالڻ پائيو.

١٠

جاڳ مڙهوان جس، آهي الله جن ڪي،
لاهي ٽو لطف چئي، مٿان قلب ڪس،
ورڻ ڪهان ورس، صبح ساڳ سهد چئي.

١١

سڃي نه سرانهي پاڻ، ڪر ٻڌائي ٻولن جي،
وهامي ويندي پاڻ، گهڻا ڏينهن نه ڏيڍاڙا.

١٢

هي تان تون ڏڍون، جي ڏون ٻوڙا ٻسي ٻاجهن،
والهون پون گهڻون، جي تو اپند اون ڏهڪلي.

١٣

سهڻان سانڍو، جهڙ پون جهڙ وڄ ٿيو،
ٻران ساڻ ٻاڙو، منهنجو اڃ لهي نه ٻو.

١٤

سهڻان سانڍو، جهڙ پون جهڙ وڄ ٿيو،
هوت لنگهيا هاڙهو، اون الاهي اوڄران.

١٥

ٻره ڦٽي، واس گهڻي، جهڻا ڏنا ڏکت،
هادي ويڻي وت، گهڻا ڏينهن نه ڏيڍاڙا.

١٦

ٻهڙي جا ٻرپاس، سا ماڪ مر ٻسو ماڙهوڙا،
ڏوڪي ڇڙي واس، ڏسي ڏکوئن کي.

١٧

سڄون واهون سهڻن، ڇڏيو نه ٻهار،
پالوءَ سڀ ڇماڙ، سڄڻ هوندا مان ڪهڙان.

١٨

ڪوءِ ٻهرون ٻن ٻوڙ، ڦرڻو ڦاڪان ۽ چرين،
ساڻي ٻٽيءَ سوڙ، جڏهن ٽڪ هن اڄ جو.

١٩

مڻي آهين ڏوجهڙي، ڇٽي آئي وڙهه،
ماڙيڙو تو ٻهر، چاڙو ولي سهڳڙي.

٢٠

ٻڌول مر ڪٽي پالهڙي، ٻره مر ڪٽي پالهه،
آءُ ٻهنجو ڪانڌ، لوڪان لڪي داڻان.

٢١

مسن مڻهن سڏراءِ، ڪرڻا گهٽر ڪلن،
سي ڪان وسرين، آيا جن ڪمن لئي.

٢٢

ڦرڻا ٻسي ڦنڊ، ڪرڻ ڪٺو نه ڇڪيو،
ڏنا ڪاڻ ڏاڻ، وڃائي ولها ڏاهه.

٢٣

اڄ گهرجن پاڻ، اڄاماڻي ٻهراءِ،
ڪاڇي مڱي پاڻ، اڇي ٻاران ونڍيا.

٢٤

اڄ گهرجن اوڻ، اڄاماڻي ٻهراءِ،
ڇڻان اڇي مون، ويران واڻون لائيون.

٢٥

اڄ گهرجن هٿ، اڄاماڻي ٻهراءِ،
ڇڻن ٻگهيءَ ٻٽ، ويران واڻون لائون.

وائي

مون سين هوت نه ڪندڙا هيئن،
ماءُ! جام نه ڪندڙا هيئن،
الله مون نه ڇڏيندڙا ڇيڙ ان،
هو ان جي هڪاڻ ڪي، آءُ ڏوڪان دالوڏيهن،
ڇوڙي وڃ ڪس ڇيڙ ان، پار وڃائي اڄ هن،
لڪون لڱن ڪوسيون، ڏاڍا ڏوڻ ڏيهن،
مون کي ٻران مڙئيون، ڏوجهڙ پون مڙئين مڙهين،
الله عبداللطيف کي، ساجن مڙ سميع.

فصل چوٿون

١

ڪوهه ان ڪنڌين ڪوانڙي، روهه ان وڻين واس،
اڄ لهواريءَ لات، سر نه ساري آهيون.

٢

للي ڏيئي لاٿ، ڀڳا ڪرت ڪپار جا،
واڻي ڪين نه واس، پکا پاڻاڙا ٿيا.

٣

روهه ڏاماڻا ڪن، اڄ نه هاڻ وڻاهون،
ڪر ڳل ڪوانڙين، راڻي م راس ڪيو.

٤

وڃڻ اڪيري، سر ساڻ ٻو سونچڙي،
جهڙي جهڄندي ڏي، سنڌيا ڪي سڄڻين.

٥

ڪيئن وساري، وطنين ڪين ماٺ ڪري؟
ڪنو نه مادي، دڳ جهڄ سنڌي سڄڻين؟

٦

وڃڻ ويا وهي، ڪاله لهڄا ڪوانڙي،
ڪنهن ڪوه رهي، سر نه سمرن ري؟

٧

وڃڻ ڪيو وٽن، ٻيئي نه چڻن پاڻ نه،
پسو پکڙن، ماڙ هيڪان ممث کهڻو.

٨

وڃڻ وڃان ڪرائج، جهٽي ٿي ٻاز ڙي،
ڪين پاڻو ماٿن، اٻل ابندي واڻري.

٩

ولڙي رڃڻ هيرڪين، چڱي نه ٻن گل،
ڪوانج ڪر ٻندي سڌ، ونٿين وهاءي دانڙي.

١٠

قسمت آئي ٻون ڪوانڙ ٻون، وطن سنڌن دوه،
ڪنهنجو ڪواهي دوه، رزق رازق هڪ نه.

١١

قسمت آئي ٻون ڪوانڙ ٻون، وطن دوه سنڌون،
ڪاڙو ڏوه ڏ ٻون، ڪرم قادر وس نه.

١٢

ملڪين ڪوانجي، ماٺ ڪر، چوءِ م هيڪين چاڪ،
قنڌين جي فراق، سي گهر گهاڙ ٻند ٻون ڪيئرو؟

١٣

ملڪين ڪوانجي، ماٺ ڪر، چوءِ م هيڪين سل،
ڳوڙها مٿي ڳل، جم وهائي وهائيين.

١٤

ڪوانڙيءَ ڪالهه لڱي، سڄڻ وڏ م چيٽ،
اڄ جيئن ڏي هيٺ، گهڻگهر گهاڙيان ڏيهڙا.

١٥

اُڙ ڏي الاپ، ڪالهون ڪر ڪوانج ڪري،
پرين پسي مٺڙي خواب، وهائيءَ واڻون ڪري.

١٦

ڪوانجون لڏون ڪٽ ڪن، جڪس هلڻ هاڙ ٻون،
ٻيا ٻوءِ الڙ، وڃن والڏا ڪنڌ ٻون.

١٧

آئون ٻوڙ ٻي ڏي، اصل سنڌي آسري،
ڪري هر ٻڌن ڪري، پاٿان ٻهر ڏکويا ٻکٿين.

١٨

آئون اڳين هر، اصل سنڌي آسري،
پاڙ م پسان نه ٻهر، سڄڻين ساجهر اڏيو.

١٩

وڃڻ م والي، ڪاله لهڄي ڪوانڙي،
سر نه ساڻيڪي گهڻو، ٻيهر ٻ ٻائي،
پسين نه ڦاهيءَ جا مارئيءَ سنڌي من ۾.

٢٠

جهڙي نه اُڀي دوه، سنڌ پاڙو ڪي سڄڻين،
هيءَ جهڄندي جوءِ، اڄ اڪيڏي آهيان.

٢١

ڪوانج نه پسين ڪڪ، ڏٻ جهڻين سڻن ٻوڙو،
مارئيءَ ماري مڪ، وڪر مٿي ويچون ڪيا.

٢٢

ماري مراڻ شال، پيٽ وجهڻي نه پون!

جنهن لو اچي ڪالهه، وڏو وچ وڌهن کي.

٢٣

ڪرليج نه لکيو پاڻ، جو ماريءَ سندي من ۾،

اوچتي پرپاڻ، وڃڻ هٿي ويچون ڪيا.

٢٤

پڦل منجهه پدوڙي، ماريءَ منڍا ڪوڙا،

مارا او مٺر ملوڪ، لڙندو اڪ چڙهي.

٢٥

چيعا ڪيو چٽيج، پد اماڻي اٿ ۾،

لٽهين اتڻ ۾ ڏيج، چوڙون چير آنئون.

٢٦

سڙي سنگهارن جي، واءُ ڪنڊائون ڪاهي،

منهن نه مڙائي، جنهن سدا پڪڙا.

٢٧

سنگهارن ساري، سائي ڏيج سنڀڙا،

سا هيڪلي گهاري، منڊ ڪاڇي ڪنڊ ٿئون.

٢٨

ڪير ڪريندي ڏيس، آيل سنگهارن سين،

جنهين جي خمس، وارن وادي چڙيون.

٢٩

ڪاڇي ڪاهيائون، سچ ڪ سنگهارن لڏيو؟

مان ٿن مارياٽون، پاڻان وجهي گوندران.

٣٠

ڪير ڪريندي راس، آيل سنگهارن سين،

جنهن جي خمس، منڊي ٻوڙ نه مٽ ۾.

٣١

ڪاڇيءَ پنهي ڪوڪ، سچ ڪ سنگهارن لڏيو،

مارو اوهه ملوڪ، اُٿي وڃا اُڪري.

٣٢

ڪاڇو ۽ ڪوهيار، ڏونگر سندن ڏيهڙو،

ساجهر لهي پار، ڪرهه نه ونهن اُن سين.

٣٣

جنهن سي سنگهار، اجهي جنهن گهاريا،

مان لهڻون سار، وچ ولهن ڏيهڙي.

٣٤

ڏٺ ڏارڻ، ڏار ڏهڻ، آيو نه سنگهارن مٽ،

ڪاهي اپدا ڪڏهين، مٽي والو وهٽ،

جي هاٿو هولي مٽ، ته نه اوبو لاهه ۾ آهيو.

٣٥

جهڳان پسيو جهوڪ، آيل سنگهارن جي،

جن ٿي لي پهار ٿا، منجهان مڙيو موڪ،

الڊي وڃان لوڪ، اُٿي وڃا اُڪري.

٣٦

جهوڪون نه جهٽڪن، وڃي نه پسان وٽ ۾،

آيل سنگهارن، جنڪس چناٽو جسم ڪيو.

٣٧

جي پاڻهين وس چران، ته سنگهارن سين لڏ،

نه هاڇي سندي هڏ،

ڪوڪ نه سٽين ڪڏ ڪهن.

٣٨

جي پاڻهين وس چران، ته سنگهارن سين گهار،

جنهن سندي وارُ، چوڙ نه اچي ڪڏ

٣٩

آيل سنگهارن سين، جنڪا گهاري ماءُ،

ڏرٽي هوه اوڳٽي، نه نه ڏکو مور نه ڪاءُ.

٤٠

منڊائون مٽ گڙن، جهوڪ نه سولهن پاهڙا،

سندي سنگهارن، جوه جماڙي جلڙ لان.

٤١

پورو لهن پاڌ ٿهن، جڳهه جهاڳي آئون،

ڪاڇو منجهڙان، منڊائدو ماٽيو.

٤٢

راهه سڀن رنا جي، تن جاڙ ڄڻن جاڙ ڪي،
ڪڻن ماڻ ڏيندا سي، چوڏهن چارو ڪڇڙو؟

٤٣

جاڳو جاڙ ڄڃا، سما سڪ م سمهو،
پسو آن پار پان، لاکو تو لوڙائون ڪري.

٤٤

ڇڄان پلي پير، وڏو واهه رڪاب ۾،
ڪاڇ ڏهند ۽ ڪمر، لاکو لوڙائن سمن؟

٤٥

نانوڪڻن پلاڻ، سدا هڻن ڪر ڪرا،
لاکي لوڙائن جا، اهڙا ئي اهڃاڻ،
ڏيئي لنگهن لاڻ، ڏوڪ ڪار ڏيندا ڪڇڙي.

٤٦

لکي ۾ لاکو، پڇي مٿان پاڄهه ئي،
لاڏ ۽ لائو ڪڇ تان، آڏيون اولاڪو،
واڳون ۾ واڪو، ڏيپاڙي ڏهي ويا.

٤٧

ڇڄان پلي اڪير، ڏيئي پاکوڙي پير،
جسي ۾ جسراڄ جو، مٿي واڳون وير،
ڪڇ ڏهند ڪمير، جڏهن لاکو اوڙائو ليو.

٤٨

لاکو لوڙائن سمن، چوڏس تو چڙهي،
وڙو وڏ پامن جا، ڏنو ڏڪ هٽي،
پس جو پري، سو واڳ ڪڇڻن ڏنو وڏو.

٤٦

وڙهي وڏ ساڪڙن، لاکو اوڙ پلوه،
پره قلعان پوءِ، ڪرڳل ڪڇ ڪڇڙان.

٥٠

لاکو اوڏيءَ آئڙو، هيءَ هيءَ پڪي هاڪ،
پاڙ ڪڏا پچڙي، ڏي وڳر پڄي ڏاڪ،
آئون ۾ ڦراق، ڪڏ پا لان ڪٿي ليا.

٥١

هٽي مٿان هيڙا، لاکو لاهي،
گهٽ مرڻان گهر ڪري، اپو ئي آهي،
وڃو سي ڪاهي، جي ڪيا هيمت ڪڪهاڙ جي.

٥٢

لاکو لکيءَ ئي چڙهيو، لکي لاکي ساڻ،
چاري چاڙهي آئيو، وسي داڻ وساڻ،
جاڙيجو ڏيان، ڪنڌ ڪري ويو ڪڇ سمن.

٥٣

پڇي پهڻ نه ڏئي، جهري وئي جهوڪ،
اوٺي مٿان لوڪ، لاکي لکڻ لڏائيا.

٥٤

لاکا لکيءَ ڏيهن، ڪاڏي ري ڪيئن ڪهاڙئين،
مٿان وسي ميهن، وائون ولهن چاڙهيون.

٥٥

ڏيپاڙ رپڄاهه، لاکو اولاڻن سمن،
سانگو ماڻ سندي پاءِ، لٽ مٿاڻي لاڪرو.

٥٦

ڏيپاڙ ڏري، واڙي وڏا وڇڙا،
سڌو ڏا سوئي، هٽي ساڻ هڪلي.

٥٧

وڙي ڏيپاڙ ڏوهه، اڀي پڄڪهر جهل،
پري هڻن پل، ڪمريون ڪاله ڪاهي ويا.

٥٨

وڙي ڏيپاڙ ڏوهه، اڀي پڄڪهر پار،
وڃن اڄ وڳ هٽرو، سنڌ جي سرار،
ڪاڇي پڄهن پار، ڏاڪو هن جو دسهن.

٥٩

وڙي ڏيپاڙ ڏوهه، واڙي پالو وڇڙا،
ڏرا ۽ پٽ ڪڪهاڙ ڪي، چنڊول اڀي چوهه،
واڙي ويڙي ڏڪوهه، لاکو لوڙائن سمن.

٦٠

لاکا لک سچن، ڦلاڻيءَ ڦير ٿيو،

جنهن پر واڳا راڄيا، ڪونہ ڏٺي ڪن،

جهڙو جاڙيجن، ستي سڄو نہ لهي.

٦١

لاکا لک هڻا، تون اڳوڻي ڳون،

جي ٻاري لهڻي ٻون،

سي واهر نہ ڪنهن وار ٿون.

٦٢

لاکا لک هڻا، ڦلاڻيءَ ڦير ٿيو،

آڄا اوڏ ٿيا، ٻاهيءَ لڳي جهڙي.

٦٣

لاکو لکيءَ تي چڙهي، لکي لاکي هيٺ،

سو ٻاهر ٿون سرڪيو، پوڙي پڌي پيٽ،

ڪندو ڏمر ڏيٺ، صباح ساڻ سوڪڻهن.

٦٤

اڏيو جو اوڏن، سو پڻ لکر ٻاو م ٽڪي،

جنهن پر وڃي ڪن، لکو لاکي جام سهن.

٦٥

لاکي لڄ ڪڍي، اسان اوڏڙان جي،

ڪندو ڪان ٻي، اڳي وسوڙي آهيان.

٦٦

ٽڪي ٿهار ٻر ٽار، ڪان ٻرت ٻراڻي نہ ٽڪي،

ويچارا سنگهار، ڪنهن ساني جي سانگ ويا.

٦٧

ڪيڏانهن ويا سنگهار، جي هوا هني ٻيٺين،

ڏور نہ ڏور ٻون ٻار، ٻولي ٻڌي ڪنڌ ٿين.

٦٨

چاڙهن چڱاڻو، وڃي وهاڙن وسرا،

لاکي اوڙائن جو، ٻهر و ٻهرياڻو،

سپر سڪاڻو، وڃي وڙائي وات ٿيو.

٦٩

لاکي اوڙيون چڙيون، سرهاڻيا سنگهار،

چماڻي چوڏار، وانڍيون وس چرنديون.

٧٠

ڇهواي ٿون ٻراڻ، ڏيڻهن گهٽيرا سڃيران،

لاکي جهڙا هاڻ، ٿوڪي ڪي ڏٺا ٻوڙا.

٧١

ڏ کهي اڏ م مڻهي، پڪو اڏ م لاڻي،

اڏيو جن وڙائي، ان صبح سوار و لڏيو.

٧٢

لاکا لڄ سنڌ ياءَ، اوڏ اڳلي آهيان،

پکا سي ٻرتاءَ، جي اڄهي لڌيچي آڏيا.

٧٣

آڏيندي اوڏن، اڏڻ جي ڪان ڪئي،

لاکو مٿان تن، اوچتو تي آئيو.

٧٤

آڏي آڏي اوڏ، چڏي ويا ٻيٺون،

ٽڪاٽا ۽ ٽول، ٻيا آهين ٻيٽ ۾.

٧٥

خبر ٿي ڪلن، سٺي ٻوءِ ٻچڻا،

چاڙي مٿان چٽرون، ٻاٽان آيا ڪن،

لاکو مٿان ان، اوچتوئي آئيو.

٧٦

ٻاڻي ٻيٽ م ٻار، هن ٻراهي ڏڻهه ۾،

جهڙو چلو چڪ ٿيو، وڃي الالهين وار،

ڏنم ڪالهہ ٻرار، لاکو اوڙائن سين.

٧٧

جتي جاڙيجن سان، صلح ڪر سنگهار،

تون وڃي چڏين تو واسرا، هو چمڪا چوڏار،

تو جهڙا تو ٻار، لاکي ڪنهن لڏائيا.

٧٨

رهڻ سکڻهارن جي، سڄهاري سانڍهاڻ،
پره ٿا پسن پاڻ، ڀورا ڀاران ڀڙا.

٧٩

چيل چڱ چڱن ۾، کلهن ڪوڏارا،
پڙهي ڪارڻ پاڪ جي، اڱڻ سوارا،
اوڏ اهي وڻجارا، وڃي لاڪا لڏيو.

٨٠

ڪڏهن موڙهه مقام ۾، ڪڏهن ڳاڙهو گهوٽ،
سڌو واڍ پي ڪوٽ، اڏيو آڏيو ڪهڙو؟

وائي

اوڏ جو وڃڻ ڪيئن ٿئي،
اي ادا! ڏيج ڀاڙيو پرين کي،
ڏک مڙهئي ڏيل ۾، اُهي سگهڻ ڪانه سهي،
اهي ٿوڙائي ماري، مڙهيا واڪ ويڙا وهي،
پيرن هن پيرڻ ۾، اهي ساريان ڪوڏ سهي،
موڙ مٿي مٿان ڪيترا، ويڙا ڪاڪ لهي.

٢٦ - سُر ڪاپائتي

فصل پهريون

١

اوٽي اون ڪاتار، جن هٿڪي پورئون،
ڏٺي ڪا ڏکار، صراف انهين سٽ ۾.

٢

جنهن پيرايو هٿڪلو، تنهن مڙئو ماه،
تند اهڙيءَ ساه، مون آڻ هڏ نه اجاءِ.

٣

جان ڪتين تان ڪٽ، هيءَ هڏ وهاڻي،
ڪا پائتي سڀڪا، ڪتي سهاڻي،
چالو جن چاڻي، تن هٿان پهي نه ڇڏي.

٤

هيءَ هڏ وهاڻي، تون ڪڙه ڪالهوڻي ڏيهن کي،
آئي اوڊ ادت سڀن، ونا م وڪاڻي،
نه صراف سڃاڻي، مونائي هٿڙي نه مٿهن لي.

٥

هيءَ هڏ وهاڻي، جان ڪتين تان ڪٽ،
ڪو پهنجي هٿ ڪي، پيري ڪج پرت،
متان رونين ڏسٽ، صراف وچ سرتين.

٦

ڪتڻ جي ڪان ڪريين، سٽي ساڻين هڏ،
صراف ايند ئي اوچتي، هٿ اکهاڙين کڏ،
جيب سر لوين ڪتند ايون سڏ،
الي ستند ليين سمڪاد کي.

٧

پاڻي ڏوڊ ادت ۾، ڪتين نه ڪوڙي،
وهاڻي واڌاڻي ۾، پٽين سهوڙي،
متي جنهن موڙي، سا ڪتين وهي ويسري؟

٨

اڄ پڻ اڄوڻ کي مران، اڪي ڪتوڻي ڪالهه،
پوڏي تون سڀن پال، ڪاڻڊ ڪرينڊ ڪتيرا؟

٩

سي تو وڃي وڃائيا، جي ڪتڻ سدا ڏينهن،
ادت اوڏي نه تڻين، پوڏي پوڏي سيڻن،
تند پسندڻ ڪيڻن، هاڻي تون وڏي تڻين.

١٠

تو ٽي تون وڏي تڻين، تو اڻي آڻ آءِ،
تي پڙي پرم واڻين، تي هڏ ڪرم ڪاه،
نه صراف تو صباح، ڪرڻي ڪاڻارن سڀن.

١١

سون ساڙيڪا هٿڙا، ڪوءِ نه ڪتين ڏڏ؟
وڃي ڪتڻ ڪاپو ڪر، گهڻون گوهيون چڏ،
نه صراڻاٽي سڏ، م ڪتو هولڊ متائين.

١٢

پڪوڻي پهر، جالسين ڏلو ڏاس تڻي،
پري پهڪاڙيءَ سڀن، هاڙي پاڻ م هور،
ڪٽ ڪتيندڙن ڪهر، ڏڻين سڀن ڊ چاڻهي؟

١٣

ڳلهو سدهو اڳهون، جهڪي ڪتائين،
م ڪتو متائين، سڃان وچ سرتين.

١٤

جيڪن تون پيرائين پاڻيءَ، ايڏانهن هڏ م آءِ،
ان سرڪيءَ ساءَ، پهو عزائيل کي.

١٥

پورڻين ۽ پاڻڻين، اڱڻ وڏوٽو ڪاڻڊ،
ويلي اوڊ ادت سڀن، ڳچيءَ پالو پالڊ،
نه اهيڙيهو وٽواڊ، ڪتو واو نه تڻي،

١٦

سچڻ پائگ پر ڏيهن، ڪت ڪتيندي آءٌ،
جڏهن ڏٺم ماءٌ، پرين پرم وار ٿيون.

١٧

چائنس پائي چنڊ ۾، سهو ڪتيو جن،
تن جو صرافن، دڪو داخل نه ڪيو.

١٨

مڪيس پائي من ۾، والها روئڙيا جن،
تن جو صرافن، اڻ تورئيو اگهائيو.

١٩

لڳي ڪتيندي ڪاله، اڄ ڏڻ اچڻ کي مرڻ،
مونا اٽڻجي اکڙيا، اوٽ ٿورڪي ماله،
هيءُ تنهن جي حال، جن ڪاپي منجهان ڪين ڪيو.

٢٠

پورڻ ڪان جن پائيو، تن ٻيڙي ڪاپائڻ ڪاڻ،
تنهنجي لسيءَ ٿاڻ، هٿ ڏکڻ ڏهه سڳڻ واريون.

٢١

ڪوڙ وٽ ڪاپائتڻ، ڪتڻ ۾ ڪتڻ،
ڪانڊ سوٽ سواديون، آڻ منجهه اچن،
ان جي سوائين سيڌ چڱي، ٿا صراف سکن،
اگها سٽ سڌن، پائي تارازيءَ نه تورئيا.

٢٢

سٽ الهڻ جو سڦرو، جي ٻر ۾ ٻچائن،
آواز اوٽ جو، سا نه سڻائن،
لڪاءِ لطيف چئي، ڪيئو ڪتائن،
جي مانڪ مونائن، تو ملھ مهانگو ان جو.

٢٣

لکپائي لاڪيد سڻن، جن پچائو پاءٌ،
لسي لبد لطيف چئي، هاڻي ان هٿانءُ،
ململ منجهان ماءٌ، جي سکڻ تن سون ڪيو.

٢٤

ڪي اوڻين عرب ۾، ڪي ڪابل منجهه ڪتن،
سٽ ان جو سڦرو، مٽو ماڻڪن،
قادر ڪيم ڪلين، اهلهي للهي واڌارن.

٢٥

پليءَ پائو پرٽيون، ڏو ڏو ٻيرا ڏي،
ڪامون ڪتائي، آءٌ ڪاپائتي آھيان.

٢٦

ٽڪ ولکي ور ڪهٽا، ڪتان ڪجاڙو؟
ڪاپي تان ڪتيرو، آٽان اڏاڙو؟
جي ور ڏٺي وارو، نه سوائن سراڻ وچ ۾.

٢٧

پيرڙن ۾ پائتڻ، پائڻ پيڻي چڙ،
ڪتو وٽو پوڙهيو، هوڏ وجهندئي هڙ،
هٿي ڏاپو مٿي ڏڏ، جتي ڏکڻ ڏهسڻ واريون.

٢٨

اوٽيا آڌت، ڪهڙالهن ڪتڻ وارئين؟
پهرن مٿي پت، اڙجن لاڪڙن جون.

٢٩

ڪتي ڪتي ڪاله، اڄ نه آڻ آئيون،
اڌ ٽ اڪائي ماله، پوڙي وائيون اجهرا.

٣٠

نه سي ورڻ وٽن ۾، نه سي ڪاڪا پون،
پسو بازا پون، هيڙو مون اوڻ ٿئي.

٣١

اڪي ڪتيڻ نه ڪتائن،
نه ڪيڻ ڪوڏيءَ ڪاڻ،
جن ڏاهي سون ڏهاڻ، تن اڌ و ناه اگهائيڙ جو.

٣٢

ڪتي مٽي آئيون، ڪري لڌ لوڙ،
اٿل اوڏالهن ٿئي، جهڙالهن اڙاڻ پاڙ،
ڪاپائتيءَ ڦراڙ، منجهان پوٽي آئيو.

٣٣

جا سڌ هو نه سکي، سا ڪر ڏيڏائي روڙي،
ست اُهيءَ جو سُٽ، ويا ترازيءَ توري،
ٿلهي ۽ توري، ولهاريءَ سان وڻ لهو.

٣٤

جنهن ڪتو ڪالهه، سي پاڻان پڇن مائري،
جڏهن ٽڪ نه ماڻيءَ، سر ھڻن سون صراف سين.

٣٥

پالي پالڻ ڪپاهه، جان مون آڻي لهار ٿيا،
ڪتي ڪاڻ پساهه، سرلهون وڃي سيڻون.

٣٦

چرخو پڇئي چيڪ ۾، ٿي پور اوچن،
توڪي ڪين ڪتن، ته ڪالهه آهين جو ڪوڙو.

٣٧

تاڃي تور ٿاڻون، نه عيب لکتا اڳمان،
ڪولي ڪاپائتن کي، ار ۾ ٻڌائون،
آڳڙيءَ آهه، مون ڪان پڙيا پڪا نه ٿيا.

٣٨

ڪتي ڪنڌن ڪتر، ڪر سوداگر پار؟
ڪتڻ، مڪڻ، ڪرام چئي، آهي آڳي حي احتمال،
جي تني پور چيت تو پال،
نه ٿيهه سٽ سوجهئي جوڳو.

٣٩

پرباڻ سڌي هيج ۾، ڪتي جا پيٽي،
سا ڪمري ويٺي، نه ڪڍن ٻاچي وانس کي.

وائي ١

ڪا هنئين سين لاءِ، پوءِ ڪا هنئين سين لاءِ،
تندائي تاڪيد سين، جن پچاءِ پاڪ،
لسي تند لطيف چئي، هلي ان هٽن،
پيهو ون ليهو جو ڪن حوالون،
پڇون الڏاءُ واءِ،
آڌ مٺ پاسي اوجهرن، ترڪي سنهڙو آليو ساهه،
آڌي عبداللطيف چئي، ڊولي ڏاڄائج ڏاهه.

وائي ٢

آئي جا وڃڻ ڙي پال ٻارڻ،
مولڪي آيل جهل ۾ پاهه،
جهاون پلون پالمن، پاٽان سٽ ۽ آچين ماهه،
وير پال وڃو لڪري، مولکي سور چڪائي ساهه،
مهڏجا ڪم ڪرار ٿي، راتيءَ مون ۾ رهاءِ،
ويئون ڪنهن وڳ ٽڙ، پيرا پڇي ماهه،
آٿي مٺي آسري، آس انهن لاءِ،
جنهن سوڌ سريو ۾، تنهن هٿ نه ڪاهه.

مسدس

١

واحد آهين واحد رب عظيم،
ڪر ثنا کي حمد حڪيم،
صلوات مٿي محمد ڪرام،
مومن پڙهه تون قلب سليم،
سر صدقا وار او وار،
چرخو چوري ڪت ڪا تار.

٢

وهي هٿان تو مَنڪ وڃي وڃي،
ڪن ڪتڻي کي هٿ ۾ واهي،
وقت تمام ڏس تان تڪڙي،
توبت سڄو ٻنڌ تون ٻڌي،
ليت خاصي ڪر اجار،
چرخو چوري ڪت ڪا تار.

٣

اپڻي ڳال، آڏت جو تاڙ ڳنڍ وڃي،
تنهن کي چوري ڪتڻ ڇڏ ڏڪي؟
ڪنهن ۾ ڪوڙي ڪتڻ ڪتڻي،
جيڪس لوئي ڪتڻ لڪيوڻي،
تنهن ڇڏيو تي ڏکڻ ٻار،
چرخو چوري ڪت ڪا تار.

٤

شرم صبح وچ سرلن تمندڻي،
مٽاڻيون ڇڏيون، ڏانهن عهد اپنڏي،
هيءُ وه وهي تنهن وال واندڻي،
آس آڌار و ٻيو ڪون ڏيندڻي،
تنهان پڇي تون آهن پيواد،
چرخو چوري ڪت ڪا تار.

٥

چو اوڳي ڇڏيئي آرت الوڙي؟
مولا مدد ون، ڏکڻ ڏوڙي،
ائين ٻڌ، مڪڙي موڙي،
ڪٿان چمڙن مان ڏک کي توڙي،
ماڻي ڪندئن تون ڪوڙي ڪار؟
چرخو چوري ڪت ڪالار.

٦

چو اوڳي ڇڏيئي آرت الاڻي؟
جوڙ جسو وڃ تنهن سان واڻي،
تو ٻه ڏڙ ٻه ڪيو ڏڏ ڏاڻي،
تمڪ، پڙي ڪٿ چڙي چاڻي،
هردم حق جي ڪند ڪنوار،
چرخو چوري ڪت ڪالار.

٧

پيڪو سڄو ڪر، صحيا ساري،
ساڄ سمورتي صحي سنواري،
ڪار ڪتڻ جي ويهه م وساري،
آڇو ٻهاڳ لاڙي ڦتماري،
لالچ تون لڏ آرت سان آر،
چرخو چوري ڪت ڪالار.

٨

أتي ڪماڻي آڏي ڪٽ،
ٻوڄ ٻيوم، ڏوهو ڏيت،
ووه ووه ڏي م وڃائي وت،
ٻو هڻو ٻو هوت اي ڏهيت،
ڪر له سدا تون هڻن قرار،
چرخو چوري ڪت ڪالار.

٩

پڇهر پوري پرڻي ڪهن ،
جئن چياڻون ، ڪتڻي ڪهن ڏ ،
داخل ٿيندي ڏنن ڏ ز ممن ،
ويا وڻان ٿو اُٿي آمهن ،
پهڻ پراهون ڏ ٿا ڏ پسار ،
چرکو چوري ڪس ڪاتار .

١٠

جاسهن اُٿي ڪو دم پساه ،
تاسهن چرکي لائج چاه ،
پڇا پساڻ ڪندڙي پتاه ،
نه ٿو ڪن سمت اسه ڪپاه ،
نه ڪتڻ جي لهه تار ،
چرکو چوري ڪس ڪاتار .

١١

ڪن ڪهو ڪتڻ جو ساجهر سهو ،
ڪن همت آلدي ڪپه پچاو ،
ڪن اُرت سنڳون ڪهو ڪن ڏڻن ڏاٻو ،
ڪي ويڻون ڪتن ، ڪن ڪتو اوباو ،
ڪي اهڙي منڻ لاه ٻرٻون اڏار ،
چرکو چوري ڪس ڪاتار .

١٢

لون پوري سدائين پد اهعال ،
ڪران ڪميڻي قيل مقال ،
وه وه لڌهيڇي هي هي حال ،
وٺهي وچائيچ سمندا سال ،
جوڪس لهوڙ ٿن اهه خمار ،
چرکو چوري ڪس ڪاتار .

١٣

ويهون آلٽ مان وره وره جمڏهون ،
قيمت ڪنڃهون جن همت ڪميڏارن ،
ڪنا لڪبر سي اُهون ٿمڏهون ،
ڪاپي آلدو اڳهن پيڏهون .
آه اُتادي من کي مار ،
چرکو چوري ڪس ڪاتار .

١٤

ڪتڻي ڪاپائتي ٿلهو ۽ ٿورو ،
ليڪهه پڙي سهن پاٽرٻتي پرهو ،
صبح صراف ٿولهيندڙي ٿورو ،
اوڏ لسي جئن ٿرڏلي اوڏو ،
اڏو اڪهن هار پرو هسار ،
چرکو چوري ڪس ڪاتار .

١٥

جي سهو نه سڪئن ، ٿ ڏ اڏائي ڏ وڙج ،
جدهن جي ٿهاي ، ٻر ٿند نه ٿورڙج ،
ساڻ هبت مڪڙي موڙج ،
ڪتي پتادڏ پرهيو لوڙج ،
سر ٿهن جي وچ عهد دڳار ،
چرکو چوري ڪس ڪاتار .

١٦

وڻهي آلٽ جن چرکو چوڙهو ،
ڪتڻ ڪپاٽهون آڏيءَ اوڏهو ،
لاهن پهچ پڙيءَ کي پوڙهو ،
ڏيهڏهون اوڏهو ، وڏهون پرهيو ،
سراه صرافن جي سر ڪار ،
چرکو چوري ڪس ڪا تار .

١٧

تو سِر الت سدا لُو داڻهو دالهي،
نه هي مالڪ مهجان مون لاهو لاهي،
ڪديو ٻڌڪون، ٻانهو ٻاهي،
ڳهرائو پت ٻر، واڻهو واهي،
لون ڏٺن سدا تي ٻڌڪار،
چرکو چوري ڪت ڪاپار.

١٨

آئي ڪاپائتي آڏي ٻهر،
لڏ طلب جي سهر لو سهر،
سڪ صبر جو ڪت اون هر،
لت ماڙي سان هنڙو هر،
روز رضا سان اوب دلبار،
چرکو چوري ڪت ڪاپار،

١٩

ٻهڻهي ڏند لو آڏي ٻڌدي،
سڏهي تلهي سپ لڏڪوي نه وڌدي،
جدس سيڪا جاري ڏيدي،
هر ڪا ٻهڻهو ٻورهو جهلپندي،
ڪتي ٻتاڏ ڏ باڏ و باڏ،
چرکو چوري ڪت ڪاپار.

٢٠

ٻجهر ٻرج ٻو ڏکي ٻودي،
چڏ مر ڪتڪ کي چودي اڏوري،
اڳيان ڪڏ ٻهي ڳاڳن ڳوري،
ٻولي جدهي ٻڙڏ ٻهوري،
ٻجهڏ ڳي ٻڌجاي ڏاڍي ڏڪار،
چرکو چوري ڪت ڪاپار.

٢١

ٻجهرو ٻهرج لون ڏکي ٻڙُ،
ڪر سڄڻن سان ڏوح جو ڏوهُ،
ماڻج مسوج مجمت موُ،
لاڻج چگو ڪو لالن لوُ،
روڳي ڏاجهاڻج ڪالڪ ڪدوار،
چرکو چوري ڪت ڪاپار.

٢٢

ٻاڳي ٻاڏ ڳهيو، ڪر لمت لاڙي،
اڳيان احمد جي، آڻج آڙي،
چڻ ٻهڏڻ جو ڏڻي تون ٻاڙي،
ڏمدڳي رحمت سان رب راضي،
ڪنڏ ڳي ڪلهي ساڻ قرار،
داور ڏبن دنيا جي دار،
چرکو چوري ڪت ڪاپار.

٢٧- سرپيات

١

اڳ نہ پاڻ پيو، جنهن ڪمر ڪڍي ٽنگون،
سولهاري صبوح سين، وڃي وڻين ولي،
ٻرڪي چولڊو ڪمر، ڪيرت ڏارا مڱڻو؟

٢

سڄو ڪهڙن اڌ ون ڪرائن؟ ڏو وهاڻي ڏوه،
سپاڻ ساز سنڌ وه، پيو هولڊو ٻت ۾.

٣

سرالدي ۾ ساز ڪڍو، سمهي ساري ۾ ڏات،
جاڄڪاڻي ذات، اي هوءِ اڪهن.

٤

جاجڪ جاڻن جا، سانپر آهي نہ سڪهو،
سمجھ نہ اهمر ڀاڱ سين، سڳا جي سهاءِ،
جي ڏاڄائين ڏاءِ، نہ ٻڻ تاري ٽهڪي.

٥

جهن سڪ ااه ڪو، چڙنڻ سي چڱهن،
ڏڄن ڏاه ٻچن، متي ڪلهن ڪمراءِ.

٦

ويا سڄهي ٽي سازڪڻي، جاجڪ جڏاڙهن بس،
ڪمر ڪوري ٽنگهو، ڪڏهي لڳي ڪس،
ٽو گهرالدي مس، لنڪهي ٽي لڄ مري.

٧

لنڪهي ٽي لڄ مري، جنهن ٽون ڏڏ ٽيو،
سپان سماڪو، صدي مڙلڊو مڱڻا.

٨

موڙهو پڻن مڱڻا، ڪيڏاڙهن هڻن ڪالهه؟
لنڪها چڏ، لطف چڻي، اڄوڻ جا افعال،
سهر ڏد سوال، ڪر ڏ قيمت آڻهن.

٩

چارڻ لڱو، ٻنڌ گهڻو، ڪي چوناڻي چمن،
هت ڪي هلا ٽمن، اُت آهي نہ اچڻو.

١٠

جهڪي ڏڏ ن ڏي، ڳڇهان ٽي ڳجهه ۾،
سو جي سڻن ڪڏهن، ڪبت وارا ڪي،
ٽہ ساڏ مڙهي سي، هونڊ پٿون ڪن ٻڪ ۾.

١١

اُت ڪرت وارا ڪمرا، ڪهرت ڪهوڪوه،
جهڪي اڌ و ڪرڪري، سو مڙوٽي ڏوه،
ٽون پارس آهي اوه، جي سيمن، ٽہ سون ٿيان.

١٢

ائيو ابوجهاءُ، سڄ جو سڏ ٿيو،
جنهن آئهن ڪيرت ڪٿ نہ سڪيا،
ٽهن پاڻان ڏيڏو ڏاءُ،
مڱو مون ملاءُ، آهي اوهان جو آهيان.

١٣

ڏات نہ آهي ذات ٽي، جو وهي سو اهي،
آڏ ٻون ابوجهن جون، سڄ جام سوي،
جو ڏاءُ وت رات رهي،
ٽهن کي جڪي جا اڪمٽان نہ ٽڙي.

١٤

ٻولهون ٻهلي جهون ڪري، ٻاسي ٻڙ ٻاٻو،
سڻاڻي سڄن کي، وهاڻي ولو،
جاڻي ڪهن پيو، سر سڪيوٽي هڪڙو.

١٥

ٻولهون ٻهلي جهون ڪري، ٻاسي ٻڙ ٻهو،
چارڻ چاڙهي چوڏول ۾، ٽهان ٻرءِ ٽيو،
وڃي رات ڪبو، سرفراز سهڊ چڻي.

١٦

پاڇاٽو پيلي ڏٺي ڀڄان پاڇھ لئي،
سڄڻ سانڍي، جيڪا چارڻ جتي ھو.

١٧

ڏيکا ڦنا ڏڻ جا، اڳيان واڄ وڄائي،
مٿي پڙ پان مڱڻن، سدا ڏيئين ڏکڙي،
راتو ڏارا راڳي، سڄڻ رات سمجھو.

١٨

وڄائي توڻ وڄ، لو نه سرائدي اُن ڏي،
پيرا ڏئي لنگھ، جا ننڍي کاڻ کري سون.

١٩

لکھي جي ڀڃن، ڀلا ڏيو مر ان سون،
لنگھي وڃي ڪڙڙي، سڄي نا سڃاڻن،
لون ڪڍن اڳيان ڪن، وڃو والھن رات سون؟

٢٠

وڃن سڪا سالک پئي، چوڙڻي چوٽ،
ڏيو ڏان ڏڏن کي، سڄڻ سڃي ڏئي،
ان راه مٿي روڄي، ماڻڪ اُڇليا مھن جڏن.

٢١

چارڻ چوڻاٽي مٿي، ڪيرت ڪا سوڀاه،
لکھا لون لللا، اڳيان اُڙ جام جي.

٢٢

اُڙ مر آس ڪھڻي، ڳھان وڏ ارو ڏيپ،
سو مڱڻھارن مٿي، جو نه موڙائي مڱڻا.

٢٣

چاڻن نه مر جاڳ، اي در ابوجھن جو،
ان در سي ٿي اگھيا، جن نه پڙھيو پاڻ،
اڳڀاڙو راجاڻ، آھي ابوجھن جو.

٢٤

طمع جي لدوار، مٿان ڪريان مڱڻا،
ڏکي ڪڍي ڏار، ماڻڪ ڏيڻي مٿي ھو.

٢٥

ڏل ٿي ڏان ڪھڙي لون، چڙ وڃا جي واٽي،
سڄڻ راتي سدائيان، ڏاڙي لولاڻي،
جو چاڙي ان ڪالي،
لدھن سون ھلي، ڏٺي پاڇه ڪاڻي.

٢٦

صبوح جو سڀاڳي، مڱڻھارن ماڻيو،
ڏٺو ڏاڏاڻ کي، وڏي وير وھاڳي،
وس مڙھجي ماه ڪان، سڄڻ ھمت سڀاڳي،
ڀران سون ماڳ ـ ماڻ اماڻي لمحي ٿئي.

٢٧

چارڻ وس ڏي ڪان، نه ڪا ڪيرت جي ڪري،
جھن سدو مڱڻو، ھمت لدن جي آھي،
جي ڪارڱيس نه ڪاه، جي سڀاڱ پڙس نه سڃي.

٢٨

چڙو ڦڏو ڏڏي پاڻ ڪوڙائي مڱڻو،
نه سڃن ابو پاڻ سون، نه سڃن ڪيو ڪڏ،
سڄڻ ڪرلو سڏ، ڏکيا چاڙھي ڏولڻن.

٢٩

ڀڙو ليڪن لٿ، سڃوڻ واليون سمھون،
آئي اڏيءَ ان ڪران، سڄڻ ساڻ سھت،
رولڇي رات اُٿيا، پڙيون پاڻيت،
مڙي ڪان مٿ، چوائي پرپا چاڙھن.

٣٠

ڏاڏاڻ ڏڪ ڪيا، پاڻن مٿي مڱڻن،
مون ڏو چڙ ار مڱڻا، مڱن ڪوه ڀڻا،
ڪڏھن او پيا، وڃا ولھا ڏيھڙا.

٣٢

مڱڻ لھن کي مڱڻا، جو ڏيھاڙي او اڏي،
ڪوڙا پور دايا جا، جاڙڪ مڪن جي،
سيان لوھن کي، موڙي ڏيڍا مھن ھو.

٣٢

ڪڙه اڳيان ڪيپ، ڏماڻي ڏاڏاڻ جي،
لکھا لاڪ مر لڪ سمن، مٿان چالڻ ٿيپ،
مڱڻھارن مٿي، ڪواھي ابو ڪيرت ڏي.

٣٣

سڄڻ سان پساهه، جاڳڪ جر وسالا ڪڍن ٿا
ڏاهي ڏئي سڏ ٻون، اڌ ون لنگهي پاءِ
لڳهيا تون لولاءِ، اڳهان آڻ چاهه جي.

٣٤

مورا پسي مڱڻا، سڄڻ سڏ ڪيا،
سڀو جهن سڳا، آيو جهن آسر.

٣٥

تون سهڻو، آءٌ سهڪڙو، تون صاحب، آءٌ سگهڙ،
ڳچي لهڌجو پڳ، ڪلهي پالو ڪيهرو.

٣٦

تون سهڻو آءٌ سهڪڙو، تون ڏاتار، آءٌ ڏڪي،
سٽي لهڌجو سڏ، ڪلهي پالو ڪيهرو.

٣٧

تون سهڻو آءٌ سهڪڙو، تون پارس آءٌ پٿار،
ڏسندي اي ڏاتار، ڪلهي پالو ڪيهرو.

٣٨

ڪهڙس مڏ هن ڪوڙ،
ڪر ڪهڙس جي ڪام ڪا،
جنهن سين راڄهي داڄهو، سا تون لڌ مڃوڙ،
ڪارڻ ڏاڻ مڙ ڏون، اڳهان لڳوي ئي لڄ موري.

٣٩

جنهن ديڄهايا داچها، ڪاڻي سيءَ لنبور،
ويڙا وڏي وير، ڪلهن ڏکي ڪيرا.

٤٠

اڄ ڀ سچي اڳهين، ڪا لنبورن لوا،
مڙهيون مڱڻهار، روي ڪنهن پاد وڻا.

٤١

لڳهو لوڏي ڪپاو، ڀالڻ ماري،
سوالهون تيڙيا ڪري، پهت اڻائي پادي،
سهڻو سهڪاري، ڏکو ڏولي ڇڙهو.

٤٢

تون سهڻو، آءٌ سهڪڙو، تون ڏاتار، آءٌ ڏوهه،
تون پارس، آءٌ لوهه، جي سڄڻ ڏسن ڪلهان.

٤٣

جڏهن لو ڏڏ امو، اڳهن لڳهي ئي لڄ موري،
صباح سماڪو، صحي مڙ اڌو مڱڻا.

٤٤

ڏاتار ڏ تون، ٻيا مڙئي مڱڻا،
مينهن مندائتا وسڻ، سدا وسين تون،
جي گهر آچين مون، ڏ مريائي مان لهان.

٤٥

اڀرو تارو، الي ود وهاڳ ڏي،
سڄڻ رسالو، چت پرکي چار ڏين.

وائي ١

اي دو رات م ڪنڌايهن، ميان الله!
جو تون چام مگند لي مڱڻا،
قمر م هڏون، ڪنڌ، ڪماڙي،
ٿيندي هاڄ هڪڙين،
ساٿڪ مولي، مال خزانو، ڏيندي پوئي سائين،
ور جي تون وهاڳ ڪان، مون ڏٺو پاڇهين،
در دانا، مڱ مڱڻا، الله هونڇ ار ڏانهين،
مذڪر معان ڇڏين، هئان هڪڙائي،
پهون ڏ ٻيجي ٻين کي، ڪڍ سمو سوائي،
"ان الله و تر يحب الوتر" وحدت واڳ وڏائين،
پهنجي طرف پاٽهين، سائل سڏ پائين،
جتي جوان کي ڏوني ڪنڌائين،
آئي عشاق کي، الفت اُهي ڏ ائين،
آپو ڪڍ م لنڌائهن، جهنو آهه ڇڏائهين،
ڪهڙس ڪر قرب سين، خلعت ڪاڄ ڏائين،

"الانسان سري و انا سره"، لن ٻڌو آڻائين،
ڪيھ ڪيچالد ڪاھوڙون، راز نہ ورڪيائين،
ٻين هنادن جي، اِت تہ پاڻ وڃائين،
اديون، عبداللطيف چئي، مون سين ٿئو ڪيائين.

وائي ٢

وڏڙا ڏاڍ ڏنائين، ڪنهائين وخت راڙان جو،
ڏاڍون ڏکي ڏڏن ڪي، سڌيون سون ساڻين،
الذا معبدا آليا، سخا سڏ وڏائين،
ڪين مدعيان لي ڪي ڪري،
سو نہ ساواھڻن سائين؟
"تُعز من تشاء و تذل من تشاء"،
آهي سڀ آڻاھون،
اواز ٻائين لطفو، مدعيان ڪين ڪيائين،
حرفت حريفن جي، ٻجي سڀ ڀڳائين،
حاسد سڀ حزن ۾، مدعي پاڻ مٽائين،
اديون عبداللطيف چئي، آھ پاڻ وٽندڙ سائين.

وائي ٣

مون ڪي. چڱ ۾ چيران، اي عاقل پنهون الور،
چپر ڪتوري آمو، تازي قلن قور،
وٺ مڙهئي واسيا، لائي ڪنڪوھ ڪور،
ارچي جام پنهون جي، ھيڪڙي لئا هور.

وائي ٤

سکر مدھو، سٽهن، اي مون يا الله!
سڄ مدهدجا سجران،
ڪا جا اڙڪ اوٺون، ڪرهل ڪوڙ ڪسن،
ڪامل ڪيچ لند جوڻن، ڪالوالي ڪيڏيان.

وائي ٥

ڪيچي ويا جهڙالهن، جهڙون آهيرآس اوڏالهن،
ٻيدي هئي بازار ۾، شال ۾ اوي پالهن،
هاري وڃي هوس ڏالهن،
ڏاھ لپنديس آئ ڏالهن،
هر سيڳالي ارانئ جو، موتان ڪين پالهن،
پنس ڪارڻ پرانئ جي، ٻولديس اُت آڳاھن.

وائي ٦

ڏيني سان ڏاتار، تي موچاري مڱڻي،
اچي چاڙ چوڙي، ڪا جا لند لدوار،
سا سيباڻي راجهي، سباجهي سعار،
ڏياڳن اواز تي، الهن نا الدا ذار،
آيو حاتم اوچتو، لکهي جيئ لدوار.

۲۸- سر گهاتو

۱

مٿو وڻ ڪن ڪري، ٻڌي سڀيئي ساڄ،
مون وڃهندي واڄهه، ٻئان ٻيا ڍ ٻان ۾.

۲

گهڻگهريا گهڻ ڄاڻ، موڙهي مڇ مهاڻين،
ويا ڪڏجي وير ۾، ٻيا مڇن مهران،
اکيان ٻوڙيان ناڻ، ويا وڃارن وسري.

۳

مالڪ پڇان مولهيا، مٿان واس پئي،
اوليون اڄهڻ لڳيون، ويا رانده وهي،
ڪلاچيان ڪهي، ڪڏهن ڪونه آئيو.

۴

ڪو جو ڏيهه ڪلاچ ۾، گهڙي سولڻي،
خبر ڪونه ڏئي، ڍ ڏڄ ڪهاڙي ڏلهيا.

۵

ڪالهه ڪلاچيءَ ويا، ڇنيون ڪٽي ڇڳيون،
پاڻ پهرو ڍ ڪيو، آڏن ڪي اوير،
اهڙي خاصي ڪير، ڪن ورائي جهلي.

۶

هڏ ڍ سڄي سانئڻ، ڪن ڪلاچيءَ پار،
ڪڏهن ٻي نڙ لهاڙ، گهاڻن سدا مڪڙا.

۷

ٽڙيو ٻسان ڍڪار ۾، جهڳا جاهه ڍ ڪن،
ماڏر ملاحن، ماڳ ڍ ويا مڪڙا.

۸

ڏهاڻي ڏٺم ڪيترا، جهڙن مال ٻه موڪ،
گهر ۾ گهاڻوڙن جا، ٽا مارين ڏوڪ،
لڏي وڃان لوڪ، آولهي ويا اوهري.

۹

ڪالهه ڪلاچيءَ ويا، گهاڻو ڪري گهور،
ماڏر ملاحن جا، وٺي سهان سور،
مون ڪي ڪري ملور، آولهي ويا آوهري.

۱۰

اڄي اوسڙان اس ۾، جهليو ڪن ڪڏار،
گهاڻو گهر ڍ آئيا، وڏي لڳمن وار،
همس جڏهن هار، سي موڙهي چڙهيا مڪڙا.

۱۱

ڪلي جان ڪمڪاريان، تان ساٿي سڏڪ ڍ ڪن،
وار ٻه وهٽ وڃن، ڪن سڏاڳن ساهان.

۱۲

جتي گهوڙ ٻه گهاڻوئين، لٿي وارءِ لٽ،
سڳهڻ سانيءَ مٽ، سر سڪو، سوڪي گهاه.

۱۳

لڪا ٻوءِ بازار ۾، لڪا چلر چٽ،
جتي ڏاٻرن جي، اڃي هڏي اڪٽ،
سي ٽڙ پسيو پٽ، ماڙهو وڃن موئيا.

۱۴

مون اُڏيا مڇڙا، الله گهاڻو آڻ،
ميان مدارن سين، مولي قادر وجهه ۾ ڪاڻ،
سڀ مڇهڻي هاڻ، قادر ال وڃن ڏي.

۱۵

اوڏي هٿا ڍ آئيا، جهڪس ويا پري،
ساٿي سڏ ڪري، ماڳ ڏهاري مونيا.

١٦

اُنهن جا لُڏُو لوڏَ، اِيءُ پرِ گهاتوئڙن جي،
ڪن ڪلاچي ڪوڏَ، سڪ سِپون نہ سنا ڪَڏهِين.

١٧

گهوڙ پُٺِ ڏي گهوڙ پاءِ، اگهوڙ گهوڙ پائون،
مڱر مار پائون، ملاحن مڇُن سدا.

١٨

جا تو گهڙي گهٽ، مانگرمڇن ۾ مچڙا،
پڇي پُڇڙيا پَٽ، ان ڪنڍيءَ وارا ڪيترا.

١٩

گهوڙ نہ اچي گهاتوئن، جاچي جهڪين،
ڪنڌا ڪڙون ٻچن، اُنڪوءِ اٿي ٻري.

٢٠

واهي جي وهڪرو، ڏي وڃان پسي ڏور،
هولڊ وڏي هوڙ، مانگر ناٺي مچڙا.

٢١

ڪهه گيا گهاتو پاءِ، گهوري لڄائُن،
سا پرِ هلي نہ سگهيا، جنهن پرِ مڇي مرن،
مادر ملاحن، ڪنهن اچي ڏڙ ڏوهيا مڱرا.

٢٢

وحدت جا وجود ۾، ڪي جي پرن پُرَ،
ٻُڌا ڪري پُرَ، سنا ڪلاچيءَ ڪن ۾.

٢٣

جان گهڙندا گهاتوئا، تان ڏيچن ڏيو ڏگ،
سگهارن ۾ سگهَ، ڪلاچي ڪين ڪري.

٢٤

جَنِ جهيڻگا پاتن جهول ۾، اُنِ نہ مرن مڇ،
سَپر ڏاڍان سمنڊ جا، ڪي وارو ڏڳ اڇ،
هي ڇاڙون ۾ ڇڇ، اجا اوڙاه اڳاهون گهو.

وائي ١

جيڪس جهليا مڇ، گهاتو گهر نہ آئيا،
ڪاهي وڃو نانگا، ڪَرائو پُري ٿي پڇ،
ڪاٿي سندن ڪنڌيون، ڪاٿي سندن ڏڇ؟
ڪن ڪڙڪو ڏائو، اتو اڳيان آڇ،
ادا پون عبداللطيف چئي، سڀ لکهندا ڇڇ.

وائي ٢

هو جي وڃا مون هٿي، الله!
آءٌ لهان جڙ جڏي ڪٿي،
پند معان باد سي، ويڙا ڪالهہ ڪٿي،
سامونڊان سڙه سدياڳيا، جندي لن لٿي،
لاڳيندي پس لڳن ڪي، سنڌيءَ پران مٿي،
ان سين عبداللطيف چئي، مڙيند ور ڏٺي.

۲۹ - سر سينهن ڪيڏارو

فصل پهريون

۱

مٿي جنهن مدار، ڪالهه لنهجو لڪو،
پاڻ اوچو عادت لهڻي، اي سينهان پرواڙ،
ڪر ڪيسر جهاڙ، ڏٺي جنهن ڏاڙت لهي.

۲

موڙان ماتو نه لڳي، لاڙي جو لوڙان،
هالي جي هيٺو وهي، نه ڪهڻي مله گهوڙان.

۳

موڪري نه لري، چوني لري، چونو ڪهر پاڻ،
کهي نه گهود هڻي، مرون اما آسان.

۴

سهسين مڙي سماڙا، جي جدوجا ڪرڪن،
نه ڪهر ڪن نه اوڪي، ڌاء نه ڌجي لن.

۵

ڪرهو ڪيسر آٺ، پسو واڳ ولاڙيو،
پيتو باپ ملاڪ، ڏرو ضايع نه ڪري.

۶

پيتو باپان ولرو، ڪرهو ڪيسر جو پس،
آپ چپائي پرماري، ذات سينهان جي جس،
جت وجي دمامن دس، مٿي آئن اسري.

۷

اي ڪيسر جي ڪار، جنن هاٿي کي هنئي هڻي،
جي ولهن واڳين ولڙهيو، لوه لاڪهو ڪمر لهار،
ڪلي وير قرار، ري ڪلي لڳي ڪهرو.

۸

اي ڪيسر جو ڪم، جنن هاٿي کي هنئي هڻي،
لهوڙي لاپن سين، دمامس نه دم،
ڪلي وير قدم، کوڙي پر ڪٽي لهن.

۹

ڌوجهه نه پڪڙجن، معنا جي ماڻ گهڻي،
واڪي جي ولن، ڪڪي سنگ سهڻ سين.

۱۰

ڪهر قصد ڪباب سين، سهي مون نه ڪاه،
جي سينهان سو لنگهڻين، ترڪ نه لڪ لڪاه،
پير لکهن پاه، جت ناه مجال مرون جي.

۱۱

ليڏهن، سيچائي، سيڏهن، نڌهن قصد ڪباب سين،
وات ڪاڏائون ڏيڏهن، نه پاڻ پوڻن پکما.

۱۲

ڪڻ پوراڻو پڙ کي، ڳجهه جي ڪج ڳول،
پوڙ جدهني پوندو ڏي، ڌڻ ۾ ولي ڌول،
جو پهون پاري پول، سو هٿان چڙ ۾ شڪرو.

۱۳

ڪڻ پوراڻو پاڙ کي، ڳجهه ۾ ڳري لاه،
آهي ان الڏي جي، جنهي پاسي جاه،
ڪاچ اهوئي ڪاه، هو جو قوت ڪلاب جو.

۱۴

ڪڻ پوراڻو پاڙ کي، ڳجهه کي ڌيج ۾ ڳل،
هماء ڏي لون هل، شڪرو ساڻ ڪٽي.

۱۵

عاشق لوه آزار سين، جي مٿي وڃن ڳجهه،
جي ويڙو مدجهه ڪرين، لوه سيچائو شڪار سين.

۱۶

آهي داشڻن کي، ڪاڙهو مدجهه ڪرين،
جي مٿي وڃي ڳجهه، لوه لهاڙي پوندو ڏي.

۲۹- سر آسا

فصل پهريون

۱

لوچان ٿي لاحد ۾، هادي آهيان نه حد،
سوجهرا ان جي سونهن، جو اکر ڪو نه مد،
هت سگهه نه عدد، هت ادراڪ اوراه ڪا.

۲

آءٌ سڀن ان پار، ڪنڌ هن تان ڪونه ٿيو،
ان الله وتر يحب الوتر، "ايهي ٻڌائي پار،
هيڪڙائي وٺ هار، هڏڙن جي هيڪ جون.

۳

ٻن ڀائي سمر ٻن، پاتان موالڪي پل،
آءٌ اوڏيان جهل، لوڪي لسي لون ڏٺي -

۴

لوڪي لسي لون ڏٺي، سڀوڪي جمال،
ڪولهو ٻيو خيال، جي شاهد شڪ وڃائون -

۵

آءٌ اوڏهن جهل لون، ڇڏ ٻيو ٻاٽ ٻچار،
شرڪ ساڃ سنسار، گهٽا گهار ٻيو ڏ ٻوڙا.

۶

عين شرڪ اِيءُ، جن ٻي شرڪ ٻالڪن ٻاٽ ڪي،
وڃائي وجود کي، ٻاڃان ٻاسي ٿيءُ،
هڏ هن ڪوڙهي هئيءَ، هو ٻڻ ڪوڙهي هن ري.

۷

هو ٻڻ ڪوڙهي هن ري، هي نه هنڌان ڏار،
"الانسان سري وانا سره"، ٻروڙج ٻچار،
ڪندا ويا ڪندار، عالم عارف آهڙي.

۸

اڪا ابتدا عبد جي، انڪا انتها،
سي وڃڻ کي ويا، جن سڃاڻو سونهن.

۹

تعظيمان ترڪ ٿيا، واجبائون ويا،
وڃي اتي پيا، جت نهايت ناهه ڪا.

۱۰

انا عبد معبود تون، انت اکو شرڪ نه شڪ،
ٻچاڙون ٻران جون، مچڇن مرڪ،
سو سڃاڻي حق، جنهن ۾ پسڻ پرانهين ڪي.

۱۱

جان جان پسڻ پاڻ کي، تان تان ناهه نماز،
سڀ وڃائي ساز، تهان پوءِ تڪبير چئو.

۱۲

جان جان پسڻ پاڻ کي، تان تان ناهه سجود،
وڃائي وجود، تهان پوءِ تڪبير چئو.

۱

ورد وظيفا وسريا، نڪا رهي نماز،
هيڪڙو ٻهري باز، چوري ڪيو چمن ۾.

۲

سر ناهيو سجدا ڪريان، تن تواضع تو انءَ،
هو جو مٺڪو من جو، سهڃان سائين سو انءَ،
ڪوڙا ٻيڏ ڪي ڪوا، ٿوڪي ڏوٺين ناڳد و.

۱۳

لاهوتي لهي، عبد کي اعليٰ ڪيو،
مورت ۾ مڙهي ٿيا، صورت ٻاڻ سمهي،
ڪبي ات ڪهڙي، ڳالهه ٻرپان جي ڳجهه جي.

۱۴

ڳالهه ٻرپان جي ڳجهه جي، ڳالهه مڙيائي ڳجهه.
هيڪڙا اڄهه ۾ مڇهه، ته ٻو ٻيڪڙن ٻاران ٿئين.

۱۵

صورت سوجهه ۾ لڪي، لون لڳي ٻچڻ جو،
سڄڻ آهي سو، جو سهڻ مقابل نه ٿئي.

١٦

سچائي اِ صورت ۾، صورت هَڏ م سوجهه،
تي پاڻاٺي اوجهه، وڃائي وجود کي.

١٧

جن وڃايو وجود کي، سي ڦاڙي ٿيا "في الله" ۾،
اِ ان تمام، اِ قاعدو، اکو ڪن سجود،
جهلاڻهن ٿيا نابود، ٿيلا ٿهن ڳل يا بود کي
والي.
پرهئون پوءِ، موٽي موٽي اِ وهمي واس،
ڏاهه ر مهنڊڙي ڏوءِ،
ڦوڙائو فقير کي قادر ڪوهه نه اوهه؟
ڇڙهيا ڏاڍيان ذوالڪرامن، سهڻن سالڪ، اِ ڪوهه،
اهي اوڏاهون ٿئي، سيد سالڪ سڌوهه.
آديون، عبداللطيف چئي، مذهب سکهو ملندوهه.

فصل ٻيو

١

أيولدي سج، لوڻ جي اِ پسند يون،
ڪڏي ٻهڻي ڏج، آکڙيون ڪالڪن کي.

٢

أيولدي سج سار، ٻوڻ جي اِ پسند يون،
ڪڏي کي ڪالڪان، لهوالا لهڻ ڏيان.

٣

مولکي اکڙيان، وڏا لوڙا لائيا،
نه پڻ ڀرين پسن، ڪٺان جي ڪر سامهون.

٤

اکڙيون لوڻ ڏي، جي ڪي ٻهو پسن،
نه ڪڏي کي ڪالڪن، لهوالا لهڻ ڏيان.

٥

لهواڻي لهڻ، لهڻي آءٌ ڀرين کي،
سعر ڪاڏا ڪپڙ، جو ڏنو مڏهن محبوب جو.

٦

ان اُهڻ ڪڻي لهران، جن ساجهر سهڻ سالهيڻيا،
جيئي، جسي ۽ جان، ڪ هٺوري حج ڪيو.

٧

اَکيون علي الصباح، دوست ديکڻ آئيون،
اَپيڌي اداس ۾، ٻي اِ ڪڌيون ڪا،
ڏ چهڏيون ڏي پاهه، ٻو چهڏيون ٻرانه سون.

٨

ڪي جو ڪڌهن ٻار، اکيون پسي آئيون،
ٿيون ديوانيون دل ۾، اهو اڳهين آڏ،
ڪهان ٻوهه قرار، سڌيون ڪن سهڊ چئي.

١٠

ڪي جو وڃي اَچ، اکيون پسي آئيون،
سهڻن جي سهڄ، لائون ڪيون لطيف چئي.

١١

ڪي جو وڃي ڪلهه، اکيون پسي آئيون،
لائون ڪيون، لطيف چئي، جانب جي جمال،
ٿيا لوڻ لهال، جڏهن دلبر ڏيکيو.

١٢

وسن ۽ وهسن، ڏ هاڻي ڏ حظ ليءِ،
جڻن جڻن ٻران پسن، ڪڻن ڪڻن اهڙا لوڏهن جا.

١٣

وسن ۽ وهسن، ڏ هاڻي ڏ سڙ لئي،
ڏسي ڏسي آئيون، تون تلاشون ڪن،
پايون اِ پاڻ، پسڻ مدجهان ٻرانه جي.

١٤

ڏسن ڏ هاڻي، تون ٿرسن اوڏ هين،
آيا سچاڻي، لهڻ لهاڏي ٻرانه کي.

١٥

اکڙيون اکڙين ٿي، ڏمر ڏکر ڪران،
جهلاڻهن سڪڻ سڪيون، ٿي دعوي مڏجهه دڙيان،
ڪلن ۽ ڪران، ڏسن ٻرجن ٻاڻ ۾.

۱۶

اکين کي آھين، عجب جھڙيون عادتون،
سوڍ پرائي ساھ جا، وڃو وھائين،
آئي اڃو لائين، جت حاجت ناھ ھنيار جي.

۱۷

اکين کي آھين، وڏا وجھ وڙھڻ جا،
اُھون. مٺيون ماروء، جھڙو نه لاھين،
جھڙ سي ڪڪر اڀ ۾، لڳن آکيون آھين،
جھڙ ڦڙ نه لاھين، وسڻ ساوڻ مينھن جڙن!

۱۸

اکين کي آئٽ، جان ڪي جھليون پاڻ،
لوڪ لتاڙي ائين ۾، ساجن سڃاڻون،
مولڪي مارياڻون، پاڻ پرچي آئيون.

۱۹

اکين پرڀوڙي مٺ، پاڻسين پاڻھين ڪئي،
آئي وڃي لڳيون، جتي جان ڪٺي،
لڪا ڳالھه نه ڪٺ، جي ڏئي ڏيج نه جڙي.

۲۰

لڏي آيا لعل، پون سين پند ڪري،
ساجن اکيون جي ڪٽڻ، ته ڪوڙين پاليان پال،
منھنجي لاھ مجال، ته ڪو وڃڻ ودائي واريان.

۲۱

ڦرم ڏون اُٿن، ڪڍ سڀئون سوريان،
مولڪي موھيون جن سين، ماڻي ڪنڙي مٺ،
لڳ پرين ڏسڻجي پٺ، ھاڻ جلو جھڪي نه مري.

۲۲

لوڏائي لڪه لھي، پاپو ھو ڀوڙ،
اڏڙيون پرپوڙ، جي سڄڻن ڏون سھاڳيون.

۲۳

جتي آڌي چل پڻ، آئي لي آھين،
سي سپاچھون اکيون، ماڳ نه مٽائين،
جي آئي لڪه لاھين، ته ڪيئي ڪالڪن کي ڏيان.

۲۴

جتي آڌي چل پئي، اُتيون آھين اُٿ،
پھو پرڀو نه پٺ، اکيون اوھان جي آسري.

۲۵

اکيون ڀرڀر ڏسڻجون، ڪنڌي جي ڪار،
ڪوڙي ڪڍ ۾ سوريان، چاڪ وجھن جي چار،
ساجن سڳون اهار، وڃن سور سڌايون ڪري.

۲۶

اکيون ڀرڀر ڏسڻجون، ڪجل ري ڪاريون،
مولڻ ڏليءَ منھن ۾، سروا سوائيون،
سالڪو ڪن نه سر جو، ھٺي منھن پاريون،
ڪٽھن جي ڪاريون، ته نه سڄڻندي سور لھي.

۲۷

اکيون ڀرڀر ڏسڻجون، ڪر رلي جي ڏئي،
اسين جاڳياسين جن لاءِ، سي سعا سب اٿي،
اکين آب وهي، پٺن سب نه اليو.

۲۸

اکڙين آدام، ڪلھن تان ڪونه ڪيو،
ھنيون منجھه حمام، ڪاٺيون ڪوڏي وچ ۾.

۳۹

اکين کي آدام، پرين ڏاڍا نه ڏيو،
لين لي لمام، جي پسن منھن محبوب جو.

۳۰

اکڙين ادب جھليو، ڪر جھا اتر ڪن،
ڪون سان ڪلن، ڀو وھ وڏن سين.

۳۱

اکيون تا عمر، ڪالھي عھد اکين ڏي،
خوشي ۽ خراب، ڪٽيو ڪھن پاڻ سين.

۳۱

اڌڙين آدو، مواھان پڇي نه ڪيو،
آئي وڃي اڙيون، جتي چوٽ نه چاڙو،
ھنگڙو وناھاوو، واٽون جھليو وجھاني.

٣٢

اڪ اُڀڙي ڏار، وڻ اُٿو عام سڀني،
جي لهوارو لوڪ وهي، اُڀن اوچو وڻ اوڀارو،
مڙهان لوچ لهار، پر اُهڙو پرين ڏي.

٣٣

لال جي تن سامهان، ٻيا سولهن،
سنڌون وڏائي سڀرين، منهن جي مالڪي ڪن،
ڏکون سڀ ڏچن، تن م تازائي ڪئي.

٣٤

اکيون سڀ ئي ڏار، جن سان پسن پرين کي،
ٻئي ڏالهن ڪم ڏهار، گهڻا ويساوا سڀرين.

٣٥

اکين مون کي اوچتو، اِلي اڙٻو،
لڳوءَ اُت لڙايو، جت ڪيڻ لئي ڪوڙ کو.

وائي

اي ميان سڄڻ، توڏي توڏي،
ڪين رهندا اِيئن مهڻا جن جو آڌار توءِ؟
آءٌ تنهنجي لائق ڪين، اي ميان سڄڻ!
جهالين الهي آهري، توکي تن تي ٻاري،
توڪ وڃي تن ڏي، اڪڙاون ڪير ڪري.

فصل ٽيون

١

محمدني مجاز، ڪُهڻي اوري ٿو اُڀڙان،
هتان ڇڏ م پاڙ، تون هادي حقيقت جو.

٢

ڊيکه م ڪون سڀ تن، هي جي مجاز پاڻون مڪتن،
ڪين سڄاڻو سڀرين، اهڙي لڪڻ،
پرين سي پسن، ٻئي جدهين پونئيون.

٣

مجازي وهي، ڪڏهن ويندي اڪري،
اکيون ٿو وهي، جم وهن وسڪي.

٤

ڏوڪي ڊوڪي اکيون، پاڻي جان لکن،
سي ڪيڻ پرين پسن، جو ڪجر جنهين اکين.

٥

حاڪي ذات اچڻ لمهين، اِيءُ صفتان اول،
جتي پرين حضور، لڳي واڳ لا، ٿوپ ڪو.

٦

لمهين مڙهان تي نمڻ، وڃان جهڙن وصال،
عيب عاشقن جو، سڀ جي سڀال،
جوهو ٿيا پاڻي حال، نه وڃن وڇوڙا لڪري.

٧

اي مجازي ماءِ، جي او سڄڻ پالئيا،
ڪيا ڪوه ٿياءِ، هادي حقيقي پرين؟

٨

مجازي م مت ڪر، پيهون الهن نه پور،
ٻچي ٿڪين نه پور، هادي حقيقي جي.

٩

مولکي ماءِ مجاز، پيڄادي جهڙن پڇو،
هتن ڇڏي هاج، ويٺي ساڻ سڏن مان.

۱۰

حقيقت هڪڙي، منهنجي جان جدا ڪئي،
هيڪو پساهه پرينءَ ري، سڪيهان تان نه ڪٿي،
ڏٺي ۽ ڏٺيءَ، آهي ڏهو ڏوح م.

۱۱

حقيقت هن حال جي، ظاهر ڪريان ذري،
ته وڃن وڻ ٻري، اوڀڙ ايڙي ڪوڙ ڪو.

۱۲

حقيقت هن حال جي، ظاهر ڪري زبان،
ته ڌاڪو ڌڪي ڪاڻ، لڳي ماٺ مرن کي.

۱۳

سڌون سڀ لهائي سڀڪا، ڪا مون منجهائي،
طلب ۽ تحصيل، اوڏيان ئي آهي،
مان ئي لت لائي، جت آهه نه ڪا.

۱۴

جت آهه نه ڪا، اي خاڪي جو خيال،
طالب جو جمال، پسڻان ئي پري ٿي.

۱۵

جت آهه نه ڪا، اي خيال خاڪي،
پرينءَ جي پاڪي، پسڻان ئي پري ٿي.

۱۶

اکين لطف انهن، جڙ جڙي جوڙجن،
ساهه انهن تان صدقو، الڳ سڀ عضون،
لاهي ٿي لطيف چئي، الڪ پڄ آڇن،
قلب قرباني ڪريان، مٿان دل دوسن،
هنئين ۽ اکين، ڦاهي ڪاڏي پرينءَ لئه.

۱۷

پرين نه اکڙين م، هميو نه حاضر جن،
سي هنئين ۾ جاڙ جن، للها لالا سڪڙا.

۱۸

مور ڪه مامر نه پڇڙان، هڏانهن هو ڏانهن ڪن،
سي ڪئن پرين پسن، ڪلر جن اکين م.

۱۹

جان ئي ڪيوه نه ٿين، سولڙيان ٿي سڌڙو،
پرين پائيندا ڪئين، ڪوڪي آکڙان م؟

۲۰

آکين م ٿي وٺ، ته آءٌ واڌي ڏيکيان،
ڪوڙي ڪٿي نه ڏيڻ، آءٌ نه پساڻ کي پيو.

۲۱

ڪاڻ م ڪر ڪکو، واڻين م ٿي وٺ،
پرين اکين م پٿ، ته آءٌ آچارو ٿيان.

۲۲

ڪران وجهه م واس، ٻول هماڻي ٻالهڙي،
مچڻ دلي راس، اوڏو م اهي ٿئي.

۲۳

سڪ سڪائي سڪ، سڪ نه آهي سٽري،
لڪ لڪونيءَ اڪ، ته ڪرن خبر نه ٿئي.

۲۴

خبر ٿي ڪرن کي، ته موڪي ڪيڏا ڪوه،
صورت سڀڙيان جي ڏٺي ڪولهي ڏوه،
لوڏي لڳم لوه، جنهن ڏس ڪاڏيو.

۲۵

ڪر جا ڪل ڪيئي، پوڻ ڪاڻ پرينءَ جي،
ڪلهن م پاڻ پئي، غيبتي غار ٿيو.

۲۶

الله ڪرجن، مدي جنهڪي من م،
اسان ۽ پران جون، اميدون پسن،
ڪهان اوه مرن، سڙي اڀاهيءَ سود م.

۲۷

الله ڪرجن، جي پاڙي ڏهن پرينءَ جي،
پسون مان پسن، اميدون سڀ سڄڻن.

۲۸

ڪر ڪاڻ پيدو سڀي، مالو جن پريڪو،
جوش جلايا جي، ماڏي ئي ماس ڪيو.

٢٩

✓ ڪر ڪي ڪير ڪاه، لالڪ لطيف ۽ ڪري،
اُنهي جي اولاه، سر پر سندي سڄڻين.

٣٠

✓ ڪر خواب ننڊون، هيءَ هيڏاوا،
پور پٺي ڳليون پيرا جن، چوڏاري چاڙا،
مرن منهن ڪاڙا، سڙي لاهوت سوز م!

٣١

سڄڻ سندون ڪن، لوڪان لڪي ولڪيون،
سندي سيڙن، نا پروڙي ڏاڪڙو.

٣٢

ڪا جا پر پاران، ا سا سڄڻ نه پڇي،
معنون سڀ منهن، اهڙي ڏلي قضئي.

٣٣

نڪو ڏيکو نه وال، اکر منهن ا مهاڙ ڪا،
اي اهوئي ڪمال، ڪو پروڙي ڪين ڪي.

٣٤

حوصلو حيرت م، ڪري ڪين در ڪي،
جو حسن سندو حق، سو ڪير پروڙي ڪيڏڪي.

٣٥

حوصلو حيرت م، وڃي آهو واجهون،
محبت جون منهون، ڪو پروڙي ڪين ڪي.

٣٦

حوصلو حيرت م، واجهون لي ولو،
حسن حق سندو، ڪو پروڙي ڪيڏڪي.

٣٧

حوصلو حيرت م، وڃي لڄاٽو،
واڄاڙو ڪاٽو، ڏسي ٿيو ڏسڻ لي.

٣٨

حوصلو حيرت جو، آهي نه مٽي عام،
سندي محبت مام، ڪو پروڙي ڪيڏڪي.

٣٩

مٿي هالي سين ماڙو، اچي پيو آڏڻ،
مداڙان هٿن سين، آڏهن ڪنهن ٻين،
في انڪشف دمل ڪي، سڀا سڄڻين،
سندي سرداڻ، اصورت پيا ڪري.

وائي ١

وجهه محمد خلل، الدو آزو آهين،
سڏ م ڪر صحبت جي، آڇا اون علل،
لاو لفاق جو، جني رب جليل،
منهن م مسلمان اون، قلب ڪان قليل،
ولر جي وصال م، دوئي لاه دليل،
الله، عبداللطيف چئي، سڄو ڪائج سبل.

وائي ٢

الله سائين، سائين پٺان، ارڄون م پاڻون،
مون ڪان آسرو آهي اوڏاهين،
جني ديرو دوست جو، سا ڪئن جوء آڳاهين؟
پيهون پاري آئيون، آئل مون اللهون،
قلم جن جي هٿ م، سي سڄڻ سڀا جها سائون.
سندي جي باڙاد م، شال م لڪي لائون.

وائي ٣

جيڏيون! آءٌ ڪا پاڻ وهڻي آهيان؟
ڪا مون سار لهيجاه،
وائي، ڏٺون هٿ م، ڪيڏاهن ڪرڳل ڪاهيان؟
جيڏاهن ووائيم سورن، پير اوڏاهن پائيان،
قلب ڪاب هٿ م،
آءٌ ڪا لڪي مان لڪ لاهيان؟
سدا سورن ليء، والي ڪالک الڏليان م،
الددا عبداللطيف چئي، آس اُميد نه لاهيان.

وائي ٤

موت مڙد ڏ آهي، ٽارڻ ڏيو ٽڪرا،
"موتوا قبل ان تموتوا الموت"،

ويندؤن ويڙم لاهي،
اڳيان ڪارڻ ٽاڻ ڪي، ڪهڙو ويهه سمهاهي،
اڄل اسان کي، ڪام ڪنيو ٿو ڪاهي،
وڃائين ويرڻ ڪيئي، ڪن ڪهاڙي ڪاهي،
عمارتون اڏين جون، ڍاهيو ٿو ڍاهي،
ڪيا گهوٽ گهوڙن ڏي، ڪنهن وڃي وٺڙ واهي،
الي عبداللطيف چئي، ڪيا ڪنڀن ٻڌاهي،

وائي ٥

ٻانڌي سو منڙو ڙوم، هادي هٿ ڏ ٻوم،
ساٿن سو سچوم، ميون سو ملوم،
ڪهاڻي صحبتان، ڪريم ٻاڻ ڪندوم،
جڏا جماري ڪين وساري، صاحب سو سڌو وم،
جنهن جهڙو ناهہ ڪو، ڏسڻ سو ڏلوم،
جنهن گهوڙي آهمان، لائق سو لڌوم،
قائم جو ٽاب ٻه، پسڻ سو پيوم،
اڳڻ آيا نسورمان، ڪوڙن ڪاڄ مڏوم،
لطف جو لطيف جو، شفاعة سو ٿيوم،

فصل چوٿون

١

ڏيکڻدي ڏيدار کي، ڪين سچالو ڪل،
ٽاڙي طويلن ۾، آهي احاطو جهل،
هٿا جي امل، سي حسابان هچي ويا.

٢

ڏيکڻدي ڏيدار کي، ڪل سچالو ڪين،
ٽاڙي طويلن ۾، آهي احاطو ڏين،
آهن جي امين، سي حسابان هچي ويا.

٣

ڏيکڻدي ڏيدار کي، ڪل سچالو ڪين،
جالب مدهان جنن، محروم ٿي مري ويا.

٤

محروم ٿي مري ويا، ماهر ٿي اڃا،
چٽي جنن چهڻ ٿٽي، لڌ ٻاڙون لڌان،
حباب ٿي هڻا، اهي وادي وڃ ۾.

٥

ارڪ ڪر ٿرڪ کي، وڃڻ ڪنا وڃ،
آهي لاي اڃ، ڪٽي ڪالهہ لون.

٦

وڃي ڏس وڃڻ کي، وڃڻ کي وڃڻ،
لڪيان لون لڪيڻ، لڪيان لڪي ڪوا ڪو.

٧

وڃي ڏس وڃڻ کي، وڃڻ ٻڻ وڃاءُ،
لوڪان ٻساڻ لڪاءِ،
لڪيان ٻڻ لڪيڻ لسون.

٨

لوڪان لڪي سهڪو، لڪيان لڪي ڪون،
آڻي ونئي اون، ان الئي ڪالهہ جي.

٩

لڪڻق جي اون ٻري، مٿي ڏي ڪلهڻ،
ٻاهنمان ٻاهر ٿي، ڪنهي ڪاليهڻ،

سڌ ان ۾ ساري تنڪڙ اون،
جسڪهه ۾ جانبج،
هاج هئين ۾ نہ اهي، سا تون مون تي ڪرائج،
هيڪل حاصلت جي، اوڙو تي ٻڌايج،
الله تي پسج، مشاهد و محبوب جو.

١٠

چُپ ڪر چُپ م چور، اوڙ اڪيون ٻيڪ ڪن،
پاڻي ٻي پمت م پير، ڏهہ اڏوڏو ان،
نہ هوءِ جا موڏ مڇهاڙان ۾،
تنهن جو مشاهد و ماڻهون.

١١

لالنڪ نہ امن ان ڪي، جي ڪوڙي ٻار ڪيمن،
آڪو امن ان ڪري، جي الهي ٻار ٻاڻن،
مشاهد و محبوب جو، آ پر لاه آن،
"ان اوليائي تحت قبائي"، اوڙا ڪين اڄهن،
ڳجهان ڳجهہ وڃن، احد جي اسرار ۾.

١٢

هٿن سين هاج ڪري، ليٽن سين اهار،
آيا اڳ ٻار، پس پهڃا سهر ان.

١٣

احد احمد پاڻ ۾، وچان ميم فرق،
آهي مستغرق، عالم انهين ڳالهہ ۾.

١٤

اسين سڪهون جن کي، سي ڪان اسين پاڻ،
هاٿي وچ گمان، صحيح سهالان سهرن.

١٥

اسين سڪهون جن کي، اسين ٻڪ سڀئي،
لم يلد و لم يولد، ون ٻڪ، اوڏا انهين ڏسئي.

١٦

ڏسط ڏسمن جي، نہ همہ کي کي حق چئين،
شارڪ شڪ م اي، الذا انهين ڳالهہ ۾.

١٧

منهن ڪر مڇهاڙان، ڀوران ٻي ولها مرڻ ودّ جڻين،
جي آڪڙائين اول، نہ ڪڏهين اچڻ ڏاڪڙا.

١٨

آڏو جو الباس ڪي، سو شرڪ لاهي شڪ،
هئي جنهن ۾ حق، تنهن لهي جهڙو لاه ڪي.

١٩

لهي سڌي ناهين سين، پاڇي پڇاڙون،
پيڙا جي پاڻڻ جا، سي پوري پڳاڙون،
اسين ۾ آهي، آڳ هئي ڏ آن جي.

٢٠

وڏي ڳالهہ ان واحد ۾، پهلب پوائي،
اهي اولاهي جو، شرڪ سهائي،
چٽي چٽائي، الف جي هيڪ ۾.

٢١

ڪافر ٿي نہ آهيان، پاپ شرع جا چلي،
من مشرڪن ڪڏ، نہ ويهو تن وصال کي.

٢٢

آڏ ڏي نہ آهيان، ڪڏا جهڙ ڪافر،
سڌي ڏ پهن حشر، ر پهو تن وصال کي.

٢٣

ايمر ا ايمان، جهن ڪلمي کو ڪوڻائيون،
دغا تنهن جي دل ۾، شرڪ ۽ شيطان،
منهن ۾ مسلمان، الله آڏو آهين.

٢٤

ڪهي ڪين ڪلمون، سڀ ڪنهن سڱڻ لاه،
ذڪر سين قوراه، نہ همہ کي حق چئين.

٢٥

ڪوڙو اون ڪفر سين، ڪافر م ڪوڙا،
هندو هڏ نہ آهين، جٽيو او نہ جڳاء،
ڳالهہ تنهن کي لاه، سچا جي شرڪ سين.

٢٦

منهن نہ موسل جهڙو، عادت ۾ ابليس،
اهڙو خام خبيث، ڪيئي ڪوه نہ چڙهين؟

٢٧

مون نه موٽي ڇڏيو، سورت شيطاني،
بازي ٻرائي، ڪيئي ڪوه نه چڙهئين؟

٢٨

مون سي آهر ٻان لئي اڄرو، قلب ۾ ڪارو،
ٻاهران زيب زبان سين، دل ۾ ڏوهارو،
ان ٻر وڏارو، وڃهو ڪاه وصال سين.

٢٩

عالم جي الله جا، سڀ ٻاڙائن سب سڃڻين،
هميشه هئين، اڻهوني واديءَ وچ ۾.

٣٠

الفن چواڻي ڪم، نه آهي ساڃاري سڃڻين،
دائم لنئن درٻار جا، قرار ٻسان قمر،
جن حضوري هم، ڪري لقوري لن سين.

٣١

وقت وڃي جو، سو قضا ٿئي ڪيڏڪي،
ٿان نه گهرجي لهڻن، جا ٻر عزازيل جي.

٣٢

مون ٿون آهي اسين، چارئي چتان لاهه،
سنڌي دوزخ باهه، نه ٿوار ڏيائي نه وڃي.

٣٣

ٿان ڪا ڪالي ٻاهه، ولن ۾ وصال جي،
دو ٻيدائي دور ڪري، معرفت ماهاءِ،
سپرٻان جي سواهن ۾، وخدو ڪون دهاءِ،
اَڪ اَشهد چاهه، نه مسلماني ماڻهن.

٣٤

سر مو سياهيءَ جو، ڏٺن ڪي ڏهاءِ،
ڪالي ڪارائيءَ جي، مڙس لئي م ٻاهه،
اکين ۾ اڙڪاءِ، لالائي لالن جي.

٣٥

سر مو سرخيءَ جو، جڏهن ٻاڙو جن،
تڏهن ڏٺي لن، دولق ڏنئي ڇڏي.

٣٦

سر مو سفيديءَ جو، جڏهن وڌو جن،
تڏهن ڏٺي لن، اڃائي عالم ۾.

٣٧

جي فارسي سکيو، گولو ٿيو غلام،
جو ڏٺو ٻن ڳالهئين، سو ڪئن چائي جام؟
اڄيو نه آب گهري، اکيو ٿان طعام،
ايءُ عامن سڻد و عام، خاصن مڃهان نه ٿيو.

٣٨

اڪا اڄ صباح، ڪهڙي ٻچن ڳالهه ٿو،
وائڻ ڏٺهن سين واڄيو، جو ٻراڻ ۾ ٻساه،
دد دٻائيءَ راه، مٿي حال هڪماڻ لئي.

٣٩

ڏوڌج ڏيو همت ڪري، ڏوڌم ڏٻان ڏار،
ڪوڙين لک هزار، اولڌيءَ ان الڌا ڪما.

٤٠

جو تو ڏيو ٻالڪيو، اي سوڌج سهاڙ،
الڏن اولڌائو، ٻي ڳالهه مڙئي ڳجهه جي.

٤١

ڏوڌم ڏيو همت ڪري، ڏوڌج ڏي ڏئي،
ٿان ٿان هوڏيج حجري، جان جان ٻار جهي،
جڏهن ٻاسي ٻران ٿئي، تڏهن چڏج اڪيو.

٤٢

ڪتيون ڪين ڪسن، ڪنهن جنهن آڪم اٻيون،
ٻنيون ٻيڻين ۾، ڪودي جيڪن ڪامن،
لاٿون ڪيو اوسن، لالن لاءِ لطف جئي.

٤٣

ڪتيون ڪين ڪسن، ڪنهن جنهن آڪم اٻيون،
لڪن جهڙو ٻاڙ ۾، وڪن ڪين وڙهن،
اکين ۾ ٻران، ٻاڙون ٻاکون ٻاڙ ۾.

٤٤

اوڳڙ ڏسي سيڪو، ڳڻن ٻران رتام،
لکير جي لسان سين، سي ڪر ڪيئن ڪلام،
ٻاڙ وڃائي ٻاڙهجا، ٿوڙا ٿڪ هڏام،
بندگي شرمندگي، اڻا مڙ مڪام،
ٻرٻن آب ٻرچام، آهي جب اُٿ ڪٿي.

٤٥

آوڳڻ ڏسي سڀڪو، ڳڻن پران ڏنام،
ٻيون پاڻ وڃي پر، ڪي ڪيترا ڪيام،
ٿلهاٿ سرئام، سڪنڌن سور گهڻا.

٤٦

آدم جا هيان، سا نه سڃاڻم ساه ڪي،
سپرين جي ڳالهڙي، اڪابر لوڪان،
وٺي مون وسان، پڌو پاڻي پرائي ڏي.

٤٧

مون تان اڪالي گهٽو، ڌوڙ ڪي ڌوش،
رسيو ڌاڙان ڪي، منهان زودي ظن،
واري مون وڌن، ڳالهه ڪاڻين ڳجهه جي.

٤٨

معمور سڀ منجهاه، تون پاڻ ڇڏي آو جاڻ،
پوران پاڻ قبو ڪري، پران لوه پڇاه،
وحدت سان وڃاه، ڪثافت ڪثرت جي.

٤٩

سڀڪنهن ڏاهن ساموڻ، ڪو هنڌ خالي ناهه،
احدان جي اوڪ ثواب سي ڪافر ڪيا ڪاڻهن،
مڪ ب منجهين مون آهه، مون اڻ جاڻندي اڄهو.

٥٠

عاشق پاڻي ابڙن، نه آءُ سڪ ڪڏهن ڪي نه سلن،
ور ڙهندي ڪين؟ وهن اکيون، ور جي هيون!

٥١

آلد ڏوهي نه گهٽ، سپرين جي ڳالهڙي،
چا ڪري سهي سب، جه مهران موج ڪي.

٥٢

اکيون سڪن مهران، آئي سڀ اڌميا،
سٽيا منجهين مان، پر پڙڪ نه اڪري.

٥٣

حقيقت هٽي، منهنجي جان جدا ڪئي،
هڪڙو پساه پران ڏئي، سڪهان تان نه ڪٽي،
ڏٺي ۽ ڏٺي، اچي ڏهو ڏوح نه.

٥٤

پاڻ پردو پاڻ ڪي، سٽي ڪر سنڀال،
وڃان جو وصال، سو تان هوڻ هن جو.

٥٥

پاڻ پردو پاڻ ڪي، طالب سٽيج اون،
ڏڪا هان نه هون، پردا سڀ پاسي ليا.

٥٦

مون مواهن ۾ سوجهي، مرلڪي مون جڳاه،
مولهين مون لڳي، مواهن جي ساڃاه،
انهين ايئن جڳاه، آن ڪي ايئن نه چئبو.

٥٧

ان جهڙي ذات جو، آهي آءُ الله،
تڪ نه پڄي ماه، ڪڏهن ليکهن نه سپجي.

٥٨

ڪڏهن اهڙين نه سوجهي، تڪ نه نجي ماه،
ڪجهي پر ڪاڻ، لڳي سا جوڳ، سچ چئن؟

٦٩

اطر لرڌڪون، سهي نه سڪهان ساعت سومن،
پسڻ پري سدڏون، آءٌ ڏالي ڳوڙي ڏهوران.

٦٠

عالم آءٌ ساڻ، پراو ڏو پير ڪري،
پاڻ نه آهي جاڻ، نه ڪ ماليءِ مڪ پکيڙاو.

٦١

لاسون لاڏاون، ڏوکي ڏوڙائين،
اجا پڻ آءٌ، وداو وجهن وچ ۾.

٦٢

صفت سڳ احد سين، احد صفت وي ناهه،
آهن ۽ آن آهن، پڄي پاڻي نما.

٦٣

احد ان اڳي جاه، هڪي سوڌي سا صفت،
پر اشاوت، سڌ نه آهي سڀري.

٦٤

پاڻ وڃائي هو لهن، پوران پاڻ وڃاه،
مهن منجهان نئي پاه، ڏوهان ڏاڙ نه سپران.

٦٥

مون ولهي ڏي واءِ ٿيا، سڄڻ منجهه سوامر،
منهنجي جاڙ هندام، هنڌائين هوڏائين هيڪڙو.

٦٦

سڄڻ ساهه پساهه ۾، پرين پاڻ پساهه،
وفي انفسڪم أفلا تبصرون، سچو ايءُ گواهه.

٦٧

جهڙن جهرو ڪالهه جي سهن، عشق ايئن ڪري،
اجان پرت پري، ڳالهه ڳالهائي ناهه ڪا.

٦٨

وياسون پاڻان، سڀ لياسون سورن،
پاڻهين جي چاڻان، ڏٺي ڏهي هيڪڙي.

٦٩

محفوظ مدا ڪي، توحيد ٿيو تمام،
”ألانسان سري و انا سره“، ٿيا نه پروڙي عام،
محبتن مدام، اچي ڏٺو روح ۾.

٧٠

اڳي عيان نه ٿئي، ڪي پروڙي ڪو،
أمر عطا جنهنجو، جان سولهون لڳي سون.

٧١

اڳي عيان نه ٿئي، ڪي پروڙي ڪو،
سڀئي جهڙي سون، منهن نه مڃي ماڻهوئن.

٧٢

چوڏي پهت ڳجهه سين، پڌ ڏناهه ادب،
پوءِ لڪائي وت، پهرين لڪائي پاڻ کي.

٧٣

چوڏ أيوڻي جوهه، نه آڳ اهوڻي آهيان،
جي آهي اڪين هوءِ، نه اڪي ڪي ڪونه اهي.

٧٤

ملڪيءَ آدام، پسي سلطان آئيو،
حسن جو حق جو، سو خامي پالڻي خام،
اچي ٿيا اسلام، ڪفر ڪافر پاڻ ۾.

٧٥

موڙڪي مون ابان، پڌي وڏو ناڏ ۾،
أيا اٿان چون، مڇڻ پاند پساڻهن!

٧٦

پنهنجو پاڻ، سو ڪئين پسڻ ڪان پاڻهو ڏهي؟
سالڪ مون سهڪار، ڪوڙا لهين پاڻ جو.

٧٧

ڪر طريقت ٽڪيو، شريعت سڃاڻ،
هنئون حقيقت هيڙ تون، ماڳ معرفت چاڻ،
هو ثابتيءَ ساڻ، نه پسڻان پاڻهو ڏهين.

٧٨

ڪوڙي ڪيج م ڪنڌهين، ڏٺي پاڻيج ڏاڏڪ،
ساري سهاسين جهن، لائق ڏڪيج لاڏڪ،
نه چاڙي جيءَ پاڻ، اوسا ڳجهي أڪرين.

٧٩

لعظمان ترڪ ٿيو، واڪاڻان وٺو،
جتي سڌ صاحب جو، أت آهي ڪونه پنو،
پاڻيءَ ڏٺهن پنو، جنهن ناه انهايت انهن جي.

٨٠

ستر ڏي سڀ گهران، جفا ڏئين نه جان،
صلح ڏي سلطان، معان اوڏان نه چڙهين.

٨١

ستوڻي سڀ گهران، جفا ڏئين نه جي،
نهي ڏاڏان اي، مڇڻ اولڌن نه چڙهين.

٨٢

صانع جن سڄڻ سين، سڀ مالبعدا سي،
”الذين آمنوا و ڪانوا يتقون“، ان پر ايا جي،
انهي اولڌ اين ئي، ڏکي جتي چاڙهيا.

٨٣

جي ٿيا حل حبيب سين، سمهڻ تن ثواب،
ننڊ هراڻي لعب سين، خوش ڪيائون خواب،
اوسڙو عذاب، دليان ڏٺهن دور ٿيو.

٨٤

تن تسبيح، من مڪڪو، دل دنبورو جن،
تندون جي طلب جون، وحدت ساڻ وڄن،
”وحده لا شريڪ له“، اهو راڳ ڏجن،
سي ستائي جاڳن، ٻنب عبادت ان جي.

٨٥

ري ڄاڻ ڏهاڙي، ساڻي پهتي ان ڏي،
ڪنهن ڪر وڃي ڪاڻ، پاڻان انهن اڪيلو.

٨٦

ولي ۾ آهي ريت، پهتي پاهت ناهه ڪو،
پسو مڃهه پرات، جيهائي جوڙ وهو.

وائي.

ڪي انهن مدعه آهي، هو جي جهورا پسڻ جهورڙا،
ان د ڏ سڃاڻي آکيا، جن کي ڪوا چتائي،
ڏاڍيان پاڻ ذاڙن، پاڻ پريان سان ڪاڻي،
"ان اوليائي تحت قبائي"، انهجا پاڻ ڀرائي،
"لا يعرفهم غيري"، ڀر ڪي ڪنهن پسائي،
پنهنجون چڙي پت ۾، ڏڙهه الهيءَ جي لائي،
خدمت ڪر خلق سين، پالڻ پڇيءَ ۾ پائي،
آديون، عبداللطيف چئي، انا منهن ڪي آهي.

٣١ - سر مارئي

فصل پهريون

١

اول نالو الله جو، مڙهين مٿاهون،
ڪيئن ڪري قبوليان، عمر کي آئُون،
رازق رضائون، مون مٿي آئي مهون.

٢

قضا آنديس ڪوٽ ۾، وطن مون ملير،
اول منهنجي انڪ ۾، جڙيو هو زنجير،
چاڪ چنديس ڇپرن سين، پالر جو پير،
داڄا ڪهو دير، ٻالله لڳي او ٻند ۾.

٣

ٻالا آهيان ٻند ۾، ڏکن لڳي ڏير،
وڙهه و واڙي ماه ڪا، سومرو سير،
ميان مهر ماهي ڪر لون، اللهي عمر،
نه ويڙهه ڀيان سو ورد، جنهن عالم آسرو.

٤

جيڪس جهلاهون، ماڙو ناهه ملير ۾،
منهنجي لهلاهين، اچيو ڪول ڪر لهي.

٥

ڪوهه آسون عمرڪوٽ جهون، ور جهنگل جهوپي،
جو اباڻن اڏيو، ڳڻن سين ڳوپي،
وڻ ڏس ونڙهن ڏي، اوهه اڳي لوپي،
جيسُ اڄ ڇوپي، سڪ لاهيندس سومرا.

٦

ڪوهه آسون عمرڪوٽ جهون، وڻ وهن وسڪاري،
منهنجو ڏورڻ ٿر ۾، هيڻ جهپا تو جاري،
مري وهندس ماڙين، ساهيڙيون ساري،
ٻپهري ٻوٽ ڏاري، آهم اُتين مهڙان.

٧

انڪا آهيون انگڻ، اسين ماڙو لوڪ،
ڏر کي پانهون ڳوڪ، جو ٻوڪ پائمڙن جي.

٨

پاند نه پکي لڳ جو، سدا جي پراڻ،
وڃا ڳڻن ساڻ، ماڙوڙا نه اڪري.

٩

ماڙو ماڳت نه ڇڪري، اوڏاهين اُٿان،
جيڏاهين وسن مينهڙا، تيڏاهين سانگ سعدان،
جي مڙئي رب ته ملن، نه ته وهان وڏو وڃ اڌو.

١٠

لس لس لپايا آلياڻ، اوڏا جي هوا،
ماڙوڙا ملير ۾، واري وڪ ويا،
ڏوڏاهين ڪنهن ڏڳي ڏي، وڌايا چالياه.

١١

”الست بربڪم“، جڏهين ڪن پيوم،
”قالوا بلىٰ“ قلب سين، تڏهين چيت چيوم،
تنهن ولر ڪيوم، وچن وڙهن سين.

١٢

جڏهين ”ڪن فيڪون“،
من اڃا ڪين ماڙو آهين،
ڪون ڪين وڃهين ان ڪي، سومرا شڪون؟
حمرن حڪون، جاز جسي کي پاهون.

١٣

چئي "ڪن فيڪون"،
جڏهن ڪالھيا ڪوح خداءِ،
گڏ جت گڏ ڏان هو، جت لڳي انهن جاءِ،
مون توهين سين آءِ، اها ساجاهه سورن.

١٤

"فيڪون" پيدا ڪري، ڪهائين سين "ڪن"،
لطفيا تمام ڪري، پوءِ پٽو پاڻين پرين،
ماڻو تقائين مون، پنهنجو پاڳي آئيو.

١٥

اڪا "ڪن فيڪون" هئي،
اڪا هوا نڪ نه هون،
هيڪڙ ٿيوسين ساعت ۾، اوٿي ڏئي اوسون،
مون ٿي تڏهان ڪون، ملي ملاقات ڪي.

١٦

اڪا "ڪن فيڪون" هئي، نڪر انگ، نه هر،
هيو هو نه پٽ ۾، اجا ڪي آدم،
مون توهين سين سگ، اها ساجاهه سورن.

١٧

اڪا "ڪن فيڪون" هئي، اڪا موت ماءِ،
اڪا سڌ ثواب جي، نڪو غرض گناهه،
هيڪائي هيڪ هئي، وحدالمت واهه،
لڪائين لطف جي، ڪجهه الله جي نگاهه،
اکين ۾ اڏواح، اها ساجاهه سورن.

١٨

قسمت قيد ڪري، ناته ڪير اچي هن ڪوٽ ۾؟
لکيو آهي لوح جي، هنڌ نه پکاڙ پس هي،
ٻرجي ڪنهن پنوهار ري، جان جسو ۾ جي،
واجا واهي ٿي، نه ماڻ ملي ماڙئي.

١٩

قسمت قيد ڪياس، ناته ڪير اچي هن ڪوٽ ۾؟
"ونحن أقرب إليه من حبل الوريد"،
وطن آهي ويجهو پاس،
ماڻ کي ملندياس، ڪولهون چڙي ڪڏهين!

٢٠

"قيد الماء" لوم، هت اڙانگي گهاريان،
"ألنار نصيب العاشقين" هيڙو حال ڏسندوم،
ٿاڌ ۽ شال ڪندوم، آڇي عمرڪوٽ ڪن.

٢١

"قيد الماء" لوم، هت اڙانگي گهاريان،
"هلاك جسمي والفؤاد لديكم"،
هينئون هت ڏسندوم،
ٿاڌ ۽ شال ڪندوم، موڙائو سين ماڙئين!

٢٢

"قيد الماء" ڪهن جو، سو مون پالڻ پيو،
"جف القلم بما هو كائن"، وهي قلم ويو،
ليءِ قضا ڪم ڪيو، جنهن تو مارو آهي ماڙئين.

٢٣

جهڙو "قيد الماء"، تهڙو پيدا اڪو پيو،
"جف القلم بما هو كائن"، لهي نه لکيتان،
عمر تو هٿان، آجازي تنهجي عاجزن.

٢٤

اي اعرابين هت، ڪهڙڪو گهارڻ مون ٿيو،
"اكتب العشق في هواك دما"،
پيهان ساٽ پرس،
من اکيون ٿي نسيم، جتي جيءُ جيڏيون.

٢٥

هي هند پنهون هاڻ، ساڙياڻ سڀ ڏينهن ڏي،
"كل شيء يرجع إلى أصله"،
ٿي جيئان جهان ڪن ڪانڪ،
پوري پهچي پاڻ، پسان ملڪ ملير جو.

وائي

پرچن شال پنهوار، پريان ماڙو، موٽ ساڻ الله!
مون مارن ٿي مدي، آهي سونهن سنار،
عيون پري آهيان، ستر ڪيڄ سنار،
اُنا مڙهين ملير ۾، ڏُڏ ڏِڏ پوءِ ڏُوار،
پالي آيس پالڻ ۾، اوکي عجب اپار.

فصل ٻيو

١

ٿي سڪ پرين ڪيهه، ڪو ڏينهن اباڻا مارو ٿئين،
اُت اُڪنڍي آهيان، ان آڪٺ ان ڏيهه،
سيدي جا ساٿيهه، ڪه ڪڏهن ڏيکاري پالهيان.

٢

جو ڏيهه ڏاڏاڻان آهيو، ڏٺم ڏينهن طعنو،
پاڻي وڃي ۾ پالڪڻ، ڳهيئي سر ڳاڙو،
مڻان لڪ، لطيف چئي، ڪاڪ ۾ خراڙو،
مرلين سڀل چوالهو، ڏور هٽي جاڙو،
ٿيو سڀ سماڙو، حرف لٿي هيڪڙي.

٣

جو ڏيهه ڏاڏاڻان آهيو، پهرين لڌان پڳان،
ساڪا لعڙ، سيد چئي، سيدائون چمس چوان،
هتي ٿان نه هڙان، حرف لٿي هيڪڙي.

٤

اڪو اٻر نه پهر، اڪو اوٺي آيو،
مواوت آهيو ڪواڪر، پاڙون پري پهر،
ڪتابتون ڪهر، آڏي ڏيدم آن جون؟

٥

نه خبر نه خواب، اڪو اوٺي آيو،
هٿين هٿ ڪيائين، ڏاو ڪوله جواب،
حضرت حساب، ڪوه جاڻان ڪئين آهيو.

٦

اُٺان اوٺي آيو، خبر لاءِ ڪري،
وساريج ۾ وڌ ڪي، ماڻهن ۾ مڪ مري،
وڇڙن اُت وڃي، ڪو ڏينهن آهيان ڪوٽ ڪهيو.

٧

ڪو ڏينهن آهيان ڪوٽ ۾، لوئي هٿ ۾ لاهه،
ڪانگ آهي ڪري ڪر جي، لاءِ اڏ وڏائي آهه،
هٿ مهاڙج هيڪڙي، پاڻ جي پساهه،
سنتي سيل ڏياهه، ملير وڇڙيائين مارئي.

٨

اوٺي ڳوٺي اٿئين، ڪي هٿ جو هٿ هير،
نه ڪنا جي ڪوڙن جا، تهن سرها سير،
آءٌ نه اڪثون اکيان، جن پاڻ ٽٽي پير،
الله لکيس لطيف چئي، لاهه ۾ لون اوير،
ڪونئين ڪپاڙي ڪير،
مڪلين مٿيهن مون هٿون.

٩

الله اوٺي اٿئين، جي ليکا لکين،
آءٌ انهن جي آهيان، تولي مون نه مڃين،
مس مٿيهي هٿ ۾، ڪاغذ ڪي اٿئين،
لڙڪ نه لکڻ ڏين، ڪر پيو پون قلم تي.

١٠

جي امر هٿين آڏ ڪري،
سي ڪاغذ لکان ڪيئن؟
واڳون جي وصال سين، ڏاهن چاڙهيو چيئن،
دوگان واڳو ڏينهن،
جيئن اُن جي وائي ۾ وڏ کڙڪا.

١١

لن ولهن ويڙهيچن کي، دولت لا ڏالو ڏيهن؟
کاله پنوهارن لڌيو، مون کي چاڙهي چيٽن،
آءٌ جيئندي ڪيئن، جو اُن تو وڃي ٽاٽا ڪيا؟

١٢

تر تر اندر تاڪ، عمر مارو ڙن جا،
لاڳاڻون، لطف جهڙي، مڻان لوئيءَ لاڪ،
عمر ڪريو آڪ، ڀهريو تي ان ڇران.

١٣

تو اندر تانءِ، ولهن ويڙهيچن جو،
سب لنهڊو سومرا، وينا ڳڻهن تانءِ،
آئي وهڊيس آنءِ، لوئيءَ لڄ مٽي ڪري.

١٤

سهسين سيما ڪنجري، لوئي لوڙ لهام،
ابائن جي آسري، ڪتي ڪا ڪام،
جا پوت پڪهام، لنهڊو پرو ڀن ڊهائين.

١٥

سهسين سيما ڪنجري، لوئي لهڙون لوڙ،
واسي واڱ لا ويڙهيچان، مر ڇڪون ڏهن ڇڙ،
ماروءَ جي مهاڙ ڏي، مولڪي الدو لاهه اکر،
هڙو حال حضور، وئي هال ويڙهه وچان!

١٦

سهسين سيما ڪنجري، لوڙن سهن لوئي،
مر لا لاڄهان مڻهن جي، پي ڏ ٻڙ تان ڏوئي،
جا ماروءَ ڏليم سرتي، سا لاهه ان ڪنن لوئي،
عمر اڪهوئي، مون من مارو ڙن ڏي.

١٧

سهسين سيما ڪنجري، لوئي سهن لهڙن،
هڙو حال وئي ڪري، رچان مڇهه تون،
مارو مان جون، تا هٽي اساهين آسري.

١٨

سڀي سيما ڏي، پروڙي اڍهن لا ڪهڙو،
ڪٽيءَ ونيون ڪتيون، سٽي سووي سي،
مڇڙ چوام ڪي، تا اڳاڻي تو ڇائيون.

١٩

اسين تلان آئيون، جيس ڪهڙو لاهه،
جي وڃون ڪنهن وهاڻ، تا پڻ مٿهون لونيون.

٢٠

سٽيءَ ڳالهه سٽي، سرلن سڌڙ ڇڏ اُو،
مارو ڙي مڻان پر، اڃي ڪالهه هٽي،
عمر آءٌ لا مٽي، تان او لمان اڳهين.

٢١

عمر هيءَ ڪري، مون ڏاڍهن مارو مو ڪاڻ،
وساڄ پر ود ڪي، پنهنج ماڳ مري،
ور لد ڀڻن ويڙهه ودي، ڪر ڏاڍهن آڏهن ڪرت.

وائي

ويڙهيچن ڏي وڃندي، عمر آءٌ مارو ڙن ڏي وڃندي،
ڏيا ڏاڏاڻي ڀڪڙن،
سگر ساهڙان سار، ساڻيه مڇهه سڃيندي،
آئا مڻهن مام ڀر، ڏاڳا ڏيڙ ڏيندي،
عمر، انهن ڏيا جا، ڪولڙ قرب ڪريندي،
ڪولهون ڪولاڙن جون، جهڙي سار ڀڃيندي،
ڪوڪڙ ڪولهارن ڀر، قرڪير ڦڪ ڀريندي،
عيدن ورادن تي، ڪڻا مالڪا ڪهندي،
پسي ڪالڪي ڪمت ڀر، ڏورا ڏن آءٌ ڏيندي.

فصل ٽيون

١

ميڙيا ڏوھ نہ مارئي، پنھنجي پنھوارن چئي،
راڄ ڏکاري، ھنڌون ڀاري، ھيءَ ھٿن جي ھئي،
آھس پاڳر پار جو، ڪپڙ ۽ کٿي،
ونگس ونگڙين ڏي، مس سڪي کاھي،
سومرا سوچي، ڪر نہ ڪوتاھ اڪري.

٢

ميڙيا ڏوھ نہ مارئي، آھس من ماڙي،
ڪانيءَ تہ ڪاڻ لھي، ھتان ھي ھيئي،
ڪاڳر پھن ڪوري، جي اماڻي آئي وڃي.

٣

ميڙيا ڏوھ نہ مارئي، نہ ڪائي نہ ڪاھ،
عمر جي انصاف جا، ويٺي وا اما ڳاھ،
ھيءَ جا ڪڇي ھاءِ، سا مھندان ابدئين مٿھن مري.

٤

ميڙيا ڏوھ نہ مارئي، لوس ڪرلپ لون وار،
ستيءَ سڀ ڪئي سارياڻ جي پاڳر جا پنوھار،
عمر آئيون ڏار، مور نہ وھي ماڙئين.

٥

ميڙيا ڏوھ نہ مارئي، ھڏين مارئين ڏار،
پاڻ ويٺي مٿي ڏي، مڪ نہ ويڙھي وار،
جا ھٿن جي ھار، سا ڪيئن وھندي ڪوٽ ۾؟

٦

ميڙيا ڏوھ نہ مارئي، ڪوائي آن اوڃاھ،
عمر جي انصاف جو، مس ڪي ماڙھ،
ويٺي چوھ الله، مون کي مٽ نہ مونيا.

٧

ميڙيا ڏوھ نہ مارئي، ٽنھس ڳڙلون ڳاھ،
ڪيئن ڪنڌ لڙس ڪوٽ ۾، پاڳردي پساھ،
سرتين ڏيان ساھ، جيڪر ملان مارئين.

٨

ھاڻي ماندي مارئي، ڏئي مٿھن مور،
اٿيا سٿيا نہ ڪري، سوائي وڃائس سور،
پس لوھ، لطيف چئي، ٿس ڪوڙ ڪوڙ،
چيت جن جا چور، سي مکي مرڪ نہ ڪندين.

٩

ڪراو مھاڙ مٿي ڏي، روھ ابي چوھ،
سھنج سوريءَ پٿيان، سومرا سندوھ،
ملڪ مارو جي آھيان، زور نہ ڏيان جوھ،
سو قلب ڪوٽ نہ ھوھ، جو ھٿين جن ھٿ ڪيو.

١٠

ڪراو مھاڙ مٿي ڏي، آھيان آھي،
جا مٿي ڏئوس مارئين، سالاوڪي نہ لاھي،
سومرا ساھي، تنھن ستيءَ وڄھ، م سنگھرون.

١١

ڪيم مھاڙ مٿي ڏي، مٿي ڪوٽ چڙھي،
لت تھادي ڏٺي ڏي، ڳوڙھا پيم ڳڙي،
اڳي ڪوڪ قلب ماں، مدھان روح رڙي،
وڙھن وڙھي، ڪر نہ لذي ڪل ھئي.

١٢

جا عمر تو ملھ عھد، سا انسان ڌرھ ودلي سومرا،
ويٺي ونڃايون وسري، خوشي ۽ خرلد،
سڪي ڪيا شھد، مارو جي مٿي جا.

١٣

عمر اڃا ڪوڙا، ڪاٿارون ڪيئن ڪن؟
جانھن جا اُرن ۾، ورتا واڪ سھن،
ھوء جي حق پڄن، سي ڪيئن سمھون سومرا؟

١٤

آءٌ ڪيئن موڙ ٿين سمھان؟ مون ور ڳھادي ولھ،
ڪٿوريءَ ٽان ڪل، عمر ڪيچ ۾ اھڙي.

١٥

آءٌ ڪيئن موڙ ٿين سمھان؟ مون ور ڳھادي سيءَ،
ور آڳاٽن سين اڃ، ڪيا شربت ڪڻھيو سومرا.

١٦

وڃي سي وطن ڄاڻون، صحرا سڱر جن،
ڪولاڙا ۽ ڪکرا ون، اوڇڻ اباڻن،
وڙهيا گهڻن ولڙن، جهالڪي مڱهه جهڪن،
مون کي ماروئڙن، سڀ ڳڻائي سمجهه ٿ.

١٧

پلر پڻن، اوڇڻ آن، جن جا پور مٿي پٽ پاڪ،
وڻڻ وراڪن ٿ، ان جي اڄوڪي اوطاق،
پاڻ نه پسن پاڻ کي، واڄارا اي پاڪ،
عمر اوهه نه عاق، ڏکيا جر ڏکوئين.

١٨

ڪارا ڪپڙ ڏيئي ٿ، پما راڙي مڱهه وٽاڻ،
سائمن کي سڌ ڇڏي، پرپو ڏين پاڻ،
عمر ايءَ اماڻ، ڪانهه ڏکيج سومرا.

١٩

مڱهڻو نور نلمن ٿ، ڇوها نو چاري،
پراٽي پمڪ ڏاري، آهر اٽن مڱهڙن

٢٠

مڱهڻو نور نلمن ٿ، آءُ هٿ پڌ پاٽي،
مون ڏاڏاٽي ڏيئي ٿ، قره ۽ لاٽي،
ڪندي ر هاٽي، ماروءَ پاس ملير ٿ.
واٽي.
مڱهڻو من ماڻ، واڳهو و ٽڙهه ڄين سان،
پاهي پاڪي، پٽڙي، پرڻ ساٿ پماڻ،
پور ا. ڇڏيان پرڻ جو، جاڻن اي جهان،
حرف لئي هڪڙي، هٿي ٽان نه هڪار،
ڪمرون ڪڻمرن کي، وڃي ڏيئي ڏيان،
آءُ ڪڻين لوٽي لاهيان، ڪارڻ ان ڏيان؟

فصل چوٿون

١

سوالن وجاڻ سومرا، مارو مس مڃين،
ڏولڪها ڏاڏي پوئٽين، ڪن ڏاڏا ڪي ڏين،
جي مان لوه لاهين، نه ڪوٺن ٿ ڪين هلان؟

٢

سوالن وجاڻ سومرا، مرو مدان ڏورم
وڃڻ ڏس پورم، حس هاڻ ناه حسن ري.

٣

سوالن وجاڻ سومرا، هتي اچي هاڻ،
ڪهڙن لهندڻ ڪاڻ؟ حسن مون هٿ ويو.

٤

سوالن وجاڻ سومرا، سکر جوڙي سوڌين،
دل ٿ دکي دولهين، مڱهڻو مڱهن مرو ڪيو.

٥

سوالن وجاڻ سومرا، ڪهڙاهن ونڊ ڪمال؟
وڃان ڪهڙن وطن ڏي، هٿڙو وٽي حال؟
جي مون ڏين جمال، نه پسان مڱهن ناو هاڏ جو.

٦

سوالن وجاڻ سومرا، وطن وڃان ڪهڙن؟
حسن ڏاڏان هيڪڙن، پسان ڪڻن پدوهاڏ ڪي؟

٧

سوالن وجاڻ سومرا، پسان ڪهڙن پدوهاڏ؟
ڏٽيجا ڏ ناڙ، ڏٺهن ڏ ره ڏيءَ ڏ ڇڻ ناه ڪو.

٨

سوالن وجاڻ سومرا، عمر ڏمس اسير،
مارو مڱهه ملير، مون سڻن هٿ هيڪڙن ڏور؟

٩

سوالن وجاڻ سومرا، ڏمندس ڪڻن قبول؟
ڪوالهي سهڳ نه سول، پوچي مڱهن پدوهارسڻ.

١٠

سوالن وجاڻ سومرا، ڪو لڳن اچي ڪالهه،
ڪين پسندس پال، حسن مون هٿ ويو.

١١

ڪراهي قادر ڪو پئو، اُنهين جو آيائي،
قل لن يصيبنا الا ما ڪتب الله لنا، هو مولانا،
اي معلوم ماڳ،
سوئي سيائي، مارئي مساوي ٿيو.

١٢

ان منهن موٽاڻو مارئيءَ، ملير جنهين ماڳ،
ناقص اوائي ڏهٽا، سنڌو ان سيڳ،
آڳڙ مون اياڳ، حسن مون هئس واءُ
والي.

منجهه رهي ملير، ماروئڙن مون ڪوه ڪيو؟
مون هتان منهنجا ڏٺي، سهسين ٿيا صفا،
پکي منجهه پدر مار ڏي، ڪوڙئين ڪاتر ڪپيا،
ڏن ڏڪڻ، ڏون ڏٺي، دلاسو دلگير،
پڙو اچ م پاڇه جو، مون ڏن منهنجا ڀير،
ڏئيون ولهون ڏيئي، ڪوڙئين ڪوڙ ڪيرو.

فصل پنجون

١

جهڙي آئيس جيئن، جي تهڙي وڃان ان ڏي،
نه لاڻي جا لطف ڇڏي، ڪر منڌن اڻا منهن،
مارئي لڳم مٺڙو، سڀ جيلاڌو سهين،
اُس ڪاٺيار ي ڪانڌ جي، هتي اچي هيئين،
ڪنڌ ڪنڌ لس ڪيئن، منهن مارئين جي؟

٢

جهڙي آئيس جيئن، جي تهڙي ملان ان ڪي،
نه قرار، ڦر ڇار پار، هنئون ڇيم هيئن،
وڃان ڪيئن وطن ڏي، ڪاڻ لهندم ڪيئن؟
منڌ ڻتي منهن، سولهان سرتين وچ م.

٣

جهڪر ڪين جيان، جاڙ جيان نئي جهل پورن،
اکيون منهن ملير ڏي، ڪهڙو اڪ ايان؟
ڪنهن کي ڏوهه ڏيان، اکين منهنجي اڌڪ مر؟

۴

موڪ جيئن ان جاراس، پنهو جو پندي جي موان،
ڪهڪهو گهٽو ٿاس، جائي مارئڙن ڪي.

٥

ڪا پوهارن ڏي، ميوا منجهه مڪ،
عمر اسان اڪيلو، حال هماري حق،
هڪ لوئي اي لڪ، سين سهر سين.

٦

هي منهن ڏهائي ان، ڏون وه ڪالي ان مران؟
ان جي ملير جائيون، او سين سنگ نه ڪن،
ڏون ڪيئن منجهان ان، پاڻ ڪوٺائين مارئي؟

٧

عمر پن جيو، ڪوه منهنجو سومرا،
جا پر نه پوهارن هئي، مون سين لڳن لهو،
ولي منهن ڪهو، وڃان وطن سامهين؟

٨

م سهڻي مارئي، مٽي، م جائي،
جنهن اڇي عمر ڪوٽ م لوئي لهائي،
جا سانگين سڏائي، سا ڪيئن مرڪي مارئين؟

٩

جنهن سٿي سمند نه چول پور، سا مارئي مرجائيءِ،
آهي عمر ڪوٽ م، اڄ نه لهائي،
سا پنهنجي پنهوار پند م، ڪوٺن ڪچائي،
جا سانگين سڏائي، سا مور نه مرڪي مارئين.

١٠

وطن ڏي رهي، جي مون کهڙيا ڏينهڙا،
مارو ڏي پندم مٺا، ڏاڏاڻا ڏهي،
پکن م ڍهي، محلن جي م لاهيان.

۱۱

الله اِنِين م ڪوءِ، جئن آءٌ مران بند ۾،
جسو جهورين ۾، والون وڃان وطن ڏي،
ڀورن وڃان اوءِ، پوءِ مر پڄن ڏيهڙا.

۱۲

سڪو سي ڪي ڏينهن، جي مون گهاريا بند ۾،
وساري وڃ ڦڙا، متي مارن منهن،
واجهائيس وصال کي، ڏيس ڍولن لڏين،
لڱ منهنجي اهين، آجاري آچو ڪيو.

۱۳

بندي ٻيا قرار، اسين لوچون لوهہ ۾،
مٿي آن لرار، سدا سانجهڙن جي.

۱۴

آءٌ بندياڻي بند ۾، ڪ آءٌ پيس بند؟
مون ڍونڍ لڳو منهنجي، ڪ مون ڪهڙو ڪيو؟
مران جي من هند، ته اها مٽ ملير ڏي.

۱۵

ياالله آهيان بند ۾، ڏٺان ڪي ڏاڙ،
ويٺ وڙائي ناهہ ڪا، سومرو سپر،
ميان مهربان ڪرين، الاهي عمر،
وڃڻ پسان سو وڻ، جنهان عالم آسرو.

۱۶

حقاڻو هيمه ٿيو، هيءُ هيمه بندياڻي،
ساري سانگ هن کي، ڪولهين ڪومانئي،
لڳو لوهہ لطيف چئي، وڃنس وساڻي،
مان ماروءَ جي نہ لهي، ڪيمت ڪچائي،
سمن سڄائي، آئي آهيم آن سمن.

۱۷

حقاڻا هيمه ٿيو، آءٌ هيمه بندياڻي،
مون ڏاڏاڻي ڏيهہ ۾، ٿرهہ ۾ لاڻي،
ڪنديس ڏهاڻي، ماروءَ پاس ملير ۾.

۱۸

جي ڪر لڏائون، ته بنديءَ بند نہ ساريان،
ماروئڙن آءٌ، جنهن ڪس واس وسري.

۱۹

واجهائي وطن کي، ساري ڏيان ساهہ،
بند منهنجو بند ۾، قيد م ڪريجاهہ،
پر ڏيهاڻي پارن ري، ڏاڍم ڏي ڍڪاهہ،
ڏي متي ٿر جي، ولهي وساڻڪ،
پاون لڳي پساهہ، ته اڃا مڙهہ ملير ڏي.

۲۰

واجهائي وطن کي، ساري ساهہ ڏيان،
هي سر سانگهہ ساهون، منهنجو اڄ ڏيان،
متا مهاڻي ماروئين، وڃي ٿر ٿيان،
سانئي جيان، جي وڃي مڙهہ ملير ڏي.

۲۱

واجهائي وطن کي، آءٌ جي هيمه هماس،
گرد منهنجي سومرا، ڪج پنوهارن پاس،
ساري ڏج سرتين، منهنجان ولن واس،
مائي جماس، جن وڃي مڙهہ ملير ۾.

۲۲

ڳچيءَ ڳاڻا لوهہ جا، ڏاڍون ۾ ڏنجهر،
پڪڙا پيرن ۾، ڪولين اندر ڪهر،
چادي چرڪان ۾، واهيت ڪن وزير،
چين نہ چچي آهيان، اڙيءَ هيمه سپار،
مارو چام ملير، پڇج ڪي پنوهار کي.

۲۳

چين نہ چچي هيمت، ڪڇي آهيان ڪوٽ ۾،
اولي سمن. لطيف چئي، پڙهو پڏان ٻيت،
اسان سوجهي آن سمن جي، هيمت ڏچائين ڏيت،
سرهون سي سرتون، وطن جنهين وٽيت،
ماڻهان شال ملير ۾، محداليءَ ميت،
ڏٺا ڪجاهہ ڏيت، ڪا مدد مون سمن مارئين.

۲۴

چڻ ۽ چونڊي آهيان، ڪڻين ۾ ڪوٺن،
ايندي ايم اَٻاڻا، پرڪڙا پورن،
هڙ رڙيون هڻن، چڪڻون پاڻون ڪاٺ ۾.

۲۵

هڻن هٿ ڪڙول، هنڌڙي پنهنجي هڻن جاءِ،
ساڻيڪي سارينم سومرا، پياڻي پاڻي پيول،
پاپاڻن سڀن ٻول، ڪير ۽ ڪوٽ وهڻ جاءِ.

۲٦

ڏيرڻين ڀيڙئين اوهه ۾، ڳنڍين ڪمس ڳاهه،
ساڪي سنڌي سومري، هڏ ۾ چاڙهيم ماهه،
سرتيون دعا ڪڇاهه، ته ٻيرم پار وڃي ڍٽي.

۲۷

ٻيرم پار وڃي ڍٽي، جتي جهڙم آهي اُن،
ته ٻٽ والي ولڙيان، اوٺي ٻولس اُن،
غاڙل ۽ ڪڍ غريب ڪي، عمر منجهه آهن،
سرتين ساٿ سڀن، آهير اُتي مڃيڙيان.

۲۸

آهير اُتين مڃيڙيان، سڀن سرتين ساٿ،
ڪڏهن ٿي لاهيان ڪاٿ، وڃي وڙيڙين سڀن.

وائي

ڪٿي منجهه ڪتائين، مارو جام ملير جو،
ٻڌي ٻانورائتن سڀن، اوٺي ڏيج لڏائين،
سهل لهاهي سومرا، پنهنجو ٻاپي ٻچائين،
جهور ۽ جهانگرن جو، ماڙيءَ سان نه مٽائين،
آکي عبداللطيف چئي، شرم رکين رب سائين!

—o—

فصل ڇهون

۱

لنگهي پاري اوهه ۾، جنهين ڄڃيون آماس،
ڏيهن ڪاڻ ڪن جهٽرو، پلڪ آءٌ نه پياس،
جهرو ڪن جهوري ٻو هنئون، ڪوٺن آءٌ ڪنداس،
مارن مون واجهه مياس، انت ماڙين ماريس ڪنڪي.

۲

ماڙين ماريس ڪنهن کي، مونس مارن لاءِ،
ڪر لهندا ڪڏهن، منهنجي اڄي ماءُ،
ساٿڀڙا سداءِ، ونئو واجهه وجهي هيڊيون.

۳

ونئو واجهه وجهي هيڊيون، ٻار ۾ ٻروچاڻن،
انت اکنئي آهيان، ٻارو ۽ ٻار ٿان،
ڪڙان ٻي نه ڪن، وڃڻيس وطن سامهون.

۴

وڃڻيس وطن سامهون، مون منهنجو مانڱڻ،
ڏيٺ چوان اينديس ڏيا ۾، ساٿ سرتين سانگ،
نه مون سنئون سانگ، جي وڃائي ٿيان وڏ ڪي.

۵

جي وڃائي ٿيان وڏ ڪي، سانگوم سنئون،
ڏس ڏسي هوءَ ٿيون، مون لڪي ساٿ ٻروهارن جو.

٦

آءُ ڪڏهن چوندا سومرا، تن ٻروهارن ٻڌاءِ؟
جڙ جنهين جي جان ۾، لڳي اُن لهاءِ،
منڌون منجهه سنڌيون، هنڌڙي منجهه هزار،
پڪا ۽ پنهوار، ڏٺي مون ڏيهان ٿيا.

۷

سهل پهچي جي سومرا، مون لڳي مٿ مرآچ مير،
گهڻن گوڏن ڏيهاڙين، وڃڻيس هٿ حمير،
منجهه منجهه ملير، ڪنڌ مٿاهون نه ڪيان.

٨

پنهوارن پاٻوهيون، وڏيا واهوندا،
ملائم سوڙ، سيد چئي، ڳاڙهيون گوندا،
پٽن پر هوندا، پنگا پڙ پهاڙ جا.

٩

پنهوارن پاٻوهيون، ڪي وس واهوندن،
لٽو سي، لطيف چئي، پڌو ٿڙ ٿرن،
اوءِ نا ڪوڏيون ڪولڙي، سرهيون مٿان سسن،
عمر اُن اڳولڙي، پاسي ڪالڪ ڪڍن،
ڪانگ ڪٿيون خاصيون، اچي اسا ڇن،
ڪيڏو پٽ ڪڍن، ملير کهڙ جي مارئي.

١٠

پنهوارن پاٻوهيون، ڪي واهوندن وس،
عمر اُڏهي ڏيئا جا، ڏولين ڏام ڏس،
ولهون وڃ ڦلاريا، للر لڳهو لس،
آئيو وڃين آهرين، سدا ٿوهن ٿس،
ميوا، مهر، ماڪوڙين، سوڪا چڪن چس،
مارئي ڏهين مس، ماهر وڃڻين مارئي.

١١

آئين ۽ چاڙهين، ڏڪ ڏهاڙي سومرا،
ستا ڪيو، سيد چئي، سارون سڪائين،
مدجهان لبس، لطيف چئي، چاورڪو چاڙهين،
پلاءِ اِن پاڙين، عمر آرڙيي سين.

١٢

لن واهين وڙهين مر، سدائين سڪار،
جونڊ بو آئيو چاڙهيون، سعدو ڏوارن ڏار،
جن جو وڙن سين واپار، سي ڏولي هون نه ڏيرا.

١٣

مٿن اُٻڪ اُٻڪرا، چڪندڙا اچن،
ڪڙڪيون ڪه اڪليون، پکيڙ سر پاڃن،
اي وڙ وڙهين، مون اوڏان ٿي اکيا.

١٤

ٿوري ٿوت فرالبا، ڏهن سهڙ سيت،
ڪٿي مَ ڪه اڪلباءِ، پٽن اڏوڙي ٻيت،
پاوهار ڪي پيت، پاڪهي پٺي ملير مَ.

١٥

پاڪهي اچي پهيون، ڏيءِ واهيمس، ڏيءِ واڙ،
جوءِ ڪشادي جهلا نون، ملير موڪ مهاڙ،
اسي اباڻا جهدهان، سا مارئي مودم چاڙهه،
جي آڪٺيون آواز، اوهه لڏهين کي لاهين.

١٦

ڏو، ڏوواڙا، ڏڏيون، هاڻي هيت هو،
ڪوڙين اڏيان ڪتڙا، ڏيو مٿان ٿو،
جي مل اِه آيا مارئي، لڏهين ڏڙ م رو،
ڪوڪٽ آهي ڪو، پسيءَ پنهوارن مَ.

١٧

سدهيءَ سکيءَ سهيو، مون مارو ۽ سچ ساهه،
وٺي سادپان سومرا، ڪولاڙا ۽ گاهه،
هڪون مدهجو هيت ٿيو، هيت مٽي ۽ ماهه،
پکن مدهجو پساهه، ڦالب آهي ڪوٽ مَ.

١٨

سدهيءَ سدهيءَ سهيو، مون ماڙ ۽ سچ من،
هٽي ڪٽ حلم جا، ته وڏاڙون ڏن،
ڪهڙن ڏوپاڙن ڪن، اباڻي ابردي؟

١٩

هيت جي ڳهاڙ پر ڏ پهڙا، وطن ڏي واپس،
مارو ڏ پيدم مهٽا، ڏاڏاڻا ڏهي،
پکن مدهجو پاڪهي، شال محلن جي مر ڏڏان.

٢٠

ڀاڀي نه ڀاڙيان، سرڪين سچي ساڻ،
ڏکي اکڙين ڪي، ڪين نه ڪامل پاڻ،
ٻهر جاءِ جاڻ، ان جي اوصاف ڪي،

وائي

عمر آءٌ ويندڙ و ٻڌان ڪره،
جتي مارو، لتي پالڻي الو،
مٽي ماڙيءَ ماروئي، دونادي ۽ دوه،
پٽان ڪارو پهڙا، ڪي جو اڙي چوه،
سارو سانپهڙن ڪي، روح مهجو دوه،
ملڪ ماروءَ جي آهيان، ذو نه ڪمان جوه،
سيج سودي پالهان، سومرا سدوه،
پالڻي پنوهارن جو، ڪاهه نه آيو جوه،
راڄ پرڻو رب ڪي، سومرا سدوه.

فصل ستون

١

پٽولا پنوهارن، مون نه مٽي ڪم،
جه لاک دلاڳون اونهون، ته شاليتان سوالهن،
اُن اهلا چنهون آڳري، انهمل پادهن،
سکر پانهان سومرا، نتي ڪان کهڻين،
جا ٿليم ڏاڏاڻن، سا لاهيندي لڄ مران.

٢

آرمق هڏ نه اوڍيان، پٽولا پٽ چير،
پالڻا ٻه ٽنيان، آڏ غبج ۽ عنبر،
ماروءَ سڀ مائيان، ڪتون جهڙيون ڪير،
الله راڄ اشڪر، مولکي ٻرانءُ پنوهار جي.

٣

سون برابر سڳڙا، ماروءَ سندا مون،
پٽولا پنوهار ڪي، عمر آءٌ مر لون،
ود لوئي جي لون، ڏاڏاڻن ڏاهر جا.

٤

سون برابر سڳڙا، اون برابر لڪ،
ڏيو جڏهن ود ڪهو، ڪوڙ لهڪي ڪڇ،
مون ماروءَ جو مڪ، ڪل نه لانان لهيجو.

٥

ڪل نه لاتان لهيجو، مون مارو جون من،
ڪريان پي ان ڪن، آهر ائهين آهيان.

٦

مون ماروءَ سين لڌيون، اوچي ۾ لائون،
سون برابر سڳڙا، مون پاڏهن ۾ پذائون،
عمر چو آءٌ، ڪين پٽ پرهيان سومرا.

٧

پٽ نه پرهيان سومرا، جا ڏکي ڪان جهان،
آءٌ ڪيئن اوڍي لاهيان، ڪاڻ ان ڏهاڻ؟
جاسين ٿي جهان، ڪالهه ٿرڪندس ڪو پهو.

٨

اجهوڪا اٿن جي، ڏ پدهان جهڳ جهاپي،
اره ڄاڏو اڙا ملهر ۾، ڦرن سي ماڪي،
آءٌ ڪيئن اُنهين ڏي، مدهن منائي لائيان.

٩

سي سانهڙاون سادان او، سهل جنهن جو سمت،
ماروئي لهنديان مهت، وڃج واڙهين ڏي.

١٠

سي سانهڙاون سادان لو، سهل جنهن جو سچ،
ماروءَ ڏي م مڇ، شهو پانڇج سون کي.

١١

سي ساهيڙيون سانڍين تون، سڀ جهڙيون جو سول،
اکو قال نه قول، انهن جي ادب ۾.

١٢

جن ڪراڙ ڪيچ جا، ور ساهيڙيون سي،
اس اکنڊي آهيان، عمر انهن کي،
مولو موڙيندم ڪٿ هئين، منهن ماروءَ جي،
پکن ساڻ نه پاڙيان، هند هتي جا هي،
آهل آباڻن کي، مون شال ملهائيان!

١٣

ڪراڙ ڪيچ جا، چوڙا ڪرڙا جن،
سو مون ڪ مارو ٿين، جهان لڪ لڄ ٿئي.

١٤

ڪاڏا ڪراڙ ۾، سون اسانکي سوءِ،
ور جهوليان سان جوءِ، ڦاڙو ڦرهه پائيان.

وائي

شڪر آڻ پڄاءِ، آهين اهل الله سين،
گهوڙو هن گروه ۾، حمد ساڻ هلاءِ،
سرهي هن سلڪ سين، پڇي اون پڄاءِ،
اي نه تون پرائين، لاشڪ تنهين لاءِ،
ترڪ ڪر طلب سين، لاهوتي ۾ لڏاءِ،
خودي ڪڍ ۾ پاڻ سين، جوڳين وٽ جلاءِ،
مهندان مشائخن جي، چوڻ سڀ چلاءِ،
ڪام تنهنجو ڪاڙهي، سامين وٽ سماءِ،
آسڻ اڳيان ان جي، پر پر ڪري پاڙاءِ،
شهو جا سون ڪري، تنهن صحبت کي مرڪاءِ،
سرهي سنياسين جي، سٽي ڪا سٽاءِ،
آهيم آس اسم جي، ڏاڍو تون ڏلاءِ،
اللهِ عبداللطيف کي، آهين ساڻ اگهاءِ.

فصل اٺون

١

هن مدد مدد مارو سدوا، واڙين وڳ ورائي،
ڇڳن ڇوڪارو چوڙا، پٽين ڀڙائين،
اهڙ منهنجا ان کي، جهڄهو جو هالان،
ڪاڙا لدوادان، منهن وسندا مون ٿون.

٢

هن مدد مارو سدوا، ڪاٿر ۾ خوشحال،
ساٿون، سنا ڏڃ، مکٽي، جنڊاون آٽين جال،
اُنان اوتي اٿون، ڪهي موتوت ڪالهه،
لڳن انان لطيف چئي، اوتي لاءِ ۾ لال،
ستيءَ جي، سنهد چئي، ڪا سانڍيا منجهه سنڀال،
پلو ڪندو پال، منهن وسندا، مرت تون.

٣

هن مدد مارو سدوا، پيا ڪر پيار وهن،
پاٽي اوچ پٽن ۾، پکي پاند پٽن،
هن کي لوه، لطيف چئي، هوءِ ڪاٿر ۾ ڪلن،
ڪانوڏيا ڪاڄن، منهن وسندا موت تون.

٤

هن مدد مارو سدوا، سانڍيا منجهه سڳڙ،
هن کي لوه، لطيف چئي، ڪوڏين الد ڪڙ،
مها منجهه ملير، منهن وسندا مرت تون.

٥

هن مدد مارو سدوا، ڪياڙي جالين،
چارو لنب، لطيف چئي، واڳين وهالين،
ڪنڌاڙي ڪاهين، منهن وسندا موت تون.

٦

جن ڇڪڻن چت ۾، وطن ڪين وسري،
ڪيا عهد الست جي، ڪي ڏهاڙي ڳي ٿري،
"لم يلد و لم يولد"، ماروئي ڪرڻ ڪري؟
اڄ ڪ ڪالهه، مري، ماڙي سانبوڙن ڪي.

٧

جن ڇڪڻن چت ۾، وطن ڪين وڃي،
جن ڳي هڻجي پاڻاڻا، مڃيهان سڪ سري،
ولهڻ ويڙهيڻ جي، سنائن سري،
اُن ٿوڪ ڏري، آئي ويڙا اڪري.

٨

جن ڇڪڻن چت ۾، وساريان ڪين وڻ،
"ليس ڪمثله شيءٌ"، بسط ناه پاڻ،
پکا پنوهارن، اهڃي آڏيا ڏاه ۾.

٩

جن ڇڪڻن چت ۾، کهاڻان متي گهٽ،
ڪڪ، مالڪ ڏاڏو مڪٽي، پنو ڪڻن پاسي پٽ،
پنوهار ڪين پڪڙان، وڃي ڪريان وٽ،
ساٿيءَ ساڻهون سٽ، ڪنڊاس پڃي ڪڙن ڪي.

١٠

جن ڇڪڻن چت ۾، هون مڃهه مڻون،
لطف ڳنو لطيف چئي، مهر ڪي متون،
ڏکيءَ کي ڏڻون، سرائهون ساٿيءَ جون!

١١

جن ڇڪڻن چت ۾، سدا مڃهه سرڙو،
للي ڪنهن اوڻ ويا، مارو مڃهه ملوڙ،
ولهي پوڄهان پاڙ، مان ملير ڪڏهن!

١٢

جن ڇڪڻن چت ۾، ڏهيا الڏ وڃ،
آئي ويڙا اڪري، مارو متي موڙ،
ولوڻ ولوڙ جون، ساريان گهڻو صبوح،
وڃ سي ڪارا ڪوڏ، سڃڻ جي ساٿيءَ جاه.

١٣

پهچي پاڙ مران، اچي ڪن ڪر اهان؟
قادر ڪيا گهڻا، ڏکيءَ سدا ڏيهڙا.

١٤

ڪاڏو ڙيا ڪٽي، واڙهي جهپ ويا،
سرچ مهڃيا، سيد چئي، هاٿي هٿ هڻا،
پسي پد ان جا، موڏڪي لڙڪ لڙي پيا،
ڏهي ڏوڏ ويا، ڏيان ڏوراپا ڪن ڪي؟

١٥

آڏيءَ اٿن لي، جهلاڻهن ٿاٽي پاڻاڻن ۾،
وارو ولسران کي، ڏيهان ڪون ڏي،
مون ڪمينءَ کي، متان ڪوه ڪٽي ويا.

١٦

پري ڏ پڪر ڏاڻهن،
ان جي پوڙ پڪڪو ڏ سٽيان،
ميان مارو ڙن جا، اوڻا ڏلر آڻهن،
جن سانگا سڃياڻ سي ڏٽيءَ ڪمڙي ڪالهن؟
پکا ڪٽي پرالهن، جهڪس للو لوڙيا ڏن.

١٧

پهيءَ جي پٽن، ان پوءِ پڪڪو ڏ سٽيان،
سڃڻ واڙ اون سڄڻن، وڃي واڙ وڻن،
پيا سوٽ سڙن، ڏ ڏهي پنهن ڪنڌ ڪن.

١٨

پر ڪماڻون پر ۾، پهاڻان پهون،
سڄڻ سانگڪن لي، وڏيءَ ولر وهون،
پاڻ جر جهڏن ۾، ڪوڏان ڪن ڪهون،
ڏيهان ڏيهن ڏيون، مولڪي ولڻ وڙهن جو.

١٩

سڌون سنهي ڪوهيڙا، واڙهي ويا وڙ ديس،
ميان مارُوئڙن جي، مون کي هنئڙي ۾ حرص،
ڇڏڪن الله ڇپ، سانيڙا ساڻ وڳون-

٢٠

سپ نه وڃي سهڻون، اڃا ڪي سنڀون،
ڀلو سي ڀائرن، جي اڃائجي آهيون.

٢١

سرڪون سڪ چڙيو، سهڻن ڳالهه، سڻي،
مارئڙي مارُن ۾، ڪڏهن ڪاله ڪڻي،
عمر آءٌ نه مڃي، ان اوڀائون آڳهون-

٢٢

عمر لهر آباد، ونهه ونهان ڪن سهن؟
سي ڏولڻيڙا ڏوڏ ڏيا، لڪڻن جن لڏوار،
سڪاڻون سنگهار، ڪوهين ٿان ڪٽي ويا.

٢٣

ور اهائي ولهه، جنڻ ڏڪ لسي ٿو آهيو،
سرڪڻ ڏڪ سڀل ڪيو، اڳڙ ڀڙڪي ڀاڙ،
هنڪون ان جي هاڙ، لو جهڄي جهروڪن ۾.

٢٤

ڪوهه، اوهر، لڙ، جت ساڻيڪا ۽ ساهون،
چاڏن اهت چاه منجهان، پاسي ڦوڳڻ ڦر،
ڪڻن لهندر ڪر، جڻن مارو پاڪ آباد يا.

٢٥

ڀڄين پکڻ ڀڄ، منهه مارُوئڙن جا،
پاڳر سپ اڄي پنو، گهر گهار پندي ڪمر؟
ڪولڻين ڳهاڙي ڪمر،
مطلب منجهي مون هنڌون.

٢٦

مٿي اُر وهي، ڳداري ڏيهوڙا،
ڪڏهن ڪواهه آهيو، پهوهارن پاي،
وڙا سي وهي، جدم ڳداوڙ جن سهن.

٢٧

پاسي پاراڻ ۾، پاڻهون سر پهڻي،
اڪهون، اڪ، الاڪري، تماڙ تمڻي،
ڏوڏ ڏيا ڏيهي، پرٽن پاڳر ويٽ ۾.

٢٨

مون سون مارُوئڙن، ڪهڙي ڏيهه ڏسندا آهون؟
چرني ۾ چوڙ پاڻو، پٽن ڏس جهڙن،
لوڻين لنب وه ڏي، ساري ساڻ وهون،
هٽي جي هوڙن، نه سڌ پون پنهن سهل جون.

٢٩

تا جا اُر ۽ جهل، پڻون پاڳر رت ۾،
سي ڪي ساڙ پڙ سوهرا، اڄي آب اڄل،
ساڻين ڏلر سل، ڏاڻي جدهن ڏيهين ڏيا.

٣٠

سنڌي ڏيهه ڇي سهڻ ۾، ڳالهه ڳهرجي ڳجهه،
وڻ ٻار، جهرلو، ڇهرلو ٻار ۾ اڄي ٻيڄ،
ساڻ آمالت اڄ، نه ڪڻن سماڻي ساٿ ۾.

٣١

جهران جهڄان ڏي، جڻن پسان ڳي ٻاري ڏيا،
الله اوڻي اڪڻون جو ڪوڻن هير ڏي،
من منهنجي ڪي، واڪو لڏي ولڙهه جو.

٣٢

لڪا جهل نه ڀل، اڪو واڙ ڏيڻ ۾،
آڻيو وجهن آهرن، ڏوڙيو وٺا ڳل،
مارو پاڪ امل، ملهرون مر ڪٺو.

٣٣

اچي ان ماڻن لاءِ، جتن سوڙ سنائين سون لئي،
اچي عمر ڪوٽ ۾، ڪندي ايس ڪاڻ ڪرلاءِ،
پکن جي پرلاءِ، ماڙيءَ سون نه منهنجان.

٣٤

نه سرڳائون نه سون، نه سي ڏولڙا ڏيهه ۾،
هڪ ڪونه ڪنئي آهيان، پهو ڏوڙاوڙ ڏلهن ۾،
مارو ساڻيو سون، ونئي گوڙها ڳاڙيان.

٣٥

عمر آئون اوڇڙو، ڪوڙي ڇاج حصور،
تو ڏنئي سون پئو لٽئي، سڪو منجهه سراس،
مهان منجهه ملير، اکيو اه ڏئين ڪڏهون.

٣٥

عمر آئون اوڇڙو، پکي ۾ پناهي،
سيد پسي سومرو، ڏکي وڃيا ڏيهي،
اڃاڻا ڪنهي، ڪندو پر پنوهاڙ سون.

٣٧

عمر الله پيءُ مارئي، پکڙ جهاي پاڻهن،
سيد پسي سومرو، ڏڏس ارام داڻهن،
ٽوڙا واڄ اڳاڻهن، ڪهي ڪواڻ آئيو.

٣٨

عمر الله پئي اسان لئي، پڇي اٿو پنوهار،
ڏنو ڏاڍي ڏس ۾، سومري سونگار،
لهئي ترا آڪڻي، پرس پرائي اال،
مارئي تون ملير ڏي، ونئي ڪوٽ ڪوار،
هنڊون هڏ ۾ هار، موٽي اڻهڻو ڏس لئي.

٣٩

عمر آڏي مارئي، منجهان جهنگ جهڻيءَ،
هيءَ پٺاڪ پهاڻن جي، واقف واهه وئي،
جا ملڪ مارو جام جي، ساڪڻ هٿ ڪئي،
جهوڳا جهالڪوڙن جا، ماڙيءَ ڪين منئي،
سومرا سٽي، ڪنهن ستيءَ وڄهه ۾ سنگهران.

٤٠

ستي لڌم سهڻو، ڪٿيءَ ۾ خاصو،
ونا منڌهن ملير ۾، ڪنو اڄ ڏڄ تماشو،
ڇوڙيان جان پاسو، تا جسو ڏلڇورن ۾.

٤١

ستي لڌم سهڻو، لوئيءَ ۾ امٽي،
ڏ منڌي پاڙو مٽ ۾، ولوڙيان وٽي،
پکي اڄ هٽي، کهرڙن ڏلمر جهڙ ڀرن.

واڻي ١

وڳندي واٽ وهاڻي، ميواڪي روڙو واٽ وهاڻي
عمر مهان سومرا،
مون کي ڏيهان اڪرلي، ڀ ٿي لوڪ لهاءِ،
عمر منهنجا مامراءِ مارو گڏ اياءِ،
اڄ بندياڻي بند ۾، ڪ ڪي بند پياءِ؟
عمر بنديائيءَ سون، جورو تو ڏ جڳاهه.

واڻي ٢

آئون نه منهان پڄهي، اڄ جا ڪرڙ ڪپور ڏ منهان،
وڃي شال واوڙيان، پرولي پاسي ڀرت،
پکا پکن ساماهان، هاهور پڌن وٽ،
پهرون چولڙ بنديس ايڻ سون، ڪالهه ڪاڻي وٽ،
مون ڏکيءَ ڪو ڏوهه ڪيو، پهرون سب وارن وٽ،
ڪهرون ڏ بنديس جهڙ ڀرن، وڃان جي ود وٽ.

فصل ناڱون

١

جا لڪي سڌن سير، تان ڪين وهندس ڪوٽ ۾،
سڀ سنڀاليان سوچيون، ڏڏيءَ پڻي نه ڏير،
جهڙن هوءَ آيُر آسري، تهڙن مون من ملير،
ڪاڻ پنهن ڪير، جي اماڻت اٿس وٽ جي.

٢

جو ۾ سيوين جهڙن، آهين آيُر آسري،
جيڪين ڪوهون سار ئين ڏوهه ڪي،
مون تن الله ڏيهن،
هت وعدا وٽ جا، هت پالهو هيڏن،
ڪولهن وهان ڪڪن، جي اڳ ڀدڙا ئي نه ڏٺان؟

٣

سڀ سنڀاليان سوچي، آيُر آسا وس،
باڙو پڻي نه پهڙي، مٺو منهن لڳوس،
مالڪ لي مڙوس، جهڙن لڪ ڪيائين تاڏ ۾.

٤

سکو سڀ سرليون، سهن ملان سير،
پهو مٺائي لهر، آيون آيُر آسري.

٥

سکو سهن ڪان، سرليون، ڏيت سڪڻ جي،
مڱن جر مٺان، اوڏي ڪن نه آسرو.

٦

پهر پنءَ ڏاٽ پسي، مون ماڙيءَ من پڪو ڪيو،
موهڙي مارڙن ڪي، واحد ڏي پڄ وسي،
آهر جنهن اسين، سو ملند و هال ملير ۾!

٧

جهڙ ڦڙ مٿي مارئين، جت جهاڄ، چلڙ، چڪ،
الله ڏنو اڄ مري، ساهه آهين جي سڪ،
وڏ پرڀان سهن پڪ، پيا ڀاڻ پريائي گهوڙيان.

٨

جهڙ ڦڙ جت ٿيان، اٿس اڏاپاڻون پکڙا،
هن منهنجي حال جو، ڏڏ نه ڪڍيان،
جيڪس اڄ و سرپان، مارو ڦوٽ فراديا.

٩

اٿي ٿي وراڻ، ڪينءَ وڏاون آهون،
لٿي لوڙيا ڏيهن، مڙئي منهن ڪاڻ،
صلح واداون سومري، جيو پدوهارن ٻاڻ،
حميرائون هاڻ، هت لهدن مار ئي.

١٠

سدا جن ٻڙ ٻاڻ، پالڊيءَ پکي لڏ سهن،
مارو ڳڻن ساڻ، ويا ٿر اڪري.

١١

اڄ منهن گهڻا، لهن ٿوڪ ملير ۾،
اڪيون آب پراو، الهمن ڪوڙ ڪٺان،
مادن هال مڙان، ڪرليون چڏي ڪڏهين!

١٢

ڪنهن لڙ ڏڀائي، ڪٿي اڄ منهوڙا؟
مون وٽ مون ٻڙان جي، ويهي ڪرواني،
اڄ اڪيلائي، سدهو سڄي جهان.

١٣

سڄ ڪ اڄا منهن، موڏهان ٻوهه ملير ۾؟
ڏورئين لايا ڏينهن، ڀوريا سي پسيءَ ڪي.

١٤

جيڪس اڄا منهن، مواهان پوهه ملير ۾.
ڪالهه سورڻي ڏينهن، منهنجي اکڙيان اڪير.

١٥

لهن ٻر اڄ منهوڙا، جنهن ٻر گهرپاڻون،
وڻيا جا رحمان جي، ٻئي پار پاڻون،
ملير ماڻهائون، حڪم ساڻ حبيب جي.

١٦

تن ساڏ وڻن سڏ مران، ڏ لگا جنهن ڏاڏ،
پڻي ساڻ پڏاڏ، پاڳر ٻمرون چولڙيا!

١٧

ڏيئين کي ڏاڙ، وڃي وڻ جدا ڪيا،
تن ـ ڪن کهڙي سار، ته ڪي آيا منهن ملير ۾.

١٨

جي وڃي وڻ جدا ڪيا، ڏيئين دور،
اُٿيءَ سنڌي سور، اِن اوڳاري ويو.

١٩

ملير ڪي ماروءَ، هڪي ٻهي آهو،
وڏيا وهارو، هاڻو سڀ هڻا ٿيا.

٢٠

آئو ڪئن ڏيهان، جڏهن ڪر اچان خبرون؟
وڃون آن وڏان، ذات ماروءَ کي ورهون.

٢١

موڻ ماڙيءَ جو سومرا، ٻهڻن ٻاوين ڏڪي،
هت عمر جو آهه ڪي، هت مارو ڏيهه منهنجا.

٢٢

عمر اڄ ڪل يام، ڏوري الهڻ ڏڪ جا،
ٻاڙايا ٻرين جا، اڀي ان چهام،
لهي لوهه پيام، لطف ساڻ لطيف چئي.

٢٣

ڪنهن لنگهندي ڪاڻ، ٻهر پنوهارن سين،
آئي عبداللطيف چئي، راو سڀ رهاڻ،
هن هڪائي هاڻ، منهن مڻاهون نه ڪتان.

٢٤

مارن ڏاڍا ماڙين، آئي جي ڏيان ساهه،
سري مهنجي سومرا، قيدم ڪر اڳاهه،
سانگيءَ ڏي سنڌ چوري، ڪلي ڪچهاه،
مارن منهنجي اڳاهه، ته اوکيءَ جي لڄ رهي.

٢٥

مارن ڏاڍا ماڙين، آئي جي ڏيان ساهه،
ته اسان منهن جو اهڙ ۾، قيد ۾ ڪر اڳاهه،
ماروءَ جي مقام ڪان، دور ۾ ڏڪ اڳاهه،
جي هت اچن پساهه، ته انجو مڙهه ملير ڏي.

٢٦

ڪٺيءَ منهنجو خلاف، رهي نه رليءَ جهڙو،
لٿو لوڙهيار لهن، ڪولڙ جو غلاف،
مڙا لائا مارو ڪين، سڀ اوڀايائون صاف،
ملير مڙوئي معاف، عمر آن انعام ڪيو.

٢٧

ڏٺيءَ ڏاڍايا ڏڪ وٺدي، ڏاڍي ڪتا ڪمر،
سي ٽاڙا ڪن نه مسڪا، جي رهن سانگر سمر،
ٽولي پڙهيا پمر، اوڏا ڪين علم ڪي.

٢٨

راڳيا جي وجهه سين، رب نه سڃاڻن،
مڙان منڙيان ڪري، اي مڙ منهنجو ان ڪلهن.

٢٩

مارو مت ملير جا، سڀ ٻر ڪما سون،
سهڪيءَ پاڻي سڪو، آهڪيءَ لونهن لون،
موڙ لامنان مون، اڙو لاهه ۾ پاڄهه جو.

٣٠

مارو چام ملير جو، مون ۾ آهي مون،
"والعن اقرب اليه من حبل الوريد"، مارو ملياسون،
اُهر لڳاسون، گل ٻهس گا مورن کي.

٣١

مارو مت ملير جا، ساريم سڀئي،
"حب الوطن من الايمان"، اندر اهي ڪي،
پکن ۾ پاڻي، پسان شال پنوهار کي.

وائي ١.

مون ۾ ڪسو ڇاه، مون ۾ ڪٿي ڇاه اوکي، منان عمر،
ساڻ پلاه نه پاڙيان، سنڌي ڏوکن ڏوکي،
ڪانه ڪنديس ڪو پور، مون ور مارو سوکي،
کوهه سي طعام لهن جا، ور سا ڏوارن ڏولي،
جهالڪي جو جهڪن جو، سوڻ ڪنهيءَ سوکي.

وائي ٢.

وڻندي وات وهائي، مولڪي ڏورو وات وهائي،
عمر مهان سومرا،
مون کي، ڏيهان اکري، پٽي آڻي ڪ آماڻ،
ڪ آءٌ ٻنديواڻي ٻند ۾ ڪ ڪي ٻند ٻماڻ،
عمر ٻنديواڻن سين، جو ڏولو ڏ جڳاءِ،

—•◦•—

فصل ڏهون

١

"زمر زخرف" سومرا، "حمد" جنهن جو حق،
"اِهدنا الصراط المستقيم" اي پروڙيون پڪ،
ٻاڌي لاهين ٻند، ته ملان ماروئڙن کي.

٢

"زمر زخرف" سومرا، "قل" جنهين جو قوت،
"فاذڪروني اذڪرڪم"، سدا تي ثابوت،
لکيو جن لاهوت، تن ٻڪا ٻاگر آڏيا.

٣

"زمر زخرف"، سومرا، "سبح" مهنجا سپرين،
ور ڏٺ ڏاڏاڻي ڏيهه جو، ڪوهه لنگهيا ڪمين،
ور ولڙيچاڻا ويڙهي، ڪوهه سون لنگهيو سومرا.

٤

"زمر زخرف"، سومرا، "سبح" مهنجا سپرين،
لمر، ٻو ٻوٺان، اُٺا ڪاڄ خرما کپن،
لس تماير لڀن، ٻرڇي ٻڌ وان لڳي.

٥

"زمر زخرف"، سومرا، "سبح" سپرين سڏام،
ٻند ۾ ٻڌو وان لڳي، ڳوڙها لس ڳاڙ ٻام،
عمر اباڻن کي ڏئي ڏٻهن تمام،
وڙهيا وجود مان، وڻ نہ ڪپين وسرام،
ٻاڌي ڏور ڏيهام، آئي اباڻن جا.

٦

"زمر زخرف" سومرا، "سبح" سپرين ڏهين،
ٻند ۾ ٻڌوان لڳي، اکيون ڏس ڏرين،
ڏولي ڏاڏاڻي ڏيهه جا، الله کي اچين،
مولڪي خبر خمر جي، سڏي ڏيهه ڏئين!
آرو اڪڙين، آهي اباڻن ڏي.

٧

"زمر زخرف"، سومرا عرش اعرابين،
"إنا فتحنا لك"، قلوبان کهين،
لمر، لپن گڏ ڪيو، ٿمر ڏاڪل ڪن،
سداڻين سهد چڪي، آن نہ چکيو اُن،
عمر ٻنديواڻن، لاهي لوهه نہ چڏ ڪين؟

٨

"زمر زخرف" سومرا، مارو مون مهندار،
"أولئك أصحاب الجنة" ماڳ سندن موچار،
"وسقاهم ربهم شرابا طهورا" پئن ٻوچ ٻموهار،
وير وڏار وجود ۾، ٻراڻ جي ٻچار،
اجهي جن جي آڻهان، ساڏيم سي سنگهار،
سپاجها سعاد، مولڪي مارن مڙئين!

٩

"زمر زخرف" سومرا، حڏن ۾ "حجرات"،
سودن لاهه سرليون "رعد" ڪافر رات،
همهشه "حجر" ۾، لغن لطيفي لات،
مون ڏن لهين جي ڪات، اورڻ جن "أحقاف" ۾.

١٠

"زمر زخرف" سومرا، سالمي سارير رات،
"رعد" ڪرٻندي رعدٻون، هلن ڏوهين "حجرات"،
"سبح"، "سجده" پڙهن، لغن لطيفي لات،
مون لهين جي ڪات، اوڙ جن "أحزاب" سين.

١١

"زمر زخرف" سورتون ماڙو "مؤمن" پاس،
اعرافي "احقاف" ۾ رهي وينا واس،
مارن ملان مارئين، کيهن ارادي آڌ پاس،
وطن آهي ويندي پاس، ودا ور وڏي وصال جو.

١٢

ودا ور وڏي وصال جو، موڪل لئي مون،
"لحما طريا و تستخرجون حلية تلبسونها"،
تن ۾ لوليهون لون،
من مشتاقان ... ن، مارون جام ملير جو.

١٣

"فاتحه" "بقر" سورتون جزناون سين جان،
آهر "آل عمران" ۾، قرب آهو ڪيتان،
سڄڻ جي سنڌان، سچائي وينی سارتان.

١٤

"فاتحه" "بقر" سورتون وطن وڙتائون،
"نحل"، "حجر"، "بني اسرائيل"، اي پڙهندا پدوهاڙن،
"سجده"، "احزاب"، "سبا"، مطالعون "روم" رهن،
نهي آئي پا امين ۾، هڪا پدوهاڙن،
مون کي مشتاقان تن، پيا لوه لطف چئي.

١٥

اڄ اٽ آڌ پون اوٺيون، ڪتابون ڪي،
ڳالهيون ڳوناڻن جون، سڄ اون عمر سي،
"ن والقلم وما يسطرون" پاناڻون پڙهي،
"حم، طس، يس،" جا اهيج ڏناڻون اي،
موڪل ڏي مون کي، سانگهه جي سهد چئي.

١٦

"توبه" جنهن تن ۾، الد ڏن "انفال"،
"يونس" ڏکي جان ۾، ڪياڻون حقيقت حال،
جي وڏا "هود" وصال، سي ڳئي سانوي سارتان.

١٧

"توبه" جنهن تن ۾، "نمل" نهارين،
"قلما"، "قد سمع"، "جاثيه"،
دل "ڏکان" پاس ڏڏن،
"تبارك"، "تبت"، "إذا جاء" "إذا زلزلة"
سين اوڏان،
جيڪي پدوهاڙن پڙهن، سو مسر آه ملير ۾.

١٨

"توبه" جنهن تن ۾، "نمل" نهاريت،
"اعراف"، "انبيا"، آياتن کي، "فاتحه" ۾ رحمت،
"لقمان" جاءِ لطف چئي، "سجده" ساڻ صحبت،
"نساء"، "نور" نهت، مون کي مارن موڙيون.

واڻي.

مشتاقو من مارو ڏانڙي رهي،
الاهي امر سين، سهل انبار سهي،
ڪنڌون ڪاڻي ڪمر سين، مارو وڏي ڪيئن ويهي؟
مٿي مارئيءَ مارئي، پدوهاڙن لئي ناڪئي،
اچي وس ڏ مشتاقي، جي آڪاڙو ڏ اچي،
ڦوڪ ڦڪائيءَ جا، ڪي ڪوڙ ڳالهاڙو ڪئي؟

فصل ٻارهون

١

جسي اوڙانڌو ٿيا، جنهن پر ڏهن،
مارو مشتاق تن، ڏهي ڏهندا ڪيئن رو؟

٢

جسي اوڙاڻون ٿيا، جنهن سنڌيءَ ڏپر،
مارئيا فقير، ڪيهن دڏ ڏيندا ڏالهڙي؟

٣

وطن مون ملير، وڃا آءٌ ڪيس ڪوٽ ۾،
چاڪ پهنديس پرينءَ سين، پاڻ جو پاڻهين،
هاڃو ڪيو همير، الا لڳي او پند ۾.

٤

سهم پسان ٿي سومرا، ڀانئن ڏي ڀڄي،
مل وساري مارئين، مولڪي ڪو لڄي،
نه ساڻن سيڄي، ڪجهه، ڳوهان ڳاهڙ پون.

٥

جي گهر گهاريم ڍٽ ۾، ڦڪالديءَ ڦوڙ،
سي ٿي مڪان سار ڀان، اڄاڻ پاڻ پور،
همراڻا هيڏا، ڪين مڃيندس مور،
سڀهي سڀ گدار ڀان، اُچهن شال اَسور،
ڏوران ڏيهاڻ ڏور، مارو جام ملير جي.

٦

اَس اڪيلي آهيان، عمر آءٌ اڪاج،
سومرا سڪاج، جهل م پنڌ جهڄنديون.

٧

اڄ اُپي اُسڪا ويڙهه، مولڪي مڪا جهلئين،
هاري همرڻ جا، جهڪس ڪاڏ پڙ ڪن،
ساڄهڙا م سڱ، ڪه تو ويا وسري؟

٨

ويهي ڪوٽ وطن ۾، ڪانڌ ڪوڏي،
ملير ساڏيو مارئي، ڏوپو ڏاري،
الله اوتاري، مند ماروءَ جي مڙئين.

٩

جهڙا جي لڌا، مون مارو مڃيا،
مون جهڙيون ملير ۾، چولڻ مون مڪا،
منهنجي آه اُڏاڻ، ڪڍهن ڪرائيندي ڪوٽ کي.

١٠

ماروءَ پاس ملير ۾، ڏوڏي مر موران!
پاٽي واڏي پاڻهڃو، ويندي پاٽي وڏان،
ٿوڙ و مڃهه ٿران، ڦولڻ لڳي لوڙيائين.

١١

ماروءَ پاس ملير ۾، ڪيهه. هيٺا!
پيران لڌهن پڳان، اي وڻاٽي اوڏ سين.

١٢

مالڪ منهنجا سومرا، مارو ڏ. مڙا،
آئيو ڏيان اُسود جو، پڙن پڙ پڙا،
پنوهارن پرا، وڙم وڙهين سين.

١٣

ڪيئن ڏراڏيان ڏيرا، ويندس ڪڏهن نه وهاڻ،
مون مل مارو ناهه، اَڇا اوڙيان ڪن ٿي؟

١٤

اڪڙيون ملير ڏي، جهڙن وارو ڏيڻهن،
هاٽي ڪڏ ڪن ڪئين، عمر آسائن سين؟

١٥

ڪانڌ ڏ. ڪنديس ڪو پور، ڪنهن وٽي خوب،
مڙوٽي محبوب، اسان مارو من ۾.

١٦

منهن منهنجو سومرا، مر مڙوٽي هوڙ،
معان مارو چوڙ، ڏ. ڏوتوه ڏوڙاٽن ۾.

١٧

جي لوڙ لڳن لاڻين، چمري چمري چم،
مون ڪر اڳي نه ڪيو، اعڙ و ڪوجهو ڪم،
جان جان ڏعرا ڏم، تان تان پورت پنوهار سين.

١٨

لڏهن ڪوڙ ٿي ڪنواءِ، جا ڏس ڏاڏاڻن جي،
ساڏيو ساڃهڙن کي، رويو داس وهاڻ،
سوٽا ڪمر سهاءِ، عمر بندياڻن کي.

١٩

جت پيڪا، پڙوس، پاڙهيوس، لڏهن ڪوڙ ڪيون ڪڏون،
پاڻو سڀ پساگهه، وسي وڃڙان،
ماروءَ ري م مرن، الله آساڻ مون!

٢٠

جت پکا، پنهون پٽيون، انهن ڪوٽ نه ڪنواهه،
ساوڪ سيڻو ولهاران، مون وڃڻدي ڏات وهاڻ،
سکڻ ساهه، مارو جو ملير جو.

٢١

ڀوري ڪيا پٽن ۾، وڇڙيا واڏاڻا،
سڌ اُن جا سوڍا، مون کي اندر آڏاڻا،
اُتي وٿڙا اڪري، عمر اڀاڻا،
پکر پاڻاڻا، سيان شال پر ڏسن !

٢٢

وڇڙيا وٿ ڪيا، متي آئي مند،
ڪيون ابائڻ ڏي، بس نه ڪريان پوند،
هونئن ڏ. لس هواند، جي ڪر لڏائون ڪنڌهن.

٢٣

جمع ڪري ڪنا ۽ ڪاهيون، پال، اڪا ۽ پڪي،
سرهيون سي سڀائون، جي حاضر پاسي حق،
ماڙيان شال ملير ۾، مدائتي مڪ !
ڪيڏڪا ڀان خلق، جا گر جاڳي ۾ گوهرين.

٢٤

ڪا پنهوارن ڏي، مول، مهر، مڪ!
عمر اُت اڪيڏيون، حال هماري حق،
لوئي ۽ لڪ، سڀ سهرا ان سڀ.

٢٥

پالڪي پرڻ پنهوار جو، مون وٽ جو آهو،
نه وڃا ميڻهن ملير ۾، سب ڏيهه سواهو،
پاڄهر ٻڪي، ٻاجهه ڪي، لٿر ڏي ولائو،
جو سر گهون ساڃائو، سو ايون هت نه ولدي.

٢٦

پالڪي، پرڻ پنهوار کي، چمر لڳن چنبيج.
سدا سڪمت ڏيهڙا، ودم وساريج،
ڪويون ڪئي آهيان، سکڻي ساڙ لهيج،
مٽ مالڪ کي مڃيج، نه لهرن ۾ لڳون ڪريان.

٢٧

پالڪي پرڻ پنهوار سين، ڏوري ڪنج ڏهاڻ،
جڏهن گر وجهون وٺيون، لڳن آئي سردن ساڻ،
ڪجاهه ڪا وڙاڻ، ڏکن ڏل ڏهيون ڪهو.

٢٨

پالڪي پرڻ پنهوار جا، جان نون وڃن وس،
ساري ڏينهن سرڳئين، سلامون سهس،
آئي اوهان جي آهيان، گولي مٽي گس،
ويئي ڪريان وس، پالڪي جي اچڻ جا.

٢٩

پالڪي چئنج پرڻ کي، زور هٽي جالا،
ڪڙا پيرن ۾، ڪراڙين ڪالا،
آن ڏيڻ آمالا، کهڪهر کهاريان ڏيهڙا.

٣٠

پالڪي پرڻ پنهوار جا، لياڪي ڪي،
ساري ڏينهن سرڳئين، پاد پولئي جهڪي،
ولهون، وٽ قلاد پا، ڪرڙ اڪا ڪي ڪي،
سگر ڪهن سرڳيون، سڀن جڏن سڀڪي،
ڏيرين پڇي جهڪي، ملان مارئڙن کي!

٣١

مارئي لاهه ملير ۾، لڪا وٽ حمير،
پنهون ڪواهي ڪنج ۾، اڪي سدڪ امير،
مومل ڪواهي مارئين، کنهي لاهه ڦمير،
ود چڏيو، واهڙ لري، ساهڙ مدهه سرير،
ڪهن ڪنڌهن پير، مرشد مساڻن ۾.

٣٢

جي هتي هئي مارئي، ته لڏيم ڪر ڪيڏس،
اوڏا سڀئي عمر کي، واجهو ٿي وڻاس،
جي نه چڙهائين، ته جهلائين،
ته پهنجو انگ اڇاڙس،
لاهي لوه، لطيف چئي، هتان هوند هلاس،
موڪي ملير سانيهن رئي، پاڻهين وڃاس،
وهير ٿي وڙهياس، سوناهادي ساٿيه ڏي.

٣٣

لنگهيا آهيون لنگهيا، اسين مارو لوڪ،
ٿر کي پالهورن ٿوڪ، جو پيڪ پنهوارن جي.

٣٤

اوڏا جان هئا، تان لنب لڏايا آهيا،
مارو منهنجا ملير ڏي، وادي ويٺا، وريا،
ڪنهن ڏوهه ڪهيا، جن ڏٺي ڏورايا ڇانئيان؟

٣٥

ڪيئانءُ ڪاٿر ڏي، سائي هاج هئان،
لائي لڏ، لطيف چئي، پرڏين ٿر ٿيا،
چڙهي ڇڏ ويا، ماروڙا ملير ڏ.

٣٦

ڪاهڙيان ڪٺي، منهنجا ماروڙا ويا،
لنگهي اڄ لطيف چئي، پرين ٿر ٿيا،
جهنڊيون جاڙ جيان، منهن ڏنم مارئين.

٣٧

ڪاهڙيان ڪٺي ويا، ٿر ڪيائون ٽاڪ،
سانگي لڏايا سومري، ڪري من مذاق،
جڪس پروڙيا پاڪ، آءُ اباڻين سين.

٣٨

ڪاهڙيان ڪٺي ويا، وهيان پٽان دور،
سڀ لڏايا سومري، عمر ڪري اور،
وڃي ڪنهن ضرور، مارن ملير مٽيو.

٣٩

ڪاهڙيان ڪٺي، وڃي پوريا پٽ،
آءٌ پوري ويا پٽ، ڪنهن سين ڳڻهان ڳالهڙي.

٤٠

ڪاهڙ ڏاڍهن ڪٺي ويا، مون سين ڪري مٽ،
مارو منهنجا ملير جي، هٿڙا چڙهي وٽ،
ڪنهن کي مون وٽ، ڪنهن سين ڳڻهان ڳالهڙيون.

٤١

ڪاهڙ ڏاڍهن ڪٺي ويا، ڳالهيون ڳڻ چڙهي،
سانگي سنڌي سومري، ويڙا واڄ لڏي،
وڃي ويڙا وڙهڪن، اباڻون اڏي،
آءٌ پري پاڳ، وڏي، ماندي آهيس مارونئڙن کي.

٤٢

ڪٺي ڪاهه ڏئي ويا، پٽان پڻ پوري،
سون ڏنهن جي سومرا، سکهان ڪهن ڇوري،
جهوري ٿي جهوري، مري ماندي آهيس مارئين.

٤٣

ڪاهڙ ڏاڍهن ڪٺي ويا، لڏي لاڏائا،
وڃي ڪما وراهن، ٿر ٿرن م ٿاٽا،
سي پڪا سوڻهن پٽ پر، لن پاڳن جا پاٽا،
عمر اباڻا، ڏني مولکي ڏيهن ٿيا.

٤٤

ڪاهڙ ڏاڍهن ڪٺي ويا، مٺائون ملير،
وڃي پالڪروٽ پر، ڪلي پاهڻائون نير،
ٿر عمر اباڻن کي، سانئي ٿو سير،
ڏيرائون لاهه زنجير، ته سرکون پسان سومرا.

٤٥

ڪاهڙيان ڪٺي ويا، پوريا متي پٽ،
جتي آب اکوالدار، پاٽي متي پٽ،
آءٌ ڪيهن اٿن ڏي سومرا، ڪلي چڙهان ڪٽ،
گهٽي مر پلس گهٽ، مارن ڏاڍا مارئين.

۴۶

جنين ڏٺيون لون منجهه ڏٺيائون، تنين مون من مارئڙن سين،
سي مارو ٿڙا ٿر ٿيا، جي ڏٺن جا ڏهر،
ڏسهن ڏي ڏمر، کهنگهر کهاران ڏ ڏهڙا.

۴۷

جنين ڏٺيون منجهه ڏٺيائون، تن مون من مارو جون،
ڏ اون اس، لطف ڇتي، هنڌڙي کي ڏمر،
وڃي منجهه ملير، سڀ ڇوڙ ڏيندس سومرا.

۴۸

سي ڏاڏ پلا لون ۾، جي مان گهٽ گهري،
وطن وس وسندي، هنڌڙي اهه هري،
آندو ڇهه ڇري، وڏه ويڙهيچن جو.

۴۹

واڳهان ٿهن وٿاڻ، ڏ وڪاهي هڪان جي،
اوه پيڻيون ۽ ٻاڪ، موٽي مارن آڏيا.

۵۰

ٿورا منجهه اڙن، مون سهن مارو جي ڪيا،
عمر آن ڏٺن، آءٌ ڪيئن لوڙي لاهيان؟

۵۱

ٿورا نه ٿورا، مون ٿي مارئڙن جا،
پلاڻي پهرا، ڏٺي ڏٺيان ڪيترا؟

۵۲

هڏ نه پڙان هنڪڙي، ٿودي ٿر جان،
مون کي مارو ڙن، ممري ڪري نه منهو.

۵۳

لهر نه لهي لمهن جو، اوه جا وڙا لهي،
ڪنجون جي قلفن جون، سهڻن هٿ سهي،
وڏا راڄ رهي، ڏ يان ڏ ورايا ڪن ڪي؟

۵۴

لهر نه لهي لمهن جو، اوه جا لهي وڙا،
مارن ڏاڙان مارئين، مون ڏ هلا ڏيهن ٿيا،
ڏ لهي ڏود وڙا، ڏ يان ڏ ورايا ڪن ڪي؟

۵۵

ميڪان مارئڙن، هڏ نه واڳي وسري،
قيد ڪمس ڪوٽ ۾، ڏاڍ سهن ڏاڍن،
اوه پهلو پرهاڻن، سوس منهنجو سومرا.

۵۶

سڻي ساهه ڳالهڙي، وهسي واڙيچي،
سڀ سڏ پهر سومرا، هتي هٿي جي،
پهر ۽ پهچي، سوايا ساڻن مون.

۵۷

سڻي ساهه ڳالهڙي، لهي وڙا اوه،
الد جا الدوه، لٿا ڏ ڪر، سڪ ٿيا.

۵۸

لوڪي لوڙان لڳي لڪي، عمر اڇاڻي،
جڏهن لو ساماڻي، مام نه پڳي مارئين.

۵۹

جنين عمر اڇرون، لهن آءٌ مرڪان وچ مارونئن،
منهن نه مرو مون، سهل لڏهچي سومرا.

۶۰

آءٌ مارن مڙاڻو گهران، مارو منهن گهرن،
ساڻ وهنون ۽ سرٿون، هڪ منجهه هرن،
هڪ لڱون اوه ڇرن، اي وجهل ويڙهيچن جي.

۶۱

اڪي ڏ وارا ڏ پهه ۾، نه سرڻون نه سهر،
هڪ ڪرڻن ڪتي آهيان، پيا ذود اوڏ ذاهر،
ويئي ڳوڙها ڳاڙيان، مارو سادپو مهر،
هاڻڪامن ڏمر، منهنجو جي جڏو ڪيو.

۶۲

اڪي ڏ وارا ڏ پهه ۾، نه سرڻون نه سهر،
وٺي اهڙ اڪوٺيان، مارو ساڙيو مهر،
هڪڙا هاڃا ڏمر جا، پيا ذود اوڏ ذاهر،
جا ڏڪو سهڻن سهر، ڪاڪي وهنديس ڪوٽ ۾.

٦٣

وڃي ڪالهہ نہ مرين، هي مڙهي ڏيئي اُن؛
تن جي ملير ماڳن، تو سُونهن سڱ اُن ڪئي؛
نون ڪيئن مڙهيان لئي، پاڻ ڪوٺائين ماروي؟

٦٤

ويا ڳڻي ساڻ، مارُئڙا تر اُڪري؛
ڏسهين پڇاڙا هاڻ، آهڙ جاڙ جهان لئي جهلي پون.

٦٥

چڱ سهڙائون سومرا، عمر لکيس الله؛
تون نہ توڙا ڏي پهڙا، مانڙ ٽون ڳالا پر ماهہ؛
سڪ منهنجي ساهہ، ماروءَ جي مس اٿي.

٦٦

چڱ سهڙائون سومرا، مر ڪر چالت چت؛
جهڪان آهيو جهلمون، هئي جئون هي هت؛
پچائيندي پالشاهہ، جمع ڪيند وجت؛
تون پاڻ وهڻ لت، سمجهي گهڻو سومرا.

٦٧

اچا ڪوٽ پڻن م، تو عمر الڏائي؛
ڏمريو ڏپهہ ڏٺي، تو چاچا چاڪائي؛
پوڙو الهن اُپائي، ڏکو اوڪ لاڏائو ساهت جو.

٦٨

مر ڪي ڏو، مر ڏڙڪي، هڏون هڏ مر هار؛
ٿولان پند پدا ٿئو، پڙاون لڳي پار؛
پهچند پڻن پدوهار، سکهي سکهان ڪي.

٦٩

مر ڪي ڏو، مر رڙڪي، مر ڪي هڏون هار؛
جهڙا اچن ڏپهڙا، تهڙا ويني گهار؛
"إن مع العسر يسرا" إها سٽ سوار؛
ڏکن پٺيءَ سکڙا، سکها ٿين سڀکها؛
لئا اوه، لطف جهڳي، پروڙج پدوهار؛
پڙاون لڳي پار، ٿولان پند پدا ٿئو.

٧٠

مر ڪي ڏو، مر ڏڙڪي، مر ڪي ڪر ڏاهون؛
ستي لوڪ، لطف جهڳي، پوئي ڪٽيج پاهون؛
الڳہ جت لائون، سو ڏيہ پسند ڪن مارئي.

٧١

مر ڪي ڏو، مر ڏڙڪي، مر ڪي ڪر ڪنهون؛
الي اچن اڳهون، واٺن جون واهون؛
مڙهي ڏهہ موون، مڏهون الي ماڻي.

٧٢

هتي واٺن وڏاوين، هتي ڪا ڏهہ هلا؛
پڏي ڪا ڏهہ هلا، پاڻي پائي پات م.

٧٣

ڪوڪو وٺيو وڙهہ م، ويا سڀ وڏڪ؛
سندي منهن سڪ، ڪڏي ڪونڻ نہ لهي.

٧٤

اي ڏهہ مارڻ ڏيت، جهٽ سوڙ مڙائن سون لئي؛
اچي عمر ڪوٽ م، ڪئي ڪالہ ڪرات؛
پکن جي پرات، مارئي لئي ڏهہ مهان.

٧٥

اوڙڪ پاڙي آهيان، وات ٻانڌ ٽان ڏهہ ولق؛
ڪڏ ڪاسو، پت پاسو، ڏامر ان لوڪ؛
ساٿيا سهڙ پر لڳي، الله اوڳي لڪ؛
سند و ماروءَ حق، جان جهان، تان پاڏيان.

٧٦

چڪي چڪم چاڪ، وانهن واڙهن جا؛
واجهندي وصال کي، فنا ڪيس فراق؛
سي نئي ساڌ پر سومرا، تر جنهن جا ڏاڪ؛
ماروءَ جي اوطاق، گهڻو اڪنڊي آهيان.

٧٧

اڄ پڻ چڪم چاڪ، واهن واڙهن جا
سوڻ اچي سومرا، الله ڪي اوطاق؛
ماروءَ جي فراق، هڏ منهنجا ڪيا.

وائي ١

لب اُڙيا ٿيون، سمجهہ وڏائين، اماڻيون مرض مؤمن تان؛
اکها سڀ سکها ٿيا، ڏکڙ ۽ ڏرد لياڻون؛
گروهہ گودڙان جي، سلڪ صفت ڏيانون؛
مڙي مراد پنهنجا، رحمت همت رکيانون.

وائي ٢

مون من ماروءَ جو، ماروءَ جو منهنجو؛
منهن منهنجو سومرا، مر ممر وٺي هرہ؛
ڏلوهہ ڏوراڻ م، مڻان ماڻ و چوهہ؛
لاڏون جي اُڪن جون، ڏهي وڃان لڙهہ.

٣٢- سر ڍول مارئي

١

اڀر واءُ ڪولدي، ڀلي موسم مينهن،
ٻالاپڻ رولينهن، واڙا جر وسارئين.

٢

اڀر ڏيسان آوٽيان، ڏڪڻ سانوٽيان،
ڍولو ڏرور سيرئين، ڏڻ ٻڪر ڪڙيان،
ڀڄو ڪرانجڙيان، ته ڪون هياري سڄڻين.

٣

ڪونجان رات ڪريڙيو، ٽولي ٽولي ٻيس،
سٺي ڍول سنيريو، موري آرلي ياڳي ايس.

٤

ياڻي جي ڍول ملي، ته ڍولاڻي ڪهڃ،
ڪرسڻ ٻڪو، ڪڻ چڻيو، لاڻو آپ ڪراڃ.

٥

ياڻي جي ڍول ملي، ته کهڙي سڻين اڃ،
اکيان ڪاجل موهيان، تلڪ ڪسي ٻر پنگ،
ٻه ٻه پند ڀور ئين، اوست اڪ.

٦

ڏيهوءِ لڪ معاڙ ڪر، ٽسڪر جيسي لڪ،
سرو، سسو، ليسرو، ماروءِ پاسي اڪ.

٧

ار سونگاڻه سپيان، ڏلد ته ٻڻه ٻاڻ،
ڍول ٽماري مارئي، جيڻن سا هيڃ لياڻ.

٨

ارسونگاڻه سپيان، لين ته ونگت ونگ،
ڍول ٽماري مارئي، هٽي ٻاڻ ڍهنگ،
ماري معڏ ڏسنگ، چاڙهي سنگ، ملڪ جڻن.

٩

آمان ٻڪا آميان، وڻ ٻڪا وٽيان،
گوري گرجن سپ ٻڪا، رس وهي ليٽان.

١٠

اره ارسونگاڻه سپيان، لين ته منجهو منجهه،
ڍول ٽماري مارئي، هٽي ڪر لدا هيڃ.

١١

سيپ پٽاڻي ٻالي، ڏوٻو ڏاڃ نه ڪاءِ،
ڪرڀو جيسي ڪامٽي، هات لڳي مر جاءِ.

١٢

رم هون لاه ڏسنگ، رم اڙور پاسي ڪنمت،
گوشي ٽرون ڪمان جي، ڪيون نه ٽوٽي اڪم.

١٣

رمون ڏاه ڏسنگ، رمون ارسين لاءِ،
قلان ٻري ٽارڙي، پورا ٻڳي نه جاءِ.

١٤

ڍولا مارئي آلسي پاڻي، جيسي رڻ ڪجور،
منهن ميٺي، گڻ گٺي، تو ڪئن چڙي دور؟

١٥

اڀي سورج سامهون، مٿو ٻري ميت،
طاس نوني ٻيت، هيم ورلي مارئي.

١٦

ساچي ٽيان سينگڙي، رنمل هات ڪري،
وڙ هندي سر وٻرئين، ڪوڏ ڪسيسان ڏي.

وائي ١

مين ٽان لڳي، سا ڪنهن سنگ، جائي،
ري ٻئي، مون ٻر ڳڻ اڪولهين!
هيڪ جڻن ڪوجهي، ٻي جا صورت نهن،
ٽوسان لڳا موراهي،
شاه لطف ڪي ڏوٻه لاڳي،
ڀلي ٽڪور سين جاڳي.

وائي ٢

مليو مارو مولڪي، حيان حالن سان مليو،
چوڪي چاري ڪيرا، پيٺا واٽون جهليو،
ساري سپيرن ڪي، جيو منهنجو جليو،
گهر جو ڀرم مدگٺو، درد ٻيتم ٻليو،
ڪوڙ من ٻاليڻ ڪيڙا، وجهن ڪڏن ڪليو،
ڏڪر ٻو ڏرور سيرئين، راجا رنمل راڻو.

٣٣- سر ڏنا سري

فصل پهريون

١

تون سڀني جو بادشاهه، تون امير جيو پير،
الله لڳ احسان سين، ڪج علاج اسير،
بغدادي بلال چئي، وڪيل وڏا شيخ شرم،
جو مدد ڏين مون مرم، سو غم گهلائي ڪڍين.

٢

تون لي ايچ، لطيف، هن مسڪين حال جي،
ڪنهن ٻيا قريب، تو ڏاڍان دوست مون.

٣

ميان صاحب پير، مسڪينا پيا پٽ ڏئي،
مسڪين آهه تئي، اي ڪندي سادين ڪاڪا.

٤

ميان صاحب پير، مسڪينا مون چارا مرشد،
هوءِ لنگهايون حد، سچي جا صراط جي.

٥

ميان صاحب پير، مسڪينا مرشد مون چارا،
ڏکين پوڙ پئين ڪان، سيد سو ڏهارا،
اسين تو وارا، تون داڙو لي درگاهه ۾.

٦

تون داڙو لي درگاهه ۾، ڪر واهن لي وڙ،
سيد لنگهائين سنگهه مان، سچي جو مهر،
دائم جهليم در، ته عيبن ڪان آجو ٿيان-

٧

پنجٽيون پير ڪري، سيد ڏواهن سعيد،
جمعو ن شاهه جمال جو، عبداللطيف عيد،
ميان مون مرشد، قرض لاهه قبي ڏئي.

٨

ميان صاحب مرشد، مسڪينا سڌ سڄ تون شاهه،
اڳ اوهان جو آهيان، ڪاهه ڪريو مون ڏانهن،
اکيون لڳ الله، ڪڻ ٻاڙي ڏي ٻالهيجيون.

٩

ڪڻ ٻاڙي ۾ ڏي ٻالهيجيون، ميان مهربان،
ڪر تون مهر مريد تي، سچن ٻر سلطان،
دارو تون درمان، اڳهائي سگها ٿيا.

١٠

اڳهائي سگها ٿيا، جي ٻيا آهيجي ٻار،
ڪٽڻ ٻئي ٻاجهه سين، اڙمل تون اڌار،
ڪامل آهيجي ڪار، اصل آهي اهڙي.

١١

ميران مرشد مسڪينا، حضرت پير حبيب،
دارلا درگاهه جا، اڙوائي طبيب،
سي ٻالاٿق اواز ٻين، گولا جي غريب،
جي لکن آهن اوڏيا، ۽ صلاحت ضريب،
آهه قادر جا قريب، مدد ڪر مريد جي.

١٢

مدد ڪر مريد جي، سگهو تون سلطان،
ڏيا ڏيام ڏاڏا دل گهريا، مسڪينان درگهه دان،
آئين دادلا درگاهه جا، داور جا ديوان،
ڪندي سادين ڪان، مدد وي پي مورهين.

١٣

پير مسڪينا پاتشاهه، سگورا شريف،
تون حمايت ماٺين جي، ڪوڙا جي ڪثيف،
تو ٿي خر خفيف، ته ٻاڻ ٻاڙي اوازج پالهجا.

١٤

ميران مرشد مسڪينا، جملائي جناب،
جي مون سين ڪسن ڪارجي، سي ٿين خر خراب،

جي سوالي جا سڏڙا، اُتي غوث گلاب،
ڪر وسيلو وار تون، محمد اڳ مهتاب،
راهه وڏا ڪما لنهنجا، خاوند سڀ خطاب،
صداي شباب، تون مدد ڪر مريد جي.

١٥

مدد ڪر مراد جي، گيلاني گلزار،
دکو ٻاڙي ٻالهنجو، پير اکيان پرزاد،
آوازي نادان کي، اچيا ڪر پرزار،
آو لهان دکي ان کي، سوڙهون سڄڻ يار،
جي مون ۾ عيب اپار، سي ڪر تون نالهن نگاهه سان.

١٦

پنڊڀون ٻور ڪري، ڪر ڀلاه ڏاڍهن پدڻ،
لم ڪٿو دي ڪيوڙ ين، و ڪوڙ مڪو مدڻ،
آهم اسابد، ٻوراڻي پرزاد سان.

١٧

پنڊڀون ٻور ڪري، ٻوراڻي پار،
ڏي جن ڏنار، دهي ڏ دلي جتري.

١٨

پنڊڀون ٻور ڪري، ٻوراڻي اوه،
سڀ پير سڄڻ ٻران، مرشد منو هوه،
جي آيا اڳي ... سي دسيا حق حبيب چوري.

١٩

قبا ڪابل ٻور جا، مهت مو چارا ماڳ،
ساڻي وت سڀ چوري، واڳن وهلو واڳ،
جڏهن ڪو ڏين لاڳا ڪيترا، لڪون مٿان لاڳ،
او کي ڏسڻ سڄڻ ڪيو، سيڏ و ڪاهن سياڳ،
جي اهڙا ٻوراچهاڳ، ... مڻ ۾ دکين مون ن چوي.

٢٠

سار ڀان سگهو ... ڪاه زور ذدي جتري،
مٿان مون ۾ لاه، ٻور پهچا هيڙا.

٢١

مون لنهنجو آسرو، مون لنهنجو ڏي،
مٿان مون ڪلي، ٻور پهچا هيڙا.

٢٢

مون لنهنجو آسرو، مون لنهنجي آس،
ڪر ڪين ڪير اراس، تون ٻاجهه لنهنجو آسرو.

٢٣

وسيلو ... وس، پيڪي ٻو ... ساري ان،
ٻتڻ ڏ ٻيدو ٻالڻي، او کي ۾ اوس،
حال هماڻو پس، سدا دوهن داچها.

٢٤

اولي اڳي او د، ٻالڪ ٻهڙا ٻورن جي،
تو کي لعدا او ڙ، ٻلڻي لاهي ٻهنجي.

٢٥

سڀ سچاڻي، ڪوه ... ٻران ٻهڙا،
او کي ۾ آڻ و ڻي، سڄڻ ۾ ساڻي،
لائق الاڻي، ٻور ولايت وارو.

٢٦

واڻ للاڻي اوه، جت ولايت وت ڻي،
معرفت مڪان ۾، وٺ ڻ واڻي جوه،
ساڻ ڙي سڄڻ ڪهن، ٻالد پڌو تو پوه،
سڀ ٻورا سدوه، مان پسي حال همت ڏڻي.

٢٧

و لهن ڪنهن ڪماڻ، گهر ٻدوامو سڀ جي،
هل ڏ هاو ن ڪالڻ، اگر لاڻي گهرو.

٢٨

مون ٻوراڻي ڪنڙي، هل ڏ هلون ڪالڻ،
پري ڏڪ دي ۾ ٻالڻ، جان اچي سڪو.

٢٩

اچا ٻور سدام، آڻ مڙ ٻالي ۾ امان،
واهر صديق ڪندام، اڳ ... ڙي آهمان.

٣٠

واهر ڪر ودي، ٻور مدهنجا ملهڻا،
اسان ڏوري لاه ڪا، ڳهاند ڳري،
دستگير ددي، اپت ڪا احسان سان.

٣١

اجهو جي آڳ، آهم پهنجي ٻور جو،
سڄڻون ڻ سياڳ، اڳي جن آد ڪيو.

٣٢

اڄ اُساڻو آهيان، ڀلو ڀانيان تو ڀاڳ،
هت مُنهنجو آرسي، اسود و اولادن،
جمعن ۾ پنج بلال چئي، آهيان اسود و اولادن،
سگهو لڌهي ساڳ، مُرن کي راهه رساڻئين.

٣٣

اڄ ڀراڻي آهيان، پاڻيءَ پوري ناڻ،
هڻ گهڙو، سر سيڻهين، تن ۾ ڪاڻو ڪاڻ،
جي گوليءَ مُنجهه گمان،
سي مولا تون معافي ڪرئين!

٣٤

ڏن تون ڏاتاري، ڏن تون ڀالا ڀير،
ڪانب لنگهائين سير، مڪي سدا ساڻي.

٣٥

سيد ڀير سمند هي، الف ان جاڻي ڪوءِ،
ماڻڪ پاوي سوءِ، قر قر سدوا جو ڪري.

٣٦

سيد ڀير سمند هي، چاهن سدو چام،
اکهو دو الله جي، لڌهن ڪامل جو ڪلام،
ٻري اڇو ڀالڪ يا، ڏهن گوهر سمد و ڪام،
جن ڏنو لال لطيف کي، آيو ان آرام،
ڪون رهو ڪو خام، سڀ سکي ٿيا، صالح چئي.

٣٧

صالح ٿي سڌ ڀر، سڄ هڏهن سان هڪڙي،
منجهان لڌو، لطيف چئي، ڀر ۾ اچ ڀر،
ڏاوان مهين مرشد جي، ڪوه ڪمبون، ان ڪور،
جو اسر چوه امر، ويا لڌهن سان واڳهي.

٣٨

لـلاڻي لهر مهي، سيد تڙو ٿي سچ،
جلي سڀ جاه لهو، ڪوڙ و ڪلڪڻ، ڪچ،
مدمب جو ميدان ۾، مرد ڀاڙو مچ،
سچا منجهان ٿي سچ، ڪوه نه ڀڃن ڀوڙا.

٣٩

ڏل وڏو ٿي، آهم لڌهو آسرو،
ڏو ڀاهن جڻن ڏوني، عمبن ڪان آجو ڪرئين.

٤٠

جي تون اساڻو آهئين، تـه علي پس حبيب،
لوت ۾ طبيب، تيندو ڏل واڀوڙان جو.

٤١

جي آساڻو آهئين، تـه ڪر پت ڀيرو،
سوڀاري سيد جو، ڏيک وڃي ڏيرو،
لوت ۾ ڀيرو، مطلب مڙوئي ٿئي.

٤٢

ملتان منهنجو ڀير، ڀي اسکر ڀي ڀاي چڙهائين،
اوڀو اون اڪائين، صاحب، شيخ سڌير،
جيلاني جهالسگير، هڻن جهلج ڪاڻ عون.

٤٣

اون جيلاني جاڳسي، ميران شاه مدد ٿي،
غوث خطائون گم ڪر، ڀير اسالڏي ڀڳسي،
سگهو وار سپاڳسي، ساڻينءَ لڳسي سيد چئي.

٤٤

ميران شاه مدد ٿي، محي الدين ملهي،
آهي عبداللطيف جو، وسيلو ولي،
حسني ڀير علي، ڪرڪا ماڙ مريد لي.

٤٥

ميران شاه مدد ڪر، داتهن سڄي دادي،
آهين عبداللطيف جو، حسني ڏرن هادي،
بادشاه بغدادي، ڪرڪا ماڙ مريد ٿي.

٤٦

ميران شاه مدد ڪر، اچي اکيءَ وير،
الله لڳسي لطيف چئي، ڀر ڀازيءَ ڏي ڀير،
اولاد علي شير، ڪنج ڪا ماڙ مريد ٿي.

٤٧

ڀير منهنجا بادشاه، ڀلا ڀر جهلا،
جهڪي مدعي منهنجا، هڻ ان ڪرن کي ڪلا،
ڪهڙي چڙ ڪڏ ان جا، گيلاني ڪلا
جن سڃڻ جيءَ سڃاڻو، اچن ڀر ملا،
جا مڻي مون ڀلا، سا بغدادي ڀڌ ٿار تون.

۴۸

ور مهنجا پاتشاهه، وسيلا وڏا پام،
اکيا تنهنجا الله در، ڪامل سڀ ڪلام،
ڏي توکي ڏاهه ڏٺي، ضعيفن ڏمام،
آهين آل رسول جو، حسني اون همام،
مدد ڪر مريد جي، الله لڳ علام،
آءُ سيد پيس تو سام، مرشد رس محمود کي.

وائي

ڪون ٻجهي ڳجهه دلدار، هادي ٻيا ڪون ٻجهي؟
الله والي ڪرم ڪريگا،
رب دلان دا قفل کوليگا،
اهي ڳالهيان چنگيان لوڪو، پاو اسان ڏا دلدار،
روز ازل ڪنو عشق اڙ هوسن،
لام سائين دادرس ڳڏوسين،
لڪي ورڙ اهان دي لوڪو،
لوڪ واقف اهن دل دا.

فصل ٻيو

۱

منهن مهادي سامهون، توڙي ڪافر ڪن،
نه مڳو مٿان تن، ڏيهائي ڏور ٿئي.

۲

منهن مهادي سامهون، پٽن مٿي پير،
پير نه چڙي پاهڻجا، توڙي ڏڏ ڏقير،
شرف تنهنجي شير، نالائق اوازيا.

۳

منهن مهادي سامهون، ڏئي ازدي لعل،
پون پاهر مڇه تا، ڪوڙين جت ڪمال،
حضرت جي حضور ۾، ڏاڍيون ڪن ذليل،
سيد پير سڀ حال، تو پوچ پيادي پهڙا.

۴

لڳو تو لهر پون ڪري، اور ليلڪن ساڻ،
موڻ تان ڪڍ م پاڻ، پريادا پڙهيءَ ڏٺي.

۵

لڳو ڏو لهر پون ڪري، اور ليلڪن وت،
موڻ تان مهر م مت، پريادا پڙهيءَ ڏٺي.

۶

پيرالديءَ پيرن جي، جنهن ڪنهن جانب،
جنهن سهنديءَ وات، ماڻڪ لين مڱريا.

۷

پيرالديءَ پيرن جي، جنهن ڪنهن جانا،
جنهن جي واڻا، ماڻڪ لين مڱريا.

۸

مل ملتانيءَ پير کي، لوڪي ناڻي ڪمڪ،
اڪڙ ان شاهه عنايت جنهن، آهر ار ڏالهين پمڪ،
جمن تارن ۾ جملي، ليڪن شيخان سو اهن بهاوالدين.

۹

شيخان سو اهن بهاوالدين، ايمان اور رسول،
حضرت پير حضور ۾، آهر مولي در مقبول،
قادر ڪر قبول، اتلو آءُ عنايت چئي.

۱۰

روضو شاهه رڪن جو، گوهر مٿس گل،
سماع جا سهد چئي، ماڻڪ ڪرن هل،
اهڙا پير اَمل، ڪوه نه پڇو پڙهيون.

۱۱

ڪر قادري پير ڪرم، مٿي پاڙيءَ پالهنجي،
جو منجهن موڻ مرم، سو غم ڪملاي ڪيٽن.

۱۲

جي اَڇي تنهنجي آنيا، ڪر جهاپس ڪرم،
پاڙي پنهنجي پات ۾، سکهو ڏي سلم،
هٿان تو حلم، وڙ پاڻ وجن واسيا.

۱۳

پير منهنجو پاتشاهه، جملائي جليل،
دادلو درگاهه ۾، خالق جو خليل،
حسني حيدر آهيان، اون واهر ٿيءُ وسيل،
دالا منهنجي دل کي، ڏي دلاسو دليل،
ذلت ڪيس ذليل، پادشاهه رس بغداد جا.

وائي

هرجا آهي هادي، پير پنهنجو پاڻ سون،
سمر آهي سچ ۾، وفادار پرادي،
موڻ مريدن جي، داهن سڻيندو دادي،
ڪونيندو قرب سين، مهند تهندو مهادي،
آهي عبداللطيف کي، سوه اسيکي شادي.

٣٤- سر پورب

فصل پهريون

١

ڪري ڪانگ ڪرڪشون، پيرون پرين پسيج،
آڻ جو ڏيهي سندو، وچ ۾ وصال ڏيج،
للہ لڳ، لطيف چئي، ڪجهه ڳالهائيج،
چکان سنهين چنئيج، ته ڪڏهاڻا خوش ٿيون.

٢

اُڏر لڳ الله، ويلو ڪر م وچ ۾،
آڻ جو ڏيهي سندو، ساڻيه برابر ساه،
سندي ڳجهاندڙ ڳاه، ڪانگ ۾ قربان ٿي.

٣

آڻ اُڏامي ڪانگڙا، پاراتيان پيار،
وٺهي هٿ وصال جو، ڪان ڪو ڪر ڪڏوال،
جي ڏ سڄڻ ۾ ڏيسار، سي اڏامي آڻ پرين،

٤

پاراتيان پيار، مٺي لام لطيف چئي،
ٿيم ۾ مصلحت ڪون، جا ڪر اوهان جي ڪار،
جي ڏٺي ۾ ڏينار، سي اُڏامي آڻ پرين.

٥

وهلو وڃ، ودڻا پرين، آڻ ڪانگا وڃ وٽن،
جنهين ڏور ڇتائو ڏينهن، سي اڏامي آڻ پرين.

٦

وهلو وڃ، ودڻا پرين، آڻ ڪانگا، ان لاءِ،
وڻا جي قلاس، سي اڏامي آڻ پرين.

٧

ڪانگل سي ٿي ڪوڪ، پرين جي پر ڏينهن وٽا،
جنهين ٿيءِ جڳان ۾، اکڙين آڏو ڪوڪ،
للہ لڳ، لطيف چئي، ڳالهائج ڪنهن ڪوڪ،
جي ڏمريا ڪنهن ڏوڪ، سي اُڏامي آڻ پرين.

٨

پرين جي پرديس ۾، ان جي ڪانگا ڪنهن خبر،
ته سڀ مڙهايان سون سين، پکي ڪنهن پر،
ڳاهي مٺا گهر، ته ڄ پاراتيا پرين ڪي.

٩

آڻ ڪانگا، وڃ وٽن، سنديون ڏي ساڻيه جون،
چڱا پيلا سوريان، ڪ سکن وسي ساٿ،
پرين لاءِ پر ڏينهن، سون ڪان ڳهڻو لهار لو.

١٠

ڪر ڪٿو ڪانگ اڏي، مڃي ٿي مضبوط،
آٿو ڏي آڻ ۾، سنها ڳالهوت،
ڪانگل الون قوت، پيغام پرين جا.

١١

مٺان منهن مونجهي، ڪنهن اڏايو ڪانءُ،
ڳهڻي آلو ڳالهڙي، سندي سهڻ بانءُ،
جنڊون جاڙ ڪانءُ، سيمر هوا ۽ سهڻو.

١٢

ڪيري ڪانگا او ڏيان، هڏون ساڻ ٿين،
وڃي ڪاڻ ولات ۾، اڳيان عجب ٿين،
پرين مان چون، ته هين قرباني ڪر ٿي.

١٣

ڏاڍي چڙهي ڏاڙ لي، ڪي جو ڪانگ ڪهور،
سوريءَ سود ٿي، ٿيو پت هڏو،
ڪامي ان مت ڪنهن، ويهاريءَ ودو لهن مان.

١٤

ڏالي چڙهي ڏار تي، تو ڪاڳ ڪري ڪانئيون،
اٿئو ڏني آڳڻ ۾، سڄڻا ساڻ ئيون،
مانڊ ڪريو ماڙيون، ته ڪيهو سڄڻان ڪانگ جو.

١٥

ڏالي چڙهي ڏار تي، ڪا ڪا لاٽ لتي،
آرڻ ۾ اندر وه تهو، سڳهي ڪال ڪتي،
واڙهي مڄهه وئي، ڪي جو ڪانگ ڪماهو.

١٦

ڪي جو ڪاڳ ڏبان سڄ، انهو مٺي لام،
هنڄاڻين پريان جا، سڀڏون دات سلام،
ڪا ڪيون ڪٿي ڪام،
ته ڪيهو سڄڻان ڪانگ جو.

١٧

اچهو اچهو هون، راڪا ڪئي وٺن ۾،
سڄڻا سڄڻ جا، چوڻي چڙهيو چون،
ڪانگ ته ڪوڙاهون، پريان سندي ياد جا.

١٨

پريان سندي يار جو، ڪانگل ته ڪوڙو،
اٿي وڃي وڃ ۾، ڏٺي دل دوڙو،
جو اندر اوسڙو، سو لاٿائين لطيف چئي.

١٩

ڪانگل قربن جا، اٿي واڳن وٺ،
او ۾ پوءِ پهار جي، مهڪ ڪتوري مٽ،
اٿي عجيب جو، اوڙانگهي اگٽ،
لوڪي پسي ڪٽ، سو اهان صاف ڏٺي.

٢٠

آندءون ڪانگ قراب جون، اڄ واڌ يون واه،
من مرادون پهتيون، تهون سرائيون ساه،
آندا پريان الله، سڄ مهڄا ساڻ پساه.

٢١

ڪانگل ڪوه لهوءِ، ابو آهين پٽ ۾،
اگي اس اڙڪو ته سهين، اڄ اڏو ڏيهون سٿوه،
پسي حال سندوه، ڪانگن ڪانگورو ڪيو.

٢٢

هٿين وساو وڃ ۾، ڪانگل پاڙيچي ڪان،
آڻي ڪين عجيب کي، ظاهر ساڻ ڏبان،
ترڙ پهتين لان ته، اوڏيان ئي آئيو ڏکن.

٢٣

ڪانگل لڏهڄي چانگ، جڏو جي جمادون،
مٽان لاين لت ڏيو، بولين سو پملانگ،
اڏو مٿان قانگ، ته گهر جاون آون پريان.

٢٤

ڪانگ اٿي ڪانگ، منهنجي ڏي محبوب کي،
لالن لائي ڏيهڙا، ڪيهن سنائي سانگ،
اوهان ڏي اڙانگ، واٽي ورہ وسائيان.

٢٥

آءُ ڪانگل تو ڏيان، چڻي چوراڻي،
منهنجي ڏي محبوب کي، لوڪان لڪائي،
ڳالهه پڙهائي، مان سڄ لهن سور جي.

٢٦

اگٽان هيٺ ته اڙي، ڪانگا ڪانگ ڪري،
پريان سندي يار جي، ڪانگل ڳالهه ڪري،
پٽ ته پير ڏڏي، اٿو چئي آءُ پريان.

٢٧

آءُ ڪانگا ٻه ڪول، سڄڻن ڏي سانڀه جون،
جي آندائي عجيبن جا، سي خط خوشين ڪول،
آءُ سٽان لون اول، سڄڻو سرڪ جو.

٢٨

ڪانگا ڪتابت جي، آندائي خوب خبر،
لس لڏهين ۾ لکيا، دلاسا دلبر،
هنڄڙو مون هر هر، واچيو واچيو وراڻدي.

۲۹

ري پرهان پرديس ۾، وره وڏي کي وس،
اکيون پار پرين جي، تهون گام لهاءِ پين گس،
ڏ پنڌ پاڻدي ڏس، ڪهڙ جون آهي خبرون.

۳۰

زاغ لهڻهي ذات جو، اُڏرو مٿي موڙ،
اُڏائيج، عبداللطيف چئي، صبح سوڻ ڏو ڏهون،
ڪيج وڃيون ورايون، پاڇاڻيج پهون،
ڪا لالن ڪون لهون، جهرڙو جهان ۾.

۳۱

قريبن جو ڪالڳڙو، مٿي ڪاو ڪلي،
ڪٿهو کنيائو خبرون، کيرون ڏيو ڪلي،
لائي جهڙ لالن سان، منهنجي پاڻ پلي،
سو ود ڇهمن لي چلي، جو دربا دوس جو.

۳۲

ڪالڳل، قاصد پرين جا، اُڳڙ آيو ڪل،
بيائيو، بشميو، مصب موڪلي مل،
زاغ گفت فهميدم، خوشحال وڃو ڪل،
غراب نه غافل، جنهن طعنا ڏنڪا لاڳيا.

۳۳

ڪتو جي ڪانگ، پرهان سندي پار جو،
اُلهون مٿان آڻ، ڪوڙين قربان تان.

۳۴

سو ڪانگ م قاصد ڪر،
جو سدا پوليدي پوليا کي،
ڪ ڪندو پنهنجي ٻيت جي،
ڪ ويندو دوسن در؟
جنهنجي پوائي پر پر، سو لهاپا ليڪي ڏهيو.

واٺي

سائين سڳ، سندوم، م ڇڏي سن جو ڳڻون!
هلڙ جو همڪلاج ڏي، آديسون اُدوم،
ليڪي پورب پار ڏي، وراڳين وڏوم،
سوڻي ڪيريڪ لکيو، ساهين سواهيوم.

فصل ٻيو

۱

سدا شوق پرين جي، قرار قيري داو،
مان سيڻهون پاو، اڳان اکڙيون کڻي.

۲

ان اکين آڻان سڪ، ڪلدي ڪڻن جي،
پرين پاپوهڙ سان، ڏود ڪيا سب ڏڪ،
ماڙهن لمڪي پڪ، سامي سود سڌها ڪيا.

۳

وڃڻ ويو اڳين جي، مٿي ڪٽيچ ڪوڪ،
محبتي ملوڪ، ساري سڪ سڌها ڪيا.

۴

سامي چائين سڪ طلبون، هوا دن جڻڻ مر ءو،
اوکي واس وڃائيو، واس وڃايو ڏو،
سامي آهي سو، جنهن پاڻ وڃائي پرديو.

۵

سامي چائين سڪ طلبون، هور هوا دن جڻڻ،
لاهوتي لطيف چئي، هون آديسي لپڻن،
سو ڪاپڙي ڪهڻ، جي داملق ڏکن لڪيا.

۶

سامي چائين سڪ طلبون، وادين ا وراڳيــ،
لاڳاپا لطيف چئي، جوڳي ڇڏي جاڳيــ،
جڻڻ تون پڻن سمرو، اي آديسن اُپاڳيــ،
لاهوتيڪو لاڳ، مرن جي نه ماڻهن.

۷

سامي چائين، سڪ طلبون، سڪڻن نه سامي،
اچا اوڻين پنڌ ۾، وينن وسامي،
ڪر ڪي تون نه ڪڏهين، چائين اڌامي،
دائم مدامي، ڀرو ڏهج پرين سين.

۸

سامي چائين، سڪ طلبون، لسا ڏيون نه لن،
ماڙهن ڪان منهن ڪيو، پرين آنا ۽ آن،
ڪاپڙي او ڪن، ڪ ڇورا ڇشن لڳي؟

۹

پورهيا پوري ويا، آسڻ آڏي ء واٽ،
سفر سماهن جون، پڇاڙون پرڀات،
ڪاڇا جوڳي ذات، مٿ مڻ ورن جا.

۱۰

پورهيا پوري ويا، آسڻ اڄ صبوح،
ڪستوري خوشبوءِ، آهي آديسي ڪها.

۱۱

مٿي واهه وڃان لها، پورب پوءِ پالون،
هي گهر گهور پالون، آڳاڙي پالون اڳهان.

۱۲

پورب ۾ پهتي، ڪان مون گهڻو لهار لها،
سنڌ ۾ سڪي سڄڻن، جمهي ۾ لهي،
هٿ پر ڏيئي، وڃائي واٽ لها.

۱۳

پورب کي مار پاس، ڪيهن دو ڏيان دانهڙي؟
ڪهڙن ڏيندي لوڪ کي، چري پاڻ ٻياس،
جڏهن ۾ جهجهاس، مان لڏ لڳي ڪن سيٺ.

۱۴

پوءِ پورب اسين ڪرون، جب هنڙي آون پوءِ،
سنڌي کي سڄڻن، اڪون لاهون اوءِ،
ماءِ اس لکهن سوءِ، جڻ ساڄن سچي ۾ ملي.

وائي ۱

جن جو واڌ اون، يا الله!
سي ڪيئن رهندا اڄ مدهجا؟
آهي آپ خلقيا، پاءِ خلق پالين پون،
جوڙ پالين جوڙ جهان جي، چئي "ڪن فيڪون،"
ڪوڙي دنيا، ڪوڙا پسارا، ڏيهن مڙئي ڏون،
آهون آلف آمري، محمد مجنون سون.

وائي ۲

ڪوا ڪئن ڪان ڪندا، وهاڻيءَ وڻن پر،
مون ڏٺا، مون وسهون، اڳي اهڙي الڏا،
اچي عدالت ۾، وڏي وٺ وجهندا،
حلال چڏ ٻر هٿهن، مٿي ٻو ولٽ ٻو دادا،
قتل ڦهاڙن لي، اوڏ پالهن آڙندا،
سگهه جهڏالهن سرهو، لهڏالهن ۾ لوسندا،
هنڪ هدايت جي، اسخوان آڻيندا،
چمڙي جڻ چهب ويڙا، هماء سين ۾ هلندا،
طالع طائوس جا، پسو زاغ جليندا،
هد هد پسو هنجڙا، وڻائي وهسندا،
ڪوڙا ڪر لعي لي، سڻون ڏيو سڙندا،
حد لکهياڙون حق جي، پڻهن پر پڇهندا.

٣٤- سر ڪاموڏ

١

تون سمو، آءٌ ڪنڌري، مون ۾ عيبن جوءِ،
پسي وائڙن ڏوهه، متان ماڳ مٽين.

٢

تون سمو آءٌ ڪنڌري، مون ۾ عيب اپار،
پسي لڇي لغار، متان ماڳ مٽين.

٣

تون سمو آءٌ ڪنڌري، مون ۾ عيبن ڪروڙ،
پسي ڪکي ڪوڙ، متان ماڳ مٽين.

٤

تون سمو، آءٌ ڪنڌري، مون ۾ عيبن ولا،
پسي مهڪي ڏيهه، متان ماڳ مٽين.

٥

تون سمو، آءٌ ڪنڌري، مون ۾ عيبن انڪ،
هن مهنجي حال جي، لوڪ سڀ پرک،
ڪارڻ رب الک، متان ماڳ مٽين.

٦

تون سمو آءٌ ڪنڌري، عيب مهنجي ذات،
تون سولهاري صفات، متان ماڳ مٽين.

٧

تون ڄامي نڙ ڏٺي، آءٌ موهاڻي مي،
مونکي ڏهاڳ م ڏي، جا نالي سيس لڌهي.

٨

تون ڄامي تڙ ڏٺي، آءٌ ڪنڌري غراب،
تون سمن جام قرب، ڪي ڏن ڇڏائي ڏايچ مون.

٩

ڪاڄ جن جو ڪيڪوون، مال جن جا مڏ،
سمي سي ئي سوڙ ڪيا، هيٺا جن جا هڏ،
جام پرڻي لڏ، سالڪن جي، سيد چئي.

١٠

ڇاڙا ۽ ڪارا، مال جن جو مڪڙيون،
ڄامي جي لڪڻي، اچن سوارا،
ميهه مڇيءَ مارا، سمي سي سيڻ ڪيا.

١١

ڪڪيءَ هاڻيون ڪاريون، ڇڄيءَ هاٿا ڇڄ،
پالڻ جن جي پالڻ سمن، لڳو لڳي لڄ،
سمو ڄام سهڄ، اهو ڪري ان سين.

١٢

ڪاريون، ڪوجهيون، ڪوڙيون، موڙ ۾ مو ڇاڙيون،
وٺي ويٺيون وات ٿي، ڪڪيءَ جون ڪاريون،
انهن جون آڌارون، سمي ڏي ڪهڙ سهي؟

١٣

ڇاڙيون، ڪاريون، ڇڄ ڇڄريون،
جن جي محبت مڇيءَ ساڻ
رڌن، وڌن سر پالڻين، سيهڻي پڻ پريءَ هاڻ،
لڏڙن ڄڻن، لطف ڇڪي، پاٽيءَ وڇوڙ پاڻ،
ان ملاحن جو ماڻ، سمي سرڪيو پاهنجي.

١٤

ڪنڌ جن جي ڪوڏ ۾، پاپوڙا پوشاڪ،
انهن جي اوطاق، راڄا رهيي آئيو.

١٥

ڪنڌ جن جي ڪوڏ ۾، پاپوڙا پيغام،
انهن کي انعام، مير مڙوئي ڏيو.

١٦

ڪنڌ جن جي ڪوڏ ۾، مٿن ٿي موڙيون،
اچن سيوڙيون، سمي جي سلام ٿي.

١٧

ڏيا ڄاميءَ ڄام سمن، مهاڻا محروم،
اميديءَ وڏيءَ ڪنڌريءَ، مٿي ماڙيءَ ڏوم،
ڪڇڻ جي ڏوم، ته سي سڀ الهامي ٿيا.

١٨

نه ويڙي نه وڪڙي، نه ماڙي نه ڏاڙي،
ڪارو ويڙائون ڪوه ۾، ارڙائون اهاڙي،
سا ٻر ٻاڙي، جا گهر سمنڊ جي سهڙي.

١٩

نه ويڙي نه وڪڙي، نه ڪٽي ۾ ڪاري،
اهنج سهنج ساهڻون، ڏوڙان نه ڏاري،
سا ٻر ٻاري، جا گهر سمنڊ جي سهڙي.

٢٠

نه ويڙي نه وڪڙي، ڪتي نه ڪارو،
لوڙهون چنب چڪو، لماڇيءَ لاڙو،
پيو ڏو جن ڀاڙو، تن جهوليءَ چنب جهلي پئو.

٢١

ڇپڙيءَ هٿ نه ڇڏي، ڪڪڙيءَ هڏ نه ڪاهه،
نه ويڙي نه وڪڙي، اڏيءَ نه اوڏي آهه،
سمو لنگهڻي ساهه، تو مائرون معافي ڪري.

٢٢

ٻاروڙ ۽ ٻهش ڪيو، اچون اوڏيءَ لهڻي،
حاضر هئون ڪيون، سمهون سينگهي،
لوڏي لهڻي، گاڏيءَ چاڙهي گڏ ڏي.

٢٣

مهاڻيءَ جي من ۾، نه گورب نه ڪاهه،
لهڻ سين ناز ڪري، ڏ ڏجهاڻائون ڏاهه،
سمو سيڻ ملائڻي، هماڻائون حر دس سين.

٢٤

جهلي جهمراڻ وچ ۾، مرڪيو مهاڻي،
جهن سڳو مدڪهو سوادڙي، تن راڻن ۾ راڻي،
سمي سهاڻي، ٻيڙو ٻڌس ٻانهن ۾.

٢٥

ٻيڙو اوڪي ٻانهن ۾، ٻي نه سا ڀڏاهه،
لوڏ ڏهن ڄڳاهه، سمو سڪي جنهن کي.

٢٥

اوڏيءَ جي انداز جو، عجب اُجهل هوءِ،
سمو سر ستيون ۾، ٻيءَ موءَ نه ڇهو سوءِ،
اڇو اٿون ٻوءِ، حڪمت پڳي داڻين.

٢٦

ميءِ مڇيءَ ۾ ملڙا، ونڌي ڪري وڻن،
واءَ اڳهون ڏکي، مهاڻي ۾ من،
لماڇيءَ جي لن، ڳالهين ڇوس ڳڇيهون.

٢٧

هٿون امرن، آڙ ڪٽين، مڇون نه مهاڻي،
جهن سڳو وچ سوادڙي، تن واڻن ۾ واڻي،
اصل هئي ان ڪي، اهل خاڻاڻي،
سمي سهاڻي، ٻيڙو ٻڌس ٻانهن ۾.

٢٨

جهلالهن اواز ڏاڻون اوڏ ڪين، ٻيو لماڇي لي،
گاڏيءَ چاڙهي گڏ ڏي، ماڙهو ڪهاڻون مي،
ڪڇهڙ چراڏا ڪي، ڏ سچ سڀاڳي ڳالهڙي.

٢٩

لهڙو ڪڇهڙ ۾ ڪين ٻيو،
جهڙي سولهن سند پاس،
مڏ، مهاڻون مڪڙا، مڙئي معاف لباس،
موڏ چل متاس، آيو لماڇي هٽي.

٣٠

لڙ لماڇي جام جو، لماڇي لڙ ڏاهه،
لماڇيءَ جي ڏڪهن، اون لماڇي ڪاهه،
ڏ ڏون لما ڇماهه، لماڇي لڙ لهن.

٣١

ڪوه سميون ان سومرا ون، جي جامن جهون جاڙون،
ڪر ٻو ويس ڏاڏا، اڳئين لي آلوون،
گواڏ ڪماڻون، جهڙي سب جهڙپ سين.

٣٢

ڪوهه ڀون، ٻن سومرن، جي اچن اوچي ڳاٽ،
وڏ سي ڪنڌهر ڄاڻيون، جن اماڻي جي تات،
راڻن ملان رات، ماڻڪ مڃي ٻراڻيو.

٣٣

ڏڦ ڦرائون دوهن، ڪن ڏهاڙيون ڏيل ۾،
وڃ ڀهڻجي لاڄ ۾، ولهيون سموهن،
مهاڻيون موهن، لطف اماڻي ڄام جو،

٣٤

ٻن، ٻنڌ ڪر، ڪوڙيون، متي جر جهرڪن،
اچي وهيا ڏيل ۾، ڪارڻ ڪالوڙن،
سوسن لاڄ سيد چئي، پاسي لن پرن،
موڪي ملاحن، واٽ تماچي والهو.

٣٥

ان ٻنڌ ڪر ڪوڙيون، ڏوڏا ٻه ڏاڄون،
امت لوڙ هر، لطيف چئي، ڪن منجهي ڪاڄون،
ڏهن ٻهن سر پانڌ ڪين، آسڄ ٻي آجون،
پاڙس سين پاسون، لڪن ني لعل لڳا.

٣٦

ڪنڌهر ۾ پاهه ٻري، هنڌ ٿيا ورڪيراهه،
اڪو ولن وچ جو، اڪو شمس شعاع،
لعو پانڌ مهاڻ، مي، چڙهندي مڪڙي.

٣٧

ڏهن ڪنڌهر ڪنڌي، او جو سو مهاڻو،
ڪنڌي، جو لاڙو، ڪواڻ ٻڌ ٻنڌ ٻن، ڪلڏهن

وائي

هوري هٿ وڏائين، هوري هنڌ ڪيائين،
ولهي سانئين وچ ۾،
لواڙ شل لوڏي، جي، آهي تماچي، ڏانئين،
ڪنڌي، گوشو ڪيو، عطر اوڀت اوڻائين،
الڏا مڏا آنيا، ساڏا سڏ وڏائين،

پسو جوڌ جوان جو، ڪو هنڌ ڪيون منڊائين،
انهت ڪمدن سين، جهڙي وت ونائين،
مولي مڃي، هٿ لي، ڪوڙن جاڻ ڪينائين،
ماڻڪ مهاڻن ۾، چاڙهون جڻ چٽائين،
ڏ ٻئي سون سوال ۾، ڏاپي واڌ ڪمائين،
پاڙهت آڻي پاڻ سين، اهلون سڀ لٽائين،
مور وڏا فقيرن تان، گهوڙي سڀ گهوڙائين،
آئي عبداللطيف کي، اُچي آمل ڏ لائين.

فصل ٻيو

١

سر صلاحت سهڻي، مر ڪنڌ لون م مراڄ،
آهيون تان اڪين جو، ونان مون م وڄ،
تماچي لڳ جڳ، ڪر ڏيهن ڪنڌهر ڪنڌ لون،

٢

ڪو ڏيهن ڪنڌهر ڪنڌ لون، لون تماچي لڳ،
اوڇو ٿيو آڳ، مون ڪر ملاحن ۾.

٣

هيڪ جر، متي ميڙ، پاسي ۾ وڙاڙ،
اهي وڃي وچ ۾، تماچي جي ساٿ،
لڳي آلر واهه، ڪنڌهر هند ولو لڳي.

٤

هيڪ جر، متي ميڙ، پاسي ٻران سنڌام،
ڪوڙين ڪاڄ سنڌام، اڄ سڏ و ڪون ڏهو.

٥

هيڪ جر، متي ميڙ، ڪنڌي، ڪرلر ڏڙن
ولي راهولڏن، ڪنڌهر خستوري آئي.

٦

هڪي حرف حساب جو، ماڙي، چڙهي مي،
جهڏاهن عالم آسرو، تماڻهن لن لڏي،
جام تماچي کي، ڪولهي سود سهاڳ سون.

٧

هيٺين مٿان هيڪڙي، پاسن پراٺي،
ڏيٺ ان جي ڏاھ ڪئي، سمي سڃاڻي،
ڏيڍھو ڏھاڻي، ڪري تماچي ان سين.

٨

هيٺان مٿان هيڪڙي، ڳاڻ جيئن جي پر،
لائي لڱ لطف جي، جهڙي مٿي جر،
گھوٽ تمن جي گھر، ڏاجا ڏيئي آئيو.

٩

هيٺان مٿان هيڪڙي، پراڻي پر هين،
ڏرڙا تماچي جام سين، ڳچها ڏڏ ڪرهين،
سمون جت سرهين، تن تهاڻي مٿي وهي.

١٠

سمون ڪري سيڪار، ڏاڻ ڏيڇهاڻ آئيون،
جام هٿ ۾ جار، جهلي جهرن وچ ۾.

١١

مي هٿ ۾ مڪڙي، جام هٿ ۾ جار،
سچو ڏيهن شڪار، ڪنجهر ۾ ڪالهه هو.

١٢

لطف بخشي تڙ تماچي، سڀ ڏولاون کي امن،
لکو لياڪا پاتيا، ساڏي ڏاسي سمن،
پاٽون راڻيون ڏاڍيون، تنهنجا ٻر چمن،
ڏاس ڏاه ڏٺن، معافيءَ جي مهر هٿي.

١٣

سڀ سمون سڀ سومرا، سيڻي ڳچيءَ هار،
پسڻ ڪارڻ پرين جي، وڃاڻون وار،
ڏول تمن جي پار، هيٺاهيون هلن جي.

١٤

سڀ سمون سڀ سومرا، سيڻي ڳچي هس،
پسڻ ڪارڻ پرينءَ جي، وڏا ڪياءون وس،
ڏول تمن جي ڪس، هيٺاهيون هلن جي.

١٥

سڀ سمون سڀ سومرا، سيڻي ڳچي اوڪ،
پسڻ ڪارڻ پرين جي، پاڻا لياڪا لوڪ،
ڏول تمن جي جهوڪ، هيٺاهيون هلن جي.

١٦

جهالاهن اوڏي اواڻهين، تو تماچي تي،
گاڏيءَ چاڙهي گنداءِ، ماڙهو ڪيائين مي،
ڪنجهر ڄلدا ڪي، ڏ سچ سياڻي ڳالهڙي.

١٧

جامان اڳي جي جالون،
تنهجي ترس اوڏيءَ کي ڏاه،
نه مهڙ نه مرڪي، نه وهن ڪيهن وهاڻ،
سي ڪنجهر ڪندءِ ون ڪالهه،
ان تماچي لکيو؟

١٨

نه ڪڏهن جاڻو جام کي، ڏکو جام ولاه
تيڏيءَ وڏيءَ گهرڏي، سيڻي آه سڻاه
"نه پاڻ وار ٻولڻ" اي لڪوايت لاه،
ڪير ڪيرپاڻ لخت تماچي جام جو.

١٩

پکن پوه پهاڙ، اچ تماچي آئيو،
مرڪن ملاحن جا، مٿي پالڻ پاڙ،
وڏي جام جماڙ، جيئن مهاڻن موڪون.

٢٠

پکا پکاڙ، جام تماچي آئيو،
گوندر لاهو گندريون، آڻ اچاريو،
مڪڙون سڀهي موڪلين، سهڄان سيڪاڙي،
ڪنجهر ڪراريو، سمي سام پڌي.

٢١

ڪوجو ڪاڻ مي، آهي اڪرين ۾،
ان تماچي جام جو، لاڙ لهارلي،
هيڪ ايئن ڪري، جئن جارڻ جام ڪلهي ڪيو.

٢٢

آئيون ادب سين، ملڪ پورالديءَ جي،
جانسين هئيون ان اڱڻين، تانسين ڪين ڪسي،
ڪي ڳچيءَ ڪپڙو، چام تڏهين ڪي ڏئي،
لوڙهين لاڙ ڪري، عالم الماءِ ڪيو.

٢٣

مٿي لٽيءَ لوڙهين، اولي مٿي چام،
وس ڪيو ادا تي چٽا، ورهي جن جو نام،
سڙهه مڙائي سوچهيا، دانگي ڏئي دام،
تماچي تمام، آيو عيب ٻڪيندو اُن جا.

٢٤

جيڪر جاڳي چام، ته ڪا نوازيندو لوڙهين،
سندو ميڙ مقام، ڪٽي سمرالديءَ ڪيو.

٢٥

نيو لوڙهين ماڻهو، ڪٽو ڪنهجو ڪندا لوڙهين،
فراشن فڪر سين، ڪي دو تماچيءَ دانهون،
سنديءَ پاڇيءَ پانهن، آئي لوڙهين اس لڪاه سين.

٢٦

جام تماچي آئيو، مٿي لڙ لتاه،
اچي پيس اوچتي، لوڙهين تي لڪاه،
تنهن کي گيدري چوڻ گناه،
جنهنجي جهولي جنب جهلي پئو.

٢٧

جام تماچي آئيو، سيٽ تي صلاح،
مولا مرڪي هلئو، سندو واڳين واه،
لئي لڪ لطيف چئي، ڪيو شمس شعاع،
پوڙهي ويٺو پاتشاه، مٿس چت چڪاه،
ڪوڙان ڪنا لون لڳيون، مهاڻين مٿاه،
لتو ڏن ڏ پهاڻه، مرلئون مرڪن مڇيءَ واڍئون.

وائي.

ادهڪي ڪيو چوالدو مي، اڙي ايي،
سمي جا سمڪهي،
سمي جي سهاڳ جون، ميندو ڪتو مي،
جارو جام ڪاهي ڪيو، عشق اُن ڪري،
جن وهڻ ان ڏان وٽ مان، ئيا سلامي سي،
عالم الماءِ ڪيو، لوڙهيءَ لاڙ ڪري.

٣٦- سر ڪارايل

فصل پهريون

١

”وحدة“ واڱي، چڙهندي چاڻون،
سو ڏڙ لکائون، جنهن پاڙ ڪر پکمان ٿي.

٢

پکهن سين پاڻ هڻي، اڏاڙو آڪاس،
سو سر مٿي هنجڙو، جنهن ڀران سمداس.

٣

اڪر ڀون اوڙاهه ۾، آيو ڏکي ڏار،
پکون جو پاڙار، هنج ڏيهن جو هيرئون.

٤

لکون لطيفي لاءِ، ته وڃهو تن وصال کي،
واڙي پاڻي وجود ۾، سندي جنهن ذات،
هڻي ڪو لکهر ڪاس، پڌ ڏ ٻڙ اون اراڻ سون.

٥

وڃن ٿا ٻڌهي، پکون لئي پاڙڊ ۾؟
ڪنڌيءَ ۾ ڪهڙي، هاج لڪهنجي هنجڙا؟

٦

اولهي ۾ اوڙاهه جو، هنج لڪهن هوڙه،
ايءَ ڪالهو ڪوڙه، جو چانچ ۾ چيرون ڪري.

٧

تو حضوري هاڻ، سوجها ٻمس سر جي،
ڪنڌي لڏي ڪاڻ، پکوڙي پاڙڙ ۾.

٨

اڄو پاڻي لڙ ٿو، ڪالوڏو ڪنڪن،
ايندا لڇ مرن، لڪهن سر مٿي هنجڙا.

٩

وڃو جنن وماسڻ، حيرت پئو ۾ هڏ،
لاڳو ان جو، اماس جون، سي چچاڻي چڏ،
آءُ اسين ڪن جي، ڀاسي تن ۾ اڏ،
تن طالبن گڏ، ته وڃهو تهن وصال کي.

١٠

وڃو جنن وماسڻن، حيرت پئو ۾ هوڙ،
الهو سو آڇو وڻي، ڪهڙي لهان لي ڪهور،
ڏ ليون هڏ ۾ ڏور، ڪهورڙيو ڪب ڪسن جو.

١١

وڃو جنن وماسڻن، حيرت پئو ۾ هاڻ،
للن ڪي، لطيف چئي، اچي ساڻ اڏاڻ،
ڪنڪن لئي ڪاڻ، گڏيو هنج حبيب کي.

١٢

پکي ٻهي لکيا، ميڇهان لتڙن لکي،
ڪنهن ماڪ مڙيا، ڪنهن وڻا پکي،
پئي لاڳي لکي، گڏيو هنج حبيب کي.

١٣

هنجڙن سين هنڪار، جي ڪڄ ڪري اهاڙئين،
پکهن ساڻ اهاڙ، پيلهه ته پڏڻ ڪڏ هين.

١٤

هارپا هنج پکين سين، ڪنهي اڏين پٺهه؟
مورو مڪانيج تون، اچي ڪر اڪهل،
ڪنڪن ساڻ ڪول، للا جي لڙ پڪين.

١٥

آهو پئو آچاه، ته اچائيءَ اپهو،
وهڻ وڙ ته آهندو، پاڻيءَ لڙ للاه،
سر ڏجي ساه، ڪسر ڪنڪن ڪهورون.

١٦

ڪسن ڪنهن ڪبرون، سر سڳاهيج،
هيج هنجهون ڳالهڙي، ٻگهن م ٻوليج،
ماڻي لون موڙيج، چنج م ڪنهن چهج سين.

١٧

سر سڪي سال ٿيا، هنج هراوي نهر،
ڪنگ ولهاڙو ڪير، جو ڏسي ان ڏهر کو؟

١٨

آءٌ اڏامي هنجڙا، سر ۾ ساڻ ٻڳي،
متان ماريئي، ٻانڀڻ پُٺ ڪري.

١٩

سر ۾ ٻکي هنگڙو، ٻاڙهوري ٻچاءِ،
سنديءَ آس الله، للِّي لهرن وچ ۾.

٢٠

جان ڪو جيئن ڏيهڙو، هنجهه م ميرو وس،
جيءَ م جنڊل گهٽ، سر ثان سر ڪمتراءِ.

٢١

الا آڳ ايرا، وهائي واڻن ٻڙڙو،
چيتاريج جيئنه ۾، ڪنڌيءَ پاسي ڪوڙڙو،
متان ماڻيءَ ٽوڙ، تو لڳون لڳو جن سين.

٢٢

دلبر منجهه درياه، ٻکي ٻسي آئيا:
ولهارا ويساهه، آئي ات اڏاميا.

٢٣

ٻکي جنهن ٻجائيا، تنهن ۾ ساهه نه ماهه،
منجهه ڪرڪي ڪاڪ جو، مٽي ٻکن جاهه،
ولهارن ويساهه، مٿن ٻکن آئيو.

٢٤

جنهن قطر چيو ڪڙائون، اول اڪهدين هيج،
موتي جي مهراڻ جا، ٻوڙا چيج ٻيج،
اڄ ڪ صباح سنجهون، تو ڏيءَ ۾ ٻڙ ٿين.

٢٥

ڪولر ٻاڙون ٻالاڙ ۾، ٻوڙ ٻري آڪاس،
ٻچهين سندي ڳالهڙي، واڙق آڏي واس،
تنهن عشق کي شاباس، جنهن مچائي م.

٢٦

ڪولر ٻاڙون ٻالاڙ ۾، ٻوڙ ٻري ۾ سيج،
ٻچهي سندي ڳالهڙي، عشق اي اهيج،
تو نه لهين اڄ، جي ٻهو ٻاڻ ۾.

٢٧

ڪنڌن ۾ ڪوه ڪرين؟ ڪسن ۾ ڪداڙ،
وجي وحدت وڃ ۾، ڪهتون چلي ڪهاڙ،
شريعت جو سر لهي، ٽن لهائون ٽاڙ،
حقيقت هنجن سين، طريقت لوال،
منجهان معرفت سين، الله تون اچاڙ،
هدايت جي هوه ۾، چڙهو اون چالڪاڙ،
نه ٻاڙهوري ان ٻاڙ، ڪون ڏسون تون ڪڏهين…

٢٨

جيهر لوڪ جهپ ڪري، اوڌهر آڏامن،
ٻتون جي ٻالاڙ جا، چيتاريو چٽن،
ڪوه ڪندا کي ٽن، ٻاڙهوري نه ڪري.

٢٩

مالڪ جولو جن جو، هيج حضوري سي…
چلو ۾ جهپ هٽي، مهي ڪين نه اي،
لوڪ نه لکيالي، جيلاهين ٻوڙن ٻکين ڪڏ…

٣٠

هيج موڙائي هيج، ميرو منجهان ڏاه ڪو،
جعي رڻن سنجهه، سو سر ڪن سرهو.

٣١

جر وي رڏ جاٻان سين، ڪولران ٻوڙان رڪ…
هر اي ڪوڏ، جيهان اوڏ سين لون اوڏ…

۴

ي كارايل ڀاڻ پر، پنهنجي دل ۾ ڏاڍين،
ساڳئي سان ڏين، موران موڙ موچڙن.

۵

موڙن مهڙو، اوڳي ساڳي سان ڪن،
دارين ڪانهن کي، ڳارا ڪيو ڳهن،
ان وهه پئن، سڪ سر ڪئين ۾ لهي.

٦

ان پان ۾ سب، ويا واسودگن جا،
جي جهڙپ، هاڻي هڏان ٿي ۾ چري.

٧

اٿا پان ۾ سب، سڪا جنهن پيت،
جي جهمت، جدگن کي جو کو ٿئي.

٨

جي واچيمان وه وهي، سي ڪارا ڪاولياڻ،
هيجيا ٿان ڪڍيا، وڙهندي ڪن ۾ واڻ،
جا اهڙا پاڻ، سي ڳالو ڪن ڳالو وڙ ان کي.

٩

وڙي کر هيٺا، ڪو کرو وني کوٽ،
کوڙاهون ڳوٽ، جي ملين سين ڏون مالڪين.

١٠

ن جنهن وه وهي، سي آيا اوڳاڙان،
آرڙ پڏي آئيا، ٿان ساڳئي ۾ لهاڙان،
ان ڏاڙهين، مل جنهن جي من ۾.

١١

هئين وه پورين، وه جنهن جي واٽ،
وي ڪا جا ڏاٽ، جا مورن مٿي چڙهي.

١٢

جنهن سعل ٿو هٿ هٿي،
صين جا ڪاڻي، ۽ وٽيدي ٿي وه وڻي،
او ڀ ڏاڙ پاڻين، لون ڪئين وجهين ان سين،
جو ڏوچ ڏٺي،

١٣

آسڻ جن آڏو لنج ۾، اوه وڪچر وه کري،
ٿن جا مدهن ملڪن جهڙا، ڏکو ٿان ۾ تري،
جي الهون ساڻ اڙي، ڏ ڪالهي جاه جري جي.

١٤

آسڻ جي آڏيج ۾، ٿن جي وه جو وڏن اهو،
ٿن جو ڪنڌ ولي ڪر ڪري، جي مڻس پر اهو،
پوپڏان آهي پڏدو، ٿن ساڳين جو لهو،
ڪلي ويل ڪهو، جو ساموون ٿئي سين کي؟

١٥

ڪنهن ڪنهن ڪاڏي ذات کي، مو ڊ ۾ مڻاڻين،
جي چترا چکيا ڪري، ڏ وڳ ورالي ڏين،
ساڻ سموڙا ٿين. جي ملين پاڻي موڙا.

١٦

پهرين ڪاڏي ساڳ جي، ڪو چر ڪمل چيڙ ڪري
جي هٿي ڏنگ ڏسائيو، ڏ واجهو ٿان ۾ وري،
جوڪي ٿب مري، جيڪ [illegible]

١٧

ڪمر ڳالو وڙ ان سين، [illegible]
ساڳئي ۾ ويندن ڪ[illegible]
هي ٿدهين جو ڏ ٻر، [illegible]
وا[illegible]
ڪوڙي والد، ڪوڙ[illegible]

[illegible]

ڏيو جلن لاءِ چڙهين، [illegible]
ڪ لو ڪئين ۾ سڪو، [illegible]

٣٢

سر وڃايو سر، کوڙين ڪاهيون،
آڏيءَ رات اچي ڪري، درد ڏاڍهون ڪن،
سندي ذات هنجن، مهن ڪوڙي موتي چڻن.

٣٣

جو سر ڪرو ڪيان، دوءِ لهڙي سڃڻين،
جي لهرن لوڏي تان ... ، ڍانڪ ۽ مڪاڻين،
پرڻان پاڻ پوکيون، وچين وٽڪ وترا.

٣٤

سر ۾ سالڪ وار، موڙن ماڻهاڻا ڪيا،
ستون ڏين سڀن کي، ڪيهن ڪارايل ڪٽدار،
ماڙي لالڪ اپار، وڃ پنهنجاون وتين.

٣٥

تلي ليءِ رات، سر ۾ ڪهو سوجهرو،
پکها پاڻارا لهيا، وائي ڪن ۽ رات،
... ذات، اهڙي وسائي وڌ ڪي.

٣٦

... ڪيون، سر ۾ ساڙي رات،
پريا سي، هنج هٺندي ڏيون.

٣٧

... ڪيان، پکي ٻيا ٻيا،
... ڏيون، سي وڃارا زيان،
جي ڪنڌهر ڪٺل ڏيون.

٣٨

هنج ۽ ڏهو هيڪڙو،
... ، کوڙين ڪاهيون جو.

٣٩

سر هو سر ... ، کوڙين ڪاهيون،
... وڃن، ڪنهن ڪٺائيءَ کان هنجڙا.

وائي ١

پاڻو جهل ٻون، آءُ جا ... جي
ڪنڌهڪ ... جي، ... سا
... جام جي، اکين سان ...
چشمن سان ...

وائي ٢

جي مان چاڙائين، سي مان جهارن ...
جهڪر جهل پون
ڪڙه سندان آءُ ...
... آءُ ۽ ... ، ڪر دل ... ۽
... آءُ ... و ... ، ... ن ...

فصل پهريون

١

سو پکي، سو پکيرو، سو ڪي سر، سو ...
... جان ... ، مون پاڻهڃو ...
ڏيل سهڃو ڏنجهه، سو ماڙي تو ...

٢

ڪارائل جي ڪوڏ، مون ڪنڌهر سڀ
وڏي واهوڙي ۽ وڏيا، ... لاڪڻيءَ ...
هنجن جن سين هوڏ،
سي هنجڙا سڀ ...

٣

سڀ ڪهر سچا ڳهي، ... ڳوليو ڪا...
ڪين ڪي واڄهاءِ، مٽو جن ... ۾.

محبان لطيفي

کي خوشخبري

سنڌ جي شاعرن جي سرتاج حضرت شاهه ڀٽائي رح جي محبن کي هي ڏاڍي نهايت خوشي ٿيندي ته شاهه صاحب جي ڪن محبن گڏجي حيدرآباد سنڌ ۾ **" ادارهء لطيفي "** کوليو آهي جنهن جو مقصود آهي "حضرت شاهه صاحب جو ڪلام مفيد نمونن سان پيش ڪرڻ"

اداره هن ڏس ۾ سڀ کان پهريون قدم هن رسالي جي ڇپائڻ جو کنيو آهي، جو اگرچ سادو نمونو آهي، پر مقصود هو ته تمام جلد ڇپجي تيار ٿئي جو هندن جي وچڙ بعد جيڪا رسالي جي اڻاٺ آهي سا دور ٿئي ۽ ٿوريءَ قيمت ۾ ئي اسان کي ملي سگهي- ان بعد ٻيا هيٺيان قدم آهن-

١- **رسالي جي ڪنجي** - هن ڪتاب ۾ رسالي جي سڀني ڏکين اکرن جي معنيٰ الف ب وار ڏنل آهي، قيمت فقط ٢ رپيا.

٢- ٽيون نهايت اهم ۽ شاندار قدم آهي:-

"شاهه جو رسالو معنيٰ ۽ سمجهاڻي ۽ تصويرن سان"

هن رسالي ۾ هيٺيون خوبيون هونديون-

(١) شاهه جا سڀ گم ٿيل بيت ۽ ڪافيون ڏنل آهن-

(٢) اٽڪل ٻه ڏزن کن مناسب سرن جون تصويرون ڏنل آهن مثلاً سسئي مارئي، هير، ليلا، مومل، سورٺ، نوري، سهڻي، بسنت، سارنگ، وغيره.

(٣) ڌار ڌار قسم جي رسالن ۾ جيڪي ڌار ڌار پڙهيون آهن سي به حاشيي تي ڏنل آهن-

(٤) ڏکين اکرن جي معنيٰ ۽ هر سر جي شروعات ۾ سمجهاڻي ڏنل آهي-

(٥) شروع ۾ شاهه صاحب جي صحيح سوانح عمري ۽ رسالي جي جامع سمجهاڻي ۽ مطلب ڏنل آهي-

(٦) مناسب ڏيرون ڏيرون به ڏنل آهن،

اهڙي ڇاپي جو نمونو هن رسالي ۾ به ڏنل آهي-

ايترن سڀني خوبين هوندي به قيمت هن طرح رکيل آهي-

سادو پنو ١٥ رپيا، اڇو پنو ٻن رنگن ۾ ڇپيل ٢٥ رپيا- تمام اڇو پنو سونهري ڇپائي نهايت عمدو جلد عمدي باڪس ۾ بند ٿيل سواسو روپيا-

اهو رسالو تيار ٿي رهيو آهي ۽ جيڪو صاحب تيار ٿيڻ کان اڳواٽ پئسا موڪليندو ان کي ٽپال خرچ به معاف ڪبو ۽ قيمت ۾ به هن طرح رعايت ڪبي:- سادو پنو ١٢ رپيا اڇو پنو ٢٠ رپيا- تمام عمدو ڇاپو هڪ سو رپيا- اميد آهي ته سڀ محبان لطيفي هن اداره کي همٿائيندا-

پتو:- ادارهء لطيفي

اسٽيشن روڊ، حيدرآباد سنڌ

٣٧- سر بسنت بهار

١

آئي رت بسنت کي، ڪنڊيار ڪڙيا،
ڪستوري خوشبوءِ تي، اچي ڀونر ڀريا،
مون کي محب مڙيا، لٿا ڏک، سک ٿيا.

٢

آئي ٻهار بسنت کي، ڪڙيا ڪنڊيار،
آئي ڳوري ويس ڪر، آئي بسنت بهار.

٣

آئي رت بسنت کي، ڪجور مون گل هار،
آئي ڳوري ويس ڪر، جه آيو بسنت بهار.

٤

آئي رت بسنت کي، ڇڻ مکو مند،
آئي ڳوري ويس ڪر، جه آيو بهار بسند.

٥

آئي رت بسنت کي، باغن مکي ٻولد،
... لال کي، هيڪر وڃي هولد،
... آهولد، اوڙ سي آباهيا.

٦

... ، رت رسائي سڄڻين،
... ن کي، چاڪيا ٻن ٻراڻ،
... اڻ، سڪائي ساوا ٿيا.

٧

... ست کي، ڦولي سڀ ٻن راه،
... ڪيڪڙي، اور سڪتي جاه.

٨

... ڪيتڪيون، ڦوليون ڦيڳڻ مالهن،
ري ... ڇڻي، سي آءُ ڪريان ڪالهن؟
جي سڄڻ هڻي مون ڀالهن،
نہ ڦل ٻسيو ڦولي هٿڙون.

٩

الڪورئون ۽ ڪيتڪيون، ڦوليون ڦيڳڻ
ريءَ لالن، لاکو ڇڻي، سي آءُ ڀاليان
جي سڄڻ هڻي مون ڀلهہ،
نہ ڦل ٻسيو ڦولي هٿ

١٠

رليان سڀ پليان، ڪائي نہ بسنت جوڙ
جي وڻ ڀاري ساڙيا، تنهين مٿي موڙ

١١

رليان سڀ پليان، ڪائي نہ بسنت ڪل
جي وڻ ڀاري ساڙيا، تنهين مٿي گل

وائي.

اڄ سڄڻ گهر آيم جهلڻ ڀون،
الله اميد ون ٻچايم الڻ ڀون،
اڄ سڄڻ گهر آيم جهلڻ ڀون.
ٻير ٻن فقيرن ٻولد ٻس ٻيرن،
ڪير سڪائون جهم سان ڪيڻ ڀون
اڄ سڄڻ گهر آيم جهلڻ ڀون.

پورو ٿيو